

**UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
FACULTAT DE DRET**

Tesi Doctoral

**“La necessitat de
construir un Sistema de
Policia per a Catalunya ”**

- La coresponsabilitat del món local per aconseguir-ho -

**Autor : Albert Vilatarsana i Silvestre
Directora : Dra. Roser Martínez i Quirante**

Maig de 2015

**Departament de Dret Públic i de Ciències
Historicojurídiques**

Per la Maite i l'Aleix ...
gràcies per ser comprensius i pacients

Us estimo.

"Tenemos que hacer planes para la libertad, y no sólo para la seguridad por la única razón de que sólo la libertad puede hacer segura a la seguridad"

Karl Poper

"Cuando alguien asume un cargo público debe considerarse a sí mismo como propiedad pública"

Thomas Jefferson

Taula de continguts

<u>Índex</u>	003
<u>Agraïments</u>	013
<u>Introducció</u>	015
<u>Hipòtesi del treball d'investigació</u>	021
<u>Metodologia</u>	023

CAPÍTOL 1

<u>Els pilars del Sistema de Policia per a Catalunya</u>		025
<u>1.1.</u>	Diferenciar model de seguretat pública de Sistema de Policia	025
<u>1.2.</u>	L'estructuració dels cossos de policia de Catalunya dins d'un Sistema	028
<u>1.3.</u>	Un Sistema de Policia per a Catalunya descentralitzat	032
<u>1.4.</u>	Un Sistema de Policia que no discrimina a les dones : igualtat de gènere	037
<u>1.4.1.</u>	Les dones : una aliança per aconseguir una societat més segura i menys violenta	039
<u>1.4.2.</u>	La feminització de les organitzacions policials	042
<u>1.4.2.1.</u>	Foment de l'accés i la promoció professional de les dones	048
<u>1.4.2.2.</u>	La conciliació familiar	051
<u>1.5.</u>	La prevenció comunitària	053
<u>1.6.</u>	La proximitat	063
<u>1.7.</u>	La professionalitat i els valors públics	067

CAPÍTOL 2

<u>Per què és necessari construir un Sistema de Policia</u>		077
<u>2.1.</u>	Un Sistema de Policia per millorar la seguretat d'Europa	080

	<u>2.1.1.</u>	Tractats internacionals	083
	<u>2.1.1.1.</u>	Tractat Schengen : un pas en la construcció de l'espai policial europeu	085
	<u>2.1.2.</u>	Europol	090
<u>2.2.</u>		Un Sistema de Policia per millorar la seguretat arreu de Catalunya	091
	<u>2.2.1.</u>	El paper dels cossos de seguretat	092
	<u>2.2.1.1.</u>	La Policia de la Generalitat - Cos de Mossos d'Esquadra	093
	<u>2.2.1.1.1.</u>	La distribució de la Policia de la Generalitat - Cos de Mossos d'Esquadra a Catalunya i les seves funcions	095
	<u>2.2.1.1.2.</u>	La valoració ciutadana dels serveis prestats per la Policia de la Generalitat - Cos de Mossos d'Esquadra	099
	<u>2.2.1.2.</u>	Els cossos de les policies locals	100
	<u>2.2.1.2.1.</u>	La distribució dels cossos de les policies locals a Catalunya i les seves funcions	103
	<u>2.2.1.2.2.</u>	Les funcions i tasques del cossos de policia local	106
	<u>2.2.1.2.3.</u>	La valoració ciutadana dels serveis prestats per les policies locals a Catalunya	107
	<u>2.2.1.3.</u>	La Policia de Catalunya	108
	<u>2.2.1.3.1.</u>	Distribució territorial dels agents de policia	109
	<u>2.2.1.3.2.</u>	L'Àrea Metropolitana de Barcelona	113
	<u>2.2.1.4.</u>	Els cossos i forces de seguretat de l'Estat	114
	<u>2.2.1.5.</u>	El Cos d'Agents Rurals	116
	<u>2.2.1.6.</u>	Els cossos de vigilants	117
	<u>2.2.2.</u>	La seguretat privada	119
	<u>2.2.3.</u>	Àmbits claus d'èxit del Sistema de Policia per a Catalunya	120
	<u>2.2.3.1.</u>	<u>La població</u> : destinatària del Dret a la Seguretat	121
	<u>2.2.3.2.</u>	<u>L'economia que sustenta la prosperitat</u> : l'agricultura, la ramaderia i la pesca, la indústria i el sector serveis	125
	<u>2.2.3.3.</u>	<u>La societat que cohesiona i genera benestar</u> : l'educació, el treball, la qualitat i condicions de vida, la salut, els habitatges i edificis i la participació ciutadana	135
	<u>2.2.3.4.</u>	<u>El territori on vivim i que cal preservar</u> : la seguretat ciutadana, la justícia i la protecció civil	149
<u>2.3.</u>		Un Sistema de Policia sostenible que millori la coordinació policial	169

<u>2.3.1.</u>	Evitar la innecessària duplicitat de funcions en el territori	170
<u>2.3.1.1.</u>	L'ordenació de les policies locals	171
<u>2.3.1.2.</u>	Menys cossos de policies locals però millor dotats	173
<u>2.4.</u>	Un Sistema de Policia per fer front als nous reptes de seguretat	174
<u>2.4.1.</u>	El Crim Organitzat Global	176
<u>2.4.1.1.</u>	<u>Àmbit econòmic</u> : especulació, desconeixement dels índexs de corrupció, la internalització de la criminalitat, els sorgiment de paradisos fiscals i el blanqueig de diners, la distorsió de les polítiques econòmiques i monetàries i el terrorisme i l'economia	177
<u>2.4.1.2.</u>	<u>Àmbit polític</u> : la confiscació del poder públic de l'Estat i el seu debilitament i les respostes poc eficaces a la Criminalitat Organitzada Global	181
<u>2.4.1.3.</u>	<u>Àmbit social</u> : flagrant violació del Drets Humans, gran rendibilitat econòmica a un baix risc, el descontrol del Crim Organitzat Global i la identitat cultural com a motor de la xarxa criminal	183
<u>2.4.2.</u>	El Tràfic d'Éssers Humans	185
<u>2.4.3.</u>	El terrorisme internacional	188
<u>2.4.4.</u>	L'expansió del fonamentalisme islàmic	191
<u>2.4.5.</u>	El tràfic i el consum de drogues	193
<u>2.4.6.</u>	L'ús de les noves tecnologies	194
<u>2.4.7.</u>	L'augment de l'expectativa de vida	195
<u>2.4.8.</u>	La privatització de la seguretat	197
<u>2.5.</u>	Un Sistema de Policia per enfortir les estructures d'Estat	200
<u>2.5.1.</u>	<u>Escenari 1</u> : Sistema únic conformat per dos nivells de policia. Una Policia de Catalunya consolidada	203
<u>2.5.2.</u>	<u>Escenari 2</u> : La integració de les organitzacions policials en un sol Cos de Policia per a Catalunya	205

CAPÍTOL 3

La proposta de Sistema de Policia per a Catalunya		207
<u>3.1.</u>	Anàlisi de sistemes de policia	207
<u>3.1.1.</u>	El sistema policial holandès	208
<u>3.1.2.</u>	El sistema policial alemany	209

<u>3.1.3.</u>	El sistema policial francès	213
<u>3.1.4.</u>	El sistema policial britànic	215
<u>3.1.5.</u>	El sistema policial nord-americà	218
<u>3.1.6.</u>	El sistema policial belga	221
<u>3.1.7.</u>	El sistema policial quebequès	223
<u>3.2.</u>	El règim jurídic del Sistema de Policia per a Catalunya	226
<u>3.2.1.</u>	<u>Les administracions competents en seguretat pública : Administració de l'Estat, Administracions Autonòmiques i Administracions Locals</u>	227
<u>3.2.2.</u>	La Constitución Española de l'any 1978	228
<u>3.2.3.</u>	La Ley Orgánica 2/1986, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad	229
<u>3.2.4.</u>	Proyecto de Ley Orgánica de protección de la seguridad ciudadana	230
<u>3.2.5.</u>	La Ley 7/1985, reguladora de las Bases de Régimen Local	231
<u>3.2.6.</u>	La consolidació de les competències de seguretat a Catalunya : Llei Orgànica 4/1979, d'Estatut d'Autonomia de Catalunya i Llei Orgànica 6/2006, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya	231
<u>3.2.7.</u>	Llei 19/1983, per la que es crea la Policia Autonòmica de la Generalitat de Catalunya	232
<u>3.2.8.</u>	La Llei 16/1991, de les Polícies Locals de Catalunya	233
	<u>3.2.8.1.</u> El nou paper dels municipis en la seguretat de Catalunya	233
<u>3.2.9.</u>	La Llei 10/1994, de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra	236
<u>3.2.10.</u>	La Llei 4/2003, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya	237
<u>3.2.11.</u>	Decret Legislatiu 2/2003, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal de règim local de Catalunya	238
<u>3.2.12.</u>	Els actuals canvis normatius	238
<u>3.3.</u>	Una Llei de Sistema de Policia per a Catalunya	240
<u>3.3.1.</u>	Els òrgans del Sistema de Policia per a Catalunya	241
	<u>3.3.1.1.</u> Per governar el sistema	242
	<u>3.3.1.1.1.</u> El Consell de la Policia de Catalunya	244
	<u>3.3.1.1.2.</u> Les autoritats públiques en matèria de seguretat	244
	<u>3.3.1.1.3.</u> La Junta de Seguretat de Catalunya	246
	<u>3.3.1.1.4.</u> Les Comissions Regionals de Seguretat	247
	<u>3.3.1.1.5.</u> Les Juntes Locals de Seguretat	247

	<u>3.3.1.1.6.</u>	Els Òrgans Consultius	250
	<u>3.3.1.2.</u>	Per impulsar i coordinar el sistema	250
	<u>3.3.1.2.1.</u>	La Secretaria General de la Policia de Catalunya	251
	<u>3.3.1.2.2.</u>	La Direcció General del Cos de Mossos d'Esquadra	252
	<u>3.3.1.2.3.</u>	La Direcció General de les Polícies Locals	253
	<u>3.3.1.2.4.</u>	La Inspecció General de Serveis	253
	<u>3.3.1.2.5.</u>	Les Juntes Regionals de Coordinació Policial	254
	<u>3.3.1.2.6.</u>	Els Convenis de Col·laboració i Coordinació	254
	<u>3.3.1.2.7.</u>	Les Meses de Coordinació Operatives	256
	<u>3.3.1.3.</u>	Per participar en el Sistema : Les Juntes Locals de Seguretat amb participació de la ciutadania	257
	<u>3.3.2.</u>	La ciutat de Barcelona	258
	<u>3.3.3.</u>	L'Àrea Metropolitana de Barcelona	259
<u>3.4.</u>		L'apoderament dels cossos de les policies locals existents	261
<u>3.5.</u>		Els nivells de prestació de serveis policials arreu de Catalunya	264
	<u>3.5.1.</u>	Nivell 1. Servei Bàsic Garantit	265
	<u>3.5.2.</u>	Nivell 2. Serveis Especialitzats	268
	<u>3.5.2.1.</u>	La gestió de l'Ordre Públic i la contenció de masses	270
	<u>3.5.2.2.</u>	La seguretat viària i la gestió del trànsit	273
	<u>3.5.2.3.</u>	La policia científica	274
	<u>3.5.2.4.</u>	La investigació (judicial i administrativa)	275
	<u>3.5.2.5.</u>	La intel·ligència policial	275
	<u>3.5.2.6.</u>	La informació policial	277
	<u>3.5.2.7.</u>	La lluita contra el terrorisme	278
	<u>3.5.2.8.</u>	La preservació del medi ambient i l'entorn natural	278
	<u>3.5.2.9.</u>	La lluita contra la delinqüència cibernètica	279
	<u>3.5.2.10.</u>	La seguretat privada	280
	<u>3.5.2.11.</u>	La seguretat en el transport públic : trens, metro i aeroports	280
	<u>3.5.3.</u>	Nivell 3. Serveis de Suport	280
	<u>3.5.3.1.</u>	Els/les agents de seguretat adscrits al Cos de Mossos d'Esquadra	281
	<u>3.5.3.2.</u>	Els/les auxiliars de la policia local	281
	<u>3.5.3.3.</u>	El personal de suport	281

CAPÍTOL 4

<u>Les millores que comportarà el Sistema de Policia a la seguretat pública de Catalunya</u>		285
<u>4.1.</u>	Disposar d'un Sistema de Policia més modern i més sostenible	285
<u>4.1.1.</u>	Innovar en la gestió policial	286
	<u>4.1.1.1.</u> Les relacions laborals	286
	<u>4.1.1.2.</u> L'armament policial	290
	<u>4.1.1.3.</u> Les noves tecnologies	293
	<u>4.1.1.4.</u> L'experiència de les "Task Force"	295
<u>4.1.2.</u>	Un Sistema de Policia encarat a l'obtenció de resultats	296
<u>4.1.3.</u>	L'avaluació de la gestió de la Policia de Catalunya	303
	<u>4.1.3.1.</u> Un sistema d'indicadors comuns	306
<u>4.1.4.</u>	La necessitat d'estudis i investigacions en matèria de prevenció	307
<u>4.2.</u>	Una millor coordinació policial en el territori	308
<u>4.2.1.</u>	Compartir xarxa de comunicacions	308
<u>4.2.2.</u>	Compartir aplicatius informàtics	309
<u>4.2.3.</u>	Gestió d'emergències	310
<u>4.2.4.</u>	Sales Policials Conjunes i Serveis Unificats	312
<u>4.3.</u>	L'homeneïtzació del servei de policia arreu de Catalunya	312
<u>4.4.</u>	La competència entre les administracions públiques	313

CAPÍTOL 5

<u>La concreció del Sistema de Policia per a Catalunya</u>		315
<u>5.1.</u>	Proposta de canvis normatius	315
<u>5.2.</u>	Facilitar la mobilitat entre els agents i comandaments de la Policia de Catalunya	316
<u>5.3.</u>	Possibilitar la transferència de cossos de les policies locals a la Generalitat de Catalunya	318

5.3.1.	<u>Període transitori i adaptatiu cap a aspectes comuns</u> : la comunicació policial, el Pla de Carrera Professional, els processos de selecció i promoció, la uniformitat policial bàsica, la unitat central de compres, el sistema d'informació policial, la reducció i homogeneïtzació de les escales professionals, l'adequació del règim estatutari, el reglament d'armes i el reglament de distincions i condecoracions	319
5.4.	La carrera professional i la formació policial	327
5.4.1.	L'Institut de Seguretat Pública de Catalunya	328
5.5.	<u>Acords de col·laboració entre municipis per a la prestació dels serveis de policia local</u> : compartir serveis de policia	329
5.6.	El finançament del Sistema de Policia per a Catalunya	332
5.6.1.	La Ley 27/2013, de 27 de diciembre, de racionalización y sostenibilidad de la Administración Local	339

CAPÍTOL 6

<u>Un Sistema de Policia coresponsable amb el món local</u>		343
6.1.	La dualitat entre la globalització i la glocalització	346
6.2.	Entendre la importància d'on vivim	351
6.3.	La seguretat humana : com a pilar bàsic de l'estat de benestar	353
6.4.	La creació de condicions de prosperitat	355
6.5.	El foment de la confiança en la comunitat	356
6.5.1.	El capital social	358
6.5.2.	Una mirada psicològica a la seguretat	360
6.6.	La convivència i el civisme	362
6.7.	La mediació com a eina per gestionar conflictes	365
6.8.	La gestió de l'espai públic	366
6.9.	La necessitat de planificar la seguretat local	367
6.9.1.	Els plans locals de seguretat	374
<u>Conclusions</u>		375
<u>Legislació consultada</u>		389

<u>Bibliografia jurisprudencial</u>	401
<u>Recursos telemàtics</u>	403
<u>Bibliografia</u>	411
<u>Annexes</u>	435

Agraïments

L'interès pel tema investigat respon a dues qüestions principals. Per una banda, a les meves responsabilitats com a Intendent de la Policia de Catalunya que han motivat, durant un dilatat període professional, nombrosos interrogants sobre com millorar les organitzacions policials i els serveis que presten a la ciutadania. En segon terme, per haver tingut l'oportunitat de trobar-me amb el Dr. MANUEL BALLBÉ i els seus coneixements; les seves orientacions i comentaris d'un mes d'octubre de ja fa uns quants anys, em van motivar a iniciar els estudis de suficiència investigadora i posteriorment continuar amb els estudis qualitatius de la tesi.

Aquesta tesi és el resultat d'un llarg procés, on moltes persones i circumstàncies han permès i han contribuït a la seva realització. Tota aquesta dedicació i esforç no hagués estat possible, sense cap mena de dubte, sense l'ajut i l'acompanyament de la meva família, Maite i Aleix. Han estat molts sacrificis personals i moltes estones sense poder gaudir de la família.

El treball també és deutor de les aportacions de moltes persones durant tota la meva trajectòria professional. Per citar-ne algunes, un sincer elogi als orientadors comentaris i reflexions crítiques del meu amic i gran professional Jordi Samsó i Huerta, ex-director general de Policia. També un grat reconeixement a Joan Carles de la Monja, ex-subdirector general de coordinació de policies locals. Un especial agraïment a Juan Carlos Cassou, expert en matèria policial i comunicació, i a tot el professorat del programa de doctorat.

Qui mereix una especial consideració i admiració és la doctora Sra. Roser Martínez, que m'ha acompanyat durant aquests últims anys en la direcció de la tesi. Amb total certesa, mai ho hauria aconseguit sense ella. La seva saviesa, constància i paciència, els seus comentaris constructius però rigorosament exigents i crítics, m'han permès assolir els objectius que ens havíem plantejat, des de l'aprenentatge i amb l'aprofundiment en els coneixements d'una matèria sempre necessària i vigent, com és la seguretat policial que presten les organitzacions del nostre país.

Introducció

La societat en la qual vivim està immersa en un context de profunds canvis econòmics i socials que impliquen, inexorablement, interpretar i adaptar-se a les noves realitats. La seguretat pública, i en concret les policies locals i el cos de mossos d'esquadra, no són alienes a unes necessàries adequacions i reestructuracions.

La present tesi doctoral és adient i oportuna fer-la ara. Diem que és adient per què no existeixen gaires estudis actuals sobre organitzacions policials i menys enteses com un Sistema de Policia. L'oportunitat ve justificada per la inexistència d'una gran pressió ciutadana o institucional que exigeixi uns canvis organitzatius sobtats, fruits d'una crisi política o d'una conjuntura social determinada¹.

El treball de tesi es titula : **La necessitat de construir un Sistema de Policia per a Catalunya. La coresponsabilitat del món local per aconseguir-ho**. Des del rigor i amb un ànim reformista, regulador i integrador, la finalitat de l'estudi és regular i ordenar l'actual marc policial, millorant la seva eficiència amb criteris de racionalitat i coherència, aconseguint organitzacions més productives i flexibles, millor coordinades, tenint present sempre que l'objectiu final és mantenir i millorar la qualitat de vida de la ciutadania.

Aquest Sistema reformarà per homogeneïtzar, i per assolir-ho reconsiderarem el paper de les autoritats en matèria policial, l'assignació de competències, responsabilitats i recursos dels cossos de policia així com la irrenunciable aportació del món local a la seguretat pública dels municipis i del País. Al respecte i com ens destaca MANUEL BALLBÉ : “Hace 30 años, los ayuntamientos democráticos asumieron desde el primer momento la seguridad pública. Tomaron competencias que no tenían atribuidas y copiaron lo mejor de otros sistemas con más tradición democrática. Las policías municipales de Catalunya fueron un modelo para el resto de España y su éxito culminó con la organización de la seguridad de los Juegos del 92 y de su voluntariado olímpico”².

L'anàlisi de vies que millorin la sostenibilitat econòmica i que facilitin la flexibilitat organitzativa i funcional dels cossos policials, han de permetre al Sistema contrarestar les nombroses dificultats existents i generar oportunitats

---

1. Com les reformes que es van realitzar a l'Estat belga a finals de la dècada dels anys noranta del segle passat, a conseqüència de tres afers : un cas de corrupció a gran escala (afers Augusta-Dassault) amb la mort d'un ministre d'Estat; la crisi de les dioxines que va provocar la intoxicació alimentària per la utilització d'aliment contaminat per a bestiar; i el cas Dutroux on sis noies van ser segrestades i només dues d'elles van ser rescatades amb vida. Capítol 3, Apartat 3.1.5 de la present Tesi Doctoral, on s'analitza el Sistema Policia de Bèlgica. [Apartat 3.1.5](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

2. BALLBÉ, M., “Un buen modelo de seguridad. Un debate de fondo en la campaña electoral”, *al diari El Periódico de Cataluña*, 23/05/2007. <http://www.caffereggio.net/2007/05/23/un-buen-modelo-seguridad-manuel-ballbe-el-periodico/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

per fer front a la present i futura complexitat socio-econòmica, en un món cada cop més globalitzat i a on les necessitats i prioritats humanes i socials han de ser el centre de l'acció pública.

La duplicitat de funcions en els cossos policials, unes creixents dificultats econòmiques en la planificació pressupostària de les administracions, un permanent tensionament en el sou dels agents de policia, les seves condicions laborals i els necessaris recursos per dur a terme la funció policial, una millora en el lideratge i la coresponsabilitat que ha de tenir el món local³ en la seguretat pública del seu territori i del conjunt del país, una millor coordinació efectiva entre els cossos policials, etc.... són arguments que permeten justificar plenament la investigació de la present tesi doctoral.

Una de les fites principals del Sistema de Policia serà la racionalització i la millora de la productivitat de la Policia de Catalunya⁴ (formada pels cossos de la policia local⁵ i el cos de Mossos d'Esquadra). Analitzarem, en un primer escenari, la consolidació de la Policia de Catalunya dins d'un Sistema, obrint la possibilitat de reduir el nombre de cossos de les policies locals per incorporar els seus agents a la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i també com potenciar els cossos locals existents, atenent a la voluntat política i a la viabilitat econòmica que tingui cadascuna de les administracions que disposi de servei de policia local. Aquesta paulatina però constant consolidació dels cossos policials que conformen la Policia de Catalunya pot tenir com a escenari final la seva unificació en un sol cos de policia. Com abordarem en el treball d'investigació, pot ser una fita assolida cap un camí, encara incert, de definició d'unes estructures d'Estat on el Sistema Policial serà una peça clau.

Fóra necessari que totes aquestes iniciatives tinguin un ampli consens polític pel seu impuls, com fins ara s'han dut a terme totes les propostes importants que han fet referència a la seguretat pública. Aquest desitjable consens ha de comportar un diàleg amb el món local, per abordar el finançament del sistema i la coresponsabilització entre les administracions en matèria policial.

3. Segons es destaca : "Un ens local és una entitat organitzativa de caràcter territorial. Quan parlem d'entitat, parlem d'una col·lectivitat considerada com una unitat. Els municipis i les comarques són els ens locals en què s'organitza territorialment la Generalitat de Catalunya, al temps que es reconeix també la condició d'ens local a la província, les entitats municipals descentralitzades, les entitats metropolitanes i les mancomunitats de municipis. El municipi, la comarca i la província tenen naturalesa territorial, i gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels interessos respectius". Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Municipis i Comarques de Catalunya. <http://municat.gencat.cat/index.php?page=queSon> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

4. Vid. **LLEI 4/2003.**, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya, article 5, apartat 1. El Cos de Mossos d'Esquadra i les policies locals constitueixen la policia de les institucions pròpies de Catalunya. <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

5. No es poden considerar els cossos de les policies locals com un únic Cos de Policia, com ens destaca **MARTÍN, M.**, en l'obra "La profesión de policía", *Centro de Investigaciones Sociológicas*, núm. 111, 1990, pàg. 106, : "Otro cuerpo policial lo constituye la Policía Local. Aunque en realidad no se puede hablar de un solo cuerpo, pues sus plantillas constituyen tantos cuerpos como Ayuntamientos tienen policía propia".

Per aquests motius i per intentar fer possible la proposta, els plantejaments que analitzarem no pretendran proposar uns canvis normatius impossibles ni inassumibles per l'acció política, sinó que partint del marc normatiu actual s'indicaran línies de treball reformistes que facin més eficient i efectiu les funcions i necessitats en matèria policial dins d'un Sistema de Policia. Val a dir, al nostre entendre, que en l'actualitat no tenim un Sistema de Policia de País; tenim cossos de policia que pertanyen a les administracions autonòmica i local, amb regulacions estatutàries diferents, i que es coordinen entre elles i amb altres institucions de l'Estat. Per tant, cal ordenar i regular l'àmbit policial per fer-lo més eficient i coherent.

Una altra part indispensable del treball d'investigació és analitzar les necessitats de seguretat pública dels municipis i quines polítiques públiques caldrà dur a terme, amb escrupolós respecte a l'autonomia municipal, amb l'objectiu principal de millorar la qualitat de vida de les persones. Hem de partir de la premissa que no seria acceptable una disminució dels estàndards de qualitat en matèria de seguretat policial en cap indret del territori. Com afirma AMADEU RECASENS : “Si no existe una política concreta de seguridad establecida y ejecutada por quien tiene la responsabilidad, las instancias operativas como la policía u otros actores no dejan por ello de actuar, sinó que con su quehacer perfilan, de manera asilvestrada però no por ello menos cierta, formas, modelos y elementos constitutivas de lo que podríamos denominar una pseudo política”⁶.

La implicació dels ajuntaments i la dels seus cossos de policia són fonamentals en la configuració del Sistema, com a administració més propera a la ciutadania i amb una dilatada experiència en matèria de proximitat, prevenció i treball comunitari. Les accions incíviques, les relacions permanents amb la comunitat, els recursos que pot mobilitzar o disposar qualsevol agent d'una policia local (brigada d'obres, serveis socials, educació, serveis de neteja, medi ambient, un polisportiu, etc...) a més a més del treball en matèria de policia de trànsit urbà, policia administrativa i policia de seguretat ciutadana, són imprescindibles aportacions a la gestió del Sistema de Policia.

Així, doncs, podem veure la gran complexitat del repte que ens proposem, la qual cosa implica i comporta la inexistència de solucions miraculoses. Tot aquest esforç, concretat en un Sistema de Policia, ha de permetre racionalitzar i donar-li més coherència a la situació actual. En qualsevol cas, la present tesi doctoral donarà resposta a qualsevol escenari polític que es pugui plantejar i el Sistema de Policia per a Catalunya pretindrà perdurar de forma estable i sostenible en el temps.

Al nostre País no existeixen gaires estudis que tractin a les organitzacions policials de Catalunya com un Sistema. Sempre han estat subsumides dintre del concepte de seguretat pública, però sense concretar quines són les

6. RECASENS, A., *La seguridad y sus políticas*, Editorial Atelier, 2007, pàg. 17.

necessitats de la societat en matèria policial més enllà de les definicions tradicionals, com és el fet que : "La seguretat pública es percep habitualment com una actuació essencialment preventiva i repressora destinada a combatre la inseguretat ciutadana i la criminalitat. No obstant això, la seguretat pública és molt més, constitueix un sistema al servei de la ciutadania on els diversos poders públics amb responsabilitat en la matèria han d'unir les seves actuacions" ⁷. Per tant, les administracions públiques són peces claus i indispensables per configurar aquest Sistema i a on la Generalitat de Catalunya té la responsabilitat de liderar-ho amb la desitjada recerca de consensos amb l'administració local⁸. Cal oferir oportunitats per fer front a les necessitats de la ciutadania que es constaten, cada cop més, en perills i riscos que no entenen de fronteres i que necessiten inexorablement entendre i actuar en la constant relació entre lo local i lo global, entre lo concret i lo general.

En el primer capítol del treball d'investigació es constata la inexistència d'estructures que configurin un Sistema de Policia per a Catalunya i s'analitza l'estructura dels cossos de policia dins del Sistema. Es destaquen els pilars i les estratègies que ho han de sustentar i fer-ho possible : la descentralització dels serveis policials, la igualtat de gènere, la prevenció comunitària, la proximitat i la professionalitat i els valors públics.

En el segon capítol s'estableix com ha de contribuir el Sistema de Policia per a Catalunya en la millora de la seguretat a Europa i arreu de Catalunya. Cal fer-ho de manera sostenible econòmica i temporalment i ha d'anar més enllà de la coordinació policial. S'aborda la innecessària duplicitat de funcions dels cossos policials en el territori, l'ordenació dels cossos de les policies locals, el finançament del Sistema de Policia que han de permetre fer front als nous reptes de seguretat i l'enfortiment institucional mitjançant la Policia de Catalunya.

En el tercer capítol es defineix com ha de ser el Sistema de Policia per a Catalunya, gràcies a l'anàlisi dels aspectes més significatius d'altres sistemes policials i atenent al règim jurídic actual que l'emmarca. Es proposa la creació d'una Llei de Sistema de Policia amb els principals òrgans de govern, coordinació i participació. S'emfatitza en la necessitat d'apoderar ("fer capaços") a les policies locals per permetre a la Policia de Catalunya la prestació de serveis policials bàsics i garantits arreu del País.

7. AGUADO, V., "Estudio preliminar : La seguridad como sistema al servicio de la ciudadanía", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 17, 2006, pàg. 34.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

8. Vid. Què significa pel Dret Administratiu l'Administració Local, en l'obra de MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de Derecho Administrativo*, Editorial Aranzadi, S.A., 2012, pàg. 187, "La Administración local es Administración descentralizada en cuanto que supone la asignación de competencias a personas jurídicas, a entes; es Administración pública también, pero no es estatal en el sentido de la Administración directa del estado, aunque claro es que sus poderes en la organización moderna derivan en definitiva de éste, en cuanto representante del complejo comunitario nacional".

En el quart capítol s'argumenten quines millores comportarà el Sistema de Policia per a Catalunya i que es concretaràn en més modernitat organitzativa i sostenibilitat econòmica, obtenció de millors resultats gràcies a l'avaluació dels serveis i de les organitzacions policials, millor coordinació dels cossos policials i dels altres operadors en matèria de seguretat i més prevenció i proximitat.

En el cinquè capítol es concreta el Sistema de Policia per a Catalunya, proposant els necessaris canvis normatius que cal realitzar i les accions per consolidar a la Policia de Catalunya.

En el sisè capítol s'analitza la necessària coresponsabilitat del món local per aconseguir un Sistema de Policia per a Catalunya que compatibilitzi la dualitat entre lo local i lo global, que entengui la importància dels llocs on la ciutadania viu i a on vol ser feliç. La seguretat humana, com a pilar de l'estat de benestar, ha de permetre la creació de condicions de prosperitat des del foment de la confiança en la comunitat. La necessitat de planificar la seguretat des del nivell més proper a la ciutadania, la gestió dels espais públics i la mediació com a eina de gestió de conflictes, són instruments que permetreran millorar la convivència i el civisme als nostres pobles i ciutats.

Finalment s'extreuran unes conclusions que verifiqui la hipòtesi general plantejada i es suggeriran possibles línies d'investigació futures.

Hipòtesi del Treball d'Investigació

La hipòtesi general d'aquesta tesi doctoral és fonamenta en la premissa que Catalunya no disposa d'un Sistema de Policia sinó de cossos de policia i d'altres operadors en matèria de seguretat que es coordinen. El model de seguretat pública de Catalunya necessita disposar d'un Sistema de Policia que reguli i estableixi interdependències i interaccions clares entre les organitzacions policials (Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra, els dos-cents tretze cossos de policia local i les policies de l'Estat) i la resta d'operadors en matèria de seguretat, per l'assoliment de la millor seguretat pública. A partir d'aquí, la investigació es centrarà en :

1. Establir quins són els pilars que han de permetre construir un Sistema de Policia per a Catalunya¹.
2. Verificar si està justificada la necessitat de construir un Sistema de Policia per a Catalunya².
3. Fer una proposta de Sistema de Policia per a Catalunya³.
4. Definir quines millores comportarà el Sistema de Policia a la seguretat pública de Catalunya⁴.
5. Concretar amb detall la proposta de Sistema de Policia per a Catalunya⁵.
6. Constatar la necessària coresponsabilitat del Sistema de Policia per a Catalunya amb el món local⁶.

1. Vid. Capítol 1 de la present Tesi Doctoral, on s'analitzen els principals fonaments que ha de disposar el Sistema de Policia per a Catalunya. [CAPÍTOL 1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

2. Vid. Capítol 2 de la present Tesi Doctoral, on es justifiquen els motius de disposar d'un Sistema de Policia per a Catalunya. [CAPÍTOL 2](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

3. Vid. Capítol 3 de la present Tesi Doctoral, on es fa la proposta de Sistema de Policia per a Catalunya. [CAPÍTOL 3](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

4. Vid. Capítol 4 de la present Tesi Doctoral, on s'especifiquen les millores que comportarà el Sistema de Policia per a Catalunya. [CAPÍTOL 4](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

5. Vid. Capítol 5 de la present Tesi Doctoral, on es detalla la proposta de Sistema de Policia per a Catalunya. [CAPÍTOL 5](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

6. Vid. Capítol 6 de la present Tesi Doctoral, on es tracta la coresponsabilitat del Sistema de Policia per a Catalunya amb el món local. [CAPÍTOL 6](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Metodologia

En el treball d'investigació s'ha analitzat l'estat actual dels principals elements i factors que han de conformar el Sistema de Policia : els fonaments estructurals del Sistema de Policia, el marc jurídic, els aspectes territorials, els cossos i forces de seguretat, els cossos de vigilants i la seguretat privada.

Aquesta anàlisi ha requerit de grans esforços per la inexistència de bibliografia i estudis actualitzats sobre els cossos de policia de Catalunya. S'ha fonamentat en un exhaustiu estudi bibliogràfic (llibres, revistes especialitzades i recursos telemàtics), de les sessions del Parlament de Catalunya i del Diario de Sesiones del Congreso de los Diputados, en una dilatada experiència personal i professional com a responsable d'una organització policial, que ha permès contrastar idees i argumentacions sobre els continguts tractats. Les estades en diversos indrets del món per visitar organitzacions policials i de protecció civil han complementat els coneixements per poder dur a terme la tesi.

S'han dedicat molts esforços en cercar i presentar dades objectives que siguin d'utilitat i d'interès pels continguts de la investigació però que alhora puguin contribuir per futurs estudis i anàlisi així com per la difusió de coneixements sobre les organitzacions policials del nostre País.

Fruit d'aquest anàlisi, han sorgit les necessitats que justifiquen la creació d'un Sistema de Policia per a Catalunya i que ens ha de permetre adequar i posicionar les organitzacions policials al nou marc estatutari de l'any 2006, garantir la millor seguretat arreu de Catalunya i Europa i establir estratègies que millorin la coordinació policial i que garanteixin la sostenibilitat econòmica i temporal del Sistema de Policia. Aquest Sistema farà front als nous reptes de futur i centrarà la seva acció en les persones.

Després d'analitzar la situació actual i les principals necessitats, es proposa com hauria de ser aquest Sistema de Policia per a Catalunya i quines millores comportarà a la seguretat pública. Es justifiquen els principals canvis i adaptacions legislatives que cal dur a terme i que es concreten, en un primer terme, en la necessitat de legislar una Llei de Sistema de Policia que consolidi el marc de les organitzacions policials de Catalunya. Aquesta norma haurà d'incorporar les polítiques públiques en matèria de seguretat dels municipis.

La realització de l'estudi d'investigació no ha estat absent de reptes personals. El primer d'ells ha estat acotar l'objecte d'estudi i no ha estat gens fàcil aconseguir-ho; però gràcies a les reflexions sobre quin és l'estat actual de les organitzacions policials de Catalunya i davant la inexistència d'un Sistema de Policia que els reguli i coordini més eficaçment, va néixer la necessitat i l'àmbit de la investigació : la construcció d'un Sistema de Policia per a Catalunya. La seva finalitat ha de ser la millora en la prestació dels serveis policials, la millora de la qualitat de vida de la ciutadania. D'aquí també sorgeix la necessària implicació i coresponsabilitat de les administracions

locals, com les més properes a la comunitat. El segon repta ha estat fer un treball d'investigació conciliant la vida familiar i laboral. Ha estat un esforç titànic, recompensat en escriure per la satisfacció d'haver après nous coneixements en una matèria que m'apassiona. La tesi doctoral ha estat l'excusa perfecte per continuar aprenent i compartint experiències i coneixements per a la millora de les organitzacions policials i del sistema que conformen.

La investigació conclou amb unes conclusions finals que donen resposta a la hipòtesi general i un annex general (amb vuit annexos). S'han consultat 136 textos normatius, 26 sentències judicials, 150 recursos telemàtics, 310 fonts bibliogràfiques; s'han insertat 21 taules de continguts i s'han realitzat 1.283 notes a peu de pàgina, a efectes de conèixer els/les autors/res i el text literal de les fonts utilitzades. També s'han adjuntat enllaços automàtics per a la versió electrònica de la tesi, per poder accedir directament a la informació.

Capítol 1

Els pilars del Sistema de Policia per a Catalunya

El futur Sistema de Policia per a Catalunya s'ha de cimentar en tres aspectes claus. En primer terme, diferenciant entre el concepte de model de seguretat pública -que fa referència a les polítiques públiques en matèria de seguretat- del de Sistema, entès com les interrelacions i regulacions entre els diversos cossos de policia i d'altres operadors de seguretat, que han de permetre dur a terme les polítiques públiques. Un altre fonament és la necessària descentralització del Sistema de Policia, amb la voluntat que els serveis policials es prestin amb la màxima qualitat i eficàcia amb proximitat, per la comunitat. El tercer aspecte important és la pròpia configuració dels cossos de policia de Catalunya, que ha de ser en plena igualtat de gènere i un clar reflex de la comunitat a la qual s'ha de servir, atenent a la multiculturalitat de la nostra societat.

1.1.- Diferenciar model de seguretat pública de Sistema de Policia

És freqüent trobar una utilització sinònima dels conceptes de *model* i de *sistema*. Etimològicament i entre les moltes afeccions que els poden descriure, podríem definir un model com una : "Representació simplificada de la realitat¹" i per sistema a : "Todo organismo con un número de subsistemas o componentes en interacción. Está formado por componentes, que son entidades del sistema que en combinación con otros componentes se combina, separa o compara las causas para producir consecuencias²". En l'àmbit sanitari, s'afirma que el terme "model" : "Hace al ámbito de la política y se lo puede definir como «el conjunto de criterios o fundamentos doctrinales e ideológicos en los que están cimentados los sistemas sanitarios», en él se determinan aspectos cómo : población receptora, quien financia el sistema, prestaciones que se van a dar, actuaciones y competencias de la salud pública-autoridad sanitaria"³. Al respecte, en ocasions s'han establert certs paral·lelismes entre el model sanitari i el model policial, ja que aquestes similituds fan referència a la delimitació territorial dins de Catalunya, a la utilització d'una nomenclatura molt similar per definir-los i als criteris de

1. Vid. a : ENCICLOPÈDIA CATALANA., *Model*. <http://www.diccionari.cat/lexicx.jsp?GECART=0090505> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

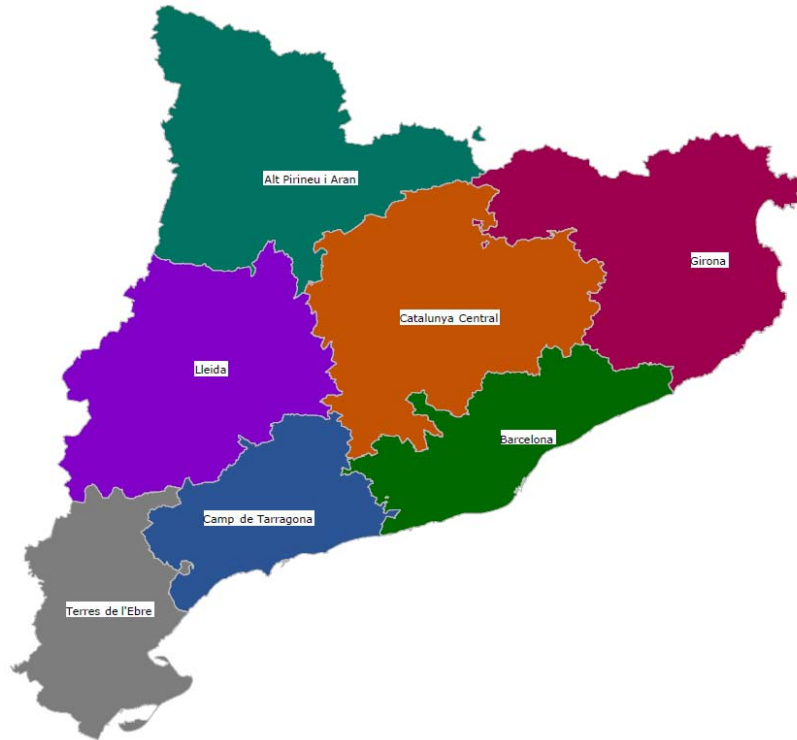
2. Vid. a : WIKIPÈDIA., *Pensamiento sistémico*. http://es.wikipedia.org/wiki/Pensamiento_sist%C3%A9mico (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

3. Vid. a : UNIVERSIDAD NACIONAL DE CUYO. <http://www.politicaspUBLICAS.uncu.edu.ar/articulos/index/caracterizacion-de-modelos-sanitarios-y-sistemas-sanitarios> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

distribució dels centres de salut dins d'aquestes demarcacions⁴. En l'àmbit sanitari cada delimitació territorial rep la denominació de "regió sanitària" i a nivell policial "regió policial"⁵, com podem veure a continuació en els mapes que les descriuen. Dintre d'aquestes delimitacions es troben les "àrees bàsiques de salut" (ABS)⁶ i les "àrees bàsiques policials" (ABP)⁷.

Font : Generalitat de Catalunya. Departament de Salut⁸

4. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Diari Oficial.

<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/733/9946.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

5. La regió policial és l'àmbit territorial més ampli i està conformada pel conjunt d'àrees bàsiques policials, de les quals una realitza les funcions de la centralitat regional. El/la seu/seva Cap ha de garantir el bon funcionament de les àrees bàsiques policials que té al càrrec, la coordinació d'aquelles actuacions que sobrepassin la seva demarcació territorial, així com la gestió de recursos especialitzats d'àmbit regional (Informació, Policia Científica, Investigació i Ordre Públic).

6. Les àrees bàsiques de salut (ABS) són la unitat territorial elemental mitjançant la qual s'organitzen els serveis d'atenció primària de salut. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Catàleg de Serveis.

http://www14.gencat.cat/sacgencat/AppJava/servei_fitxa.jsp?codi=8697 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

7. Sobre el concepte "Àrea Bàsica Policial", veure l'obra de **BAS, A.**, "El Pla director del desplegament de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 1, 1997, pàgs. 186-187. L'autor la defineix com : "La demarcació territorial mínima definida d'acord amb uns criteris operatius policials de caire geogràfic, administratiu i demogràfic, i des de la qual es presten els serveis policials de manera natural i harmònica en el medi en què s'han de portar a terme, i, al mateix temps, per garantir un servei àgil, eficaç i modern. La seu operativa de l'ABP se situa en una comissaria principal (generalment a la localitat que és capçalera del partit judicial de la zona), la qual assegura la prestació dels serveis bàsics d'investigació i seguretat ciutadana".

<http://www.raco.cat/index.php/rcsp/article/viewFile/121449/178421> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

8. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Departament de Salut.

Font : Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior⁹

En l'àmbit de la seguretat¹⁰, per interpretar i entendre la realitat disposem d'un model de seguretat pública que ens acosta a comprendre i a estudiar el comportament d'una realitat en matèria de seguretat que esdevé complexa, amb la finalitat d'actuar des dels serveis públics en bé de l'interès general¹¹. El model de seguretat pública¹², doncs, faria referència a aquells aspectes

<http://www.gencat.es:8000/salut/depsalut/pdf/mapa07territ.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

9. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Departament d'Interior.

<http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/menuitem.d9d8008a518e8acf65d789a2b0c0e1a0/?vgnnextoid=2f0615fead96210VqnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=2f0615fead96210VqnVCM1000008d0c1e0aRCRD> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

10. Com ens destaquen **PAREJO, L.; DROMI, R.**, en l'obra : *Seguridad Pública y Derecho Administrativo*, Marcial Pons Ediciones Jurídicas y Sociales, S.A., Madrid, 2001, pàg. 31, "La seguridad es un predicado de orden; del orden social (convivencia); del orden político (democracia); del orden público (paz y estabilidad); del orden jurídico (Estado de Derecho). Si la sociedad es segura es más justa, si la sociedad es insegura es más injusta".

11. Vid. **STC 325/1994.**, de 12 de desembre, on es determina que : "La seguretat és un bé constitucional d'interès col·lectiu o general, no individual". <http://www.boe.es/boe/dias/1995/01/18/pdfs/T00003-00007.pdf> (actualitzat enllaç en data 20/03/2015)

12. Per comprendre el significat i l'abast del concepte de seguretat pública, Vid. **PAREJO, L.; DROMI, R.**, *Seguridad Pública...*, op. cit., pàg. 203. Els autors afirmen que : "La seguridad pública comprende prioritariamente la situación del hombre en la relación ciudadana, como sujeto de la civitas, de la polis (el hombre Ciudad), en la relación masiva, grupal o social, de encuentros o fenómenos colectivos (el hombre masa), y en la relación de comunicación y de información (el hombre dialogo).

polítics que estableixen criteris fonamentals sobre els quals s'haurien d'establir els sistemes, en aquest cas el Sistema de Policia per a Catalunya.

El model de seguretat pública de Catalunya requereix d'un Sistema de Policia on les organitzacions policials disposin d'una estructura, regles i principis comuns, interrelacionats i que interactuin entre ells, ordenats i regulats d'una manera coherent, ja que les organitzacions policials són instruments claus de l'actuació pública en la seguretat ciutadana. Per tant i com hem vist, el Sistema de Policia per a Catalunya ha d'anar més enllà de la necessària coordinació entre les organitzacions policials dins del model de seguretat pública existent.

1.2.- L'estructuració dels cossos de policia de Catalunya dins d'un Sistema

Les organitzacions policials han tingut el mandat i la necessitat de col·laborar¹³, cooperar¹⁴ i coordinar-se¹⁵ per assolir els seus objectius i la missió que tenen encomanades. Els resultats aconseguits, tot i ser satisfactoris a nivell general, són millorables des del punt de vista de l'eficiència organitzativa (millora en les despeses, evitació de duplicitats competencials, sostenibilitat temporal, lideratge i coherència organitzativa). Aquests principals motius justifiquen plenament la necessitat de disposar d'una estructura organitzativa en el àmbit policial de Catalunya que deixi perfectament clar qui ha de fer una determinada feina, per què cal fer-la i qui n'és el responsable que haurà de rendir-ne comptes dels resultats. És a dir, es requereix una definició i estructuració de la Policia de Catalunya que dongui una clara resposta a la ciutadania al compromís institucional dels cossos policials que conformen el Sistema¹⁶.

Actualment, el model de seguretat pública no disposa d'un Sistema de Policia per a Catalunya (conformat i integrat per diversos subsistemes) que

13. Sobre el principi de col·laboració, Vid. L'obra de **PAREJO, L., JIMÉNEZ-BLANCO, A., ORTEGA ÁLVAREZ, L.**, *Manual de Derecho administrativo*, Ariel, 5ª. Ed., 1998.

14. Per cooperació podem entendre : "El ejercicio conjunto de competencias de cada uno de los entes que aúnan sus actividades al objeto de optimizar sus resultados", Vid. L'obra de : **COSCULLUELA, L.**, *Manual de Derecho Administrativo, I*, Civitas Ediciones, S.L., 2004, pàg. 190.

15. Sobre el concepte de coordinació, Vid. L'obra de **COSCULLUELA, L.**, *Manual de...*, op. cit., pàg. 183, "La coordinación significa que la satisfacción de los distintos intereses públicos a que atienden los distintos órganos de una Entidad (o varias Entidades públicas) de obedecer a unos principios o finalidades comunes y no contradictorios, que impliquen una economía de actuaciones y no una duplicidad de esfuerzos y, en fin, traducir una finalidad convergente y no una rivalidad en la actuación de los órganos o los sujetos públicos".

16. **FERNÁNDEZ, C.J.**, *Sistema de Policia de Catalunya*, Congrés Associació de Caps i Comandaments de les Polícies Locals de Catalunya (ACCPOLC), Mollet del Vallès, Institut de Seguretat Pública de Catalunya, 30 de novembre de 2012. Considera que : "Un nou sistema de policia ha de donar resposta clara al compromís de les institucions amb els implicats i receptors de la seguretat, sostingut en : Principis democràtics; Valors ètics i deontològics; Transparència i garanties del servei prestat; De qualitat; Convivència de tots els ciutadans; La tranquil·litat i el benestar per a tothom; Innovació i alineació contínua amb les necessitats socials i Complicitat de tots en el sosteniment del millor nivell de seguretat".

dongui resposta a aquestes necessitats; que sigui dinàmic, adaptatiu als canvis i en constant procés d'evolució; que tingui uns clars objectius compartits i que treballi en xarxa. Per tant, caldrà dotar-se d'una estructura organitzativa¹⁷ que governi i defineixi els objectius i les funcions de la Policia de Catalunya, sota una jerarquia¹⁸ orgànica i funcional que garanteixi l'eficàcia del Sistema.

Alguns exemples que emfatitzen la manca d'estructures de Sistema de Policia són el no disposar d'una Secretaria General de la Policia de Catalunya que coordinés i liderés dues direccions generals en igualtat de condicions : la de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra i la de les Polícies Locals. També es requereix d'un règim estatutari comú, amb condicions laborals i salarials molt similars entre els membres dels cossos policials, fet que provoca que en ocasions la marxa d'agents a altres organitzacions que ofereixin millors condicions però que alhora empobreixen a aquelles organitzacions que els han format i que no poden ser competitives retributivament. És necessària una aplicació informàtica comuna per a la gestió dels incidents policials¹⁹, fet que permetria compartir informació sobre els recursos operatius disponibles, les demandes de serveis que es petitionen, les respostes policials que es donen i l'avaluació de les intervencions prestades. Un altre aspecte que denota la manca d'estructures és el fet de no disposar d'una oferta pública comuna per a la selecció de policies i per a les promocions i especialitzacions professionals. D'altra banda i en l'àmbit de l'Escola de Policia de Catalunya, els cossos de les policies locals no participen com a instructors/res²⁰ en els cursos de formació bàsica, de promoció i de perfeccionament, fet que merma la implicació del món local i la seva coresponsabilitat en la formació dels futurs servidors públics²¹. També és significatiu que només els agents dels cossos de les policies locals tinguin reglamentat la superació de proves psicotècniques, mèdiques i de perícia per poder portar armes de foc quan, al nostre entendre, qualsevol agent de policia hauria d'acreditar-les com a garantia per a la ciutadania, per les

17. Vid. Capítol 3, Apartat 3.3.1 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 3.3.1](#). (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

18. MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de Derecho Administrativo*, Editorial Aranzadi, S.A., 2012, pàg. 133. Al respecte : “La jerarquía garantiza a los titulares de los puestos orgánicamente más elevados posibilidades de vigilancia de las actuaciones de los inferiores, inspeccionando su conducta, haciendo efectivas las responsabilidades y resolviendo los recursos planteados frente a los actos de estos órganos”.

19. La Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra disposa de l'aplicació "Fènix" i la resta de policies locals tenen una dispersa i diversa varietat. Actualment, per part de la Conselleria d'Interior de la Generalitat de Catalunya s'està intentat implementar un programari comú per a les policies locals anomenat SIPCAT, però el projecte és molt incipient, no dona resposta a les necessitats de les organitzacions policials mitjanes i grans, i en cap cas integra en una sola aplicació a la Policia de Catalunya.

20. Només pertanyen al Cos de Mossos d'Esquadra.

21. S'ha dotat el cas de promocions úniques de policies locals en el curs de formació bàsica sense cap instructor/a que fos membre d'una policia local. Una solució seria l'assignació en comissió de serveis a membres de les policies locals com a instructors/res, la financiació dels quals hauria d'anar a compte de l'Escola de Policia de Catalunya.

organitzacions policials i per a cada agent a nivell individual, com ens assenyala la Dra. ROSER MARTÍNEZ : "La policia, en general, no recibe, por parte de sus respectivos cuerpos, el entreno suficiente para tener un buen dominio del arma, ni tampoco tiene posibilidad de entrenarse por su cuenta por la limitación que existe de la munición" ²².

A Catalunya, l'estructura del Sistema de Policia estaria integrada pels diferents cossos de les policies locals i per la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra, pel conjunt d'autoritats que tinguin competència en matèria policial, així com altres òrgans de coordinació que siguin necessaris, amb les dependències orgàniques i funcionals que es determinin. També caldrà fer una clara referència a la seguretat privada, personal facultatiu i administratiu, vigilants i auxiliars de la policia local, com a necessaris col·laboradors. Tanmateix és important la relació amb els agents rurals, protecció civil, cos de bombers, serveis sanitaris i emergències mèdiques.

Un altre aspecte important en la justificació del Sistema és reafirmar quines són les necessàries funcions policials que cal prestar, ja que : "La redefinició de la seguretat ciutadana com a autèntica prioritat de la funció policial comporta una reorganització en profunditat de la policia, la qual passa per qüestionar l'estructura piramidal i la renovació del vincle amb les respectives comunitats locals. I encara més, aquest canvi en profunditat requereix disposar d'instruments especials d'actuació sobre el terreny i, en última instància, una evolució significativa de les mentalitats" ²³.

Aquest canvi de mentalitat per adaptar millor les organitzacions policials a la realitat, s'aguditzava pel fet d'estar immersos en un context de restriccions econòmiques i adequacions organitzatives que impliquen, alhora de definir el Sistema de Policia per a Catalunya, dosis de practicitat i creativitat : "Los operadores de la seguridad deberemos combinar creatividad y pragmatismo. Buscando aumentar el nivel de cooperación entre los operadores públicos, del tercer sector y privados para conseguir aumentar la eficiencia reforzando la asociación y las relaciones de trabajo, en el marco de proyectos compartidos" ²⁴. Diversos estudis denoten una necessitat de canvis en les organitzacions policials per què la policia s'ha d'adaptar davant les noves tecnologies, l'economia globalitzada, les expectatives socials, la demanda de transparència, la integració del treball policial i canvis legals, jurídics i polítics a nivell europeu, nacional i local ²⁵.

22. MARTÍNEZ, R., "Aspectos policiales de las Políticas de Seguridad : Armas y Seguridad", *Eguzkilore*, núm. 20, San Sebastián, 2006, pàg. 127. <http://www.ehu.eus/documents/1736829/2174920/12+-Aspectos+Policiales+Politicas.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

23. CURBET, J., *El rei nu. Una anàlisi de la (in) seguretat ciutadana*, CCG Edicions, 2010, pàgs. 161-162.

24. Vid. a : EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY., *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012, pàg. 6.

25. JACOBS, G., "What European Police change leaders need to know about identity and leadership?", *Seminari : "Lideratge, Identitat i Canvi en les Organitzacions Policiales"*, Institut de Governança i Direcció Pública d'ESADE i Cos de Mossos d'Esquadra, Barcelona, 10 de juliol de 2014.

En qualsevol cas entenem que el Sistema de Policia per a Catalunya haurà d'abordar dos aspectes importants : la funció policial i la policia entesa com a òrgan. El primer aspecte funcional respon al manteniment de l'ordre, la investigació criminal i a la seguretat ciutadana. El segon aspecte és la policia com a òrgan i que fa referència a tres raons bàsiques : “Un instrument de poder, que li dona ordres; un servei públic, susceptible de ser sol·licitat per un ciutadà/ana; i una professió, que desenvolupa els seus propis interessos”²⁶.

Com s'ha exposat, les organitzacions policials són actors principals que participen activament del model de seguretat pública de Catalunya. En l'actualitat es disposa d'un model de seguretat pública però no d'un sistema de policia que integri, reguli i ordeni de forma eficient a les organitzacions policials que conformen la Policia de Catalunya, ni a les autoritats públiques amb competències i responsabilitats en matèria de seguretat, atenent al marc normatiu que ens ha dotat l'Estatut d'Autonomia i la resta de l'ordenament jurídic. Per tant, la principal prioritat que haurà de perseguir el Sistema de Policia serà, dins del model de seguretat pública, estructurar i ordenar a les organitzacions que formen la Policia de Catalunya, el sistema d'autoritats públiques que hi tenen responsabilitats així com als diferents actors i operadors que hi participin. La seva finalitat serà la de garantir el dret a la seguretat ciutadana, tal i com s'ha assenyalat : “Se puede afirmar que el derecho a la seguridad no es sólo una libertad pública sino un derecho social, es decir, que los poderes públicos tienen el deber de proporcionar una protección que genere un «estado de confianza»”²⁷. Aquest dret s'ha de poder exercir en tot el territori i amb uns estàndards de servei que siguin homogenis²⁸, com s'ha destacat : “Allò rellevant és que es presti el servei de seguretat en tots els municipis espanyols; una altra qüestió és que aquest servei l'hagi de prestar una policia local o bé pugui fer-ho un altre cos policial distint, per exemple la policia autonòmica, que funcionalment depengui de l'ens local”²⁹. El dret a gaudir de seguretat arreu de tot el territori i per a totes les persones, també comporta oferir un servei de policia de qualitat. Per tant, les organitzacions policials han d'adaptar-se permanentment a la prestació de serveis de qualitat total³⁰.

26. GUILLÉN, F., *Policia i seguretat*, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, Servei de Publicacions, 2012, pàg. 27.

27. MARTÍNEZ, R., en la seva obra *Armas : ¿Libertad americana o prevención europea?*, Editorial Ariel, Barcelona, 2002, pàg. 196,.

28. Vid. Capítol 3, Apartat 3.5.1 de la present Tesi Doctoral, on s'analitza la prestació de Serveis Bàsics Garantits arreu de Catalunya. [Apartat 3.5.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

29. AGUADO, V., “Estudio preliminar : La seguridad como sistema al servicio de la ciudadanía”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 17, 2006, pàg. 25.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

30. MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de...*, op. cit., pàg. 63. L'autor en afirma que : “La calidad total como fin puede ser asumida sustancialmente por la Administración pública y en particular por las Administraciones del espectro servicial, aun cuando deban modularse sus fundamentos, insertándolos en los parámetros directivos de los entes públicos”,

Els diversos operadors de seguretat a Catalunya estan dins del concepte de "sistema", que podem trobar a la Llei 4/2003³¹ sobre l'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya : "L'esmentat sistema té com a objectiu constituir un marc flexible i participatiu en el qual els diversos agents públics i privats, des de les respectives aportacions i responsabilitats, puguin contribuir a l'elaboració i execució de polítiques públiques de seguretat eficaces al servei dels ciutadans. La concepció de la seguretat com a sistema ve lligada, per tant, a la idea de responsabilitat de les administracions públiques i de servei a la ciutadania. Cal comprendre que el/la ciutadà/ana no pot dependre del concret règim competencial de cadascuna de les administracions, sinó que totes aquelles que tenen responsabilitat en la matèria han d'actuar de forma coordinada donant resposta a les necessitats col·lectives"³². Atinent a l'esmentada Llei 4/2003, el seu objectiu és : l'ordenació de les competències de la Generalitat en matèria de seguretat pública, especialment les de policia, i la seva integració amb les de protecció civil, trànsit, joc i espectacles i seguretat privada, en un sistema general de seguretat propi de Catalunya, participat per les altres administracions amb competències en aquesta matèria³³. I és molt positiva l'ordenació competencial per part de la Generalitat, però resta pendent de realitzar la necessària ordenació policial dins d'un Sistema.

La creació i administració d'un Sistema de Policia, com ens argumenta MANUEL BALLBÉ, és un tema complex i recurrent. A mitjans del anys vuitanta del segle passat afirmava que : "Es muy fácil ser considerado demócrata siempre que se evite hablar de la Policía. Únicamente se hace referencia a las Fuerzas de Orden Público para criticar las actuaciones que provocan enfrentamientos con los demás ciudadanos, o para condenar algún atentado de que han sido objeto. Pero fuera de estas ocasiones, pocos son los que se pronuncian y menos aún los que ponen en primer plano la reforma de la Policía"³⁴.

1.3.- Un Sistema de Policia per a Catalunya descentralitzat

Catalunya actualment es troba sota un model de seguretat mixt, a cavall entre l'assumpció de totes les competències en matèria de seguretat per part de l'Estat espanyol³⁵ o que aquestes siguin exercides per altres institucions de caire regional i/o local que comporten, com el nostre cas, la coexistència de

31. Vid. **LLEI 4/2003.**, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya.

<http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

32. **AGUADO, V.**, "Estudio preliminar...", op. cit., pàg. 36.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

33. Vid. **LLEI 4/2003.**, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya, article 1.1. <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

34. **BALLBÉ, M.**, *Orden Público y Militarismo en la España Constitucional (1812-1983)*, Alianza Editorial, 1984, pàg. 477, nota 28.

35. Ens referim a un model policial "centralitzat", on les policies regionals o locals són inexistents o amb molt limitades funcions. Són exemples d'aquest model França, Grècia, Itàlia o Portugal.

diversos cossos de policia dins d'un mateix territori que es reparteixen les funcions a dur a terme³⁶.

Vista la necessitat de disposar d'un Sistema de Policia per a Catalunya, l'anàlisi ens porta a una reflexió fonamental i conceptualment transcendent, que no podem obviar : valorar la necessitat de centralitzar o descentralitzar serveis, en especial dels cossos de policia i les funcions que duen a terme. En referència a aquest aspecte s'afirma que : "Los críticos del sistema de pluralidad de poderes justifican un gobierno unitario en aras a la consecución de una pretendida eficacia administrativa. Según ellos, la separación de poder supone un enfrentamiento anárquico, en el que se pierden esfuerzos públicos y no se alcanzan los fines propuestos. Por el contrario, un sistema de pluralidad de poderes, debajo de su aparente desorden, surge como un modelo dinámico, donde las políticas públicas se someten al control ciudadano y se facilita la comparación y la evaluación entre ellas"³⁷. La clau de volta a aquest dilema estarà en assolir els adients i permanents equilibris que permetin incorporar al Sistema de Policia els aspectes positius d'ambdues concepcions³⁸, però sempre des de l'òptica que la prestació dels serveis de policia han de ser de proximitat, per què és més eficient i democràtic³⁹, com s'han de veure reflectits en la proposta de Llei de Sistema de Policia.

Sobre els processos de centralització o descentralització de serveis, s'ha afirmat que : "Tanto si se impone la vía más liberal, como si triunfa la línea de quienes reclaman más Estado, lo que sí parece estar en crisis son los modelos jacobinos, centralistas y de Estado-Nación propios de un desarrollo de mercados y de una circulación de bienes y personas hoy –para bien o para mal- superados. El rearme de ese Estado debería, en todo caso, hacerse

36. Són exemples de països amb un model de seguretat "descentralitzat" Gran Bretanya i Alemanya.

37. BALLBÉ, M., PADRÓS, C., *Estado competitivo y armonización europea*, Editorial Ariel. S.A., 1997, pàg. 31.

38. BALLBÉ, M., "El bundesbank como modelo", *article al diari El País*, 26/03/1993, on exemplifica aquest equilibri : "El esquema organizativo es significativo : la independencia del Bundesbank respecto del Gobierno no se fundamenta únicamente en el nombramiento de los expertos imparciales alejados del partidismo político, sino también en una representación diversa y equilibrada entre el poder central y los poderes territoriales descentralizados. Puede parecer paradójico que la representación de los Länder ser superior a la del Gobierno, pero éste es precisamente el elemento decisivo que hace posible la independencia del Banco. Vale la pena observar que el Ministro de Economía puede asistir a las reuniones, con voz pero sin voto". http://elpais.com/diario/1993/03/26/economia/733100426_850215.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

39. MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de...*, op. cit., pàg. 137. Sobre el concepte administratiu de descentralitzar, destaquen que : "Pretende, en primer lugar, una mayor eficacia en el desempeño de las funciones administrativas" (...) La descentralización puede tener también, junto a la dimensión de eficacia, una dimensión de democracia cuando el regimiento de la persona jurídica se encomienda a los propios administrados interesados en su mejor gestión. El prototipo de los entes descentralizados son los entes de la descentralización territorial, las Corporaciones Locales, Ayuntamientos y Diputaciones, cuyos órganos rectores están integrados por los representantes de la vecindad, de la población municipal o provincial. Las Comunidades Autónomas también son entes territoriales descentralizados, aunque en realidad exceden la mera descentralización administrativa, en tanto que ejercen funciones políticas y legislativas".

desde modelos de redistribución más democráticos, más próximos a los ciudadanos, pensados para y con los que van a ser sus beneficiarios”⁴⁰.

L'existència d'un Estat amb un multinivell de governs i administracions implica inexorablement certs nivells de confrontació entre ells, una competència entre poders. La conseqüència és admetre que l'existència d'una multiplicitat de poders a tres nivells (local, autonòmic i central) comporta una pluralitat d'opcions i iniciatives i una necessària predisposició a acceptar unes altres tantes solucions, totes elles legítimes i admissibles, que oferiran la possibilitat de ser comparades i seleccionades pel conjunt de la ciutadania, la qual triarà aquella que es cregui com a més adequada.

La proposta de Sistema de Policia no renuncia a aquesta necessària competència entre administracions⁴¹, però cal que els inevitables punts de confrontació i fricció hagin estat detectats, analitzats, assumits i amb protocols i propostes per superar-los per part de les organitzacions policials, amb la finalitat d'orientar les adversitats cap a la productivitat i repercutir la competència en l'interès públic i la millora dels serveis que es presten a la comunitat.

La Policia de Catalunya i els cossos policials que la conformen, amb responsabilitats d'abast local i autonòmic, competeixen entre sí per a la prestació dels millors serveis que li són demandats o que proactivament han decidit prestar. La ciutadania reclama servei policial a un número telefònic necessari i genèric (112) però també a un agent uniformat que visualitza a la via pública, indistintament del cos policial al qual pertanyi. La comunitat valora si el servei que ha rebut ha estat l'adequat, quin cos policial l'ha dut a terme i amb quin nivell de qualitat s'ha prestat⁴². Per tant, la presència policial als carrers dels pobles i ciutats són aspectes claus on existeix competència policial, per que la proximitat no és només relació amb la ciutadania, sinó també confiança i accessibilitat⁴³.

En l'àmbit policial podem veure que la irrenunciable cooperació i col·laboració a tots els nivells de les administracions pot comportar a mig termini : "La necessitat no solament d'una reforma estatutària sinó sobretot

40. RECASENS, A., *La seguridad y sus políticas*, Editorial Atelier, 2007, pàg. 35.

41. Vid. Capítol 4, Apartat 4.4.1 de la present Tesi Doctoral, on es tracta la competència entre les administracions públiques. [Apartat 4.4.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

42. La ciutadania, en la seva relació amb els cossos de seguretat, percep dos aspectes importants que requereixen d'un equilibri :

- a) Els/les professionals : són l'expectativa d'acompliment de les competències pròpies de les funcions assignades, i per tant, els esforços que es realitzen orientats a desenvolupar satisfactòriament una tasca.
- b) Els relacionals : els configuren el tipus de relació que s'estableix amb el ciutadà, i per tant, els esforços que es realitzen orientats a mantenir una relació satisfactòria en el desenvolupament de la tasca policial.

43. Vid. Capítol 1, Apartat 1.6 de la present Tesi Doctoral, on es tracte la proximitat com a estratègia del Sistema de Policia per a Catalunya. [Apartat 1.6](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

d'una reforma constitucional que suposi una «*reformulació federal del repartiment de competències entre Estat i comunitats autònomes*»⁴⁴.

Al respecte, és important destacar la creació, el 27 de febrer de l'any 1997, de la *subcomisión para el establecimiento de un nuevo modelo policial*⁴⁵, dins de la Comisión de Justicia e Interior del Congreso de los Diputados. Formada per tres representants de cada un dels Grups Parlamentaris amb més de cent diputats a la Cámara i un representant de cada un dels Grups restants, va realitzar més de 45 reunions de treball i nombroses visites a diferents indrets de l'Estat espanyol, a Itàlia i al Regne Unit, per conèixer sobre el terreny les matèries que constituïen l'objectiu d'estudi de la subcomisión. Cal ressaltar les més de seixanta comparecències d'il·lustres persones amb acreditada expertesa, com el Dr. Manuel Ballbé Mallol, Catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona, la de D. Manuel Martín Fernández, Cap de la Policia Municipal de l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona) o la de D. Amadeu Recasens Brunet, Director de l'Escola de Policia de Catalunya, així com membres de la judicatura, cossos i forces de seguretat, seccions sindicals, polítics dels àmbits estatal, autonòmic i local, experts en seguretat privada. Després de més de dos anys de treball, al desembre de l'any 1999 es van publicar les conclusions en un informe que hauria de servir com a base per a la reforma del model policial existent. Entre els aspectes més significatius, es fa referència i es valora la unificació en un sol Cos dels antics Cuerpos de Policía Nacional y Superior de Policía, resultant el Cuerpo Nacional de Policía, arrel de la Ley Orgánica 2/1986, de 13 de marzo, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad: "La unificación de los antiguos Cuerpos en uno sólo se explica, siguiendo el preámbulo de la Ley Orgánica de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, en el objetivo de racionalizar la organización policial buscando un incremento en la efectividad del servicio a través de la integración en un solo colectivo de Cuerpos que realizan funciones similares o complementarias"⁴⁶. Després de quinze anys d'aquestes afirmacions, la proposta d'unificar cossos de policia atenent a criteris de racionalitat i eficàcia són plenament vigents i possibles en el marc del Sistema de Policia per a Catalunya, com podrem analitzar en el Capítol 2, [Apartat 2.5.2](#) de la present tesi doctoral. Tanmateix s'afirmava que seria desitjable la homologació dels nivells retributius dels professionals de la Seguretat Pública per evitar conflictes innecessaris i agravis comparatius que atemptin a la coherència del sistema⁴⁷. Un altre tema tractat va estar la possibilitat d'integrar a agents de les policies

44. AGUADO, V., "Estudio preliminar...", op. cit., pàg. 12.

45. Vid. a : CONGRESO DE LOS DIPUTADOS., *Informe de la Subcomisión sobre el establecimiento de un nuevo modelo policial*, publicat al Boletín Oficial de las Cortes Generales, de 29 de desembre de 1999, Sèrie D, núm 526. http://www.congreso.es/public_oficiales/L6/CONG/BOCG/D/D_526.PDF (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

46. Vid. a : CONGRESO DE LOS DIPUTADOS., *Informe de...*, op. cit., pàg. 21, apartat b. http://www.congreso.es/public_oficiales/L6/CONG/BOCG/D/D_526.PDF (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

47. Vid. Capítol 5, Apartat 5.3.1 de la present Tesi Doctoral, on es proposa implementar un sistema de retribucions salarials comunes per tots els membres de la Policia de Catalunya. [Apartat 5.3.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

locals en les Unitats de la Policia Judicial, per formar equips específics d'investigació de delictes i faltes relacionats amb les competències municipals així com respecte a delictes de caire menor i faltes que se'n derivin de la convivència ciutadana. A l'actualitat, la gran majoria de les policies locals ja instrueixen diligències de prevenció per una gran tipologia de delictes i faltes, però només la Guàrdia Urbana de Barcelona està en procés de crear una Unitat de Policia Judicial. Seria adient, al nostre entendre, que la investigació dels fets delictius relacionats amb el trànsit dins del marc competencial establert la pogués realitzar qualsevol cos de la policia local.

Si analitzem altres indrets europeus, podem constatar l'adopció de diferents models organitzatius, com per exemple l'anglosaxó, amb una base descentralitzada : "Al Regne Unit estem davant un model clàssic descentralitzat (Policia de la Ciutat de Londres, Policia Metropolitana i policies de les diverses àrees policials que són d'un nivell equivalent al provincial), així com fortament dependent de l'autoritat judicial en comptes de l'administrativa. En l'actualitat, no obstant això, sembla que hi ha una certa tendència inversa a la centralització d'aquestes policies a Anglaterra i Gal·les"⁴⁸.

El model policial espanyol és descentralitzat, al caracteritzar-se per la coexistència de cossos policials que pertanyen a les administracions central, autonòmica i local. Però aquesta afirmació no ve avalada per l'assignació de recursos, ja que en els models descentralitzats (com Regne Unit, els Estat Units de Nordamèrica, o Canadà, entre d'altres⁴⁹) el 80% està en les administracions més properes a la ciutadania (local i autonòmica) i el 20% en la central. En el cas espanyol és a l'inrevés, en una proporció del 70% d'agents de policia que pertanyen a cossos estatals (Guardia Civil, Cuerpo Nacional de Policia i Servicio de Vigilancia Aduanera) i el restant 30% a les policies autonòmiques i locals.

A nivell de Catalunya, entenem que s'ha de mantenir i potenciar la descentralització dels seus cossos policials per a la prestació de serveis de manera propera a la ciutadania. Per aconseguir-ho cal dotar al Sistema de Policia per a Catalunya d'estructures i eines de gestió flexibles, que permetin diagnosticar i trobar solucions empíriques als problemes que es plantegen en cada moment, i que permetin una adaptació més ràpida i millor davant de necessitats complexes i canviants.

48. AGUADO, V., "Estudio preliminar...", op. cit., pàg. 13.

49. Vid. Capítol 3, Apartat 3.1 de la present Tesi Doctoral, on s'analitzaran aspectes significatius d'altres sistemes de policia. [Apartat 3.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

1.4.- Un Sistema de Policia que no discrimina a les dones : igualtat de gènere

La societat actual té elements i factors que discriminen a les dones pel fet de ser dones. El principi d'igualtat en termes genèrics⁵⁰ ha estat pronunciat en diferents ocasions pel Tribunal Constitucional⁵¹ i és una obligació dels poders públics remoure aquells obstacles que dificultin o impedeixin la igualtat material o efectiva. La Ley Orgánica 3/2007⁵², de 22 de març, para la igualdad efectiva de hombres y mujeres, obliga a realitzar informes d'impacte de gènere a totes les regulacions, plans, normes generals i disposicions relatives al reclutament del personal de l'administració pública⁵³.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de tenir la ferma convicció i la conseqüent actitud organitzativa per eradicar aquells aspectes discriminatoris que atemptin contra la igualtat de gènere⁵⁴ : cal discriminació positiva o accions positives⁵⁵. Ens referim a que els/les agents dels cossos de policia siguin un clar reflex de la societat a la qual serveixen, des de les vessants de gènere i ètnia, ja que sense aquestes premisses no és possible comprendre en profunditat els problemes que cal resoldre, ni empatitzar amb les persones destinatàries dels serveis policials. Com s'afirma : "Al segle XXI, no pot existir un cos policial sense dones en una societat que vulgui ser justa i democràtica"⁵⁶.

Les dones són la clau per millorar les organitzacions policials, però també són la millor aliança per aconseguir una societat més segura i menys violenta. Malauradament, resta un llarg camí ple d'obstacles que caldrà superar, eradicant els estereotips sexistes i els aspectes que discriminin per raó de sexe, que pretenen arraconar a les dones en unes tasques molt determinades, dubtant de les seves capacitats i habilitats que en ocasions es

50. Vid. **CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA.**, de 29 de desembre de 1978, article 14, on es consagra que : "Los españoles son iguales ante la ley, sin que pueda prevalecer discriminación alguna por razón de nacimiento, raza, sexo, religión, opinión o cualquier otra condición o circunstancia personal o social".

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

51. A partir de les sentències **STC 8/1981.**, de 30 de març, a l'aclarir que la simple desigualtat en els fallos de casos suposadament iguals no dona dret a entendre vulnerat el principi d'igualtat en l'aplicació de la llei. <http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/es-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/1981/8> (actualitzat enllaç en data 20/03/2015) i de la **STC 10/1981.**, de 6 d'abril, en la que es confirma el principi d'igualtat de tracte en referència al reconeixement dels drets i llibertats.

<http://www.tribunalconstitucional.es/es/jurisprudencia/Paginas/Sentencia.aspx?cod=16636> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

52. Vid. **LEY ORGÁNICA 3/2007.**, de 22 de marzo, para la igualdad efectiva de mujeres y hombres. <http://www.boe.es/boe/dias/2007/03/23/pdfs/A12611-12645.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

53. **ALONSO, A., DIZ, I., LOIS, M.**, "La influencia de las políticas públicas de igualdad en la toma de decisiones : un análisis de los informes de impacto de género", *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 24, 2010, pàg. 113. <http://recp.es/index.php/recp/article/view/13279> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

54. Vid. **STC 166/1988.**, de 26 de setembre, sobre l'acomiadament d'una treballadora embarçada per diverses motivacions, on la sentència del Alt Tribunal restableix el seu dret a la igualtat.

<http://hj.tribunalconstitucional.es/es-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/1988/166> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

55. El terme d'acció positiva té el seu origen en la figura utilitzada per la Jurisprudència dels tribunals nordamericans anomenada "Affirmative actions".

56. **CAPELL, J. M.**, *Ser policia*, Editorial Plataforma, 2011, pàg. 236.

fonamenten en el menyspreu, i que es visualitzen en importants desigualtats retributives i d'accés al món laboral, com ho demostren certs indicadors de caire global : "A nivell mundial, entre les 500 empreses de major facturació, al 2010 només un 3% estan comandades per dones i hem d'esperar a la posició 31 per trobar-ne la primera" ⁵⁷. La nostra societat en general i el Sistema de Policia per a Catalunya en concret, no pot marginar el cinquanta percent del talent pel fet de ser dona i per aconseguir-ho cal un ferm lideratge institucional en el desenvolupament de polítiques d'igualtat i de violència masclista⁵⁸ així com mecanismes d'avaluació que permetin indicar el grau d'assoliment dels objectius establerts⁵⁹.

El problema és genèric i global, on la meitat de la població del món té un alt grau de probabilitat de patir pel fet de ser dona : "Fins fa ben poc s'han posat al descobert els riscos que quasi la meitat de la població del planeta pateix pel simple fet d'haver nascut dona (...) En matèria de violència de gènere, a Àsia occidental i meridional, la Xina i l'Àfrica septentrional, han desaparegut seixanta milions de dones per la discriminació de gènere. Als Estats Units, una dona és agredida físicament per la seva parella cada nou segons; cada ant són assassinades més de cinc mil dones hindús perquè els parents del seu marit consideren que el dot no va ser l'adequat; en alguns països de l'Orient Mitjà i d'Amèrica Llatina, els marits són exonerats quan per motius d'honor maten les seves dones «infidels», «desobedients» i «obstinades»; a Bangladesh és habitual ventar àcid a la cara de les dones que «menyspreen» o ignoren algun pretendent; cada any pateixen la mutilació genital prop de dos milions de nenes (que en representen sis mil cada dia), i a Àsia més d'un milió de nenes cada any es veuen forçades a prostituir-se" ⁶⁰. La seguretat de les dones es conceptualitzada en moltes ocasions com fer accions que evitin els actes violents del homes : "La seguretat de les dones es defineix com a posar barreres a les accions dels homes violents. El fet d'orientar les dones sobre qüestions com ara la manera de comportar-se en públic o d'establir relacions més segures no és cap garantia de seguretat. Encara que estigui més segura, una dona no deixa mai d'estar exposada a la violència de gènere" ⁶¹.

Hi ha poderoses raons per la incorporació de les dones en el món laboral, com planteja MANUEL BALLBÉ. Destaca que calen més dones que puguin

57. SANCHEZ, E., *Feminitzar el poder. Apoderament femení i estructures organitzatives*, Fundació Josep Irla, octubre 2010, pàg. 12.

58. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Avaluació de la Xarxa de Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIADs) de Catalunya, Informe Executiu*, Spora Sinergies, Institut Català de les Dones. http://dones.gencat.cat/web/contenut/03_serveis/docs/siads.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

59. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Informes d'impacte de gènere*, Institut Català de les Dones, 2005. http://dones.gencat.cat/web/contenut/03_serveis/docs/publicacions_eines01.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

60. ROCÍO, I., TENORIO, F., "Género y riesgo", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 13, 2003, pàgs. 158. <C:\Users\lavs\Downloads\133173-183193-1-PB.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

61. STANKO, E.A., "Es pot reduir la por de la delinqüència que tenen les dones?", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 20, 2009, pàgs. 51. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143078/194803> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

accedir a la policia, als llocs polítics, a les administracions⁶²,... entre d'altres raons, perquè les dones només cometem el 5% dels delictes violents en tot el món i només el 30% en els delictes no violents. Si, a més a més, són dones mares, encara hi ha més humanitat i, per tant, més seguretat amb humanitat⁶³.

En l'àmbit de l'etnografia, un exemple positiu del valor comunitari de les dones ho reflecteix l'estudi de recerca sobre l'impacte de la migració de dones estrangeres al medi rural català, que ha permès refeminitzar pobles que s'havien masculinitzat a conseqüència de la despoblació pròpia de les zones rurals. El treball d'investigació considerava que : "Les dones estrangeres havien de tenir un paper important en la reproducció de les comunitats rurals, tant des del punt de vista de la participació en l'activitat econòmica local (l'agricultura i, principalment, el sector serveis) com des del punt de vista de la participació en les tasques de cura i atenció a la població més envellida dels pobles"⁶⁴. Les dones estrangeres tenen disponibilitat i flexibilitat per atendre a les llars de les persones que viuen als pobles, netegen les llars i presten una atenció emocional a les persones. Les dones han estat peces clau de l'existència, perpetuació i renovació generacional d'aquests pobles rurals, i han estat dones estrangeres les que ho han aconseguit.

Per materialitzar les accions necessàries, el Sistema de Policia per a Catalunya s'ha de dotar d'un Pla d'igualtat⁶⁵, que tingui com a objectius :

- 1.- L'increment de presència de dones en els cossos policials i fer-les més visibles.
- 2.- L'intercanvi de bones pràctiques entre policies.
- 3.- La gestió de la diversitat.
- 4.- El respecte als Drets Humans.

Seria adient l'enfocament de les accions de gènere cap a la victimització, a les intervencions i a la percepció de la inseguretat.

1.4.1.- Les dones : una aliança per aconseguir una societat més segura i menys violenta

Les dones contribueixen decisòriament a que el nostre món sigui menys violent⁶⁶ i més segur, però els sentiments i les percepcions de les dones vers

62. Com afirma **MANUEL BALLBÉ** : "El mundo sólo cambiará si las mujeres tienen el 50% del poder político, económico y religioso... o seguiremos en una Alabama global violenta".

Vid. a : <https://twitter.com/ManuelBallbe/status/574605733058211840> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

63. **BALLBÉ, M.**, Entrevista realitzada el dia 15/09/2011, a les 08:01:54 a.m. en la Radio Nacional de Perú. Vid. a : <http://ipnoticias.com/a.asp?t=12&i=77290> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

64. **SORONELLAS, M.**, "La migració de dones estrangeres al medi rural català en el context de la transformació econòmica i social de les comunitats locals", *Arxiu d'Etnografia de Catalunya*, núm. 11, 2011, pàg. 284.

65. Com per exemple, el Pla municipal per a la igualtat d'oportunitat real i efectiva entre dones i homes (2012-2015). <http://www.bcn.cat/barcelonainclusiva/ca/2013/7/plaigualtat.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

66. **PINKER, S.**, *The Better Angels of Our Nature : Why Violence Has Declined*, Editorial Paidós, 2011.

a la seva pròpia seguretat té una directa relació amb el seu comportament. Com s'assenyala : "Les dones ens sentim més insegures que els homes. Les dones hem interioritzat el risc i hem après que el nostre comportament és determinant per lliurar-se del perill. Les dones estem permanentment en guàrdia i posant en pràctica nombroses estratègies d'autoprotecció que limiten seriosament la nostra llibertat i autonomia personal" ⁶⁷. Un exemple de relat que descriu aquests sentiments fa referència a que : "Des de petites se'ns educa a témer els desconeguts i a evitar els llocs foscos perquè simbolitzen el perill. Els homes del nostre entorn -pare, germans, més tard company- són els nostres referents de seguretat, els nostres protectors. Tanmateix, la gran part del delictes violents contra les dones, delictes contra la llibertat sexual, contra la vida i la integritat física, són comesos per homes propers a la víctima i, en la seva majoria, en el propi domicili d'aquesta. És a dir, que mentre els homes troben el perill fora de casa, les dones tot sovint hi conviuen" ⁶⁸. Estudis indiquen que les dones tenen més percepció d'inseguretat que els homes : "Les dones tenen un índex de percepció de la inseguretat tres vegades superior al dels homes, tot i que el risc registrat de patir actes violents contra la persona, especialment pel que fa a les agressions, és inferior al dels homes" ⁶⁹.

Un aspecte important que contribueix a aconseguir una igualtat plena entre dones i homes és incorporar-ho a l'agenda internacional. Han estat tot un seguit de conferències⁷⁰, impulsades per Nacions Unides, que han permès extreure'n conclusions per aplicar a la vida quotidiana. Ens referim a Conferència de Mèxic de l'any 1975 on es van fixar els objectius per assolir una igualtat de gènere, una integració de les dones al desenvolupament i la seva contribució a la pau mundial. Amb posterioritat, l'any 1980 la ciutat de Copenhaguen va acollir la segona Conferència on el concepte d'igualtat va més enllà dels aspectes formals al parlar-se d'igualtat de drets i oportunitats, establint-se tres àmbits d'actuació d'igualtat en l'accés a l'educació, oportunitats d'ocupació i atenció a la salut. La tercera Conferència Internacional es va celebrar a la ciutat africana de Nairobi l'any 1985, on es van avaluar els resultats assolits en l'últim decenni i es van impulsar noves mesures encaminades cap a la igualtat real entre dones i homes mitjançant polítiques transversals, declarant que les violències contra les dones són una manera de discriminar-les i per tant són un problema polític que atempta contra els drets humans⁷¹. A l'any 1995 a la ciutat de Pequín és va aprovar la

67. FERNÁNDEZ, M., "Dones i seguretat", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 20, 2009, pàg . 89. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143080/195631> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

68. NAREDO, M., "Seguridad urbana y miedo al crimen. Ciudades Habitables y Sostenibles", *Revista de Estudios Sociales y de Sociología*, núm. 119, abril-junio 2000, Documentación Social, Cáritas España Editores, Madrid, pàgs. 137-155.

69. STANKO, E.A., "Es pot...", op. cit., pàg. 49.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143078/194803> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

70. Vid. a : WIKIPÈDIA., *Conferencia Mundial sobre la Mujer*.

http://es.wikipedia.org/wiki/Conferencia_Mundial_sobre_la_Mujer (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

71. Vid. a : UNITED NATIONS ORGANIZATION., 2on. Congrés pels Drets Humans, Viena, 1993.

Plataforma d'Acció amb la representació de 189 Estats, establint-se dotze àmbits crítics que obstaculitzen l'avanç de la dona. A nivell conceptual es va fer el gran pas de la categoria "dona" a la de "gènere", fet que va possibilitar la generació de canvis que facilitessin la participació d'ambdós subjectes en plena igualtat. A l'any 2007 a la ciutat de Nova York es va celebrar la Cimera Internacional de Dones Líders per a la Seguretat Mundial, amb la participació de trenta països i setanta dones, on varen abogar per treure pes als aspectes militars i de posicionament dels Estats i implementar mesures de caràcter més humà. Com s'indica : " Les polítiques neoconservadores i ultrarepressives sorgides arran dels atemptats de l'11 de setembre han perjudicat la causa de la llibertat de les dones. Les imatges mostrades a Occident s'han regit per patrons sexistes : les dones del món islàmic apareixen com a víctimes indefenses i passives que es constitueixen en objecte de protecció per a les democràcies liberals occidentals. D'altra banda, les dones occidentals apareixen davant el món islàmic com el símbol de la depravació moral a la qual podria arribar el món islàmic si reeixissin els processos d'occidentalització" ⁷². L'ascens del neoliberalisme que es materialitza en polítiques públiques repressives fonamentades en la seguretat civil no deixen veure la inseguretat de la pobresa i de les desigualtats socials.

Hi ha hagut un notable esforç legislatiu per disposar d'eines que permetin avançar cap a una igualtat real del dret a la seguretat entre dones i homes ⁷³.

<http://www.un.org/es/development/devagenda/humanrights.shtml> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

72. FERNÁNDEZ, M., "Dones i ...", op. cit., pàg . 91.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143080/195631> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

73. Vid. a :

- *Declaració de Mont-real sobre la seguretat de les dones* (2002) on es reconsidera el dret a la seguretat des de la perspectiva de gènere.

- **CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA.**, de 29 de diciembre de 1978, article 17, sobre el Dret a la Seguretat.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS HUMANS.**, de 10 de desembre de 1948, aprovada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, article 3..

<http://www.parlament.cat/web/serveis-educatius/drets-humans> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **RESOLUCIÓN DEL PARLAMENTO EUROPEO**, de 27 de septiembre de 2007, sobre la igualdad entre mujeres y hombres en la Unión Europea (2007/2065(INI)). Es fa referència a la necessitat de tipificar com a delictes els actes de violència que afecten, entre altres béns jurídics, la seguretat de les dones com en la necessitat de prevenir i castigar aquests fets.

http://www.ub.edu/web/ub/ca/sites/genero/docs/normativa/resolucio_parlament_europeu2007.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **RESOLUCIÓN DEL PARLAMENTO EUROPEO**, de 26 de febrero de 2014, sobre explotación sexual y prostitución y su impacto en la igualdad de género (2013/2103(INI)).

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2014-0162+0+DOC+XML+V0//ES> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **LEY ORGÁNICA 1/2004.**, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género. <http://www.boe.es/boe/dias/2004/12/29/pdfs/A42166-42197.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **LLEI ORGÀNICA 6/2006.**, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 15 sobre el dret de totes les persones a viure amb dignitat, seguretat i autonomia. article 19 sobre el dret de les dones al lliure desenvolupament de la personalitat, a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, també lliures d'explotació, de maltractaments i de tot tipus de discriminació. El seu dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats.

http://www.parlament.cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **LLEI 5/2008.**, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

<http://www.parlament.cat/activitat/cataleg/TL75.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Però des del punt de vista pràctic, les dones són la gran oportunitat per poder accedir a la resolució dels seus problemes que atempten contra el dret a la seguretat, com l'àmbit de la violència de gènere on és necessari tenir en compte la relació personal entre el subjecte actiu i el passiu : "Els agressors coneixen perfectament la forma de vida, els hàbits, els pensaments i els recursos de suport -cercles d'afectivitat i amistat- de les víctimes (...) La separació matrimonial o la ruptura de la relació, a instància de la dona, constitueix un factor específic de risc (...) L'agressor pot percebre la seva detenció com una ruptura amb l'status quo imposat unilateralment" ⁷⁴.

Si fem una anàlisi quantitativa de la població de Catalunya, actualment el nombre és de 7.518.903 persones⁷⁵, de les quals són dones 3.817.163 (50,77%). Aquest col·lectiu és el potencial grup diana d'una part important de les estratègies del Sistema de Policia per a Catalunya. 1.089.214 persones són d'origen estranger⁷⁶, de les quals 519.015 són dones (47,65%) i 570.199 homes (52,35%). Del total de dones estrangeres, el 33,61% són d'origen europeu, el 31,86 americà, el 23,96% africà, el 10,51% asiàtic i el 0,06% d'Oceania. Per tant, les estratègies genèriques s'han d'adreçar al conjunt de dones del país (per exemple relacionades amb l'igualtat de gènere i la violència masculista), altres caldrà focalitzar-les en col·lectius concrets per empatitzar amb les comunitats (barreres idiomàtiques, costums, gestió dels espais públics, la convivència ciutadana, etc.).

Del total de la població estrangera a Catalunya, el 32,2% és d'origen musulmà i la mitjana de dones és del 33,8%⁷⁷. Al respecte i atenent a la importància del col·lectiu, pensem que es destacable significar el testimoni d'una dona musulmana⁷⁸ i el relat d'una treballadora social experta en la immigració de la població marroquina i el seu procés d'integració. que viu a Catalunya i que ha aconseguit intergrar-se en la nostra comunitat.⁷⁹

1.4.2.- La feminització de les organitzacions policials

L'accés de les dones a la professió de policia a Catalunya cal remuntar-la a l'Exposició Universal de Barcelona on un grup va prestar servei de vigilància. Com s'afirma : "Posteriormente trabajan algunas mujeres en servicios como madronas o celadoras. Pero no es hasta 1978 que la primera mujer ingresa

74. MARÍN, P., "Seguretat i inseguretat des de l'experiència de les dones", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 20, 2009, pàg. 103.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143081/195633> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

75. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic de Catalunya*, Institut d'Estadística de Catalunya, 2014.

<http://www.idescat.cat/territ/basicterr?TC=8&V3=669&V4=446&ALLINFO=TRUE&PARENT=1&V0=3&V1=0&CX=B&VN=3> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

76. Ibídem.

77. MORERAS, J., *Musulmans a Catalunya. Radiografia d'un islam implantat*, Institut Europeu de la Mediterrània, 2008. <http://www.iemed.org/publicacions/musulmans.pdf> (actualitzat enllaç en data 14/03/2015).

78. Vid. Annex 2 de la present Tesi Doctoral. [Annex 2](#). (actualitzat enllaç en data 14/03/2015).

79. Vid. Annex 3 de la present Tesi Doctoral. [Annex 3](#). (actualitzat enllaç en data 14/03/2015).

en la Policia, concretament en la Policia Local. La plena incorporació de la mujer en los cuerpos policiales para realizar todo tipo de tareas en igualdad de condiciones al varón se caracteriza por ser un proceso tardío, lento e incompleto" ⁸⁰. A l'actualitat : "Hi ha pocs cossos policials que tinguin un percentatge de dones a les seves plantilles superior al 30%. Els països nòrdics són els que tenen una major presència de la dona en les seves plantilles. La tendència a la resta d'Estats és a l'alça, és a dir, cada any creix el número de dones que s'incorporen a la professió" ⁸¹.

A la Policia de Catalunya, el 17,28% dels efectius són dones, de les quals el 21,35% pertanyen a la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra i el 12,00% als cossos de les policies locals. D'aquestes dades es desprèn una gran desproporció entre el nombre de policies-homes (82,72%) i el de policies-dones, és a dir, que caldrien 9.018 dones més en les organitzacions policials a Catalunya per poder establir una paritat numèrica de gènere. També es denota la més escassa presència de dones als cossos de les policies locals, un 9,35% menys que en el Cos de Mossos d'Esquadra.

Distribució agents Policia de Catalunya per graduacions i sexes

Taula núm. 1 ⁸²

PG-MOSSOS D'ESQUADRA (16.973 policies)	Núm.	Dones	% Dones
Comissaris/àries	15	1	6,66%
Intendents/tes	47	4	8,51%
Inspectors/res	133	11	8,27%
Sotsinspectors/res	373	27	7,24%
Sergents/tes	878	89	10,14%
Caporals/les	2.536	371	14,63%
Agents	12.991	3.092	23,80%
TOTAL	16.973	3.624	21,35%

Taula núm. 2 ⁸³

COSSOS POLICIA LOCAL (213 cossos) (10.706 policies)	Núm.	Dones	% Dones
Superintendents/tes	1	0	0,00%
Intendents/tes Majors	10	0	0,00%
Intendents/tes	31	4	12,90%
Inspectors/res	106	1	0,94%
Sotsinspectors/res	149	3	2,01%
Sergents/tes	413	13	3,15%
Caporals/les	1.241	81	6,52%
Agents	8.635	1.036	13,27%
TOTAL	10.586	1.138	12,00%

A la deficitària presència de dones policies en els cossos policials cal afegir l'encara menys promoció professional per accedir a llocs i categories de més

80. MARTÍN, M., "Mujeres policía", Colección «Monografías», núm. 134, Centro de Investigaciones Sociológicas, Madrid, 1994, pàg. 14.

81. CAPELL, J. M., *Ser policía...*, op. cit., pàg. 236.

82. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=899&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

83. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit., elaboració pròpia, 2013.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=951&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

responsabilitats. Del total de comandaments de la Policia de Catalunya⁸⁴, a l'Escala Superior només el 12,00% són dones, a l'Escala Executiva el 5,02%, a l'Escala Intermedia el 7,29% i com a Caporales l'11,97%. Per tant podem afirmar que a la manifesta dificultat per ser una agent de policia, encara cal afegir-li les barreres per arribar a ser una comandament, ja que només són dones el 9,29% del total de comandaments de la Policia de Catalunya⁸⁵.

Tot indica, a mesura que una petita part de les dones promocionen professionalment, que han patit un gran cost al renunciar a molts aspectes personals com és el fer de tenir fills, tenir una dedicació plena, ruptures de relacions sentimentals, etc. Les dones han de patir una forta pressió no només per accedir i promocionar com policia, sinó també per demostrar permanentment que tenen l'adient capacitat professional per l'exercici del càrrec. Com s'ha afirmat : "La desigualtat social entre els gèneres va donar històricament a una relegació social, econòmica i jurídica de les dones i a la generació d'un conjunt d'esteriotips sobre feminitat i masculinitat. La desigualtat social entre els gèneres ha produït discriminació social cap a les dones i assignacions rígides de papers socials per a dones i homes. Els homes també han viscut les conseqüències d'una socialització que els assigna determinats papers socials vinculats a un model de masculinitat"⁸⁶. Les dones, per fet de ser-ho, pateixen més càrregues de treball, més pobresa i més violència, però per intentar garantir el dret de la seguretat als homes i dones només es pot fer des del reconeixement que homes i dones pateixen problemes de seguretat comuns i en part diferents⁸⁷.

El fet que no promocionin les dones en general, però tampoc en els diferents nivells i escales de les organitzacions policials, radica en un primer terme a l'escàs nombre de dones que són agents de policia. Primer caldrà equilibrar el nombre de policies de bases des de la vessant de gènere, fet que ha de permetre possibilitar les futures promocions professionals. Un altre aspecte que desincentiva l'accés i les promocions de les dones als cossos de

84. L'Escala Superior està formada per les categories professionals de Comissari/ària i Intendent/a en el Cos de Mossos d'Esquadra i Superintendent/a, Intendent/a Major i Intendent/a en els cossos de les policies locals. La resta d'escales són comunes pels dos cossos policials : l'Executiva per la categoria d'Inspector/a, la Intermedia per Sotsinspector/a i Sergent/a, i la bàsica de comandament per la de Caporal/a.

85. MARTÍN, M., "Mujeres policía...", op. cit., pàg. 25. L'autor afirma que : "En toda organización hay tres factores que condicionan las posibilidades de ascenso de la mujer : las estructuras de poder preestablecidas, la proporción previa de varones y mujeres en esas estructuras y en el resto de la organización, y la flexibilidad en la atribución de roles y papeles. Desde esta perspectiva resulta evidente que las mujeres-policía se encuentran en desventaja, dado que tanto las estructuras de poder como la asignación de roles en el seno de la propia cultura policial no favorece precisamente a las mujeres, en tanto que la proporción de ellas en la mayoría de las organizaciones policiales supera el 5% de los recursos humanos de la misma".

86. BODELÓN, E., "Les dones i les noves legislacions sobre els seus drets : el cas del dret a la seguretat", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 20, 2009, pàg. 73.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143079/194804> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

87. PITCH, T., VENTIMIGLIA, C., *Che genere di sicurezza. Donne e uomini in città*, FrancoAngeli, Milà, 2001.

policia són els horaris de treball i la seva rigidesa, així com l'especial i contínua dedicació -en predisposició i temps- que cal pel fet de ser un/a agent de policia. Aquests condicionants, gravosos per a qualsevol policia-home, encara ho són més per a una policia-dona. El Sistema de Policia per a Catalunya ha d'esperar que la demografia representi a la societat mitjançant una política intel·ligent d'accés i promoció de les dones-policia que superi l'actual concepció masculista.

El patró masculí de lideratge ha de canviar. S'afirma i es dona per fet que el comandament masculí és el bo i no els lideratges femenins, que es caracteritzen per ser més oberts i participatius, més comunicatius i empàtics, amb més cura de les persones i amb més humanisme, més mediador en els conflictes, lidera equips més que manar i són més adaptatius als canvis⁸⁸. El repte dels lideratges emocionals està en la capacitat de fer tangible la influència de lo emocional de cada agent de policia amb les activitats que han d'exercir, des de la direcció d'equips de treball passant per tasques de proximitat, seguretat ciutadana o investigació. Calen lideratges d'èxit⁸⁹ que sintonitzin amb les dimensions del clima organitzatiu, per aconseguir una resposta individual i col·lectivament coherent que faciliti la construcció d'organitzacions emocionalment intel·ligents. Les dones-policia aporten valor a les organitzacions policials perquè són més flexibles, analitzen la situacions i els problemes des de diferents punts de vista, és preocupen més dels seus equips de treball, practiquen una autoritat natural i són pràctiques, és a dir, tenen millor intel·ligència emocional i més empatia que els homes⁹⁰. Però cal dir que reben ímputs estresants de l'entorn al patir "una doble vara de mesurar" i una forta pressió social com a professionals, companyes, mares i filles.

Cal reconèixer que s'estan realitzant esforços organitzatius per arribar a una igualtat de gènere en els cossos de policia a Catalunya, però un 17,28% és insuficient. Com a referència i punt de comparació de la problemàtica, a inicis de la dècada del present segle, a les organitzacions policials de Gran Bretanya, l'accés de la dona : "Està sucediendo de manera imparable, lo que ha supuesto no sólo elevar la tasa de feminización hasta el 15%, sino, lo que es más importante, conseguir que empiecen a ocupar puestos de responsabilidad" ⁹¹.

88. Vid. **MERCADÉ, A.**, en la ponència : "El valor de les dones en les organitzacions", *Jornada Dia de la Dona Policia*, organitzada per l'Ajuntament de Barcelona, Torre Agbar, 5 de març de 2015.

89. **SERLAVOJ, R.**, en el pròleg a l'edició espanyola de l'obra de **GOLEMAN, D.**, **BOYATZIS, R.**, **MCKEE, A.**, *El líder resonante crea más*, Liberdúplex, S.L.U., Debolsillo Clave, 2010, pàg. 13, afirma que : "La capacidad de conseguir resultados sostenibles a lo largo del tiempo y la sostenibilidad se asegura logrando retener a los talentos necesarios mediante la creación de un clima de trabajo que genera confianza, inspira la creatividad y favorece compromisos duraderos con un proyecto empresarial estimulante".

90. **BRIZENDINE, L.**, *El cerebro femenino. Comprender la mente de la mujer a través de la ciencia*, RBA Libros, 2010.

91. **JAR, G.**, *Modelos comparados de policía*, Editorial Dykinson, S.L., Madrid, edita Servicio de Publicaciones del Ministerio del Interior, 2000, pàg. 155.

Tot indica la necessitat de realitzar estudis rigorosos per diagnosticar el que s'anomena "principi de transversalitat" (mainstreaming de gènere). Les polítiques públiques encaminades a la no discriminació en Europa : "No només impliquen garantir a les dones un accés igual a tots els drets, sinó repensar el contingut de drets per garantir a dones i homes totes les seves llibertats en igualtat. Aquest és l'objectiu de gender mainstreaming o de transversalització de les polítiques públiques i les estructures de drets de la dimensió de gènere, és a dir, la incorporació als nostres drets de les necessitats de tota la ciutadania, homes però també dones" ⁹².

Per disposar de les millors estratègies i accions a dur a terme per feminitzar les organitzacions policials cal disposar d'una diagnosi estadística. En aquesta línia caldria esbrinar, com s'assenyala :

- 1.- "Com accedeixen als comandaments?.
- 2.- A quin tipus de posició de comandament arriben i des de quin tipus de posició?.
- 3.- Quan triguen a fer-ho?. i, a partir de quina antiguitat i experiència?.
- 4.- A quina edat assolixen un nivell professional madur?.
- 5.- Que se'ls demana per accedir-hi?. I un cop arribat?. I com se les valora en la seva tasca de comandament?.
- 6.- En quin tipus d'organització és més fàcil la progressió professional?.
- 7.- En quin tipus i àrees acostumen a apoderar-se?.
- 8.- Quins entorns familiars tenen les dones que aposten per la seva carrera professional i accedeixen finalment a desenvolupar llocs de treball de responsabilitat estratègica?" ⁹³.

Per poder acreditar que existeix un "sostre de vidre" a les dones policies, caldria atendre :

- 1.- "Que la probabilitat de promoció de les dones sigui significativament inferior a la dels seus homòlegs masculins, tant per que fa a l'accés a determinats càrrecs de direcció com pel que fa a les ràtios de presència en cadascun dels esglaons jeràrquics a mesura que ascendeixen en la classificació professional.
- 2.- Que aquestes diferències s'incrementin a mesura que es puja en la jerarquia.
- 3.- Que aquesta diferència tingui el seu origen en l'existència de barreres en els processos i no tant en altres factors, també limitatius, però respecte dels quals, per exemple, el "determinisme" històric difícilment pot aportar mecanisme de correcció" ⁹⁴.

92. BODELÓN, E., "Les dones...", op. cit., pàg. 77.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143079/194804> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

93. SANCHEZ, E., *Feminitzar el...*, op. cit., pàg. 10.

94. SANCHEZ, E., *Feminitzar el...*, op. cit., pàg. 11.

Són exemples de mesures d'acció positiva per a dones de les policies locals, la Ley 13/2001, d'11 de desembre, de Coordinación de las Policías Locales⁹⁵ de la Comunitat Autònoma d'Andalusia, en l'article 29.c) sobre les causes de la segona activitat, on s'estableix aquesta situació administrativa per raó d'embaràs, fet que comporta el passi de prestació de servei a un altre lloc de treball del municipi, dins l'entorn de l'àrea de seguretat si així fos possible. Tanmateix el Decreto 201/2003, de 8 de juliol, de ingreso, promoción, movilidad y formación de los funcionarios de los Cuerpos de la Policía Local, article 6, on s'afirma que : "Si alguna de las aspirantes en la fecha de celebración de las pruebas físicas se encontrara de embarazo, parto o puerperio, debidamente acreditado, realizará el resto de pruebas, quedando la calificación, en el caso de que superase todas las demás, condicionada a la superación de las pruebas de aptitud física, en la fecha que el Tribunal determine al efecto, una vez desaparecidas las causas que motivaron el aplazamiento. Dicho aplazamiento no podrá superar los seis meses de duración, desde el comienzo de las pruebas selectivas, salvo que se acredite con certificación médica que persisten las causas, en cuyo caso se podrá apazar otros seis meses" ⁹⁶. L'Orden de la Consejería de Gobernación, de 22 de desembre de 2003, por la que se establecen las pruebas selectivas, los temarios y la movilidad a las distintas categorías de los Cuerpos de la Policía Local, també en fa referència en l'Annex 2⁹⁷.

A nivell de mesures d'acció positiva per a dones policies del cossos autonòmics, tot indica que si prospera legislativament l'avantprojecte de Ley de Policía de Euskadi s'establiran mesures d'acció positiva per afavorir l'entrada de dones en els cossos policials i corregir la seva limitada presència. Com queda reflectit en l'exposició de motius de del projecte de llei : "Se regularán los planes de promoción de las mujeres en los cuerpos policiales para garantizar la igualdad de oportunidades en el ingreso y carrera profesional; corregir su infrarrepresentación e incrementar la eficacia policial" ⁹⁸. Aquesta iniciativa parlamentària també vol donar resposta a la problemàtica que van generar diverses sentències del Tribunal Superior del País Basc al pronunciar-se en contra de la reserva de places per a dones a

95. Vid. **LEY 13/2001.**, d'11 de desembre, de Coordinación de las Policías Locales, article 29. c).

<http://www.juntadeandalucia.es/boja/2001/144/3> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

96. Vid. **DECRETO 201/2003.**, de 8 de juliol, de ingreso, promoción, movilidad y formación de los funcionarios de los Cuerpos de la Policía Local, article 6. <http://www.juntadeandalucia.es/boja/2003/144/3> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

97. Vid. **ORDEN DE LA CONSEJERÍA DE GOBERNACIÓN.**, de 22 de desembre de 2003, por la que se establecen las pruebas selectivas, los temarios y la movilidad a las distintas categorías de los Cuerpos de la Policía Local, Annex 2. <http://www.juntadeandalucia.es/boja/2004/2/d3.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

98. Vid. **PROYECTO DE LEY DE CUARTA MODIFICACIÓN DE LA LEY DE POLICÍA DEL PAÍS VASCO.**, Exposición de motivos, Apartats I i II.

http://www.euskadi.eus/contenidos/plan_programa_proyecto/py_ley_54/es_py_ley/adjuntos/pl_modificaci%C3%B3n_Ley_Polic%C3%ADa.pdf (actualitzat enllaç en data 14/03/2015).

l'Ertzaintza⁹⁹, ja que és necessari un suport legal que avaluï el conjunt de mesures de discriminació positiva a les dones.

Necessitem més dones policies precisament per garantir també la seguretat de les dones com a dret de ciutadania, per comprendre i empatitzar amb els problemes i donar millors solucions, per garantir una llibertat sense por i violències que permetin un ple desenvolupament de vida propi. Qualsevol aproximació a la feminització parteix del dret a la igualtat i a la no discriminació, com a drets fonamentals que permetin implementar solucions reals. També necessitem l'energia i el talent de les dones per equilibrar l'estat actual de les organitzacions policials. L'accés de les dones a la policia és un clar exemple de potenciació de les relacions interpersonals en les organitzacions policials, reconeixent les diferències existents però amb una ferma voluntat de ser un reflex de la societat a la qual es serveix.

Un sistema de quotes per garantir l'accés de les dones és una manera positiva de generar canvis en la situació actual no desitjada. Una altra lectura podria ser l'establiment de quotes per a homes.

Un increment excessiu en el nombre d'agents de policia no és viable econòmicament. El fet de tenir més policies no vol directament que disminueixi la delinqüència, la violència o els accidents però sí que incidirà de manera determinant que augmenti el talent dels seus professionals gràcies a la incorporació i promoció de les dones. Com s'afirma: "La Policia ha estat tradicionalment un món d'homes, manegat per homes i orientat a treballar en situacions en les quals el risc, el maneig de les situacions de perill i el manteniment de l'autoritat juguen un paper destacat. Al costat d'ells està el mite d'emprar la força i la cultura professional de la Policia, misògina en alguns aspectes, fins i tot en l'actualitat"¹⁰⁰.

1.4.2.1.- Foment de l'accés i la promoció professional de les dones

Les dones no accedeixen a les organitzacions policials en el mateix percentatge que els homes i, quan romanen a les organitzacions policials, tenen menys aspiracions a promocionar, molt possiblement per barreres organitzatives que ho impedeixen però també a certes dosis d'autoconvenciment sobre la impossibilitat d'aconseguir-ho. Aquest fet es

99. Vid. a :

- STSJPV 55/2011., de 26 de gener de 2011.

<http://www.poderjudicial.es/search/doAction?action=contentpdf&datasematch=AN&reference=5849612&links=carece%20de%20habilitaci%F3n%20legal%20para%20efectuar%20la%20reserva%20de%20plazas%20a%20mujeres&optimize=20110210&publicinterface=true> (actualitzat enllaç en data 14/03/2015).

- STSJPV 335/2010., de 12 de maig.

<http://www.poderjudicial.es/search/doAction?action=contentpdf&datasematch=AN&reference=5612040&links=&optimize=20100603&publicinterface=true> (actualitzat enllaç en data 14/03/2015).

100. FERNÁNDEZ, C.J., YÑIGUEZ, A., *Gestió estratègica de la Policia. Organització de l'eficiència en el treball policial*, editat per Punto Rojo Libros, S.L., Sevilla, 2014, pàg. 34.

produeix aproximadament a partir dels tres anys de l'ingrés en el cos policial, just quan s'ha iniciat la futura carrera professional¹⁰¹.

En ocasions, el treball de l'agent- dona és acceptat per la cultura masclista quan es limita a la realització de tasques administratives que no impliquin una intervenció policial directa¹⁰², fet que s'argumenta erròniament sota l'estereotip que les dones tenen més por que els homes a l'hora d'intervenir policialment¹⁰³ o que no gaudeixen de la necessària força física per a dur a terme les accions policials¹⁰⁴. Fins i tot, els homes policia afirmen que aquestes tasques de "BackOffice" les fan millor les dones¹⁰⁵; són necessàries però són de segon ordre. Com s'argumenta : "En l'actualitat, i en la majoria de cossos policials dels Estats democràtics, les dones fan les mateixes tasques que els homes i quasi ningú es qüestiona la seva vàlua o capacitat, tot i que estan menys representades tant en llocs d'especialitat com en llocs de comandament. També es pot afirmar que ocupen llocs de menys visibilitat i protagonisme"¹⁰⁶. Com exemples, no hi ha hagut cap dona a l'Àrea dels Grups Especials d'Intervenció (GEI) del Cos de Mossos d'Esquadra¹⁰⁷, ni a la UEI (Unidad Especial de Intervención) de la Guardia Civil, ni als GEO (Grupo Especial de Operaciones) del Cuerpo Nacional de Policía. A nivell de grups d'èlit europeus, només hi ha constància que el SEK alemany (Spezialeinsatzkommando) va incorporar a dues dones de servei però a l'actualitat no n'hi ha cap, una per abandonar el grup per motius personals i l'altra a l'haver promociat com a comandament policial.

Com hem vist, estem davant d'un conjunt de problemes que dificulten els processos de feminització de les organitzacions policials, fonamentats en una concepció de caire cultural i que designa funcions de policia en relació al gènere. La pròpia i mera presència de les dones en els cossos de policia ja genera una reacció social dins de l'organització, en una professió que està altament masculinitzada i que requereix d'esforços addicionals a les dones per accedir i per desenvolupar-se vers a altres professions. Caldrien estudis

101. MARTÍN, M., "Mujeres policía...", op. cit., pàg. 24.

102. En una policia moderna, una activitat policial directa ha de ser entesa pels homes no només des del punt de vista d'intervenció davant una infracció o un fet delinqüencial, sino com un ajut i assistència a les persones i a les víctimes, a la població i a la comunitat.

103. GRAY, J.A., *La psicología del miedo*, Madrid, Guadarrama, 1971.

104. A la ciutat de Nova York es va realitzar un estudi sobre més de deu mil comunicats d'intervencions policials que requerien d'algun tipus d'esforç físic. Els més comuns i freqüents són : pujar escales, arrastrar cosos u objectes i saltar obstacles. JORDAN, D.B., SCHWARTZ, S., "NYC's physical performance testing program", *The Police Chief*, volum 53, núm. 6, 1986, pàgs. 29-31.

105. Fet totalment cert, ja que : "Escriben mejor, tienen una formación escolar más elevada, son más ordenadas, atienden com más cuidado, son más burocráticas, racionales y se adaptan mejor al horario parcial". MARTÍN, M., "La profesión de policía", *Centro de Investigaciones Sociológicas*, núm. 111, 1990, pàg. 9.

106. CAPELL, J. M., *Ser policía...*, op. cit., pàg. 243.

107. L'Àrea dels Grups Especials d'Intervenció (GEI) està formada per mossos d'esquadra especialitzats en intervencions amb un alt risc de violència armada. En el món angloparlant el seu equivalent són les unitats SWAT; a nivell de la Guàrdia Civil espanyola la UEI i en el Cos de la Policia Nacional els GEO (Grupo Especial de Operaciones).

empírics que permetessin analitzar aquests fets, diagnosticar-los i orientar accions cap a la solució dels problemes i barreres discriminadores de gènere, com el realitzat amb la metodologia d'història de vida individual a un grups de dones policia on s'apuntava que : "Los problemas de los procesos de feminización de la Policía son fundamentalmente de origen social. Están basados en una concepción cultural que asigna los papeles a desempeñar rígidamente en función del género. Esto explica el pesimismo con que las propias mujeres consideran el futuro profesional de la mujer en los cuerpos policiales en general y en la Policía Local en particular" ¹⁰⁸.

Una línia d'acció encaminada a normalitzar l'accés de les dones als cossos de la Policia de Catalunya és focalitzar en elles, com a públic diana, la informació de quan es realitzaran les convocatòries públiques de places de policia, quins requisits són necessaris i què comportarà l'ingrés i permanència en les organitzacions. Aquest fet comporta que les organitzacions de policia han d'estar preparades per a la seva incorporació¹⁰⁹, és a dir, per facilitar o resoldre els problemes inherents i que incompatibilitzen ser dona i agent de policia. Calen seminaris i accions formatives adreçades als components de les organitzacions de policia, que facilitin i promocionin nous usos del temps i noves formes d'organització dels temps de treball¹¹⁰. Una altra acció és explicar als centres educatius la professió d'agent de policia i què comporta des de la vessant de gènere i d'igualtat.

Les accions de discriminació positiva o d'acció afirmativa que fan referència a reduir o a eliminar aquelles pràctiques de caire discriminatòries, han estat polèmiques i considerades per alguns com racistes en sí mateixes i ineficaces. Es critica que són discriminatòries per aquells grups que no es veuen afavorits i que podrien contribuir a segregar encara més a les persones¹¹¹. El Tribunal Suprem dels Estats Units d'Amèrica es va mostrar a favor de limitar a les universitats les accions de discriminació positiva en favor de les persones afro-americanes i hispanes. El seu pronunciament fa referència a que els centres educatius han d'utilitzar el menys possible el criteri de raça per triar als seus estudiants, tot iniciat per una denúncia d'una jove blanca que es va querellar contra la Universitat de Texas. L'ús de l'acció positiva només està justificat quan no hi ha una altra alternativa neutral com la

108. MARTÍN, M., "La profesión...", op. cit., pàg. 31.

109. No només en referim a aspectes materials, com adequar les instal·lacions policials (vestuaris), sino a un profund canvi de valors en els homes-policia que permeti una acceptació natural.

110. Com per exemple, la Xarxa d'Empreses en NUST (Nous Usos Socials del Temps), creada a iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona i formada per empreses compromeses en : "Facilitar una millor gestió del temps i conciliació de la vida laboral, familiar i personal, afavorint la productivitat i un clima de confiança que beneficiï tant a l'empresa com a les persones que hi treballen, i contribuint a la millora de la qualitat de vida de les persones de la ciutat". Vid. a : **AJUNTAMENT DE BARCELONA.**, *Usos del temps*. http://w110.bcn.cat/portal/site/UsosDelTemps/menuitem.3bf0b3f28e0a377cf740f740a2ef8a0c/?vgnnextoid=4e7f32e83a8c5310VgnVCM10000072fea8c0RCRD&lang=ca_ES (actualitzat enllaç en data 14/03/2015).

111. Com a exemple, a l'any 1990 el Ministeri de Defensa francès va establir una directriu per facilitar les llicències de conducció als joves soldats francesos àrabs. Aquesta mesura va ser protestada, criticada i publicada en els mitjans de comunicació, fet que va comportar la cancel·lació del projecte.

raça que produeixi els beneficis educatius de la diversitat. Un altre exemple d'aquest Alt Tribunal ha estat la declaració de constitucionalitat d'una llei de l'estat de Michigan que estableix el fet que cap institució educativa pública d'aquest Estat nord-americà pot discriminar o donar un tracte especial a cap persona o grup fonamentant-se en la seva raça, sexe, color, ètnia o nacionalitat d'origen. Els magistrats van determinar que és el poble de Michigan qui ha de decidir quan s'aplica la discriminació positiva.

Sobre la discriminació positiva hi ha diverses definicions que intenten explicar-la conceptualment, com la que es refereix als : "Tratamientos preferenciales de tipo promocional y de carácter temporal que implican una reserva de puestos de trabajo a favor del colectivo femenino. Su objetivo es combatir la discriminación social que se manifiesta en la infrarepresentación o infrautilización de la mano de obra femenina en el mercado de trabajo" ¹¹². També es destaca que : "Els models jurídics tradicionals van voler adreçar les discriminacions des del paradigma de l'anivellament, posant les dones «en lloc dels homes». Aquest model liberal va suposar no qüestionar si l'estructura de dret tenia trets sexistes i/o androcèntrics. Avui sabem que aquesta idea és insuficient i que ens cal reconsiderar el nostre model de relacions de gènere per posar fi a les discriminacions" ¹¹³. Per exemple, en les organitzacions policials es fa difícil que les dones accedeixin i promocionin professionalment en un context d'horaris a torns, amb gran disponibilitat horària i dedicació, quan precisament són les pròpies dones les que s'encarreguen principalment de les tasques domèstiques, de la cura de les persones grans i dels menors, i de la reproducció. El Sistema de Policia per a Catalunya ha de ser capaç o, al menys, intentar contribuir a modificar aquests aspectes fonamentals que condicionen o impossibiliten una exitosa vida professional per a les dones.

1.4.2.2.- La conciliació familiar

Les dones tenen el dret i la societat la necessitat, d'accedir a la vida laboral. El desenvolupament personal, l'autosuficiència i autonomia econòmica, etc. són motius més que suficients que ho justifiquen però el factor determinant és que les dones ho puguin fer de la mateixa manera que ho poden fer els homes.

Una gran barrera social i cultural que cal superar són les càrregues de treball i les responsabilitats que tenen les dones vers a la família i les conseqüències que se'n deriven, com per exemple, compatibilitzar-les amb el fet de ser una agent/comandament de la Policia de Catalunya. Fóra desitjable que les tasques domèstiques i la cura familiar fossin plenament compartides

112. Vid. a : **COMISIONES OBRERAS.**, *¿Discriminación*, o "acción positiva?". I Jornadas de participación de mujeres policías y militares en los organismos de Igualdad.

[http://www.fsc.ccoo.es/comunes/recursos/99922/doc102815_Ponencia_de_CCOO_sobre_el_papel_de_la_mujer_en_los_cuerpos_policiales_y_militares .pdf](http://www.fsc.ccoo.es/comunes/recursos/99922/doc102815_Ponencia_de_CCOO_sobre_el_papel_de_la_mujer_en_los_cuerpos_policiales_y_militares.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

113. **BODELÓN, E.**, "Les dones...", op. cit., pàg. 76.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143079/194804> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

entre homes i dones, però encara que hi ha indicis d'uns tímids avanços, la realitat es distància d'aquest desig.

Per tant, una dona policia no té fàcil exercir i desenvolupar la seva professió en les mateixes condicions que un home, si ha de compatibilitzar treballar a torns¹¹⁴ amb les tasques de la llar i les responsabilitats familiars o si requereix de molta disponibilitat o flexibilitat horària pel fer de ser comandament o estar adscrita a un grup especialitzat de treball¹¹⁵.

Una primera reflexió organitzativa és si serà compatible el quadrant horari de la dona-policia amb la realitat personal de cadascuna d'elles, fet que comporta també a analitzar quines necessitats pot tenir un home-policia. Els quadrants de policia, que es caracteritzen per la seva gran complexitat a l'hora de confeccionar-los i encara més a l'hora de mantenir-los, tenen una inicial inèrcia a ser rígids i immutables per garantir el funcionament dels cossos policials però que comporta i requereix d'una quasi total adaptació de la vida personal del policia a aquest sistema horari. Un element que pot equilibrar aquest conjunt de factors i que perjudiquen notablement més a les dones-policia, és l'establiment de criteris de flexibilitat horària, sota el consentiment de la Direcció de la Policia que ha de garantir el bon funcionament organitzatiu, que permetin i facilitin una millor adequació horària. Per exemple, quan una/un agent genera un excés d'hores de servei, autoritzar a que s'incorpori o deixi la jornada si el Servei ho permet. O la planificació dels períodes de vacances. Una clau d'èxit és la planificació horària de serveis amb una mentalitat oberta a canvis, amb l'ajut de les noves tecnologies i programaris informàtics que faciliten la seva gestió, que permetin fer compatible des de la flexibilitat, les necessitats de l'organització amb la de les persones, especialment de les dones-policia.

La distribució flexible del temps de treball, quan així sigui possible i partint d'objectius o dedicacions horàries que s'hagin establert, és un factor que genera autonomia en el policia. Un altre aspecte flexibilitzador és l'adequació de la vida professional durant el cicle vital, que ha de comportar una flexibilitat en les relacions laborals i en el desenvolupament de les funcions policials, com poden ser dedicacions laborals a temps parcial o a temps compartit (dos o més persones de temps parcial comparteixen el treball i la responsabilitat d'un lloc de treball a temps complert), una jubilació gradual o anticipada, excedències laborals, permisos, etc... o altres criteris de flexibilitat relacionats en els espais de treball, quan la presència física de l'agent de policia no sigui necessària continuadament i pugui desenvolupar una part important de la seva feina a distància gràcies a les noves tecnologies de la comunicació, fet que permet l'adaptació horària laboral a les necessitats personals i de conciliació, més autonomia i una reducció en les despeses de desplaçaments.

114. La gran majoria d'agents de policia exerceixen la funció de patruller, que es caracteritza per realitzar horaris rotatius de matí, tarda i nit.

115. Com per exemple, a unitats d'investigació o d'ordre públic que requereixen d'una presència permanent fins que finalitzen les seves actuacions principals.

1.5.- La prevenció comunitària

Les organitzacions policials evolucionen paral·lelament a la societat, a vegades a ritmes diferents, però sempre amb la finalitat d'obtenir la màxima adequació a la realitat social. Per cercar aquesta necessària adaptabilitat i equilibri cal : “Obtenir i mantenir la confiança i col·laboració entre policia i ciutadà/ana, per tal d'abordar satisfactòriament la lluita contra la criminalitat i el manteniment de la convivència, que requereix la implicació imprescindible dels ciutadans. Aquesta estratègia ha d'aconseguir que no només es garanteixi la seguretat ciutadana sinó que hi hagi una percepció de seguretat per part dels ciutadans que conviuen en un espai”¹¹⁶. Com ens destaca la Dra. ROSER MARTÍNEZ : “La millor manera de lluitar contra la criminalitat és tenir una comunitat unida, solidària, activa i vigilant que recoltzi el model de «policia comunitària»”¹¹⁷.

El context socio-econòmic actual obliga a que Sistema de Policia sigui capaç de detectar i actuar davant els greus i severs desequilibris que està patint la nostre societat i que es poden agreujar en un futur no gaire llunyà. La pobresa i les desigualtats socials són alguns exemples¹¹⁸.

La policia en el nostre País actualment està vinculada a les necessitats de la comunitat i el seu principal objectiu és servir i protegir a la ciutadania. Per tant : “S'ha de concebre com una estratègia no només capaç de donar resposta o reacció immediata a il·lícits penals o administratius, sinó també per exercir altres funcions exigides per la societat, com són la funció assistencial, funció preventiva i la funció proactiva”¹¹⁹. Per tant, tant la societat com el Sistema de Policia per a Catalunya han d'estar : “Dispuestos a aceptar coresponsabilizarnos de nuestra propia calidad de vida y, por tanto, a considerar al policía como un miembro especializado de la colectividad”¹²⁰.

116. COLL, J., MARTÍNEZ, E., “Estratègia i gestió de l'espai públic. Intervenció policial”, *Apunts de seguretat*, núm. 7, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàg. 73.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_7.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

117. MARTÍNEZ, R., *Cuaderno del Instituto Vasco de Criminología*, núm. 20, San Sebastián, 2006, pàg. 126.

118. GUERRA, S., “Pobresa i desigualtats socials a la Catalunya del segle XXI”, *Informe social 2013, Atur, pobresa i desigualtats a Catalunya, Col·lecció Informes núm. 07*, Fundació Rafael Campalans, 2014, pàg. 35. L'autora afirma que : “A Catalunya l'índex d'atur és del 22,84%, només 3,14 punts inferior al de l'Estat espanyol (25,98%) (...) aquest fet, juntament amb l'increment dels aturats de llarga durada, que han passat del 30% (2006) al 58,1% (2011), i a un sistema de protecció davant l'atur que està deixant a moltes famílies sense cap renda (el 2006 139.000 catalans/es no rebien cap tipus de prestació, el 2011 ja són 469.000 les persones sense cap tipus d'ingrés) ha provocat que moltes llars no puguin fer front al segon factor causant de la pobresa al nostre país : els deutes per habitatge (...). La suma d'ambòs (l'atur i deutes per habitatge) ha provocat que el 20,4% de la població catalana visqui sota els llindars de la pobresa”. I segons l'INE, encara més prevalent entre les famílies nombroses (47,5%) i entre els monoparentals (46,6%).

119. COLL, J., MARTÍNEZ, E., “Estratègia i...”, op. cit., pàgs. 72-73.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_7.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

120. MARTÍN, M., “La profesión...”, op. cit., pàg. 132.

El Sistema de Policia ha de tenir una base de treball comunitària, de proximitat amb la ciutadania, i una molt bona part dels seus objectius han de ser definits per la societat a la qual serveix. Com afirmava ELINOR OSTROM, els governs que prioritzen el treball comunitari i fomenten l'autogestió, són molt més eficaços a l'aconseguir que la comunitat tingui un sentiment de pertinença¹²¹. Els fonaments essencials d'aquesta volguda proximitat policial són : “La prevenció i el control del delictes, l'auxili i l'assistència al ciutadà/ana, el foment de les relacions policia-ciutadà/ana i la millora constant de la convivència ciutadana, puntal aquest últim en la gestió de l'espai públic”¹²². Una altra justificació apunta que : “El model que serveix de justificació per l'activitat policial en la societat del risc és el de la policia comunitària, ja que en ell la policia pot desenvolupar legítimament connexions amb el circuit de comunicacions d'altres institucions donant resposta de manera rutinària a les seves necessitats d'informació sobre els riscos”¹²³. Hi ha una tendència a treballar en equip i a resoldre els problemes de la comunitat com a objectiu policial, en col·laboració amb altres instàncies estatals o privades, ja que : “En el model de policia comunitària els agents són entesos com professionals experts en la mesura que posseeixen informació abstracte sobre els riscos i que participin en el seu diagnosi i tractament”¹²⁴. Les solucions als conflictes es busquen més enllà de les alternatives clàssiques estrictament legals. Es detecten els problemes i es cerquen solucions optatives. Una de les implicacions és el fet de rebre un feedback constant de la ciutadania derivat de la relació intensa amb la comunitat. JAUME CURBET ens argumentava que : “La prevenció comunitària se situa entre les intervencions de tipus social i situacional directament lligades a una comunitat específica en un context determinat. La prevenció comunitària tendeix a modificar les condicions socials que incideixen en els comportaments antisocials i en la delinqüència a l'interior d'un barri, amb iniciatives concretes i a través del compromís dels membres de la comunitat”¹²⁵. Cal dir que la prevenció social pot donar resultats a mig termini i la prevenció situacional a curt termini.

El Sistema de Policia ha de prestar servei no només allà on ho fa la policia local¹²⁶ sinó reforçant els lligams comunitaris, les relacions amb tots els interlocutors. La transversalitat és una de les principals característiques del

121. OSTROM, E., *El gobierno de los bienes comunes. La evolución de las instituciones de acción colectiva*, Colección Economía Contemporánea, 1990.

http://www.pidesoneuba.com/sites/default/files/ostrom,-el-gobierno-de-los-bienes-comunes_0.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

122. COLL, J., MARTÍNEZ, E., “Estratègia i...”, op. cit., pàg. 72.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_7.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

123. DOMÍNGUEZ, J.L., RODRÍGUEZ, A., “Lógica actuarial, seguridad y sistema de justicia criminal”, *Colección políticas de seguridad, núm. 2*, Editorial Atelier, 2003, pàg. 346.

124. DOMÍNGUEZ, J.L., RODRÍGUEZ, A., “Lógica actuarial...”, op. cit., pàg. 346.

125. CURBET, J., *El rei...*, op. cit., pàg. 59.

126. Les policies locals més petites en nombre d'agents són les més integrades comunitàriament, però també són les més condicionades. TORRENTE, D., *La sociedad policial. Poder, trabajo y cultura en una organización local de policía*, Madrid, CIS y Universidad de Barcelona, 1997.

model comunitari i implica que la policia no és l'únic subjecte que ha de resoldre els problemes que es plantegin. Caldrà la intervenció d'altres institucions i organismes, i és que el model de policia comunitària : “També suposa redefinir el treball de la policia. Aquesta ha d'atendre als requeriments de subjectes públics i privats des d'una perspectiva més proactiva i menys repressiva. Gràcies a això la instància policial és entesa com a promotora de seguretat, desenvolupant sovint unitats especialitzades d'informació i de prevenció del delictes”¹²⁷. La policia, per si mateixa, no només necessita de la participació de la ciutadania sinó que també : “Ha de generar confiança, una veritable implicació per part dels agents policials i una actuació conjunta per part dels agents dels diferents cossos policials i actors socials que operen en el territori, amb la idea fonamental que la policia per ella mateixa no pot resoldre tots els problemes, sinó que necessita activar altres recursos o serveis, dur a terme un treball transversal i fer efectiu el treball en equip, entre policies, altres tècnics i els mateixos ciutadans”¹²⁸.

Aquest model comunitari necessita que els recursos del Sistema de Policia s'orientin als pobles i municipis, cap els grups constituïts dins de la comunitat, i implica dissenyar estratègies i actuacions específiques en les quals es busca la complicitat de la ciutadania en les solucions adoptades : “El discurs i les pràctiques de la policia comunitària es connecten amb la idea de conformitat en tres aspectes. En aquest model la policia s'encarrega de gestionar les queixes produïdes per les actuacions d'altres institucions; també s'encarrega, a través d'unitats especials, de la inspecció de les activitats d'altres organitzacions; i defensa els interessos dels col·lectius que demanden una millora en els recursos legals o tecnològics per cobrir les necessitats de seguretat”¹²⁹. Estarem davant un Sistema de Policia que farà una decidida aposta per la prevenció i l'augment de l'eficàcia contra el delictes i la millora de la qualitat de vida de la ciutadania : “ En aquest model la policia té un caràcter creatiu ja que reinventa a la població i a les seves organitzacions, és a dir, genera una identitat col·lectiva a l'identificar als enemics comuns i al crear consciència i reflexivitat sobre els riscos”¹³⁰. Per tant : “El treball de prevenció es transforma en una oportunitat per construir una comunitat, per responsabilitzar-la i per valorar el seu rol en la gestió dels conflictes i de l'ús del mateix espai urbà, a fi d'aconseguir una major seguretat”¹³¹.

Els efectes preventius de l'estratègia de la policia comunitària es produiran gràcies a quatre accions :

127. DOMÍNGUEZ, J.L., RODRÍGUEZ, A., “Lógica actuarial...”, op. cit., pàg. 347.

128. COLL, J., MARTÍNEZ, E., “Estratègia i...”, op. cit., pàg. 75.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_7.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

129. DOMÍNGUEZ, J.L., RODRÍGUEZ, A., “Lógica actuarial...”, op. cit., pàg. 347.

130. DOMÍNGUEZ, J.L., RODRÍGUEZ, A., “Lógica actuarial...”, op. cit., pàg. 348.

131. CURBET, J., *El rei...*, op. cit., pàgs. 59-60.

- 1.- "Vigilància veïnal (neighbourhood watch).
- 2.- Informació comunitària (community-based intelligence).
- 3.- Informació al públic sobre prevenció i autoprotecció.
- 4.- Legitimació de la policia" ¹³².

Algunes de les conclusions d'una investigació realitzada a la ciutat de Chicago com a part d'un projecte sobre el desenvolupament humà als barris d'aquesta ciutat afirmen que : "La cohesió i la confiança mútua entre veïns/nes són factors fonamentals a l'hora d'intervenir per tal d'assolir el bé comú. Aquests factors, juntament amb les expectatives compartides a l'hora d'intervenir en el control social, poden anomenar-se eficàcia col·lectiva, un procés social que els autors consideren clau com a inhibidor del delictes i del desordre" ¹³³.

Fent menció a la necessitat de reforçar el teixit social per millorar la convivència ciutadana, esmentar que : "El coneixement mutu és un bon mecanisme de control social : la gent és menys procliu a comportar-se inadecuadament en un lloc on la coneixen que no pas en un entorn anònim. D'altra banda, és més difícil resultar impassible i no intervenir d'alguna manera quan una persona del propi entorn resulta perjudicada per la conducta impròpia d'un tercer. És més fàcil ser empàtic amb qui es coneix, i solidaritzar-se amb els seus problemes i les seves necessitats, que no pas amb aquella persona desconeguda que es troba en circumstàncies similars" ¹³⁴.

Les estratègies de prevenció social són definides com : "Els programes, les mesures i les accions que actuen modificant d'alguna manera les condicions i el context social dels grups de població i les pràctiques socials considerades de risc per a la seguretat (estratègies sanitàries, educatives, de capacitació, de compensació, d'informació, de reafiliació social, programes d'atenció a les víctimes)" ¹³⁵. A tall d'exemple, l'experiència de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat (Barcelona) en la posada en funcionament del projecte de camins escolars segurs ¹³⁶. Amb funcions eminentment educatives, informatives i preventives, en estreta col·laboració amb els docents dels centres escolars, els/les tècnics/ques del departament d'Educació de l'Ajuntament i els educadors/res viaris de la Policia Local treballen en la millora de les

132. SHERMAN, L.W., "Policia i prevenció de la delinqüència", *Apunts de seguretat*, núm. 8, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàgs. 99-100.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_8.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

133. SÁNCHEZ, E., "Una introducció al civisme i la convivència", *Apunts de seguretat*, núm. 1, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2008, pàg. 69.

134. SÁNCHEZ, E., "Una introducció...", op. cit., pàg. 75.

135. ANTILLANO, A., "Les noves polítiques de seguretat : el cas de Barcelona. Experiències de gestió de la seguretat : des dels models de proximitat a l'ús de la tecnologia". Generalitat de Catalunya, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 10, 2002, pàg. 87.

136. Vid. a : AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT., *Pacte cívic per la mobilitat sostenible i segura*, 2007, pàg. 10.

condicions de seguretat i en l'accés als centres educatius, amb especial atenció als desplaçaments a peu.

Les mesures preventives de seguretat s'adopten per posar fi a una situació de risc que s'ha produït o preventivament davant el risc de les persones, animals i/o bens. Responen i s'ajusten al principi de precaució i cautela. Hi ha diversos tipus de mesures preventives : restriccions en la importació i exportació de productes; immobilització, retirada o destrucció de productes; suspensió de l'exercici d'activitats; suspensió d'autoritzacions; ... i els àmbits de referència són la salut pública, la seguretat alimentària, els productes no alimentaris, la sanitat animal, la seguretat pública, ...

MANUEL BALLBÉ fa una decidida argumentació del perquè és necessari invertir en les mesures preventives i quines despeses elevades i desavantatges comporta la repressió. S'ha de tenir en compte que : "Europa se ahorra este inmenso presupuesto de represión porque invierte mucho más en prevención : educadores y asistentes sociales, más policía profesional preventiva, mejor pagada y con mayor reconocimiento social; más intervencionismo administrativo y más regulaciones de seguridad" ¹³⁷. I és que : "La psicología y la pedagogía han justificado de manera concluyente que no es precisamente el represivo el método más eficaz para inclinar o modular la voluntad, para educar las consciencias e incitarlas hacia valores sociales positivos" ¹³⁸.

Aquesta prevenció ha d'abordar-se des de tots els fronts possibles i amb polítiques de seguretat humana ("més seguretat amb més humanitat"). Per exemple, incorporant més dones a les organitzacions policials, als llocs polítics, a les administracions, ... entre d'altres raons perquè són molt menys violentes que els homes, delinqueixen menys i són més humanes. Com s'afirma : "En general, les dones són menys violentes que els homes : poques vegades recorren a la força física per fer-se respectar. Aquesta característica de les dones, en el sentit que són més pacífiques que els homes, les posiciona millor per desenvolupar el treball policial" ¹³⁹. Un altre exemple de prevenció seria augmentar la responsabilitat social de les empreses en la prevenció dels riscos : discriminació de la dona, seguretat viària, ambiental, ...

Les accions preventives, ens comenta el MANUEL BALLBÉ, també caldria concretar-les amb més polítiques de sanitat. Quant més s'inverteix en prevenció, et mataran menys, tindràs menys despeses en presons i en repressió. També cal fer complir les lleis sobre salut i seguretat laboral i en el mateix sentit en el trànsit de vehicles. Aquest trànsit agressiu i individualista, és molt violent psíquicament parlant. Per tant, la seguretat viària és clau per baixar la criminalitat i cal seguretat viària preventiva. I també es fa necessària

137. BALLBÉ, M., "El futuro del Derecho Administrativo en la globalización : entre la americanización y la europeización", *Revista de Administración Pública*, núm. 174, 2007, pàg. 251.

138. GARCÍA, A., Pròleg del llibre *Orden Público y Militarismo en la España constitucional (1812-1983)*, de BALLBÉ, M., Alianza, 1983, pàg. 14.

139. CAPELL, J. M., *Ser policía...*, op. cit., pàgs. 236-237.

la responsabilitat social de les empreses. Han de tenir un departament de salut i seguretat laboral, de prevenció de risc però també de prevenció d'altres riscos : riscos de seguretat viària, riscos de discriminació contra la dona, riscos ambientals (hi ha una relació entre criminalitat i contaminació ambiental. A Espanya moren una persona per cada cent mil habitants per homicidis, però en canvi moren setze persones per cada cent mil habitants per inhalació de CO₂. Les empreses s'han de responsabilitzar d'aquests fets i no s'ha de relativitzar cap mor (com per exemple pel tabac o altres causes)). Estem davant d'una societat molt salvatge, que encara no ha entès que vol dir el dret a la vida, el dret a la salut i a la seguretat humana, que és el dret fonamental en una societat avançada.

Europa està fent un gran esforç en les regulacions socials de prevenció (per exemple, l'accés a la sanitat universal pública). La seva relació amb les polítiques públiques de seguretat humana són un factor clau en la disminució de la violència criminal¹⁴⁰, però potser no som gaire conscients de l'excel·lent model de seguretat que tenim si atenem a les xifres comparatives.

Tot els estalvis que es fan en les administracions públiques i professionals de la prevenció a nord-americà genera una despesa en administració i professionals de la repressió del crim. En canvi, a Europa hi ha un estalvi de pressupost en la repressió perquè s'inverteix en la prevenció : educadors/res, assistència social, policia professional preventiva, més intervencionisme administratiu i més regulacions de seguretat.

La planificació ambiental i el disseny arquitectònic dels espais públics incideixen en la prevenció de la delinqüència i milloren la percepció ciutadana d'inseguretat. És molt recomanable fomentar i exigir la col·laboració entre els experts en disseny urbà i els especialistes en seguretat pública, ja que l'entorn físic i el comportament humà estan interrelacionats. Algunes de les recomanacions que es fan des del món local europeu es centren en : “Que se tengan en cuenta las cuestiones de seguridad en el diseño del espacio público y que la prevención se conciba en términos de ordenación, para lo que es preciso preveer un diálogo entre el diseñador y el usuario/administrador desde el inicio del proyecto”¹⁴¹.

La prevenció ambiental de la delinqüència es fonamenta en cinc conceptes que estan relacionats entre sí i que tenen la pretensió de reduir l'oportunitat de la comissió d'actes violents com també la por al delictes. Són els següents :

- 1.- **“El control d'accés** : ajuda a definir els territoris personals i a fomentar les expectatives de resposta en els comportaments no desitjables i violents.

140. MARTÍNEZ, R., *Armas : ¿Libertad...*, op. cit., pàg. 138, on afirma que : “Por violencia criminal debe entenderse la inflicción (o la amenaza) intencionada e injustificada de daño físico a un ser humano. En cambio, crimen o delincuencia es una categoría más amplia que se refiere a cualquier acción ilegal por la cual una persona puede ser castigada por la ley penal”.

141. Vid. a : EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY., *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012, pàg. 14.

- 2.- **La vigilància natural** : són aquelles característiques formals d'observació que han de tenir les ciutats. Cal fomentar l'oportunitat de veure i ser vist dintre d'un espai urbà concret i de sentir-hi confiança per les seves característiques físiques i les persones que l'habiten.
- 3.- **El reforç territorial** : fa al·lusió als llaços afectius entre els seus habitants i l'entorn ambiental més pròxim. Cal reforçar el sentit de pertinença al lloc, la possessió i les expectatives conductuals en un espai donat, i propiciar la seva protecció.
- 4.- **El manteniment dels espais públics** : les administracions públiques han de vetllar pel manteniment dels espais públics, però cal que la comunitat sigui responsable i en tingui cura per evitar la degeneració dels espais.
- 5.- **La participació comunitària** : cal la implicació dels habitants i la comunitat per tenir un resultat satisfactori en la fase de disseny, l'execució i l'avaluació dels espais públics de risc. Aquesta tasca comporta la idea de la coproducció de la seguretat entre les diferents parts implicades”¹⁴².

Per tant, per disminuir les oportunitats delictives i millorar la percepció de seguretat, cal impulsar des dels municipis espais controlats, no només tecnològicament si la importància dels fets a prevenir ho requereix, sinó sobretot d'espais on la ciutadania es pugui veure i pugui conuiu, on es generi confiança i se'ls sentin com seus, per les característiques de l'indret i les persones que el gaudeixen. El manteniment dels espais públics, per part de l'administració local i de la ciutadania, contribuirà a evitar que es deteriorin. I la participació de la comunitat, en el disseny dels nous espais i en la detecció de les zones de risc, implica incidir en la coresponsabilitat i foment d'una seguretat pública que és de tothom. Però cada ciutat i poble té unes característiques determinades que requereixen : “D'un estudi, una anàlisi, una planificació, un model i una estratègia adequada a les seves especificitats i necessitats, i més tenint en compte que la societat va evolucionant juntament amb les circumstàncies socials, econòmiques i culturals de cada moment”¹⁴³. El que caldria és treballar des dels municipis per : "Definir una política de prevenció dels conflictes dels espais públics, mitjançant la intervenció multidisciplinària de les administracions implicades, la participació de les entitats socials, i la coresponsabilitat individual i col·lectiva dels ciutadans que conformen el teixit social”¹⁴⁴.

142. SORIANO-MONTAGUT, L., “La seguretat en la planificació urbanística i el disseny dels espais públics”, *Apunts de seguretat*, núm. 7, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàg. 45.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_7.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

143. SORIANO-MONTAGUT, L., “La seguretat...”, op. cit., pàg. 68.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_7.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

144. COLL, J., MARTÍNEZ, E., “Estratègia i...”, op. cit., pàg. 78.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_7.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Si fem una anàlisi dels problemes de convivència en els espais públics, podem veure que estan relacionats :

- 1.- “La diversitat d’usos i la compatibilitat entre ells.
- 2.- L’ús incívic de l’espai públic genera problemes de convivència (festes alternatives, botelló, vandalisme, prostitució, ...).
- 3.- Ús polític de l’espai públic (reivindicacions, concentracions, protesta, ...).
- 4.- L’oci i el conflicte urbà. És habitual comprovar i observar notícies on es posa de manifest la difícil convivència entre el respecte al descans i el dret a l’oci i la diversió” ¹⁴⁵.

La implicació de la ciutadania és clau en el manteniment dels espais públics i en el foment de comportaments que millorin la convivència ciutadana i la percepció de seguretat. Aquesta implicació potser també passaria per : “Reclamar de la resta d’usuaris uns usos adequats dels espais públics (...). D’aquesta manera es contribuiria a un major control informal i es defugiria seguir la premissa del “jo faig el que toca i als que no ho fan ja li haurà qui els demani responsabilitats”, propi dels models passius de ciutadania” ¹⁴⁶.

La prevenció situacional ha de permetre un ús més segur dels espais públics per facilitar el sentiment d’identitat i la pertinença als barris, així com fomentar la participació de la ciutadania i la seva implicació en la comunitat. La percepció de seguretat es genera per la relació existent entre les persones i, per tal de generar-la, cal produir activitats públiques en els espais comuns. JAUME CURBET ens deia que : “Una política de prevenció realitzada i coordinada a nivell local pot contribuir no només a disminuir la delinqüència, sinó també a aconseguir l’aparició d’una cultura de la prevenció. Aquesta té un impacte en la qualitat de vida, la cohesió social, el respecte als drets i, sobretot, té efectes a llarg termini en els costos econòmics i socials i modifica la manera de treballar de la justícia criminal” ¹⁴⁷.

L’autor PAUL VAN SOOMEREN, citant la conferència del Consell de Justícia i Afers d’Interior de la Unió Europea, realitzada el dia 15 de març de 2001, va arribar a la següent conclusió : “La prevenció de la delinqüència mitjançant la planificació de l’espai urbà i arquitectònic ha demostrat ser una estratègia útil, eficaç i molt concreta i viable per prevenir la delinqüència i la sensació d’inseguretat, integrada en un enfocament multidisciplinar” ¹⁴⁸.

Està constatat que es pot disminuir el número de certs tipus de delictes si es redueix l’oportunitat de delinquir, com per exemple el disseny de les places públiques, il·luminades i sense espais favorables a la comissió de fets

145. COLL, J., MARTÍNEZ, E., “Estratègia i...”, op. cit., pàg. 78.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_7.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

146. SÁNCHEZ, E., “Una introducció...”, op. cit., pàg. 75.

147. CURBET, J., *El rei...*, op. cit., pàg. 61.

148. VAN SOOMEREN, P., “Prevención de la delincuencia mediante el diseño ambiental i mediante el espacio urbano y arquitectónico”, Fundación Democracia y Gobierno Local, *Serie Claves del Gobierno Local*, 6, 2001, pàg. 275.

delictius; el disseny de centres comercials que facilitin el control i dificultin l'oportunitat delictiva, etc.

En el Manifest de Saragossa sobre seguretat urbana i la democràcia, de 4 de novembre de 2006, es remarcava que : “L’urbanisme i l’arquitectura tenen un impacte reconegut en la seguretat i han de ser instruments per resoldre els problemes existents, per evitar l’aparició de problemes futurs, per soldar les fractures existents i per crear una relació de reciprocitat entre els diversos espais de la ciutat” ¹⁴⁹.

Estudis relacionats en la funció preventiva de la policia han donat com a resultat que : “Les estratègies tradicionals que sustentaven la filosofia reactiva, és a dir, més policies per respondre en menys temps les demandes d’actuació immediata, patrulles aleatòries sense objectius predeterminats i detenció d’autors de delictes ja consumats, no han demostrat ser eficaces” ¹⁵⁰. D’altra banda, el model de policia comunitari : “Si no s’orienta clarament cap als factors concrets de risc, tampoc ha produït efectes preventius sobre la delinqüència de caràcter general” ¹⁵¹. En canvi hi ha estudis que han demostrat una millor eficàcia policia preventiva amb altres estratègies, com “les patrulles dirigides, les detencions proactives i les estratègies de solució de problemes (solving problem) a llocs d’alta conflictivitat” ¹⁵².

A l’actualitat, la funció policial es desplaça : “Cap a la vigilància i la prevenció detectant grups i situacions de risc, actuant sobre conflictes de caràcter no penal. S’ocupa de problemes com ara l’ús de l’espai, les relacions entre veïns/nes, les condicions ambientals, les «causes del delicte», etc. Recórrer a estratègies multiagència coordinant la seva acció amb altres institucions i actors, així com a la mediació i resolució de conflictes, a tasques educatives i d’orientació, etc. Adopta un nou model de relació amb la comunitat, en el qual s’incorporen les demandes i necessitats dels ciutadans i es fan consultes permanents i dinàmiques de «coproducció» de la seguretat” ¹⁵³.

La prevenció situacional vol promocionar l’ús més segur dels espais públics, facilitar el sentiment d’identitat i de pertinença als barris i fomentar la participació ciutadana i la seva implicació en la comunitat. Per tant : “Es tracte

149. SORIANO-MONTAGUT, L., “La seguretat...”, op. cit., pàg. 42.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_7.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

150. SHERMAN, L.W., “Policia i...”, op. cit., pàg. 93.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_8.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

151. SHERMAN, L.W., “Policia i...”, op. cit., pàg. 93.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_8.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

152. SHERMAN, L.W., “Policia i...”, op. cit., pàg. 93.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_8.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

153. ANTILLANO, A., “Les noves...”, op. cit., pàg. 86.

de promocionar el valor d'ús de l'espai públic i aprofitar el seu potencial per fomentar una ciutadania activa i compromesa" ¹⁵⁴.

Tal i com es destacava en el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis, sobre la Europa de las ciudades : “Se otorga prioridad a la creación de lazos sociales y a la convivencia : la Seguridad no tiene por objeto enajenar a los ciudadanos entre sí, sinó crear espacios compartidos en los que se garanticen la Seguridad de todos. El espacio público encarna la cohesión y simboliza la relación entre el ciudadano y su Ciudad” ¹⁵⁵.

Posant un exemple, JANE JACOBS en la seva obra *The Death and Live of Great American Cities* i comentada per ALICE CAVAGLIÀ, ens afirma que : “En si mateixa, una vorera urbana no és res. És una abstracció. Només té significat en relació amb els edificis i altres serveis annexos a ella o annexos a altres voreres pròximes. El mateix podríem dir dels carrers, en el sentit que serveixen per a alguna cosa més que per suportar el trànsit rodat. Els carrers i les seves voreres són els principals llocs públics d'una ciutat, els seus òrgans més vitals (...). Quan la gest diu que una ciutat o que una part de la ciutat és perillosa o una jungla, vol dir principalment que no se sent segura a les seves voreres” ¹⁵⁶. Podem assenyalar, del comentari de l'autora, l'estret vincle que es produeix entre activitat a la via pública i seguretat : quan més viu és el carrer més segur és per les persones que hi viuen o hi passen.

En l'actualitat, caldria actualitzar i matisar les afirmacions fetes per JANE JACOBS. La sensació de seguretat és generada per la relació entre les persones i no pel fet que només hi hagi molta gent al carrer : “En general, es pot afirmar que les persones tenen tendència a sentir-se segures si tenen la sensació que algú observa el que passa al carrer. Ara bé, és important tenir en compte que els ulls que miren el carrer poden ser de tipus diferent i que cadascú contribueix a la sensació de seguretat a la seva manera” ¹⁵⁷.

Des del món local i especialment en el plantejament urbanístic i el disseny de les ciutats i pobles, cal incidir en la seguretat a la via pública atenent a tres condicions : “Els espais públics i privats han de ser delimitats de manera clara, els edificis han d'estar orientats de forma que puguin garantir un nombre suficient d'ulls al carrer, les voreres han de ser vives i plenes de persones. La unió d'aquestes condicions permet un control implícit sobre el carrer i el fa segur per als habitants i per als vianants” ¹⁵⁸.

154. CURBET, J., GONZÁLEZ, C., MURRIÀ, M., “La seguretat ciutadana : una preocupació local”, *Revista Diputació de Barcelona* núm. 165, 2010, pàg. 29.

155. Vid. a : EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY., *Seguridad, Democracia...*, op. cit., pàg. 8.

156. CAVAGLIÀ, A., “Els controls informals i la percepció de la seguretat a la ciutat”, *Apunts de seguretat*, núm. 5, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2009, pàg. 28.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_5.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

157. CAVAGLIÀ, A., “Els controls...”, op. cit., pàg. 27.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_5.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

158. CAVAGLIÀ, A., “Els controls...”, op. cit., pàg. 29.

MIKEL ARAMBURU, citat per ENRIC SÁNCHEZ, fa una reflexió relacionant l'urbanisme, l'espai públic i la diversitat, afirmant que : “Els barris perifèrics amb poques funcions i usos urbans i amb una població immigrada monoètnica són més proclius a viure malament la presència d'immigrants a l'espai públic que no pas barris centrals polifuncionals i amb diversitat d'usos i poblacions i amb una població immigrada ètnicament heterogènia” ¹⁵⁹.

Des dels municipis europeus es destaca la necessitat : “Que se desarrollen fórmulas de gestión del espacio público con los usuarios, basados en una idea de compartir y de la apropiación de los espacios (evitando ocupaciones dominantes) y reafirmando la presencia humana” ¹⁶⁰. Els municipis s'han anat dotant d'instruments normatius per determinar quins són els usos i els comportaments adequats en els espais públics. ENRIC SÁNCHEZ, citant un estudi de la Diputació de Barcelona sobre els elements per a una actuació municipal de promoció del civisme¹⁶¹ i fent referència a les ordenances municipals d'aquesta província, ens comenta que : “S'infereix que aquestes normes són força uniformes en les conductes que tipifiquen així com en la intenció dels respectius legisladors. Així i tot, cada ajuntament regula en funció de la realitat del seu municipi, motiu pel qual es poden trobar continguts que no són coincidents. D'altra banda, s'hi conclou que sempre són una resposta a les demandes ciutadanes i neixen en defensa dels drets de la comunitat” ¹⁶².

1.6.- La proximitat

Per proximitat hem d'entendre que la ciutadania és el centre del Sistema de Policia per a Catalunya. Vol dir també apropar la gestió a la comunitat i cercar la seva complicitat per aconseguir la seva participació i col·laboració. És vital un intercanvi constant d'informació amb el veïnat, els representants institucionals, representants d'entitats i associacions del teixit social. La relació personal dels professionals de la seguretat amb la comunitat (per exemple amb reunions amb les associacions de veïns i veïnes, les vigilàncies a peu, etc.) han de permetre assolir millor la missió de prestar un servei públic eficaç, adreçat a protegir a la comunitat.

La proactivitat i la integració en el teixit social són característiques que emfatitzen aquesta estratègia. En canvi, quan les accions policials són reactives, la dependència : “Es quasi exclusiva de la decisió dels ciutadans implicats, ja sigui com a víctima o bé com a testimoni, davant d'un fet

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_5.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

159. SÁNCHEZ, E., “Una introducció...”, op. cit., pàg. 66.

160. Vid. a : EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY., *Seguridad, Democracia...*, op. cit., pàg. 15.

161. El resum es pot veure a : DIPUTACIÓ DE BARCELONA., “Elements per a una actuació municipal de promoció del civisme”, *Col·lecció Documents de Treball*, 2007.

<http://www.diba.es/butlletins/detallRevista.asp?id=4970> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

162. SÁNCHEZ, E., “Una introducció...”, op. cit., pàg. 65.

possiblement delictiu de denunciar-lo a la policia" ¹⁶³. Però, la gran majoria dels fets delictius i furts no entren en el camp d'acció de les funcions proactives de la policia, sinó que les actuacions són reactives. Per tant, i atenent a la xifra negra dels delictes que es produeixen però que no es denuncien, una bona part dels fets delictius s'escapa de les accions proactives i reactives de la policia, amb la problemàtica que això comporta per a la seguretat col·lectiva.

Si analitzem les experiències franceses en matèria de proximitat podem veure que : “Els mètodes de descentralització administrativa també han fet que es qüestionï el paper del monopoli de l'Estat central en la gestió de les polítiques de seguretat, amb l'aparició d'un moviment de localització i de col·laboració que ha culminat amb la posada en marxa, el 1998, dels contractes locals de seguretat” ¹⁶⁴. FRANÇOIS DIEU explica el fet de repensar el model per : “L'augment de la inseguretat a les ciutats, la utilització política dels temes de seguretat en les eleccions locals, la competència plantejada pel sector de la seguretat privada i la menor intervenció de la Policia nacional i de la Gendarmeria en temes de seguretat de proximitat” ¹⁶⁵.

El criminòleg PAUL BROUDER defineix a la policia de proximitat com : “Un model de gestió de la seguretat que actua de manera molt pròxima a la població i que respon, mitjançant una acció policial eminentment preventiva, a les necessitats de protecció de les persones i els béns” ¹⁶⁶. Podem veure, doncs, que estem davant un plantejament de seguretat fonamentada en la proximitat i en les relacions socials. Per tant : “La policia té un perfil de “«tova» i «proactiva», descentralitzada (els seus agents i departaments gaudeixen de molta autonomia) i acceptada per la població afaïveix la persuasió i la prevenció –en lloc de l'ús del poder coercitiu-, la comunicació i la col·laboració amb la gent (gràcies a la multiplicació de patrulles a peu i a la implicació de mecanismes de prevenció situacional), l'ampliació dels poders de la policia per a la resolució de problemes (identificant els factors comuns a una sèrie de situacions conflictives a fi d'obtenir una resposta no seqüencial) i l'adaptació de les prioritats de la policia a les expectatives dels ciutadans (mitjançant enquestes per conèixer les expectatives de la població i per avaluar l'acció de la policia)” ¹⁶⁷.

Les expectatives que pot generar la policia de proximitat són moltes, com ens comenta JACK R. GREENE fent referència a Estats Units de nord-americà : “Les promeses de la policia de proximitat són moltes : l'increment de la capacitat de les comunitats de resistir i prevenir el delictes i el desordre social; la creació d'una relació més harmoniosa entre policia i ciutadans que inclogui

163. CURBET, J., *El rei...*, op. cit., pàg. 141.

164. DIEU, F., “Les experiències franceses de policia de proximitat. Experiències de gestió de la seguretat : des dels models de proximitat a l'ús de la tecnologia”, Generalitat de Catalunya, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 10, pàg. 15.

165. DIEU, F., “Les experiències...”, op. cit., pàg. 15.

166. DIEU, F., “Les experiències...”, op. cit., pàg. 17.

167. DIEU, F., “Les experiències...”, op. cit., pàg. 17.

algun poder compartit en el disseny de la política policial i les prioritats tàctiques; la reestructuració del servei policial connectant-lo amb altres serveis municipals; la reforma del model d'organització policial; i, finalment, la creació de funcions es complexes i més amplies pe a cada agent de policia. Es considera que aquest nou estil policial crea agents de policia més compromesos, més analítics i amb poders més amplis, a més a més de jerarquies policials horitzontals, i també que obre el procés de justícia local a aquells que amb freqüència són objecte de les decisions judicials. Aquest canvi també converteix en objecte principal la prevenció del crim, per sobre de la repressió del mateix" ¹⁶⁸. Una de les claus d'èxit és aconseguir determinar quina és la distància òptima entre el policia i la societat a la qual ha de servir¹⁶⁹.

En les noves polítiques de seguretat s'afirma que : “Es desplaça el paper de la policia com a «*braç armat del sistema penal*» cap a funcions de prevenció i resolució de conflictes; la inclusió d'actors diferents de les agències penals en les polítiques de seguretat; la diversificació d'estratègies diferents de la intervenció (prevenció situacional, prevenció social, sancions administratives, etc.); l'ampliació de l'objecte de control més enllà de les matèries pròpies del sistema penal (por del delictes, desordre, conflictes veïnals, regulació de l'espai i la vida pública, incivilitats, etc.); la preocupació per la «*proximitat*» i l'èmfasi en la l'escala local" ¹⁷⁰.

Alguns exemples pràctics de com es podrien analitzar tres punts estratègics de seguretat que millorin, des de la proximitat, l'eficàcia policial i la percepció d'inseguretat de la ciutadania són :

- Programar presència preventiva de forma habitual en punts d'interès (per exemple, en cruïlles importants, mercats ambulants, entrades dels centres educatius, parcs i places, ...).
- Establir punts de risc per incentivar la vigilància en aquells indrets on es puguin produir problemes de seguretat ciutadana i convivència (per exemple, eixos comercials, zones industrials, ...).
- Fixar els punts negres on sabem que es produeixen infraccions penals habitualment o actes incívics que puguin generar alarma social.

Però, per serveis de proximitat des del sistema de policia també vol dir arribar a les zones rurals, detectant problemàtiques i protegint l'entorn natural. Cal reconèixer la ubicació de les masies, les explotacions ramaderes, els camins i pistes forestals, les àrees privades de cacera, i treballar per protegir el medi ambient d'incendis forestals, abocaments incontrolats, caça o pesta furtiva, accés motoritzat al medi natural, ... D'aquí esdevé important la

168. GREENE, J.R., “La policia de proximidad en Estados Unidos : cambios de naturaleza, estructura y funciones de la policia”, *Justicia Penal Siglo XX*, pàg. 351.

https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/213798_spanish/ch7_esp.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

169. LOUBET, J.L., "Police et proximité ou le paradoxe du policier", *Repères*, pàgs. 102-106,

http://efus.eu/files/fileadmin/efus/secutopics/Police_et_proximite_1.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

170. ANTILLANO, A., “Les noves...”, op. cit., pàg. 73.

coordinació i la col·laboració amb altres col·lectius com bombers, agents de defensa forestals, agents rurals, ...

En el àmbit de la justícia, la ciutadania i el propi sistema de policia es veuria reforçat si fos més propera a la ciutadania. En aquest sentit es plantejava : “Instituir la denominada justícia de proximitat, de barri o de districte, per faltes i delictes menors, per descongestionar altres instàncies. I en aquesta matèria presentarem també una iniciativa legislativa abans d’acabar el període de sessions” ¹⁷¹. L’Estatut d’Autonomia de l’any 2006, estableix que : “La Generalitat, en les poblacions que es determini i d’acord amb el que disposa la Ley Orgànica del poder judicial, pot instar que s’estableixi un sistema de justícia de proximitat que tingui per objectiu resoldre conflictes menors amb celeritat i eficàcia” ¹⁷².

Per parlar de la justícia i el món local hem de tenir en compte : “Les iniciatives desenvolupades per un bon nombre d’Estats, regions i ciutats al voltant de la justícia de proximitat com a eina per resoldre els conflictes derivats de la inseguretad, la violència o la criminalitat, i per pal·liar els dèficits de la justícia ordinària” ¹⁷³.

El món local hauria de treballar en la capacitat d’incidir en les administracions competents per : “Desenvolupar mecanismes de resolució de conflictes que acarin d’una manera eficaç els problemes d’inseguretad, violència o criminalitat en barris i comunitats creant consens entre la major part dels actors implicats, tant en l’esfera pública com en la privada” ¹⁷⁴.

A l’any 1977, el criminòleg noruec NILD CHRISTIE assenyalava : “Dissenyar un sistema judicial més orientat a les necessitats dels individus, de manera que poguessin esdevenir els veritables protagonistes del conflicte, més que no pas els seus representants jurídics i altres experts del món del dret” ¹⁷⁵.

A Espanya cal fer una referència a la ciutat de Barcelona, mitjançant la Llei 1/2006, de 13 de març (Carta Municipal de Barcelona). Aquest text : “Es refereix a la justícia de proximitat com : “Un nou graó judicial adreçat a resoldre els conflictes derivats de la convivència ciutadana, sense els inconvenients de formalisme i lentitud que de vegades pateix la justícia ordinària” i remet a la Ley Orgànica del poder judicial la regulació de la seva “naturalesa, constitució, competències, demarcació, funcionament i finançament” ¹⁷⁶.

171. Vid. a : **PARLAMENT DE CATALUNYA.**, *Diari de Sessions*, Comissió de Justícia, Dret i Seguretad Ciutadana, Sessió núm. 3. Informar sobre les línies d’actuació del Departament de Justícia, 2004, pàg. 5.

172. Vid. **LLEI ORGÀNICA 6/2006.**, de 19 de juliol, de reforma de l’Estatut d’Autonomia de Catalunya, article 108.2. http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

173. **POBLET, M.**, “La justícia de proximitat : àmbits i models”, Diputació de Barcelona, *Síntesi*, 13, 2007, pàg. 7.

174. **POBLET, M.**, “La justícia...”, op. cit., pàg. 7.

175. **POBLET, M.**, “La justícia...”, op. cit., pàg. 10.

176. **POBLET, M.**, “La justícia...”, op. cit., pàgs. 27-28.

Cercant experiències de justícia de proximitat podem exposar que : “És d’ús comú als països anglosaxons, especialment als Estats Units. La noció recent de justícia reparadora o restauradora ha adquirit un gran protagonisme a Anglaterra, Austràlia, Nova Zelanda i el Canadà”¹⁷⁷. Aquest fet fa referència a un paradigma de justícia que : “Situa les víctimes i els infractors al centre de l’escenari, ja que la finalitat central del model és la reparació del dany causat a les persones i a les relacions”¹⁷⁸. En tot cas, l’impuls d’aquest tipus de justícia més propera a la ciutadania neix a l’àmbit local i : “Es desenvolupa allà on hi ha una percepció més intensa d’inseguretat ciutadana : petita delinqüència als barris, degradació urbana, adolescents i joves en situació de risc, etc.”¹⁷⁹.

Si fem una mirada als centres de justícia de comunitat dels Estats Units de nord-americà veiem que són : “Subtipus de les anomenades problema-solving courts, que són tribunals que es dediquen a un únic tipus de cas. Així, hi ha tribunals de família, tribunals de drogoaddicció juvenil, tribunals de drogoaddicció d’adults, tribunals de violència domèstica, tribunals de salut mental, tribunals de homeless o tribunals de comunitat. Tots tenen en comú l’exercici d’una autoritat judicial que es caracteritza per la cerca d’informació contextual dels casos i, a partir d’aquí, pel disseny de solucions més individualitzades (...). Si l’individu aconsegueix el pla dissenyat (un determinat tractament, uns determinats serveis a la comunitat, etc.), la condemna pendent no s’imposa; però, si no segueix el programa, la condemna s’aplica”¹⁸⁰.

1.7.- La professionalitat i els valors públics

La peça clau i indispensable del Sistema de Policia per a Catalunya són els/les seus/ves professionals. Sense agents de policia, avui per avui, no té cap sentit exercir la funció policial¹⁸¹. I menys quan els destinataris de l’acció pública són els/les nostres ciutadans/nes, la nostra comunitat a la qual s’ha de servir. El punt inicial el tenim en l’actitud de les persones¹⁸², ja que l’aplicació

177. POBLET, M., “La justícia..., op. cit., pàg. 10.

178. POBLET, M., “La justícia..., op. cit., pàg. 11.

179. POBLET, M., “La justícia..., op. cit., pàgs. 10-11.

180. POBLET, M., “La justícia..., op. cit., pàg. 14.

181. CAPELL, J. M., en l’obra *Ser policia...*, op. cit., pàgs. 105-106, ho defineix : “Policia és la persona o l’organització que es dedica a políciejar. Políciejar és el conjunt d’accions que poden fer els policies; entre d’altres, es poden esmentar : al·legar, alliberar, afirmar, ajudar, analitzar, apuntar, assistir, atribuir, ...”.

182. Per exemplaritzar un tipus de posicionament personal per fer front als reptes i incerteses, Vid. a : GREGO, J., en el Pròleg del llibre *L’efecte Actitud. La gestió de l’entusiasme en la vida personal i professional*, de KÜPPERS, VÍCTOR., Viena Edicions, Barcelona, 2012, pàg. 16, afirma que : “S’ha acabat l’estabilitat!. Això és cert en molts àmbits, no tan sols en el professional, i sorprèn que encara hi hagi governants que ens intentin convèncer que l’Estat proveirà. Senzillament, és mentida. S’ha acabat l’estabilitat. Però aquesta és una bona notícia per al creixement individual. L’única estabilitat està en la contínua reinvençió d’un mateix. I aquesta és una responsabilitat que no podem passar a cap govern o ens de qualsevol tipus. És una responsabilitat que reposa fermament sobre les espatlles de cadascun

de la llei només és un instrument que té la Policia per gestionar les situacions de conflicte. Per tant, l'aplicació de la legalitat es converteix en un factor més en la presa de decisions dels policies¹⁸³.

Calen bons/nes líders per dur-ho a terme, amb capacitat d'influir en les emocions del demés per moure lo millor de les persones cap a una direcció positiva (efecte "ressonància"), ja que : "Los grandes líderes son personas que saben manejar emociones"¹⁸⁴. Per què els/les líders optimistes i amb entusiasme poden conservar durant més temps als/les seus col·laboradors/res, segons es desprèn dels estudis realitzats¹⁸⁵.

L'ètica i la deontologia professional són peces claus en qualsevol activitat, i més encara si la professió de "ser policia" ha de garantir els drets i llibertat de les persones i la seguretat de la ciutadania. Els Drets Fonamentals són el límit per l'acció policial, com ha sentenciat el Tribunal Constitucional : "El artículo 104.1 de la Constitución española trata de asegurar la adaptación al sistema policial, de sus funciones y de sus principios básicos al orden constitucional, subrayando, en un plano positivo, y en la misma línea que el artículo 53 de la Constitución, la función de garantía de libertades y derechos fundamentales que también corresponde a la Policía, pero, al mismo tiempo, negativamente destacando que la actuación de las fuerzas de la Policía debe respetar también y garantizar las libertades y derechos fundamentales del ciudadano"¹⁸⁶.

La selecció dels ciutadans i ciutadanes que tenen intenció de ser policies és el primer i determinant factor a tenir en compte per garantir que en el futur serà un bon i exemplar agent de policia. Per què l'accés a la professió de policia ha d'estar sustentat en uns veritables valors de servei públic, s'han de promoure les bones pràctiques i cal prevenir actituds que siguin contràries a l'ètica.

Un ciutadà o ciutadana vol ser agent de policia per innumerables motius, tots ells lloables i respectables. En l'obra *Ser Policia*, JOAN MIQUEL CAPELL reflecteix l'autobiografia de Lou Díaz, agent federal jubilat de la DEA¹⁸⁷. Aquest ex-agent explica les principals raons que el van abocar a ser un servidor públic, i comenta que : "Una de les raons principals per què em vaig fer agent federal és pel gran respecte i reconeixement que el poble nord-americà dona

---

de nosaltres. Estem obligats a créixer de manera contínua, i aquesta és una bona notícia, perquè, segons la meua opinió, quan deixes de créixer (no importa a quina edat) entres en un procés terminal".

183. BLACK, D., *The manners and customs of the police*, New York, Academic Press, 1980.

184. GOLEMAN, D., BOYATZIS, R., MCKEE, A., *El líder resonante crea más*, Liberdúplex, S.L.U., Debolsillo Clave, 2010, pàg. 31.

185. GEORGE, J.M., BETTENHAUSEN, K., "Understanding Prosocial Behavior, Sales Performance and Turnover : A group-Level Analysis in a Service Context", *Journal of Applied Psychology*, Vol. 75, núm. 6, 1990, pàgs. 698-706.

186. Vid. STC 55/90., de 28 de març. Fonament Jurídic núm. 5.

http://cepc.gencat.cat/web/contenut/home/ms_comite_detica_de_la_policia_de_catalunya/03_normativa_i_jurisprudencia/jurisprudencia_del_tribunal_constitucional/documents/3_stc_28-3-1990_n.55-1990.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

187. DRUG ENFORCEMENT AGENCY.

http://es.wikipedia.org/wiki/Administraci%C3%B3n_para_el_Control_de_Drogas (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

a aquesta professió, però també perquè tens un bon sou, disposes d'assegurança mèdica per a tu i per a la teva família, tens vacances pagades i, sobre tot, cobres cada mes encara que estiguis malalt i no vagis a treballar. En resum : és una feina segura”¹⁸⁸. També existeixen altres motivacions com : “voler fer un servei a la comunitat, voler ser una ajuda per a la humanitat, voler protegir i salvar vides, voler compartir l'esperit de camaraderia, etc... Hi ha que es fan policies perquè els agrada l'uniforme o perquè prefereixen treballar en equip però també n'hi ha d'altres que tenen d'altres motivacions fosques, amagades i mai confessades. Per exemple, hi ha que es fa policia perquè els agrada el poder. El fet de tenir una pistola i una placa els fa sentir-se superiors a la resta de persones”¹⁸⁹.

Els valors (o virtuds com eren anomenats a l'antiga Grècia), són la base per viure en comunitat i poder relacionar-nos amb la resta de persones. Però : “Una serie de realidades que denunciamos de continuo muestran que los ciudadanos descuidan sus obligaciones con respecto a la sociedad en que viven : se ignoraban las normas más elementales de la buena educación; se exalta el egoísmo; la satisfacción inmediata de los deseos personales tiene prioridad sobre el interés común; en pocas palabras, existe un claro descalabro y confusión de los valores que debieran ser más importantes”¹⁹⁰. Els servidors públics, amb les seves conductes, determinen notablement la qualitat d'un bon servei públic. Per tant, són importants les persones, l'ètica professional, la sensibilitat social i la cultura de servei. Els codis deontològics i els principis bàsics d'actuació orienten la millor actitud professional i permeten que la professió sigui més digne i respectada.

La millora de l'administració pública es fa impulsant la participació i el compromís¹⁹¹ amb la ciutadania amb mecanismes i institucions que vetllin i garanteixin el compliment ètic dels objectius fixats. És necessari millorar la percepció que té la ciutadania de l'administració, amb proximitat i transparència, amb comunicació i rendiment de comptes i amb una bona predisposició de les relacions personals.

Les persones, durant tota la seva vida, sempre han tingut que prioritzar els assumptes atenent a la importància i significat que tenen per la vida. Es valoren idees, persones, activitats, ... Per tant, quan parlem de la importància dels valors, hem d'entendre'ls com una guia diària del nostre comportament. Formen part de la nostra identitat com a persones i són la base i raó fonamental del què fem o deixem de fer i esdevenen l'element clau de la nostra convicció. Per assolir un benestar individual i col·lectiu cal que existeixin normes compartides que orientin el comportament. Al nostre

188. CAPELL, J. M., *Ser policia...*, op. cit., pàg. 38.

189. CAPELL, J. M., *Ser policia...*, op. cit., pàgs. 38-39.

190. CAMPS, V., “La moral del ciudadano”, *Revista Democracia y Gobierno Local*, núm. 22, 2013, pàg. 7.

191. Per compromís podem entendre aquell acte de lliurament, intel·lectual o emocional, a un propòsit o a una sèrie d'accions.

entendre, ens és interessant fomentar principis de conducta, creences fonamentals que ens proporcionin pautes personals i col·lectives. Els valors es tradueixen en pensaments, conceptes o idees i són la base per viure en comunitat i relacionar-nos amb la resta de persones.

Els servidors públics han de conèixer quines són les necessitats reals de la societat per adaptar els serveis de seguretat a les demandes reals de la comunitat. Per poder donar un bon servei públic una part de la resposta l'hem de mirar dins de les organitzacions policials, en les conductes de cadascun dels treballadors i treballadores i en com els comandaments son capaços de crear i motivar equips de treball. Hem de tenir en compte quatre factors que esdevenen claus¹⁹² : les persones, l'ètica professional, la sensibilitat social i la cultura de servei. A tall d'exemple, per tenir un bon agent de la Policia de Catalunya¹⁹³ cal que incorpor-hi la cultura de servidor públic que es fonamenta en l'automotivació i el sentiment de pertinença i on la ciutadania és el més important. L'activitat policial caldrà adreçar-la a la protecció dels drets fonamentals de la comunitat amb la millor actitud professional i amb una adient orientació deontològica reflectits en els anomenats “principis bàsics d'actuació de la policia”¹⁹⁴. Com es destaca : “El fin que legitima por entero la actividad de la policia es la garantia de la Seguridad y el orden públicos (comprensiva de la protección del ejercicio legítimo de los derechos fundamentales y las libertades públicas), lo que significa que dicha actividad tiene *primariamente carácter preventivo* (crear y mantener las condiciones adecuadas, en la terminología legal) y sólo *secundariamente* (en su caso, en la redacción legal) *represivo* (remoción de los obstáculos que impidan las aludidas condiciones, en la terminología legal)”¹⁹⁵. L'organització policial té, en la seva essència : “Un comportament intern similar al d'altres organitzacions (empreses, sindicats), professions (advocacia, medicina) i institucions (exèrcit, església). Aspectes significatius del seu funcionament es regeixen per principis i fonaments semblants”¹⁹⁶.

Un factor a tenir en compte és la pròpia cultura organitzativa dels serveis policials, ja que : “La cultura professional té una transcendència considerable en les regles de conducta que defineixen la pràctica policial i el funcionament intern de la Policia. Generalment està basada en un compendi d'experiències personals i professionals anteriors, en els valors, les conviccions morals i les

192. Vid. a : **POSTGRAU SUPERIOR DE DIRECCIÓ I GESTIÓ DE LA SEGURETAT PÚBLICA.**, *Direcció de Recursos Humans*, Universitat Oberta de Catalunya, 2007.

193. Al nostre entendre, les condicions bàsiques i indispensables que ha de tenir un bon agent de policia són : honradesa (ètica personal i professional); humanitat (sensibilitat social i visió dels entorns canviants); humilitat (saber aprendre) i distensió (capacitat de frustració).

194. Vid. **LEY ORGÁNICA 2/1986.**, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat, Capítol 2 : “Principis Bàsics d'Actuació”, article 5. <http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

195. **PAREJO, L.; DROMI, R.**, *Seguridad Pública...*, op. cit., pàg. 99.

196. **YÑIGUEZ, A.**, “Regles bàsiques de la pràctica policial i funcionament intern de la Policia”, *Apunts de seguretat*, núm. 5, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2009, pàg. 63.

actituds dels membres del col·lectiu. La pràctica policia s'explica i es comprèn sota aquests paràmetres, sota aquesta visió pròpia de la realitat. No hi ha diferències abismals entre les pràctiques internes i els mecanismes de solidaritat i pertinença que es reproduïxen a la Policia i els que es poden observar en altres col·lectius professionals" ¹⁹⁷.

En la 1ª Escola d'Estiu celebrada a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya¹⁹⁸, es posen alguns exemples de valors del nostre sistema de seguretat pública :

L'honestedat :

- Entesa com oferir allò que es pot complir i esforçar-se per aconseguir-ho.
- Comprometre's amb integritat i de manera coherent.
- Actuar amb un sentit conscient de la justícia. Respectar la veritat.
- No aprofitar-se de la innocència o ignorància del demés.

La responsabilitat :

- Assumir l'obligació de respondre pel què es fa o es deixa de fer.
- És un compromís individual i amb els demés.
- Reconèixer els errors i intentar corregir-los.

La comunicació :

- Escoltar i entendre. Preguntar i saber.
- Evitar prejudicis, etiquetes i suposicions.
- No compartir la rumorologia.

La sinceritat :

- Expressar-se amb llibertat.
- La veritat com a base per a poder construir confiança.

El companyerisme :

- L'èxit de l'organització és mèrit de tots i totes.
- Un bon clima laboral és fruit de les persones que conformes l'organització.
- El treball en equip requereix de valor individual.

La tolerància :

- Acceptar opinions contràries a les nostres.
- Conèixer i acceptar als demés.
- Implica voluntat i maduresa.

L'aprenentatge :

- Millora contínua amb l'experiència diària.

197. YÑIGUEZ, A., "Regles bàsiques...", op. cit., pàg. 79.

198. INSTITUT DE SEGURETAT PÚBLICA DE CATALUNYA., Primera Escola d'Estiu. *El Sistema Públic de Seguretat a Catalunya : un servei a les persones*. Ponència del dia 06 de juliol de 2011 sobre "Els valors com a fonaments del sistema de seguretat a Catalunya".

- Reconèixer l'autoritat que ens confereix el coneixement, l'estudi i l'experiència.
- Capacitar-nos i actualitzar-nos permanentment.

Cada professió ha anat desenvolupant una ètica professional. Les organitzacions policials disposen de protocols d'actuació que intenten garantir una bona praxis professional. Però la labor policial, com d'altres professions, no es sustenta només per unes regles tècniques sinó que també és una activitat exercida sobre la base d'unes regles morals. Per tant, per ser un excel·lent agent de policia cal tenir una bona actitud vers el Codi Deontològic i es fa necessari que tot el cos de policia democràtica es sotmeti a les regles dictades.

Com assenyalava la Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà, de l'any 1789 : “La plena garantia dels drets de l'home i del ciutadà necessita una força pública. Aquesta força s'institueix en benefici de tots”¹⁹⁹. D'aquí esdevé la gran responsabilitat que té la policia democràtica al ser la dipositària del poder per garantir el lliure exercici dels drets i llibertats de tota la ciutadania²⁰⁰. Ja des de l'any 1829 a la ciutat de Londres, Sir ROBERT PELL²⁰¹ va considerar que els agents de policia no podien sortir al carrer sense uns principis que guessin la seva actuació. Més recentment, l'assemblea General de les Nacions Unides, va aprovar el Codi de conducta per a funcionaris encarregats de fer complir la llei²⁰² i, paral·lelament, el Consell d'Europa va aprovar la resolució 690 de Declaració sobre la policia²⁰³, per part de l'Assemblea parlamentària, el dia 8 de maig de 1979. En l'Estat espanyol, la Ley Orgànica sobre Forces i Cossos de Seguretat²⁰⁴, en el seu article 5, va recollir els principis bàsics d'actuació i són considerats com el primer codi Deontològic de tots els cossos de policia a Espanya.

En el curs de Formació Bàsica d'Agent de Policia de Catalunya, impartit a l'Institut de Seguretat Pública, des de l'assignatura que tracte els drets humans i la deontologia policia es comenta que : “La professió d'agent de policia implica unes característiques especials que poden fer canviar el

199. Vid. **DECLARACIÓ DELS DRETS DE L'HOME I DEL CIUTADA** (1789). Votada per l'Assemblea Constituent francesa el 26 d'agost.

<http://www.fmmeduccion.com.ar/Historia/Documentoshist/1789derechos.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

200. Vid. **CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA.**, de 29 de desembre, article 104.1, 1978.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

201. **ROBERT PELL** (1788-1850). Estadista i polític britànic, va ser ministre d'Interior i va crear la London Metropolitan Police. Va definir l'ètica d'una força policial.

http://es.wikipedia.org/wiki/Principios_policiales_de_Peel (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

202. Vid. a : **UNITED NATIONS ORGANIZATION.**, Alt comissionat de Drets Humans. Codi de conducta per a funcionaris encarregats de fer complir la llei (1979), adoptat per l'Assemblea General en la resolució 34/169, de 17 de desembre.

<http://www2.ohchr.org/spanish/law/codigo.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

203. Vid. a : **CONSELL D'EUROPA.**, Resolució 690 de Declaració sobre la policia, 8 de maig de 1979.

http://www.webpolicia.info/portal/index.php?option=com_content&task=view&id=33&Itemid=30 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

204. Vid. **LEY ORGÁNICA 2/1986.**, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat, article 5.

<http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

caràcter dels seus membres amb major facilitat que d'altres professions. La pròpia naturalesa de la labor policial comporta sovint que l'agent estigui en contacte amb la part més conflictiva de la vida de les persones : fa que per les seves mans passin objectes de valor, drogues, dades i informacions confidencials”²⁰⁵.

L'entrada en vigor del Codi Europeu d'Ètica de la policia²⁰⁶ ha suposat que la professió de policia sigui més digna i respectada. Per què la societat vol una policia que actuï dignament, íntegrament i imparcialment. Dignament perquè només es pot garantir la dignitat de les persones si s'actua d'una manera digna; íntegrament, entès com una actuació recta en el compliment dels deures cap a les altres persones; i imparcialment, perquè les actuacions policials, i de tota l'Administració, ha de preservar la igualtat de totes les persones davant la llei, sense que pugui haver-hi discriminació de cap tipus.

Si fem una reflexió general al voltant de l'ètica, creiem que s'ha de partir d'aquestes tres dimensions :

La bona administració : la qualitat dels procediments administratius i els principis d'equitat, transparència i salvaguarda de l'interès general són un dels pilars sobre el que s'ha de sustentar un codi ètic. Qualsevol esforç en aquesta matèria haurà de contemplar aquesta dimensió. També és molt important controlar el comportament dels servidors públics i de les institucions per : “Garantir que es compleixen els estàndards de conducta ètics defensats pels líders, articulats en els codis ètics i de conducta, i transmesos en els programes de formació”²⁰⁷.

La regeneració de la vida pública : l'impuls de la participació, el compromís amb la ciutadania, l'aportació de valor públic a les nostres polítiques, la incorporació de l'ètica al comportament polític tant dels nostres representants com de la ciutadania i els moviments que conformen les nostres xarxes socials, el respecte a la diversitat i la pluralitat,... són també eixos vertebradors per a l'impuls d'un codi ètic. Hem de tenir present que : “Els índexs de confiança política han disminuït en la major part dels països industrialitzats i, paral·lelament, han augmentat els casos de desencís i apatia política. Entre les diverses causes d'aquesta caiguda, es poden identificar factors econòmics, socials i polítics”²⁰⁸. Cal regenerar la confiança en la política i per aconseguir-ho : “Implica tenir una creença que els servidors públics, en

205. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Departament d'Interior. Institut de Seguretat Pública de Catalunya. <http://ispc.gencat.cat/ca/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

206. Vid. a : **CONSELL D'EUROPA.**, Comitè de Ministres. Recomanació Rec (2001) 10 del Comitè de Ministres als Estats Membres sobre el Codi europeu d'ètica de la policia. 19 de setembre de 2001. http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/Arees%20dactuacio/Policia/Comite%20d%C3%88tica%20de%20la%20Policia%20de%20Catalunya/Informacio%20de%20referencia/Textos%20internacionals/Documents/1_Codi_Europeu_Etica_Policia_CA.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

207. **CURTÓ, F.**, *Govern local i governança ètica. Els codis ètics i de bona conducta*, Centre per a la Innovació Local, Direcció d'Estudis i Prospectiva, Diputació de Barcelona, 2011, pàg. 29. <http://www1.diba.cat/l1breria/pdf/49941.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

208. **CURTÓ, F.**, *Govern local...*, op. cit., pàg. 9. <http://www1.diba.cat/l1breria/pdf/49941.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

l'exercici de les seves funcions, són honestos, fiables i regulars; que són gent de paraula i que estan qualificats per a la feina que fan" ²⁰⁹.

La vetlla pel seu compliment : i per últim, haurem de definir, arbitrar, potenciar sistemes que garanteixin la consecució dels objectius assumits per les organitzacions a través dels seus codis ètics. En aquest sentit la figura del Síndic de Greuges pot ser una eina eficaç per vetllar pel seu compliment i generar pedagogia al respecte.

La valoració que la ciutadania catalana fa sobre els afers públics queda reflectida en que : “Pràcticament el 60% de la població està poc satisfeta o gens satisfeta amb el funcionament de la democràcia. La gran majoria considera que els polítics actuen més aviat per interès propi i que «no tenen en compte el que pensa la gent»" ²¹⁰.

Fent una reflexió sobre aquest comentari, l'estratègia d'una administració propera, pròxima a la ciutadania, pot incentivar l'ètica i el bon govern, o tot el contrari, pot fomentar pràctiques corruptes. Una bona predisposició de les relacions personals ens pot portar a la transparència i afavorir la comunicació i les bones pràctiques en la comunitat, però unes actituds o predisposicions no desitjables dels servidors públics ens poden portar a un escenari tot el contrari. Per tant, caldria incentivar el compromís i la vigilància de la ciutadania en matèria d'ètica d'una manera proactiva, implicant a la ciutadania en el debat i disseny de les polítiques públiques, però també caldria denunciar aquelles males pràctiques que es detectin. Però si alguna idea està prenent forma és que els valors organitzatius de l'eficàcia, l'eficiència, el lideratge, la qualitat i la transparència per sí sols no donaran resposta als veritables reptes de les organitzacions policials si no van acompanyats de l'impuls de l'ètica com a valor substancial de l'acció pública, tant política com administrativa. La veritable revolució pendent per a la modernització de les administracions és la recuperació dels valors democràtics essencials vinculats a l'ètica. És en aquest mirall on s'han de projectar la resta de valors organitzatius. I és des de l'ètica en l'acció pública com podrem anar retallant la creixent distància entre la ciutadania i els seus representants i aportant elements d'aprofundiment en la nostra encara feble cultura democràtica.

Un altre aspecte a tractar és la qualitat i el Sistema de Policia per a Catalunya ha de tenir present l'important pes específic que tenen les vivències de les persones i els models culturals imperants. La “qualitat de vida” s'omple de valoracions qualitatives, subjectives, emocionals i culturals. Als criteris objectius que impregnen “l'estat del benestar” actual, se li sumen nous enfocaments que posen l'èmfasi en la cooperació, la sostenibilitat i la participació social en la governabilitat, generant nous àmbits d'interès i preocupació. Així, un canvi en el sistema de valors dominants en la civilització

209. CURTÓ, F., *Govern local...*, op. cit., pàg. 10. <http://www1.diba.cat/liblioteca/pdf/49941.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

210. CURTÓ, F., *Govern local...*, op. cit., pàg. 10. <http://www1.diba.cat/liblioteca/pdf/49941.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

actual (la competència i el mercat ho solucionen tot, la fe en la tecnologia futura i la sort, l'esperança en el creixement il·limitat) per altres valors (la dependència, la cooperació, la prevenció, una major participació ciutadana) és clau en la generació d'expectatives i en la valoració subjectiva de les necessitats en relació a la “qualitat de vida”. Caldria afegir que la qualitat de vida ve determinada per tres aspectes (la qualitat ambiental, les condicions de vida i la identitat cultural). La bona interacció entre aquests aspectes determina la sostenibilitat del model de vida, així com la governabilitat i la cooperació, imprescindibles per a mantenir un nivell de vida viable. Aquí podem apreciar el valor de la Governança en la sostenibilitat i la del Servei Públic de Policia que, com un dels garants dels drets i llibertats de la comunitat, contribueix a assolir el desitjat equilibri col·lectiu entre les condicions de vida, la qualitat ambiental i la identitat cultural sota l'actual model cultural. A més a més de mantenir l'equilibri es fa necessari que les expectatives de qualitat de vida del model cultural imperant no superin la sostenibilitat del sistema ambiental, no posi en perill la cooperació ni que impedeixi la participació social en la presa de decisions i en la governabilitat.

Podríem definir la qualitat en l'àmbit dels serveis com el resultat de la comparació entre el servei que rebem i la nostra expectativa. Hem de tenir present que les expectatives i les necessitats de la ciutadania són dinàmiques (varien al llarg del temps) i relatives (usuaris diferents tindran diferents expectatives respecte a un mateix servei). La percepció del/la ciutadà/ana es produeix durant i després de la recepció del servei. Per tant, els únics criteris que compten en l'avaluació de la qualitat d'un servei són els que estableix la ciutadania. Per poder donar resposta a les exigències de la comunitat respecte els serveis públics hem de comprendre com generar prestacions cada vegada millors amb els recursos disponibles.

Un altre aspecte imprescindible a abordar és la qualitat dels serveis. El Sistema de Policia per a Catalunya ha de garantir-ho, perquè la prestació dels serveis : "També es regeix pel principi de mutabilitat o adaptació. Per tant, ha de respondre en tot moment, en les seves característiques materials, a un òptim nivell de satisfacció de l'interès general. La prestació no adequada d'aquest servei pot ocasionar determinades conseqüències jurídiques com, per exemple, la responsabilitat patrimonial de l'Administració" ²¹¹. Per parlar-ne hem de partir de l'important pes específic que tenen les vivències de les persones i els models culturals imperants. La “qualitat de vida” ²¹² s'omple de valoracions qualitatives, subjectives, emocionals i culturals. Als criteris objectius que impregnen “l'estat del benestar actual”, se li sumen nous enfocaments que posen l'èmfasi en la cooperació, la sostenibilitat i la

211. AGUADO, V., “Estudio preliminar...”, op. cit., pàg. 36.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

212. Quan parlem de millorar la qualitat de vida de la ciutadania, ens agrada fer referència a la cita de les Nacions Unides sobre què és el desenvolupament :”les oportunitats que té una persona a viure molts anys amb opcions a la felicitat”.

participació social en la governabilitat, generant nous àmbits d'interès i preocupació.

Des del punt de vista dels principis d'actuació i com a predictors de qualitat de proximitat, els serveis que presti la Policia de Catalunya han de ser²¹³ :

Accessibles
Resolutius
Orientadors

Accessibles : facilitat de contacte personal, als barris o a les comissaries policials. També via telemàtica²¹⁴, amb rapidesa de resposta. Les dependències cal que estiguin adaptades i adequades física i emocionalment.

Resolutius : amb la mínima derivació de serveis. S'ha d'explicar a la ciutadania, moment a moment, quin serà el següent pas i per què, abans de donar-lo tots plegats.

Orientadors : donar informació àmplia i no només jurídica. Cal informació pràctica, explicada amb un llenguatge clar i entenedor. Cal interessar-se i comprendre la naturalesa de fons del problema.

213. GEORGE MASON UNIVERSITY., Community-Oriented Policing to Reduce Crime, Disorder and Fear and Increase Legitimacy and Citizen Satisfaction in Neighborhoods, The Campbell Collaboration, 2001. [C:\Users\avs\Downloads\Weisburd_Community_Policing_title.pdf](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

214. Un exemple d'accessibilitat són els equips del districte d'Enfield (Londres). METROPOLITAN POLICIE., http://content.met.police.uk/Page/TeamFinder?scope_id=1257246763859 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Capítol 2

Per què és necessari construir un Sistema de Policia

Catalunya és un país líder i capdavanter a nivell econòmic, social i cultural, amb una enriquidora diversitat cultural i mediambiental. És una terra amb grans potencialitats i oportunitats, com per exemple, el fet de poder gaudir d'un excel·lent clima meteorològic que propicia la visita de més de quinze milions de persones a l'any¹ en els períodes estival i invernall. Aquests i d'altres factors descriuen una societat complexa que necessita disposar de la millor seguretat pública, i, per tant, d'un Sistema de Policia que permeti garantir a la ciutadania exercir els seus drets en plena llibertat.

L'actual model de seguretat pública ens ha permès adquirir uns alts nivells de qualitat de vida que venen avalats pels indicadors comparatius amb altres indrets. I per fer front a les noves conjuntures socials i econòmiques, cal que inicialment s'assumeixin els èxits assolits pel vigent model. Sobre aquest aspecte, MANUEL BALLBÉ argumenta que : “El complejo de inferioridad que seguimos teniendo frente a otros sistemas más idealizados mediáticamente y la falta de autoestima son un peligro, porque podemos cambiar... a peor. La incredulidad ante nuestros buenos resultados, reconocidos en las estadísticas internacionales más reputadas, es nuestra enemiga. Provoca una percepción irreal de inseguridad y a su vez comporta una incapacidad para mejorar siguiendo nuestro camino y no el francés o el norteamericano, con peores resultados”². Per tant, el model de seguretat pública podem valorar-lo positivament però cal reformular-lo, al nostre entendre, per adaptar-se a les noves necessitats socials i als reptes de futur que caldrà afrontar.

Molts dels indicadors que ens permeten interpretar la realitat i avaluar-la ens assenyalen que aquest model de seguretat té greus riscos i amenaces que atempten a la seva sostenibilitat, especialment a l'econòmica. Aquest treball d'investigació vol ser sensible a aquesta nova conjuntura i planteja una reformulació d'una part molt important del model : la creació d'un Sistema de Policia que pugui adaptar-se millor a les noves realitats i als nous reptes, millorant la coordinació i la cooperació amb la resta d'institucions i entitats. Precisament al·ludir a la necessitat de disposar d'un Sistema de Policia per a Catalunya pot anar : "Més enllà d'una mera referència competencial sinó que

1. Segons dades del Ministerio de Industria, Energía y Turismo, durant l'any 2013 l'estat espanyol va ser visitat per 60.661.073 turistes, dels quals 15.588.202 ho van fer a Catalunya (25,70% del total). La tasa de variació interanual acumulada a Catalunya ha estat de +8,00%.

<http://www.iet.tourspain.es/es-es/estadisticas/fichadecoyuntura/paginas/default.aspx> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

2. BALLBÉ, M., “Un buen modelo de seguridad. Un debate de fondo en la campaña electoral”, *article al diari El Periódico de Cataluña*, 23/05/2007.

<http://www.caffereggio.net/2007/05/23/un-buen-modelo-seguridad-manuel-ballbe-el-periodico/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

posa en evidència la necessitat que la seguretat pública no sigui concebuda com un compartiment estanc, segons l'Administració que actuï en cada moment, sinó que es configuri com una resposta global i coordinada a les demandes de la ciutadania i compleixi amb les comeses constitucionals que marca l'art. 104 de la CE”³. El Sistema de Policia per a Catalunya té l'obligació i la responsabilitat de cooperar eficaçment amb altres sistemes, com el judicial, el sanitari i el d'emergències.

La concreció d'aquest Sistema comporta definir quins són els principals operadors intervinents i quin haurà de ser el seu paper, quins òrgans de govern i de coordinació caldrà adaptar i/o crear, i com s'hauran de possibilitar processos d'incorporació voluntària d'una part dels cossos de les policies locals al Cos de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i/o a l'inrevés, així com l'apoderament de la resta de cossos locals existents. I aquest últim aspecte esdevé vital, al nostre entendre, ja que la implicació dels municipis en matèria de seguretat ha estat indispensable, com a administració més propera a la ciutadania, i seria inasumible un Sistema de Policia de País sense una potenciació dels cossos de les policies locals existents amb les corresponents responsabilitats que comportarà⁴, amb l'objectiu de consolidar les organitzacions policials de Catalunya dins d'un Sistema de Policia, en un primer termini, i cap a una possible fita de crear una sola organització de policia denominada "Policia de Catalunya".

El Sistema de Policia per a Catalunya ha d'estar administrat i governat per la Generalitat de Catalunya i les corporacions locals per anar més enllà de la necessària coordinació i cooperació entre cossos policials. Entenem que és necessari analitzar i investigar aquesta qüestió per proposar un Sistema de Policia per a Catalunya que sigui sostenible econòmicament i durador en el temps, que presti els seus serveis públics de policia de forma homogènia arreu del territori amb eficàcia⁵, que eviti duplicitats innecessàries i, com a objectiu principal, és necessari que sustenti el valuós pilar de la convivència ciutadana i l'economia productiva, permetent i garantint la generació de prosperitat⁶. Per tant, els elements principals que motiven la construcció d'un Sistema de Policia per a Catalunya són els següents :

- 1.- L'Estatut d'Autonomia de Catalunya incrementa el seu àmbit competencial en matèria de Seguretat Pública.

3. AGUADO, V., “Estudio preliminar : La seguridad como sistema al servicio de la ciudadanía”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 17, 2006, pàg. 18.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

4. La necessària potenciació dels cossos de policia local a Catalunya ve avalada per la seva capacitat de modernització i adaptació. Aquest fet s'ha vist reflectit en la millora de la qualitat dels serveis que es presten a la ciutadania.

5. Sobre el concepte d'eficàcia Vid. L'obra de MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de Derecho Administrativo*, Editorial Aranzadi, S.A., 2012, pàgs. 73-75.

6. A tall d'exemple el turisme. Catalunya disposa d'un gran potencial turístic, motor econòmic que genera riquesa i prosperitat, que necessita d'un Sistema de Policia que vetlli per ell i faciliti la seva transformació i adaptabilitat.

- 2.- La Generalitat de Catalunya no només ha de coordinar a les policies locals sinó que té la responsabilitat d'ordenar-les.
- 3.- La Ley Orgánica 2/1986, de 13 de marzo, sobre Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, ha estat superada per la realitat actual.
- 4.- Els processos de globalització i glocalització de la seguretat, entre lo general i lo local, obliga a establir un Sistema de Policia per a Catalunya i a optimitzar i millorar la cooperació i col·laboració amb la resta de cossos policials i altres operadors en matèria de seguretat.
- 5.- El Sistema de Policia per a Catalunya és l'element clau que relaciona els cossos de policia de Catalunya per constituir i regular a la Policia de Catalunya. És un servei integral que s'estructura en dos nivells : l'autonòmic i el local.
- 6.- El Sistema de Policia per a Catalunya ha de garantir una prestació de servei policial homogènia i de qualitat per a tota la ciutadania, arreu de Catalunya i en qualsevol moment.
- 7.- Cal establir un Sistema d'Autoritats en matèria de policia i les corresponents reorganitzacions administratives que se'n derivin.
- 8.- El món local i els cossos de policia local són peces claus en la conformació del Sistema de Policia per a Catalunya. La seva contribució a la seguretat pública és indispensable, fet que comporta exercitar la responsabilitat per aconseguir-ho, des de l'autonomia municipal però amb adaptabilitat als canvis.

El Sistema de Policia per a Catalunya s'ha d'inspirar en uns principis compartits i que són els fonaments de la prestació dels serveis públics policials : lleialtat institucional; cooperació, col·laboració i informació; responsabilitat, autoprotecció i participació ciutadana; intervenció mínima obligada; complementarietat; prevenció; subsidiarietat; seguretat integral; millora contínua; eficàcia i eficiència i proximitat. L'article 2 de la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya⁷ estableix i concreta els principis generals del sistema de seguretat pública :

- a) Prevenció dels riscos i amenaces.
- b) Adequació del servei públic a la demanda social.
- c) Proximitat als ciutadans i descentralització dels serveis públics.
- d) Eficàcia de l'acció pública i eficiència en l'assignació de recursos i mitjans.
- e) Planificació i avaluació de les actuacions.
- f) Proporcionalitat de la intervenció pública.
- g) Coresponsabilitat i complementarietat d'autoritats i administracions.
- h) Coordinació i cooperació entre autoritats, administracions i serveis.
- i) Transparències i informació als ciutadans.

2.1.- Un Sistema de Policia per millorar la seguretat d'Europa

“No habrá paz en Europa, si los Estados se reconstruyen sobre una base de soberanía nacional (...) Los países de Europa son demasiado pequeños para asegurar a sus pueblos la prosperidad y los avances sociales indispensables. Esto supone que los Estados de Europa se agrupen en una Federación o entidad europea que los convierta en una unidad económica común”.

Jean Monnet⁸ Argel, 1943.

La caiguda del mur de Berlín a l'any 1989 ha comportat molts canvis de gran calat i transcendència en les esferes econòmiques i socials. Aquest nou escenari geopolític ha tingut una notable incidència en les vides quotidianes de la ciutadania i també en aquells aspectes que afecten a la seva seguretat individual i col·lectiva. En aquest sentit s'indica que : “Sabem que el procés que aleshores es va iniciar era el de la unificació del continent, per a la qual no n'hi havia prou amb un projecte econòmic sinó que requeria una visió política. Aquesta visió passa per la progressiva assimilació d'una identitat europea i l'elaboració i implementació d'una política exterior de seguretat i defensa comuna (PESDC)”⁹.

La Unió Europea va adoptar una estratègia comuna de seguretat el mes de desembre de l'any 2003, on va focalitzar els objectius en la dimensió externa de la seguretat. Els aspectes interns van ser abordats el mes de març de l'any 2010, quan el Consell Europeu va aprovar l'estratègia de seguretat interior europea sense crear noves competències però sí integrant les existents, les quals pretenen : "Proteger los derechos y libertades; mejorar la cooperación y la solidaridad entre los Estados miembros; combatir las causas de la inseguridad y no solo los efectos; priorizar la prevención y la anticipación; implicar a todos los sectores (político, económico, social, etcétera) que, de una forma u otra, desempeñan una función en la protección pública; comunicar las políticas de seguridad a los ciudadanos; y, por último, reconocer la interdependencia entre la seguridad interior y exterior en la construcción de un enfoque de «seguridad global» en relación con terceros países”¹⁰.

L'estabilitat mundial (i Europa ha estat i n'és un actor principal que hi contribueix decisòriament) es fonamentava en l'existència d'una bipolaritat de

7. Vid. **LLEI 4/2003.**, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya, article 2. <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

8. Jean Omer Marie Gabriel Monnet (1888-1979) és considerat un dels pares de l'actual Unió Europea.

Vid. a : **WIKIPÈDIA.**, *Jean Monnet*. http://ca.wikipedia.org/wiki/Jean_Monnet (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

9. **BODEMER, K.**, “Els problemes actuals de seguretat a l'espai europeu : inseguretat pública, terrorisme internacional i crim organitzat”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 16, 2006, pàg. 40, citant a **ROBERT JAMES WOOSLEY** (qui ha estat el 16è. Director de la Central Intelligence Agency, des del febrer de 1993 fins el gener de 1995).

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121648/172162> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

10. Vid. a : **UNIÓ EUROPEA.**, *Estrategia de Seguridad Interior de la Unión Europea. Hacia un modelo europeo de seguridad*, Oficina de Publicaciones de la Unión Europea, Luxemburgo, 2010, pàg. 8.

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/QC3010313ESC.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

les dues superpotències. El fet d'haver minvat notablement aquesta amenaça ha propiciat el sorgiment d'un temor omnipresent que es presenta com una amenaça indefinida i deslocalitzada : “L'amença ha evolucionat d'una manera impensable : hem matat un gran drac, però ara vivim en una jungla d'una enorme varietat de serps”¹¹.

Les principals conseqüències que s'han derivat d'aquests fets i que necessàriament ha d'abordar el model de seguretat pública de Catalunya i n'ha de prendre accions el Sistema de Policia, fan referència al creixent nombre de conflictes i riscos que afecten a tota Europa (i al món) sense distingir fronteres polítiques : “Mentre els estats europeus es desarmen, conseqüència de la percepció de pau de l'opinió pública i de la reducció dels pressupostos públics, molts països s'armen fins a les dents augmentant el nombre de focus d'inestabilitat (...) Apareix així un panorama de riscos i incerteses de caràcter multidireccional i multifacètic que configura una complexa situació de seguretat internacional, on les fronteres són permeables i amb això es difumina també la separació entre política interior i exterior”¹². Davant d'un conjunt de reptes i amenaces comunes, és imprescindible que el Sistema de Policia per a Catalunya, en el marc d'un desitjable consens de les forces polítiques catalanes¹³, s'impliqui i col·labori amb les institucions i organismes de caire local, autonòmic, estatal, europeu i mundial per poder fer front a aquestes amenaces que van més enllà de les pròpies capacitats que disposem¹⁴.

Un dels grans reptes que té Europa i els seus estats és la politització de la seguretat sense compartir una visió global sobre quin paper ha de tenir la Unió Europea a nivell internacional. Per omplir el buit estratègic, a l'any 2003 el Consell Europeu va aprovar una Estratègia Europea de Seguretat (EES)¹⁵, arrel de les dinàmiques sorgides després dels atemptats de l'11 S.

Els conflictes globals d'un món globalitzat afecten a tots els nivells, fet que ha de sensibilitzar al Sistema de Policia per a Catalunya per plantejar projectes d'acció per fer-hi front. I l'administració local, com la més propera a la ciutadania, és la principal receptora de les demandes de seguretat que fa la

11. BODEMER, K., “Els problemes...”, op. cit., pàg. 41.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121648/172162> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

12. BODEMER, K., “Els problemes ...”, op. cit., pàg. 41.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121648/172162> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

13. FIGUERES, S., en l'obra : “Els partit polítics catalans i la seguretat. Estudi comparatiu de les diferents estratègies de seguretat internacional”, *Working Papers*, núm. 293, Institut de Ciències Polítiques i Socials, 2011, pàg. 21, : “Els temes de seguretat internacional són tractats, en els programes electorals estudiats, amb la mateixa profunditat que els temes tan crucials com la sanitat”.

http://ddd.uab.cat/pub/worpaper/2011/hdl_2072_97492/ICPS293.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

14. CUESTA, M.T., “El Orden Público, Justicia y las FAS : Amenazas comunes de la UE”, *XX Curso Internacional de Defensa*, España y la Unión Europea : un nuevo modelo de seguridad compartida, Jaca, 2012, pàgs. 35-49.

[http://www.portalcultura.mde.es/Galerias/publicaciones/fichero/XX_Curso Internacional Jaca 2013.pdf](http://www.portalcultura.mde.es/Galerias/publicaciones/fichero/XX_Curso_Internacional_Jaca_2013.pdf)

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

15. Vid. a : CONSELL D'EUROPA., *Una Europa segura en un mundo mejor. Estrategia Europea de Seguridad*, 2003. <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/031208ESSIIES.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

nostra societat i que exigeix solucions. En ocasions aquesta administració local ha estat anomenada com "la venta focs" pel seu paper marginat i de supeditació a les altres administracions autonòmica i central¹⁶, i amb posterioritat i en referència a cossos de les policies locals com a "las cienientas de nuestras policías" ¹⁷. Per tant, és essencial la contribució que els municipis catalans han de fer al Sistema de Policia i que ha revertir en la seguretat europea. El fet de disposar d'un model de seguretat europeu ha de ser un element facilitador per compartir informació i instruments de lluita contra el crim, els accidents ocasionats per l'acció humana i les catàstrofes naturals.

Aquest model de seguretat europeu cal que sigui integral i ha d'estar focalitzat en dues dimensions : un primer nivell d'adequació de la seguretat interior dins un entorn que és global, mitjançant la gestió de les fronteres, la cooperació de la judicatura, la implicació i participació de les organitzacions policials, la protecció civil i els sectors econòmic, polític, social i privat. En un segon pla, es requereix disposar d'una seguretat multinivell d'abast internacional, nacional, regional i local.

La prevenció del delictes i garantir la seguretat ciutadana són prioritats en les polítiques públiques europees. El Consell d'Europa, a través del Consell de Ministres, va aprovar a l'any 1987 la Recomanació núm. (87) 19¹⁸ que fa referència a l'organització de la prevenció del delictes i recomanava als governs dels Estats membres : "Que incloguin la prevenció com a element estable dels programes de govern per al control del delictes; que potenciïn els organismes de prevenció del delictes a escala nacional i local; que potenciïn els programes de prevenció relatius a problemes delictius concrets; que potenciïn la investigació en l'àmbit de la prevenció; que facin propostes de llei o n'esmenin de ja existents relatives a les llicències i al funcionament de les empreses de seguretat o de vigilància, i que potenciïn la cooperació internacional en l'àmbit de la prevenció del delictes" ¹⁹. Calen incorporar més iniciatives de prevenció per combatre i prevenir el crim, com la realitzada a la ciutat de Barcelona a l'any 1987 en la Conferència Permanent d'Autoritats Locals i Regionals per tractar les estratègies locals en la reducció de la inseguretat ciutadana a Europa.

16. FONT, T., "Administración Local", *Informe Comunidades Autónomas 1993*, Barcelona, 1994.

17. PONT, I., "Informe sobre las funciones de las policias locales", *Municipio y Actividad Policial*, Barcelona, 1990.

18. Vid. **RECOMMENDATION No. R (87) 19.**, of the Committee of Ministers to members States on the Organisations of Crime Preventions, adopted by the Committee of Ministers on 17 September 1987.

<http://polis.osce.org/library/f/2671/472/CoE-FRA-RPT-2671-EN-472> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

19. TANEVA, I., "El rol del Consell d'Europa en l'àmbit del delictes i la seguretat ciutadana", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 6-7, 2000, pàg. 56.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121519> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

2.1.1.- Tractats internacionals

Els tractats internacionals són fonts del Dret i també del Dret Administratiu²⁰. Al nostre àmbit, fan referència a acords entre l'Estat espanyol i països sobirans en forma de convenis, acords, protocols, etc...²¹ que els vinculen i que poden tenir certa equiparació als diferents tipus de lleis o actes parlamentaris, sense que puguin ser modificats per lleis posteriors. Segons l'article 96.1 de la Constitució Espanyola : "Los tratados internacionales válidamente celebrados, una vez publicados oficialmente en España, formarán parte del ordenamiento interno. Sus disposiciones sólo podrán ser derogadas, modificadas o suspendidas en la forma prevista en los propios tratados o de acuerdo con las normas generales del Derecho internacional" ²².

Tanmateix, l'article 1.5 del Codi Civil estableix que : "Las normas jurídicas contenidas en los tratados internacionales no serán de aplicación directa en España en tanto no hayan pasado a formar parte del ordenamiento interno

20. PARADA, R., *Derecho Administrativo I. Parte General*, Marcial Pons, Ediciones Jurídicas y Sociales, S.A., Madrid 2004, pàgs. 51-52.

21. Com exemples de tractats internacionals promoguts pel Consell d'Europa podrien destacar, entre d'altres :

Vid. **CONVENIO DE ROMA.**, de 4 de noviembre de 1950, para la Protección de los Derechos Humanos y las Libertades Fundamentales.

http://www.elderecho.com/actualidad/EDL_EDEFIL20110531_0004.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **CONVENIO EUROPEO DE EXTRADICIÓN.**, hecho en París el 13 de diciembre de 1957. Instrumento de ratificación de 21 de abril de 1982. [C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0005.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0005.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **CONVENIO EUROPEO ASISTENCIA JUDICIAL EN MATERIA PENAL.**, hecho en Estrasburgo el 20 de abril de 1959. Instrumento de ratificación de 14 de julio de 1982.

[C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20131230_0052.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20131230_0052.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **CONVENIO EUROPEO PARA LA REPRESIÓN DEL TERRORISMO.**, hecho en Estrasburgo el 27 de enero de 1977. Instrumento de ratificación de 9 de mayo de 1980.

<http://www.funga.es/pdf/CONVENIO EUROPEO PARA LA REPRESI%C3%93N DEL TERRORISMO.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **CONVENIO EUROPEO PENAL SOBRE LA CORRUPCIÓN.**, hecho en Estrasburgo el 27 de enero de 1999. Instrumento de ratificación de 9 de mayo de 1980.

[C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0008.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0008.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **CONVENIO EUROPEO SOBRE LA LUCHA CONTRA LA TRATA DE SERES HUMANOS.**, hecho en Varsovia el 16 de mayo de 2005. Instrumento de ratificación.

[C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0009.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0009.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **CONVENIO EUROPEO RELATIVO AL BLANQUEO, SEGUIMIENTO, EMBARGO Y DECOMISO DE LOS PRODUCTOS DEL DELITO.**, hecho en Estrasburgo el 8 de noviembre de 1990. Instrumento de ratificación. [C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110916_0023.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110916_0023.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **CONVENIO EUROPEO RELATIVO AL BLANQUEO, SEGUIMIENTO, EMBARGO Y COMISO DE LOS PRODUCTOS DEL DELITO Y LA FINANCIACIÓN DEL TERRORISMO.**, hecho en Varsovia el 16 de mayo de 2005. Instrumento de ratificación.

[C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0011.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0011.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **CONVENIO EUROPEO SOBRE CIBERDELINCUENCIA.**, hecho en Budapest el 23 de noviembre de 2001. Instrumento de ratificación. [C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0012.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0012.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **CONVENIO EUROPEO SOBRE EL TRASLADO DE PERSONAS CONDENADAS.**, hecho en Estrasburgo el 21 de marzo de 1983. Instrumento de ratificación de 18 de febrero de 1985. <http://www.funga.es/pdf/CONVENIO SOBRE TRASLADO DE PERSONAS CONDENADAS.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

22. Vid. article 96.1 de la **CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA.** <https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

mediante su publicación íntegra en el «Boletín Oficial del Estado»²³. El Govern de l'Estat espanyol és el competent per negociar i signar els tractats internacionals. Les Corts Generals han de donar l'autorització quan facin referència a matèries : de naturalesa militar o política; afectin a la integritat territorial de l'Estat; es refereixin als drets i deures fonamentals del Títol primer de la Constitución Española; els que comportin obligacions financeres a la Hisenda Pública i aquells que comportin una modificació o derogació d'alguna Llei o exigeixin mesures legislatives per a la seva execució.

Com hem vist, els tractats internacionals són un conjunt d'acords legals que faciliten la relació entre les nacions. Aquests acords poden fer referència a temes econòmics, polítics, socials, de seguretat, etc... i molts d'ells són matèries de cooperació que venen acompanyats de plans específics. Com s'ha assenyalat : "Los países europeos iniciaron un proceso de integración tras la Segunda Guerra Mundial que comenzó en 1948 con el Tratado de Colaboración en Materia Económica, Social, Cultural y de Legítima Defensa Colectiva, más conocido como el Tratado de Bruselas (...) Des de entonces, el desarrollo del componente estratégico de la UE ha estado sujeto a dos enfoques : la defensa lo primero o la defensa lo último"²⁴.

Els principals tractats d'àmbit de la Unió Europea són els següents :

- 1.- El Tractat de Maastricht o Tractat de la Unió Europea²⁵, de 7 de febrer de 1992, va entrar vigor l'1 de novembre de 1993 i va suposar el canvi de nom de la Comunitat Econòmica Europea (CEE) pel de Comunitat Europea. Introdueix noves estructures governamentals de cara a la Política Exterior i Seguretat Comuna (PESC) i Justícia i Afers Interns. L'eix franco-alemà va ser el precursor d'aquesta política de seguretat exterior comuna, la qual tenia com a antecedent l'anomenada Cooperació Política Europea (CPE).
- 2.- El Tractat d'Amsterdam²⁶, signat a l'any 1997 i en vigor l'1 de maig de 1999 després de la seva ratificació pels estats membres de la Unió Europea, va suposar l'entrada en vigor d'una nova normativa després del Tractat de Maastricht de l'any 1992. El tex recollirà la voluntat d'assumir directament la dimensió de la seguretat i la defensa dins de la Política Exterior de Seguretat Comuna, obrirà la porta a una futura "defensa comuna", definirà millor el paper en les missions humanitàries i en la gestió de les crisis, i es

23. Vid. Article 1.5 del **CÓDIGO CIVIL.**, de 24 de julio de 1889. Texto consolidado el 14 de noviembre de 2012. <https://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

24. ARTEAGA, F., "La Política Europea de Seguridad y Defensa", *Cuadernos de Estrategia*, Instituto Español de Estudios Estratégicos, Ministerio de Defensa, núm. 145, 2010, pàg. 31. <http://www.ieee.es/documentos/cuadernos-de-estrategia/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

25. Vid. **TRATADO DE LA UNIÓN EUROPEA**, de 7 de febrer de 1992, versión consolidada, publicada en el Diario Oficial de la Unión Europea el 30 de marzo de 2010. <http://www.boe.es/doue/2010/083/Z00013-00046.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

26. Vid. **TRATADO DE AMSTERDAM.**, de 2 de octubre de 1997, por el que se modifican el El Tratado de la Unión Europea, los Tratados Constitutivos de las Comunidades Europeas y determinados actos conexos. <https://www.boe.es/legislacion/enlaces/documentos/ue/Tratados%280340-0396%29.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

crearan unes noves institucions més especialitzades : l'Alt Representant per a la PESC i el Comitè Polític i de Seguretat.

- 3.- El Tractat de Niça²⁷, signat el 26 de febrer de 2001, modifica el Tractat de la Unió Europea, els Tractats Constitutius de les Comunitats Europees i determinats actes connexos. Reforma l'estructura institucional per fer front a l'ampliació de la Unió Europea i es reconeix la seva personalitat jurídica internacional, fet que permet concloure Tractats internacionals i tenir una representació exterior pròpia..
- 4.- El Tractat de Lisboa²⁸, de 19 d'octubre de 2007, convenia una reforma institucional de la Unió Europea davant la fallida ratificació de la Constitució Europea per part d'alguns països com França o els Països Baixos. S'introdueixen canvis substancials en la Política Exterior de Seguretat Comuna (PESC)²⁹.

Els fets ens poden indicar que el nivell de maduració de la Unió Europea es pot mesurar en tractats. A continuació descriurem i analitzarem el Tractat de Shengen, determinant en el camí de construcció d'un espai policial europeu.

2.1.1.1.- Tractat de Shengen : un pas en la construcció de l'espai policial europeu

A inicis d'un mes de desembre de l'any 1975, el Consell de Ministres d'Interior de la Comunitat Econòmica Europea es va reunir a la ciutat de Roma per intercanviar informació per combatre el terrorisme, especialment de l'Orient Mitjà³⁰. Aquesta trobada periòdica ministerial va rebre el nom de "Grup Trevi". Com es destaca : "Amb la signatura de l'Acta Única Europea, Trevi adquirí nova activitat, a causa del recel tant de diferents governs com de les seves policies respecte de la lliure circulació de persones i relaxació dels controls fronterers previstos a l'Acta Única"³¹.

La primera iniciativa de potenciació explícita de cooperació policial suprimint les fronteres internes entre diversos Estats, va ser un primer acord Schengen,

27. Vid. **TRATADO DE NIZA.**, de 26 de febrero de 2001, por el que se modifican el Tratado de la Unión Europea, los Tratados Constitutivos de las Comunidades Europeas y determinados actos conexos. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:12001C/TXT&from=ES> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

28. Vid. **TRATADO DE LISBOA.**, de 19 de octubre de 2007, por el que se modifican el Tratado de la Unión Europea y el Tratado Constitutivo de la Comunidad Europea, https://www.boe.es/legislacion/enlaces/documentos/ue/Trat_lisboa.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

29. **MORA, E.**, "Introducción : La Política Europea de Seguridad y Defensa (PESD) tras la entrada en vigor del tratado de Lisboa", *Cuadernos de Estrategia*, Instituto Español de Estudios Estratégicos, Ministerio de Defensa, núm. 145, 2010, pàg. 16. <http://www.ieee.es/documentos/cuadernos-de-estrategia/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

30. Fet que es va constatar a l'any 1972 als Jocs Olímpics de Munic on van ser segrestats i assassinats membres de l'equip israelià d'atletisme.

31. **RECASENS, A.**, "Elements emergents d'inseguretat ciutadana", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 6-7, 2000, pàg. 16. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121516/176618> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

a l'any 1985, entre França, Bèlgica, Luxemburg, Països Baixos i Alemanya³², fora del marc de les institucions europees. L'Estat Espanyol formalitza la seva adhesió l'any 1991³³. A partir de l'any 1995 i fins el Tractat d'Amsterdam de l'any 1997, els diversos països de la Unió Europea van tenir l'opció d'incorporar-se al Conveni d'Aplicació de l'Acord Schengen fins que, en ampliacions posteriors de la Unió Europea, la subscripció al CAS ha estat obligatòria pels nous països membres (prèvia superació de l'avaluació Schengen, com han estat els casos de Bulgària, Xipre i Romania).

El Tractat de Shengen ha suposat, per Europa i pels seus Estats, una gran fita per aconseguir un espai segur. De la mà del Tractat de la Unió Europea, es regula i es garanteix la lliure circulació tant a les persones comunitàries com a la ciutadania d'altres països : “La supressió de les fronteres interiors de la Unió Europea comportarà un reforçament del concepte d'integració europea, un gran pas en l'ampliació de l'espai de llibertat, seguretat i justícia introduït per primer cop en el Tractat d'Amsterdam i reforçat extraordinàriament amb l'actual tractat de Lisboa”³⁴.

En el marc de referència europeu, s'assenyala sobre el paper que té el Tractat de Shengen en matèria de seguretat que : “Supone un paso importante en la construcción de políticas públicas de seguridad en el espacio europeo. No solo representa, en este ámbito, el primer marco con legitimación política plena –se trata de un acuerdo internacional-, sino que es el primero en permitir actuaciones oficiales operativas y además genera un potentísimo sistema de información”³⁵.

El Sistema d'Informació de Schengen (SIS) és de vital importància en el tractament massiu de dades informatitzades que permetin tractar-les pel seu anàlisi : “Constituye un potente instrumento de adquisición, gestión e intercambio de información que permite a sus usuarios –autoridades policiales, agentes consulares o puestos fronterizos entre otros- disponen de datos sobre diversos temas, como los relativos a personas, objetos, armas, documentos o vehículos buscados”³⁶. A partir de la Decisió 2005/211/JAI³⁷ del Consell Europeu, de 24 de febrer de 2005, s'introdueixen noves funcions

32. Vid. **ACERVO DE SCHENGEN.**, publicado el 22 de septiembre de 2000 en el Diario Oficial de las Comunidades Europeas, pàg. 13. <http://www.boe.es/doue/2000/239/L00001-00473.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

33. Vid. **ACUERDO DE ADHESIÓN DE ESPAÑA.**, de 25 de junio de 1991, al **CONVENIO DE APLICACIÓN DEL ACUERDO DE SCHENGEN**, de 19 de junio de 1990.

<http://www.interior.gob.es/web/servicios-al-ciudadano/normativa/acuerdos-y-convenios/acuerdo-de-adhesion-de-espana-de-25-de-junio-de-1-Convenio%20de%20aplicaci%C3%B3n%20del%20> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

34. **CASANOVA, E.**, “Agència Europea Frontex”, *Apunts de seguretat, núm. 8*, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàgs. 67-68.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_8.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

35. **RECASENS, A.**, *La seguridad y sus políticas*, Editorial Atelier, 2007, pàg. 43.

36. **RECASENS, A.**, *La seguridad ...*, op. cit., pàg. 43.

37. Vid. **CONSELL D'EUROPA.**, DECISIÓ 2005/211/JAI, de 24 de febrer de 2005.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005D0211:ES:HTML> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

del SIS, especialment la lluita contra el terrorisme. Com s'apunta : "El repte més important de l'eficàcia policial és, sense dubte, el maneig d'informació de qualitat. No es pot investigar res sense un bon sistema de bases de dades que permetin recuperar la informació que pertany a cada cas. La informació és, doncs, condició d'eficàcia. I encara més, si seguim la utopia panòptica moderna, les polítiques contemporànies de seguretat busquen precisament la clau de la seguretat proactiva en l'explotació de tot tipus d'informació sobre les persones i les coses. Per això, aquesta informació és el recurs estratègic de qualsevol policia" ³⁸.

Però la supressió de les fronteres internes³⁹ a la Unió Europea ha comportat efectes negatius : “ La movilidad criminal entre los países miembros ha facilitado también una circulación de las mafias provenientes de fuera de la UE y, en cambio, no ha habido una movilidad policial transnacional” ⁴⁰. Aquesta supressió temporal de les fronteres interiors ha estat duta a terme en nombroses ocasions per fer front a les protestes ciutadanes. Bèlgica va ser el primer país en aplicar-ho a principis de l'any 2000, amb la finalitat d'evitar l'assistència de persones a una manifestació. Fins l'actualitat, en més de catorze vegades s'ha fet servir aquesta excepcionalitat, especialment per contrarestar la participació en protestes relacionades en la celebració de cimera internacional. Com ens afirma MANUEL BALLBÉ : “Si nos obligan a abrir la puerta de nuestra casa, por imperativo de los acuerdos de Schengen, lo que no podemos es dejar abandonados nuestros enseres sin protección interior. Aquí, durante estos años, por un análisis equivocado de eficiencia y de coste-beneficio, se han reducido las plantillas de la policía central y local, en lugar de reforzarlas para contrarrestar los nuevos peligros que acarrea el mantener la puerta abierta a la libre circulación de personas” ⁴¹. Per tant, el dimensionament de les plantilles policials en el Sistema de Policia per a Catalunya també ha de ser sensible a aquesta realitat.

El Tractat de Schengen també ha suposat el repte de compartir la frontera exterior. Aquesta seguretat, imprescindible per garantir la seguretat interior dels Estat, es fonamenta en la confiança i en la coresponsabilitat. Espanya n'és un bon exemple i Catalunya, per la seva situació geoestratègica, també. La seguretat dels aeroports i ports catalans, les vies terrestres –tan viàries com ferroviàries-, són portes d'entrada i sortida d'un espai que s'ha compromès

38. AMOEDO, C.A., “La cooperació policial en la Unió Europea : la seva repercusió en el model espanyol de seguretat pública”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 17, 2006, pàg. 46.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121659/171738> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

39. Vid. Article 2 del Conveni de Shengen en :

<http://www20.gencat.cat/docs/mossos/Home/01%20Els%20Mossos%20dEsquadra/Cooperacio%20internacional/CoPoReg%20CaLaRo/Normativa/docs/ConveniSchengen1991.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

40. BALLBÉ, M., “ Una seguridad privada de todo”, *article al diari El Periódico de Aragón*, 14/12/2002. http://www.elperiodicodearagon.com/noticias/opinion/seguridad-privada-todo_29691.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

41. BALLBÉ, M., “ Una seguridad ...”, op. cit.

http://www.elperiodicodearagon.com/noticias/opinion/seguridad-privada-todo_29691.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

com a segur⁴². El Sistema de Policia per a Catalunya ha de contribuir, en col·laboració amb la resta d'organitzacions policials i agències de seguretat espanyoles i europees, a que Europa continuï sent un espai segur. Aquesta estreta col·laboració també caldria que es veiés reflectida en la participació del Sistema de Policia per a Catalunya dels dispositius de l'Agència Europea Frontex⁴³, encarregada de coordinar la gestió operativa de les fronteres exteriors. Estem parlant de 1.792 punts fronterers establerts oficialment, amb una mobilitat d'entrada i sortida anual de 500 milions de persones, i amb 50.000 denegacions d'entrada als punts fronterers, així com més de 300 aeroports amb connexions internacionals (250 milions de passatgers a l'any). O inclòs, participar en els dispositius d'intervenció immediata en les fronteres (RABIT), per fer front a situacions excepcionals i d'urgència per una gran afluència de persones immigrants en situació il·legal⁴⁴. A tall general, el Sistema de Policia hauria de participar i comprometre's amb els continguts del Programa d'Estocolm⁴⁵, amb un període de vigència 2010-2014, on s'han establert quines són les prioritats de la Unió Europea en referència a l'espai de llibertat, seguretat i justícia i que es centre en quatre àmbits :

- 1.- "Llibertat de moviment de les persones i la ciutadania.
- 2.- Terrorisme i crim organitzat.
- 3.- Cooperació policial i judicial.
- 4.- Polítiques d'asil i immigració”⁴⁶.

A efectes de l'Estat espanyol, la cooperació governamental a nivell europeu només afecta al Cuerpo Nacional de Policía i a la Guardia Civil, atenent a la Constitución Española⁴⁷, obviant a aquests efectes l'existència de cossos de policia autonòmics i locals amb competències en matèria de seguretat ciutadana, com seguidament s'assenyala :

42. Vid. **REGLAMENTO (CE) núm. 2007/2004.**, del Consejo de Europa, de 26 de octubre de 2004, por el que se crea una Agencia Europea para la gestión de la coordinación operativa en las fronteras exteriores de los Estados miembros de la Unión Europea (FRONTEX).
http://www.migrarconderechos.es/legislationMastertable/legislacion/Reglamento_2007_2004 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

43. Vid. a : **UNIÓ EUROPEA.**, *Agencia Europea para la gestión de la cooperación operativa en las fronteras exteriores*.http://europa.eu/about-eu/agencies/regulatory_agencies_bodies/policy_agencies/frontex/index_es.htm (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

44. Vid. **REGLAMENTO (CE) núm. 863/2007**, del Parlamento Europeo y del Consejo, de 11 de julio, por el que se establece un mecanismo para la creación de equipos de intervención rápida en las fronteras.
http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/114124_es.htm (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

45. Vid. a : **UNIÓ EUROPEA.**, Programa d'Estocolm, Síntesis de legislación de la Unión Europea.
http://europa.eu/legislation_summaries/human_rights/fundamental_rights_within_european_union/jl0034_es.htm (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

46. **CASANOVA, E.**, “Agència Europea Frontex”, *Apunts de seguretat, núm. 8*, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàg. 70.
http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_8.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

47. **AMOEDO, C.A.**, “La cooperació...”, op. cit., pàg. 44.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121659/171738> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- 1.- L'habilitació per actuar i comprometre la voluntat de l'Estat mitjançant convenis i tractats internacionals (articles 93, 95 i 97 de la CE), amb aprovació prèvia o l'aprovació posterior de les Cortes Generales.
- 2.- L'Estat reté les competències sobre les relacions internacionals que són competències exclusives de l'Estat (article 149.1.3er. de la CE) així com les legislacions penal, penitenciària i processal (article 149.1.6è de la CE).
- 3.- L'Estat reté competència exclusiva sobre la seguretat pública, sense perjudici de la creació de policies autonòmiques en el marc dels Estatuts i de la Ley Orgánica 2/1986, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad (art. 149.1.29 de la CE).

Existeix, doncs, un clar tensionament en el model policial actual, on les policies autonòmiques i locals tenen un paper de segon ordre, i la necessària coresponsabilitat policial que situa a totes les policies en un mateix pla d'igualtat europea. Per exemple, l'apartat 4 de l'article 40 del Conveni d'Aplicació de l'Acord Schengen, sobre les investigacions transfrontereres, només els agents del Cuerpo Nacional de Policía i de la Guardia Civil, en l'exercici de les seves funcions, així com els membres de l'Administració de Duanes (apartat 6, article 40 de l'esmentat Acord), poden continuar una vigilància iniciada en l'Estat d'origen d'un fet delictiu previstos en els articles 40.7 i 41.4 del CAS⁴⁸. Per tant, els cossos policials autonòmics i les policies locals no poden realitzar aquests tipus de persecucions transfrontereres, com ha destacat la condemna als components de sis patrulles de l'Ertzaintza per un delictu de detenció il·legal⁴⁹. Arrel d'aquesta condemna, el Parlament Basc va aprovar el 19 de novembre de 1999 una proposició no de llei per a la inclusió de la Policia autònoma basca i Polícies Locals⁵⁰ d'Euskadi en els acords internacionals de Schengen⁵¹. Un altre aspecte que denota aquesta disfunció és la Ley 11/2003, de 21 de març, reguladora dels equips conjunts d'investigació penal en l'àmbit de la Unió Europea⁵², en el seu article 3, on es concreta a nivell de l'Estat espanyol el sistema de cooperació i assistència policial per prevenir i investigar fets delictius regulats a l'article 39 del CAS. Aquesta concreció normativa impossibilita a les Comunitats Autònomes la

48. Ens referim a l'assassinat, homicidi, violació, incendi provocat, falsificació de moneda, robatori i encobriment amb ànim de lucre o receptació, extorsió, segrest i presa d'hostatges, tràfic d'éssers humans, tràfic il·lícit d'estupefaents i substàncies psicotròpiques, infraccions de les disposicions legals en matèria d'armes i explosius, destrucció amb explosius i transport il·lícit de residus tòxics i nocius.

49. El dia 15 d'abril de 1995 les dotacions de la policia autonòmica basca van perseguir a un vehicle que s'havia saltat un control policial i va atropellar a un agent policial. El vehicle va fugir a França, on l'individu va ser detingut pels agents autonòmics.

50. A Bèlgica, les policies locals estan habilitades per a realitzar, en l'exercici de les seves funcions, aquests tipus de persecucions policials atenent a l'article 41.7 del Conveni d'Aplicació de l'Acord Schengen.

51. Vid. a : **DIARIO DE SESIONES DEL PARLAMENTO VASCO.**, núm. 34, de 19 de noviembre de 1999. http://www.parlamento.euskadi.net/pdfs_publici/2/06/000034.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

52. Vid. **LEY 11/2003.**, de 21 de mayo, reguladora de los equipos conjuntos de investigación penal en el ámbito de la Unión Europea. <http://www.boe.es/buscar/pdf/2003/BOE-A-2003-10288-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

creació d'equips conjunts d'investigació; només es limiten a rebre informació dels equips constituïts dins del marc de la Junta de Seguretat.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de contribuir decisivament a una evolució federal de la cooperació policial per poder exercir plenament les competències com a policia integral. Cal ressaltar que si Europa aposta per fer d'Europol un cos veritablement executiu i operatiu a nivell d'investigació policial, Espanya ha de flexibilitzar la seva postura actual i donar el protagonisme que mereixen les policies autonòmiques, si veritablement volem ser competitiu a nivell policial.

2.1.2.- Europol

El Consell de la Unió Europea, en data 6 d'abril de 2009, crea l'Oficina Europea de Policia⁵³ (Europol). La seva creació va ser acordada en el Tractat de la Unió Europea i es va regular en el Conveni, fonamentat en l'article K.3, pel que es crea una Oficina Europea de Policia (Conveni Europol). Europol té una vinculació amb cada estat membre de la Unió Europea i disposa de personalitat jurídica pròpia.

El gran objectiu d'Europol és donar recolzament als estats membres i cooperar en la lluita i prevenció del terrorisme, crim organitzat i altres formes greus de delinqüència. Una estreta col·laboració entre la Policia de Catalunya i Europol és fonamental per a la prevenció i investigació de les activitats delictives, així com emprendre accions formatives en cooperació amb l'Escola Europea de Policia⁵⁴. La participació de membres de la Policia de Catalunya en equips conjunts d'investigació, seria un element facilitador en les necessàries i laborioses tasques que impliquen les investigacions. L'obstacle ve donat pel fet que la unitat nacional (Espanya) és l'únic òrgan d'enllaç entre Europol i les autoritats competents dels Estats membres. A l'Estat espanyol, com destaquen MANUEL BALLBÉ i ROSER MARTÍNEZ : "Aunque las policías autonómicas españolas ejercen también ese 90% de competencias en su territorio, son excluidas, por el gobierno español, de los órganos de Europol"⁵⁵

L'any 2008 i per primera vegada, el Cos de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra es va incorporar a una comissaria internacional a la

53. Vid. a : **UNIÓ EUROPEA., DECISIÓ 2009/371/JAI**, de 6 d'abril de 2009, por la que se crea la Oficina Europea de Policia (Europol).

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/ALL/?jessionid=Slz2TVGGkCQyyGvJD2xsnfT5v1XQy5Q06PxyPLj09bJKhGDNP0Qm!2097610408?uri=CELEX:32009D0371> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

54. Vid. a : **UNIÓ EUROPEA., article 4, apartat a)** de la **DECISIÓ DEL CONSELL DE LA UNIÓ EUROPEA 2009/371/JAI.**, de data 6 d'abril de 2009.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/ALL/?jessionid=Slz2TVGGkCQyyGvJD2xsnfT5v1XQy5Q06PxyPLj09bJKhGDNP0Qm!2097610408?uri=CELEX:32009D0371> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

55. **BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R.**, *Soberanía dual y constitución integradora. La reciente doctrina federal de la Corte Suprema norteamericana*, Barcelona, Editorial Ariel, S.A., 2003, pàg. 203.

localitat francesa del Pertús⁵⁶. Coordinades amb les policies francesa i espanyola, el Centre de Coordinació Policia i Duanera permet millorar l'eficàcia policial més enllà de la zona fronterera en referència a la lluita contra la immigració irregular, la delinqüència transfronterera, la prevenció d'amenaques contra l'ordre públic i els tràfics il·lícits. Aquesta important aportació que ha realitzat el Cos de Mossos d'Esquadra caldria integrar-la dintre del Sistema de Policia per a Catalunya, amb la participació i la col·laboració dels cossos de les policies locals afectats.

En la mateixa línia argumental, seria adient la possibilitat d'incorporació d'agents de la Policia de Catalunya a organitzacions que vetllen per la seguretat europea, com per exemple Europol. Més enllà del necessari i merescut reconeixement institucional, molts fets delictius requereixen de l'expertesa i de la informació que es disposa a nivell autonòmic i local, més si se li afegís que s'està exercint les responsabilitats com a policia integral a Catalunya.

2.2.- Un Sistema de Policia per millorar la seguretat arreu de Catalunya

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de ser un instrument públic per garantir la seguretat i la convivència ciutadana arreu de tot el territori i en qualsevol moment. Aquesta afirmació, que en un primer moment pot semblar obvia, esdevé fonamental ja que : "La seguretat ha de considerar-se, pel fet que és funció bàsica de l'Estat, com un servei d'interès general. Això comporta que la prestació dels serveis de seguretat per l'Estat es regeix pel principi de continuïtat en la prestació. L'Estat ha de garantir que aquesta activitat, que cobreix importants necessitats col·lectives, es trobi a disposició dels ciutadans de forma contínua i regular" ⁵⁷.

Per poder garantir la millor seguretat arreu del territori i de forma continuada, el Sistema de Policia per a Catalunya necessita de les organitzacions policials, dels cossos de vigilants, dels agents rurals i de seguretat privada. Per tant, és adient l'anàlisi dels seus aspectes més significatius, no només per conèixe'ls amb més profunditat i proposar canvis en la seva organització dins del Sistema de Policia, sinó també per poder relacionar-los amb els factors més importants i determinants que permeten dissenyar una millor prestació de serveis de seguretat a la ciutadania de Catalunya : la població destinatària del Dret a la Seguretat, l'economia que sustenta la prosperitat i el benestar, la societat a la qual cal cohesionar i el territori que cal preservar.

56. Gràcies a l'acord entre el ministre de l'Interior d'Espanya, Sr. Alfredo Pérez-Rubalcaba i el conseller d'Interior del Govern de la Generalitat de Catalunya, Sr. Joan Saura.

57. AGUADO, V., "Estudio preliminar...", op. cit., pàg. 35.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

2.2.1.- Els paper dels cossos policials

La Policia, en l'Estat de Dret, podem definir-la com aquella organització administrativa per : “La prevención/defensa (subsidiaria) de/frente a peligros para la Seguridad o el orden públicos, sobre la base de habilitaciones generales o específicas y mediante órdenes (generales o concretas) y medios de coacción regulados por Ley formal y cuya legalidad es revisable en sede contenciosa-administrativa”⁵⁸. Cada Administració té els seus propis cossos de policia, la qual cosa propicia una multiplicitat d'organitzacions policials⁵⁹ sense un lideratge centralitzat que requereix de grans dosi de coordinació.

El principal i determinant actiu del Sistema de Policia per a Catalunya són les organitzacions policials⁶⁰ i els seus agents⁶¹. De tot el ventall de funcions policials que cal exercir per servir a la ciutadania i garantir la convivència i la llibertat de la comunitat, MANUEL MARTÍN apunta que la funció quotidiana de la policia no és perseguir delinqüents, sinó exercir activitats que no estan directament relacionades amb la jurisdicció penal : “La mayoría de estas acciones son para informar y asistir al ciudadano, o colaborar con la vida social, evitando aquellas conductas que alteren el normal desarrollo de la convivencia”⁶². Per tant, l'objectiu policial de garantir la seguretat ciutadana i

58. PAREJO, L.; DROMI, R., *Seguridad Pública y Derecho Administrativo*, Marcial Pons Ediciones Jurídicas y Sociales, S.A., Madrid, 2001, pàg. 22.

59. MARTÍN, M., en la seva obra : “La profesión de policía”, *Centro de Investigaciones Sociológicas*, núm. 111, 1990, pàg. 16, afirma que : “El gobierno potencia en la práctica una incorrecta jerarquización de los diferentes cuerpos de policía, de tal manera que unos tengan prioridad por encima de otros según la supuesta importancia y la temática del servicio”.

60. Indistintament de com es puguin classificar els cossos de policia, com ens destaca CAPELL, J. M., *Ser policía*, Editorial Plataforma, 2011, pàgs. 123-138 :

- 1.- En relació a les competències materials, com a policia administrativa, policia judicial, policia de trànsit, policia científica, policia ecològica, policia de menors, policia fiscal, policia científica, policia militar.
- 2.- En relació a les competències territorials, com a policia rural o forestal, policia del mar, policia aèria, policia metropolitana, policia mancomunada, policia urbana, policia de barri.
- 3.- En relació al govern del qual depenen, com a policia de l'Estat, policia federal, policia autonòmica, policia del comtat, policia urbana local o municipal, policia portuària.
- 4.- En relació a les competències que exerceixen, com a policia repressiva, policia preventiva, policia assistencial, policia pedagògica, policia representativa.
- 5.- En relació a l'estratègia de seguretat, com a policia comunitària, policia de proximitat, policia orientada a la resolució de problemes, policia que aplica la política de seguretat de tolerància zero, policia secreta, policia proactiva.
- 6.- En relació a la indumentària, com a policia uniformada, policia no uniformada.
- 7.- En relació als mitjans emprats per patrollar, com a policia a peu, policia mòbil o dinàmica, policia aèria, policia a cavall o amb camell, policia en patins o segway, policia naval, policia ferroviària.
- 8.- En relació a l'origen històric, com a policia tipus gendarmeria clàssica, policia de tipus anglosaxó.
- 9.- En relació al seu finançament, com a policia pública, policia privada (anomenada també seguretat privada).
- 10.- En relació a la forma d'organitzar-se, com a models centralistes, models descentralitzats, models mixtos (cas espanyol).

61. Capítol 1, Apartat 7 de la present Tesi Doctoral, on s'aborda la importància dels agents de policia com a generadors/res d'oportunitats i d'èxits. [Apartat 1.7](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

62. MARTÍN, M., “La profesión ...”, op. cit., pàg. 178.

l'exercici dels drets i deures de la comunitat, implica gaudir d'una societat lliure amb els millors estàndards de qualitat de vida⁶³.

Com s'indica en l'estudi realitzat sobre les necessitats i demandes de servei que rep la policia⁶⁴, el 41,8% del total de les actuacions enregistrades pels cossos policials són de caire assistencial o d'auxili i el 27,2% fa referència a demandes ciutadanes sobre infraccions administratives o penals. Les persones que més requereixen dels serveis de policia són els transeünts (47,7%), les víctimes (36,6%) i els testimonis presencials d'un fet (12,2%). El 65,5% dels casos enregistrats, les pròpies organitzacions policials són les que tenen la iniciativa de generar activitat policial. En aquest sentit s'argumenta que els policies intervenen més pel que veuen i percebeixen, exercint la seva pròpia autoritat, que per les queixes que reben o per la informació que reben per la emissora⁶⁵.

2.2.1.1.- La Policia de la Generalitat - Cos de Mossos d'Esquadra

El Cos de Mossos d'Esquadra ha estat a Catalunya la primera força de policia armada i de caire professional. Les Esquadres de Catalunya també han estat anomenades : "Del Batlle de Valls, de Mossos, de Paisans Armats, de Minyons de Muntanya, de Fusellers Voluntaris i del Valle de Valles" ⁶⁶ i la seva fundació respon com a conseqüència de la guerra de Successió i esdevé la primera força policial moderna d'Espanya. La seva configuració va ser imitada, extenent-se a la resta de l'Estat en la segona meitat del segle XVIII, en els cossos dels Fusileros de Aragón⁶⁷, els Minyons de València, els Escopeteros Voluntarios d'Andalusia⁶⁸, els Guardabosques reales d'Extremadura i Castella⁶⁹ i els Miñones del País Basc, amb l'assessorament personal de la família Veciana⁷⁰. L'evolució d'aquestes incipients Esquadres,

63. Capítol 6, Apartats 6.2, 6.3 i 6.4 de la present Tesi Doctoral, on s'analitza la importància d'on vivim, la seguretat humana com a pilar bàsic de l'estat de benestar i la creació de condicions de prosperitat.

[Apartat 6.2](#), [Apartat 6.3](#), [Apartat 6.4](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

64. FERNÁNDEZ, C.J., YÑIGUEZ, A., *Gestió estratègica de la Policia. Organització de l'eficiència en el treball policial*, editat per Punto Rojo Libros, S.L., Sevilla, 2014, pàgs. 25-44.

65. REISS, A.J., *The police and the public*, New Haven, Yale University Press, 1971.

66. SALES, N., *Història dels Mossos d'Esquadra. La dinastia Veciana i la política catalana el segle XVIII*, Editorial Aedos, Barcelona, 1962, pàg. 19.

67. Formada per un centenar d'homes arrel dels greus incidents de subsistència a Espanya, van estar assessorats pel comandament de Mossos.

68. Amb un miler d'homes, tenien com a funció la persecució dels delinqüents, contrabandistes i vagabunds.

69. La seva funció no era només el control dels boscos sinó que prestaven vigilància de seguretat en les rodalies de les residències i propietats reials.

70. Sobre l'origen de Les Esquadres, Vid. SALES, N., *Història dels Mossos d'Esquadra. La dinastia Veciana i la política catalana el segle XVIII*, Editorial Aedos, Barcelona, 1962, pàg. 25. L'autora destaca que : "En Pere Anton Veciana, riquíssim aristòcrata fill d'una família molt antiga de Valls, n'era el batlle el 1690 quan, preocupat pels estralls del bandolerisme a la comarca (bandolerisme originat per la guerra dels segadors), «va prendre entre els seus propis jornalers vint-i-cinc dels més decidits i valents, i així quedà constituïda la primera Esquadra de Mossos; tot seguit va marxar a buscar malfactors, menyspreant la desproporció de forces. Aquest grup d'homes valerosos i corpulents es va distingir sempre per la intrepidesa demostrada en la persecució de malvats i lladres, únic i exclusiu fi de la seva

que anaven creixent en nombre, va estar marcada per una inicial dependència dels ajuntaments fins una dependència de la Corona d'Espanya⁷¹. No rebien cap ordre directe de Madrid sinó de la Reial Audiència i la Capitania General de Catalunya a Barcelona i el seu manteniment econòmic era pagat de forma directa pels pobles i ciutats de Catalunya. Per ser mossos d'esquadra calia ser català, tenir més de vint-i-dos i menys de trenta anys, no es podia casar fins haver passat cinc anys des del seu ingrés i havia d'ésser una bona persona⁷².

En el període comprés entre els anys 1837 i 1868, les esquadres estan en un context on, d'una banda es creen nous cossos de policia i, d'altra banda, els ajuntament no tenen gaire interès en finançar-les i la Capitania General té el desig de potenciar-les. Finalment van ser dissoltes entre els anys 1868 i 1874 i, quan van ser restaurades, el seu àmbit competencial era el propi de la Diputació de Barcelona. Fins a la fi de la Guerra Civil, el cos de Mossos d'Esquadra manté la seva fidelitat a la Generalitat republicana, fins que és abolit l'any 1939. Serà a l'any 1950 quan la Diputació de Barcelona torna a crear el Cos, amb uns efectius molt reduïts i amb unes responsabilitats limitades a la vigilància del Palau de la Generalitat i d'altres dependències de la Diputació de Barcelona.

En l'etapa democràtica es crea el Cos de Mossos d'Esquadra a partir del ja existent a la Diputació de Barcelona, el qual passa a dependre de la Generalitat, adquirint l'any 1983 un nou règim jurídic com a policia autonòmica de Catalunya. En aquest any es materialitza la primera promoció de mossos d'esquadra, amb funcions limitades a la protecció d'edificis, personalitats de la Generalitat i algunes d'àmbits com el joc, els menors o el patrimoni⁷³. El 17 d'octubre de 1994, per acord de la Junta de Seguretat de Catalunya⁷⁴, es formalitza el model de substitució de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat a Catalunya.

Des de l'any 1994 a la comarca d'Osona fins l'any 2008, el Cos de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra ha assolit la complexa fita de desplegar-se arreu del territori català per exercir funcions de policia integral, substituint a les forces i cossos de seguretat de l'Estat i establint convenis i marcs de col·laboració i coordinació amb les policies locals⁷⁵. Aquest innovador esforç

---

creació. El 1705, el fundador va augmentar la tropa a quaranta mossos, i el 1711 a cinquanta, sempre mantinguts i equipats a pròpia costa, sacrificant-hi una gran part del seu patrimoni».

71. SALES, N., "Els Mossos d'Esquadra a l'antic règim, 1721-1835", *Mossos d'esquadra. Història i present*, Departament d'Interior, octubre 2005, pàgs. 26-77.

72. SALES, N., "Els Mossos...", op. cit., pàg. 46. El mossos d'esquadra eren escollits entre : "Sujetos de buenas costumbres, ágiles y de valor conocido que no hayan sido perseguidos por la Justicia, modestos y nada pendencieros, prefiriendo en iguales circunstancias a individuos cuyos padres sirven o han servido en las esquadras".

73. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Història de la Policia de la Generalitat-Mossos d'esquadra*. http://mossos.gencat.cat/ca/els_mossos_desquadra/historia_de_la_pg-me/ (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

74. BAS, À., "Obra de govern Generalitat de Catalunya 1980-2003", *Centre d'Estudis Jordi Pujol*. <http://www.jordipujol.cat/files/ObraDeGovern/013-INTERIOR-01.pdf>, pàgs. 63-66. (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

75. BAS, A., "El Pla director del desplegament de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 1, 1997, pàgs. 186-187.

ha estat immens : promocions massives anyals de candidats i candidates per seleccionar-los i formar-los a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, creació de noves comissaries, noves unitats, adquisició de recursos, comunicacions, dimensionament dels sistemes d'informació, ... S'afirmava que : “Està planificat que, abans de l'any 2015, arribin a ser 18.200 efectius. Al costat d'aquests agents de policia, coadjuven en tasques policials més de 1.000 administratius i quasi 200 facultatius”⁷⁶.

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya de l'any 2006 atorga a la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra funcions com a policia integral a tot Catalunya⁷⁷. Per tant, des de la finalització del desplegament fins l'actualitat s'ha anat consolidant aquest model territorial. Com afirmen MANUEL BALLBÉ i ROSER MARTÍNEZ : “Se ha reconocido en el Bloque de la constitucionalidad la creación de policías autonómicas como policía integral, ejercitando ya en el País Vasco y parcialmente en Cataluña, el 90% de las competencias de seguridad en su territorio, ampliando además las plantillas y siguiendo exactamente el modelo alemán y norteamericano en el que el 90% de las policías dependen de los poderes autonómicos y sólo el 10% de la policía central o federal. Nadie puede objectar que el Estado español ha cumplido impecablemente esta devolution reproduciendo los modelos citados más avanzados del mundo. De hecho, además, en la cesión de competencias de seguridad y policía, como todos los especialistas señalan, es donde se materializan los signos de la soberanía”⁷⁸.

2.2.1.1.1.- La distribució de la Policia de la Generalitat - Cos de Mossos d'Esquadra a Catalunya i les seves funcions.

La Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra, com a policia integral⁷⁹, ha de prestar servei arreu de tot Catalunya en qualsevol moment⁸⁰. El seu assentament territorial respon a un complex desplegament que va néixer el 17 d'octubre de l'any 1994, quan la Junta de Seguretat de Catalunya va acordar dur a terme el model de substitució de les Forces i Cossos de

<http://www.raco.cat/index.php/rcsp/article/viewFile/121449/178421> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

76. CAPELL, J. M., *Ser policia*, Editorial Plataforma, 2011, pàg. 201.

77. Vid. LLEI ORGÀNICA 6/2006., de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 164.5. http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

78. BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R., *Soberanía dual...*, op. cit., pàg. 210.

79. Vid. LEY ORGÁNICA 6/2006., de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 164.5, en la que s'estableix :

- a) “La seguretat ciutadana i l'ordre públic.
- b) La policia administrativa, que inclou la derivada de la normativa estatal.
- c) La policia judicial i la investigació criminal, incloent-hi les diverses formes de crim organitzat i terrorisme, en els termes que estableixin les lleis”.

80. Aquesta afirmació no només respon a un mandat legal, sino que és un compromís adquirit en la Carta de Serveis. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *La Carta de Serveis de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra*, Departament d'Interior, pàg. 12.

http://www20.gencat.cat/docs/mossos/Home/01_Els_Mossos_dEsquadra/Carta_de_serveis/docs/20101224_CartaServeis.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Seguretat de l'Estat a Catalunya, reemplaçant la Policia i a la Guàrdia Civil. A continuació podem observar l'abast de tot el desplegament.

A efectes policials, Catalunya està dividida en vuit Regions Policials⁸¹ : Girona, Pirineu Occidental, Ponent, Central, Metropolitana Nord, Metropolitana Sud, Metropolitana Barcelona, Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre. Cada Regió Policial està compresa per àrees bàsiques policials⁸².

A continuació es relacionen les àrees bàsiques policials que conformen les regions policials :

- Regió Policial Girona : Alt Empordà-Figueres, Alt Empordà-Roses, Baix Empordà-La Bisbal, Baix Empordà-Sant Feliu, Garrotxa, Gironès-Pla de l'Estany, Ripollès, Selva Interior i Selva Litoral.
- Regió Policial Pirineu Occidental : Alt Urgell, Cerdanya, Jussà-Pallars Sobirà i Vall d'Aran-Alta Ribagorça.
- Regió Policial Ponent : Noguera, Segarra-Urgell i Segrià-Garrigues-Pla d'Urgell.
- Regió Policial Central : Anoia, Bages, Berguedà, Osona i Solsonès.
- Regió Policial Metropolitana Nord : Arenys de Mar, Badalona, Cerdanyola, Granollers, Mataró, Mollet del Vallès, Premià de Mar, Rubí, Sabadell, Santa Coloma de Gramanet i Terrassa.
- Regió Policial Metropolitana Sud : Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Garraf, Gavà, Hospitalet de Llobregat, Martorell, Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Alt Penedès.
- Regió Policial Metropolitana Barcelona : Ciutat Vella, Eixample, Sants-Monjuïc, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcies, Horta Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí.
- Regió Policial Camp de Tarragona : Alt Camp-Conca de Barberà, Baix Camp-Priorat, Baix Penedès i Tarragonès.
- Regió Policial Terres de l'Ebre : Baix Ebre, Montsià i Alta-Ribera d'Ebre.

Seguidament es pot observar la ubicació de les seus de les comissaries dels Cos de Mossos d'Esquadra en funció de la seva tipologia que està relacionada amb el número de policies destinats (de major a menor nombre) : Comissaria, Comissaria de Districte, Oficina Policial i Oficina d'Atenció Ciutadana.

81. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/ca/el_departament/adreces_i_telefons/regions_policials/

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

82. **BAS, A.**, “El Pla ...”, op. cit., pàgs. 185-189.

<http://www.raco.cat/index.php/rcsp/article/viewFile/121449/178421>

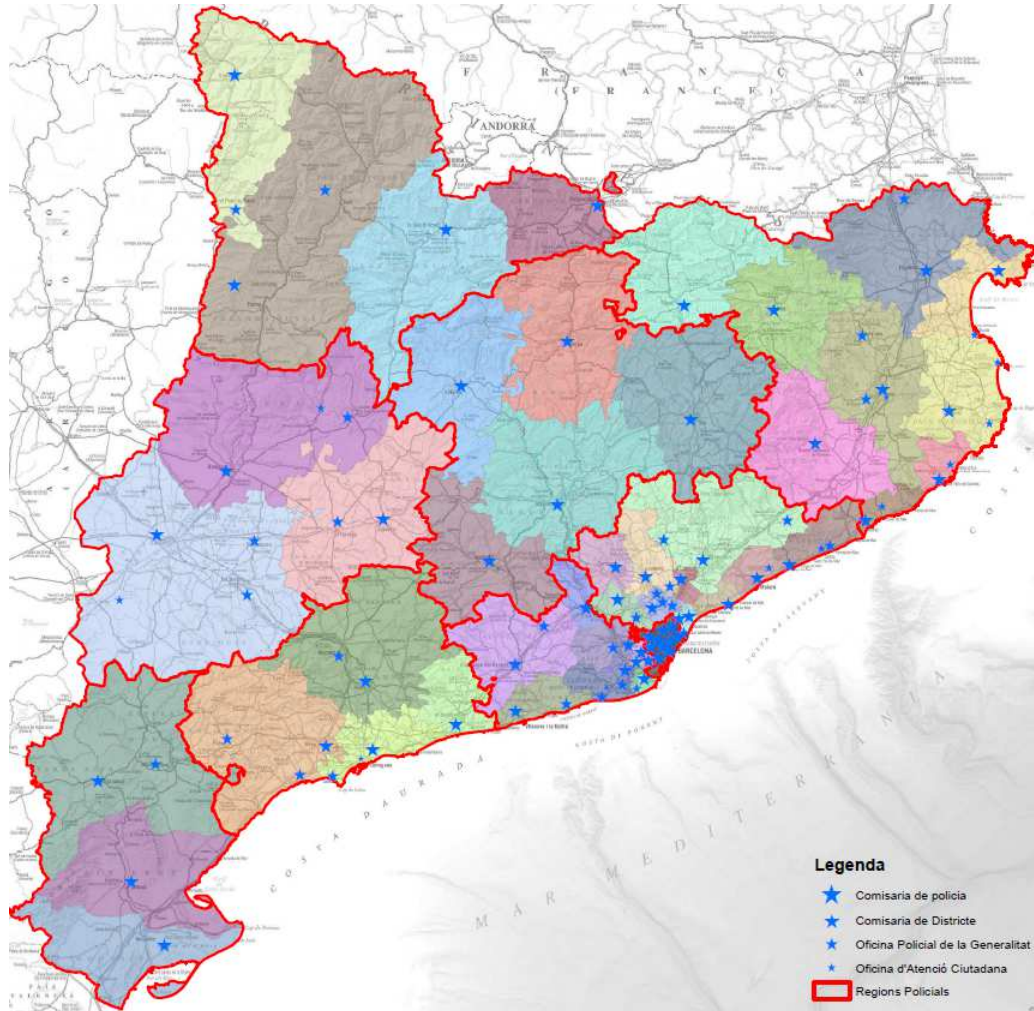
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Cos de Mossos d'Esquadra Delimitació de les Regions Policials i ubicació de la tipologia de Comissaries i Oficines d'Atenció a la Ciutadania

Font : Departament d'Informació del Territori i Població. Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, 2014.

El Cos de Mossos d'Esquadra, com a policia integral a Catalunya, té la responsabilitat de protegir a la ciutadania i els seus béns així com el manteniment de l'ordre públic. Per aconseguir-ho exerceix les següents funcions⁸³ :

1.- Policia de Seguretat ciutadana⁸⁴.

83. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Funcions de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra*, Departament d'Interior. <http://www.gencat.es:8000/mossos/cme/organitzacio/Funcions.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

84. La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra com a policia de seguretat ciutadana exerceix funcions de :

a) Protegir les persones i els béns.

- 2.- Policia administrativa⁸⁵.
- 3.- Policia judicial⁸⁶.
- 4.- Intervenció en la resolució amistosa de conflictes privats.
- 5.- Cooperació i col·laboració amb les entitats locals⁸⁷.
- 6.- Policia en Seguretat Viària i Trànsit.
- 7.- Policia en Emergències i Protecció Civil⁸⁸.

- b) Mantenir l'ordre públic.
- c) Vigilar i protegir persones, òrgans, edificis, establiments i dependències de la Generalitat, i garantir el funcionament normal de les instal·lacions i la seguretat dels usuaris dels serveis.
- d) Vigilar els espais públics.
- e) Protegir les manifestacions i mantenir l'ordre en grans concentracions humanes.
- f) Prestar auxili en els casos d'accident, catàstrofe o calamitat pública, i participar en l'execució dels plans de protecció civil en la forma que sigui determinada per les lleis.
- g) Prestar auxili en les actuacions en matèria de salvament, si hi és requerit.
- h) Complir, dins les competències de la Generalitat, les funcions de protecció de la seguretat ciutadana atribuïdes a les forces i els cossos de seguretat per la Llei orgànica 1/1992.
- i) Prevenir actes delictius.
- j) La resta de funcions que li atribueix la legislació vigent.

85. La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra com a policia administrativa exerceix funcions de :

- a) Vetllar pel compliment de les lleis aprovades pel Parlament de Catalunya i de les disposicions i ordres singulars dictades pels altres òrgans de la Generalitat.
- b) Inspeccionar les activitats sotmeses a l'ordenació o la disciplina de la Generalitat, i denunciar-ne tota activitat il·lícita.
- c) Emprar la coacció amb vista a l'execució forçosa dels actes o les disposicions dels òrgans de la Generalitat.
- d) Vetllar pel compliment de les lleis i les altres disposicions de l'Estat aplicables a Catalunya i garantir el funcionament dels serveis públics essencials.
- e) Vetllar pel compliment de la normativa sobre el medi ambient, els recursos hidràulics i la riquesa cinegètica, piscícola, forestal i de qualsevol altra mena relacionada amb la conservació de la natura.
- f) Vetllar pel compliment de la normativa sobre el patrimoni cultural català, pel que fa a la salvaguarda i la protecció d'aquest i per tal d'evitar-ne l'espoli o la destrucció.
- g) Col·laborar amb les policies locals i amb les forces i els cossos de seguretat de l'Estat en la recollida, el tractament i la comunicació recíproca d'informació d'interès policial.
- h) Vigilar, inspeccionar i controlar les empreses de seguretat privada, llurs serveis i actuacions i els mitjans i el personal a llur càrrec, en els termes establerts per la legislació vigent.
- i) La resta de funcions que li atribueix la legislació vigent.

86. La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra com a policia judicial exerceix funcions d'acord a l'article 164.5 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i que estan establertes a l'article 126 de la Constitució Espanyola, als articles 443 i 445 de la Ley orgànica del poder judicial així com a la resta de la legislació processal.

87. La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra en la cooperació i col·laboració amb les entitats locals intervé en :

- a) Donar suport tècnic i operatiu a les policies locals quan aquestes no puguin assumir plenament un servei, per raó del seu volum o de l'especialització.
- b) Exercir, a més de les funcions assenyalades en aquest article, les pròpies de les policies locals en els municipis que no en disposin.
- c) En els supòsits establerts per les lletres a) i b), la Generalitat i les corporacions locals han de subscriure els convenis de cooperació corresponents, en què s'han de definir, en tot cas, els objectius, els recursos, el finançament, l'organització i les obligacions i facultats respectives.

88. La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra en les Emergències i la Protecció Civil intervé en :

- a) Previsió: analitzar el risc, les causes i els efectes.
- b) Prevenció: conjunt d'accions encaminades a disminuir el risc.
- c) Planificació: la resposta davant situacions de greu risc.
- d) Intervenció: accions encaminades a anul·lar, corregir i minimitzar els efectes de les catàstrofes.
- e) Rehabilitació: accions encaminades a reparar i retornar a la normalitat.

2.2.1.1.2.- La valoració ciutadana dels serveis prestats per la Policia de la Generalitat - Cos de Mossos d'Esquadra

L'enquesta de seguretat pública de Catalunya de l'any 2013⁸⁹ valora els serveis policials del Cos de Mossos d'Esquadra amb una puntuació de 6,9 sobre un màxim de 10, la qual cosa ha suposat un increment de tres dècimes en relació a l'any anterior. Aquesta organització rep la màxima nota a Catalunya de totes les forces i cossos de seguretat, per sobre del 6,6 de les policies locals, el 6,3 del Cuerpo Nacional de Policia i el 6,1 de la Guardia Civil⁹⁰.

El percentatge de confiança ciutadana és molt elevat, ja que un 43,6% de la ciutadania enquestada afirma que ha millorat la percepció favorable dels serveis prestats pels mossos d'esquadra i un 38,3% que continua igual. En la mateixa línia es mantenen les expectatives futures de qualitat dels serveis (43,9% que millorarà i un 30,4% que es mantindrà igual).

En referència al grau de visibilitat que té el Cos en l'àmbit de la seguretat ciutadana, la mitjana de la població creu que és suficient en un 48,9%, un 34% que és insuficient i un 12,3% que és inexistent. Veiem que hi ha un important recorregut de millora, des del punt de vista de la percepció ciutadana, per augmentar els estàndards de visibilitat i així millorar la percepció de seguretat i la confiança al identificar i visualitzar els agents de policia.

Destacar que els contactes que ha tingut la ciutadania a iniciativa pròpia amb la Policia de la Generalitat (un 17,2%) han tingut una valoració més positiva, passant del 6,7 a l'any 2011 al 7,1 en el període 2012-2013. Els aspectes valorats fan referència a la demanda d'informació, queixes sobre comportaments molestos (com sorolls, problemes veïnals, ...), demandes d'ajut (accidents, emergències, ...) i a la denúncia de fets delictius.

De l'enquesta també es desprèn que el 20,7% de la població ha tingut algun contacte amb el Cos de Mossos d'Esquadra a iniciativa de la institució, augmentant la valoració en àmbits de difícil interacció com els controls de carretera (augment del 7,3 al 7,5) o d'una denúncia de trànsit o administrativa (augment del 4,8 al 5,4). La satisfacció sobre la recepció de denúncies també és força elevada, amb un recorregut de millora de tres punts (7 punts sobre 10).

f) Informació i formació: donar a conèixer a la població com actuar en cas d'accident. Pel que fa a la planificació, els grups d'ordre tenen com a objecte garantir la seguretat ciutadana en les zones de risc o calamitat, així com regular el trànsit i col·laborar en la identificació de les víctimes. Així doncs, les seves funcions són bàsicament garantir la seguretat ciutadana en la zona de risc o calamitat i garantir que els grups que hi intervinguin puguin actuar sense cap impediment, coordinant les seves actuacions.

89. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Enquesta de seguretat pública de Catalunya*, Síntesi, Edició octubre 2013, pàg. 19.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/enquesta_de_seguretat_publica_de_catalunya/docs/informe-espc-2013.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

2.2.1.2.- Els cossos de les policies locals

Hi ha constància que des de l'Edat Mitjana alguns pobles de Catalunya tenien organitzacions pròpies amb l'objectiu de defensar-se⁹¹. L'aparició de les policies amb dependència dels municipis i amb una configuració organitzativa moderna es produeix a partir de les revolucions europees de l'any 1789 i durant la revolució anglesa de mitjans del segle XIX.

A l'any 1840, l'Ajuntament de la ciutat de Barcelona va anomenar com a comandant de la guàrdia municipal a Mateo Brun, amb l'objectiu de concentrar als dispersos cossos de seguretat existents, fet que no es va concretar fins l'any 1843. Serà a l'any 1841 quan es proposa disposar d'una força disponible a qualsevol hora, uniformats i amb alguns dels seus membres armats⁹², i que alhora aplegués : "Els serenos, guardapasseigs, els fanalers, els treballadors de brigada, els macers i els guardians dels dipòsits d'oli per als fanals"⁹³. Aquesta guàrdia municipal tenia una dependència directa de l'Alcalde i el seu objectiu principal era la defensa de la tranquil·litat veïnal⁹⁴, arribant a disposar de 850 efectius a l'any 1906 però en un estat de decadència i desorganització⁹⁵.

A partir de l'increment circulatori de vehicles, fruit del creixement de la ciutat, es va crear el cos de la Guàrdia Urbana per fer-hi front, passat dels inicials vint agents a una estructura amb 196 guàrdies, un cap, dos oficials i dos auxiliars. Amb posterioritat la seva funció es va ampliar amb actuacions de policia cívica. Destacar que a l'any 1928 i en la creada Secció de Vigilants i Guàrdies de l'Exposició de Barcelona i del Parc de Montjuïc, les dones van prestar serveis com a agents de l'autoritat en funcions de vigilància, seguretat i relacions públiques amb col·laboració amb el Cos de Mossos d'Esquadra i de la Guàrdia Civil. En la dècada dels anys cinquanta del segle passat, l'augment del parc circulatori a la ciutat va demandar més control i gestió del trànsit, no només des del punt de vista de la disciplina viària sinó també des de l'assistència i intervenció en els accidents de trànsit i atenció a les víctimes. A l'any 1953 es va crear l'Escola de la Guàrdia Urbana amb la finalitat de formar millor als nous policies i adaptar-los als canvis socials. Serà a l'any

90. Aquests dos cossos policials valorats fins l'any 2006.

91. A partir de germanies que s'aconseguien a través del "Sacramental" , que és el nom que rebia l'organització paramilitar amb la finalitat de garantir la seguretat de diversos pobles, feta mitjançant jurament. D'aquí esdevé el seu nom a Catalunya, l'existència de la qual hi ha constància des de l'any 1257 pels pobles del pla del Llobregat. Posteriorment Jaume II va crear el Sacrament del Vallès a l'any 1314. Vid. a : **WIKIPÈDIA.**, *Sacramental*. <http://ca.wikipedia.org/wiki/Sacramental> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

92. Desarmats a l'any 1909 com a conseqüència dels fets succeïts a la Setmana Tràgica.

93. Vid. a : **AJUNTAMENT DE BARCELONA.**, Guàrdia Urbana.

http://www.bcn.cat/guardiaurbana/ca/quisom_historia_xix.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

94. El Reglament de la Guàrdia Municipal afirmava : "Si mientras vigilaren las calles o plazas se perturbase el orden o se suscitasen pendencias o escándalos, protegerán a los vecinos pacíficos". Vid. a : **AJUNTAMENT DE BARCELONA.**, Guàrdia Urbana.

http://www.bcn.cat/guardiaurbana/ca/quisom_historia_xix.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

95. Degut a l'impediment legal dels ajuntaments per poder jubilar als seus components, no era possible renovar la plantilla.

1957 quan es crei un servei pioner arreu d'Espanya : el servei de patrulles municipals de Barcelona. La finalitat estava en el patrullatge de la ciutat amb vehicle per acudir amb més celeritat als requeriments de la ciutadania i auxiliar en els accidents de trànsit.

Amb l'arribada de la democràcia, la Guàrdia Urbana de Barcelona s'organitza com a servei públic i empatitza amb les necessitats de la comunitat. S'inicia un procés de descentralització territorial i s'estableixen les bases per aconseguir una organització que sigui eficient i eficaç. La primera promoció d'agents de policia que incloïa dones va ser a l'any 1979 (20 dones i 124 homes). A l'any 1987 els microordinadors es comencen a introduir en la planificació i gestió dels afers policials, així com els equips de ràdio portàtils i individuals que van facilitar notablement les comunicacions entre les diverses unitats de servei. A l'any 1988 s'incorpora personal civil per fer tasques de caire no policial, fet que va permetre alliberar a agents de policia de realitzar tasques administratives i poder-los destinar a funcions operatives.

L'organització i celebració dels Jocs Olímpics de Barcelona va ser una prova decisiva per constatar la gran solidesa organitzativa de la Guàrdia Urbana, atenant a l'innovador i complex repte plantejat que va esdevenir tot un èxit. A l'any 1995 es fomenten les estratègies de proximitat mitjançant el projecte de policia comunitària, orientada a la prevenció i a la resolució de problemes. Cal apuntar altres fets importants i d'interès, com la malaurada mort de l'agent Juan Miguel Gervilla Valladolid en acte de servei el dia 10 de desembre de 2000, quan els ocupants d'un cotxe bomba el van abatre quan s'hi apropava per donar-los ajut davant l'avaria del vehicle.

Un altre exemple de policia local amb més de cent cinquanta anys d'història és la de la ciutat de Tarragona. A inicis del segle XVIII es va produir un important augment demogràfic a Espanya i en concret a les seves poblacions. Tarragona quasibé va duplicar la seva població passant dels 4.600 habitants l'any 1719 a més de 8.500 l'any 1787. Aquest fet va implicar un increment de problemes relacionats amb la salubritat, el trànsit i la seguretat que calien de mesures anomenades "de policia urbana". Hi havia qui defensava que la seva funció : "Havia de ser només la seguretat de les persones i béns i, d'altra banda, els que les ampliaven a tot allò que contribuïa a potenciar les riqueses, el creixement econòmic del país, la modernització de la societat, la comoditat i la tranquil·litat dels ciutadans, a més de l'ordre públic que, arribat el cas, seria defensat amb la intervenció de l'exèrcit"⁹⁶. La clau era prevenir gràcies a un potent sistema de control social que requeria d'un cos organitzat i especialitzat. Així, la Constitució Espanyola de 1812, establia en l'article 321 :

96. CARRASQUILLA, M., VIRGILI, X., *La Guàrdia Urbana de Tarragona. 150 anys de servei*, Arola Editors, 2007, pàg. 27.

"Estará á cargo de los ayuntamientos :

1º. La policía de salubridad y comodidad.

2º. Auxiliar al alcalde en todo lo que pertenezca á la seguridad de las personas y bienes de los vecinos, y á la conservación del orden público"⁹⁷.

A l'any 1857 s'instaura a la localitat de Tarragona la seva Guàrdia Municipal sota un únic comandament la vigilància de dia i nocturna del terme municipal, amb dues funcions bàsiques : "La prevenció i repressió dels actes delictius i auxili als necessitats; i la vigilància del compliment de les ordenances de policia i bon govern que havien de facilitar la convivència"⁹⁸

Les administracions locals mitjançant les seves organitzacions policials són : "Una solució imprescindible para la organización de la convivencia, y asimismo uno de los cauces idóneos para la efectividad de las legítimas aspiraciones participativas del hombre contemporáneo cuyos sentimientos de alienación y frustración personal tienen mucho que ver con la ausencia de posibilidades de influir en su propio destino comunitario"⁹⁹. Atinent a l'esperit i a la lletra de la Carta Europea d'Autonomia Local (Estrasburg, 15 d'octubre de 1985 i ratificada per Espanya el 20 de gener de 1998), només cap : "Insistir en el fortalecimiento y expansión de estas Administraciones, tal y como ya ha sucedido en los Estados más avanzados de la Unión"¹⁰⁰. Seria adient que aquells municipis de més de 5.000 habitants poguessin disposar d'un cos de la policia local; i els de menor població, previ acord del Ple de l'Ajuntament i amb autorització de la Conselleria d'Interior de la Generalitat de Catalunya. Aquells municipis que no disposin de policia local es poden dotar de vigilants de seguretat pública, exercitant aquelles funcions que la llei els hi atribueix.

Les policies locals són els cossos que tenen un àmbit territorial més petit però també són els que despleguen una major quantitat de competències sobre aquest territori. Com s'indica : "Estan pels fets greus, però també pels més lleus. Són cossos en constant evolució per les seves dimensions i per la seva dependència d'una autoritat tan propera als ciutadans com és l'alcalde, la qual cosa els hi dona una gran autonomia i els obliga a tenir una gran flexibilitat"¹⁰¹. Com a organitzacions més properes a la ciutadania, són les menys compromeses amb l'Administració central de l'Estat¹⁰², encara que en l'actualitat s'han ampliat les sempre existents línies de cooperació i col·laboració amb els cossos i forces de seguretat estatals. Com s'assenyala : "La presencia de la policía local en el conjunto de la autonomía igualmente

97. Vid. **CONSTITUCIÓN POLÍTICA DE LA MONARQUÍA ESPAÑOLA.**, promulgada en Cádiz, a 19 de marzo de 1.812. http://www.congreso.es/docu/constituciones/1.812/ce1.812_cd.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

98. **CARRASQUILLA, M., VIRGILI, X.**, *La Guàrdia...*, op. cit., pàg. 63.

99. **MARTÍN, R., DíEZ, J.J.**, *Manual de ...*, op. cit., pàg. 188.

100. **MARTÍN, R., DíEZ, J.J.**, *Manual de ...*, op. cit., pàg. 189.

101. **SAMSÓ, J.**, Conferència : "Algunes reflexions sobre la seguretat a Catalunya, Girona, 2003.

102. **MARTÍN, M.**, "La profesión...", op. cit., pàg. 17. L'autor matitza que per aquest fet, el govern central ha vist a aquests cossos de policia amb desconfiança, atenent al menor control que s'exerceix sobre ells i ha estat la causa principal que s'intentés permanentment limitar les seves atribucions.

local dejaba, sin embargo, excesivas incógnitas planteadas en este singular ámbito. Incógnitas que tampoco los inmediatos estatutos de autonomía pretenderán y conseguirán despejar, siendo notorios los vacíos en su regulación del régimen local, limitándose escasamente a la referencia a la disposición de la coordinación de la policía local; aunque existan también Estatutos que carecen de cita expresa a tal competencia, como sucede en el del País Vasco" ¹⁰³.

Catalunya, amb un model de seguretat específic al disposar d'una policia autonòmica que exerceix de policia integral i amb un Govern de la Generalitat amb la responsabilitat de coordinar i ordenar els cossos de les policies locals, fa que aquest distanciament encara es vegi més accentuat al ser el Cos de Mossos d'Esquadra l'interlocutor habitual en matèria de policia.

2.2.1.2.1.- La distribució dels cossos de les policies locals a Catalunya i les seves funcions.

Els cossos de les policies locals és concentren fonamentalment a l'entorn metropolità, com podem observar a la següent taula de continguts on es relacionen els àmbits territorials i els nivells poblacionals. Aquesta concentració de recursos policials en l'Àrea Metropolitana (108 cossos), cal apuntar que 83 cossos es troben en poblacions entre els 5.001 i els 50.000 habitants. Els municipis de més de 50.000 habitants que disposen de cossos de policia és de 18, la qual cosa suposa el 78,26% del total de Catalunya (23 cossos).

Les Comarques Gironines tenen l'única policia local en un municipi menor als 2.000 habitants. La gran majoria de cossos policials es concentren en la franja poblacional que oscil·la entre els 5.001 i els 50.000 habitants (27 cossos). La resta d'àmbits mantenen la mateixa tònica, a excepció de les Comarques Centrals on el número de cossos policials en la franja de 5.001 i 10.000 habitants (14 cossos) és superior a la franja entre els 10.001 i els 50.000 habitants (8 cossos).

---

103. CASTELLS, J.M., "Informe sobre el modelo policial en el Estado Español", Generalitat de Catalunya, *El modelo policial y sus retos de futuro*, 2000, pàgs. 48-49.

Taula núm.3

Distribució dels cossos de les policies locals a Catalunya per àmbits territorials i nivells poblacionals.

ÀMBITS	501 a 2.000 h.	2.001 a 5.000 h.	5.001 a 10.000 h.	10.001 a 50.000 h.	+ 50.000 h.	TOTAL
Metropolità	0	7	31	52	18	108
Comarques Gironines	1	7	9	18	1	36
Camp de Tarragona	0	2	4	7	2	15
Terres de l'Ebre	0	2	5	5	0	12
Ponent	0	0	5	3	1	9
Comarques Centrals	0	0	14	8	1	23
Alt Pirineu i Aran	0	0	2	1	0	3
Penedès	0	0	3	4	0	7
TOTAL	1	18	73	98	23	213

Font : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic de Catalunya*, Institut d'Estadística de Catalunya (2013), elaboració pròpia.
<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=8&V0=1&V1=17181&V3=0&V4=0&PARENT=0&ALLINFO=TRUE&VN=1&VT=S&CTX=B>
 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

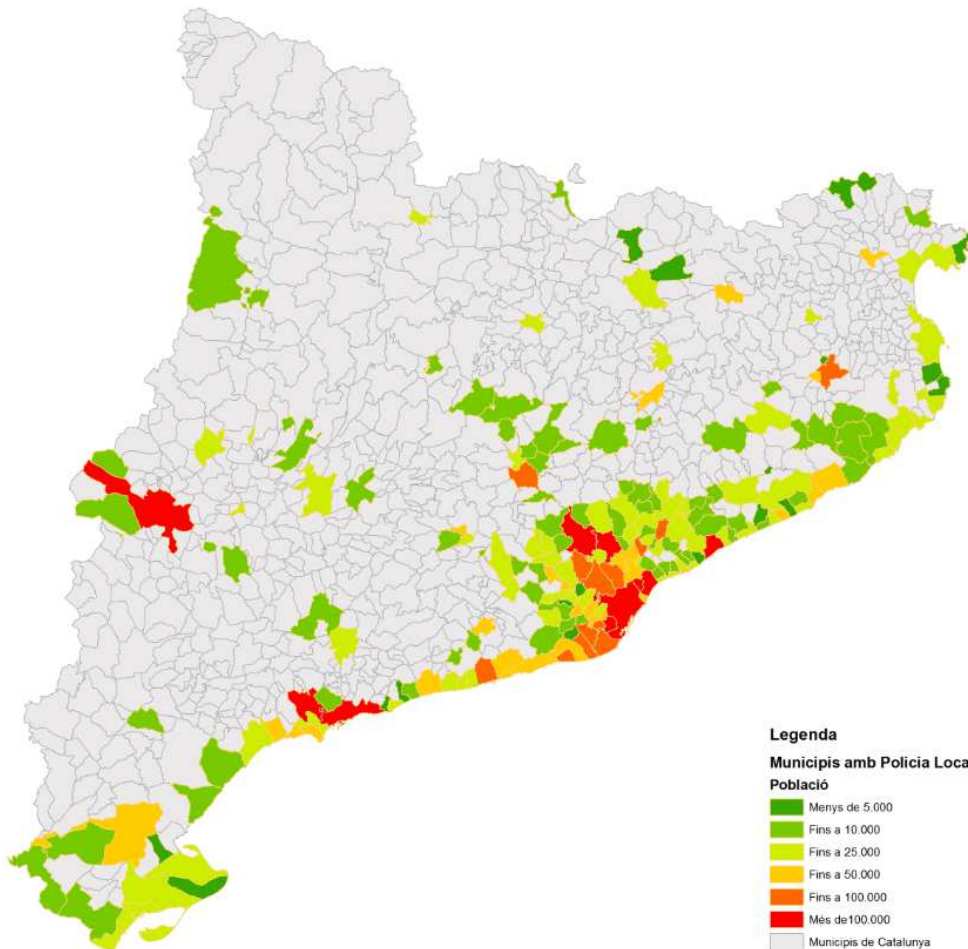
En el següent mapa de Catalunya podem visualitzar la relació entre les demarcacions territorials on presten servei els 213 cossos de policia local (termes municipals) i la seva població. La superfície total de vigilància i servei per part de les policies locals és de 6.974 km² (el 21,73% de la superfície de Catalunya) i la població resident és de 6.736.892 persones (el 89,67% del total poblacional de Catalunya). Per tant, constatem la importància que tenen aquests cossos policials des del punt de vista de prestació de servei públic de policia, però també es posa de manifest la coexistència i concurrència de prestació de serveis amb el Cos de Mossos d'Esquadra, amb competència a tot Catalunya. Les policies locals presten serveis en les demarcacions on hi ha més població, però al 78,27% del territori català només ho fa el cos de mossos d'esquadra.

Distribució dels cossos de les policies locals a Catalunya Termes municipals i població.

Font: AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT (Barcelona)
Departament d'Informació del Territori (2014).

En valors absoluts, la gran majoria de cossos de les policies locals es concentren en les poblacions que oscil·len entre els 10.001 i els 50.000 habitants (98 cossos), seguides per la franja entre 5.001 i els 10.000 habitants (73 cossos). El nombre total de cossos en poblacions superiors a 50.000 habitants és de 23 i el de poblacions entre els 2001 i els 5.000 habitants de 18 cossos.

2.2.1.2.2.- Les funcions i tasques dels cossos de policia local

Sobre les diferents funcions i activitats que realitza la policia, MANUEL MARTÍN identifica 562 tasques policials i les agrupa en sis àrees temàtiques : trànsit, policia judicial, relacions comunitàries, policia administrativa i ordre públic i patrullatge rutinari. Les policies locals, en l'actualitat, exerceixen moltes d'aquestes tasques relacionades en els àmbits temàtics descrits, amb més o menys intensitat, atenent al nombre d'efectius de cada organització policial. En qualsevol cas i segons estudis que acrediten i mesuren l'activitat de les organitzacions policials municipals, les policies locals són mobilitzades en un 41,5% per trucades telefòniques a la central de comandament i el 34,5% per contacte directe del/la ciutadà/ana amb la policia. Per tant, podem afirmar que la ciutadania intervé activament en la mobilització de la policia en un 76% dels supòsits, bé per un contacte directe o bé mitjançant una trucada telefònica. La resta de mobilitzacions es realitzen per iniciativa de les patrulles policials (20%) o bé a requeriment de la pròpia organització policial (3,9% en campanyes, fulls de servei, ordres, ...) ¹⁰⁴.

L'actual posicionament de les policies locals a Catalunya, en referència a les seves funcions, fa que estiguin orientades, segons JOAN MAURI, : “A la policia de trànsit i de via pública, mentre que les seves atribucions de policia de seguretat són més bé escasses o se les atribueixen en col·laboració amb altres cossos, seguint la mateixa tònica la seva participació en les funcions de policia judicial” ¹⁰⁵. Al respecte, les dades objectives ens indiquen que la contribució que realitzen els cossos de les policies locals de Catalunya a la seguretat pública són més que significatives i van més enllà de les funcions relacionades amb el trànsit, com podem veure en la següent taula comparativa.

104. FERNÁNDEZ, C.J., YÑIGUEZ, A., *Gestió estratègica...*, op. cit., pàg. 33. Com destaquen els autors : "Cruzando la proporción de demandas y solicitudes de intervención con la movilización iniciada por la propia organización policial en la que no interviene la población, es relativamente baja, el 29,9% de las intervenciones registradas. Ello pone de manifiesto la importancia y la dependencia de la policía frente a la información y colaboración que ofrece la población".

105. MAURI, J., *Régimen de la Policía Local en el derecho estatal y autonómico, Capítulo 7 : La Policía Local en Cataluña*, Editorial Bosch, S.A., 2003, pàg. 260.

Taula núm.4

Comparativa fets penals i Policia de Catalunya

Catalunya	Fets principals coneguts delictes i faltes penals	2009				2010				2011				Variació de taxes 2010 – 2011
		PG-ME	PL	Polícia de Catalunya	Taxa x 1.000 hab.	PG-ME	PL	Polícia de Catalunya	Taxa x 1.000 hab.	PG-ME	PL	Polícia de Catalunya	Taxa x 1.000 hab.	
	Delictes i faltes penals	452.410	100.861	553.271	74,01	448.003	97.367	545.370	72,60	437.332	93.865	531.197	70,45	-2,14
	Total delictes	244.048	45.415	289.463	38,72	242.116	44.021	286.137	38,09	238.258	41.413	279.671	37,09	-1,00
	Total faltes penals	208.362	55.446	263.808	35,29	205.887	53.346	259.233	34,51	199.074	52.452	251.526	33,36	-1,15

Font : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Enquesta de seguretat pública de Catalunya*. Síntesi. Edició octubre 2013. Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/enquesta_de_seguretat_publica_de_catalunya/docs/informe-espc-2013.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Del total de delictes i faltes penals coneguts a Catalunya, les policies locals van intervenir sobre el total el 18,23% l'any 2009, el 17,85% l'any 2010 i el 17,67% l'any 2011. Si analitzem l'aportació només en les faltes penal, els percentatges interanuals s'incrementen per sobre del 20%. És a dir, a més a més de realitzar les tasques pròpies relacionades amb el trànsit, el compliment de les ordenances municipals i totes aquelles articulades a la Llei 16/1991 sobre les policies locals, s'han realitzat anyalment més de 93.000 intervencions relacionades directament amb delictes i faltes penals. Com s'argumenta : "Les policies locals són una veritable policia de primera divisió. Si no hi hagués ningú que executés les funcions que fan els policies locals, caldria inventar-se una nova policia" ¹⁰⁶.

2.3.1.2.3.- La valoració ciutadana dels serveis prestats per les policies locals a Catalunya

No existeixen uns estudis comuns que valorin la totalitat dels serveis policials que realitzen les policies locals a nivell de Catalunya. La valoració mitjana global que la ciutadania en fa dona una puntuació de 6,6 sobre una nota màxima de deu ¹⁰⁷, la qual cosa ha suposat una evolució a l'alça de tres dècimes en els últims anys.

Els Cercles Intermunicipals de Policia Local, organitzats i liderats per la Diputació de Barcelona, fan un rigorós anàlisi de més de seixanta policies locals de la província ¹⁰⁸. D'aquest estudi es desprèn que la valoració ciutadana sobre els serveis de les policies locals mesurades és de 6,9 sobre

106. CAPELL, J. M., *Ser policia...*, op. cit., pàg. 226.

107. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Enquesta de seguretat pública de Catalunya*, Síntesi, Edició octubre 2013, pàg. 19.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/enquesta_de_seguretat_publica_de_catalunya/docs/informe-espc-2013.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

108. Capítol 4, Apartat 4.1.3 sobre l'avaluació de la gestió de la Policia de Catalunya i Apartat 4.1.4 sobre la necessitat d'estudis i investigacions en matèria de policia, de la present Tesi Doctoral. [Apartat 4.1.3 Apartat 4.1.4](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

una puntuació màxima de deu. Caldria estudiar la possibilitat d'ampliar la metodologia utilitzada a la resta de demarcacions de Catalunya i incorporar a la totalitat de policies locals.

Aquest necessari anàlisi i valoració de les policies locals caldria que també s'incorporés a l'enquesta de seguretat pública de Catalunya i a altres estudis que caldria realitzar. És necessari sumar aquells ítems valoratius comuns que s'utilitzen per analitzar a la Policia de la Generalitat - Cos de Mossos d'Esquadra i així poder comparar aquells aspectes que cal millorar i fidelitzar les bones pràctiques policials que s'han dut a terme. Tanmateix l'ús comú d'indicadors¹⁰⁹ permetrà una valoració conjunta de la Policia de Catalunya.

2.2.1.3.- La Policia de Catalunya

La policia de Catalunya¹¹⁰ està formada per un total de 27.666 agents, dels quals 16.973¹¹¹ pertanyen al Cos de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i 10.586¹¹² a les policies locals, organitzades en 213 cossos de policia¹¹³. Cada cos de policia local, sota les ordres de l'alcalde o alcaldessa, té un/a cap de policia¹¹⁴, qui ostenta la direcció de l'organització i ha de pertànyer, com a mínim, a l'escala executiva (categoria professional d'Inspector/Inspectora¹¹⁵). Fruit de l'anàlisi dels comandaments que ostenten les prefectures de les policies locals de Catalunya¹¹⁶, es pot afirmar que en l'actualitat el 60,11% de les direccions policials no compleixen aquest fet, fonamentalment per l'elevat cost econòmic que no pot suportar un municipi petit. Del total general, 7 caps de policia són agents (3,28%), 30 caporals/les (14,12%), 50 sergents/a (23,47%), 41 sotsinspectors/res (19,24%), 72 inspectors/res (33,8%), 9 Intendents/tes (4,22%) i 4 Intendents Majors (1,87%).

109. Capítol 4, Apartat 4.1.3.1 sobre la necessitat de disposar d'un sistema d'indicadors comuns per a la Policia de Catalunya, de la present Tesi Doctoral. [Apartat 4.1.3.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

110. LLEI 4/2003., de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya, article 5.1. "La policia de la Generalitat-mossos d'esquadra i les policies dels ajuntaments, amb la denominació de policia local, policia municipal, guàrdia urbana o altres de tradicionals, constitueixen la policia de les institucions pròpies de Catalunya". <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

111. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=899> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

112. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=8&V3=1031&V4=272&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&V0=3&V1=0&CTX=B&VN=3&VOK=Confirmar> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

113. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., Subdirecció General de Coordinació de la Policia de Catalunya, Departament d'Interior. http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=878 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

114. Vid. LLEI 16/1991., de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya, Capítol 2, articles 26 i 27. http://www.diba.es/cemical/codibasic/fitxers/Llei_16_91_polícies_locales_Catalunya.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

115. Vid. LLEI 16/1991., de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya, Capítol 2, article 26.2.

http://www.diba.es/cemical/codibasic/fitxers/Llei_16_91_polícies_locales_Catalunya.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

116. L'estudi és d'elaboració pròpia, analitzant-se les 213 Prefectures de les policies locals de Catalunya.

En el marc de la Comissió de Coordinació de la Policia de Catalunya, l'any 1996 el Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya i la Federació de Municipis de Catalunya va subscriure un acord on quedaven reflectides les funcions de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i la resta de les policies locals¹¹⁷.

2.2.1.3.1.- Distribució territorial dels agents de policia

De l'anàlisi de la distribució dels agents de la Policia de Catalunya podem veure que de les vuit demarcacions o àmbits d'actuació territorial el 55,38% dels efectius policials presten servei a l'entorn Metropolità de Barcelona (15.262 agents), seguit d'un 10,64% a les Comarques Gironines (2.931 agents), un 8,87% de serveis no comarcalitzats que són prestats pel cos de mossos d'esquadra (2.444 agents de serveis centrals), i un 7,42% en el Camp de Tarragona (2.044 agents). La resta d'àmbits (el 17,69% amb 4.878 agents) pertanyen al Penedès amb un 4,52% (1.246 agents), Ponent amb un 4,46% (1.229 agents), Comarques Centrals amb un 4,29% (1.183 agents), Terres de l'Ebre amb un 2,51% (693 agents) i el Pirineu i Aran amb un 1,91% (527 agents).

Cal indicar que els cossos de les policies locals concentren el 67,49% del total dels seus efectius en l'entorn Metropolità (7.144 agents), 974 agents menys que els que destina el Cos de Mossos d'Esquadra (8.118 agents)

Seguidament es poden corelacionar les dades en la taula de continguts.

117. Les funcions de cada cos policial són les següents :

- 1.- La Policia de la Generalitat és la policia de seguretat de Catalunya a les ordres del Govern de Catalunya.
- 2.- Les policies locals estan en condicions de contribuir, segons les seves capacitats organitzatives i funcionals, a les finalitats generals del sistema català de seguretat i policia.
- 3.- Els dos punts anteriors obliguen a una delimitació funcional i de serveis entre els cossos policials presents en el municipi, d'acord amb les competències de les administracions respectives.
- 4.- Sistemes d'informació mútua i de coordinació policial horitzontal.
- 5.- La Policia de la Generalitat és la responsable de prestar serveis centrals, bàsics i imprescindibles per al funcionament del conjunt del sistema, i de subministrar a les policies locals el suport logístic que faci possible la integració d'aquestes en el sistema global.

Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/policia/coordinacio_de_la_policia_de_catalunya/policia_local_a_catalunya/ (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Taula núm.5

Distribució agents Policia de Catalunya per àmbits territorials

ÀMBITS	PG-M.E. ¹¹⁸ SOBRE TOTAL EFECTIUS	P.L. ¹¹⁹ SOBRE TOTAL EFECTIUS	POLICIA CATALUNYA SOBRE TOTAL D'EFECTIUS
Metropolità	8.118 (47,83%)	7.144 (67,49%)	15.262 (55,38%)
Comarques Gironines	1.885 (11,11%)	1.046 (9,87%)	2.931 (10,64%)
Camp de Tarragona	1.271 (7,49%)	773 (7,30%)	2.044 (7,42%)
Terres de l'Ebre	470 (2,77%)	223 (2,11%)	693 (2,51%)
Ponent	915 (5,39%)	314 (2,97%)	1.229 (4,46%)
Comarques Centrals	805 (4,74%)	378 (3,57%)	1.183 (4,29%)
Alt Pirineu i Aran	494 (2,91%)	33 (0,31%)	527 (1,91%)
Penedès	571 (3,36%)	675 (6,38%)	1.246 (4,52%)
No comarcalitzats ¹²⁰	2.444 (14,40%)	0	2.444 (8,87%)
TOTAL EFECTIUS	16.973	10.586	27.559

Font : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit., elaboració pròpia.

En referència a l'anàlisi de la distribució de la població a Catalunya i la seva relació amb la ràtio de policies per cada mil habitants, podem objectivar que l'Àrea Metropolitana de Barcelona concentra, respecte a la totalitat de Catalunya, el 42,80% de la població i té la tercera ràtio de policies per cada mil habitants més baixa (3,23). Observem un clar desequilibri en l'àrea del Penedès (2,75 policies per cada mil habitants) i un ajustat índex a les Comarques Centrals (3,03). Per tant, tenim una concentració poblacional a l'Àrea Metropolità, seguida a força distància per les Comarques Gironines (7,76%), Camp de Tarragona (6,86%), el Penedès (6,23%), les Comarques

118. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit., elaboració pròpia.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=899&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

119. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit., elaboració pròpia.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=900&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

120. Inclouent els efectius dels serveis centrals.

Centrals (5,22%), Ponent (4,82%), Terres de l'Ebre (2,50%) i l'Alt Pirineu i Aran (0,99%). A continuació es pot observar la taula d'anàlisi.

Taula núm.6

Distribució de la població a Catalunya i ràtio de policies.

CATALUNYA (àmbits)	Habitants	Superfície	Densitat	Ràtio policies/1000 h.
Metropolità	4.788.422	2.464,4 km ²	1.943 h.	3,20
Comarques Gironines	746.777	5.583,9 km ²	133,7 h.	3,92
Camp de Tarragona	520.200	2.703,3 km ²	192,4 h.	3,95
Terres de l'Ebre	188.878	3.308,5 km ²	57,1 h.	3,69
Ponent	367.100	5.586,0 km ²	65,7 h.	3,46
Comarques Centrals	394.963	4.745,8 km ²	83,2 h.	3,00
Alt Pirineu i Aran	74.882	5.775,6 km ²	13,0 h.	6,92
Penedès	472.418	1.940,0 km ²	243,4 h.	2,65
TOTAL	7.553.650	32.107,5 km²	235,3 h.	3,66

Font : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari Estadístic...*, op. cit., elaboració pròpia.

En relació al nombre de policies per cada mil habitants (ràtio) cal dir que : “En el marc de les polítiques públiques de seguretat han esdevingut un indicador recurrent malgrat oferir una informació d'escàs valor quantitatiu : quan diferents cossos policials dependents de diferents administracions territorials, com és el nostre cas, coincideixen en el territori d'estudi base, és difícil comptabilitzar els efectius reals operatius en aquest territori i dubtós el seu valor qualitatiu, ja que tampoc podem obtenir informació fefaent relativa a quines funcions porten a terme en el territori cadascun d'aquests cossos de seguretat” ¹²¹. Destacar que segons la Moció 154/VI del Parlament de Catalunya, sobre política de seguretat ciutadana, en l'apartat primer, lletra a, s'especifica que : “Emprendre les gestions necessàries per a garantir, d'acord amb totes les administracions concernides en l'àmbit de la seguretat pública de Catalunya, les dotacions policials necessàries d'acord amb una ràtio global

121. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Informe sobre la seguretat a Catalunya*, Departament d'Interior, 2012, pàg. 19.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/informes_de_seguretat/docs/informe_sobre_la_seguretat_a_catalunya_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

de 4,5 policies per cada mil habitants”¹²². Si comparem aquestes xifres amb les de l'Estat espanyol, la ràtio de policies per cada mil habitants és superior, elevant-se a 5,3 agents¹²³. En qualsevol cas, tant les dades a nivell de Catalunya (3,66 policies per cada mil habitants) com les d'Espanya, estan a la franja alta en relació a la distribució del nombre de policies a la Unió Europea¹²⁴, atenant a que del total dels seu vint-i-set membres, Espanya és el quart país amb més policies per cada 1.000 habitants, per darrera de Xipre (6,6), Itàlia (5,5) i Portugal (4,8). Aquest fet implica que potser no cal mantenir o incrementar el nombre de policies, sinó crear un Sistema de Policia que ho reestructuri.

Un altre punt de vista que cal abordar des del Sistema de Policia és l'ampliació de les funcions de les policies locals en els municipis de població superior a 20.000 habitants. Així, segons ens comenta JAVIER BARCELONA : “Seria oportú reflexionar sobre la conveniència d'alterar el repartiment de funcions entre els diversos cossos policials que actuen o poden actuar en les ciutats més importants i reforçar les possibilitats legals d'actuació dels locals que, per cert, solen ser ja qui en elles assumeixen el protagonisme ordinari”¹²⁵. En aquest sentit i com a exemple, JAUME CURBET argumentava que el model policia quebequès estableix que : “En tots aquells municipis que estan dotats d'un servei de policia municipal amb suficients recursos humans i físics com per poder actuar eficaçment contra el delictes, la Sûreté només hi intervé quan se li demana. Pel contrari, en tots aquells municipis dotats d'un servei de policia amb pocs recursos, la Sûreté, a demanda de les autoritats, s'ocupa habitualment de realitzar les investigacions criminals”¹²⁶.

Per tant, podem afirmar que estem davant d'un sistema de seguretat pública amb molta pluralitat policial, que requereix de molts esforços en matèria de coordinació de competències i d'activitats policials. Tot fonamentat en el

122. Aquesta Moció va estar aprovada pel Ple de Parlament de Catalunya, en sessió del dia 16 de maig de 2002, amb els vots favorables d'Esquerra Republicana de Catalunya i les esmenes presentades pel G.P. Socialistes - Ciutadans pel Canvi, pel G.P. d'Iniciativa per Catalunya Verds i pel G.P. de Convergència i Unió. <http://www.parlament.cat/activitat/bopoc/06b298.pdf>, pàgs. 13-14. (actualitzat enllaç en data 07/05/2015). El Partit Popular de Catalunya no va suscriure aquesta moció, però el seu programa electoral a les Eleccions Autòniques de Catalunya de l'any 2003, en l'apartat de Seguretat Ciutadana, pàg. 192, fa referència a que : "Impulsarem les gestions que garanteixin que les dotacions policials a Catalunya es basin en una relació global de 4,5 policies per cada mil habitants".

123. FERNÁNDEZ, A., *Conferència del Director de la Guardia Civil en el XXXIII Curso de Defensa Nacional*, 11 de abril de 2013, pàg. 2.

https://www.guardiacivil.es/web/web/documentos/pdfs/discursos_director/DGCURSODEFENSANACIONAL.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

124. Vid. a : EUROPEAN COMMISSION., *Eurostat yearbook 2011*, Europe in figures.

http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/5727941/CH_06_2011-EN.PDF/d9e58859-70cf-4864-a820-28fac72a946b?version=1.0 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

125. BARCELONA, J., *Régimen de la Policía Local en el derecho estatal y autonómico. Capítulo 1 : La ordenación jurídica de las Policías Locales en España : una visión de conjunto*, Editorial Bosch, S.A, 2003, pàg. 52.

126. CURBET, J., *La policia de Quebec : un model per a Catalunya?*, Generalitat de Catalunya, Direcció General de Seguretat Ciutadana, Departament de Governació, 1987, pàg. 62.

principi : “D’acceptació de la col·laboració mútua que només pot abordar-se per via convencional”¹²⁷.

Si fem un paral·lelisme entre la nostra Policia Autònoma i el model quebequès de seguretat, s’indicava que : “La Sûreté garanteix el manteniment de la pau, l’ordre i la seguretat pública en tots aquells municipis que no disposen d’un servei de policia. A més, si un servei de policia municipal no pot actuar eficaçment per manca de recursos humans i/o físics o bé degut a qualsevol altre causa greu, el Ministre de Justice pot, per iniciativa pròpia o del municipi afectat, encarregar excepcionalment a la Sûreté d’assegurar-hi temporalment l’ordre o d’efectuar-hi una investigació”¹²⁸. Precisament i per cercar l’eficiència i la racionalitat policial de la Sûreté de Quebec, es van iniciar una sèrie de proves pilot en un districte, entre les que destacaríem dues que poden tenir certa similitud amb la nostra Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d’Esquadra, a efectes de reflexió i possible inclusió en el Sistema de Policia :

- 1.- “Dotar al Cuerpo de carácter profesional, a imagen de las modernas organizaciones, inspirado en un sistema de gestión basado en la descentralización, delegación de competencias y procedimientos de control que le permitiese actuar con una mayor autonomía administrativa.
- 2.- Implantar medidas encaminadas a evitar o limitar, al menos, los riesgos de la tendencia a la superespecialización”¹²⁹.

2.2.1.3.2.- L'Àrea Metropolitana de Barcelona

L'Àrea Metropolitana de Barcelona¹³⁰ té una superfície de 636 Km² (el 2% de la superfície de Catalunya) i més de 3,2 milions de persones (el 42,8% de la població catalana) que resideixen en 36 municipis (d'un total de 947), amb una densitat és de 5.093 habitants per quilòmetre quadrat.

El 51,5% de la població són dones (amb una esperança de vida de 85,15 anys) i el restant 48,5% homes (esperança de vida de 79,25 anys). El 58% dels habitants ha nascut a Catalunya, el 22% a la resta de l'estat espanyol i el 19,2% són persones estrangeres. El 52% de la superfície correspon a boscos, platges i sòl no ocupat, el 20% és residencial, 7% industrial, 6% equipaments, 6% infraestructures i serveis, 4% amb indicis d'urbanització, 3% parcs, 1% terciari i 1% a altres usos. Constitueix una de les regions metropolitanes més grans d'Europa, ocupant la posició número vuit per població¹³¹; concentra el

127. MAURI, J., *Régimen de la Policía Local en el derecho estatal y autonómico. Capítulo 7 : La Policía Local en Cataluña*, Editorial Bosch, S.A, 2003, pàg. 261.

128. CURBET, J., *La policía ...*, op. cit., pàg. 61.

129. JAR, G., *Modelos comparados de policía*, Editorial Dykinson, S.L., Madrid, edita Servicio de Publicaciones del Ministerio del Interior, 2000, pàg. 172.

130. <http://www.amb.cat/s/web/area-metropolitana/coneixer-l-area-metropolitana/localitzacio-i-usos-del-sol.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

131. La primera regió metropolitana d'Europa és la de Londres, seguides per París, Colònia, Amsterdam-Rotterdam, Liverpool-Manchester, Milà i Madrid. Amb menys dimensió poblacional que Barcelona estan Nàpols i Berlín.

50,9% de la producció¹³² (PIB) i dels treballadors/res de Catalunya, amb una renda anual neta per llar de 28.907,00 euros; el 40% dels aturats registrats (261.258 persones) i amb un 18,59% de taxa de risc a la pobresa¹³³. El nivell mitjà de seguretat a l'Àrea Metropolitana és de 5,9 punts i l'índex global de victimització es situa en el 23,2%.

Com hem vist, l'existència d'una gran aglomeració de persones, les activitats i serveis que comporten i l'elevat nombre agents de policia que cal destinar (locals i del Cos de Mossos d'Esquadra) requereix que el Sistema de Policia per a Catalunya presti una especial consideració. Actualment i a efectes policials, l'Àrea Metropolitana de Barcelona estaria composta per la Regió Policial Metropolitana Nord, la Regió Policial Metropolitana Sud i per la Regió Policial Metropolitana Barcelona. El Cos de Mossos d'Esquadra és actualment la inexistent "Policia Metropolitana", ja que com a policia integral i d'avast territorial arreu de Catalunya, presta serveis continus a tots els municipis que conformen l'Àrea Metropolitana. El punt de reflexió i anàlisi estriba en la incorporació dels cossos de les policies locals dins d'aquest "subsistema de policia" que implica tenir una Àrea Metropolitana sota/dins d'un Sistema de Policia dins a Catalunya. Des del fet de construir un Sistema de Policia, amb totes les conseqüències i oportunitats que se'n deriven, fins el fet de poder exercitar l'autonomia municipal, són factors determinants que han de redundar en la millora de la qualitat de vida de la ciutadania que viu i visita l'Àrea Metropolitana mitjançant els serveis bàsics garantits que qualsevol cos de policia ha de ser capaç de prestar¹³⁴.

2.2.1.4.- Els cossos i forces de seguretat de l'Estat

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de tenir un perfecte encaix i una eficient coordinació amb la resta de cossos i forces de seguretat de l'Estat. La Constitució Espanyola, que reflecteix aquest concepte genèric, fa referència, com ens afirma MANUEL BALLBÉ, a: "Fuerzas de Seguridad y al concepto de seguridad pública o ciudadana. Y, sin embargo, en leyes dictadas en desarrollo de la norma fundamental se ha señalado siempre, sorprendentemente, fuerzas de seguridad del Estado. Ello refleja de nuevo esa clásica y autoritaria caracterización de la Policía, y un alejamiento del

132. Quantificada en 99.174 milions d'euros. Vid. a : ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA., Activitat econòmica. <http://www.amb.cat/s/web/area-metropolitana/coneixer-l-area-metropolitana/activitat-economica.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

133. Vid. a : ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA., Cohesió social. <http://www.amb.cat/s/web/area-metropolitana/dades-estadistiques/societat/cohesio-social.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

134. Un delicte que es produeix en un indret d'una ciutat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona pot ser resolt amb certa immediatesa només pel fet d'haver estat comunicat i informat als cossos de policia de la ciutat, regió policial o a Catalunya en general. Compartir informació i recursos és eficient i eficaç per assolir els millors resultats en qualsevol indret, dins d'un sistema de Policia, però el major nombre d'incidències, activitats policials i resolucions es produeixen dins de l'Àrea Metropolitana, fet que invita a reflexionar sobre la necessitat de disposar d'una Regió Policial Metropolitana, conformada per les altres tres existents.

modelo democrático que la entiende como servicio público, de protección de los derechos, es decir, con el primordial fin de servir al ciudadano”¹³⁵.

La creació de cossos policials al País Basc, Navarra i Catalunya que ha suposat la centrifugació de competències a Espanya en seguretat, té algun exemple de clara ineficiència en coordinació, com el Consejo de Política de Seguridad¹³⁶ o la Junta de Seguridad¹³⁷. Aquesta benvolguda descentralització de serveis de seguretat per aconseguir donar resposta a les necessitats de la ciutadania no és recent, ja que els seus inicis cal reconeixè'ls a la dècada dels anys vuitanta del segle passat, quan s'afirmava que : “En el Estado moderno y democrático los niveles de responsabilidad deben modificarse y es indispensable proceder a una nueva repartición y distribución, tanto de poderes como de las tareas entre los órganos centrales, regionales y locales”¹³⁸. Al nostre entendre, caldria una aproximació organitzativa al model angloxaxó, com es destaca al : "Considerarlo como un prototipo de modelo de policia civil y descentralizada, en muy estrecha dependencia de la autoridad judicial, al servicio del ciudadano y no del Estado, y, en cuanto policia profesional, orientado a la investigación criminal"¹³⁹. A nivell de la necessària coordinació policial entre les organitzacions de les diferents administracions, MANUEL BALLBÉ propugna la coordinació de tipus horitzontal en igualtat de condicions entre els tres nivells policials¹⁴⁰ mentre que d'altres autors són partidaris des de la jerarquia¹⁴¹ o coercitiva. L'article 148.1.22 de la Constitució Espanyola estableix que les comunitats autònomes tenen competència en la coordinació de les policies locals, fet que podria ser

135. BALLBÉ, M., *Orden Público y Militarismo en la España Constitucional (1812-1983)*, Alianza Editorial, 1984, pàg. 463.

136. BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R., en l'obra *Soberanía dual...*, op. cit., pàg. 210, destaquen que : “En España, paralelamente a este proceso centrífugo de asunción de competencias en seguridad se articuló un órgano centrípeto de integración con la finalidad de coordinar las políticas de seguridad del Estado y de las Comunidades. Se trata del Consejo de Política de Seguridad, creado por la LOCSF de 1986, en su art. 48, e integrado por dichas CC.AA. Quince años después, nunca ha sido convocado por el Ministerio del Interior, lo cual pone de manifiesto otro elemento de desintegración”.

137. BALLBÉ, M., "Diez años de seguridad y policía autonómica", *Revista Autonomías*, núm. 12, 1990, pàgs. 118-119. <http://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rcdp/article/view/1775/1799> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

138. Vid. a : FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE MUNICIPIOS Y PROVINCIAS., *Competencias municipales en Seguridad Ciudadana*, Madrid 1983, pàg. 35.

139. CASTELLS, J.M., "Informe sobre el modelo policial en el Estado Español", GENERALITAT DE CATALUNYA, *El modelo policial y sus retos de futuro*, 2000, pàg. 17.

140. BALLBÉ, M., “Modelos policiales comparados”, *Seguridad y Estado Autonómico, VII Seminario «Duque de Ahumada»*, Ministerio de Justicia e Interior, 1996, pàg. 225.

141. Sobre el concepte de jerarquia cal dir que : “Es una técnica organizatoria cuya transcendencia más acusada es el mantenimiento de la unidad en el sistema orgánico, en las parcelas del obrar administrativo encomendadas a un conjunto de órganos. Con ello se consigue : unidad de dirección que permite a los órganos superiores dictar normas o instrucciones de obligado cumplimiento para los inferiores; orientar en casos concretos las conductas de los órganos inferiores obligando a éstos por el deber de obediencia a acatar las órdenes y mandatos concretos, siempre que aquéllos obren a su vez de acuerdo con sus competencias y dentro de la legalidad (artículo 21 LRJ-PAC)”. MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de Derecho Administrativo*, Editorial Aranzadi, S.A., 2012, pàg. 133.

exemple de coordinació jeràrquica; en canvi, les Juntes Locals de Seguretat serien òrgans de coordinació no jeràrquics.

2.2.1.5.- El Cos d'Agents Rurals

Els Cos d'Agents Rurals (CAR) va ser creat l'any 1986¹⁴² i era un enllaç amb la Guàrdia Forestal de l'Estat¹⁴³ i el Servei Forestal de la Generalitat de Catalunya¹⁴⁴. Atenent a l'article 144.6 de la Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, s'estableix que, en matèria de medi ambient i d'espais naturals la Generalitat: “Exerceix les seves competències per mitjà del Cos d'Agents Rurals, competents en la vigilància, el control, la protecció, la prevenció integral i la col·laboració en la gestió del medi ambient. Els membres d'aquest cos tenen la condició d'agents de l'autoritat i exerceixen funcions de policia administrativa especial i policia judicial, en els termes que estableix la llei”. Està conformat per més de cinc cents funcionaris/àries de la Generalitat de Catalunya que tenen com a missió la protecció i conservació del medi ambient i la defensa del patrimoni natural¹⁴⁵. La seva adscripció està en el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, i realitzen funcions relacionades amb la caça, pesca, la fauna, els espais naturals protegits i biodiversitat i els incendis forestals.

El Reglament del Cos d'Agents Rurals¹⁴⁶ concreta les estructures organitzatives, les àrees d'especialització i dona un grau més elevat en la professionalització dels/les agents. Per tant, estem davant d'un cos de funcionaris/àries molt preparat i especialitzat, amb àmbit d'actuació arreu de Catalunya i en especial amb temes relacionats amb el medi ambient. Tot indica que seria adient incorporar l'esmentat Cos d'Agents Rurals dins del Cos de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, atenent a que ja són agents de l'autoritat, pertanyen a la mateixa administració autonòmica i les funcions que exerceixen tindrien més sentit dins del paràmetres del Sistema de Policia per a Catalunya. La necessitat d'incrementar la vigilància en els entorns naturals, agrícoles i forestals és un fet constatat, ja que el 55,42% dels recursos de la Policia de Catalunya s'adscriuen en els entorns metropolitans, que és on es concentra el 63,20% de la població en el 7,67% de la superfície total del territori. No obstant, la ràtio de policies a les àrees

142. Per mitjà de la **LLEI 9/1986.**, de 10 de novembre, de cossos de funcionaris de la Generalitat de Catalunya. http://governacio.gencat.cat/web/.content/funcio_publica/documents/normativa/arxius/lle9-86.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

143. Traspasada pel **REAL DECRETO 1950/1980.**, del 31 de julio, sobre el traspaso de Servicios del Estado a la Generalitat de Cataluña en materia de conservación de la Naturaleza.

<https://www.boe.es/boe/dias/1980/10/04/pdfs/A22069-22072.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

144. Creat el 25 de gener de 1932 i que havia tingut com a precedent i amb el mateix nom el creat per la Mancomunitat que va prestar serveis fins l'any 1923.

145. Vid. **LLEI 17/2003.**, de 4 de juliol, del cos d'agents rurals.

<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/3926/348430.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

146. Vid. **DECRET 266/2007.**, de 4 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament del Cos d'Agents Rurals. <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/5024/946630.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

metropolitanes està un 0,43 per sota de la mitjana de Catalunya, fet que justifica encara més la incorporació dels agents rurals en les estructures del Sistema de Policia per a Catalunya per reforçar el servei a la resta del territori.

2.2.1.6.- Els cossos de vigilants

L'existència de cossos de vigilants a Catalunya¹⁴⁷ neix de la necessitat de dotar als municipis carents de policies locals d'un servei amb funcions de seguretat bàsiques i imprescindibles¹⁴⁸, atenent a l'article 13 de la Llei 16/1991, de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya¹⁴⁹. Podem interpretar, en virtut d'aquest text normatiu, que al permetre crear cossos de vigilants en aquells municipis on no hi hagi policia local, no és possible que coexisteixin en una mateixa localitat un cos de vigilants municipals i un cos de policia local¹⁵⁰. Fins hi tot, en la disposició addicional tercera de la norma referida es contempla que les places de vigilants dels municipis que exerceixin tasques de policia s'han de considerar com a places a extingir en el supòsit que l'ajuntament tingui la voluntat de crear un cos de policia local.

Els cossos de vigilants a Catalunya no disposen d'una regulació específica que els emmarqui dins d'un règim estatutari¹⁵¹, fet que comporta disfuncions¹⁵², discrepàncies i interpretacions normatives que caldria regular. No poden tenir la consideració de força o cos de seguretat perquè la Ley Orgánica 2/1986, de 13 de marzo, sobre Fuerzas y Cuerpos de Seguridad no

147. Vid. Article 1.2 de la **LLEI 16/1991.**, de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya : "Els municipis que no disposin de policia local es poden dotar de guàrdies, vigilants, agents, algtzirs o similars perquè exerceixin les funcions a què es refereix l'article 13. El conjunt d'aquest personal rep en l'àmbit de Catalunya la denominació genèrica de «vigilants»".
http://www.diba.es/cemical/codibasic/fitxers/Llei_16_91_policies_locales_Catalunya.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

148. L'article 1.2 de la **LLEI 16/1991.**, de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya defineix als cossos de vigilants d'una manera restrictiva, atenent al redactat de l'article 51.2 de la **LEY ORGÁNICA 2/1986**, de 13 de marzo, sobre Fuerzas y Cuerpos de Seguridad. Per tant, els cossos de vigilants no podran exercir funcions de protecció d'autoritat locals ni diligències de prevenció davant la perpetració d'actes delictius. Tampoc tenen atribucions en matèria de policia judicial però si que tenen l'obligació d'auxiliar i col·laborar amb les forces i cossos de seguretat. En referència al trànsit, les funcions estan limitades a ordenar i dirigir-lo.

149. L'article 13 de la **LLEI 16/1991.**, de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya, estableix les següents funcions :

- a) Custodiar i vigilar béns, serveis, instal·lacions i dependències municipals.
- b) Ordenar i regular el trànsit dins el nucli urbà, d'acord amb les normes de circulació.
- c) Participar en les tasques d'auxili al ciutadà i de protecció civil, d'acord amb el que disposen les lleis.
- d) Vetllar pel compliment dels reglaments, de les ordenances, dels bans, de les resolucions i de altres disposicions i actes municipals.

150. Vid. **STSJC 583/1994.**, de 26 de setembre.

151. **REQUENA, A.**, "Els vigilants municipals. Reflexions jurídiques", *Apunts de seguretat*, núm. 5, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2009, pàgs. 39-61.

http://interior.gencat.cat/web/conten/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_5.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

152. Com per exemple, que la ciutadania davant d'una expectativa de servei que ha de rebre, confongui els vigilants municipals amb policies locals. O bé que un vigilant municipal faci funcions de policia local.

els hi atribueix aquesta condició però sí que reconeix la seva creació i, per tant, la seva existència¹⁵³.

Els/les vigilants han de ser funcionaris/àries de carrera i han d'estar integrats dins de l'escala d'administració especial, subescala de serveis especials. En tant en quan són treballadors i treballadores de l'administració local, els hi és d'aplicació el Decret legislatiu 2/2003¹⁵⁴, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refòs de la Llei municipal i de règim local de Catalunya així com el Decret 214/1990¹⁵⁵, de 30 de juliol, per qual s'aprova el Reglament del personal al servei de les entitats locals.

Existeixen 108 municipis a Catalunya amb servei de vigilants, amb un total de 383 efectius¹⁵⁶. Territorialment, els cossos de vigilants estan concentrats a la Regió Policial Central (27 cossos/25% del total), Regió Policial Camps de Tarragona (20 cossos/18,52%), Regió Policial Girona (18 cossos/16,67%), Regió Policial Metropolitana Nord (12 cossos/11,11%), Regió Policial Ponent (11 cossos/10,19%), Regió Policial Metropolitana Sud (11 cossos/10,19%), Regió Policial Terres de l'Ebre (6 cossos/5,56%) i Regió Policial Pirineu Occidental (3 cossos/2,78%). En relació al dimensionament del cossos, un 26,85% només té un vigilant (29 municipis), un 34,26% entre 2-3 efectius (37 municipis), un 17,59% entre 4-5 vigilants (19 municipis), un 19,44% entre 6-9 efectius (21 municipis) i només dues poblacions disposen d'entre 10-11 vigilants (1,85%). El 59,41% del personal està en situació administrativa de funcionari/ària, el 25% com a funcionari/ària interí/na i el restant 15,59% com a personal laboral. La mitjana d'edat està en els 43,4 anys.

El Sistema de Policia per a Catalunya, en la fase de la seva consolidació¹⁵⁷, no pot prescindir de la seguretat que es presta a petits municipis. Per tant, caldria establir els criteris i els mitjans per transformar els cossos de vigilants de Catalunya en cossos de policia local, indistintament del nombre d'efectius que disposi. D'altra banda, caldria limitar la creació de nous cossos de vigilància.

153. Vid. Article 51.2 de la **LEY ORGÁNICA 2/1986.**, de 13 de marzo, sobre Fuerzas y Cuerpos de Seguridad : "En los municipios donde no exista Policía Municipal, los cometidos de ésta serán ejercicio por el personal que desempeñe funciones de custodia y vigilancia de bienes, servicios e instalaciones, con la denominación de Guardas, Vigilantes, Agentes, Alguaciles o análogos".

<http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

154. Vid. **DECRET LEGISLATIU 2/2003.**, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refòs de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/3887/340149.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

155. Vid. **DECRET 214/1990.**, de 30 de juliol, per qual s'aprova el Reglament del personal al servei de les entitats locals.

http://www20.gencat.cat/docs/governacio/Mon_local/Documents/Arxius/8_RPSEL.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

156. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Dades bàsiques dels serveis de vigilants municipals a Catalunya*, Departament d'Interior, document annex a la Sessió de la Comissió de Policia de Catalunya, 16,00 hores del dijous 12 de desembre de 2013.

157. Vid. Capítol 2, Apartat 2.5.1 de la present Tesi Doctoral, on es planteja la consolidació de la Policia de Catalunya. [Apartat 2.5.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

2.2.2.- La seguretat privada

El sector de la seguretat privada a Catalunya ocupa a 12.048 vigilants de seguretat en actiu que treballen per a alguna de les vuitanta vuit empreses autoritzades a Catalunya¹⁵⁸ i té un gran paper en la prevenció i el manteniment de la seguretat, gràcies a l'increment de les mesures i sistemes tecnològics (alarmes, mesures de seguretat, etc.). Poder veure a una persona uniformada en un centre comercial contribueix a la prevenció de fets delictius. Per tant, la seguretat privada és un actor molt important pel Sistema de Policia per a Catalunya, per les funcions que desenvolupen, per l'elevat nombre de recursos humans que disposa, per la col·laboració que ha de mantenir amb els cossos de policia, per que una part de la seva funció és controlada administrativament pel servei públic de seguretat i per que pot ser contractada per les administracions públiques per realitzar tasques de vigilància.

La vigent Llei de seguretat privada¹⁵⁹ mereix una profunda reflexió sobre on s'estableixen els límits amb la necessària seguretat pública. La norma, al nostre entendre, ha mogut aquest límit però també ha fixat i ha consolidat un espai que existia però que calia regular i legislar. La Llei de seguretat privada estableix fonamentalment les relacions entre la seguretat pública i la seguretat privada, ja que de manera paulatina però constant, la seguretat privada ha anat guanyant espai fins l'actual text normatiu que parteix d'un model intervencionista, on el servei públic ha d'autoritzar, controlar i inspeccionar, i la seguretat privada està subordinada a la seguretat pública. Per tant, ens trobem davant una necessària llei que s'adapta als canvis i necessitats existents i que respongui a les directrius europees¹⁶⁰. Aquesta nova llei vol adequar-se a les necessitats i demandes actuals i vol millorar tècnica i sistemàticament. També vol donar un canvi de model : passar a complementar, ajudar a la seguretat pública des de la seguretat privada. Cal assenyalar que el control continua estant en la seguretat pública, per què és qui només garanteix l'equitat i per igual a tota la ciutadania¹⁶¹.

Analitzant la llei, l'article 1 defineix quin és l'objecte (empreses de seguretat, treballadors, usuaris, etc) i l'article 13 -molt discutit- estableix les competències de les comunitats autònomes. A nivell de Catalunya, la Generalitat té la capacitat d'autoritzar a les empreses de seguretat privades i

158. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Pla general de seguretat de Catalunya 2014-2015, Departament d'Interior, pàg. 12. <http://www.confecom.cat/wp-content/uploads/2014/04/pla-general-seguretat-Catalunya-2014-2015.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

159. Vid. **LEY 5/2014.**, de 4 d'abril, de Seguridad Privada. <http://www.boe.es/boe/dias/2014/04/05/pdfs/BOE-A-2014-3649.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

160. Vid. **DIRECTIVA 2006/123/CE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO**, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los Servicios en el mercado interior. Amb aquesta Directiva es persegueix consolidar un mercat interior de serveis dins de la Unió Europea. Per aconseguir-ho els Estats membres han d'eliminar i reduir càrregues administratives i normes que siguin una limitació al desenvolupament de serveis. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:376:0036:0068:es:PDF> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

161. Vid. L'exposició de motius de la **LEY 5/2014.**, de 4 d'abril, de Seguridad Privada. http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2014/04/05/pdfs/BOE-A-2014-3649-C.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

de serveis catalanes, la inspecció i sanció dels centres de formació i la coordinació entre la seguretat pública i la privada. És a dir, davant la capacitat normativa de l'Estat espanyol, el Govern de la Generalitat té la responsabilitat i la capacitat d'aplicació. L'article 31 tracta la protecció jurídica d'agent de l'autoritat al personal de seguretat privada, aspecte ja regulat parcialment l'any 2011 en referència a les relacions contractuals i al transport públic¹⁶². En l'actualitat, la llei de seguretat privada contempla la condició d'agent de l'autoritat als treballadors/res de la seguretat privada quan pateixin una agressió, protegint-los penalment però cal que estiguin treballant conjuntament amb membres de les forces i cossos de seguretat (per exemple, transport públic, vigilància d'edificis, etc). El que no està regulat és què succeeix amb les infraccions administratives detectades per la seguretat privada.

És fonamental, en l'interès públic, els límits entre la seguretat privada i la seguretat pública, regulats a l'article 41. Així, la seguretat privada ha de prestar els seus serveis en llocs tancats, en edificis, però es fixen excepcions i sense autorització prèvia, com són les zones de vigilància necessàries per la seguretat dels edificis, els mitjans de transport i de les seves infraestructures, els serveis de ronda o vigilàncies discontinües (per exemple, en polígons industrials) amb obligació de comunicar-ho als serveis públics de seguretat però sense necessitat de ser autoritzats. Sí caldria d'autorització expressa en esdeveniments culturals i esportius, en col·laboració amb les forces i cossos de seguretat (per exemple, cavalcades de reis, grans dispositius esportius i en espais públics delimitats. En alguns aspectes, la norma ha requerit d'interpretacions i de criteris que facilitin i defineixin les actuacions que cal dur a terme en funció de la necessitat de seguretat que es plantegi¹⁶³.

2.2.3.- Àmbits claus d'èxit del Sistema de Policia per a Catalunya¹⁶⁴

A continuació s'analitzaran, des d'un exhaustiu i rigorós tractament de les dades, els principals àmbits que tenen una incidència en la seguretat de Catalunya i que han de permetre valorar el seu dimensionament i importància. Aquests àmbits, entre d'altres, constitueixen una base d'anàlisi i que ha de

162. Vid. **LLEI 10/2011.**, de 29 de desembre, de simplificació i millorament de la regulació normativa, Capítol II, de Modificació de la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública : article 78. Modificació de la disposició addicional primera de la Llei 4/2003, i l'article 79. Addició de les disposicions addicionals setena i vuitena a la Llei 4/2003. <http://www.parlament.cat/activitat/cataleg/TL138.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

163. Vid. **ORDRE IRP/198/2010.**, de 29 de març, per la qual s'estableixen els criteris d'actuació per al manteniment i la verificació dels sistemes de seguretat i la comunicació a la policia de la Generalitat-mossos d'esquadra dels avisos d'alarma. http://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=523126&language=ca_ES (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

164. L'elaboració de les dades obtingudes de les fonts ha estat pròpia.

permetre dissenyar millor el Sistema de Policia per a Catalunya i per establir els objectius i prioritats que s'han de fixar les organitzacions policials.

2.2.3.1.- La població : destinatària del Dret a la Seguretat¹⁶⁵

Per planificar i dimensionar la prestació dels serveis policials, el Sistema de Policia ha de tenir un acurat coneixement de dades demogràfiques per poder calcular quants agents de policia es necessiten. Però la població no és estable, fluctua en funció de les estacions climàtiques, del nombre de turistes que el País rep, les persones que canvien de domicili i la immigració que no està regulada¹⁶⁶.

Taula núm.7
Estimacions de població vinculada (2010)

Municipis	RP	Població IDESCAT	Població resident	Població vinculada no resident	Població vinculada	%
Catalunya		7.512.381	7.512.381	27.914.768	35.427.149	371,58%
	Metropol Barcelona	1.619.337	1.619.337	8.570.958	10.190.295	529,29%
	Metropol Nord	2.087.268	2.043.109	3.408.448	5.451.557	166,83%
	Metropol Sud	1.306.356	1.241.925	2.619.068	3.860.993	210,89%
	Girona	738.352	565.792	5.446.539	6.012.331	962,64%
	Central	512.086	376.659	502.491	879.150	133,41%
	Camp de Tarragona	616.852	512.665	6.049.279	6.561.944	1179,97%
	Terres de l'Ebre	191.568	132.328	481.761	614.089	364,07%
	Ponent	363.900	234.092	419.490	653.582	179,20%
	Pirineu Occidental	76.662	38.703	416.734	455.437	1076,75%

GENERALITAT DE CATALUNYA., *Informe sobre la seguretat a Catalunya*, 2012, pàg. 13. Vid. http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/010%20EI%20Departament/Publicacions/Seguretat/Estudis%20i%20enquestes/Informes%20de%20seguretat/Docs/Informe_sobre_la_seguretat_a_Catalunya_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Aquestes constants fluctuacions poblacionals, que com hem mesurat en el gràfic, comporten un important increment demogràfic (que oscil·la entre 133,41% i el 1.179,97%), no només incideixen notablement en la prestació dels serveis de policia sinó en la seguretat estesa com la gestió de la protecció civil i les emergències.

165. Vid. a :

- WIKIPÈDIA., *Demografia de Catalunya*.

http://es.wikipedia.org/wiki/Demograf%C3%ADa_de_Catalu%C3%B1a (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/dequavi/?TC=111> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

<http://www.idescat.cat/economia/inec?st=2> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

166. Per poder fer un càlcul el més acurat possible s'utilitza el concepte "població vinculada", la qual fa referència a : "El conjunt de persones que al llarg d'un any tenen algun tipus de vinculació o relació amb el municipi, independentment del nombre de dies que s'hi estan. Equival a la suma de població resident i població no resident present. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit., . <http://www.idescat.cat/cat/poblacio/estacional.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Amb 7.512.982 habitants¹⁶⁷ i amb una densitat de 235,2 habitants per quilòmetre quadrat, Catalunya és la segona comunitat autònoma per població a Espanya i representa el 16,1% del seu total. Gaudeix d'una gran diversitat cultural¹⁶⁸, i en comparació amb altres Estats, el seu dimensionament poblacional és comparable amb Suïssa o Israel, i lleugerament superior a Dinamarca, Eslovàquia o Finlàndia.

A nivell de tot l'Estat espanyol ha decremuntat la població en 547.890 persones durant l'any 2013¹⁶⁹. El 90% del total poblacional de Catalunya viu en menys d'una tercera part del territori (9.235 Km²). Aquesta superfície es concentra bàsicament a la zona costera (1.684 Km² a la costa de Girona; 1.546 Km² a la costa de Tarragona i 6.005 Km² a la resta). El litoral de costa és una zona altament urbanitzada i que té diverses àrees metropolitanes, amb una alta densitat demogràfica. La Catalunya interior, amb una població de 726.250 persones¹⁷⁰ té una molt baixa densitat demogràfica, amb una extensió de 22.762 Km².

167. Del total de la població catalana (dades de l'any 2013), el nombre d'homes és de 3.725.318 (49,32%) i el de dones 3.828.332 (50,68%). Per franges d'edat, el 15,71% tenen entre 0 i 14 anys, el 66,96% entre 15 i 64 anys, i el 17,33% són majors de 64 anys. Del total de la població espanyola, el nombre d'homes és de 3.115.321 (48,71%) i el de dones 3.279.857 (51,29%). Per franges d'edat, el 15,51% tenen entre 0 i 14 anys, el 64,56% entre 15 i 64 anys, i el 19,93% són majors de 64 anys. En referència a la població estrangera, el nombre d'homes és de 609.997 (52,65%) i el de dones 548.475 (44,35%). Per franges d'edat, el 16,81% tenen entre 0 i 14 anys, el 80,21% entre 15 i 64 anys, i el 2,98% són majors de 64 anys.

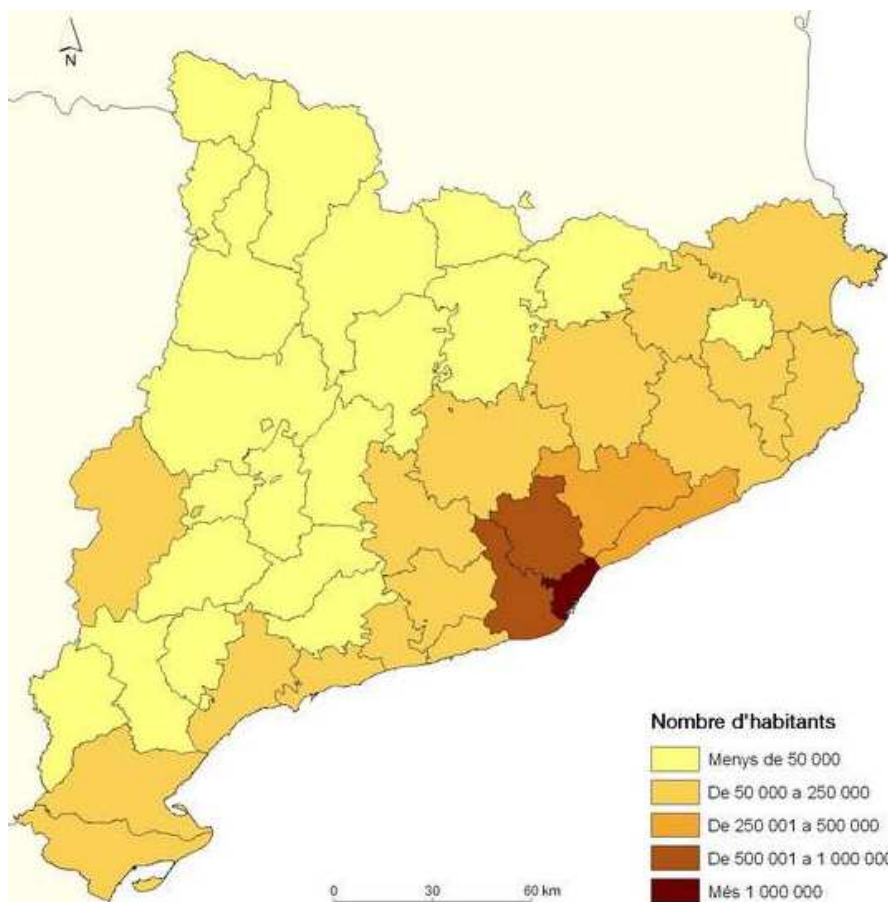
168. Segons la nacionalitat de les persones, del total de 7.512.982 persones que viuen a Catalunya 6.427.006 són espanyoles (85,55%), 288.671 són de la resta de la Unió Europea (3,84%), 60.231 són de la resta d'Europa (0,8%), 306.097 són africanes(4,07%), 69.975 d'Amèrica del Nord i Central (0,93%), 220.304 són d'Amèrica del Sud (2,93%) i 140.698 d'Àsia i Oceania (1,87%).

169. 79.306 persones emigrades eren de nacionalitat espanyola, les destinacions principals de les quals han estat Equador (10.163), Regne Unit (8.220), França (7.749), Alemanya (7.047), Estats Units (5.807), Suïssa (3.714), Colòmbia (3.240), Veneçola (3.166), Bèlgica (2.685) i Argentina (2.652).

Les persones nouvingudes que han retornat al seu país d'origen o han inmigrat a un altre indret fora de Catalunya, destacar que en el període 2012-2014 han estat 106.277 persones. Si ho analitzem per nacionalitats, 21.028 persones són de la resta de la Unió Europea (19,79%), 2.737 de la resta d'Europa (2,57%), 16.576 d'Àfrica (15,6%), 1.195 d'Amèrica del Nord i Central (1,12%), 61.856 d'Amèrica del Sud (58,2%) i 2.885 d'Àsia i Oceania (2,71%).

170. 414.015 a Lleida, 109.193 a Barcelona, 87.080 a Girona i 115.962 a Tarragona.

Font : GENERALITAT DE CATALUNYA., l'Institut d'Estadística de Catalunya. Dades any 2007.

La població estacional no resident als municipis però que està present durant tot l'any ens il·lustren dades que són prou significatives per comprendre la complexitat de la gestió dels nostres pobles i ciutats¹⁷¹, i per tant també de la seguretat. Cal afegir que el 27,8% de la població de Catalunya va canviar de domicili de residència dins de Catalunya entre els anys 2001 i 2011¹⁷².

Si analitzem la distribució poblacional dels municipis de Catalunya, del total de 947 localitats només vint-i-tres tenen una població superior a cinquanta mil

171. Així, per exemple, la població de Salou amb una població resident de 26.601 persones, té 28.954 persones que estan presents però que no consten com a residents (increment del 98,9%, amb un total de persones presents de 52.917); la ciutat de Barcelona té una població resident de 1.620.943 persones que es veuen incrementades per la presència permanent durant tot l'any en 206.851 persones (increment del 3,3%, amb un total de 1.673.692 persones). Altres municipis han d'assumir uns increments proporcionalment més elevats, com són les poblacions de Santa Susanna (+148,8%), Tossa de Mar (+88,3%), Castell-Platja d'Aro (+82,7%), Calafell (+54,2%), Torroella de Montgrí (+51,5%), Calonge (+43,8%), Cunit (+41,2%), l'Escala (+40,4%), entre els més importants.

172. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/novetats/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

habitants (2,43%), de les quals disset estan ubicades a l'entorn Metropolità (73,91%). Les vuit comarques catalanes menys poblades de Catalunya tenen un total de menys de 91.000 habitants, i cap té més de 20.000 habitants. Les ciutats més poblades es concentren a la costa. Només 63 dels 947 municipis catalans tenen més de 20.000 habitants i a més a més concentren més del 70% de la població del país. Veieu-m'ho a continuació en la següent taula.

Taula núm.8
Distribució de la població de Catalunya per municipis

CATALUNYA (àmbits)	Fins 500 h.	501 a 2.000 h.	2.001 a 5.000 h.	5.001 a 10.000 h.	10.001 a 50.000 h.	+ 50.000 h.	TOTALS
Metropolità	6	11	17	31	49	17	131
Comarques Gironines	77	70	29	13	18	1	208
Camp de Tarragona	51	36	15	8	6	2	118
Terres de l'Ebre	8	24	10	5	5	0	52
Ponent	63	56	19	7	3	1	149
Comarques Centrals	59	27	24	16	5	1	132
Alt Pirineu i Aran	49	20	4	3	1	0	77
Penedès	14	23	25	6	11	1	80
TOTAL	327	267	143	89	98	23	947

Font : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic ...*, op. cit., elaboració pròpia.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=247>

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de ser molt sensible a la diversitat demogràfica i cultural¹⁷³ del País. La concentració de la població a la zona costera i en especial als seus entorns metropolitans, comporta una gran dotació de recursos policials al estar la ratio de policies per cada mil habitats en quatre dècimes per sota de la mitjana de Catalunya. Aquesta concentració poblacional en una tercera part del territori implica que en la restant superfície visqui o resideixi la dècima part del total de Catalunya, amb una ràtio de policies encertada des del punt de vista de la proporció d'habitants però

173. Vid. Capítol 2, Apartat 2.2.3.3 de la present Tesi Doctoral, on s'analitza a la societat com a factor que cohesiona i genera benestar, i el Capítol 6, Apartat 6.5 on es tracta sobre el foment de la confiança en la comunitat. [Apartat 2.2.3.3](#) i [Apartat 6.5](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

clarament insuficient atenent a la gran superfície del territori que cal protegir i preservar, així com a la voluptuositat del factor de població estacional no resident als municipis.

El fet d'incorporar el Cos d'Agents Rurals al Cos de Mossos d'Esquadra, la creació de noves policies locals a partir dels cossos de vigilants i el reforç de les policies locals existents, tot sota un Sistema de Policia per a Catalunya, ha de comportar més eficiència i eficàcia en la prestació de serveis policials.

2.2.3.2.- L'economia que sustenta la prosperitat¹⁷⁴ : l'agricultura, la ramaderia i la pesca, la indústria i el sector serveis

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de dissenyar i planificar estratègies, objectius i accions que facilitin, preservin i mantinguin una economia productiva de País que generi prosperitat i benestar a la societat.

La importància del sector econòmic català és vital, no només per a Catalunya sinó pel conjunt de l'Estat espanyol, ja que representa el 18,6% del PIB¹⁷⁵ espanyol i està situada en la quarta posició en referència al PIB per càpita, després de la Comunitat de Madrid, Navarra i Euskadi, amb 27.236,81 € (2012). Destacar la importància de les exportacions i importacions, majoritàriament a/d'Europa¹⁷⁶.

Per tant i com veurem a continuació, les accions del Sistema de Policia han de ser sensibles a tres sectors estratègics : el sector primari (conformat per l'agricultura, la ramaderia i la pesca), el sector secundari (la indústria) i el sector terciari (els serveis).

El sector primari : agricultura, ramaderia i pesca¹⁷⁷

El sector primari econòmic el configura l'agricultura, la ramaderia i la pesca i representa el 3% de la força laboral. Aquest índex és molt similar al de la resta de països força desenvolupats.

Segons les dades de l'any 2009, 11.475,32 km² són utilitzats com a superfície agrícola¹⁷⁸ (representa el 35,74% de la superfície total de

174. Vid. a :

- WIKIPÈDIA., *Economia de Catalunya*. http://ca.wikipedia.org/wiki/Economia_de_Catalunya (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/economia/inec> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

<http://www.idescat.cat/economia/inec?st=2> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

175. Per producte interior brut o producte intern brut (PIB) hem d'entendre la suma de béns i serveis finals produïts en un espai econòmic durant un període de temps determinat, normalment un any.

Vid. a : WIKIPÈDIA., *Producte interior brut*. http://ca.wikipedia.org/wiki/Producte_interior_brut (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

176. El 81,4% de les exportacions catalanes es dirigeixen a Europa, el 8% a Amèrica, el 5,7% a Àsia, el 3,6% a Àfrica i el 1,2% a Austràlia i Oceania. Les importacions que rep Catalunya són del 70% d'Europa, el 18,5% d'Àsia, el 6,2% d'Amèrica, el 4,9% d'Àfrica i el 0,2% d'Austràlia i Oceania.

177. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic ...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=6&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

178. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit..

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=422&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Catalunya). D'aquesta superfície agrícola, els conreus ocupen 7.924,25 km² (69,77% del total).

Les pastures permanents tenen una superfície de 3.551,07 km² i l'extensió forestal està dimensionada en 3.605,11 km². Un total de 63.330 persones treballen en aquest sector, de les quals el 60,89% són titulars o familiars, el 36,54% són persones assalariades (fixos o eventuais) i el restant 2,48% a altres conceptes. Segons dades de l'any 2012, la producció final agrària per productes a preu corrent ha suposat un volum de 1.638,22 milions d'euros.

El sector ramader¹⁷⁹, segons dades de l'any 2009, disposa 13.667 explotacions de bestiar amb un volum econòmic de 2.808,24 milions d'euros.

A nivell de silvicultura¹⁸⁰ i segons dades de l'any 2001, del total de 19.304,82 km² destinats a superfície forestal a Catalunya, el 4,9% és de titularitat de la Generalitat, el 18,17% pertany a les entitats locals el 76,93% és de propietat privada.

En referència a la pesca¹⁸¹, a l'any 2013 es van capturar a Catalunya un total de 32.031,8 tones¹⁸². Segons dades de l'any 2013, la flota pesquera catalana disposa de 912 embarcacions. La producció d'aqüicultura ha estat de 6.121 tones.

Hem vist la importància que té per a Catalunya el sector primari en totes les seves vessants, tant pel volum econòmic com pels aspectes estratègics de subministrament d'aliments a la població en general. L'agricultura, amb uns conreus que abasten més del 35% de la superfície total del País són grans espais amb molt poca densitat de població que requereixen de patrullatges preventius de vigilància, no només en els espais de lleure estiuencs i d'oci, sinó també en les masies habitades, moltes d'elles de difícil accés o llunyanes de les grans concentracions humanes. El contacte policial amb el moradors o persones que treballen en aquests indrets és clau per generar percepció de seguretat i confiança. Com s'afirma : "En les zones estrictament rurals el problema de la seguretat està directament lligat amb la presència del poder públic en forma de servei policial. Estem parlant de poblacions on, per la seva població i les seves dimensions econòmiques, la presència d'altres organismes o institucions de l'Estat es inexistent (més enllà d'algun petit centre d'atenció sanitària o d'ensenyament primari o, més estranyament, secundari)" ¹⁸³. Però també cal dir que mantenir un permanent nombre d'agents de la policia de Catalunya per garantir uns temps de reacció

179. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit..

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=448&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

180. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=931&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

181. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=466&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

182. De les quals el 0,4% són peixos cartilaginosos, el 83,88% a peixos ossis, el 5,2% a crustacis, el 9,64% són cefalòpodes, altres mol·luscos el 0,82% i el 0,06% a diversos tipus d'invertebrats.

183. GUILLÉN, F., "Les polítiques locals de prevenció i seguretat a Europa", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 16, 2006, pàgs. 57. <http://www.raco.cat/index.php/RCS/article/view/121649/311269> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

raonables¹⁸⁴ davant de requeriments o urgències ciutadanes, és molt costós econòmicament i organitzativament i de difícil sostenibilitat temporal.

Per fer front a aquesta adversitat, el Sistema de Policia per a Catalunya hauria de crear una unitat especialitzada en l'àmbit agrícola i rural. Com hem vist al Capítol 2, [Apartat 2.2.1.5](#) al justificar la necessitat d'incorporar el Cos d'Agents Rurals a la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, els agents adscrits, tots ells amb una alta preparació i capacitació tècnica en afers mediambientals, formarien part d'aquesta unitat especialitzada territorialment (àmbit agrícola i rural) i funcionalment (delictes contra el medi ambient, protecció de l'espai natural i seguretat ciutadana en l'àmbit rural).

El sector secundari : la indústria¹⁸⁵

En el sector industrial, Catalunya és qui més participa del PIB industrial espanyol, amb el 25% (el volum de negoci ha estat de 126.817.114 milers d'euros a l'any 2012). Segons dades de l'any 2012, el nombre d'establiments industrials és de 23.841¹⁸⁶, dels quals el 0,64% són indústries extractives (ocupen al 0,95% de les persones i tenen el 6,66% dels ingressos d'explotació), el 94,61% manufactureres (ocupen al 92,89% de les persones i tenen el 79,27% dels ingressos d'explotació), l'1,36% a la producció i distribució d'energia elèctrica i gas (ocupen a l'1,72% de les persones i tenen l'11,88% dels ingressos d'explotació), i el 3,39% al subministrament d'aigua, sanejament i gestió de residus (ocupen al 4,44% de les persones i tenen el 2,19% dels ingressos d'explotació).

A nivell de recerca i desenvolupament (R+D)¹⁸⁷, el nombre total de recursos humans destinats com a investigadors/es, tècnics/ques o auxiliars és de 44.455 persones (representa el 20,7% del total de l'Estat espanyol), de les quals el 21,7% ho fan en el sector de l'administració pública, el 32,61% en l'ensenyament superior i el 45,69% en les empreses i institucions privades sense ànim de lucre. Analitzat el període 2010-2011, s'observa un decrement del 4,22% en l'assignació de persones destinades a la recerca, especialment a nivell d'ensenyament superior i empreses. Les despeses en recerca i desenvolupament a Catalunya han estat de 3.103,71 milions d'euros¹⁸⁸ l'any 2011 (representa el 21,88% del total de l'Estat espanyol i l'1,55% de despesa

184. Els temps de reacció compromés per la Policia de la Generalitat - Cos de Mossos d'Esquadra és el d'arribar al lloc dels fets en el mínim temps possible i, en tot cas, en 12 minuts en aquells casos en què hi hagi perill greu a la vida o la integritat física de les persones i els seus béns. Vid. a : *La Carta de Serveis de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra*.

http://www20.gencat.cat/docs/mossos/Home/01_Els_Mossos_dEsquadra/Carta_de_serveis/docs/20101224_CartaServeis.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

185. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=486&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

186. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=474> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

187. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=492> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

188. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=494> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

sobre el PIB) i han suposat un decremet del 3,98% en referència a l'any 2010. El nombre d'empreses innovadores a Catalunya¹⁸⁹ (any 2011) ha estat de 4.305, suposant un decrement del 19,29% respecte a l'any 2010. A nivell de despesa, s'ha destinat 3.407,53 milions d'euros a innovació, un 6,44% menys que l'any 2010.

En referència al sector energètic¹⁹⁰, el consum final d'energia a Catalunya (14.547,8 milers de tep.¹⁹¹ l'any 2009) ha superat amb escreix la producció d'energia primària (5.974,4 milers de tep.), essent el balanç negatiu del 58,93%. La principal matèria de consum energètica¹⁹² ha estat el gas-oil, seguida de la energia elèctrica i el gas natural. Per sectors¹⁹³, la indústria ha consumit el 26,91% de l'energia, el domèstic el 16,29%, el primari el 3,5%, el sector serveis el 12,32% i el transport un 40,98%.

El sector miner català¹⁹⁴ ocupa a 3.566 persones i té un valor de producció de 574,26 milions d'euros, dels quals el 12,13% fa referència a productes energètics, el 68,2% a minerals no metàl·lics i el 19,67% a productes de pedrera.

El Sistema de Policia per a Catalunya no només ha de donar protecció de seguretat ciutadana en les zones de concentració industrial, sinó que ha de tenir una visió integral de la seguretat que s'haurà de concretar en objectius i accions de seguretat pública i d'autoprotecció¹⁹⁵. La prevenció i investigació dels accidents laborals, els delictes relacionats amb el drets laborals, els plans d'emergència i de protecció en matèria de protecció civil, etc... són alguns exemples, però també l'actuació davant l'activació del Plan Nacional de Protecció de Infraestructuras Críticas (tan nacionals com europees) atenent al Catálogo Nacional de Infraestructuras Estratégicas¹⁹⁶.

189. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=496> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

190. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=498> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

191. La tonelada equivalent de petroli (tep) és una unitat d'energia que equival al rendiment d'una tona de petroli. Vid. a : **WIKIPÈDIA.**, *Tonelada equivalente de petróleo*.

http://es.wikipedia.org/wiki/Tonelada_equivalente_de_petr%C3%B3leo (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

192. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=503> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

193. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=504> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

194. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=506&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

195. Vid. Capítol 2, Apartat 2.2.3.4 de la present Tesi Doctoral, on s'analitza la protecció civil en relació al Sistema de Policia per a Catalunya. [Apartat 2.2.3.4](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

196. Vid. **REAL DECRETO 704/2011.**, de 20 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento de protección de las infraestructuras críticas, on s'articula un complex sistema de caràcter interdepartamental orientat a la prevenció i protecció de les infraestructures crítiques de les amenaces o actes intencionats per fets delictius, com pot ser el terrorisme . Vid. Especialment article 10 es descriu el paper de les Comunitats Autònomes, com és el cas de Catalunya, amb Policia Autònoma pròpia. <http://www.boe.es/boe/dias/2011/05/21/pdfs/BOE-A-2011-8849.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

El sector terciari : els serveis

El sector terciari o de servei el conformen principalment el comerç, el turisme, l'hosteleria, el lleure i les activitats culturals. Estem davant d'un ampli àmbit força diversificat.

Segons dades de l'any 2011, l'àmbit del comerç a Catalunya¹⁹⁷ el conforma 127.511 empreses (amb un total de 152.559 establiments) i ocupa a 561.935 persones (de les quals el 80,6% són assalariades). Les persones ocupades en el sector del comerç representen el 18,4% del total de l'estat espanyol¹⁹⁸. Per àmbits, la venda i reparació de vehicles a motor suposa l'11,2% del valor de producció (ocupa al 8,3% de persones en 10.677 empreses), el comerç a l'engròs i intermediaris el 56,12% (ocupa al 39,92% de persones en 41.761 empreses) i el comerç al detall el 32,68% (ocupa al 51,78% de persones en 75.073 empreses). El nombre d'empreses que es dedica al comerç a distància és de 184 i les que fan venda amb franquícia 289. A Catalunya l'any 2013 s'han realitzat 387 fires d'àmbit comarcal. En referència a salons monogràfics, n'hi ha de 47 tipus, els quals es celebren normalment anyal o biennalment. A nivell general, les exportacions comercials amb l'estranger¹⁹⁹ han augmentat un 7,8% interanual (març de 2014) però també ho han fet les importacions, que han crescut un 14,4% interanual (març 2014). El valor de producció del sector del comerç a Catalunya (dades de l'any 2011) ha estat de 36.318.932 milers d'euros²⁰⁰, el que suposa un 20,9% del total de l'estat espanyol.

El sector turístic català²⁰¹ disposa, segons dades de l'any 2013, de 5.435 establiments (2.850 hotelers, 349 càmpings i 2.236 de turisme rural), amb un total de 591.464 places. L'anàlisi d'aquestes dades ens aporta que hi ha hagut, respecte a l'any 2012, un increment de l'1,65% en el nombre d'establiments (+0,49% d'establiments hotelers, -0,85% de càmpings i +0,8% d'establiments de turisme rural). A nivell de places oferides, l'increment total ha estat del 0,72% (+2,03% en establiments hotelers, -0,89% en càmpings i +4,2% en establiments rurals). El grau d'ocupació²⁰², segons dades de l'any 2013, ha estat del 60,6% en establiments hotelers (+1% que 2012), el 38,4% en càmpings (-1,79%) i el 18% en establiments de turisme rural (-4,76%). El nombre de viatgers s'ha incrementat un 0,66% (18.988.700 persones han visitat Catalunya l'any 2013, de les quals el 63,42% és turisme estranger) i també les pernотacions en un 1,21% (64.285.300 durant l'any 2013, de les

197. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit. <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=509> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

198. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit. <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=952> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

199. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit. <http://www.idescat.cat/novetats/?id=1748> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

200. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit. <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=510> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

201. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit. <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=538> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

202. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.. <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=550> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

quals el 73,5% és turisme estranger). Dels 30.154 milers de persones estrangeres que han visitat Catalunya l'any 2013²⁰³ (+3,52% que l'any anterior), la principal via d'accés ha estat per carretera (60,39%), seguida per l'aeroport (38,47%) i per altres mitjans (1,14%)²⁰⁴. Les principals motivacions per visitar Catalunya²⁰⁵ han estat l'oci (82,91%), motius personals relacionats amb la família, salut i compres (3,29%), per raons professionals (10,04%) i per altres motius (3,76%). Segons dades de l'any 2013, a Catalunya hi ha 2.574 agències de viatge²⁰⁶, 277 oficines de turisme²⁰⁷, 80 camps de golf²⁰⁸, 10 estacions d'esquí²⁰⁹, 47 instal·lacions nàutiques²¹⁰ amb 28.797 amarradors (dades de l'any 2007), 8 parcs aquàtics²¹¹ i 291 equipaments i serveis relacionats amb les quatre zones de platja²¹², segons dades de l'any 2006 (120 a la Costa Brava, 18 a la Costa de Barcelona-Maresme, 36 a Barcelona-Garraf i 117 a la Costa Daurada).

Catalunya sempre ha estat destinatària de turisme per molts motius que fan referència a la seva climatologia, oferta cultural, paisatges, etc. És a partir de la celebració dels exitosos Jocs Olímpics de Barcelona l'any 1992 quan podem parlar d'un abans i un després. El desenvolupament urbanístic de la ciutat, la potenciació de l'obra de Gaudí i de l'art modernista han impregnat a la ciutat de Barcelona (i també a Catalunya) d'una marca de prestigi reconeguda a nivell internacional²¹³. I la prova la tenim en el continu increment dels fluxos turístics a Catalunya que es concreta en moltes ocasions i com hem analitzat, no només amb un turisme estacional sinó també amb un turisme de reunions i congressos a la capital catalana²¹⁴. Aquest increment

203. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=568> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

204. Visiten Catalunya turistes d'Alemanya (8,65%), Bèlgica i Països Baixos (8,76%), França (24,96%), Itàlia (5,65%), Regne Unit (10,47%), Països Nòrdics (4,4%), Suïssa (2,29%) i d'altres països (34,82%). En referència al balanç dels anys 2012-2013, els turistes d'Alemanya s'han incrementat +11,21%, Bèlgica i Països Baixos +3,66%, França +9,38%, Itàlia -0,76%, Regne Unit 4,98%, Països Nòrdics +18,75%, Suïssa 6,34% i d'altres països 5,89%.

205. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=570> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

206. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=575> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

207. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=576> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

208. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=577> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

209. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=578> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

210. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=579> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

211. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=580> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

212. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=581> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

213. El PIB de la ciutat de Barcelona (any 2012) és de 171.000 milions de dòlars, amb un PIB per càpita de 36.280 dòlars. Ocupa el lloc seixanta-u d'un total de tres centes ciutats. Vid. a : **WIKIPÈDIA.**, *Ciudades por PIB*. http://es.wikipedia.org/wiki/Anexo:Ciudades_por_PIB (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

214. Per exemples, el Saló Internacional de l'Automòbil, el Saló Internacional de la Construcció, ... entre d'altres. El Mobile World Congress celebrat el passat mes de febrer de 2014 va suposar uns ingressos

dels fluxos turístics es fonamenta en l'accés a les noves tecnologies de la comunicació²¹⁵, les quals han revolucionat el concepte d'estar informat i de relacionar-se, ja que des de qualsevol indret del món un gran nombre de persones pot organitzar una destinació turística i valorar quina és la oferta i de quina qualitat²¹⁶. L'altre factor que incideix és el transport aeri a un cost assequible, que es concreta en el trànsit de passatgers als aeroports de Girona, Reus i Lleida²¹⁷.

La distribució espacial del fluxos turístics a Catalunya té una repercussió directe en la planificació del territori, especialment a nivell urbanístic i de capacitat de càrregues (sanitàries o de seguretat, per exemple), i que tenen un impacte social en funció de com es reparteixen o concentren en el territori i en quins moments ho fan. El principal indret de destinació és la ciutat de Barcelona com a pol tractor que acumula a un gran nombre de turistes. Seguidament la Costa Brava i la Costa Daurada. Els Pirineus i la Vall d'Aran són importants fluxos turístics on es gaudeix de la muntanya i de l'esquí. Per tant podem afirmar que no tenim a Catalunya uns fluxos turístics distribuïts de manera homogènia pel territori ja que hi ha una alta concentració al litoral i a la ciutat de Barcelona com a principal destinació. Apuntar el recent increment del turisme de nacionalitat russa²¹⁸ i xinesa²¹⁹.

Com estem veient, el turisme no és un sector sinó un cúmul de sectors de caire públic i privat on la persona que gaudeix de l'estància interacciona com a

per a la economia local de 397 milions d'euros i la creació de 12.361 llocs de treball temporals o a temps parcial. Vid. a : **PERIÓDICO DE CATALUNYA, EL.**, *El congreso de móviles generó 397 millones y 12.361 empleos en Barcelona*, 10 de juliol de 2014.

<http://www.elperiodico.com/es/noticias/economia/congreso-moviles-genero-397-millones-12361-empleos-barcelona-3368765> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

215. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anàlisi de les TIC en el sector turístic, Idigital*, 2012. http://www.idigital.cat/documents/10501/25360/Estudi-TIC-Turisme_plaidigital.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

216. Per exemple els estàndards de seguretat. Molts turistes s'informen, prèviament a viatjar sobre quins són nivells d'inseguretat ciutadana.

217. A nivell d'exemple, l'aeropot de Lleida-Alguaire va estrenar el passat 27 de juny vols amb Tel Aviv (deu connexions a l'estiu i deu més a l'hivern), on turistes israelians visiten el nostre País. Per aquest motiu i pel perfil del tipus de turista, s'han hagut d'extremar les mesures de seguretat. Vid. a : **VANGUÀRDIA. LA.**, *Seixanta turistes israelians estrenen els vols entre Tel Aviv i Lleida*, 22 d'abril de 2015. <http://www.lavanguardia.com/ocio/20140627/54411367039/seixanta-sis-turistes-israelians-estrenen-els-vols-entre-tel-aviv-i-lleida.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

218. A efectes de crim organitzat, la màfia rusa té una important incidència en Catalunya, com es destaca en la detenció de sis capos el dia 15 de juny de 2010, acusats de blanqueig de diners i amb una possible vinculació amb l'operació "Java", d'avast a tot l'Estat espanyol i a Europa, en la que han intervingut coordinadament el Cuerpo Nacional de Policía, els Cos de Mossos d'Esquadra i la Ertzaintza. Vid. a : **PAÍS, EL.**, *Detenidos seis capos de la mafia rusa en Cataluña*, 16 de juny de 2010. http://elpais.com/elpais/2010/06/16/actualidad/1276676218_850215.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : **PAÍS, EL.**, *Detenidas 24 personas en España en una operación internacional contra la mafia rusa*, 15 de març de 2010. http://elpais.com/elpais/2010/03/15/actualidad/1268644618_850215.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

219. La màfia txinesa també té un grau de penetració notable en Catalunya, com es constata en la desarticulació el passat 5 d'octubre de 2011 d'un grup mafiós que explotava a cent dones en trenta set prostíbuls a la ciutat de Barcelona. Vid. a : **PERIÓDICO DE CATALUNYA, EL.**, *El grupo mafioso chino desarticulado llegó a explotar a cien mujeres en 37 burdeles de Barcelona*, 5 d'octubre de 2011. <http://www.elperiodico.com/es/noticias/societat/grupo-mafioso-chino-desarticulado-llego-explotar-cien-mujeres-burdeles-barcelona-1171824> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

client²²⁰. El turisme l'hem d'entendre polièdricament, ja que n'hi ha de molts tipus i en ocasions amb destinacions diverses i a vegades contraposades : "De cultura, natura, negocis, congressos, convencions, mèdic, acadèmic, científic, religiós, gastronòmic, esportiu, de compres, de creuers o de luxes (...) Una destinació pot ser un municipi, una comarca o una província, però també un paisatge, un restaurant, un hotel, un càmping, una estació d'esquí o un parc temàtic"²²¹.

El turisme és un motor estratègic que genera riquesa i prosperitat a Catalunya i el Sistema de Policia ha de ser especialment sensible a aquest eix econòmic per preservar i millorar els elevats índex de seguretat que es gaudeix a Catalunya, com ens argumenta MANUEL BALLBÉ : “La seguridad seguirá siendo un aspecto clave de nuestro crecimiento económico. Las cifras son evidentes. España, con solo solo dos meses de verano, recibe unos 58 millones de turistas. Brasil, casi un continente con 12 meses de verano, tan solo recibe 8 millones, y la principal explicación es la falta de seguridad. España tiene dos homicidios por 100.000 habitantes y Brasil, 30 homicidios por 100.000 habitantes. Es evidente que aquí las políticas de seguridad se han llevado a cabo de forma ejemplar, aunque sigamos sin reconocerlo. Somos uno de los 10 países más seguros del mundo. Este dato debería hacernos cambiar de actitud y tendríamos que empezar a reconocer la labor de los profesionales de la prevención (asistentes, educadores y mediadores sociales, policías, etcétera) y de los responsables políticos que durante estas tres últimas décadas han llevado las áreas de seguridad municipal”²²².

El fet de disposar d'un Sistema de Policia per a Catalunya ha de facilitar una millor prioritització de les accions a dur a terme i dels recursos humans i materials que cal assignar. Els convenis de col·laboració entre municipis²²³ per a la prestació de serveis policials pot ser una eina que permeti racionalitzar els recursos policials i focalitzar més agents de policia en els territoris i les demarcacions que ho necessitin, per exemple, davant l'increment poblacional per turisme. I aquesta possibilitat de col·laboració sota

220. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Estratègic de Turisme de Catalunya 2013-2016 i Directius Nacionals de Turisme 2020*, pàg. 5 : "El turista interacciona de forma directa com a client o com usuari amb sectors com ara el transport, l'allotjament, les activitats d'oci, els esports, el comerç, la cultura, l'agricultura, la pesca, l'alimentació, el medi natural, el coneixement, la salut, l'educació, la seguretat, la justícia, el territori, les finances, les obres públiques o l'energia".

http://empresaiocupacio.gencat.cat/web/contenut/20_-_turisme/coneixement_i_planificacio/recerca_i_estudis/documents/arxius/pla.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

221. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Estratègic de Turisme de Catalunya 2013-2016 i Directius Nacionals de Turisme 2020*, pàg. 5 : http://empresaiocupacio.gencat.cat/web/contenut/20_-_turisme/coneixement_i_planificacio/recerca_i_estudis/documents/arxius/pla.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

222. **BALLBÉ, M.**, “Un buen modelo de seguridad. Un debate de fondo en la campaña electoral”, *article al diari El Periódico de Cataluña*, 23/05/2007.

<http://www.caffereggio.net/2007/05/23/un-buen-modelo-seguridad-manuel-ballbe-el-periodico/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

223. Vid. **ORDRE INT/242/2012**, de 3 d'agost, per la qual s'estableix el procediment d'autorització dels acords de col·laboració entre municipis per a la prestació dels serveis de policia local.

<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6190/1257651.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

un criteri de flexibilitat hauria de ser extensiva a tot el territori, ja que com hem vist, el turisme afecta amb més intensitat a la ciutat de Barcelona però també a tot el litoral català, zones de muntanya i actualment està en expansió a les comarques interiors²²⁴. L'increment d'agents, si escau, i la racionalització dels recursos humans en tot cas, han de respondre al dimensionament de la necessitat. Per tant i des d'un punt de vista operatiu, caldrà prestar totes les funcions policials necessàries a tota la població però atenent també específicament a un sector que unes característiques i interessos concrets: superar les barreres idiomàtiques, atenció especial a formes delictives que tenen com a objectiu-víctima a la població turística, vigilància especial en certs indrets de comerç i oci, els punts massius d'arribades, com poden ser aeroports, ports, estacions de ferrocarrils i autobusos, zones d'esbarjo i descans a les autopistes, etc... La realització d'accions formatives adreçades a la Policia de Catalunya i a d'altres professionals relacionats amb la seguretat en entorns turístics són de gran utilitat per prendre consciència de la seva importància i complexitat²²⁵. Cal emfatitzar en la importància d'informar a la ciutadania sobre aquells consells de seguretat que impossibilitin o dificultin ser víctima d'un fet delictiu²²⁶.

Els indrets de pernoctació són un altre aspecte important des del punt de vista de la prevenció policial. Segons es desprèn de la ocupació hotelera²²⁷, l'estada mitjana es situa en 2,8 pernoctacions per viatger. Del total de les 300.814 places hoteleres de l'any 2013²²⁸, el 90,88% són hotels i 9,12% a hostals i pensions. S'ofereixen 272.965 places de càmping²²⁹ i en referència al turisme rural²³⁰, del total de les 17.685 places, el 12,3% són cases de poble compartides, el 25,7% pertanyen a cases de poble independents, el 18% a masies i el 44% a masoveries.

224. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Estratègic...*, op. cit., pàg. 4, punt 3.

http://empresaocupacio.gencat.cat/web/contenut/20_-_turisme/coneixement_i_planificacio/recerca_i_estudis/documents/arxius/pla.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

225. Com per exemple, la jornada sobre seguretat i turisme organitzada per l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya a Lloret de Mar (Girona) el dia 12 de juny de 2014.

226. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Departament d'Interior.

<http://interior.gencat.cat/ca/index.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

TOURIST GUIDE BARCELONA., *Seguridad en Barcelona - Aprende y Aplica los 16 Consejos de Seguridad.* <http://www.barcelona-tourist-guide.com/sp/general/seguridad/seguridad-barcelona.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

227. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Observatori d'Empresa i Ocupació, Nota d'ocupació hotelera, 2014.

http://observatoriempresaiocupacio.gencat.cat/web/contenut/02_-_ambits_tematicos/turisme/01_-_oferta_turistica/01_-_conjuntura/ocupacio_hotelera/2014/arxius/nota_ocup_hotelera_mai14.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

228. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6033&V4=6031&ALLINFO=TRUE&PARENT=100&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

229. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6034&V4=6036&ALLINFO=TRUE&PARENT=100&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

230. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6037&V4=6039&ALLINFO=TRUE&PARENT=100&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

El turisme de creuer ha estat un fenomen creixent a Catalunya que s'ha consolidat com una alternativa per fer vacances i suposa un ferm motor d'impuls econòmic. La ciutat de Barcelona rep aproximadament a set milions de turistes a l'any, amb uns catorze milions de pertocacions, un impacte econòmic valorat en uns vint-i-dos milions d'euros al dia i genera uns cent mil llocs de treball. La capital catalana, com a primer port creuerístic de la Mediterrània i d'Europa (quarta posició a nivell mundial), ha acollit a dos milions cinc-cents mil passatgers i ha rebut 900 escales. Aquest tipus de turisme ha deixat a la ciutat de Barcelona uns tres cents milions d'euros durant l'any 2011²³¹. La seguretat dels passatgers que visiten la ciutat de Barcelona²³² i d'altres indrets d'interès a Catalunya mereix una especial atenció per part del Sistema de Policia, per minimitzar els fets delictius (furts, estrebades i estafes) i aconseguir la millor percepció de seguretat. L'increment de la vigilància, amb agents uniformats i no uniformats, grups especialitzats d'investigació, accions formatives i d'autoprotecció pels turistes i un eficaç coordinació entre els membres de la Policia de Catalunya i les forces de seguretat de l'Estat, amb la col·laboració de la seguretat privada. Una bona praxis al respecte, és el dispositiu especial dut a terme pel Cos de Mossos d'Esquadra anomenat “Creueristes” (juny de 2013), on es van incrementar la vigilància a les zones pròximes al port de Barcelona i en els llocs d'accés al transport públic²³³.

Atenent a la importància estratègica de tot el sector turístic a Catalunya, seria adient que el Sistema de Policia per a Catalunya ho incorporés com a element clau i prioritari en el disseny dels dispositius de seguretat, assignació d'agents i recursos materials, especialització formativa, investigació dels fets delictius i atenció a les víctimes, amb la finalitat de preservar i facilitar la prosperitat d'aquest sector tan necessari pel País. Un pla de seguretat pel turisme podria ser una proposta interessant que sistematitzés les necessitats turístiques, els riscos actuals i potencials del sector, les seves localitzacions i característiques, i les accions que caldria emprendre. Aquest pla de seguretat

231. Vid. a : **PORT DE BARCELONA.**, <http://www.portdebarcelona.cat/ca/web/economic/4> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

232. La ciutat de Barcelona ocupa el lloc quaranta entre cinquanta millors ciutats del món amb més qualitat de vida, i la posició seixanta tres entre les ciutats més segures per viure, segons l'Estudi mundial sobre Qualitat de Vida 2011. Vid. a : **VANGUÀRDIA, LA.**, *Barcelona, entre les cinquanta millors ciutat del món per viure, 29 de novembre de 1011.*

<http://www.lavanguardia.com/encatala/20111129/54239530821/barcelona-cinquanta-millors-ciutats-viure.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : **WIKIPÈDIA.**, *Ciudades por calidad de vida.*

http://es.wikipedia.org/wiki/Anexo:Ciudades_por_calidad_de_vida (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

233. Vid. a : **324.CAT, CANAL INFORMATIU.**, *Els Mossos d'Esquadra intensifiquen la vigilància per als turistes de creuer al Port de Barcelona*, 10 de juny de 2013.

<http://www.324.cat/noticia/2134495/catalunya/Els-Mossos-d'Esquadra-intensifiquen-la-vigilancia-per-als-turistes-de-creuer-al-Port-de-Barcelona> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

hauria d'estar inclòs dins del Pla General de Seguretat de Catalunya²³⁴, i tindria afectacions en els plans dels àmbits regionals i locals.

2.2.3.3.- La societat que cohesiona i genera benestar : l'educació, el treball, la qualitat i condicions de vida, la salut, els habitatges i edificis i la participació ciutadana

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de ser sensible a la realitat actual, la qual ens planteja nous riscos socials, on la feina estable i ben remunerada està en risc d'extinció i el fenomen de l'exclusió social està en plena expansió, entesa com aquella situació d'acumulació i combinació de factors de desavantatge diversos, vinculats a diferents aspectes de la vida personal, social, cultural i política dels individus. I es que : “En una sociedad plural y diversa, cuyo valor fundamental es el de las libertades individuales en un marco de equidad, lo único que puede cohesionar moralment a los individuos es un conjunto de deberes que les obligue a vivir juntos respetándose mutuamente y procurando que los derechos de cada uno no sean vulnerados”²³⁵

A Catalunya, entre els anys 2006 i 2011 : “S'ha produït un increment més que notable tant de la privació material severa, que ha passat del 2,9% al 8,2%. Els principals perjudicats d'aquest increment de la pobresa són dos segments de la població. Per una banda, els que abans de la crisi ja vivien una situació de pobresa, que han passat a ser més pobres (el percentatge de població en risc de pobresa extrema va passar del 3,6% l'any 2008, al 7,7% al 2011), i per l'altra, moltes persones que fins al 2008 havien estat considerades classes mitjanes, que han passat a incrementar les llistes de l'atur i les sales d'espera del serveis socials”²³⁶. La població de l'àmbit rural també presenta uns estàndards econòmics i educacionals per sota de la mitjana dels entorns urbans : “Por una parte problemas derivados de la reestructuración económica de las áreas rurales, relacionados con la falta de desarrollo económico, han conducido a una informalización del mercado de trabajo. Por otra parte, problemas generados por el desigual desarrollo social y económico de las áreas rurales han llevado a una disparidad en la distribución de empleos e ingresos entre las comunidades rurales”²³⁷.

234. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Pla general de seguretat de Catalunya 2014-2015, Departament d'Interior. <http://www.confecom.cat/wp-content/uploads/2014/04/pla-general-seguretat-Catalunya-2014-2015.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

235. **CAMPS, V.**, “La moral del ciudadano”, *Revista Democracia y Gobierno Local*, núm. 22, 2013, pàg. 5.

236. **GUERRA, S.**, “Pobresa i desigualtats socials a la Catalunya del segle XXI”, *Informe social 2013, Atur, pobresa i desigualtats a Catalunya, Col·lecció Informes núm. 07*, Fundació Rafael Campalans, 2014, pàg. 34.

237. **IZCARA, S.P.**, “Infraclases rurales : procesos emergentes de exclusión social en España”, *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 97, 2002, pàgs. 127-128. http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_097_07.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Des de Sistema de Policia per a Catalunya cal treballar en dos eixos per fer front a aquesta situació : constituir-se com el millor servei públic i orientar les estratègies per millorar la qualitat de vida de la comunitat, des de la prevenció i amb proximitat. Per tant, cal focalitzar esforços per aconseguir cohesió social, entesa com els processos mitjançant els quals s'estableixen vincles socials entre persones de diferents grups socials que se senten reconeguts com a pertanyents a una mateixa comunitat.

El Sistema de Policia no ha de tenir com a única finalitat la prestació d'un servei. Ha d'aspirar a que la ciutadania no sigui simplement “un usuari” sinó “un membre actiu de la nostra comunitat” ²³⁸. El paper de la comunitat és determinant per aconseguir cohesió social i dificultar l'exclusió : “La clave para la cohesión social está en la fortaleza de las comunidades, no en la de sus instituciones. A medida que se van rompiendo los vínculos de los grupos, la propia comunidad ha de convertirse en la matriz social que nos mantenga unidos, del mismo modo que ahora es la matriz económica la que une a las personas con las oportunidades de empleo y a las empresas con las personas” ²³⁹. Es produeixen processos de deteriorament social i econòmic en els entorns urbans principalment, que reben el terme “infraclasse” : “Hace alusión a formas de conducta identificables y a un cambio en las normas y aspiraciones de un grupo heterogéneo de familias e individuos urbanos, en claro contraste a las presentadas por el conjunto de la sociedad. Los rasgos asociados a los infraclase són : alto porcentaje de madres solteras, elevado número de nacimientos fuera del matrimonio, familias matrifocales, fuerte dependencia de prestaciones sociales, condiciones de vida precarias, desempleo de larga duración, baja cualificación profesional y escasas perspectivas de empleo, aislamiento social e inserción en el mundo del crimen” ²⁴⁰.

A altres països, com el Regne Unit i França, així com als Estats Units, cada cop més tenen més interès : “Les polítiques públiques que parteixen de la premissa de connectar seguretat urbana amb un medi urbà que permeti el desenvolupament sostenible i la cohesió social. Així, s'elaboren normes concretes per afavorir la prevenció de la delinqüència mitjançant la planificació urbanística, recollint-ne aspectes com la lluita preventiva contra la segregació urbana o l'abordatge de la ubicació de certs llocs de culte des d'una nova perspectiva” ²⁴¹.

Un altre aspecte important a analitzar en el Sistema de Policia és la diversitat cultural. La seva importància la podem trobar en la Declaració

238. DRUCKER, P.F., *Organitzacions sense ànim de lucre. Gestió : teoria i pràctica*, Barcelona, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 2000, pàg. 55.

239. FLORIDA, R., *La clase creativa*, Barcelona, Ediciones Paidós Ibérica, S.A., 2010, pàg. 413.

240. IZCARA, S.P., “Infraclases rurales...”, op. cit., pàg. 128.

http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_097_07.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

241. SÁNCHEZ, E., “Una introducció al civisme i la convivència”, *Apunts de seguretat, núm. 1*, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2008, pàg. 65.

Universal sobre la diversitat cultural on s'afirma que : “Encarna l'originalitat i la pluralitat de les identitats que caracteritzen els grups i les societats que componen la humanitat (...) És tan necessària pel gènere humà com la biodiversitat per als éssers humans”²⁴². Per tant, des dels poder públics cal defensar-la fermament per què és inseparable a la dignitat de les persones, amb compromís en el respecte dels drets humans i les llibertats fonamentals, especialment la dels pobles autòctons i les minories. I és que : “L'aparició de noves necessitats, nous escenaris, planteja la necessitat de repensar les funcions policials. La configuració d'una societat multicultural implica l'existència de noves identitats, de nous conflictes. Això implica la necessitat de millorar el coneixement de les diferents cultures minoritàries, de prevenir i reprimir el racisme i la xenofòbia”²⁴³.

En referència a les persones nouvingudes, s'afirma que : “En les societats de l'opulència, si no s'hagués pogut disposar dels immigrants, hauria calgut inventar-los i no només per raons econòmiques. De fet, abans que comencés a fer-se notòria l'arribada massiva de la gent procedent d'altres països, la funció del “boc expiatori” l'acompleixen els drogoaddictes. Ara, preferiblement, ho són, justament, els col·lectius amb una sobre representació d'estrangers : les prostitutes i proxenetes, els grups de delinqüència organitzada i, en general i sense gaire més discriminació, els estrangers”²⁴⁴. Sobre l'àmbit de la diversitat cultural, existeixen discursos reactius i discursos proactius que caldria matisar : “Mentre que els primers interpreten els conflictes que puguin sorgir entre immigrants, ciutadans i institucions públiques com un conflicte d'interessos, els segons ho fan com el d'un repte que cal afrontar, com a una part del procés de socialització entre totes les parts. El discurs reactiu té en compte les prioritats de la població ciutadana (els votants, de cultura i identitat homogènia), mentre que el discurs proactiu, al seu torn, fa servir de marc de referència la totalitat de tota la població”²⁴⁵. El Sistema de Policia per a Catalunya haurà de ser capaç de combinar i complementar les accions proactives amb les reactives, ja que encara que aquestes últimes, mitjançant una aplicació rigorosa de les normes, poden donar un resultat positiu a curt termini, es fa necessari prioritzar les accions proactives per actuar sobre les causes.

Sobre el concepte de ciutadanisme, que sorgeix de les tesis del discurs reactiu, hem de tenir present que podem estar davant d'una versió moderna del popularisme : “Consisteix en una retòrica que es nodreix de la fractura de la societat entre ciutadans i no-ciutadans. En la seva vessant política, aquest posicionament es mostra defensor de la sobirania del primers en detriment

242. Vid. a : UNESCO., *Declaració universal sobre la diversitat cultural*, 31 Conferència General. París, 2001. http://www20.gencat.cat/docs/CulturaTematic/Documents/declaracio_diversitat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

243. AGUADO, V., “Estudio preliminar...”, op. cit., pàg. 31. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

244. CURBET, J., *El rei nu. Una anàlisi de la (in) seguretat ciutadana*, CCG Edicions, 2010, pàg. 91.

245. SÁNCHEZ, E., “Una introducció ...”, op. cit., pàg. 66.

dels segons; en el seu aspecte socioeconòmic, defensa els interessos socioeconòmics, els amenaçats beneficis del sistema del benestar i dels drets socials adquirits; finalment hi ha un ciutadanisme cultural (o ètnic) que fa una crida identitària i nacionalista davant el procés de canvi causat per la diversitat”²⁴⁶. Les societats són estables en tant en quant hi ha barreja de persones residents amb persones que venen i després se'n van, com apunta JANE JACOBS al afirmar que : “Los que permanecen durante largos períodos de tiempo proporcionan continuidad, mientras que los recién llegados proporcionan la diversidad y la interacción que, a su vez, generan la mezcla creativa”²⁴⁷.

La incorporació constant de persones nouvingudes de diferents orígens i que arriben a la nostra societat amb altres pràctiques culturals i amb necessitats vitals bàsiques, implica que el sistema de policia hagi d'adaptar-se constantment a la ciutadania a la qual han de servir. Estem davant un aspecte complex de la nostra societat on : “La heterogeneïtat de la nostra societat deriva d'una multiplicitat de factors, com ara els condicionaments socioeconòmics, el gènere, l'edat, l'origen cultural, etc. La diversitat de la nostra col·lectivitat no s'infereix únicament de les diferents comunitats culturals que la integren. D'altra banda, cal superar la concepció que les problemàtiques en l'àmbit del civisme i la convivència tenen relació directa amb la presència de col·lectius immigrants, ja que el component cultural no és més significatiu que d'altres en relació amb els comportaments cívics o incívics”²⁴⁸. Els conflictes multiculturals tenen el denominador comú de la diversitat de les cultures i moltes vegades estan fonamentades en la manca d'entesa i la manca de comunicació. En el marc de les relacions veïnals es donen conflictes relacionats amb la convivència, apareixen discrepàncies per sorolls, els animals domèstics, la utilització de béns comunitaris, els olors i fums, les zones d'oci, la utilització dels espais públics, ...

Una de les assignatures pendents dels cossos policials és la incorporació de persones nouvingudes en les seves organitzacions. La millor manera de servir a la comunitat és que la policia sigui un veritable reflex de la societat. Per exemplaritzar-ho, el cas nord-americà on : “La policia, junt a altres treballs públics, va ser el canal principal a través del qual les classes immigrants s'integraven en la vida nord-americana. Quan les onades d'immigrants arribaven a les ciutats nord-americanes en expansió, la composició ètnica dels departaments de policia reflexava els orígens de la població que acabava d'arribar”²⁴⁹.

246. SÁNCHEZ, E., “Una introducció...”, op. cit., pàg. 66.

247. FLORIDA, R., *La clase...*, op. cit., pàg. 413.

248. SÁNCHEZ, E., “Una introducció...”, op. cit., pàg. 66.

249. GREENE, J.R., “La policia de proximidad en Estados Unidos : cambios de naturaleza, estructura y funciones de la policia”, *Justicia Penal Siglo XXI*, pàg. 354.

L'educació

La prevenció i les actuacions del Sistema de Policia per a Catalunya han d'incidir en tots aquells camps que poden suposar una amenaça pels drets i llibertats de la ciutadania. Les accions han d'anar encaminades a tota la societat, tenint una especial atenció vers els sectors més vulnerables de la comunitat. L'educació és una eina potentíssima davant d'una societat que requereix : “Además de una legislación que funcione y se haga cumplir, personas virtuosas y dispuestas a cooperar en el interés de todos, y no sólo atentas a su interés particular. Transformar las tendencias egoístas del individuo en comportamientos que miren más allá de los intereses personales es el objetivo de una educación cívica”²⁵⁰.

L'educació és el present i el futur de la nostra societat, és el vector que enllaça els valors fonamentals compartits amb els coneixements i els més alts nivells desitjables d'instrucció personal²⁵¹ que permetin cohesionar a la comunitat i preservar la convivència. Per tant, la societat necessita de l'educació i el Sistema de Policia per a Catalunya ha de ser conscient de la seva importància i vàlua. Les accions que es poden dur a terme des de les organitzacions policials són diverses i s'ha d'adreçar a tots els àmbits que conformen la comunitat educativa : les mares i pares, l'alumnat, el professorat i a la societat en general.

El Sistema de Policia ha de planificar accions concretes per assolir la protecció de l'alumnat i professorat però també contribuir des del coneixement de les organitzacions policials a la prevenció delinqüencial i a la convivència ciutadana. En referència a la protecció de l'alumnat, s'han de dur a terme itineraris segurs per arribar a les escoles i centres educatius²⁵², dissenyar uns accessos als centres segurs des del punt de vista de la seguretat viària (com factor molt alt de risc), on es pugui harmonitzar el trasllat segur amb vehicles dels nens i joves amb la necessària seguretat de l'entorn escolar. Es pot cercar la col·laboració del teixit comercial i associatiu en aquests itineraris, amb la finalitat que els comerços siguin un referent per l'alumne davant d'incidents (pèrdua, inclemències climàtiques, etc...).

Són nombroses les accions preventives i de transmissió de coneixements i experiències que el Sistema de Policia ha de realitzar cap a la comunitat educativa, amb l'objectiu de conscienciar i millorar la seva seguretat. En els

250. CAMPS, V., “La moral...”, op. cit., pàg. 8.

251. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., Institut d'Estadística de Catalunya. Segons dades de l'*Anuari estadístic de Catalunya*, Institut d'Estadística de Catalunya, i atenent al nivell d'instrucció en la població de 16 o més anys, segons les dades de l'any 2011, no sap llegir o escriure el 2,36% (32,61% d'homes i 67,39% dones), no té cap estudi l'11,48% (41,35% d'homes i 58,65% dones), disposa d'educació primària el 18,59%(46,7% d'homes i 53,3% dones), la ESO el 39,13%(52,07% d'homes i 47,97% dones), batxillerat superior el 18,72% (50,66% d'homes i 49,34% dones) i FP grau mitjà el 9,72%(53,51% d'homes i 46,49% dones). <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=765> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

252. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Fem Trànsiting. Els camins escolars : segurs pas a pas cap a l'escola*. http://www.gencat.cat/transit/infotransit/files/media/download/08_fem_transiting.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

àmbits delinqüencials, tot el que fa referència al mal ús de les xarxes socials, el bulling, les baralles en els entorns escolars, ... poden ser alguns exemples. En la seguretat viària cal prevenir l'accidentalitat del trànsit (en el paper de l'alumne com a vianant i com a conductor, especialment de bicicletes i ciclomotors), el consum de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, etc... i sobre la convivència i el civisme, educar en la tolerància i el respecte a les normes, amb accions com la tenència responsable d'animals de companyia o el comportament cívic. El paper de la policia en la protecció de les entrades i sortides dels centres educatius és molt necessari, a efectes de regulacions de trànsit per conveniar el trànsit rodat amb el trànsit vianant²⁵³, però també per dissuadir i prevenir fets delictius gràcies a la presència policial.

Un altre aspecte important que cal abordar és l'absentisme escolar²⁵⁴. La detecció d'alumnes fora de l'horari escolar, una bona coordinació amb els centres educatius (per exemple, la comunicació de l'absència de l'alumne) i uns protocols de detecció i actuació eficaços són aspectes importants que s'han de dur a terme.

La protecció de tots els centres escolars de Catalunya és una qüestió que cal planificar i prioritzar en funció del perfil de risc genèric o concret que tingui cada centre escolar, atenent a la seva gran quantitat²⁵⁵ i als seus nivells de concentració i dispersió geogràfica²⁵⁶. La protecció dels entorns universitaris mereix d'una anàlisi específica atenent a les seves particularitats²⁵⁷, com ho constaten els estudis i investigacions que s'han realitzat al respecte²⁵⁸.

253. Per valorar l'impacte de la mobilitat en els horaris d'entrada i sortida dels centres escolars (en cas de pluja encara és major), només cal analitzar l'entorn un dia no lectiu, on es pot constatar una major fluidesa del trànsit degut a l'absència de vehicles privats que transporten als alumnes.

254. Les taxes específiques d'escolarització a Catalunya per 100 habitants és del 81,89% de 2 a 4 anys; del 88,99% als 16 anys i del 81,66% als 17 anys. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA., Anuari estadístic...**, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=760&V4=761&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

255. En referència a l'educació infantil, educació especial, educació secundària, formació de persones adultes i ensenyaments a distància, segons dades del curs 2012-2013, a Catalunya hi ha un total de 3.837 centres d'ensenyament, dels quals el 70,1% són públics i el restant 29,9% d'àmbit privat. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA., Anuari estadístic...**, op. cit..

- Educació infantil. <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=735> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- Educació especial. <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=738> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- Educació secundària. <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=742> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- Formació persones adultes. <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=763> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- Ensenyaments a règim especial. <http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=747> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

256. L'àmbit Metropolità concentra el 57,1% del total de centres d'ensenyament, les Comarques Gironines l'11,48%, el Camp de Tarragona el 9,06%, les Terres de l'Ebre el 3,13%, Ponent el 8,13%, les Comarques Centrals el 9,1% i l'Alt Pirineu i Aran el 2%²⁵⁶. Un total de 107.194 professors i professores treballen en l'àmbit d'ensenyament, dels quals el 66,8% ho fan el sector públic i el restant 33,2% en el sector privat. A nivell d'alumnat, del 1.358.191 alumnes el 68% estudien en centres públics i el 32% en privats. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA., Anuari estadístic...**, op. cit..

257. En l'exercici escolar 2011-2012, als dotze centres universitaris existents a Catalunya s'han matriculat un total de 142.925 alumnes en estudis de grau (un 41.07% més que l'any anterior) amb un total de 4.033 alumnes titulats, i 21.541 en màsters oficials (un 8,32% més que l'any anterior) amb 10.176 titulats. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA., Anuari estadístic...**, op. cit.

El treball

El dret al treball té la cara més negativa en la taxa d'atur, que es situa en el 22,1% (primer trimestre de 2014), afectant als homes en un 23,07% i a les dones un 21,03%. Per grups d'edat, el sector més desafavorit és el de la franja d'edats entre els 16 i els 24 anys (49,53%), seguit per la franja entre els 25 i els 54 anys (20,47%) i finalment per les persones amb més de 54 anys (16,26%).

Les indesitjables però reals tensions que provoca no tenir un lloc de treball fan necessari que el Sistema de Policia per a Catalunya hagi de garantir, en aquests aspectes, el dret de manifestació i concentració de la ciutadania²⁵⁹. Segons dades de l'any 2013, a Catalunya han participat 448.000 persones en vagues (un increment del 27,7% en referència a l'any 2012 i del 50,4% respecte al 2011) amb un total de 1.098,5 milers de jornades no treballades.

Un altre aspecte que cal destacar en relació amb el treball són els accidents, especialment la seva prevenció i investigació per depurar-ne responsabilitats. Del total dels 86.773 accidents de treball en jornada laboral amb baixa²⁶⁰, l'1,93% han estat al sector econòmic de l'agricultura, el 19,61% a la indústria, el 7,49% a la construcció, el 54,83% a serveis i el 16,14% in itinere. Des del punt de vista de la lesivitat, el 99% han estat lleus, el 0,9% greus (783 accidents) i la resta mortals (80 accidents). Podem veure, atenent a aquestes xifres, la necessitat de prevenir l'accidentalitat laboral (també la dels agents de policia en l'exercici del seu càrrec) amb un ús adequat del material de protecció assignat, uns adequats protocols d'actuació i una especial prevenció en els trasllats des de les llars del treballadors fins els llocs de treball, i a l'inrevés²⁶¹.

<http://www.idescat.cat/dequavi/Dequavi?TC=444&V0=5&V1=4> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

258. ABDELKADER, J.M., *Modelos de seguridad y policia en los campus universitarios*, Tesis Doctoral, Departamento de Derecho Público y Ciencias Histórico-Jurídicas, Programa de doctorado en seguridad y prevención, Universidad Autónoma de Barcelona, Director Dr. MANUEL BALLBÉ MALLOL, 2006.

259. Vid. LEY ORGÁNICA 9/1983., de 15 de julio, reguladora del derecho de reunión. Texto consolidado. Última modificación : 28 de julio de 2011. <https://www.boe.es/buscar/pdf/1983/BOE-A-1983-19946-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

260. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/dequavi/Dequavi?TC=444&V0=5&V1=5> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

261. Del total de la població ocupada major de setze anys, el 20,4% treballa al barri de residència, el 32,9% a un altre barri del municipi, el 37,43% a un altre municipi de l'àmbit, el 3,24% fora de l'àmbit i el 6,03% de forma irregular. En referència al desplaçaments al lloc de treball, el 23,25% ho ha a peu o en bicicleta, el 53,11% en transport privat i el 23,64% en públic. Sobre els temps utilitzat en el desplaçament al lloc de treball (només anada), el 35,38% triga menys de quinze minuts, el 44,02% entre quinze i trenta minuts, el 18,7% més de trenta minuts i el restant 1,9% no consta.

Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.,

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6788&V4=5699&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6793&V4=5701&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6798&V4=5702&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

La lluita contra la precarietat laboral i la persecució dels delictes relacionats contra els drets dels treballadors i treballadores també ha de ser una prioritat del Sistema de Policia, amb col·laboració de la Inspecció de Treball.

La qualitat i condicions de vida

La inseguretats ciutadana ocupa la posició número tretze d'un llistat dels quaranta principals problemes que existeixen actualment a Espanya, segons les opinions de la ciutadania. Els principals són l'atur, la corrupció i el frau, els problemes econòmics, els polítics, la sanitat, l'educació, els problemes socials, les "retallades", els problemes relacionats amb la qualitat del treball, els nacionalismes i la immigració²⁶².

El Sistema de Policia per a Catalunya necessita estar posicionat perquè ha de ser un referent per a la ciutadania, dins de les administracions públiques i de la resta de sectors privats. Aquesta posició ha d'implicar claretat sobre els objectius que es volen aconseguir i en les accions que s'han de dur a terme. Vol dir també no estar immòbil : cal progresar, prestar serveis amb proximitat, de manera proactiva, amb eficàcia i utilitat pública i atenent a les necessitats de la ciutadania. El posicionament és el punt de partida en la recerca de la millor qualitat de vida de la comunitat tenint en compte les preocupacions col·lectives. Però per fer-ho : “Las ciudades deben encontrar formas de asegurar que sus políticas sean definidas y guiadas por datos cualitativos y cuantitativos, y no fundadas en prejuicios o posturas ideológicas. Deben comprometerse con una evaluación sistemática de sus acciones de prevención, con el fin de aumentar la eficiencia y por tanto llevar la prevención a una nueva etapa de profesionalización”²⁶³.

Per posicionament també hem d'entendre el lloc que volem ocupar en la ment de la nostra població²⁶⁴. El Sistema de Policia per a Catalunya vol posicionar-se per servir a la ciutadania com a :

- ✓ Proper.
- ✓ Assistencial.
- ✓ Proactiu.
- ✓ Modern.
- ✓ Eficaç.

Aquest marc conceptual cal implantar-lo tant a nivell intern com extern de les organitzacions policials i entre els usuaris de la seguretat pública. I s'ha de

262. Vid. a : **CENTRO DE INVESTIGACIONES SOCIOLOGICAS.**, *Barómetro de Octubre 2014. Estudio núm. 3.041*, 2014, pàg. 4.

http://www.cis.es/cis/export/sites/default/-Archivos/Marginales/3040_3059/3041/es3041mar.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

263. Vid. a : **EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY.**, *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012, pàg. 7.

264. **RIES, A., TROUT, J.**, *Positioning, The battle for your mind*. Warner Books - McGraw-Hill Inc., New York, 1981.

nodrir tant d'allò que és el servei públic com del que no serà, dintre d'una tensió dinàmica diferenciadora que ha de conduir sempre els processos comunicatius i les iniciatives gestionalis.

Així, un exemple de posicionament plausible del sistema que vagi més enllà dels plantejaments estàndards podria ser :

Taula núm.9

Paràmetres de posicionament del Sistema de Policia per a Catalunya

PARAMETRE DE POSICIONAMENT	ALTRES MODELS	SISTEMA DE POLICIA DE CATALUNYA
FINALITAT	SEGURETAT CIUTADANA	QUALITAT DE VIDA CIUTADANA
PRIORITATS	INCIDENTS CRIMINALS ALARMANTS	PREOCUPACIONS DELS CIUTADANS
MITJANS MÉS VALORATS	RAPIDESA I EFICÀCIA	PROXIMITAT I COOPERACIÓ CIUTADANA
ACTITUD DAVANT LES PETICIONS CIUTADANES	DERIVAR LES "NO POLICIALS"	TOTES S'HAN DE DETECTAR I ATENDRE
VISIÓ DEL PROCÉS JUDICIAL	UN FI IMPORTANT	UN MITJÀ MÉS
MESURA D'EFICÀCIA	LA QUANTITAT DE DETENCIONS, APREHENSIONS I DENÚNCIES	LA SENSACIÓ DE BENESTAR, SEGURETAT I TRANQUIL·LITAT
CONTROL DE QUALITAT	BASAT EN EL CONTROL DELS TREBALLADORS	BASAT EN EL CONTROL DELS PROCESSOS
FLUXOS D'INICIATIVA	VERTICALS	CIRCULARS
TRACTAMENT DEL "VORAL SOCIAL"	CONTUNDÈNCIA POLICIAL	ASSISTÈNCIA SOCIAL
OBJECTIU SOBRE ELS RECURSOS HUMANS	CONDICIONAR COMPORTAMENTS	GUANYAR LES SEVES ACTITUDS

Font : JUAN CARLOS CASSOU FERNÁNDEZ²⁶⁵.

Per tant, els aspectes de posicionament del Sistema de Policia per a Catalunya i dels cossos policials que el conformen venen determinats per la seva finalitat, que és la d'aconseguir la millor qualitat de vida per la comunitat²⁶⁶. Aquesta qualitat de vida està definida per les prioritats que la ciutadania estableix i que han de ser els objectius a assolir per les polítiques públiques mitjançant la proximitat i la cooperació ciutadana. L'eficàcia del sistema vindrà mesurada per la percepció i sensació de benestar, tranquil·litat

²⁶⁵. Juan Carlos Cassou Fernández és comandament de la Policia Local de Sant Boi de Llobregat (Barcelona). Està llicenciat en Ciències de la Comunicació per la Universitat de Barcelona.

²⁶⁶. AGUADO, V., "Estudio preliminar...", op. cit., pàg. 36.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015). L'autor afirma que : "Cal que des d'aquest sistema es desenvolupin les polítiques públiques de prevenció i protecció eficaç per tal d'assegurar els drets i llibertats dels ciutadans, la preservació de la convivència i el foment de la cohesió social. La idea de responsabilitat ve associada a garantir als ciutadans una prestació homogènia dels serveis de seguretat al territori en què el sistema està establert".

i seguretat que tingui la comunitat²⁶⁷, la qual haurà d'haver-se dut a terme proactivament però sense defugir del compliment del marc jurídic establert. Aquest marc conceptual ha de trobar el seu reflex en la formulació d'uns objectius estratègics i indicadors de qualitat.

L'índex de desenvolupament humà²⁶⁸ té un valor a Catalunya de 0,960 (un 0,05 menys a l'Estat espanyol), on Espanya està situada en el lloc número setze de la llista de països²⁶⁹ (ha baixat tres posicions si es comparen les dades de 2005 i 2007). Amb aquest índex, Catalunya es situaria en la posició número sis (darrera d'Irlanda i per davant dels Països Baixos). La satisfacció global amb la vida²⁷⁰ (població a partir de setze anys) té una puntuació mitjana de 7,33.

La salut

La prestació de serveis assistencials per part de les organitzacions policials és el màxim exponent d'una societat moderna i democràtica, on la policia està al servei de la ciutadania²⁷¹. Són innumerables les tipologies assistencials prestades per la policia, però molts indicadors assenyalen que la demanda ciutadana en matèria assistencial augmentarà en el futur immediat per

267. A Catalunya i segons dades de l'any 2011 (sota una puntuació de base deu), la valoració mitjana que fa la ciutadania dels serveis existents al barri o a l'entorn proper és de 7,02 en referència a l'enllumenat al carrer, un 7,01 sobre l'asfaltatge, un 6,76 en neteja del carrer i recollida d'escombraries i un 7,17 en la disponibilitat de contenidors de reciclatge, el 6,71 en referència a l'estat de les zones verdes i espais d'esbarjo (places, parcs, jardins, etc.), un 6,48 en transport públic urbà (a l'interior del municipi) i un 6,26 en el transport públic interurbà (entre diversos municipis). La qualitat ambiental obté una puntuació de 7,07, la qualitat acústica el 6,67, la circulació i el trànsit 6,56, la disponibilitat d'aparcament el 5,64, les carreteres o camins d'accés el 7,24, l'estat de l'entorn (façanes, edificis, mobiliari urbà, boscos, etc) el 6,92, la seguretat ciutadana el 6,63 i la convivència el 7,48.

Els aspectes més positius de viure al barri o zona de residència que destaca la ciutadania catalana de més de setze anys fan referència a la seva tranquil·litat (41,24%), els espais verds (5,37%), les relacions personals (11,43%), la proximitat i/o diversitats d'equipaments (14,6%), una bona localització (10,7%), un altre aspecte (6,01%), no contesta (8,7%) i no hi veu cap aspecte positiu (1,95%).

En referència als aspectes més negatius de viure al barri, destacar que el 6,02% afirma que és l'alta densitat de persones i vehicles, el 3,5% a la manca d'activitat econòmica, el 6,24% a la poca oferta d'equipaments, el 3,82% a la poca oferta de transport públic, el 4,8% a l'aïllament o mala comunicació, el 16,58% correspon a la contaminació (acústica o ambiental) o brutícia, el 7,46% a la inseguretat ciutadana, l'11,93% a un altre aspecte, el 9,6% no consta i el 30,08% no hi veu cap aspecte negatiu.

Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6686&V4=5681&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6692&V4=5683&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

268. Vid. a : **WIKIPÈDIA.**, *Índex de desenvolupament humà (IDH)*.

http://ca.wikipedia.org/wiki/%C3%8Dndex_de_desenvolupament_hum%C3%A0 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

269. Vid. a : **WIKIPÈDIA.**, *Països per índex de desenvolupament humà*.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Pa%C3%AFsos_per_%C3%ADndex_de_desenvolupament_hum%C3%A0 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

270. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6889&V4=6890&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

271. **WILSON, J.Q.**, *Varieties of Police Behavior. The management of law and order in eight communities*, Sixth Printing, Harvard College, 1968.

l'augment de l'esperança de vida²⁷² però també davant d'un percentatge de la població catalana amb greus dificultats físiques i/o mentals que mermen les seves capacitats i els nivells de qualitat de vida²⁷³. Tanmateix, alguns estudis de casos de delinqüents interns en centres penitenciaris han revelat que el fet de disposar d'un bon sistema de salut a Espanya correlaciona i incideix en una disminució de la intensitat i gravetat de l'ús de la violència alhora de perpetrar alguns fets delictius.

La prestació de servei policial en els centres hospitalaris²⁷⁴ és una activitat important que requereix molts recursos i força temps, normalment per la custòdia de persones detingudes o la necessària visita mèdica davant d'intervencions policials.

Les farmàcies, com a centres comercials i distribuïdores de medicaments²⁷⁵, són en ocasions les destinatàries de robatoris amb intimidació que generen gran alarma social. La presència policial en les farmàcies de guàrdia, especialment en les franges nocturnes, garanteix la seguretat dels professionals que han de dispensar els fàrmacs o d'altres articles sanitaris²⁷⁶.

272. Vid. Capítol 2, Apartat 2.4.7 de la present Tesi Doctoral, on es tracta l'augment de l'expectativa de vida i la seva incidència en la seguretat. [Apartat 2.4.7](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

273. El 7,9% de la població catalana major de setze anys té dificultats o no pot sortir al carrer (el 68,65% de dones i el 31,35% d'homes), l'11% té dificultats o no pot baixar o pujar escales (el 66,5% de dones i el 33,5% d'homes), el 4,9% té dificultats o no pot moure's dins de casa (el 71,46% de dones i el 28,54% d'homes) i el 5% té dificultat o no pot vestir-se i rentar-se (69,13% de dones i el 30,87 d'homes).

Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6662&V4=6663&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6668&V4=6669&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.,

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6674&V4=6675&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6680&V4=6681&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

274. Catalunya compte amb un total de 195 hospitals, dels quals el 77,43% són públics (amb concert) i el restant 22,57% privats (sense concert). Hi ha a disposició 707 quiròfans, 175 sales de parts i 441 incubadores. El nombre de llits hospitalaris per mil habitants a Catalunya, segons dades de l'any 2012, és de 3,83, de les qual el 53,2% corresponen a malalts aguts, el 15,16% a pacients psiquiàtrics i el 31,64% a llarga estada. El nombre de places d'hospitals de dia s'eleva a 4.443.

Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Estadística dels centres hospitalaris de Catalunya, 2012 : resum de resultats*, Departament de Salut, pàg. 10.

http://salutweb.gencat.cat/web/conten/home/el_departament/estadistiques_sanitaries/dades_de_salut_i_serveis_sanitaris/hospitals/documents/arxiu/informe_eesri_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

275. El nombre total de farmàcies a Catalunya és de 2.243 (el 37,4% del total de l'Estat espanyol), on la província de Barcelona concentra el 45,7%, Girona el 13,1%, Lleida el 23,6% i Tarragona el 13,7%. El nombre d'habitants per farmàcia a Catalunya és de 2.444.

Vid. a : CONSEJO GENERAL DE COLEGIOS OFICIALES DE FARMACÉUTICOS., *Estadísticas de Colegios y Oficinas de Farmacia 2012*.

<http://www.portalfarma.com/Profesionales/infoestadistica/Documents/Estadisticas2012.pdf>, pàg. 40. (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

276. A nivell de farmàcies, Catalunya disposa de 10.360 persones col·legiades (el 15,8% sobre el total de l'Estat espanyol), la qual cosa suposa una taxa 136,8 farmacéutics col·legiats per cada cent mil habitants. La gran majoria del personal farmacèutic en actiu a Catalunya exerceix a l'oficina de farmàcia

L'esperança de vida de la població catalana al néixer és de 82,65 anys²⁷⁷ (79,78 el homes i 85,41 les dones), 2,35 anys més que la mitjana de la Unió Europea. Hi ha 520.600 persones amb discapacitat²⁷⁸, de les quals el 40,1% són homes i el 59,9% dones. Cal ser molt sensible a aquests factors i tenir una acurada actuació policial.

El nombre de tractaments per drogodependències a Catalunya és de 171 per cada cent mil habitants²⁷⁹.

Els habitatges i edificis

Segons dades de l'any 2011, Catalunya disposa d'1.192.463 edificis i 4.037.369 immobles²⁸⁰.

Els habitatges en edificis destinats a habitatge²⁸¹ s'eleven a la xifra de 3.863.381. Les llars de les persones són els espais més íntims on cal preservar la seguretat. Hi ha moltes persones que viuen soles, necessitades d'assistència i vulnerables. El Sistema de Policia per a Catalunya ha de ser molt sensible i tenir una màxima preocupació davant aquests aspectes; ha de traçar estratègies i accions operatives per evitar, per exemple, que es produeixin robatoris a l'interior de les vivendes²⁸² que, a més a més de ser un fet delictiu que atempta directament a la intimitat més preuada de les persones, genera molta inseguretat en la comunitat. Per tant, cal incidir en els aspectes preventius i d'autoprotecció de les persones moradores, en els patrullatges uniformats o amb agents de paisà en aquells territoris i zones més vulnerables i també, si malauradament s'ha produït el fet delictiu, en investigar i analitzar les causes i modus operandis que condueixin a les forces de policia a la detenció dels autors dels fets delictius i a la prevenció i minimització dels fets i efectes de futurs actes que es poguessin produir.

(59,7%), administració i salut pública (1,63%), alimentació (7,8%), anàlisi clínics (3,37%), dermofarmàcia (5,29%), indústria (4,57%), distribució (2,45%), docència i investigació (0,54%), farmàcia hospitalària (3,4%), òptica i acústica (0,99%), ortopèdia (8,21%) i altres activitats (2,05%). Vid. a : **CONSEJO GENERAL DE COLEGIOS OFICIALES DE FARMACÉUTICOS.**, *Estadísticas de Colegios y Oficinas de Farmacia 2012*, pàg. 8.

<http://www.portalfarma.com/Profesionales/infoestadistica/Documents/Estadisticas2012.pdf>. (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

277. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/dequavi/Dequavi?TC=444&V0=2&V1=1> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

278. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/dequavi/Dequavi?TC=444&V0=2&V1=3> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

279. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=798&V4=801&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

280. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=6046&V4=6116&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

281. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=1035&V4=30&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

La participació ciutadana

El Sistema de Policia per a Catalunya ha d'assumir que la participació ciutadana i la proximitat han d'agrupar les eines de relació amb els agents socials i econòmics i la ciutadania, per tal d'establir les complicitats necessàries en la construcció col·lectiva del futur de les ciutats, amb la voluntat d'anar cap a una cultura de govern en xarxa²⁸³ : “La ciutadania forma part de la Governança de la seguretat. Des d'aquesta perspectiva es considera un avanç disposar de línies d'actuació política per desenvolupar una cultura de la intel·ligència entre la ciutadania, recolzant-se en la policia de proximitat i comunitària”²⁸⁴.

Un objectiu important a assolir serà impulsar sistemes de participació ciutadana d'acord amb la idea de proximitat i treball transversal al territori, sempre tenint en compte la decidida aposta per la planificació estratègica²⁸⁵ des de la qual es podran anar establint quins són els instruments de participació que calen.

Per tant, la participació de la ciutadania és una eina essencial en la Governança dels nostres municipis. : “La Governança apareix com un dispositiu de negociació i de cooperació entre una pluralitat d'actors tant de la societat civil, del sector econòmic i del mercat com de l'Estat”²⁸⁶. El sorgiment de noves formes d'intervenció, més enllà del tradicional àmbit discrecional de l'Estat, es justifica en base a :

- 1.- “ El vertiginós creixement de la seguretat privada.
- 2.- La demanda i a la vegada la iniciativa ciutadana creixent en matèria de seguretat que han portat a una cada cop major participació ciutadana en la decisió i en l'acció.
- 3.- El canvi paulatí de la concepció de la seguretat com servei públic a la de la seguretat com bé públic que ha portat com conseqüència la necessitat d'involucrar actors no tradicionals de l'Estat (agències socials i econòmiques), actors del sector privat i actors socials per una coproducció de seguretat.
- 4.- Els processos de descentralització que han portat els governs locals a assumir cada cop més competències en la matèria.

282. El concepte anglès utilitzat per aquesta modalitat delictiva s'anomena burglary. També es pot trobar referenciat com a "breaking and entering" i algunes vegades com a "housebreaking". Vid. a : WIKIPÈDIA., *Burglary*. <http://en.wikipedia.org/wiki/Burglary> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

283. Capítol 3, Apartat 3.3.1.3 de la present Tesi Doctoral, on s'estableixen els òrgans i mecanismes de participació ciutadana del Sistema de Policia per a Catalunya. [Apartat 3.3.1.3](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

284. Vid. a : POLICIA, REVISTA., *Los desafíos de la seguridad global : anticipando respuestas ante las nuevas amenazas*. *Encuentro Internacional de expertos*, 2008, pàg. 23.

285. Per assessorar els poders públics municipals en la definició de les grans línies estratègiques i els grans projectes de les ciutats i pobles.

286. VELÁSQUEZ, E., “La Gobernabilidad y la gobernanza de la seguridad ciudadana. Hacia una propuesta operacional”, Editor Fundación Método, *Colección Evaluación*, 2007, pàg. 9.

- 5.- Els processos de globalització que també han globalitzat el crim i el delictes extraient-los en moltes ocasions de les jurisdiccions nacionals.
- 6.- La cada cop major relació entre l'instrument policial i la comunitat tant en matèria de cooperació i coproducció de seguretat com de control social a l'acció policial" ²⁸⁷.

La participació i representació ciutadana en l'anàlisi, planificació i execució de la seguretat són claus pel garantir un bon funcionament de les ciutats. Els municipis europeus ens afirmen, en referència a la participació ciutadana en temes de seguretat que : “Es un tema clave de la modernización de las políticas públicas, especialmente en las zonas urbanas, y la consulta de los ciudadanos se ha convertido en un factor de ayuda a la toma de decisiones de las autoridades locales” ²⁸⁸.

També hem de tenir present que la Llei 4/2003 d'ordenació del sistema de seguretat de Catalunya incideix en la participació de la ciutadania com un instrument fonamental per optimitzar el coneixement de les necessitats, percepcions i demandes de la població. En aquest sentit, la seguretat entesa com un servei públic que integra a la policia, protecció civil, via pública, sanitat, assistència social, mediambient, civisme,... s'ha d'organitzar en funció de les necessitats de la comunitat. Aquesta llei ha estat innovadora en l'Estat espanyol i un referent en la comunitat europea, precisament per la definició de polítiques de seguretat transversals i modernes que contemplen la participació de la ciutadania en els diversos òrgans, com el Consell de Seguretat de Catalunya, les Comissions Regionals de Seguretat, les Juntes Locals de Seguretat i els Plans de Seguretat Locals; i pels tractaments transversals dintre de la mateixa Generalitat (Comissió de Govern per a la Seguretat, formada pels consellers/res de diversos departaments) així com entre la Generalitat i els ajuntaments (Comissió de Policia de Catalunya).

Des del punt de vista pràctic, molts ciutadans se senten allunyats de la vida política i de les institucions, la qual cosa pot comportar tenir un rol passiu que els faci implicar-se poc en la participació. Sobre aquesta passivitat, VICTÒRIA CAMPS en fa crítica al afirmar que el/la ciutadà/ana d'avui en dia : “Es un ciudadano pasivo, que se desentiende de lo que hagan sus gobernantes, tolera las corrupciones, descrece de la política, se abstiene de incidir en las decisiones colectivas, se dispone fácilmente a excluir al extraño cuando la prosperidad desaparece. Un ciudadano que no se siente obligado a responder de las actuaciones indebidas, de las negligencias y de las omisiones. Un ciudadano indiferente ante todo lo que no le concierne directamente” ²⁸⁹.

Però també hi ha ciutadania cada cop més preparada i més formada que vol tenir l'oportunitat de sentir-se més coresponsable de la vida pública. I una

287. VELÁSQUEZ, E., “La Gobernabilidad...”, op. cit., pàg. 13.

288. Vid. a : EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY., *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012, pàg. 17.

289. CAMPS, V., “La moral...”, op. cit., pàg. 9.

manera de facilitar-ho és amb l'ús de les noves tecnologies, que fan més senzilla la consulta quotidiana de la comunitat.

La participació ciutadana és una necessitat que implica l'establiment de diversos canals de comunicació, col·laboració i coordinació entre la ciutadania i el Sistema de Policia per a Catalunya. Les funcions principals podrien ser :

- ✓ Analitzar i valorar la situació de seguretat pública.
- ✓ Participar en l'elaboració, seguiment i avaluació dels plans de seguretat.
- ✓ Participar en la sessió plenària anual de la Junta Local de Seguretat per conèixer el Pla de Seguretat Local i debatre la situació general del municipi.
- ✓ Elaborar propostes d'actuació en matèria de seguretat pública i elevar-les a la Junta local de Seguretat.
- ✓ Promoure i participar en l'elaboració i execució d'accions preventives, formatives i informatives en matèria de seguretat pública.
- ✓ Fomentar la implicació i participació en el sistema de seguretat local de la resta de ciutadans.

En tot procés participatiu caldrà delimitar els objectius, assolir certes dosi d'acord i organitzar el moment de la participació.

MANUEL BALLBÉ afirma rotundament que la participació ciutadana és fonamental per la seguretat ciutadana²⁹⁰. Està estudiat científicament que la gran majoria dels fets delictius són descoberts per la ciutadania. Són els ciutadans i ciutadanes els que estan permanentment observant i són els que tenen la informació.

2.2.3.4.- El territori on vivim i que cal preservar : la seguretat ciutadana, la justícia i la protecció civil

Catalunya té una superfície de 32.092,05 Km², distribuïda en 947 municipis i 41 comarques²⁹¹. El litoral català té una longitud de 580 quilòmetres (dels quals, 208 són penya-segats, 52 de costa baixa, 280 de platges i 40 de ports i obres marítimes) amb una densitat lineal de població de més de deu mil habitants per quilòmetre de costa²⁹². Hi ha 26 municipis costaners a la província de Girona, 27 a Barcelona i 23 a Tarragona²⁹³, la gran majoria d'ells força urbanitzats. Sobre la distribució i els usos del sòl a Catalunya, el 63,9% és superfície forestal, el 3,49 no té vegetació, el 26,22% està destinat a conreus i el restant 6,39% és urbanitzat.

290. BALLBÉ, M., Entrevistes realitzades el dia 15/09/2011, en Perú, Radio Nacional. <http://ipnoticias.com/a.asp?t=12&i=77290> i en la Universidad Continental, Escuela de Postgrado. http://www.egc.edu.pe/portal/index.php?option=com_content&view=article&id=275:entrevista-al-dr-manuel-ballbe-mallol&catid=75:videos&Itemid=213 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

291. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit. <http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=0&V3=215&V4=396&ALLINFO=TRUE&PARENT=91&CX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

292. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., Departament de Territori i Sostenibilitat. http://territori.gencat.cat/ca/06_territori_i_urbanisme/costes_i_muntanya/la_costa_catalana/la_costa_catalana/ (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

293. Ibídem.

En la taula següent s'analitza la distribució dels municipis de Catalunya en funció de l'adscripció al seu àmbit territorial i a la seva superfície.

Taula núm.10

Nombre de municipis de Catalunya per superfície

CATALUNYA (àmbits)	Fins a 10 km ²	Entre 10-20 Km ²	Entre 20-50 Km ²	Entre 50-200 Km ²	Més de 200 km ²	TOTALS
Metropolità	46	39	41	5	0	131
Comarques Gironines	55	57	70	26	0	208
Camp de Tarragona	32	36	36	14	0	118
Terres de l'Ebre	0	4	22	24	2	52
Ponent	16	39	56	37	1	149
Comarques Centrals	11	30	58	33	0	132
Alt Pirineu i Aran	3	14	19	37	4	77
Penedès	19	19	37	5	0	80
TOTAL	182	238	339	181	7	947

Font : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Anuari estadístic...*, op. cit., elaboració pròpia.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=205>

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de tenir una visió i una operativitat integral, és a dir, a tot el territori i per a tota la ciutadania. Ha de fer-ho des de la detecció de les necessitats de la ciutadania, amb l'estudi i anàlisi de les febleses i de les amenaces, amb una clara definició de com s'organitza i amb quins recursos, de com es coordina amb la resta d'operadors en matèria de seguretat, amb quins nivells de qualitat presta els serveis bàsics garantits i els serveis especialitzats, tot mitjançant les estratègies fonamentades en la professionalitat i els valors públics dels agents de policia, la prevenció comunitària i la proximitat.

La seguretat ciutadana

El concepte de seguretat ciutadana cal emmarcar-lo en l'assoliment d'un entorn pacífic on les persones poden exercir amb llibertat els seus drets

constitucionals i les seves obligacions. El Sistema de Policia per a Catalunya i les organitzacions policials que el conformen, tenen la responsabilitat de contribuir a fer-ho possible i d'intentar donar resposta a les expectatives de la ciutadania en matèria de seguretat. I és que la seguretat cada cop més és reconeguda com un dret fonamental, com ens indica MANUEL BALLBÉ: “Desde los casos de mujeres maltratadas hasta los crímenes contra la humanidad pasando por los abusos sexuales a menores nos han hecho comprender que el derecho humano más esencial -a la vida y a la integridad física y moral- no és més que el derecho a una seguridad preventiva”²⁹⁴. El possible però improbable camí cap a un sistema integral de protecció, orientada als nostres pobles i ciutats i a la seguretat dels drets, s'ha de compaginar amb les vigents i extenses polítiques europees i nord-americanes del dret a la seguretat, com podem veure en la següent taula sobre els models de política i seguretat²⁹⁵.

Taula núm.11

Polítiques del Dret a la Seguretat

Tendència repressiva de la política de prevenció i de seguretat	Programes alternatius de política de prevenció i de seguretat que integri i implementi drets
Exclusió social.	Inclusió social.
Seguretat per als forts contra el risc provinent dels dèbils i els exclosos.	Seguretat de tots els drets de totes les persones.
Política tecnocràtica, dirigida a la conservació de l'estatus social.	Política democràtica, dirigida a l'empowerment (delegació de poder) dels dèbils i els exclosos.
Política centralista, autoritària.	Política local, participativa.
La demanda de seguretat es redueix a la demanda de pena i se seguretat contra la delinqüència.	Deconstrucció de la demanda de pena en l'opinió pública i reconstrucció de la demanda de seguretat com a demanda de seguretat de tots els drets.
Tota la política de seguretat és política criminal.	La política criminal és un element subsidiari a l'interior d'una política integral de seguretat dels drets.
Política privada de seguretat. La seguretat és un negoci. Els ciutadans es converteixen en policies (neighbourhood	Política pública de seguretat. La seguretat és un servei públic. Els policies es converteixen en

294. BALLBÉ, M., “El derecho a la seguridad”, *article al diari La Vanguardia*, edició del dia 28/05/2006. <http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2006/05/28/pagina30/49005081/pdf.html?search=el%20derecho%20a%20la%20seguridad> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

295. BARATTA, A., “El concepte actual de seguretat a Europa”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 8, 2001, pàgs. 19 i 23. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121538/178027> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

watch).	ciudadans (policia comunitària).
Acceptació de la desigualtat i autolimitació del gaudi dels espais públics de part de la víctima potencial.	Afirmació de la igualtat i ús il·limitat dels espais públics per part de totes les persones.
Seguretat a través de la reducció dels drets fonamentals (eficiència penal, dret a la seguretat).	Seguretat en al marc de la Constitució i dels drets fonamentals (dret penal mínim, seguretat dels drets).
Seguretat com a política de la "fortalesa europea".	Seguretat com a política d'una "Europa oberta", dirigida al desenvolupament humà en el món.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de vetllar per la seguretat de tots els drets de totes les persones des d'un posicionament preventiu i comunitari²⁹⁶, mitjançant la prestació d'un servei públic i de qualitat²⁹⁷, proper a la ciutadania²⁹⁸ i participatiu²⁹⁹ en els afers de seguretat, com és la detecció de les necessitats i l'abordatge dels aspectes que incideixen en la inseguretat i la seva percepció³⁰⁰.

La seguretat ciutadana està molt relacionada amb la por, és a dir, en la inseguretat i en les incerteses que cadascun de nosaltres tenim i que evolucionen conceptualment amb el temps³⁰¹. El Sistema de Policia de Catalunya ha de detectar, mesurar i tractar els elements que generen percepció d'inseguretat, fruit, per exemple, dels anàlisis i estudis sobre la victimització de la ciutadania i on Catalunya és un referent a nivell de l'Estat. Però no només la criminologia i la política contra la delinqüència inclouen la por a la delinqüència en els seus plantejaments, sinó que ha resultat un

296. Vid. Apartat 1.5 de la present Tesi Doctoral, on es tracte la prevenció comunitària. [Apartat 1.5](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

297. Vid. Apartat 1.7 de la present Tesi Doctoral, on es tracte la professionalitat i els valors públics. [Apartat 1.7](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

298. Vid. Apartat 1.6 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 1.6](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

299. Vid. Apartat 3.3.1.3 de la present Tesi Doctoral, on es tracte dels òrgans de participació. [Apartat 3.3.1.3](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

300. Com ens afirma **CURBET, J.**, en l'obra : "Inseguridad global, seguretat mundicèntrica", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 24, 2011, pàg. 16 : "L'única seguretat possible comença en l'abandonament conscient del desitg quimèric de sostreure's a l'abast de qualsevol perill, de convertir-se en invulnerable, d'arriscar-se sense assumir les conseqüències desagradables i, en definitiva, d'eludir la cita amb la mort. Saber-nos insegurs ens evita obcecar-nos en persecucions infructuoses, i per això frustrants, d'una cosa que no es troba al nostre abast. I d'aquesta forma, podrem concentrar tota la nostra energia, mitjançant l'atenció conscient, a afrontar prudentment -és a dir, assumint la responsabilitat amb un mateix, amb els altres i amb la Natura- les incerteses que van marcant tota trajectòria vital".

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/244841/327905> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

301. **GONDRA, J.**, "Els sentiments d'inseguretat i de por : l'origen d'una noció", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 18, 2008, pàgs. 89-100.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/124761/172882> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

important indicador a nivell d'economia del benestar social, la sociologia nacional i les ciències sociològiques³⁰².

El Sistema de Policia per a Catalunya ha d'establir també aspectes concrets que les organitzacions policials poden assumir i adoptar per garantir i millorar la seguretat ciutadana. A nivell general, caldria disposar de sales de comandaments conjuntes³⁰³ i comunes per a tota la Policia de Catalunya que permetessin compartir informació sobre els recursos disponibles, ordenar aquests recursos territorialment des del punt de vista del patrullatge preventiu i prioritzar els serveis que cal realitzar. Una altra mesura és la possibilitat de realitzar patrulles de vigilància conjuntes amb agents de les policies locals i del cos de mossos d'esquadra³⁰⁴, especialment en aquelles localitats amb una gran limitació de policies locals o bé quan el servei policial que es realitza ho requerís. La sectorització del territori de la població en zones de patrullatge amb responsabilitat de cada cos policial també són iniciatives que poden redundar en una major eficiència i eficàcia, i, per tant, en un major grau de seguretat ciutadana.

A continuació s'analitzaran els dos factors principals relacionats amb la seguretat ciutadana on cal incidir més : la delinqüència i l'accidentalitat del trànsit.

En referència a la delinqüència, l'evolució dels il·lícits penals coneguts a Europa s'ha anat decremant el l'última dècada³⁰⁵, fet que podem constatar també a Catalunya en l'últim trienni. Segons fonts del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya³⁰⁶, l'any 2012 la Policia de Catalunya va tenir coneixement de 529.217 fets penals i l'any 2013 de 507.941, la qual cosa implica un decrement del 4,02% (reducció de 21.276 il·lícits), dels quals el

302. DITTMANN, J., “La por a la delinqüència. Concepte, mesurament i resultats”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 18, 2008, pàg. 67.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSPP/article/view/122904/170181> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

303. Capítol 4, Apartat 4.2 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 4.2.](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

304. És important com es determinen els funcionaris de policia que han de formar les patrulles de vigilància policial, ja que hi ha una tendència generalitzada a que els seus components ho siguin de manera estable i durant extensos períodes de temps. BARTEL, C., SAAVEDRA, R., en l'obra : "The Collective Construction of Work Group Moods", *Administrative Science Quarterly*, 45, 2000, pàgs. 197-231, posen de rellevància, fruits de les seves investigacions, que les persones que se sentaven juntes a les reunions acabaven compartint, en el curt període de temps de dues hores, el mateix estat d'ànim, ja sigui positiu o negatiu. En estudis sobre grups esportius, TOTTERDELL, P., en l'obra : "Catching Moods and Hitting Runs : Mood Linkage and Subjective Performance in Professional Sport Teams", *Journal of Applied Psychology*, 85, 2000, pàgs. 848-859, constata que tendeixen a sincronitzar el seu estat d'ànim quan comparteixen períodes temporals. Doncs bé, el binomi de policies que conformen moltes unitats policials comparteixen jornades de vuit o més hores, durant llargs períodes de temps. Les raons per fer-ho han de veure en els nivells d'eficàcia i resolutivitat de la unitat i amb les afinitats personals dels seus membres.

305. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Enquesta de seguretat pública de Catalunya*, Síntesi, Edició octubre 2013, Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/enquesta_de_seguretat_publica_de_catalunya/docs/informe-espc-2013.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

306. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Evolució dels fets penals coneguts per la Policia de Catalunya : Període 2012-2013*, Mossos d'Esquadra, Departament d'Interior.

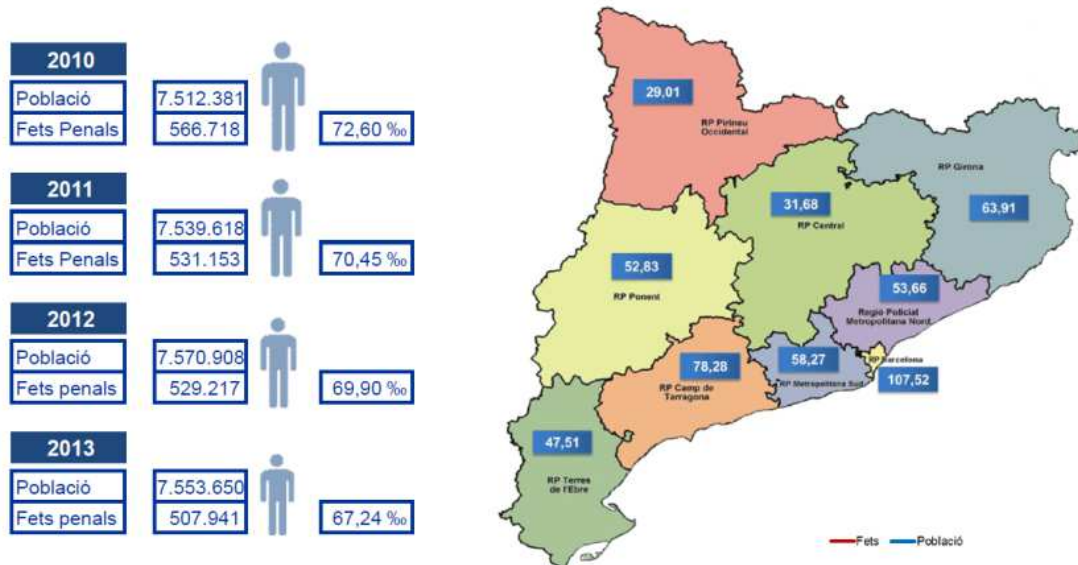
http://mossos.gencat.cat/web/content/home/07_indicadors_i_qualitat/estadistica/evolucio_fets_penals_coneguts_policia_catalunya_2013.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

5,20% correspon a delictes (14.848 fets) i el restant 2,64% a les faltes (6.428 fets). Del total referit, la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra ha realitzat el 79,68% i els cossos de les policies locals el 20,32%.

La taxa de delictes i faltes per cada mil habitants a Catalunya ha disminuït del 72,60 per mil l'any 2010 al 67,24 per mil a l'any 2013, concentrant-se l'índex més elevat a la Regió Policial Metropolitana Barcelona (107,52), seguida per les de Camp de Tarragona (78,28), Girona (63,91) i Metropolitana Sud (58,27), com es pot observar a continuació.

Font : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Evolució dels fets penals coneguts per la Policia de Catalunya : Període 2012-2013*, Mossos d'Esquadra, Departament d'Interior, pàg. 5.

http://mossos.gencat.cat/web/.content/home/07_indicadors_i_qualitat/estadistica/evolucio_fets_penals_coneguts_policia_catalunya_2013.pdf

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Si s'analitzen els fets delictius per àmbits, el 85,14% són contra el patrimoni (-5,15%), l'1,64% contra les persones (-8,74%) i els restant 13,23% fa referència a altres tipus de delictes (-5,07%). El coneixement d'aquesta tipologia delictiva li correspon en un 86,06% al Cos de Mossos d'Esquadra i el restant 13,94% als cossos de les policies locals de Catalunya.

De l'estudi més acurat del delictes contra les persones, les lesions representen el 82,75% (-7,19%), les agressions sexuals el 12,76% (-4,24%), els homicidis dolosos consumats/assassinats el 0,97% (-41,89%³⁰⁷) i la resta el 3,52%. Del total de les 43 persones mortes durant l'any 2013, el 81,40% van ser per homicidi dolós (35) i el 18,60% per assassinat (8). Per gènere, el 60,5% eren homes (26) i el 39,5% dones (17).

Del total de delictes contra el patrimoni l'any 2013 (230.438), el 40,05% són robatoris amb força (-5,84%), el 13,76% robatoris amb violència i/o intimidació

307. Si l'anàlisi s'extén al període 2010-2013, el decrement d'homicidis dolosos/assassinats a Catalunya és del 55,21%, passant de 96 homicidis a 43.

(-8,83%) i la resta un 46,19% (-3,38%). Els delictes contra el patrimoni amb força es subdivideixen en cinc tipologies : robatoris amb força a l'interior de vehicle amb un 40,58% (-8,89%), robatoris amb força a domicili amb el 26,08% (-0,46%), la resta de robatoris amb força amb el 23,53% (-3,97%), robatoris amb força a establiments comercials amb el 6,68% (-10,50%) i robatoris amb força a empreses amb un 3,13% (-10,43%).

Del total de delictes amb violència i/o intimidació l'any 2013 (31.715), el 72,80 % (-7,54%) fa referència a la resta de robatoris violents, les estrebades representen el 20,67% (-10,69%), els robatoris a establiments comercials el 5,03% (-16,32%) i els robatoris a domicili l'1,50% (-15,93%).

La resta de tipologies delictives de l'any 2013 (106.444 fets denunciats), els furts representen el 60,01% (-3,24%), la resta de delictes contra el patrimoni el 18,53% (+7,40%), els delictes de danys el 10,81% (-13,84%) i els robatoris i furts d'ús de vehicles el 10,65% (-8,79%).

Les faltes penals, amb 237.280 fets l'any 2013, les conformen aquelles que atempten al patrimoni amb un 82,03% (-3,54%), a les persones amb el 8,45% (-7,58%) i a la resta de faltes amb el 9,52% (+11,65%). Del total de faltes contra el patrimoni (194.630 l'any 2013), el 70,72% són de furt (-4,72%), el 21,34% de danys (-2,18%) i el 7,94% d'estafa (+4,03%). Del total de faltes contra les persones (20.059 l'any 2013), el 63,37% són per lesions (-6,69%) i el 36,63% per amenaces (-9,07%).

Els índexs de resolució de la Policia de Catalunya són del 30,11% sobre el total de delictes i del 26,44% sobre el total de les faltes. Aquest fet implica un increment de l'1,19% en l'índex d'eficàcia si comparem els anys 2012 i 2013, passant del 28,67% al 30,11% en el delictes (+1,44) i del 25,50% al 26,44% en les faltes (+0,94). Els delictes contra les persones tenen un nivell de resolució del 85,86% (+1,88 d'eficàcia), els delictes contra el patrimoni un 19,25% (+1,55 d'eficàcia) i la resta de delictes el 93,16% (+0,92 d'eficàcia). Els nivells de resolució policial de les faltes penals són del 86,94% contra les persones (+0,38 d'eficàcia), del 14,80% contra el patrimoni (+1,13 d'eficàcia) i les altres faltes del 72,93% (-4,99 d'eficàcia).

A nivell territorial, la Regió Policia Pirineu Occidental ha decremuntat un 13,52% els delictes i les faltes l'any 2013, seguida de Terres de l'Ebre amb un 8,91%, Girona amb un 5,82%, Metropolitana Barcelona amb un 5,21%, Central amb un 5,07%, Metropolitana Nord amb un 3,46%, Camp de Tarragona amb un 2,86% i Metropolitana Sud amb un 1,54%. La Regió Policial Ponent és l'única que ha incrementat l'índex de delictes i faltes en un 0,23%.

És un fet rellevat l'evolució decreixent i generalitzada de totes les tipologies penals conegudes per la Policia de Catalunya, equiparable a la resta de l'entorn de la Unió Europea. També són destacables l'increment dels índexs d'eficàcia policial reflectits arreu del territori de Catalunya i l'aportació dels cossos de les policies locals amb més d'un 20% sobre el total. Més enllà de

les estadístiques policials, les enquestes de victimització també ho avalen, com es pot analitzar en la següent taula de prevalença delictiva a Catalunya.

Taula núm.12

Prevalença de la victimització delictiva 2010-2013 (%)

	2010	2011	2012 -2013	Variació % 2010-2013
Furts, robatoris, agressions...	19,3 %	18,3 %	16,2 %	-3,1 %
Danys a béns privats	6,5 %	5,9 %	4,9 %	-1,6 %

Font : GENERALITAT DE CATALUNYA., Pla general de seguretat de Catalunya 2014-2015, Departament d'Interior, pàg. 6.

<http://www.confecom.cat/wp-content/uploads/2014/04/pla-general-seguretat-Catalunya-2014-2015.pdf>
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

La construcció del Sistema de Policia per a Catalunya i la coresponsabilitat del món local per aconseguir-ho ha de ser un factor determinant per consolidar i millorar les actuals tendències. Aquesta voluntat s'ha de concretar en fets que millorin la coordinació entre els cossos de policia, l'ús d'aplicatius i noves tecnologies que permetin compartir i analitzar informació, i pel necessari apoderament dels cossos de les policies locals, les quals han d'incrementar en temps i recursos els esforços per prevenir i combatre la criminalitat a Catalunya.

L'accidentalitat del trànsit³⁰⁸ i les indesitjables conseqüències que se'n deriven és un dels principals reptes del Sistema de Policia per a Catalunya. La finalitat de la seguretat viària és aconseguir un espai segur que permeti els desplaçaments i la mobilitat en entorns amables i sostenibles. L'efecte més negatiu de la seguretat viària és la sinistralitat, que es concreta en els accidents de trànsit i les seves conseqüències : 1994 persones mortes i ferides greus a Catalunya l'any 2013. L'entorn metropolità de Barcelona concentra el 60% de l'accidentalitat viària de Catalunya, mentre que la resta es distribueix de forma equitativa en les demarcacions de Girona, Lleida i Tarragona.

El posicionament de Catalunya vers l'accidentalitat viària és millorable, però podem situar-lo en uns nivells similars a països que són considerats com a referents en matèria de seguretat viària³⁰⁹ : Alemanya, Països Baixos, Regne

308. Vid. **ORDEN de 18 de febrero de 1993**, por la que se modifica la estadística de accidentes de circulación, Ministerio de Relaciones con las Cortes y de la Secretaría del Gobierno, Anexo I, són objecte d'estadística a efectes d'accidents de circulació, els que reuneixin les següents circumstàncies :

- 1.- "Producirse, o tener su origen, en una de la vías o terrenos objeto de la legislación sobre tráfico, circulación de vehículos a motor y seguridad vial.
- 2.- Resultar a consecuencia de los mismos :
  - a) Una o varias personas muertas o heridas.
  - b) Sólo daños materiales.

- 3.- Estar implicado al menos un vehículo en movimiento".

<http://www.boe.es/boe/dias/1993/02/24/pdfs/A06016-06020.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

309. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Pla Estratègic de seguretat viària de Catalunya 2014-2020*, Servei Català de Trànsit.

Unit i Suècia. Des de la implementació del primer Pla de Seguretat Viària a Catalunya (1999) fins a l'actualitat, el nombre de morts s'ha reduït en un 60%, dades similars si ho comparem amb Europa. Aquest fet situa a Catalunya entre els vuit països amb menys nombre de morts per cada milió d'habitants a Europa (51).

La crisi econòmica també ha contribuït a la disminució del número de víctimes³¹⁰, com es desprèn dels indicadors que fan referència a l'estancament del nombre de conductors (1,6%), l'estancament del parc de vehicles (-0,6%) i a la forta disminució en el consum de carburant per quilòmetre (-14%).

El paper de les organitzacions policials en el control de la disciplina viària és fonamental per a la prevenció de l'accidentalitat del trànsit i per garantir la millor mobilitat segura. Els cossos de les policies locals tenen la competència sobre l'ordenació del trànsit en les vies urbanes, i en la resta del territori de Catalunya (on no hi ha policies locals i en les vies interurbanes) el Cos de Mossos d'Esquadra. La intensitat del compliment competencial en aquesta matèria ve regulat en els convenis de col·laboració entre els ajuntaments que disposen de policia local i la Conselleria d'Interior de la Generalitat de Catalunya, atenent als nivells de capacitació organitzativa de cada policia local per atendre, investigar i instruir les adients diligències de prevenció davant un accident de trànsit.

En qualsevol cas, l'accidentalitat del trànsit ha de ser una prioritat per a la Policia de Catalunya però atenent a la complexitat per poder gestionar eficaçment el trànsit, esdevé necessari que sigui un servei especialitzat a nivell policial³¹¹. És cabdal incidir en aquells aspectes que correlacionen directament en la seguretat viària :

- 1.- L'ús de sistemes de protecció (cinturó, sistema de retenció infantil i casc).
- 2.- Els factors de risc : la velocitat dels vehicles i el consum de tòxics per part dels conductors/res i/o vianants. Més de quatre de cada deu morts en accidents de trànsit havien consumit algun tipus de substància tòxica, estupefaent o psicotròpica.

Els organismes internacionals incideixen sobre com orientar la seguretat viària per establir les adients estratègies en cada país. L'organització Mundial de la Salut³¹² que va establir l'any 2009 l'objectiu de la Dècada en aturar i

http://transit.gencat.cat/web/.content/documents/seguretat_viaria/pesv_2014_2020.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

310. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic d'accidents de trànsit Catalunya 2012*. http://transit.gencat.cat/web/.content/documents/seguretat_viaria/anuari_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

311. Capítol 3, Apartat 3.5.2 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 3.5.2](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

312. Vid. a : **UNITED NATIONS ORGANIZATION.**, *Plan Mundial para el Decenio de Acción para la Seguridad Via 2011-2020*. http://www.who.int/roadsafety/decade_of_action/plan/plan_spanish.pdf?ua=1 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : **UNITED NATIONS ORGANIZATION.**, *Declaración de Moscú*, aprobada al término de la Primera Conferencia Ministerial Mundial sobre Seguridad Vial. <http://www.un.org/es/comun/docs/?symbol=A/64/540> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

reduir el nombre de víctimes d'accidents de trànsit a nivell mundial mitjançant accions formatives a totes les persones :

- a) Gestió de la seguretat viària.
- b) Vies i mobilitat més segures.
- c) Vehicles més segurs.
- d) Usuaris més segurs.
- e) Resposta després dels accidents.

En l'àmbit de la Unió Europea³¹³ com a objectiu per l'any 2.020, es pretén disminuir en un 50% les víctimes mortals amb els següents objectius :

- a) Millora de l'educació i la formació dels usuaris.
- b) Més compliment de les normes de circulació.
- c) Més seguretat de les infraestructures viàries.
- d) Vehicles més segurs.
- e) Promoció de l'ús de les tecnologies més modernes per augmentar la seguretat viària.
- f) Millora dels serveis d'emergència i atenció després de les lesions.
- g) Protecció dels usuaris més vulnerables.

En l'àmbit del Banc Mundial s'identifiquen les millors pràctiques que cal desenvolupar per ser referents i líders en matèria de seguretat viària. Les classes de seguretat viària que els cossos de policia imparteixen als alumnes són una eina indispensable i prioritària per millorar la seguretat viària, encaminades a educar i a assegurar el compliment de les normes. Aquest fet ve avalat per països que s'ha pres com a referents a nivell de "best practice" en matèria de seguretat viària : Suècia, Regne Unit, Països Baixos, Irlanda, Dinamarca, Noruega i Finlàndia³¹⁴.

313. Vid. a : **COMISSIÓ EUROPEA.**, Libro blanco del transporte. Hoja de ruta hacia un espacio único europeo de transporte : por una política de transportes competitiva y sostenible, Dirección General de Movilidad y Transportes. http://ec.europa.eu/transport/themes/strategies/doc/2011_white_paper/white-paper-illustrated-brochure_es.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **COMISSIÓ EUROPEA.**, *Hacia un espacio europeo de seguridad vial. Orientaciones políticas sobre seguridad vial 2011-2020.*

http://ec.europa.eu/transport/road_safety/pdf/road_safety_citizen/road_safety_citizen_100924_es.pdf

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT.**, Resum del *Informe sobre la situación mundial de la seguridad vial 2013.*

http://who.int/violence_injury_prevention/road_safety_status/2013/report/summary_es.pdf?ua=1

(actualitzat

enllaç en data 07/05/2015).

- **RESOLUCIÓ DEL PARLAMENT EUROPEU**, de 27 de setembre de 2011, sobre la seguridad vial europea 2011-2.020 (2010/2235 (INI)).

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P7-TA-2011-0408+0+DOC+PDF+V0/ES>

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

314. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Estratègic...*, op. cit., pàgs. 23-27.

http://transit.gencat.cat/web/.content/documents/seguretat_viarial/pesv_2014_2020.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

La justícia

Segons dades del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya³¹⁵, 1.365.899 assumptes s'han resolt des del punt de vista de l'activitat judicial, dels quals 991.937 fan referència a la jurisdicció Penal, 287.514 a la Civil, 65.067 a la Social i 21.381 a la Contenciosa. La taxa de litigiositat es situa en 175,81 per cada mil habitants, el nombre de jutges/esses en 11,1 per cada cent mil habitants 9.114 habitants per jutge/jutgessa) i la despesa per habitant és de 53,2 €. Actualment a Catalunya hi ha 612 òrgans judicials i 898 jutjats de pau. La població reclusa a Catalunya³¹⁶ és de 10.062 persones, de les quals el 82,4% són penats i el 17,6% preventius.

L'Estat espanyol té la competència exclusiva en matèria d'elaborar la legislació penitenciària, atenent a l'article 149.1.6 de la Constitució Espanyola i desenvolupada en la Ley Orgánica 1/1979, de 26 de setembre, General Penitenciaria³¹⁷ així com en el Real Decreto 190/1996³¹⁸, de 9 de febrer, mitjançant el qual s'aprova el Reglamento Penitenciario. Catalunya³¹⁹, Andalusia i el País Basc van assumir les competències executives en matèria penitenciària³²⁰, però ha estat al nostre País on s'ha desenvolupat l'organització i el seu funcionament³²¹. Actualment, Catalunya disposa de quinze centres penitenciaris³²² amb una taxa d'encarcelament penitenciari

315. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Administració de Justícia de Catalunya.

http://administraciojusticia.gencat.cat/ca/administracio_de_justicia/memories_i_estadistic/estadistiques/ (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

316. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit.

<http://www.idescat.cat/dequavi/Deguavi?TC=444&V0=12&V1=3> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

317. Vid. **LEY ORGÁNICA 1/1979.**, de 26 de setembre, General Penitenciaria.

<http://www.boe.es/buscar/pdf/1979/BOE-A-1979-23708-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

318. Vid. **REAL DECRETO 190/1996.**, de 9 de febrer, per el que se aprueba el Reglamento Penitenciario. <http://www.boe.es/buscar/pdf/1996/BOE-A-1996-3307-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

319. Vid. **LLEI ORGÀNICA 6/2006.**, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 168. http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

320. Només Catalunya gestiona els mitjans i els serveis penitenciaris des de la seva pròpia Administració. Vid. **REAL DECRETO 3482/1983.**, de 28 de desembre, sobre trasposos de servicios del Estado a la Generalidad de Cataluña en materia de Administración Penitenciaria.

<http://www.boe.es/boe/dias/1984/02/20/pdfs/A04521-04535.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

321. Vid. **DECRET 329/2006.**, de 5 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya, article 37.

<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/4714/552827.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

322. Els centres penitenciaris que disposa Catalunya són els següents : Penitenciari Brians 1, Penitenciari Brians 2, Penitenciari d'Homes de Barcelona, Penitenciari de Dones de Barcelona, Penitenciari Obert de Girona, Penitenciari de Joves, Penitenciari Obert 1 de Barcelona, Penitenciari Obert 2 de Barcelona, Penitenciari de Tarragona, Penitenciari Lledoners, Penitenciari Obert de Lleida, Penitenciari Ponent, Penitenciari Puig de les Basses, Penitenciari Quatre Camins i Pavelló Hospitalari Penitenciarí Terrassa. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Els centres penitenciaris a Catalunya*, Departament de Justícia.

http://justicia.gencat.cat/ca/ambits/reinsercio_i_serveis_penitenciaris/serveis_penitenciaris/els_centres_penitenciaris (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

força elevada³²³ només superada per Anglaterra³²⁴, encara que les taxes delictives siguin de les més baixes d'Europa Occidental³²⁵.

Vist el marc jurídic, destacar que la gestió dels recintes penitenciaris li correspon a la Generalitat de Catalunya, en els departament de Justícia i Interior. En aquest àmbit, la Direcció General de la Policia té la responsabilitat de la vigilància i dels trasllats penitenciaris, funció duta a terme per l'Àrea Penitenciària de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra³²⁶ i que es concreta en :

- 1.- Fer la vigilància i protecció dels centres penitenciaris que es determinin.
- 2.- Efectuar el trasllat de les persones internes dels centres penitenciaris dels quals l'Àrea en tingui assignada la vigilància i protecció i d'aquells altres que es determinin.
- 3.- Establir directrius tècniques en l'àmbit de la vigilància de centres penitenciaris i trasllat de persones internes.
- 4.- Dur a terme la interlocució i representació de la policia de la Generalitat-mossos d'esquadra en l'àmbit penitenciari davant d'altres institucions i organismes.
- 5.- Garantir l'anàlisi i l'avaluació de l'activitat de la policia de la Generalitat-mossos d'esquadra en l'àmbit penitenciari.
- 6.- Exercir qualsevol altra funció de naturalesa anàloga que li encomanin.

El nombre aproximat de Mossos d'Esquadra destinat a les tasques de presons és d'uns 800 efectius (4,4% del total del Cos), dels quals la meitat desenvolupen tasques de vigilància perimetral en els centres penitenciaris i els restants 400 policies realitzen els 40.000 trasllats penitenciaris a l'any (uns 150 diaris) i que fan referència a visites mèdiques, judicis i trasllats entre presons. Cal afegir els intercanvis de presos amb la Guardia Civil que vénen de fora o han d'anar fora de Catalunya. Atenent a la singularitat de cada trasllat (que cal ser avaluat individualment), pot ser dut a terme o recoltzat per unitats especialitzades depenent de la perillositat o el risc de fuga.

Els aspectes crítics policials d'intervenció són els motins que es puguin produir, les evasions i els mencionats trasllats de persones preses i

323. A l'any 2013, la taxa d'interns per cada mil habitants a Catalunya era de 129,7. El 93,44% eren homes i el 6,56% dones. La població estrangera era del 44,32% mentre que l'espanyola era del 55,68%. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Estadística bàsica serveis penitenciaris 2013*, Departament de Justícia.

http://justicia.gencat.cat/web/.content/home/departament/estadistiques/serveis_penitenciaris/serveis_penitenciaris_2013.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

324. GALLIZO, M., "Situación actual y desafíos de futuro de la política penitenciaria española", *Seguridad y Ciudadanía : Revista del Ministerio del Interior*, núm. 1, pàg. 54.

<http://www.interior.gob.es/documents/642317/1203831/Seguridad+y+ciudadan%C3%ADa.+N.+1+%282009%29.pdf/ce71e2ed-562a-4a44-8d57-ca803db35c2e> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

325. PONS, M., "Vigilància i trasllat a les presons dels països europeus del nostre entorn immediat", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 19, 2008, pàg. 195.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/132086/181932> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

326. Vid. **DECRET 415/2011.**, de 13 de desembre, d'estructura de la funció policial de la Direcció General de la Policia. <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6025/1209878.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

detingudes. En tots aquests supòsits comporta la intervenció del Cos de Mossos d'Esquadra. Seria adient, des del Sistema de Policia de Catalunya i en concret des de la Direcció General del Cos de Mossos d'Esquadra, l'estudi i anàlisi focalitzat a que una part important d'aquestes tasques fos realitzat pels agents de seguretat adscrits a la Policia Autònoma³²⁷, amb la finalitat d'alliberar agents de policia i destinar-los a altres funcions.

En un àmbit més general però no menys important cal incidir en que la Justícia ha d'estar propera a la ciutadania, ha de ser de proximitat. Per parlar de la justícia i el món local hem de tenir en compte : “Les iniciatives desenvolupades per un bon nombre d'Estats, regions i ciutats al voltant de la justícia de proximitat com a eina per resoldre els conflictes derivats de la inseguretat, la violència o la criminalitat, i per pal·liar els dèficits de la justícia ordinària”³²⁸. El món local hauria de treballar en la capacitat d'incidir en les administracions competents per : “Desenvolupar mecanismes de resolució de conflictes que acarin d'una manera eficaç els problemes d'inseguretat, violència o criminalitat en barris i comunitats creant consens entre la major part dels actors implicats, tant en l'esfera pública com en la privada”³²⁹. A l'any 1977, el criminòleg noruec Nils Christie plantejava : “Dissenyar un sistema judicial més orientat a les necessitats dels individus, de manera que poguessin esdevenir els veritables protagonistes del conflicte, més que no pas els seus representants jurídics i altres experts del món del dret”³³⁰.

A Espanya cal fer una referència a la ciutat de Barcelona, mitjançant la Llei 1/2006, de 13 de març (Carta Municipal de Barcelona). Aquest text fa referència a la justícia de proximitat : “Com «un nou graó judicial adreçat a resoldre els conflictes derivats de la convivència ciutadana, sense els inconvenients de formalisme i lentitud que de vegades pateix la justícia ordinària» i remet a la Llei orgànica del poder judicial la regulació de la seva «naturalesa, constitució, competències, demarcació, funcionament i finançament» (...). El nou Estatut d'autonomia de Catalunya de 2006 dedica el seu article 108.2 a establir que la Generalitat, en les poblacions que es determini i d'acord amb el que disposa a la Llei orgànica del poder judicial, pot instar que s'estableixi un sistema de justícia de proximitat que tingui per objectiu resoldre conflictes menors amb celeritat i eficàcia”³³¹.

Cercant experiències de justícia de proximitat podem exposar que : “És d'ús comú als països anglosaxons, especialment als Estats Units. La noció recent de justícia reparadora o restauradora ha adquirit un gran protagonisme a Anglaterra, Austràlia, Nova Zelanda i el Canadà”³³² i fa referència a un

327. Vid. Capítol 3, Apartat 3.5.3.2 de la present Tesi Doctoral, on es tracten els/les agents de seguretat adscrits al Cos de Mossos d'Esquadra. [Apartat 3.5.3.2](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

328. POBLET, M., La justícia de proximitat : àmbits i models, Diputació de Barcelona, Síntesi, 13, 2007, pàg. 7.

329. POBLET, M., La justícia..., op. cit., pàg. 7.

330. POBLET, M., La justícia..., op. cit., pàg. 10.

331. POBLET, M., La justícia..., op. cit., pàgs. 27-28.

332. POBLET, M., La justícia..., op. cit., pàg. 10.

paradigma de justícia que : “Situa les víctimes i els infractors al centre de l’escenari, ja que la finalitat central del model és la reparació del dany causat a les persones i a les relacions”³³³. En tot cas, l’impuls d’aquest tipus de justícia més propera a la ciutadania neix a l’àmbit local i : “Es desenvolupa allà on hi ha una percepció més intensa d’inseguretat ciutadana : petita delinqüència als barris, degradació urbana, adolescents i joves en situació de risc, etc.”³³⁴.

Si fem una mirada als centres de justícia de comunitat dels Estats Units de nord-americà veiem que són : “Subtipus de les anomenades problem-solving courts, que són tribunals que es dediquen a un únic tipus de cas. Així, hi ha tribunals de família, tribunals de drogoaddicció juvenil, tribunals de drogoaddicció d’adults, tribunals de violència domèstica, tribunals de salut mental, tribunals de homeless o tribunals de comunitat. Tots tenen en comú l’exercici d’una autoritat judicial que es caracteritza per la cerca d’informació contextual dels casos i, a partir d’aquí, pel disseny de solucions més individualitzades (...). Si l’individu acompleix el pla dissenyat (un determinat tractament, uns determinats serveis a la comunitat, etc.), la condemna pendent no s’imposa; però, si no segueix el programa, la condemna s’aplica”³³⁵.

La protecció civil

El Sistema de Policia per a Catalunya, dins del marc de la seguretat pública i atenent al Pla General de Seguretat de Catalunya³³⁶, té una coresponsabilitat molt important en l’àmbit de les intervencions operatives en urgències i emergències³³⁷, i en contribuir a assolir la millor coordinació entre tots els actors intervinents³³⁸ (bombers, SEM, Creu Roja, voluntariat de

333. POBLET, M., La justícia..., op. cit., pàg. 11.

334. POBLET, M., La justícia..., op. cit., pàgs. 10-11.

335. POBLET, M., La justícia..., op. cit., pàg. 14.

336. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., Pla general de seguretat de Catalunya 2014-2015, Departament d’Interior. <http://www.confecom.cat/wp-content/uploads/2014/04/pla-general-seguretat-Catalunya-2014-2015.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

337. Com per exemple, en emergències amb múltiples víctimes que comporten una gran complexitat operativa a l’hora d’actuar.

Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Protocol d’Actuació per Emergències amb Múltiples Víctimes : Procediment per establir l’Àrea General d’Operacions*. Departament d’Interior.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/protocol_muvi_ago.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Protocol d’Actuació per Emergències amb Múltiples Víctimes : Procediment de triatge i evacuació dels ferits*. Departament d’Interior.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/protocol_muvi_triatge_evacuacio_ferits.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Protocol d’Actuació per Emergències amb Múltiples Víctimes : Procediment d’identificació de víctimes mortals*. Departament d’Interior.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/protocol_muvi_ivd_web.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

338. ISTURITZ, J.J., *Regulación y organización de servicios de emergencia y protección civil*, Tesis Doctoral, Departamento de Derecho Público y Ciencias Histórico-Jurídicas, Programa de doctorado en

protecció civil, seguretat privada, ...), especialment en molts indrets del món local on la protecció civil i la policia local estan altament relacionades o fins i tot són coincidents, atenent a les dimensions i particularitats de cada municipi. Per tant, es fa necessari analitzar què és la protecció civil i com interactua amb el Sistema de Policia, especialment davant l'existència de plans d'actuació que requereixen de la necessària intervenció de les organitzacions policials i de la coordinació amb tots els operadors en matèria de protecció civil³³⁹. Aquesta coordinació es fonamenta en una obligada predisposició col·laborativa de tots els actors intervinents en els diferents supòsits d'emergència, en el ben entès que l'autoritat de protecció civil té la capacitat de mobilitzar els béns de la ciutadania i alterar temporalment els drets de les persones que siguin imprescindibles per poder donar resposta a aquestes situacions de caire excepcional. Els cossos de la Policia de Catalunya han de participar amb els membres de Protecció Civil i els serveis d'emergències en aquelles activitats que previnguin els riscos i minimitzin les seves conseqüències, atenent als plans de protecció civil. També cal que col·laborin en les tasques de protecció i rehabilitació d'aquells elements malmesos o vulnerables. Les funcions de comunicació, formatives i participació en simulacres són imprescindibles per garantir les intervencions que caldrà dur a terme.

La protecció civil³⁴⁰ i la gestió d'emergències no s'ha d'entendre només com a intervenció, sinó que els aspectes de planificació i, per tant, de prevenció, resulten essencials i imprescindibles davant els riscos³⁴¹, que fan referència a tot fet perjudicial possible, susceptible d'interrompre el curs normal i previst d'una acció o d'una cadena d'accions, o inclòs d'alterar brutalment i de manera imprevista un estat de les coses. La diferència entre perill i risc està en que el perill és fruit de l'atzar, ocasionat per causes externes; en canvi el risc és una conseqüència de decisions que han estat conscients. Per tant, els perills són accions que es troben fora de control i voluntat de les persones, els riscos es creen directament per l'acció humana, són conseqüència dels nostres actes. Una altre significació del concepte de risc és com "anticipació de la catàstrofe"³⁴².

seguridad y prevención, Universidad Autónoma de Barcelona, Director Dr. MANUEL BALLBÉ MALLOL, 2013. [C:\Users\slav\Downloads\Dialnet-RegulacionYOrganizacionDeServiciosDeAtencionDeEmer-39762\(1\).pdf](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

339. Vid. **LEY ORGÁNICA 2/1986**, de 13 de marzo, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, article 11.1.i). <http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

340. La Constitución Española només contempla específicament a la protecció civil en l'article 30.4 : "Mediante ley podrán regularse los deberes de los ciudadanos en casos de grave riesgo, catástrofe o calamidad pública". Vid. **CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA**, de 29 de diciembre de 1978.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

341. **GIDDENS, A.**, *Un mundo desbocado. Los efectos de la globalización en nuestras vidas*, 4ª ed., Madrid : Santillana, 2002.

342. **BECK, U.**, *La sociedad del riesgo mundial. En busca de la seguridad perdida*, Ediciones Paidós Iberica, S.A., 2008, pàg. 27.

Les funcions de la protecció civil són una de les tasques més rellevants de protecció a la ciutadania, a la societat en general i al medi ambient³⁴³, que no es limiten exclusivament a l'actuació davant de supòsits de greu risc o catàstrofes, sino que hi ha un excel·lent treball quotidià d'intervenció en la gestió dels riscos i que tenen un gran impacte i agraïment social. Segons el Tribunal Constitucional, la protecció civil es defineix com : “Un conjunto de acciones dirigidas a evitar, reducir o corregir los daños causados a personas y bienes por toda clase de medios de agresión y por los elementos naturales o extraordinarios en tiempos de paz cuando la amplitud y gravedad de sus efectos les hace alcanzar el carácter de calamidad pública³⁴⁴”.

A Espanya, existeixen competències a tres nivells : estatal³⁴⁵, autonòmica i local. A Catalunya, amb competències legislatives i executives en matèria de protecció civil³⁴⁶, ens trobem amb una normativa³⁴⁷ i uns professionals propis (bombers, policies, sanitaris, agents rurals, voluntariat en general, etc). Les actuacions de la protecció civil són les següents :

- Prevenir els riscos greus.
- Planificar les respostes davant les diferents situacions.
- Intervenir per anul·lar les causes o minimitzar els efectes.
- Informar i formar a les persones i els col·lectius que poden resultar afectats per grans riscos.
- Restablir la normalitat original.

Els ajuntaments són entitats bàsiques de protecció civil amb competències plenes dins el seu terme municipal. Tenen capacitat d'actuar, coordinar i planificar per assolir la protecció de la comunitat i la dels seus béns davant situacions de greu risc o amb la finalitat de minimitzar aquells riscos tecnològics i naturals que puguin afectar els serveis bàsics i/o funcionament normal de la població.

343. Les accions que realitza la Protecció Civil per protegir la nostra societat estan presents quotidianament. Paulatinament es va allunyant aquell pensament sobre que : "Algo que no se utiliza habitualmente, sino que su uso se limitaba a momentos especiales y que no sabíamos cuando iba a ocurrir, resultaba un sistema caro e ineficaz". Vid. a : **ISTURITZ, J.J.**, *Regulación y...*, op. cit., pàg. 49.

[C:\Users\lavs\Downloads\Dialnet-RegulacionYOrganizacionDeServiciosDeAtencionDeEmer-39762 \(1\).pdf](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

344. Vid. **STC 123/1984.**, de 18 de desembre, Fonament Jurídic núm. 2.

<https://www.boe.es/boe/dias/1985/01/11/pdfs/T00013-00016.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

345. Vid. **LEY 2/1985.**, de 21 de enero, sobre protecció civil.

<https://www.boe.es/boe/dias/1985/01/25/pdfs/A02092-02095.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

346. Vid. Article 132.1 de la **LLEI ORGÀNICA 6/2006.**, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, pàg. 88 : "Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de protecció civil, que inclou, en tot cas, la regulació, la planificació i l'execució de mesures relatives a les emergències i la seguretat civil, i també la direcció i la coordinació dels serveis de protecció civil, que inclouen els serveis de prevenció i extinció d'incendis, sens perjudici de les facultats dels governs locals en aquesta matèria, respectant el que estableixi l'Estat en exercici de les seves competències en matèria de seguretat pública". http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

347. Vid. **LLEI 4/1997.**, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya.

http://www10.gencat.cat/int_psegta/AppJava/ES/descarregar/normativa/Llei_4-1997.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Per planificar la protecció civil es requereixen disposar de plans que organitzin els recursos humans i materials per millorar la resposta davant d'emergències o risc greu. Els plans de protecció civil poden ser territorials, especials i d'autoprotecció. Els plans territorials, dintre dels àmbits municipals i supramunicipals, tenen com a objectiu la prevenció de les emergències. Els existents a Catalunya són els següents :

- Pla de protecció civil de Catalunya³⁴⁸. (PROCICAT).
- Plans bàsics de protecció civil municipals.
- Plans bàsics supramunicipals.

Una altra tipologia de plans són els especials, els quals estan dissenyats per donar resposta a riscos concrets, s'han d'elaborar atenent a les normatives específiques afectades i que requereixen de mètodes i tècniques científiques per poder avaluar-los i tractar-los. A continuació es ressenyen els principals :

- Pla d'emergència exterior del sector químic de Catalunya³⁴⁹ (PLASEQCAT).
- Pla de protecció civil d'emergències per incendis forestals a Catalunya³⁵⁰. (INFOCAT).
- Pla de protecció civil per al risc d'inundacions a Catalunya³⁵¹ (INUNCAT).
- Pla de protecció civil per accidents en el transport de mercaderies perilloses per carretera i ferrocarril a Catalunya³⁵² (TRANSCAT).
- Pla especial d'emergències per nevades a Catalunya³⁵³ (NEUCAT).
- Pla especial d'emergències per allaus a Catalunya³⁵⁴ (ALLAUCAT).

348. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Territorial de Protecció Civil de Catalunya* (PROCICAT). Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/procicat_complet.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

349. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla d'Emergència Exterior del Sector Químic de Catalunya* (PLASEQCAT). Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/plaseqcat_memoria.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

350. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Especial d'Emergències per Incendis Forestals de Catalunya* (INFOCAT). Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/infocat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

351. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Especial d'Emergències per Inundacions* (INUNCAT). Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/inuncat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

352. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Especial d'Emergències per Accidents en el Transport de Mercaderies Perilloses per Carretera i Ferrocarril a Catalunya* (TRANSCAT). Departament d'Interior. http://interior.gencat.cat/web/.content/home/arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/Document_Pla_TRANSCAT.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

353. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Especial d'Emergències per Nevades a Catalunya* (NEUCAT). Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/pla_neucat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

354. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Especial d'Emergències per Allaus a Catalunya* (ALLAUCAT). Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/document_pla_allaucat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- Pla especial per a emergències aeronàutiques de Catalunya³⁵⁵ (AEROCAT).
- Pla especial d'emergències per contaminació accidental de les aigües marines a Catalunya³⁵⁶ (CAMCAT).
- Pla especial d'emergències sísmiques a Catalunya³⁵⁷ (SISMICAT).
- Pla especial per a emergències radiològiques de Catalunya³⁵⁸ (RADCAT).
- Plans d'actuació municipal (PAM): els municipis en què s'hagin d'aplicar els plans especials estan obligats a elaborar i aprovar els corresponents plans d'actuació municipal. Aquests plans d'actuació municipal formen part dels plans especials, i donen la resposta del municipi a aquell risc concret.
- Plans específics municipals (PEM): els municipis que tinguin riscos concrets no considerats especials poden elaborar plans específics, com a resposta al risc que els afecta.

Els plans d'autoprotecció³⁵⁹, destinats per a empreses, centres, activitats i instal·lacions determinades, preveuen les emergències que es puguin produir com a conseqüència de la seva pròpia activitat i les mesures de resposta enfront de les situacions de risc, catàstrofes i calamitats públiques que els puguin afectar.

La Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya, possibilita la participació ciutadana de forma regular en tasques de protecció civil per mitjà de les associacions del voluntariat de protecció civil, que tenen com a finalitat social la col·laboració desinteressada en tasques de protecció civil dins una localitat o una comarca determinada.

Des del punt de vista de la coordinació, el CECOR (Centre de Coordinació) és un òrgan de coordinació operativa on estan integrats tots els grups i/o organismes que participen d'una forma directa o indirecta en un esdeveniment de caràcter ordinari (quan l'activitat és a la via pública) o

355. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Especial per a Emergències Aeronàutiques de Catalunya* (AEROCAT). Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/document_pla_aerocat.pdf

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

356. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Especial per d'Emergències per Contaminació Accidental de les Aigües Marines a Catalunya* (CAMCAT). Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/camcat.pdf

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

357. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Especial per d'Emergències Sísmiques a Catalunya* (SISMICAT). Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/pla_sismicat_document.pdf

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

358. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla Especial per a Emergències Radiològiques de Catalunya* (RADCAT). Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/plaradiologic.pdf

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

359. Cal entendre l'autoprotecció com : "El conjunt de mesures (procediments, sistemes i organització) implantades en un determinat àmbit (edificis, instal·lacions, nuclis habitats, solars, activitats, centres, etc) exposat a una o diverses situacions de risc, destinades a preveure, prevenir i controlar-ne el risc, donar resposta adequada a les emergències i garantir la integració d'aquestes actuacions a les del sistema públic". Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Departament d'Interior.

http://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/paus_hermes (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

d'emergència (quan s'activa algun pla d'emergència). Segons el tipus d'emergència, administracions implicades i dispositius associats, podem trobar diverses situacions : CECAT, centre d'emergència de Catalunya –un a Barcelona i un altre a Tarragona- CECOPAL, centres de coordinació operatives d'àmbit municipal -s'ubicaran preferentment a les comissaries de les policies locals- CCA, centres de comandament avançat - s'ubicaran en un lloc segur a prop de la zona calenta d'una emergència.

Les principals funcions del CECOR són les següents :

- Coordinació entre els grups operatius.
- Prendre decisions de forma coordinada i immediata per resoldre problemes i aportar solucions.
- Informar als mitjans de comunicació i als responsables polítics a través de les persones responsables de comunicació.

La direcció del CECOR la realitzarà la persona organitzadora de l'activitat, ja sigui pública o privada. En el supòsit que de l'activitat se'n derivi una situació de risc per a les persones participants o per a la resta de la comunitat, la direcció l'assumirà la màxima autoritat municipal present en el CECOR, que coordinarà les accions a adoptar per retornar a la normalitat.

Un dels actors principals alhora d'intervenir en situacions d'emergència són els bombers. Els cossos de bombers, entesos com a organitzacions estructurades de caire privat per fer front als incendis fonamentalment, daten de mitjans del segle XIX. Amb posterioritat, la seva dependència va ser assumida pels ajuntaments i en ocasions per les diputacions provincials fins que es van reinstaurar les institucions democràtiques, moment en el qual la Generalitat de Catalunya va assumir les competències amb l'Estatut de 1979. A començament de la dècada dels anys vuitanta del segle passat es va produir el traspàs dels serveis de les diputacions a la Generalitat, establint-se la vigent configuració i demarcació de parcs de bombers que presten servei arreu del territori català, des de les vessants preventiva i reactiva³⁶⁰. El nombre de bombers de la Generalitat de Catalunya, segons dades de l'any 2013, és de 4.820, dels quals el 51,41% són funcionaris/àries i el 48,59 voluntaris/àries, i han prestat 62.060 serveis³⁶¹.

La ciutat de Barcelona disposa de cos de bombers des de l'any 1865³⁶². A l'actualitat està format per 582 bombers i han prestat 13.918 serveis³⁶³. S'organitzen en tres divisions : la de Protecció Civil i Prevenció, la

360. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Bombers de Catalunya : història i present*, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, 2009.

[http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/emergencies/bombers_de catalunya_historia_i_present/bombers_de catalunya.pdf](http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/emergencies/bombers_de_catalunya_historia_i_present/bombers_de_catalunya.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

361. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit. <http://www.idescat.cat/dequavi/?TC=444&V0=12&V1=2> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

362. Vid. a : **AJUNTAMENT DE BARCELONA.**, Bombers de Barcelona. <http://w110.bcn.cat/portal/site/Bombers> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

363. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic...*, op. cit. <http://www.idescat.cat/dequavi/?TC=444&V0=12&V1=2> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

d'Operacions i la de Planificació. La ciutat de Barcelona disposa de sis parcs de bombers amb operativitat permanent.

Les sinistralitats a vegades s'associen a la paraula "catàstrofe", vocable grec que té com a significat "destruir" o "abatir" i fa referència a : "Un suceso fatídico que altera el orden regular de las cosas. La catástrofe puede ser natural o provocada por el hombre" ³⁶⁴. Els esdeveniments naturals de caire perillós són components habituals en el funcionament dels sistemes naturals. El fet que interactuin amb la nostra societat generen unes indesitjables conseqüències que comporten greus pèrdues humanes i econòmiques, que cal evitar o reduir a la mínima expressió. A nivell de Catalunya s'ha realitzat un ampli estudi per poder saber quina capacitat té el País per fer front als riscos naturals³⁶⁵ i s'han establert llaços de col·laboració amb l'Oficina de Nacions Unides ISDR (Estratègia Internacional per la reducció dels desastres)³⁶⁶ amb l'objectiu de millorar i incrementar els elements de prevenció per fer front a les catàstrofes naturals. A Catalunya, les amenaces es centren en riscos relacionats en la meteorologia i la geologia i que són els que tenen major incidència (inundacions i fenòmens litorals), esdeveniments naturals d'impacte localitzat (allaus, esllavissades i esfondraments) i d'altres menys com el vulcanisme o els terratrèmols. L'estudi fa un conjunt de recomanacions per a una gestió sostenible del risc i una valoració i propostes legislatives en matèria de riscos naturals a Catalunya

Les intervencions en catàstrofes naturals³⁶⁷, que en moltes ocasions tenen un efectes devastadors no només pels fenòmens en sí, sinó també per l'augment de població exposada i per l'impacte que comporta la modificació dels espais naturals per part de la humanitat, en ocasions amb pràctiques de desenvolupament inapropiades per accions antròpiques³⁶⁸. Com s'afirma : "Les catàstrofes naturals, que experimenten cada cop més també a les regions europees, poden arribar a desestabilitzar un país i fer que una crisi econòmica es transformi en una crisi social perillosa" ³⁶⁹.

364. Vid. a : **DEFINICIÓ.**, Definición de catástrofe. <http://definicion.de/catastrofe/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

365. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *RISCAT. Els riscos naturals a Catalunya. Informe executiu*, Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya, Departament de la Vicepresidència, 2008.
http://www15.gencat.cat/cads/AppPHP/images/stories/publicacions/informesespecials/2008/els_riscos_naturals_a_catalunya.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

366. Vid. a : **UNITED NATIONS ORGANIZATION.**, The United Nations Office for Disaster Risk Reduction.
<http://www.unisdr.org/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

367. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Actuació dels Bombers en catàstrofes naturals*, Bombers de la Generalitat, Escola Politècnica Superior de la UdL, 21 de novembre de 2013.
http://www.eps.udl.cat/export/sites/EpsNou/docs/noticies/FLL_Bombers.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

368. Fets i successos ocasionats per l'acció humana.

369. **BODEMER, K.**, "Els problemes...", op. cit., pàg. 49.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121648/172162> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

2.3.- Un Sistema de Policia sostenible que millori la coordinació policial

Una de les claus per millorar en l'eficiència del Sistema de Policia per a Catalunya seria, al nostre entendre, el conjunt de relacions entre l'administració autonòmica del nostre país i el món local. Creiem que hem de deixar a banda aquella vella idea de subordinació jeràrquica entre administracions per parlar d'una relació més coresponsable, amb caire més “federal”³⁷⁰ i amb competència entre les organitzacions, públiques o privades, que : “Hará aflorar el interés general”³⁷¹. I és que una de les característiques del sistema legal occidental és : “La coexistencia y competencia dentro de una misma comunidad de varias jurisdicciones y diversos sistemas legales. Es esta pluralidad de jurisdicciones y sistemas legales la que ha hecho que la supremacía del derecho sea al mismo tiempo necesaria y posible”³⁷².

Doncs bé, el Sistema de Policia per a Catalunya necessitarà interactuar entre les administracions locals i amb la resta d'administracions (autonòmiques i central), i no des de posicions de subordinació sinó amb cooperació i coordinació³⁷³. Les policies locals i el Cos de Mossos d'Esquadra tenen objectius funcionals complementaris i diferents que són compartits en àmbits territorials coincidents, és a dir, en els termes municipals dels cossos de les policies locals. Aquest fet genera unes conseqüències que han estat tractades durant força temps però que encara no s'han resolt³⁷⁴.

Caldrà aprofundir en l'actual model de seguretat públic per aconseguir que sigui molt més “competitiu”. Aquesta competència ha d'implicar l'existència de

370. Per comprendre el significat i l'abast del concepte “relació federal”, ens referirem a les argumentacions de MANUEL BALLBÉ i CARLOS PADRÓS en referència a Europa : “El significado operativo del federalismo se encuentra en el grado en que las unidades constituyentes están de acuerdo acerca de qué debe hacerse, quien debe hacerlo y cómo debe hacerse. En una palabra, el federalismo trata el conflicto. También trata de la cooperación, esto es, los términos y condiciones bajo las cuales se limita el conflicto (...). La coordinación no implica necesariamente un coordinador. Bajo un federalismo operativo, la coordinación se produce por interacción entre muchas administraciones, no por reflexión intelectual de una sola”. Vid. a : **BALLBÉ, M., PADRÓS, C.,** *Estado competitivo y armonización europea. Los modelos norteamericano y europeo de integración*, 1997, pàg. 21.

371. BALLBÉ, M., PADRÓS, C., *Estado competitivo...*, op. cit., pàg. 29.

372. BALLBÉ, M., PADRÓS, C., *Estado competitivo...*, op. cit., pàg. 27.

373. El principi de coordinació és el dipositari per aconseguir que funcioni l'organització administrativa. Vid. a : **SÁNCHEZ, M.,** “La coordinación administrativa como concepto jurídico”, *Revista Documentación Administrativa*, núms. 230-231, 1992, pàg. 21 i següents.

[http://revistasonline.inap.es/index.php?journal=DA&page=article&op=view&path\[\]=5284&path\[\]=5338](http://revistasonline.inap.es/index.php?journal=DA&page=article&op=view&path[]=5284&path[]=5338)

(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

374. Vid. a : **FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE MUNICIPIOS Y PROVINCIAS.,** *Competencias municipales en Seguridad Ciudadana*, Madrid 1983, pàg. 36, a l'afirmar que : “Concentran sus actuaciones sobre un mismo espacio territorial, lo que determina una situación «de proliferación», de posibilidad de contacto funcional, que necesariamente provoca el solapamiento funcional (Servicios de vigilancia, o de investigaciones en el que trabajan varios Cuerpos, Servicios en los que se concentran funcionarios de varios Institutos, etc., etc.), con el consiguiente gasto de efectives, e incluso con el peligro de que esta concentración de medios para una sola necesidad deje sin cubrir un gran hueco de supuestos (...) subyace no solamente un problema estrictamente funcional, sino fundamentalmente un problema «económico», en el sentido de equilibrar el sistema de las necesidades, con el de los medios necesarios”.

controls mutus i recerca d'equilibris entre les administracions i, per tant, caldrà tenir en compte les repercussions i conseqüències que en el conjunt del sistema tindran les decisions.

En l'Exposició de Motius de la Llei de Bases del Règim Local s'adverteix que : “Aquesta, més que pretendre garantir l'autonomia sobre la quietud de compartiments estancs i incomunicats i, en definitiva, sobre l'equilibri estàtic propi de les coses inanimades, busca fonamentalment aquella en l'equilibri dinàmic propi d'un sistema de distribució del poder, tractant d'articular els interessos del conjunt, reconeixent a cadascun lo seu i establint les competències, principis, criteris i directrius que guien l'aplicació pràctica de la norma en el seu conjunt de forma oberta a la realitat i a les necessitats del present”³⁷⁵.

Si analitzem aquests aspectes des de la perspectiva del sistema policial quebequès, s'assenyalava que : “Les policies municipals i la policia provincial no tenen cap necessitat d'entrar en un conflicte permanent de competències, sinó que, ben al contrari, la policia provincial troba la seva raó de ser en la necessitat de complementar l'acció de les policies municipals –la major part dels efectius policials- a partir del moment en què aquestes es troben limitades pel seu propi àmbit territorial o bé per la falta de recursos apropiats”³⁷⁶.

En tot cas, el Sistema de Policia per a Catalunya necessitarà de l'ajut i de la complicitat d'altres actors en matèria de seguretat per fer front a la percepció de seguretat i als elements que incideixen en la delinqüència. I és que cal tenir present, alhora de dissenyar el sistema, d'exemples paradigmàtics produïts a la segona meitat del segle vint, quan el nombre d'efectius policials i de l'administració de justícia augmentava, la delinqüència també ho feia. Fins i tot darrerament, en el nostre entorn estem comprovant que un increment del nombre d'interns a les presons no comporta una reducció de les estadístiques delictives.

2.3.1.- Evitar la innecessària duplictat de funcions en el territori

La manca d'un Sistema de Policia que defineixi els àmbits funcionals de les organitzacions policials, esdevé un factor que propicia les duplicitats de funcions dels cossos de policia que presten serveis a Catalunya. Com ens afirma MANUEL MARTÍN : "El problema no radica en una falta de efectivos sinó en una inadecuada solapación debida a la multiplicidad de cuerpos aislados en la realidad, los unos de los otros, y la falta de definición funcional de cada uno de ellos"³⁷⁷. Per posar un exemple, una de les conseqüències que se'n deriva d'aquesta multiplicitat de funcions policials és la que s'emfatitza quan

375. SOSA, F., *Manual de Derecho Local*, Editorial Aranzadi, S.A., 2005, pàg. 43.

376. CURBET, J., *La policia...*, op. cit., pàg. 126.

377. MARTÍN, M., "La profesión...", op. cit., pàg. 109.

s'analitza el model policial canadenc : “La complejidad del sistema de seguridad entre los diversos niveles con responsabilidad en la materia y solapamiento en las actividades de los diferentes Cuerpos, provoca la fragmentación del sistema, la elevación de costes y una menor eficiencia del mismo”³⁷⁸.

La primera reflexió caldria centrar-la en les zones d'altra aglomeració de persones en entorns metropolitans, que és on es concentren la majoria dels cossos policials. Com s'analitzarà en el present Capítol, [Apartat 2.5.1](#), la consolidació de la Policia de Catalunya, dins del Sistema de Policia, és la primera fita que permetrà minimitzar els efectes no desitjats de duplicar les funcions policials al territori. Una coordinació efectiva dels recursos operatius al territori, prioritzant i compartint les demandes de serveis ciutadanes amb la disponibilitat de recursos policials; la disponibilitat de sales conjuntes de comandament per poder-ho fer efectiu i guanyar en eficiència; la implementació d'un servei bàsic garantit de policia arreu de Catalunya³⁷⁹, que permeti rebre a la ciutadania un servei policial comú i de qualitat, indistintament del cos policial que tingui la demanda; la disponibilitat de recursos tecnològics que incideixin en una millor racionalització i sectorització dels patrullatges preventius; una adequada ordenació dels cossos de les policies locals³⁸⁰; més responsabilitat del món local dins el Sistema de Policia; aquestes són propostes concretes que permeten minimitzar la duplicitat de serveis i optimitzar els recursos disponibles.

Una vegada consolidada la Policia de Catalunya, un altre escenari que comportaria la inexistència de duplicitats policials, és la integració de les organitzacions policials en un sol Cos de Policia per a Catalunya³⁸¹.

2.3.1.1.- L'ordenació dels cossos de les policies locals

El vigent Estatut d'Autonomia atorga a la Generalitat de Catalunya no només la responsabilitat de coordinar a les policies locals del País, sinó : "La planificació i la regulació del sistema de la seguretat pública de Catalunya i l'ordenació de les policies locals"³⁸², així com la coordinació de les seves actuacions. Com s'indica : "Pel que fa específicament a les policies locals, se'n va més enllà del que tradicionalment es considerava l'àmbit autonòmic com era el tema de la coordinació, plantejant-se de forma més ambiciosa la regulació"³⁸³. Per tant, el Sistema de Policia per a Catalunya no només ha de

378. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 187.

379. Vid. Capítol 3, Apartat 3.5.1 de la present Tesi Doctoral, on s'analitza la prestació de Serveis Bàsics Garantits arreu de Catalunya. [Apartat 3.5.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

380. Vid. Capítol 2, Apartat 2.3.1.1 de la present Tesi Doctoral, on s'analitza l'ordenació dels cossos de les policies locals a Catalunya. [Apartat 2.3.1.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

381. Vid. Capítol 2, Apartat 2.5.1 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 2.5.2](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

382. Vid. LLEI ORGÀNICA 6/2006., de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 164.1. http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

383. AGUADO, V., "Estudio preliminar...", op. cit., pàg. 24.

millorar la coordinació policial sinó que cal que abordi i dugui a terme l'ordenació de les policies locals, fet que ja hauria d'haver realitzat la Generalitat de Catalunya des de l'any 2006, atenent a l'article 164.1.a) del vigent Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Des del món sindical de les organitzacions de comandaments de policies locals també s'ha fet referència a aquesta necessitat d'ordenar els cossos de policia local, com s'afirma en l'estudi de detecció sobre les principals deficiències del col·lectiu de la policia local i quines eren les propostes més prioritàries per millorar-les, en el sentit que cal : "Ordenar la situació en la qual es troba la diversitat de cossos de policia local degut a l'atomització i politització dels serveis de policia, manca de coordinació, manca d'homogeneïtzació de mitjans (tècnics, uniformitat, normativa), necessitat d'estandardització de serveis (integració en el sistema), dèficit en els mecanismes de formació en l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya i inexistència d'una carrera professional"³⁸⁴. En realitat i des d'un punt de vista pràctic, els cossos de les policies locals : "Exerceixen funcions que són més aviat de trànsit i policia administrativa general que específicament de policia de seguretat, concentrant-se en les zones més poblades del territori espanyol. O en el cas que realitzin funcions de seguretat ho fan sense un clar suport legal, existint una dicotomia entre «*les funcions legals i les reals de la policia local*»"³⁸⁵.

Segons la vigent Llei de les policies locals de Catalunya : "L'existència de la policia local no es determina com a obligatòria per a cap municipi"³⁸⁶. Per tant, cap municipi no ha tingut l'obligació de crear un cos de la policia local i els que existeixen ho són per la voluntat política municipal, amb l'acceptació de la Generalitat de Catalunya. I en aquest sentit : "Hi pot haver policia local en els municipis de més de deu mil habitants (...) i en els municipis de menys de deu mil habitants hi pot haver policia local si n'acorda la creació la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació local"³⁸⁷.

Des d'aquest treball d'investigació proposem la creació d'una Llei de Sistema de Policia per a Catalunya que ha de ser sensible a tots aquests aspectes, ja que d'una banda ha de mantenir un escrupolós respecte a l'autonomia municipal (capacitat del municipis de decidir si es vol o no tenir policia local), però, d'altra banda, ha de regular i ordenar a la totalitat de cossos de policia local.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

384. FERNÁNDEZ, E.E., *Integració de la Seguretat Local en el Sistema de Seguretat*, Sindicat Unió de Comandaments Policials, 2012, pàg. 4.

385. AGUADO, V., "Estudio preliminar...", op. cit., pàg. 17.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

386. Vid. LLEI 10/1991., de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya, apartat III.

[http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/Ei/Departament/Normativa/Policia/Policia local/Documents/Llei16_1991.pdf](http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/Ei/Departament/Normativa/Policia/Policia%20local/Documents/Llei16_1991.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

387. Vid. LLEI 10/1991., de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya, article 3, apartats 1 i 2.

[http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/Ei/Departament/Normativa/Policia/Policia local/Documents/Llei16_1991.pdf](http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/Ei/Departament/Normativa/Policia/Policia%20local/Documents/Llei16_1991.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Per poder tenir uns criteris objectius del perquè i com s'ha de realitzar aquesta regulació es farà una anàlisi del cossos de policia de Catalunya, atenent al número d'efectius i a la ràtio de policies per cada mil habitants, i es relacionarà amb la població i els àmbits territorials així com amb la prestació de serveis. La idea força del plantejament és que per reordenar al cossos de les policies locals de Catalunya caldrà tenir una visió global de la Policia de Catalunya (aquí tenim un altre exemple de la necessitat d'un sistema de policia), ja que qualsevol reformulació ha de mantenir o millorar la qualitat de vida de la ciutadania, respectar l'autonomia municipal i fer més sostenible econòmicament el sistema.

2.3.1.2.- Menys cossos de policies locals però millor dotats

En el món policial, l'absorció de les policies locals pels Cos de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra és un tema recurrentment parlat, però poc documentat i analitzat públicament. Farem anàlisi d'aquest fet que està en el debat i en les inquietuds dels/les funcionaris/àries de policia i el seu entorn, així com a certs nivells institucionals (especialment del món local) sobre la conveniència de tenir un nou model policial. Els esforços del treball d'investigació i les seves conclusions tenen vocació de contribuir a que es dugui a terme aquesta acció política i es concreti tècnicament.

La proposta de Llei de Sistema de Policia per a Catalunya ha de contemplar la possibilitat que el Cos de la Policia de la Generalitat- Mossos d'Esquadra pugui incorporar agents dels cossos de les policies locals i a l'inrevés, atenent a un acurat procediment regulat. Aquest fet implica donar resposta a una insistent voluntat d'alguns municipis petits que no poden mantenir els seus cossos de policia però també a una latent i no tant explicitada voluntat d'altres municipis de prescindir de les seves policies locals, fonamentalment per raons de sostenibilitat econòmica i d'una forta tensió en les relacions laborals³⁸⁸. Aquestes absorcions³⁸⁹, voluntàries en tot cas, no han de perjudicar els estàndards de seguretat dels municipis³⁹⁰.

En altres indrets, com per exemple la Confederació canadenca, es va plantejar la limitació del número de policies locals. Per aquest motiu : “Les províncies han reforçat la seva intervenció en la policia municipal atorgant-se i exercint efectivament un dret de vet sobre la creació de noves forces de policia municipals. A més, han elaborat, d'acord amb les lleis provincials sobre

388. En la gran majoria d'ocasions, els agents de les policies locals són és col·lectiu de funcionaris més nombrosos d'un ajuntament. Aquest fet comporta disposar de molta representativitat sindical amb gran capacitat de negociació i de reivindicació.

389. Aquesta adscripció és possible, com ens destaca **MANUEL MARTÍN** en l'obra “La profesión..., op. cit., pàg. 186 : “La adscripción mediante convenio de cuerpos funcionariales a otra administración por parte de los Ayuntamientos tiene el precedente de lo sucedido con los bomberos de algunas Diputaciones y Comunidades Autónomas, si bien en ese caso la prestación del Servicio no se hace bajo la dependencia de los alcaldes, lo que en el caso de la policía es imprescindible”.

390. Capítol 5, Apartat 5.3 de la present Tesi Doctoral, on s'analitza la possibilitat de transferència de cossos de les policies locals a la Generalitat de Catalunya. [Apartat 5.3](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

la policia, diferents polítiques destinades a regionalitzar les forces de policia i a integrar els cossos policials més petits en els sistemes provincials. Aquestes mesures han frenat considerablement la proliferació de petites forces de policia municipals”³⁹¹.

2.4.- Un Sistema de Policia per fer front als nous reptes de seguretat

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de dotar-se dels recursos i de les estratègies necessàries per fer front als nous reptes en matèria de seguretat que permetin defensar l'estat democràtic i el benestar de la ciutadania. Els riscos de seguretat es concreten en amenaces relacionades amb el crim organitzat global, el tràfic d'éssers humans, el terrorisme internacional, l'expansió del fonamentalisme islàmic o el tràfic i el consum de drogues. Cal afegir altres aspectes que correlacionen amb aquestes amenaces i que mereixen d'un anàlisi per poder establir les accions més adients. Ens referirem a l'ús de les noves tecnologies, l'augment de l'expectativa de vida i la privatització de la seguretat.

S'ha construït un concepte de seguretat ambivalent, ja que ho és tot i res, i no és fàcil explicar la relació existent entre un risc, la por i una demanda de seguretat. Com s'argumenta³⁹², la seguretat és "ara i aquí" i el context té molta importància, on la societat és fràgil³⁹³ (vulnerable, feble, individualista, on les persones es tanquen en sí mateixes) i per tant es generen pors, ja siguin per inseguretats reals o bé percebudes. Dins del concepte general de seguretat, cal definir aspectes i accions concretes a necessitats concretes, mesurables. Perquè com s'assenyala, la seguretat és un estat i la inseguretat una situació. No tenen la mateixa naturalesa però una no té sentit sense l'altra.

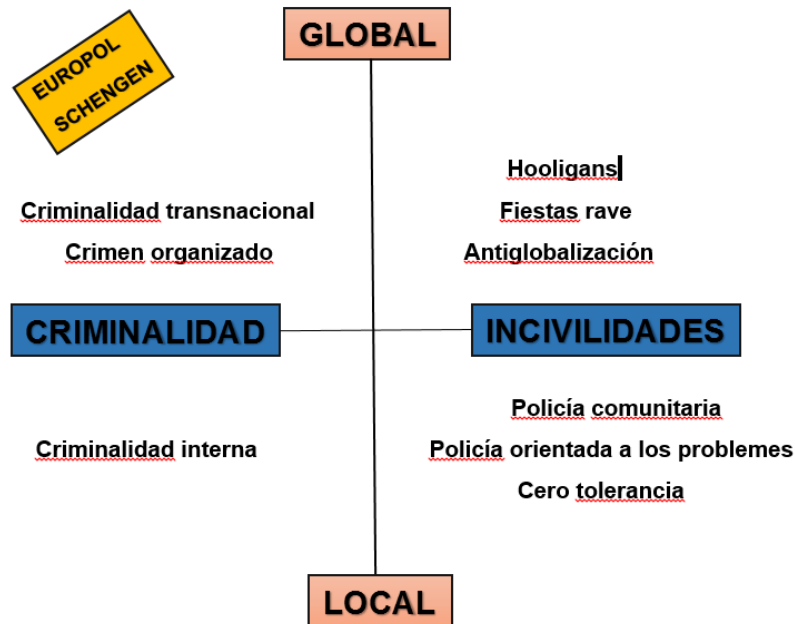
Els eixos bàsics i fonamentals de reflexió i anàlisi sobre seguretat que ens han de permetre millorar les prioritats que haurà de fer front el Sistema de Policia per a Catalunya són els que a continuació s'exposen.

391. CURBET, J., *La policia...*, op. cit., pàg. 43.

392. RECASENS, A., "Conferència sobre les polítiques públiques de seguretat especialment adreçades al món local", *Cicle de Jornades de reflexió sobre temes relacionats amb la (in) seguretat*, Diputació de Barcelona, Barcelona, 18 de febrer de 2015.

393. Vid. L'obra de BAUMAN, Z., *Modernidad líquida*, Mèxico, Fondo de Cultura Económica, 2007.

Font : RECASENS, A., *La seguridad y sus políticas*, Editorial Atelier, pàg. 38, 2007.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha d'abordar la totalitat d'aquests àmbits. De l'anàlisi es desprèn que el quadrant "criminalitat-global" està fora de l'abast dels estats. El quadrant "global-incivilitats" fa referència a actes greus d'incivisme que es poden veure afectats per la violència. Els àmbits "criminalitat-local" i "local-incivilitats", al nostre entendre, són els espais d'actuació més propers.

Per fer front a aquests àmbits, cal constatar que una part del poder de l'Estat s'ha anat a instàncies superiors (crim organitzat, europol, etc...) però els fets succeeixen en l'àmbit local. El món local poder legislar limitadament (ordenances municipals, etc...) per donar resposta a la problemàtica concreta dels pobles i ciutats, perquè calen solucions, però la regulació i els instruments són insuficients per fer front a aspectes i riscos globals que tenen una afectació local : conflictes regionals, terrorisme, proliferació d'armes de destrucció massiva i crim organitzat. Tot aquests fets entre lo global i lo local passen sense una adequada resposta dels Estats. Per tant, el Sistema de Policia per a Catalunya ha d'establir les adients polítiques de seguretat i els cossos de policia han de prestar uns eficients i eficaços serveis de seguretat i protecció a la ciutadania que han de permetre passar de la col·laboració a la cooperació entre les administracions i altres institucions, amb coresponsabilitat, per fer front a aquests reptes. Vol dir actuar també en clau local.

2.4.1.- El Crim Organitzat Global

Hi ha un acord unànimе que el crim organitzat és una forma complexa i transnacional de delinqüència, però d'altra banda hi ha un relatiu acord sobre quines són les seves característiques centrals³⁹⁴.

Les organitzacions criminals, cada cop més, duen a terme les seves operacions a escala internacional, aconseguint un volgut profit a la globalització econòmica i a les noves tecnologies de comunicació i transport. Els atacs a la nostra societat han constatat el fet que han aparegut nous comportaments criminals que s'han extès a nous camps d'activitat³⁹⁵ i que han evolucionat cap a una major professionalització, constatada en la tecnificació i la jerarquització de les estructures de les organitzacions criminals; i un augment de la brutalitat, amb l'ús de la violència i la intimidació per l'assoliment dels objectius criminals. En moltes ocasions els Estats pensen que : "Mentre arriben els capitals de les organitzacions criminals i no passa res, s'accepten pensant que és possible que l'arribada dels diners no suposa necessàriament la dels mafiosos. Duisburg³⁹⁶ va demostrar que quan arriben els capitals, amb ells arriben els mafiosos... amb la seva violència"³⁹⁷.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de ser capaç de prevenir i detectar les activitats criminals. Com s'apunta, en moltes ocasions s'accedeix a tenir coneixement de les activitats delictives de les organitzacions criminals gràcies a : "La col·laboració ciutadana que informa de l'establiment de persones desarrelades en una zona determinada, la detecció de moviments econòmics o de despeses poc coherents amb les activitats laborals desenvolupades, la intel·ligència aportada per altres serveis de policia, les actuacions policials in fraganti que ajuden a recopilar informació respecte a persones, els col·laboradors policials, el propi coneixement policial de la zona ... En definitiva, l'estudi, l'anàlisi i el contrast d'aquestes dades permeten sovint

394. TOLLE, A., "Les noves formes del crim organitzat. Nous grups de delinqüència organitzada en el context europeu", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 3, 1998, pàgs. 109. Segons l'autor, aquestes característiques centrals sobre la criminalitat organitzada són :

- 1.- L'associació duradora d'un grup de persones.
- 2.- La perpetració de delictes greus.
- 3.- La satisfacció d'una demanda de béns i serveis (il·legals).
- 4.- La protecció sistemàtica contra la protecció penal.
- 5.- L'ús sistemàtic de la violència i les amenaces.
- 6.- L'intent d'adquirir influència sobre l'Estat i l'economia.
- 7.- La creació i utilització d'estructures empresarials.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121476/178504> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

395. MAROTTA, E., "La perspectiva de la Unió Europea davant dels nous reptes que planteja el crim organitzat", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 3, 1998, pàgs. 11-18.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121466/178488> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

396. Duisburg és una ciutat alemanya aprop de Frankfurt on l'agost de l'any 2007 van ser assassinats davant d'un restaurant italià sis membres d'un clan de San Luca, a Calàbria. Aquell dia les autoritats alemanyes i l'opinió pública van descobrir la presència de la 'Ndrangheta al país i el perill que comportava.

397. QUERALT, J., "Criminalitat i antimàfia. Una paradoxa *made in Italy* per a la Unió Europea", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 26, 2013, pàg. 43.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/270436/358028> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

l'obertura de vies d'investigació en l'àmbit del crim organitzat" ³⁹⁸. La gran majoria de les respostes europees al fenomen terrorista i al crim organitzat són bàsicament reactives (even driven) i poc estratègiques. Manca més i millor cooperació policial i de les agències d'intel·ligència. Està en qüestió el compartiment de competències i funcions dels diferents serveis i agències de seguretat, com s'afirma : "La lluita contra el terrorisme i la delinqüència organitzada exigeix, a més, organitzacions de tipus horitzontal de gran dinàmica i interacció entre repartiments d'agències de la mateixa jerarquia, l'establiment d'organitzacions molt interconnectades i de treball en xarxa (networking)" ³⁹⁹. Cal tenir present que el crim organitzat no pot ser abordat només des de les accions policials i judicials, com s'indica : "Si tractem el problema del crim organitzat de l'àmbit estrictament policial i judicial i el reconeixem com un problema complex de la societat contemporània, un problema de naturalesa polièdrica -de caràcter econòmic, polític, amb incidència en la qualitat democràtica, en el mercat laboral, etc.-, és evident que la prevenció i el tractament d'aquest problema ha de ser transversal i ha d'integrar diferents agents socials i diferents mirades i perspectives. En aquesta recerca de solucions, que és una recerca de solucions per a tothom, lògicament la societat no pot ser-ne exclosa" ⁴⁰⁰.

Saber i explicar quina repercussió té el Crim Organitzat Global en el món on vivim és una pregunta força complexa que requereix d'una exhaustiva argumentació. Des del punt de vista terminològic, quan pensem en el "Crim Organitzat Global" hem de visualitzar una configuració en xarxa, on a partir de la dècada dels anys noranta les màfies tradicionals s'han convertit en actors destacats en el nou ordre mundial⁴⁰¹. Veiem quines repercussions han tingut les diverses activitats del Crim Organitzat Global en els àmbits econòmics, polítics i socials.

2.4.1.1.- Àmbit econòmic : especulació, desconeixement dels índexs de corrupció, la internalització de la criminalitat, els sorgiment de paradisos fiscals i el blanqueig de diners, la distorsió de les polítiques econòmiques i monetàries i el terrorisme i l'economia

En les dues últimes dècades s'ha produït una veritable revolució de la qual, molt probablement, no som gaire conscients de la seva transcendència : les

398. TRAPERO, J.L., "Prevenció i investigació del delictes. Crim organitzat i corrupció", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 22, 2010, pàgs. 177-178.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/193739/259662> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

399. BODEMER, K., "Els problemes...", op. cit., pàg. 50.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121648/172162> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

400. QUERALT, J., "Criminalitat i...", op. cit., pàgs. 43-44.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/270436/358028> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

401. CASTELLS, M., *La era de la informació : Economía, sociedad y cultura. Volumen III. Fin de milenio. Capítulo 3 : La conexión perversa : La economía Criminal global*, Madrid, Alianza Editorial, 1998, pàgs. 199-243.

finances com a eix dominador dels sectors econòmics i socials, on l'especulació és la seva principal eina. En aquesta especulació econòmica, els diners serveixen per generar més diners, per assegurar el propi creixement i no tant per garantir un finançament del desenvolupament econòmic i social i redistribuir la riquesa generada per l'economia productiva. Si d'una banda l'especulació necessita d'incertesa i d'instabilitat, d'altra banda cal menys control i més diners sense que importi ni el seu origen ni el seu propietari, tan sigui legal o il·legal. Així, les organitzacions criminals diversifiquen les seves activitats fins aconseguir uns alts nivells de convergència entre l'economia legal i la il·lícita.

Un altre factor que incideix i determina la criminalitat organitzada en la seva vessant econòmica és la corrupció i el desconeixement i la mesura dels seus nivells i índex. El concepte de corrupció és un terme que ha patit molts canvis durant el temps : “Se conocen testimonios de corrupción pública desde el mismo momento en que las sociedades adoptaron una organización de las que hoy llamamos pública” ⁴⁰². Com ens destaca el Dr. ENDRIUS ELISEO COCCILO en referència al concepte de corrupció i els seus canvis : “Las mutaciones describen el cambio desde la neutralidad del juicio sobre la reciprocidad en las sociedades arcaicas, pasando por la condena de las desviaciones de la integridad político-administrativa en los años del Watergate, hasta la complejidad de la actual Sociedad post-industrial” ⁴⁰³.

Per tant, com si d'una malaltia es tractés, no saber on s'acaba l'economia legal i on comença la criminal implica no saber quin és el “grau d'infecció” que té la nostra societat en les activitats de caire regular, atenen als nivells de corrupció del sistema financer i de les certes dosis de tolerància judicial davant els fets que es produeixen⁴⁰⁴. En aquest sentit, l'European Forum for Urban Security recomana que : “Las ciudades puedan disponer de herramientas para el análisis de los territorios y de los riesgos; para el control de la contratación pública; para establecer una red de instituciones capaces de controlar la transparencia de las empresas locales y garantizarles un buen apoyo si son hostigadas por las organizaciones criminales” ⁴⁰⁵.

Com s'indica, estem davant una simbiosi entre les organitzacions criminals i el tipus d'economia del seu entorn⁴⁰⁶. Dit d'una altra manera, les finances modernes i el Crim Organitzat Global es sustenten mútuament ja que ambdós necessiten per créixer que es suprimeixen les reglamentacions i els controls

402. NIETO, A., *Corrupción de la España democrática*, Barcelona, Ariel, 1997, pàg. 7.

403. COCCILO, E., “Las mutaciones del concepto de corrupción. De la ambigüedad de las sociedades arcaicas a la complejidad en la época del Estado regulador y del riesgo”, *Revista de Lengua i Dret*, núm. 50, 2008, pàg. 17. <C:\Users\lavs\Downloads\2448-3475-2-PB.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

404. JIMÉNEZ, C., “La tolerència judicial davant la delinqüència financera (Delinqüència econòmica i inseguretat social)”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 19, 2008, pàgs. 159-179. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/132084/181930> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

405. Vid. a : EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY., *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012, pàg. 49.

406. MILLARD, J.D., *Atlas Akal de la Criminalidad financera. Del narcotràfic al blanqueo de capitales*, Ediciones Akal, 2002.

estatals i internacionals⁴⁰⁷. Per tant, l'economia també cal entendre-la com el principal rector del poder quan abans era el poder el que generava la riquesa. I per poder eradicar a la corrupció : “La utilización de represión como única y exclusiva vía para combatir la corrupción, a la larga produce más decepciones que satisfacciones. En esta batalla, el combate proactivo del fenómeno (prevención) debe avanzar en consonancia con el combate reactivo (represión)”⁴⁰⁸. Com s’afirma, només amb Dret penal no és possible acabar amb la corrupció, ja que calen : “Otras estrategias, como la de-regulación o re-gulación de mercados especialmente vulnerables (...) podrían resultar eficaces”⁴⁰⁹. Com es destaca : “Desde la perspectiva económico-institucional, el fenómeno de la corrupción está relacionado con el marco jurídico regulador, sobretudo el marco administrativo-económico, que entraña todos los elementos determinantes de las regulaciones de las Instituciones de control y supervisión, de los incentivos y desincentivos dirigidos a garantizar el correcto funcionamiento de los mercados y de sus actores, y del régimen jurídico de los sectores económicos”⁴¹⁰. Dit d’una altra manera : “La prevención de la corrupción va a ser, en gran medida, una cuestión del Derecho administrativo, una cuestión de las Instituciones jurídico-administrativas”⁴¹¹

La corrupció no pot ser tractada com una altra qualsevol activitat de caire il·legal. Estudis criminològics plantegen quina relació i quin paper tenen algunes professions comunes en l’execució d’actes il·lícits i el crim organitzat. Les conclusions apunten a que hi ha professions facilitadores, a nivell primari, en les activitats de les organitzacions criminals. Però també n’hi ha d’altres que tenen com a funció l’ocultació de fets delictius o fins i tot la identitat dels delinqüents⁴¹². El Sistema de Policia per a Catalunya ha de ser molt sensible i estar permanentment alerta en detectar i eradicar relacions entre el crim organitzat i la professió d’agent de policia⁴¹³.

407. Vid. Sobre els índexs de transparència les pàgines web :

- **TRANSPARENCY INTERNACIONAL** : <http://www.transparency.org/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **TRANSPARENCY INTERNACIONAL ESPAÑA** : <http://www.transparencia.org.es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

408. **COCCIOLO, E.**, “Las mutaciones...”, op. cit., pàg. 37. <C:\Users\lavs\Downloads\2448-3475-2-PB.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

409. **SAVONA, E.U.**, “Oltre il diritto penale. Note in materia di lotta alla corruzione”, *Politica del diritto*, núm. 4, 1995, pàg. 562.

410. **COCCIOLO, E.**, “Las mutaciones...”, op. cit., pàg. 38.

411. **RIVERO, R.**, *Instituciones administrativas, desarrollo y control de la corrupción. El caso colombiano*, UIM, 2006, pàgs. 24-25.

412. **VAN DE BUNT, H., HUISMAN, K., VAN WINGERDE, K.**, “Professions legítimes i crim organitzat”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 24, 2011, pàgs. 101-115.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/244846/327910> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

413. **TRAPERO, J.L.**, “Prevenció i...”, op. cit., pàgs. 192. L’autor ho exemplifica en relació a :

- 1.- Consultar matrícules a petició de delinqüents, per saber si una persona o grup és objecte de seguiments policials.
- 2.- Consultar si el cos policial propi o un altre està investigant una persona determinada.
- 3.- Alertar a un grup criminal respecte d’una operació policial en marxa.
- 4.- Alertar a un grup criminal respecte d’una inspecció administrativa.
- 5.- Presentar-se durant un escorcoll domiciliari amb la "lloable intenció" d’amagar drogues i armes d’un grup criminal que era sotmés a investigació.

La globalització econòmica i les noves tecnologies de comunicació i de transport han estat clarament aprofitades per les organitzacions criminals. Gràcies a la internacionalització ubiquen les seves funcions de gestió i de producció en zones de baix risc on posseeixen un control relatiu de l'entorn institucional mentre cerquen els seus mercats preferents en les zones de demanda més riques per aconseguir més beneficis.

El tràfic de drogues, el comerç il·legal d'armes, el frau, l'explotació sexual i d'altres tipologies delictuals tenen un estret lligam amb el blanqueig de diners⁴¹⁴, entès com : "Un procés de transformació amb el qual la vulnerabilitat de guanys il·legals es redueixen molt i els ingressos obtinguts il·lícitament adopten una aparença de legalitat. L'objectiu final és, doncs, amagar els orígens il·lícits dels diners"⁴¹⁵. Les conseqüències que se'n deriven tenen un protagonisme més que significatiu en els fluxos financers de caire global i en els mercats de valors. L'alta "mobilitat i volatilitat" d'aquests capitals, que per evitar el seu seguiment passen d'una institució financera a una altra, fa que el capital criminal sigui com un altaveu que amplifica les turbulències especulatives dels mercats financers.

Una vegada transaccionats els diners i blanquejats (tradicionalment dipositats els diners en efectiu en un banc i els paradisos fiscals⁴¹⁶ han estat els llocs preferits degut a la manca de control que caracteritza els seus sistemes financers), són introduïts en el sistema econòmic legal invertint-los en activitats perfectament lícites (especialment en el sector immobiliari, turístic, d'oci, ...i també en grans fons d'inversió i de pensions), contribuint a alimentar els fons especulatiu i les bombolles financeres. Cal afegir que atenent a la liberalització i a la desregularització existent, el blanqueig de diners pot tenir lloc ara en qualsevol indret del món.

Com afirma MANUEL BALLBÉ, la desregularització dels mercats financers és una causa principal que facilita el blanqueig de diners i de capitals, per que sense una eficient regulació no hi ha prevenció ni control i només hi ha una

6.- Cobrar en diners i en espècies d'un grup criminal per la inacció policial de la qual un pugui ser responsable.

7.- Simular actuacions policials de comís de droga per repartir-se el botí amb el grup criminal.

8.- Intervenir per aconseguir o fomentar el desprestigi professional i social dels investigadors.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/193739/259662> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

414. MAROTTA, E., "La perspectiva...", op. cit., pàg. 16.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121466/178488> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

415. VAN KEEKEN, H., "De quin color són els diners?. L'experiència dels Països Baixos en la investigació de delictes financers", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 3, 1998, pàg. 45.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121469/178492> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

416. Com ens indica VAN KEEKEN, H., en la seva obra ; "De quin...", op. cit., pàgs. 49-50, les avantatges dels paradisos fiscals són : "Tot sovint és un recurs per salvaguardar la confidencialitat; poca o cap pressió tributària sobre el capital estranger i sobre les entitats legals estrangeres; manca de regulació de les activitats bancàries; bones infraestructures de transport i comunicacions; escassa regulació de transferències de moneda dutes a terme per persones i empreses estrangeres; un clima polític relativament estable; serveis molt professionals en el camp de la banca i les autoritats mostren poca capacitat per col·laborar amb les demandes d'ajut de països estrangers (normalment els paradisos fiscals no formen part dels tractats internacionals de cooperació en matèria d'impostos i blanqueig de diners". <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121469/178492> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

resposta a nivell de repressió penal : "Lo más importante es la regulación para su tratamiento administrativo preventivo. Los Bancos deben *de facto* disponer de un departamento de prevención del blanqueo, con un *officer* que informe a la policía de cualquier transacción sospechosa. Se globaliza así este nuevo orden regulador basado en lo que se denomina una comunidad reguladora, donde diferentes actores tienen un papel regulador y de *law enforcement* a cumplir⁴¹⁷.

L'activitat criminal també té un efecte important sobre les diverses economies nacionals : des d'apropiar-se de l'economia de petits països fins condicionar els processos macroeconòmics i ser decisiu en regions o sectors específics. Els efectes distorsionadors d'aquesta economia invisible sobre les polítiques monetàries i la política econòmica en general fan encara més difícil controlar els processos econòmics de base nacional en una economia globalitzada.

El terrorisme, vingui d'on vingui i sigui quina sigui la seva causa, necessita de vies de finançament per poder dur a terme les seves activitats. En molts casos, de la mà del Crim Organitzat, les organitzacions terroristes també s'aprofiten dels entramats financers que ofereix la nova economia global per aconseguir els objectius que es fixen⁴¹⁸. Els diners obtingut pel crim a través del blanqueig de diners, és invertit en moltes ocasions en :

- a) "Invertir a curt termini per donar suport i professionalitzar les activitats il·legals com, per exemple, per a l'adjudicació de mitjans de transport i comunicació.
- b) Invertir a termini mitjà en l'estructura de l'organització criminal, com ara adquirint empreses façana, reclutant treballadors qualificats, o per preparar noves activitats criminals amb un millor quocient en termes de benefici/risc.
- c) Invertir a llarg termini, per la continuïtat de l'organització, en activitats totalment legals amb una imatge respectable, o en l'adquisició d'influència política, econòmica o social"⁴¹⁹.

2.4.1.2.- Àmbit polític : la confiscació del poder públic de l'Estat i el seu debilitament i les respostes poc eficaces a la Criminalitat Organitzada Global

Si intentem analitzar quina és la repercussió del crim organitzat en les institucions i la política de l'Estat, la valoració és encara molt més gran. Estem davant d'una veritable confiscació del poder, on la sobirania estatal està debilitada pels processos de globalització i identificació i que es veu

417. BALLBÉ, M., "El futuro del Derecho Administrativo en la globalización : entre la americanización y la europeización", *Revista de Administración Pública*, núm. 174, 2007, pàgs. 252-253.

418. NAPOLEONI, L., *Yihad. Cómo se financia el terrorismo en la nueva economía*, Editorial Urano, 2004.

419. VAN KEEKEN, H., "De quin...", op. cit., pàg. 46.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121469/178492> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

amenaçada per les flexibles xarxes del crim que eviten els mecanismes de control i assumeixen uns nivells de risc que cap altra organització és capaç d'assumir.

El desplegament a nivell mundial del capitalisme ha tingut com a resultat natural una criminalitat econòmica i financera així com una corrupció política. L'Estat, com a legítim instrument del control cívic, està en una veritable crisi. Les polítiques neoliberals de les dècades dels anys vuitanta i noranta van servir per accelerar els processos de globalització financera que han provocat més nivells d'atur, un major esgotament dels recursos i un augment de les diferències entre les rentes. Aquest escenari ha estat idoni per que el Crim s'estengués mitjançant xarxes de corrupció i nous mercats i activitats.

Les xarxes criminals han estat capaces d'establir una profunda connexió amb segments dels estats nacionals i regionals, tant amb buròcrates com amb polítics : la corrupció i la intimidació. Amb la globalització, l'estratègia que podem observar és que el crim organitzat cerca i ha trobat refugis segurs arreu del món que, a més a més de l'alta mobilitat i flexibilitat de les xarxes criminals, permeten eludir les regulacions nacionals i els rígids procediments de col·laboració policial internacional. Caldria afegir les notables contradiccions legislatives nacionals que han estat una meravellosa oportunitat per la criminalitat.

El debilitament de l'Estat no només està qüestionat com a garant de la seguretat pública pel la criminalitat organitzada des d'un àmbit supraestatal, sinó que també ho està a nivell local pel fenomen de la inseguretat ciutadana associada a la delinqüència. Aquesta incapacitat de l'Estat per garantir, de forma efectiva, la seguretat dels ciutadans així com la consegüent pèrdua de legitimitat, suposen que els ciutadans i ciutadanes adoptin actituds de defensa individuals per protegir-se (d'aquí s'explica l'augment de la indústria i el comerç de la seguretat en sentit ampli).

Les polítiques actuals de seguretat sembla que estan en debat entre una major repressió penal d'aquelles formes de delinqüència a les que s'atribueixen la responsabilitat de la inseguretat ciutadana (populisme punitiu) o bé en la recerca de noves formes de governar on es faciliti un punt d'equilibri entre les respostes a les causes dels comportaments marginals i aquelles que situen a les víctimes en el centre de l'acció pública, per intentar recuperar la legitimitat perduda.

Davant una forta pressió de l'Estat i de les forces internacionals en un país o regió determinada considerada com a “segura” per les organitzacions criminals, la flexibilitat d'aquestes organitzacions il·lícites permeten un ràpid trasllat de les bases de subministrament, l'alteració de rutes de transport i la localització de nous indrets més segurs. Podem veure una gran capacitat d'adaptació als desesperats intents de control de les rígides institucions estatals lligades a les nacions, on es denota una pèrdua de sobirania i legitimitat de l'Estat en tant en quant és incapaç d'imposar la llei i l'ordre.

2.4.1.3.- Àmbit social : flagrant violació del Drets Humans, gran rendibilitat econòmica a un baix risc, el descontrol del Crim Organitzat Global i la identitat cultural com a motor de la xarxa criminal

El Tràfic d'Éssers Humans és un dels molts problemes que pateix el nostre món i que té una relació directa amb l'aparició de l'economia globalitzada. Quatre milions de persones són víctimes d'una tragèdia que es tractada com un lucratiu “negoci” per la Criminalitat Organitzada i que té uns efectes lesius importantíssims per les persones i amb uns perjudicis greus per la societat en general. Estem parlant d'exploració sexual, de treballs o serveis forçats, d'esclavitud o pràctiques anàlogues, de servitud o extracció d'òrgans⁴²⁰.

Estem davant d'una problemàtica gestionada per la criminalitat, amb una gran rendibilitat econòmica i amb una baixa probabilitat de detecció i repressió, que s'aprofita de la pobresa, dels conflictes civils, de la manca d'oportunitats de treball, de la repressió política i de les discriminacions racials o de gènere. L'existència d'una clara demanda consumista per membres de la societat on vivim autoalimenten un sistema on les persones acaben sent una mercaderia de consum pel plaer d'uns pocs.

La globalització, el mercat financer, el debilitament de l'Estat, la corrupció, el neoliberalisme capitalista, ...tots són ingredients que ens permeten afirmar que el Crim Organitzat Global es troba perfectament còmode en aquest escenari i on els poders públics estan aïllats i impotents. Aquesta expansió de la criminalitat representa un veritable desafiament a les institucions estatals i qüestiona directament els tradicionals sistemes de control de les activitat il·lícites. Es fa palesa la clara desigualtat existent entre la ràpida i flexible mobilitat, adaptació i col·laboració en un escenari sense fronteres del Crim Organitzat i l'obsoleta i ineficaç resposta que els estats donen per fer-hi front⁴²¹.

A nivell cultural, la influència del crim organitzat és molt més subtil, ja que la identitat cultural nodreix la gran majoria de les xarxes criminals i aporta els codis i vincles que sustenten la confiança i la comunicació dins de cada xarxa. Existeix un nivell de comprensió en l'organització criminal que es construeix sobre la història, la cultura i la tradició i que genera la seva pròpia ideologia

420. CURBET, J., “Por una visión integral de la (in) seguridad : el inquietante caso del tráfico de seres humanos”, *Gobernanza : diálogo euro-iberoamericano sobre el buen gobierno*, Colex. Editorial Constitución y Leyes, 2005, pàgs. 267-272.

421. Un aspecte molt important per fer front al crim global és la necessitat que la policia pugui mobilitzar recursos també a nivell global, com ens destaca **MANUEL BALLBÉ** en l'article “Más movilidad policial frente a la movilidad criminal global”, *Terra*, edició del dia 11/04/2008, a l'afirmar que : “La intervención policial y regional como la europea ya no es suficiente por la gran movilidad criminal y, por ello, debe activarse una similar movilidad policial global. De poco sirve trabajar conjuntamente las policías españolas, inglesa y alemana, y no trabajar con la misma intensidad con la policía de Pakistán o de Ecuador”. Vid. a :

<http://www.uab.cat/servlet/BlobServer?blobtable=Document&blobcol=urldocument&blobheader=application/pdf&blobkey=id&blobwhere=1280383773974&blobnocache=true> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

legitimadora. En molts contextos, criminals d'èxit s'han convertit en models per una generació de joves que no veuen un camí fàcil per sortir de la pobresa i cap possibilitat de poder consumir.

Tot aquest argumentari ens posiciona en un escenari de gran complexitat que implica un reconeixement de la nostra i les institucions que ens representen i lideren, d'una banda, quina és la dimensió del problema i com es manifesta, i d'altra banda, quines accions concretes i reals cal engegar (o continuar fent, si van en la bona línia) per començar a traçar camins (que de bon segur seran llargs, lents i dificultosos) que posin fi al Crim Organitzat Global i al seu finançament.

Aquest Crim Organitzat Global es sustenta en valors que representen un autèntic somni capitalista : creixement econòmic al servei de l'interès particular sense haver de ser solidari i sense control de l'Estat. Cal afegir i tenir present la pèrdua de sobirania dels Estats enfront una criminalitat organitzada de dimensions arreu del món. Especial atenció es mereix l'advertència que ens fa EMMANUEL TODD⁴²² en el sentit que si les societats nacionals no arriben a definir els nous camins d'una protecció econòmica que assegurí el manteniment de les proteccions socials, l'estabilitat de les infraestructures materials i dels sistemes educatius, podem preparar-nos per viure fenòmens de regressió massiva : conflictes de classe violents o el retorn a certes formes de barbàrie.

Una veritable lluita contra el Crim Organitzat Global i els diners il·lícits suposa, de fet, qüestionar els mateixos principis que regeixen la globalització financera en tant que sistema autoregulat al marge de tot tipus de control cívic. La Criminalitat Global Organitzada contribueix a que el nostre món sigui encara més injust i més insegur.

L'informe sobre la seguretat a Catalunya de l'any 2012 apunta que : “Les problemàtiques com el crim i la delinqüència que entenem com a comuna estan més relacionades amb la marginalitat que no pas amb les conjuntures econòmiques. Any rere any (aquest serà el tercer any consecutiu), les xifres sobre victimització i criminalitat coneguda venien a rebatre, de manera subtil i modesta, l'auguri que relacionava crisi i crim, quan no directament atur i crim o immigració i crim”⁴²³.

En referència al fenomen migratori, són rellevants els comentaris del GONZALO ESCOBAR en la ponència que va realitzar sobre immigració⁴²⁴. Així afirma que, entre els molts factors que incideixen en els fluxos migratoris cal destacar :

422. TODD, E., *La ilusión económica. Ensayo sobre el estancamiento de las sociedades desarrolladas*, Editorial Taurus, 1999.

423. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Informe sobre...*, op. cit., pàg. 11.

http://interior.gencat.cat/web/conten/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/informes_de_seguretat/docs/informe_sobre_la_seguretat_a_catalunya_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

424. Vid. a : UNIVERSITAT DE GIRONA., Campus Montilivi, 28 de setembre de 2007.

- 1.- La necessitat de mà d'obra dels països desenvolupats (les persones tenen expectatives de vida i hi ha unes demandes de treball que no estan en altres indrets).
- 2.- Un augment en la bretxa que separa als països més rics dels països pobres en relació a la xifra de desenvolupament.
- 3.- Un augment en l'accés a la informació (gràcies a la televisió i a les noves tecnologies, les persones dels països pobres tenen una visió sesgada i molt irreal de la realitat dels països considerats com a més rics).
- 4.- Més facilitat en el transport (actualment els mitjans de transport són més ràpids i comencen a ser més assequibles econòmicament).

Per tant i a tall de conclusions, el Sistema de Policia per a Catalunya hauria de tenir present les següents necessitats :

- ⊕ Caldria construir una estructura legal a nivell internacional que incorporés la criminalitat econòmica com a delicte, continuant amb la tasca iniciada fa mig segle amb la Carta del Drets Humans i la Carta de les Nacions Unides. Sense aquesta eina, les mesures per combatre les problemàtiques continuen prenent-se a nivell d'Estats individuals i amb caràcter d'urgència.
- ⊕ Caldria cercar les adients estratègies i avaluar quines possibilitats reals poden existir per salvar dos obstacles importantíssims : el secret bancari i el principi de sobirania nacional. El primer impedeix obtenir les informacions necessàries i dificulta el seguiment de les operacions bancàries. El segon concepte fa referència a la no cooperació amb les investigacions obertes per magistrats o comissions parlamentàries d'alguns països democràtics i impedeix l'aplicació de sancions.
- ⊕ Caldria construir una estructura legal a nivell internacional eficaç que fes prevenció i que reaccionés davant l'explotació de les persones.
- ⊕ Caldria una veritable cooperació política a nivell regional i internacional entre els països receptors d'immigració o trànsit per acabar amb les xarxes clandestines.
- ⊕ Cal prevenció, però també repressió efectiva com a instruments dels Estats per combatre les màfies.
- ⊕ Cal fomentar el desenvolupament per acabar o mitigar les desigualtats econòmiques i combatre la pobresa.
- ⊕ Calen polítiques d'integració que afavoreixin l'educació, el treball, la igualtat de drets econòmics i socials de les persones nouvingudes.

2.4.2.- El Tràfic d'Éssers Humans

El sorgiment de problemes de caire sistèmics en el nostre món, entre d'ells, el Tràfic d'Éssers Humans, té una rellevant relació amb l'aparició d'una economia globalitzada que està immersa en un mar d'oportunitats i que neda de la mà de les tecnologies de la informació i la comunicació, on els mercats

financers funcionen “full time” i a tot arreu, amb grans corporacions multinacionals, amb noves formes de dret internacional, amb estructures regionals i globals de govern qüestionades, ... Cal afegir que factors com la postguerra freda i la transnacionalització han provocat una major porositat de les fronteres i com a conseqüència noves amenaces internacionals. L'esclavitud del nostre segle entesa com l'explotació sexual i laboral s'ha convertit, juntament amb el terrorisme, en un dels problemes més importants que amenacen l'estabilitat de les nostres societats. La Unió Europea és un lloc de destinació i de trànsit pel tràfic d'éssers humans i la immigració il·legal⁴²⁵, fets que en moltes ocasions estan directament relacionades amb els menors i l'explotació sexual.

Per entendre la dimensió a la qual s'ha de fer front des del Sistema de Policia per a Catalunya, cal tenir present, en primer terme, que estem davant d'una fragant violació dels Drets de les Humans, amb efectes lesius per les persones i amb greus perjudicis per la societat en general. Quatre milions de persones són víctimes d'una tragèdia que és tractada com un lucratiu “negoci” i que ascendeix a uns deu mil milions de dòlars de beneficis nets a l'any. En segona instància ens cal comprendre el seu significat. La definició que, al nostre entendre, més s'ajusta a la realitat actual és : “la captació, el transport, el trasllat, l'acollida o la recepció de persones, fent ús de l'amenaça o de la força o d'altres formes de coacció, el rapte, el frau, l'engany, l'abús de poder o d'una situació de vulnerabilitat o a la concessió o recepció de pagament o beneficis a fi d'obtenir el consentiment d'una persona que disposi d'autoritat sobre una altra, amb fins d'explotació. Com a mínim inclourà l'explotació de la prostitució aliena o bé altres formes d'explotació sexual, els treballs o serveis forçats, l'esclavitud o les pràctiques anàlogues a l'esclavitud, la servitud o l'extracció d'òrgans”⁴²⁶.

Però, per poder combatre el Tràfic d'Éssers Humans ens caldrà esbrinar quines són les seves causes. Els eixos argumentals de resposta es fonamenten en :

- 1.- Un augment de les migracions transfrontereres (especialment la de les dones) des de les regions pobres (especialment rurals) fins a les regions més riques (principalment urbanes) en busca de treball. Estem davant d'un terreny clau per les activitats il·legals, en especial, pel Tràfic d'Éssers Humans, amb una gran rendibilitat econòmica i una baixa probabilitat de detecció i repressió. La causa de fons d'aquestes migracions les hem de buscar en la pobresa (un 60% de la població mundial és pobre i un 25% està en la pobresa extrema), en els conflictes civils, en la manca d'oportunitats de treball, en la repressió política i en les discriminacions racials o de gènere. Cent vint milions de persones deambulen pel món

425. MAROTTA, E., “La perspectiva...”, op. cit., pàg. 15.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121466/178488> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

426. CURBET, J., “Por una...”, op. cit., pàgs. 267-272.

fora dels seus països d'origen en qualitat de refugiats, desplaçats, exiliats,

...

- 2.- Una explotació de la prostitució com a activitat del crim organitzat global, on els marges de benefici són molt elevats i l'oferta i la demanda no paren d'incrementar en un mercat en expansió i en transformació, com ho demostra la substitució de la figura del proxeneta local per càrrecs d'organitzacions mafioses del crim organitzat.
- 3.- Una mediatització de les institucions i la política de l'Estat per les flexibles xarxes del crim fa que en moltes ocasions hi hagi una negativa governamental a acceptar la gravetat del fet i a no enfrontant-se al problema de forma enèrgica degut als alts nivells de corrupció.
- 4.- La dimensió planetària del crim organitzat en una economia capitalista globalitzada és determinant. Les pressions econòmiques i socials que tenen el seu origen en la pròpia estructura de la societat faciliten el Tràfic d'Éssers Humans com a activitat que produeix molts beneficis, els quals són blanquejats en el sistema financer mundial.
- 5.- El continu augment del Tràfic d'Éssers Humans també obeeix a una clara demanda consumista que membres de la societat on vivim realitzen per satisfer els seus desigs : demanda de persones per treballar en fàbriques, els les vivendes, en els comerços, ... Les persones acaben sent una mercaderia de consum pel plaer d'uns pocs. Només ens cal mirar al voltant (amb voluntat de veure) per ser-ne conscients.

Davant de tots aquests fets caldria :

- a) Disposar d'una estructura legal internacional eficaç que fes prevenció i que reaccionés davant l'explotació de les persones. Una resposta globalitzada des de la intel·ligència, fonamentada en la informació i l'anàlisi.
- b) Fomentar una veritable cooperació política tant a nivell regional com internacional entre els països receptors d'immigració o trànsit per acabar amb les xarxes clandestines. Una harmonització de les diferents legislacions seria facilitadora.
- c) La prevenció i la repressió com a instruments que facin servir els Estats per combatre amb efectivitat a les màfies. No només cal centrar les accions i campanyes preventives d'opinió pública en els països migrants, sinó en la cooperació policial i judicial, la cooperació en l'accés a la informació i la cooperació pel desenvolupament (essencial per eliminar d'arrel les causes, principalment econòmiques, que obliguen a les persones a emigrar).
- d) Articular polítiques adequades de cooperació que fomentin el desenvolupament, mitigant fins acabar amb les desigualtats econòmiques.
- e) Combatre no només a la pobresa sinó també a les xarxes de traficants que s'aprofiten de les persones que emigren en benefici propi.
- f) Dur a terme polítiques d'integració que afavoreixin l'educació, el treball, la igualtat de drets econòmics i socials dels nousvinguts.

- g) Tenir unes societats conscients dels riscos reals als quals estem sotmesos⁴²⁷.
- h) Tenir una especial atenció a les actituds i a les pràctiques tradicionals, com el matrimoni a molt primerenca edat i l'absència de registres de naixement, que argumenten encara més la vulnerabilitat de nens, nenes i dones. No tenir aquests registres i, per tant, d'una identitat nacional que es pugui demostrar, dificulta especialment la identificació de les víctimes.

2.4.3.- El terrorisme internacional

El terrorisme, indistintament de com es manifesti, comporta un deplorable despreci cap a la vida humana i atenta contra els ciments dels valors democràtics de la societat⁴²⁸. S'ha convertit en una de les amenaces internacionals més greus i de més visibilitat, ja que no coneix ni fronteres ni sobirania, aprofita totes les tecnologies disponibles i actua en totes els continents de manera permanent. Com es destaca : "Está desestructurado desde el punto de vista organizativo, pero sus dirigentes están interconectados entre sí; no tiene una estrategia política claramente definida y lo más importante en su actuación son sus propios atentados, sin concederles ningún valor a sus víctimas" ⁴²⁹. El seu objectiu principal : "Té més a veure amb l'efecte psicològic que no pas amb els efectes materials; vol general una sensació col·lectiva de por i un estat anòmic d'inseguretat, promoure desconfiança cap a les autoritats polítiques i les forces internes de l'ordre" ⁴³⁰.

Davant d'aquesta amenaça es requereix una visió compartida a nivell polític⁴³¹ i una gran determinació dels Estats per combatre-la⁴³² i que s'ha de

427. Per arribar a uns elevats nivells de consciència social sobre els riscos als quals estem exposats cal fer-ho a través de l'educació i d'accions comunicatives.

428. Vid. a : **UNITED NATIONS ORGANIZATION**, Centro de Información de las Naciones Unidas. A la Cimera Mundial celebrada a la Ciutat de Nova York en setembre de 2005, els dirigents mundials varen condemnar el terrorisme : "En todas sus formas y manifestaciones, independientemente de quién lo cometa y de dónde y con qué propósito, puesto que constituye una de las amenazas más graves para la paz y la seguridad internacionales (...) Ningún motivo o agravio puede justificar o legitimar que se ataque o dé muerte deliberadamente a Civiles y no combatientes (...) Toda acción cuyo objetivo sea causar la muerte o graves daños físicos a civiles o no combatientes, cuando dicha acción tanga, por su índole o contexto, el propósito de intimidar a la población u obligar a un gobierno o una organización internacional a hacer o no hacer algo, no puede justificarse por ningún motivo y constituye un acto de terrorismo". <http://www.cinu.mx/temas/derecho-internacional/terrorismo-internacional/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

429. **CAMACHO, A.**, "Un Sistema de Seguridad para el siglo XXI", *Seguridad y Ciudadanía : Revista del Ministerio del Interior*, núm. 1, pàgs. 27.

<http://www.interior.gob.es/documents/642317/1203831/Seguridad+y+ciudadan%C3%ADa.+N.+1+%282009%29.pdf/ce71e2ed-562a-4a44-8d57-ca803db35c2e> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

430. **BODEMER, K.**, "Els problemes...", op. cit., pàg. 49.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121648/172162> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

431. Al respecte i a nivell de Catalunya, Vid. a : **FIGUERES, S.**, en l'obra : "Els partit polítics catalans i la seguretat. Estudi comparatiu de les diferents estratègies de seguretat internacional", *Working Papers*, núm. 293, Institut de Ciències Polítiques i Socials, 2011, pàg. 21, : "Un element que ha quedat molt clar és que el terrorisme internacional és una amenaça clau, destacada pels cinc grups polítics estudiats, sense excepció. Tots els grups creuen que per a combatre el terrorisme s'ha de fer una actuació unida a

traduir en una eficaç coordinació dels cossos policials a nivell nacional, europeu i mundial⁴³³. La prevenció s'ha de sustentar en un sistema d'alerta precoç (early warning) que introdueix la previsió en l'avaluació del risc d'agressió⁴³⁴. Com s'indica, l'informe d'Europol sobre les amenaces terroristes a Europa de l'any 2002 va incloure dues noves categories : el terrorisme anarquista i l'ecoterrorisme : “La possibilitat de la resurrecció del terrorisme d'esquerres, i es referia a una sèrie d'atacs terroristes a la part sud de la Unió (...) Els ecologistes radicals i els moviments pels drets dels animals han mantingut una campanya limitada. Tanmateix, els danys materials que van causar van ser amplis”⁴³⁵.

Les amenaces terroristes en un món globalitzat comporta que es pugui perpetrar un atemptat en quasi indret de la Terra i en qualsevol moment. Aquesta expectativa té : “Profundas consecuencias en el derecho, el ejército, la libertad, la vida cotidiana de la gente, la estabilidad del orden político en todo el mundo, pues destruye las garantías de seguridad de las instituciones básicas del Estado nacional”⁴³⁶. El Sistema de Policia per a Catalunya, en una estreta i permanent col·laboració amb l'Estat espanyol i Europa, ha de ser

---

nivell europeu, amb l'Europol, l'Eurojust i una forta coordinació entre els diferents cossos policials. El mateix que per a combatre el crim transnacional”.

http://ddd.uab.cat/pub/worppap/2011/hdl_2072_97492/ICPS293.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

432. Vid. **RESOLUCIÓN 1373 (2001)**, Aprobada por el Consejo de Seguridad, 28 de septiembre de 2001. Per cobatre al terrorisme internacional, s'insta als Estat membres a :

- 1.- Tipificar com a delictes la financiació del terrorisme.
- 2.- Congelar sense dil·lació els fons de les persones que participen en la comissió d'actes de terrorisme.
- 3.- Prohibir la provisió de refugi o de qualsevol tipus d'assistència o recolzament a terroristes.
- 4.- Intercanviar informació amb altres governs en relació amb qualsevol grup que perpetri o proposi cometre actes de terrorisme.
- 5.- Cooperar amb altres governs amb la finalitat d'investigar, detectar, arrestar, extraditar i enjudiciar a persones que participin en la comissió dels esmentats actes.
- 6.- Tipificar com a delictes en la legislació nacional el subministrament de recolzament actiu o passiu a qui cometés actes de terrorisme i enjudiciar a les persones culpables d'aquest delictes.

http://www.cinu.org.mx/multi/ter/documentos/S_res_1373.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **RESOLUCIÓN 1624 (2005)**, Aprobada por el Consejo de Seguridad, 14 de septiembre de 2005. Tracte fonamentalment sobre la incitació a la comissió d'actes de terrorisme i insta als Estats membres a prohibir-ho per llei, impeding l'esmentada conducta i denegant el refugi a qualsevol persona amb raons fonamentades per considerar que n'és culpable.

http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/afet/dv/resolution_1624_%282005%29/resolution_1624_%282005%29_es.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : **UNITED NATIONS ORGANIZATION.**, *Informe de España sobre la aplicación de las disposiciones de la resolución 1624 (2005) del Consejo de Seguridad sobre medidas adicionales para luchar contra el terrorismo.* <http://www.un.org/es/comun/docs/?symbol=S/2007/164> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

433. A nivell de l'Estat espanyol, l'avaluació de les amenaces terroristes les realitza el Centro Nacional de Coordinación Antiterrorista (CNCA) amb estreta col·laboració amb el Centro Nacional de Protección de Infraestructuras Críticas (CNPIC).

434. **MONTERO, A., ZURITA, J.**, “Gestió de la seguretat en atemptats terroristes de gran envergadura”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 19, 2008, pàg. 38.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/131762/181584> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

435. **HAYES, B.**, “L'«enemic intern»» : la resposta de la Unió Europea al moviment antiglobalització”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 21, 2009, pàg. 86.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/165661/217697> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

436. **BECK, U.**, *La sociedad del riesgo mundial. En busca de la seguridad perdida*, Ediciones Paidós Iberica, S.A., 2008, pàg. 66.

una peça clau com a coneixedora del territori català, per valor geoestràtegic que té Catalunya i per les pròpies funcions que han d'exercir els cossos i forces de seguretat en la lluita contra el terrorisme. En aquest sentit, el Govern central ha impulsat l'anteproyecto de ley orgánica de seguridad nacional, amb l'objectiu de donar una millor resposta a les amenaces i riscos del terrorisme global. La futura norma⁴³⁷ preveu la declaració de situació “d'interès per a la seguretat nacional” per part del President de Govern de l'Estat i regula els estats d'alarma i excepció. En cas de necessitat i per fer front a una situació de crisi que afecti a la seguretat nacional⁴³⁸, es podran mobilitzar recursos públics i privats⁴³⁹ i posar sota l'autoritat del Govern central a les policies autonòmiques i locals. A l'espera de com es desenvolupin els continguts normatius en el tràmit parlamentari, seria adient tenir present les contribucions a la seguretat nacional que es poden realitzar des de les comunitats autònomes⁴⁴⁰ i les corporacions locals.

Un altre aspecte important és com el Sistema de Policia de Catalunya pot contribuir a una seguretat preventiva davant d'un atac terrorista i quins plans d'actuació ha de tenir vigents en cas que s'hagi perpetrat. Aquests plans han d'anar més enllà del necessari tractament de l'emergència que s'ha produït, ja que l'atac terrorista és deliberat, suposa un exercici coactiu contra la llibertat individual i té com a finalitat la subversió dels principis convivencials de la democràcia i de l'Estat de dret⁴⁴¹. Els atacs busquen a vegades la interrupció dels serveis bàsics de la ciutadania per desequilibrar la convivència social i fomentar el desordre civil, busquen un gran número de víctimes amb un gran ressò mediàtic : són atacs de gran envergadura.

Tots aquests fet encara donen més argument a la necessitat de disposar d'un Sistema de Policia per a Catalunya ben coordinat i amb els recursos adients que permeti mantenir o restablir la seguretat de la ciutadania. Per què serà la policia més propera a la ciutadania la primera que intervindrà davant d'un atac terrorista, des de la prioritària funció assistencial però també amb l'objectiu de preservar i inspeccionar l'escena del crim i practicar les necessàries investigacions que permetin l'aclariment dels fets i la detenció dels seus autors. La preparació dels agents de policia i dels altres actors és

437. Vid. a : **GOBIERNO DE ESPAÑA.**, *Informe sobre el Anteproyecto de Ley Orgánica de Seguridad Nacional*, La Moncloa, 16 de gener de 2015.

<http://www.lamoncloa.gob.es/consejodeministros/Paginas/enlaces/160115-anteproyleyorg.aspx> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

438. Com per exemple : terrorisme, ciberseguretat, catàstrofes naturals, ...

439. Com la poden realitzar en l'actualitat les administracions públiques en aplicació de la legislació en matèria de protecció civil per fer front a catàstrofes.

440. Algunes d'elles amb policies autonòmiques pròpies i que tenen la responsabilitat de la seguretat ciutadana, amb la col·laboració de les policies locals. Són les coneixedores del territori i disposen de les infraestructures per a la prestació de serveis de policia permanentment.

441. **MONTERO, A., ZURITA, J.**, “Gestió de...”, op. cit., pàg. 33.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/131762/181584> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

fonamental per gestionar l'emergència, ja que la resposta que es dongui va en funció del nivell de preparació dels operadors⁴⁴².

2.4.4.- L'expansió del fonamentalisme islàmic

L'anomenat terrorisme islàmic o gihadista mereix una especial atenció per la seva actualitat i per l'ús d'un terror extrem. Qualsevol indret del món i qualsevol ciutadà/ana pot ser el destinatari d'aquest tipus d'accions terroristes, les quals, sense cap mínima moralitat, és capaç d'utilitzar infants, dones embarassades o fins i tot ambulàncies per perpetrar el terror; gravar tota la barbarie i difondra-la en els mitjans de comunicació i les xarxes socials.

Segons la publicació que cita com a fons els serveis antiterroristes espanyols, la policia i la Guàrdia Civil tenen obertes actualment un total de 837 investigacions sobre tot tipus de terrorisme, de les quals 368 corresponen a terrorisme islamista⁴⁴³ (el 42,97%) amb un alt nivell de risc d'atemptats (nivell 2 d'alerta)⁴⁴⁴. Segons les esmentades fonts, el nucli principal de persones sospitoses està a Catalunya, amb 63 investigacions.

El paper de la Policia de Catalunya en la prevenció i desarticulació d'aquests grups terroristes és fonamental, i no només a efectes de disposar d'unitats especialitzades d'intel·ligència i intervenció, sinó perquè la gran majoria de cèl·lules tenen una base auto-organitzativa local. El coneixement del territori és de la Policia de Catalunya i, per tant, les oportunitats de detecció, anàlisi i intervenció són majors així com els nivells d'eficàcia. Caldria fomentar accions formatives conjuntes i participar de les mesures d'autoprotecció i control que s'estableixin a nivell nacional i/o internacional⁴⁴⁵.

A continuació es pot analitzar a nivell de l'Estat espanyol el nombre de persones detingudes relacionades amb el terrorisme internacional, on es destaca un increment generalitzat, especialment en el terrorisme islamista.

442. Com es va reflectir en l'Informe de la Comissió de l'11-S, quan l'Office of Emergency Management and Interagency Preparedness no va ser capaç de coordinar ni controlar als dos principals operadors –el servei de policia de Nova York (NYPD) i bombers (NYFD)- els quals van actuar de forma autònoma.

443. http://politica.elpais.com/politica/2014/07/08/actualidad/1404847507_031022.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

444. Vid. **REAL DECRETO 704/2011.**, de 20 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento de protección de las infraestructuras críticas. <http://www.boe.es/boe/dias/2011/05/21/pdfs/BOE-A-2011-8849.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

445. Com l'augment del nivell d'alerta el dia 7 de gener de 2015, per part del Cos de Mossos d'Esquadra, per amenaça terrorista Jihadista, arrel dels atemptats de París en la redacció del setmanari satíric i progressista "Charlie Hebdo", i van resultar mortes dotze persones i d'altres ferides d'extrema gravetat. L'augment del nivell de seguretat ha implicat reforçar la vigilància on es concentri gran quantitat de persones, zones frontereres, grans infraestructures de transport i crítiques. Tanmateix s'ha incrementat la seguretat personal del cossos policials i de les comissaries de policia. Aquesta amenaça Yihadista també es va constatar a Bèlgica el passat 16 de gener de 2014 amb la detenció de tretze persones en dotze operacions policials, amb el resultat de la imputació de cinc d'elles per participació en un grup terrorista i el comís d'uniformes de policia, explosius i armament de guerra.

Taula núm.13

Persones detingudes relacionades amb el terrorisme internacional

	2011	2012	2013	2014	2015
	13/12 31/12	01/01 31/12	01/01 31/12	01/01 31/12	01/01 ---
TERRORISMO ISLAMISTA	-	6	19	43	5
ESPAÑA	-	6	19	33	4
OTROS PAISES	-	-	-	10	1
OTROS GRUPOS TERRORISTAS	-	-	6	1	-

Font : GOBIERNO DE ESPAÑA., Ministerio del Interior, Secretaria de Estado de Seguridad.
<http://www.interior.gob.es/documents/10180/1210364/TABLA+DETENIDOS+TERRORISMO+INTERNACIONAL+ACTUALIZADO+A+26-01-2015.pdf/a3ac77d3-6636-403c-b108-9de8cf9f713f>
 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

L'increment del terrorisme d'inspiració gihadista ve avalat per l'estudi dels incidents a l'Europa Occidental. Com s'apunta : “Se observa un incremento de los grupos que actúan por cuenta propia, tanto de las células independientes como de los lobos solitarios; figura esta última que también ha experimentado un aumento significativo”⁴⁴⁶. Per tant, cal intentar evitar que la nostra societat es radicalitzi i neutralitzar les cèl·lules terroristes abans que es formin, i això s'aconsegueix amb investigació especialitzada, cooperació internacional, un exhaustiu control de les fronteres i una permanent persecució en aquells indrets on es recluten i formen als futurs autors/res dels atemptats.

La complexitat del fenomen exigeix rigor en els anàlisis⁴⁴⁷ i distància de les solucions fàcils i generalistes : “Si la ideologia islamista debe ser analizada a la luz del activismo político de cada país tampoco puede dejarse de considerar un elemento fundamental : el proyecto político islamista puede derivar tanto hacia el totalitarismo más arcaico (Talibanes), como acomodarse a un sistema democrático pluralista (caso de Turquía, Indonesia, etc.) (...) La internacionalización de la violencia terrorista desde principios de los años 90 y las respuestas contundentes, que han provocado su irrupción en suelo norteamericano, con la ocupación de Afganistán e Irak, han inducido una inflación terminológica (neofundamentalismo, postislamismo, salafíes,

446. JORDÁN, J., “Una aportación empírica al debate teórico sobre la naturaleza organizativa del terrorismo yihadista en Europa Occidental”, *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 28, 2012, pàg. 103. <http://recp.es/index.php/recp/article/view/12/4> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

447. ALONSO, F., “Terrorisme gihadista : revisió d'alguns factors explicatius del fenomen”, *Apunts de seguretat*, núm. 1, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2008, pàgs. 41-52.
http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_1.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

yihadistas, salafies-yihadistas, neocofradías, demo-islamistas, islamo-centrismo, etc.)”⁴⁴⁸.

La relació entre la comissió d'activitats delictives i una part del finançament del terrorisme gihadista es desprèn d'estudis especialitzats⁴⁴⁹ i és un fet molt important en les línies d'investigació policials. Cada cop més les organitzacions terroristes cerquen fonts de finançament locals i informals, al considerar-les més segures en evitació dels controls actuals establerts.

2.4.5.- El tràfic i el consum de drogues

A nivell mundial, el tràfic de drogues és una de les activitats delictives més perpetrades per les organitzacions criminals, ja sigui a nivell nacional o a altres indrets. El comerç de substàncies tòxiques⁴⁵⁰ i el seu consum en manté en uns nivells estables⁴⁵¹ que comporta la pèrdua de milers de vides i que es reflecteixen en una taxa de mortalitat de 40 morts per cada milió de persones entre els 15 i els 64 anys. Com destaca l'informe de Nacions Unides, entre 162 i 324 milions de persones (entre el 3,5% i el 7% de la població mundial) van consumir almenys un cop alguna droga il·lícita.

La Unió Europea ha estat una de les parts del món on més s'han produït substàncies estimulants i amfetamines, detectant-se laboratoris clandestins a la quasi totalitat dels Estats membre⁴⁵². Com podem analitzar en el següent quadre, Catalunya és un dels països europeus on el consum de cocaïna i cànnabis són més elevats i tot indica que també en èxtasi⁴⁵³, fet que ha de comportar que sigui una prioritat pel Sistema de Policia per a Catalunya.

448. DESRUES, T., “El islamismo en el mundo árabe. Interpretaciones de algunas trayectorias políticas”, *Revista Internacional de Sociología*, Vol. 67, núm. 1, 2009, pàg. 17.

<http://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/article/view/120/121> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

449. GINÉ, S., “El finançament del terrorisme d'ideologia gihadista”, *Apunts de seguretat*, núm. 2, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2008, pàgs. 27-43.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_2.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

450. Que comporta la seva fabricació, distribució, control de mercats, venda i consum.

451. Vid. a : UNITED NATIONS ORGANIZATION., *Informe Mundial sobre las Drogas 2014*, Oficina de las Naciones Unidas contra la Droga y el Delito.

http://www.unodc.org/documents/wdr2014/V1403603_spanish.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

452. MAROTTA, E., “La perspectiva...”, op. cit., pàg. 13.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121466/178488> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

453. Segons es desprèn de l'estudi realitzat a Catalunya i a set països europeus en el curs 2005-2006 a alumnes d'Educació Secundària Obligatoria de 15 i 16 anys d'edat. Vid. a : GONDRA, J., “El consum de tabac, alcohol i drogues entre els joves catalans, Enquesta de Convivència Escolar i Seguretat a Catalunya (ECESC) 2005-2006”, *Apunts de seguretat*, núm. 1, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2008, pàgs. 32.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_1.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Taula núm.14

CONSUM DE DROGUES A CATALUNYA I A SET PAÏSOS DEL NOSTRE ENTORN								
Alumnes d'Educació Secundària Obligatòria de 15 i 16 anys d'edat								
European School Survey on Alcohol and Other Drugs, 2003								
ECESCS, curs 2005-2006, 1r. trimestre								
Substància	Catalunya	Alemanya	Portugal	França	Regne Unit	Itàlia	Holanda	Suècia
	Any 2005	Any 2003						
Cannàbis	49,1	27	15	38	38	27	28	7
Èxtasi	4,6	3	4	3	5	3	5	2
Amfetamines	2,4	5	3	2	3	3	1	1
LSD	2,0	3	2	1	2	3	2	1
Heroïna	1,3	1	2	2	1	4	1	1
Cocaïna	5,5	2	3	3	4	4	3	1
Disolvents	2,6	11	8	11	12	6	6	8

Ns/nc considerat com a valor perdut ¹ Enquesta realitzada a sis lands

Aquesta prioritat d'acció dels cossos de policia a nivell de grups centrals d'investigació, s'ha de concretar també en investigacions d'àmbit local, ja que el cultiu i el tràfic de drogues a petita escala són preocupacions quotidianes de la ciutadania. La Policia de Catalunya ha de compartir informació i crear grups d'investigació conjunts per fer-hi front, on els reptes per erradicar la venda de substàncies tòxiques il·lícites es veuen diàriament superats, com és la venda per internet de substàncies controlades però sense prescripció mèdica vàlida.

2.4.6.- L'ús de les noves tecnologies

La utilització d'internet de forma generalitzada a la societat, l'ús de les tecnologies de la informació i especialment de les xarxes socials, són aspectes que faciliten el contacte quasi immediat entre les persones per comunicar-se, realitzar accions comercials o compartir activitats lúdiques. Aquestes noves eines tenen una gran potencialitat, ja que poden ser facilitadores, però també comporten un ús responsable que a vegades es veu pertorbat per l'anonimat i per conductes delictives.

La protecció, per part del Sistema de Policia per a Catalunya, de la xarxa en general i dels grups socials més vulnerables en concret (especialment menors i tercera edat) ha de ser una prioritat des del punt de vista de la prevenció però també des de la investigació i persecució d'aquells comportaments que utilitzen les xarxes per cometre accions delictives. El "grooming" o assetjament a menors, són conductes de caire pedofílic que utilitzen perfils o identitats falses per establir una relació afectiva que té com a finalitat

l'obtenció d'imatges o l'abús sexual. La utilització i difusió de material relacionat amb la pornografia infantil és una pràctica que cal controlar, més quan la facilitat tecnològica per fer una fotografia o un reportatge videogràfic i compartir-lo a la xarxa és ràpid i de fàcil execució. Estudis han demostrat la facilitat per accedir a les dades personals d'altres usuaris del programa Facebook, especialment de menors, i la possibilitat de crear des de l'anonimat un perfil fals d'usuari⁴⁵⁴. Accions preventives, com la realitzada pel Cos de Mossos d'Esquadra amb la finalitat de protegir als menors i adolescent i evitar que siguin víctimitzats⁴⁵⁵, es fonamenten en interioritzar uns coneixements mínims de les normes de seguretat que estan directament relacionades amb el sentit comú i que són de fàcil aplicació quan s'utilitza el correu electrònic, els jocs en xarxa, la telefonia mòbil, les sales de xat i les xarxes socials. El Sistema de Policia per a Catalunya necessita d'especialització policial sobre l'ús d'internet i d'altres tecnologies que poden propiciar el frau financer, la comissió de delictes, finançaments il·lícits i fins i tot atacs cibernètics.

Els atacs a les infraestructures informàtiques d'una empresa o fins i tot a institucions d'un país des de qualsevol indret del món, cal considerar-los como una greu amenaça a la estabilitat d'un govern. Les dianes dels atacs són en moltes ocasions el sistema financer, institucions militars o fins i tot el mateix sistema de salut. Les armes utilitzades són virus informàtics i programes dissenyats per saltar-se els protocols de seguretat i corrompre els programaris. Fins i tot saturar mitjançant una gran quantitat de trucades als servidors informàtics per que desatenguin i col·lapsin les seves funcionalitats. La substracció de dades personals, la simulació de pàgines web legals, la propagació d'informacions falses per la xarxa, l'estafa en l'adquisició de productes o serveis per internet, ... són alguns exemples de les amenaces que cal combatre des de serveis especialitzats.

D'altra banda, la incorporació de les noves tecnologies en les estratègies de prevenció, vigilància i investigació en els cossos de policia és essencial i clau d'èxit. La gestió de càmeres de vigilància electrònica, que requereix inversió econòmica, disponibilitat i intel·ligència policial per analitzar la informació i prendre mesures reactives i anticipatòries, esdevenen eines de gran utilitat. Els sistemes de posicionament i balitzament per satèl·lit de flotes de vehicles i persones millora la gestió operativa i la seguretat i integritat dels agents.

2.4.7.- L'augment de l'expectativa de vida

La millora de la prevenció en la salut, la utilització de medicaments eficaços per combatre les malalties, uns saludables hàbits nutricionals i del manteniment físic i psíquic de les persones, etc... esdevenen factors que han

454. REALES, F., "Prevenió de delictes a menors a internet : l'experiment d'Ostrava basat en facebook", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 26, 2013, pàgs. 11-25.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/264178/351816> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

455. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Centre internet + segura*, CESICAT (Centre de Seguretat de la Informació de Catalunya). <http://www.internetsegura.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

propiciat un augment de l'esperança de vida a la nostra societat i dels nivells d'autonomia i independència de les persones d'avançada edat⁴⁵⁶. Són autònomes però en moltes ocasions també es troben soles i vulnerables⁴⁵⁷. El fet és que l'envelliment demogràfic de la població, atenent a la conjuntura econòmica i social, s'ha convertit en un problema públic que repercuteix a nivells econòmic, assistencial i sanitari, on els homes hi arriben en nombre menor que les dones quan partien de xifres superiors, i davant el repte de fer front al constatat "envelliment de l'envelliment" al referint-nos al grup de persones de més de setanta anys i que cada cop és més nombrós, caracteritzat per ser dones i beneficiaris de pensions no contributives⁴⁵⁸. També seria mereixedora d'estudi per aprofundir en el coneixement, el nombre de persones d'edat avançada que es casen o van a convida juntes per poder millorar la seva qualitat de vida i quines actituds tenen els seus fills⁴⁵⁹.

Aquesta autonomia i independència⁴⁶⁰ es manifesta en que van a comprar i paguen en metàl·lic, viuen sols/es al domicili, es desplacen pels pobles i per ciutats, condueixen vehicles, ... és a dir, exerceixen els seus drets i les seves obligacions però requereixen, al nostre entendre i atenent als factors descrits, d'una especial atenció, sensibilitat i accions emprenedores per part del Sistema de Policia per a Catalunya. Són vulnerables als enganys, a les estafes i defraudacions, als furtos, però també a nivell de rebre una ràpida i eficaç atenció sanitària quan es requereixi. El 23,32% de la població censada a Catalunya té a l'actualitat seixanta o més anys d'edat⁴⁶¹, de les quals 381.800 són vídues⁴⁶² (32,47% del total de la població amb 65 anys o més), amb 541.800 llars unipersonals a Catalunya⁴⁶³, on les persones que viuen

456. Les persones d'avançada edat són actors socials de ple dret, amb criteris i consideracions. **BARENYS, M.P.**, "Los ancianos como actores sociales", *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 73, 1996, pàgs. 225-238. http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_073_14.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

457. **BAZO, M.T.**, "Personas ancianas : salud y soledad", *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 47, 1989, pàgs. 193-223. http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_047_08.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

458. **SANTOS, I.**, "Envejecimiento demográfico : diferencias por género", *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 73, 1996, pàgs. 177-190.

http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_073_11.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

459. **SÁNCHEZ, P.**, "Tercera y cuarta edad en España desde la perspectiva de los hogares", *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 73, 1996, pàgs. 57-79.

http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_073_06.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

460. Hi ha un gran nombre de llars unipersonals. Es preveu que a l'any 2021 hi hagin més de nou-centes mil llars a Catalunya on viuran persones de més de seixanta cinc anys.

Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, "Proyecciones de llars de Catalunya 2010-2021", *Estadística Demogràfica*, Institut d'Estadística de Catalunya, Barcelona, 2011.

<http://www.idescat.cat/cat/idescat/publicacions/catalogue/pdfdocs/plicat2010-21.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

461. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Institut d'Estadística de Catalunya.

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=253> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

462. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Institut d'..., op. cit.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=3&V3=2463&V4=2478&ALLINFO=TRUE&PARENT=1&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

463. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Institut d'..., op. cit.

soles i especialment les que han enviduat són exemple de com evoluciona d'una forma quasi inadvertida la vellesa⁴⁶⁴

Els estudis denoten que en general : "Las diferencias en renta y condición socioeconómica inciden en la disponibilidad y el uso de los servicios sanitarios, en la morbilidad y en la mortalidad. Parece claro que sobreviven más ricos que pobres (...) Escasa instrucción e ingresos, discapacidad física, aislamiento, falta de actividad social y de información y malestar psicológico, todo ello -entre otras cosas- abierto a interrelaciones y círculos viciosos diversos, son factores más o menos complejos de empobrecimiento"⁴⁶⁵. El Sistema de Policia per a Catalunya ha de concretar accions que minimitzin les vulnerabilitats d'aquest creixent sector d'edat, mitjançant programes informatius i de sensibilització que evitin ser víctimes de fets delictius, millorant la seva autoprotecció; tanmateix l'ús de noves tecnologies que facilitin un ràpid accés als serveis policials i sanitaris (marcatges telefònics preestablerts amb els serveis d'emergències, polsadors d'ajut, posicionadors que localitzin a la persona en cas de pèrdua, etc.).

2.4.8.- La privatització de la seguretat

La privatització de la seguretat pública pot tenir aspectes negatius i indesitjables que caldrà evitar⁴⁶⁶, com podria ser la disminució dels recursos públics que garanteixin l'interès general : "La falta de policia pública es una de las razones de que en EEUU haya siete veces más homicidios y asesinatos que en Catalunya, en proporción a la población. La disminución de policías y otros profesionales de la prevención conlleva la multiplicación de la seguridad privada y que la mitad de los hombres recurran a las armas cortas para su protección"⁴⁶⁷.

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=3&V3=2613&V4=2647&ALLINFO=TRUE&PARENT=1&CTX=B> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

464. Al respecte, Vid. a : LÓPEZ, J., DÍAZ, M.P., "La modernización social de la vejez en España", *Revista Internacional de Sociología*, Vol. 71, núm. 1, 2013, pàg. 85, quan afirma que : "Las personas mayores están rompiendo con actitudes y con comportamientos respecto a la familia y a la sociedad que estaban sumamente arraigados a la cultura de la ciudadad. Lo moderno (el deseo de ser libres, independientes y autónomas), toma el relevo de lo tradicional (la búsqueda de protección material en la familia tras desaparecer el cónyuge). Se transforman los hábitos y la mentalidad porque, en el seno de una sociedad cada vez más permisiva, la viudedad deja atrás su aspecto más sufrido para adoptar unas pautas modernas en las que prima la voluntad de los individuos y no tanto su contención".

<http://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/article/view/483/504> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

465. ALFAGEME, A., "Algunas desigualdades en el envejecer de los ancianos españoles de los años noventa", *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 92, 2000, pàgs. 110-111.

http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_092_07.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

466. BALLBÉ, M., "Una seguridad...", op. cit., Ens destaca que : "El problema de una policia pública anoréxica es resuelta en Estados Unidos con una bulímica policia privada, compuesta por un ejército de un millón de vigilantes armados. El resultado de toda esta eficiencia del mercado es una multiplicación espectacular de las víctimas y de las cárceles".

http://www.elperiodicodearagon.com/noticias/opinion/seguridad-privada-todo_29691.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

467. BALLBÉ, M., "Un buen...", op. cit.

El Sistema de Policia per a Catalunya haurà de tenir present les dues vessants que es donen en el procés de privatització que s'està produint :

- 1.- “Privatización del interrogante sobre la Seguridad. El Estado ya no es el col-lector de las exigencias de seguridad de la Sociedad : los ciudadanos y las empresas asumen directamente el costo (y la responsabilidad) de pedir y pagar Servicios de seguridad.
- 2.- Privatización de la oferta de seguridad. El Estado ya ni si quiera es el único proveedor de los Servicios de seguridad : empresas y particulares organizan y proveen Servicios de seguridad, tanto para el sector privado como para el sector público” ⁴⁶⁸.

Precisament aquest procés de privatització fa que distingir entre el què és públic i el què és privat sigui, si més no, problemàtic. En aquest sentit hi ha recomanacions des del municipis europeus en el sentit : “Que se vigile la tendencia a la reducción y privatización de los espacios públicos y se evite que la seguridad se convierta en un vector de exclusión de determinados públicos” ⁴⁶⁹.

Un altre aspecte important és el fet que les ciutats contemporànies canvien. L'espai privat es transforma fins el punt que : “La casa asume cada vez más el aspecto de una pequeña fortaleza, protegida por sistemas de alarmas, rejas, telecámaras y circuitos cerrados, inserta en contextos residenciales vigilados” ⁴⁷⁰. A tall d'exemple sobre la privatització dels espais públics és la citywalk : “Se trata de de un complejo en las proximidades de Los Ángeles, a medio camino entre el centro comercial y el parque de diversiones, que ofrece a los visitantes (munidos del billete de ingreso, obviamente) la posibilidad de pasear “en una Los Ángeles purificada en la que reina el control social” ⁴⁷¹. El objetivo de los creadores del proyecto es restituir a los habitantes de una Los Ángeles arruinada y peligrosa, la Los Ángeles de un tiempo onírico, privado de violencia y de criminalidad” ⁴⁷². Aquests fets han estat ampliament estudiats, com a exemples de vigilàncies corporatives privades modernes ⁴⁷³.

Potser caldria buscar un partenariat entre la gestió pública i la privada en relació a alguns aspectes de la seguretat, com s'apunta en l'European Forum for Urban Security, ja que : “El sector privado, ja sea negocios locales o grandes empresas, son actores claves en el desarrollo de la ciudad y pueden

<http://www.caffereggio.net/2007/05/23/un-buen-modelo-seguridad-manuel-ballbe-el-periodico/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

468. CORNELLI, R., “Miedo, Criminalidad y Orden”, *Colección : Memoria Criminológica, núm. 9*, Euros Editores SRL, 2008, pàg. 165.

469. Vid. a : **EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY.**, *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012, pàg. 15.

470. CORNELLI, R., “Miedo, Criminalidad...”, op. cit., pàg. 169.

471. La frase és citada per **ROBERTO CORNELLI** i pertany a **R. LÓPEZ** en la obra “Deliri di autodifesa a Los Ángeles”. *Le Monde Diplomatique. II Manifiesto*, 1994, pàg. 4.

472. CORNELLI, R., “Miedo, Criminalidad...”, op. cit., pàgs. 171-172.

473. SHEARING, C., STENNING, P., “From the Panopticon to Disney World : the Development of Discipline”, *Situational Crime Preventions Successful Case Studies*, editat per Ronald V. Clarke, Criminal Justice Press, New york, 1997, pàgs. 300-304.

aportar recursos financieros y humanos, además de conocimientos especializados”⁴⁷⁴. I en cap cas cal oblidar que : "Una de las instituciones de seguridad más genuinas en el mundo actual, incluso en la Europa occidental, es la seguridad privada. Éste fenómeno es inexplicable si no se contempla su origen moderno en los Estados Unidos precisamente por la existencia del derecho individual a llevar armas. Cabe recordar que la seguridad privada en los Estados Unidos apareció antes de que se crearan la mayoría de cuerpos públicos de policía”⁴⁷⁵.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de treballar i buscar sinèrgies amb els operadors de seguretat privada. Com s'indica : “Tampoco se trata de rechazar la policía privada, sino de potenciar una mayor coordinación y dirección pública, para que la seguridad privada no sea un mundo aparte donde todavía predomine un *laissez faire* empresarial inconcebible en las empresas de hoy en día, que están sometidas a unas regulaciones y a unas responsabilidades preventivas en riesgos laborales, ambientales, alimentarios, etcètera”⁴⁷⁶. Com exemple, hi ha municipis que necessiten tenir vigilada la seu de l'Ajuntament i el servei és prestat per agents de la policia local, en ocasions amb persones d'avançada edat que no poden desenvolupar tasques operatives (la mateixa necessitat es podria afirmar de qualsevol cos de policia). Però també és ben cert que cada cop més els policies estan més preparats i formats, podent desenvolupar altres tasques més especialitzades que la pròpia vigilància de la Casa Consistorial (com la recepció i instrucció de diligències, tasques de planificació, etc...). Per tant i atenent a les circumstàncies de cada cas, es podria contractar servei de vigilància privada per a la vigilància dels ajuntaments i d'altres edificis de patrimoni públic que permetrien alliberar agents de policia⁴⁷⁷. Altres possibilitats de prestació de serveis públics pel sector privat de la seguretat són la vigilància de les presons, els trasllats penitenciaris i les vigilàncies patrimonials d'edificis, realitzades per agents de policia. Entre els serveis policials que es podrien privatitzar, destaquem : "Manteniment d'edificis policials i de mobiliari, manteniment parc mòbil, equipaments informàtics, laboratori químic/biològic, assessorament jurídic o defensa jurídica als policies, vigilàncies estàtiques, edificis o centres comercials, formació en matèries no policials (dret, idiomes, psicologia, sociologia), recepció trucades d'emergència, manteniment xarxes de comunicació, serveis de menjador i bars dels establiments policials que en disposin i introducció de dades en els

474. Vid. a : **EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY.**, *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012, pàg. 44.

475. **MARTÍNEZ, R.**, *Armas : ¿Libertad americana o prevención europea?*, Editorial Ariel, Barcelona, 2002, pàg. 85.

476. **BALLBÉ, M.**, “ Una seguridad...”, op. cit..

http://www.elperiodicodearagon.com/noticias/opinion/seguridad-privada-todo_29691.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

478. Vid. **STSJB**, de 6 de novembre de 1998 (Arz. 4374), on s'admet la contractació per part de l'Alcaldia de la localitat de Palma de Mallorca de serveis de seguretat privada per a la vigilància i protecció de les dependències municipals.

sistemes informàtics" ⁴⁷⁸. La privatització d'aquests serveis pot incrementar despeses per la seva contractació, però també allibera agents de policia per a realitzar altres tasques. També caldria administrar les destinacions de segones activitats de policies amb edat avançada o amb incapacitats que no els/les inhabiliten per exercir la professió d'agent de policia, ja que alguns d'aquestes funcions susceptibles de ser privatitzades són prestades per aquest personal policials. Com es destaca, hi ha un conjunt de tasques policials que han de ser exercides per agents de policia i que no són convenients privatitzar :

- 1.- "Els serveis de patrullatge.
- 2.- Els serveis d'investigació d'infraccions penals.
- 3.- La formació en exercicis de simulació.
- 4.- L'assignació de serveis policials i la seva prioritació.
- 5.- La possibilitat d'interrogar els detinguts.
- 6.- La custòdia dels detinguts" ⁴⁷⁹.

2.5.- Un Sistema de Policia per enfortir les estructures d'Estat

El moment històric que ens ha tocat viure ha de permetre que Catalunya disposi d'un Sistema de Policia construït amb uns sòlids fonaments fruit d'un ampli consens polític. Aquest fet ha de donar estabilitat i perdurabilitat en el temps, amb capacitat de superar els futurs escenaris polítics, ja sigui per mantenir l'actual situació, per disposar de més sobirania o per assolir el grau d'independència. I és que el Sistema de Policia ha de ser un pilar quasi inamovible per a la defensa dels drets de la ciutadania.

El Sistema de Policia per a Catalunya, i les organitzacions policials que la conformaran, tindran un cert condicionament atenent a quina sigui la situació política de cada moment. Aquest fet és consubstancial a tota organització policial, al tractar-se d'un instrument públic de control social, com ens argumenta MANUEL MARTÍN : " Aunque el régimen político sea diferente y cambie substancialmente la legislación, e incluso el mismo modelo de sociedad, la visión que el poder tiene de la policía suele ser invariablemente el de una herramienta de control a su servicio. No nos estamos refiriendo en concreto al poder gubernamental, sino a que cualquier clase social, institución o grupo que en algún momento haya podido disponer de su propio cuerpo policial, lo ha utilizado para multiplicar o conservar su eficacia de control" ⁴⁸⁰.

Però aquest necessari element de control exercit pels cossos de policia requereixen, al nostre entendre, d'un Sistema de Policia per a Catalunya amb capacitat de persuadir : "Si la justificación constriñe, la persuasión debe convencer. La fe en la persuasión requiere un paso adicional. Descansa sobre

478. CAPELL, J. M., *Ser policia...*, op. cit., pàg. 250.

479. CAPELL, J. M., *Ser policia...*, op. cit., pàg. 251.

480. MARTÍN, M., "La profesión...", op. cit., pàg. 13.

una visió fundamentalment optimista de los Estados y de los hombres y mujeres que habitan en ellos. El discurso legal sólo puede persuadir si hay un colectivo reentendimiento de los intereses de la sociedad”⁴⁸¹. Ha de significar una oportunitat integradora però fonamentada en la relació i la lleialtat de les institucions. No s'hauria de caure en el parany, un altre cop més, de la confrontació. Com ens exemplifiquen MANUEL BALLBÉ i ROSER MARTÍNEZ : "El Estado se enfrenta al País Vasco con un concepto de soberanía formal cuando, en realidad, lo que pide es el contenido de una soberanía real o relacional, es decir, el derecho a participar en las Instituciones de poder españolas, europeas e Internacionales. Ello comporta, no sólo estar presente en las políticas que le afectan, sino ser protagonistas en las Instituciones nacionales”⁴⁸². Dit d'una altra manera, el fet que Catalunya i els ens locals poguessin participar en les polítiques públiques locals, autonòmiques, europees i internacionals equilibrarien les demandes de sobirania formal i real⁴⁸³.

Per tant, si es plantejés una sobirania fonamentada en les relacions i la reciprocitat de tracte, en la coresponsabilitat i lleialtat institucional, estaríem dient que l'Estat ha persuadit als altres Estats per realitzar projectes comuns, d'una forma conjunta. Estem plantejant que el Govern de la Generalitat governi la seguretat de Catalunya amb els ajuntaments i l'Estat espanyol, i que el Sistema de Policia sigui un clar reflex d'aquesta manera de liderar participativa i col·lectivament, però amb regulació, claredat i compromís.

En data 19 de desembre de l'any 2012, la coalició del govern de la Generalitat de Catalunya formada pels partits polítics Convergència Democràtica de Catalunya i Unió Democràtica de Catalunya, varen signar un acord per a la transició nacional i per garantir l'estabilitat parlamentària del govern de Catalunya amb la formació política Esquerra Republicana de Catalunya, amb una durada de tota la legislatura. Entre els argumentaris que justifiquen l'acord, podem veure al preàmbul que : "L'excepcionalitat de la situació actual es defineix a partir de la duresa i la profunditat de la crisi econòmica i de les doloroses conseqüències socials que comporta, de la fragilitat estructural de les finances públiques de la Generalitat i de la impossibilitat de disposar de les eines i de poder decidir les polítiques per fer front als reptes plantejats”⁴⁸⁴. Per aquests motius s'afirma que : "Catalunya, com qualsevol altra nació, requereix dels instruments d'Estat que li permetin

481. BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R., *Soberanía dual...*, op. cit., pàg. 219.

482. BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R., *Soberanía dual...*, op. cit., pàg. 217.

483. BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R., en l'obra *Soberanía dual...*, op. cit., pàg. 218, citant a P. GERHART en "The two constitutional vision of the World Trade Organization", *University of Pennilvania Journal International Economic Law*, núm. 24, 2003, pàg. 48, destaquen que : "Soberanía formal es el derecho a ser independiente. Soberanía real es la habilidad de hacer un trabajo independiente (o en el contexto europeo o mundial, interdependiente), para un pueblo soberano".

484. Vid. a : **CONVERGÈNCIA I UNIÓ; ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA.**, *Acord per a la transició nacional i per garantir l'estabilitat parlamentària del Govern de Catalunya*, 19 de desembre de 2012, pàg. 1. <http://www.ciu.cat/media/78434.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

disposar de tots els recursos que generen els ciutadans i la plena capacitat de decisió del poder polític”⁴⁸⁵.

Entre les prioritats del govern per a la transició nacional, l'acord defineix uns òrgans i instruments per garantir-ho. Així, en l'acord, s'especifica el compromís i la necessitat : "D'impulsar la Llei de la Policia de Catalunya, adaptant el Cos dels Mossos d'Esquadra"⁴⁸⁶, impulsar la Llei de governs locals (racionalitzar i simplificar l'administració local) i la Llei de finançament local"⁴⁸⁷ i : "D'impulsar la Llei de la funció pública i de la direcció pública catalana"⁴⁸⁸. Tanmateix, també es constata la voluntat : "D'abordar la gestió de la seguretat i de l'ordre públic de les mobilitzacions ciutadanes"⁴⁸⁹. Per tant, el treball d'investigació encara que vulgui abordar la necessitat de tenir un sistema de policia de País, incidint en la contribució que ha de fer-hi el món local, pensem que és pertinent en el sentit que en el centre de l'acció política a mig termini està la voluntat política d'abordar una llei de la policia de Catalunya i el finançament del món local⁴⁹⁰.

En relació amb aquests aspectes resulta rellevant l'anàlisi del model policial de la província del Quebec, on s'indica que : “La importància que ha adquirit l'opció política que opta per tenir un Estat propi. Només dues dades per a corroborar-ho : des de l'any 1976 fins el 1984, el Quebec ha tingut un govern provincial independentista (format pel Parti Quebecoise, P.Q.), el qual va plantejar –d'acord amb el seu programa electoral- un referèndum per a la segregació del Quebec respecte del Canadà, l'any 1980. El resultat del referèndum va ser favorable als partidaris de mantenir-se dins la Confederació canadenca, per un marge no excessiu de vots”⁴⁹¹. En referència a aquest model policial, GONZALO JAR afirmava que aquesta província canadenca : “Se trata de un territorio con unas características muy peculiares, en permanente tensión con el Estado y que, en muchos aspectos y concretamente en el policial, se ha convertido en un claro referente para la Comunidad Autónoma

485. *Ibidem*.

486. Vid. a : **CONVERGÈNCIA I UNIÓ; ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA.**, *Acord per...*, op. cit., Annex núm. 2 sobre les prioritats del govern per a la transició nacional, punt 6 de l'apartat sobre els òrgans i instruments, pàg. 2. <http://www.ciu.cat/media/78434.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

487. Vid. a : **CONVERGÈNCIA I UNIÓ; ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA.**, *Acord per...*, op. cit., Annex núm. 2 sobre les prioritats del govern per a la transició nacional, punt 10 de l'apartat sobre els òrgans i instruments, pàg. 2. <http://www.ciu.cat/media/78434.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

488. Vid. a : **CONVERGÈNCIA I UNIÓ; ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA.**, *Acord per...*, op. cit., Annex núm. 2 sobre les prioritats del govern per a la transició nacional, punt 11 de l'apartat sobre els òrgans i instruments, pàg. 2. <http://www.ciu.cat/media/78434.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

489. Vid. a : **CONVERGÈNCIA I UNIÓ; ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA.**, *Acord per...*, op. cit., Annex núm. 2 sobre les prioritats del govern per a la transició nacional, punt 51 de l'apartat : *per una administració i una democràcia sobre els òrgans i instruments*, pàg. 2. <http://www.ciu.cat/media/78434.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

490. MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de...*, op. cit., pàg. 192. Al respecte els autors destaquen que : “La Constitución no garantiza a las Corporaciones Locales autonomía financiera sino únicamente suficiencia financiera, como presupuesto indispensable para posibilitar la consecución efectiva de la autonomía constitucionalmente garantizada”. Al respecte, **STC 104/200.**, de 13 d'abril de 2000. <http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/ca-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/2000/104> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

491. CURBET, J., *La policia...*, op. cit., pàg. 22.

de Cataluña. En este sentido, no ha de extrañar que, tanto a nivel oficial como personal, hayan sido muy frecuentes los contactos de los responsables policiales de Quebec y de la Generalitat catalana”⁴⁹².

2.5.1.- Escenari 1 : Sistema únic conformat per dos nivells de policia. Una Policia de Catalunya consolidada

El primer objectiu de la creació d'un Sistema de Policia per a Catalunya és compondre els dos nivells de policia (mossos d'esquadra i policies locals) sota una mateix sistema, amb plena igualtat i integració⁴⁹³. La potenciació dels aspectes més simbòlics i entenedors per la ciutadania, com per exemple el concepte de "Policia de Catalunya", és un clar referent que reforça la idea de "Sistema", identifica el servei públic de policia i cohesiona notablement a les organitzacions policials que el conformen.

La consolidació de les organitzacions policials dins d'un Sistema de Policia és un notable avenç cap a la millora de la prestació dels serveis policials, fent-lo més eficient econòmicament i més eficaç a nivell de resultats. Però també cal tenir present la possibilitat d'assumir més àmbits competencials en matèria de policia per part de la Generalitat de Catalunya, com s'argumenta: “L'eliminació de les autolimitacions estatutàries que es realitzaven en matèria de seguretat pública atès que reserven normalment a les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat sota la dependència del Govern els serveis policíacs de caràcter extracomunitari i supracomunitari com és la vigilància de ports, aeroports, costes i fronteres, duanes, control d'entrada i de sortida del territori nacional d'espanyols i estrangers, règim general d'estrangeria, extradició i expulsió, emigració i immigració, passaports, document nacional d'identitat, tràfic d'armes i explosius, protecció fiscal de l'Estat, contraban i frau fiscal així com les altres funcions que els encarrega directament l'article 104 de la Constitució i les que els atribueixi la Ley Orgánica que el desenvoluparà. L'esmentada eliminació pot ser un pas endavant perquè algunes d'aquestes funcions siguin assumides per les CCAA”⁴⁹⁴.

Aquest increment competencial es podria fonamentar en la Llei orgànica que fa referència l'article 150.2 de la Constitución Española: “El Estado podrá transferir o delegar en las Comunidades Autónomas, mediante ley orgánica, facultades correspondientes a materia de titularidad estatal que por su propia naturaleza sean susceptibles de transferencia o delegación. La ley preverá en

492. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 170.

493. Aquesta afirmació ha estat sustentada per l'Associació de Caps i Comandaments de les Polícies Locals de Catalunya. FERNÁNDEZ, C.J., *Sistema de Policia de Catalunya*, Congrés Associació de Caps i Comandaments de les Polícies Locals de Catalunya (ACCPOLC), Mollet del Vallès, Institut de Seguretat Pública de Catalunya, 30 de novembre de 2012.

494. AGUADO, V., “Estudio preliminar...”, op. cit., pàg. 22.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

cada caso la correspondiente transferencia de medios financieros, así como las formas de control que se reserve el Estado”⁴⁹⁵.

Segons s'afirma, per aconseguir un major grau de descentralització : "Seria preferible la fórmula de la transferència enfront de la delegació de les competències, ja que en aquest últim cas de la delegació s'entén que els poders de supervisió sobre l'activitat autonòmica poden ser més grans. En ambdós casos, l'Estat podria recuperar allò que hagi transferit o delegat mitjançant una nova Ley Orgánica”⁴⁹⁶.

Una de les característiques que podria tenir el Sistema de Policia per a Catalunya en el cas d'incrementar el sostre competencial dimanant de l'Estat espanyol, seria la possibilitat d'assolir, com el cas alemany i segons es destaca, que : “El govern central, el Govern federal en aquest cas, no tingui cap possibilitat de donar ordres als Länder en relació a la forma en que es duen a terme les seves tasques policials. En coherència, tampoc té cap influència en la formació de les forces policials dels diferents Länder”⁴⁹⁷.

També s'afirma, en relació a la sobirania dual entre l'Estat espanyol i les comunitat autònomes que : “En España aún queda pendiente por saber si Madrid continuará gobernando “sobre” las nacionalidades y regiones o, siguiendo los postulados constitucionales, va a gobernar “con” las nacionalidades y regiones que integran la Nación”⁴⁹⁸.

Si busquem un referent integrador a Europa, podem significar el cas de l'Estat lliure de Baviera⁴⁹⁹ i l'aplicació de l'anomenada "paritat proporcional de funcionaris/àries" en el sí de l'Administració de l'Estat i en una relació paritària i proporcional al nombre d'habitants. És important destacar que aquests servidors públics bavaresos exerceixen les seves funcions en tots els estaments de l'Estat, incloses les institucions europees i internacionals. Indicar que l'Estat de Baviera participa i forma part d'Europol, ja que a Alemanya el 90% de les competències en matèria de seguretat i lluita contra la criminalitat estan sota la responsabilitat dels Länder.

Un altre aspecte que cal tenir en compte en el supòsit d'assumpció de més marc competencial, són les conseqüències dels processos de descentralització de l'organització policial. Així, quan les accions policial són proactives, la policia : "Descobreix uns fets delictius més que altres en funció dels mitjans de què disposa i de la seva forma d'utilitzar-los, de la distribució territorial i temporal dels seus agents, així com de les prioritats (ja sigui

495. Vid. CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA., de 29 de desembre de 1978, article 150.2.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

496. AGUADO, V., “Estudio preliminar...”, op. cit., pàg. 23.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

497. SCHOLZ, J., “La formació policial en Alemanya”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 1, 1997, pàg. 84. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/252041> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

498. BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R., Soberanía dual..., op. cit., pàg. 219.

499. Amb 70.549,11 Km² de superfície, Baviera és el Land més gran d'Alemanya. La població és de 12,5 milions d'habitants (any 2009), amb una densitat de 177 ha/ Km². És una de les economies més importants d'Alemanya i d'Europa, amb un PIB superior als 434.000 milions d'Euros (any 2007).

<http://ca.wikipedia.org/wiki/Baviera> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

implícites o bé explícites) pròpies de la cultura policial, les establertes per les autoritats, els mitjans de comunicació i, en última instància, per l'opinió pública" ⁵⁰⁰. Una via de solució possible és la que ens destaquen MANUEL BALLBÉ i ROSER MARTÍNEZ : " La única receta posible ante un proceso centrifugo, o como se denomina a veces en Madrid, «*el peligro de disgregación del Estado*», es la construcción de una arquitectura institucional coparticipativa y de cooperación que integre en el centro a las Comunidades Autónomas, acabando con el proceso secular de confrontación centro-periferia" ⁵⁰¹.

2.5.2.- Escenari 2 : La integració de les organitzacions policials en un sol Cos de Policia per a Catalunya

Al nostre entendre, la creació d'un Sistema de Policia per a Catalunya que reguli les organitzacions policials pot tenir com a objectiu final la integració del Cos de Mossos d'Esquadra i de les policies local en una sola organització. Com ens ha assenyalat MANUEL BALLBÉ, les experiències europees d'unificació policial avalen excel·lents resultats. A favor de la unificació de cossos policials hi ha arguments que sustenten que en el futur caldran canvis profunds que vagin més enllà de traspassos competencials ⁵⁰².

En aquest sentit s'afirma que en una primera instància caldria crear un únic Cos de Policia Local de Catalunya (conformat per tots els cossos policials) el qual, juntament amb el Cos de Mossos d'Esquadra, constitueixi la Policia de Catalunya ⁵⁰³. En tot cas : "Si no se lleva a cabo una unificación de Cuerpos, al menos debe establecerse una nueva articulación de la organización policial con las Comunidades Autónomas y fundamentalmente con las Administraciones municipales, hasta ahora inexistente. A ello obliga la Constitución aunque se siga manteniendo un concepto distorsionado de la

500. CURBET, J., *El rei...*, op. cit., pàg. 140.

501. BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R., *Soberanía dual...*, op. cit., pàg. 137.

502. DELORT, J., "De la seguretat pública a la seguretat de l'estat : un nou model", *Llibre Blanc Barcelona, capital d'un nou estat*, Ajuntament de Barcelona, pàgs. 92-99.

http://barcelonallibres.bcn.cat/sites/default/files/publicacions_fitxers/libreblanc_totred72ok.pdf (actualitzat enllaç en data 23/03/2015).

503. FERNÁNDEZ, E., *Integració de la Seguretat Local en el Sistema de Seguret*, Sindicat Unió de Comandaments Policials, 2012, pàg. 9. Al respecte, el Sindicat Unió de Comandaments Policials justifica la necessitat de disposar d'una Policia de Catalunya en els següents aspectes :

- 1.- Dependència funcional de les Corporacions Locals, amb el que suposa de proximitat al batec de la ciutat i a les problemàtiques dels ciutadans i dels conjunt de la societat.
- 2.- Desplegament territorial, el que implica un coneixement del territori i de la població, establint-se llaços de relació i confiança mútua entre administració i administrats.
- 3.- Policia de presència, el que constitueix un element bàsic en la seva estratègia com a cos de seguretat local.
- 4.- Policia preventiva, com a conseqüència del seu desplegament en el territori i del coneixement de les problemàtiques existents.
- 5.- Policia resolutiva, enfocada a la resolució dels problemes detectats en el territori de la seva competència i com a extensió de la pròpia administració i autoritats locals.
- 6.- Flexibilitat, per adaptar-se a les noves demandes ciutadanes, constituint un important potencial en l'ordre de la seguretat local".

autonomía territorial, entendiendo erróneamente como disgregación de competencias contrapuestas y excluyentes entre múltiples entes”⁵⁰⁴. També s'apunta com a una possible solució : "La creación de un cuerpo policial básico, adscrito a la comunidad autónoma y nutrido con efectivos de los Cuerpos actuales mediante convenios entre la Comunidad Autónoma, los Ayuntamientos y la Administración Central. Cada Ayuntamiento, mediante convenio con la comunidad autónoma respectiva, traspasaría la plantilla de policía local a la comunidad para la creación de ese cuerpo autonómico. En las comunidades con policía ya creada, sus efectivos serían también adscritos al mismo cuerpo”⁵⁰⁵.

La integració de tots els cossos de policia de Catalunya en una sola organització policial de caire autonòmic comportaria aprofundir en els aspectes positius del sistema policial alemany sense renunciar a detecció de les necessitats de la ciutadania mitjançant estratègies de proximitat. En el sistema d'autoritats, el món local ha de tenir un paper destacat, com a administració més propera a la comunitat.

---

504. BALLBÉ, M., *Orden Público...*, op. cit., pàg. 478.

505. MARTÍN, M., "La profesión...", op. cit., pàg. 185.

Capítol 3

La proposta de Sistema de Policia per a Catalunya

JAUME CURBET definia al model policia català com a : “La totalitat de les institucions i organismes que estan destinats al manteniment de la seguretat pública a Catalunya, així com als fluxos -d’informació, diners, autoritat, materials- que els uneixen entre ells i que caracteritzen el conjunt com a un sistema dotat d’objectius, lleis i regles pròpies”¹. Per tant, quan utilitzem el concepte de model policial, fem referència a l’orientació i l’objecte final de la política policial ja que és : “L’horitzó de sentit que orientarà totes i cada una de les múltiples accions que haurem d’emprendre al llarg d’un període de temps molt dilatat”².

La proposta del Sistema de Policia per a Catalunya no ha de renunciar als grans avenços i èxits aconseguits fins ara, ni pretén ser una concepció teòrica i abstracte al marge de la realitat. El sistema ha d’assimilar la pròpia experiència i la d’altres països de l’entorn europeu i anglosaxó.

3.1.- Anàlisi de sistemes de policia

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de tenir una clara base local com a àmbit més proper a les necessitats i a les problemàtiques de la ciutadania, des de la prevenció comunitària³ i la proximitat⁴. La millor manera de combatre a la criminalitat i garantir la seguretat i la convivència ciutadana és disposar d’un Sistema de Policia que presti un servei bàsic garantit arreu de tot el territori català⁵, uns serveis especialitzats comuns⁶ i un marc normatiu referent per a tots que estableixi i reguli el sistema⁷. Cal donar resposta quan els cossos policials coexisteixen en els mateixos indrets però també en aquells llocs carents de presència policial permanent, on la ciutadania també té el dret de gaudir dels millors estàndards de seguretat. Tots aquests aspectes han d’estar recollits en una Llei de Sistema de Policia per a Catalunya, on el sistema d’autoritats i els òrgans de direcció i coordinació seran claus pel bon govern de la seguretat pública del nostre país. Per tant, el Sistema de Policia de Catalunya té vocació de millorar la presència policial en tot el territori i per aconseguir-ho necessita i vol estar proper a la ciutadania, a

1. CURBET, J., *La policia de Quebec : un model per a Catalunya?*, Generalitat de Catalunya, Direcció General de Seguretat Ciutadana, Departament de Governació, pàg. 14.

2. CURBET, J., *La policia...*, op. cit., pàg. 17.

3. Vid. Capítol 1, Apartat 1.5 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 1.5](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

4. Vid. Capítol 5, Apartat 1.6 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 1.6](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

5. Vid. Capítol 3, Apartat 3.5.1 de la present Tesi Doctoral, [Apartat 3.5.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

6. Vid. Capítol 3, Apartat 3.5.2 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 3.5.2](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

7. Ens referim a la proposta de Llei del Sistema de Policia per a Catalunya. Vid. Capítol 3, Apartat 3 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 3.3](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

les seves necessitats i a les seves problemàtiques. A continuació s'analitzaran altres sistemes de policia que permetin extreure'n aspectes significatius i conclusions favorables al disseny, definició i perfeccionament del Sistema de Policia per a Catalunya.

3.1.1.- El sistema policial holandès

La policia d'Holanda des dels inicis del segle XIX ha estat un tema de caire local, ja que l'alcalde o l'alcaldesa és l'autoritat responsable de l'ordre públic i té «autoritat sobre» la policia en el seu municipi”⁸. Posteriorment i entre la Segona Guerra Mundial i el principi dels anys noranta, les policies locals es varen veure determinades pel fet que les poblacions amb vint-i-cinc mil habitants o més comptaven amb una unitat de policia pròpia i, per tant, sota la responsabilitat de les autoritats locals. Serà a partir de l'any 1994 quan la policia és organitzada en vint-i-cinc unitats regionals, la qual cosa implica una important concentració i centralització de poder organitzatiu i funcional però sense trencar amb l'autoritat que encara és exercida pels alcaldes i alcaldesses i els fiscals de l'Estat. Aquestes unitats regionals són entitats plenament legals que poden prendre moltes decisions de manera independent i sense cap interferència de l'Estat central. A l'actualitat, el paper de les autoritats locals i dels fiscals de l'Estat encara té : "Un pes important quant a la presa de decisions però, a causa de la centralització, el seu marge d'acció s'ha reduït i es diu que els pròxims anys serà cada vegada més estret”⁹. Alguns autors sostenen la fi de múltiples unitats de policia i esperen que Holanda, en un futur proper, compti amb una Policia Nacional.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de donar protagonisme i responsabilitat als alcaldes i alcaldesses dels municipis, com administració més propera a la ciutadania. Hi ha qui afirma que : “ El policia de base ha de dependre de la administració local y ser el único cuerpo policial con competencias en ese territorio (...) Pero al mismo tiempo su organización ha de tener un tamaño mínimo que garantice la movilidad funcional, la carrera profesional y la existencia de Servicios centrales especializados”¹⁰. Des de la lleialtat institucional però amb la competència entre les administracions públiques, cada municipi ha d'atendre i complir les línies generals de les polítiques públiques de seguretat, però amb un gran marge d'actuació sobre quines estratègies de proximitat vol implementar, quines són exitoses i en quina mesura es comparteixen amb els altres municipis i administracions per millorar. En el supòsit que alguns incidents d'ordre públic no puguin ser

8. VAN DER VIJVER, K., ZOOMER, O., “Policia de proximitat en Holanda”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 14, 2004, pàg. 156.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121629/172439> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

9. VAN DER VIJVER, K., ZOOMER, O., “Policia de..., op. cit., pàg. 157.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121629/172439> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

10. MARTÍN, M., “La profesión de policía”, *Centro de Investigaciones Sociológicas*, núm. 111, 1990, pàg. 185.

abordats per l'administració local, la Generalitat de Catalunya podria assumir l'autoritat temporal sobre la policia. En qualsevol cas hauria de garantir un règim estatutari comú per a la Policia de Catalunya en referència als salaris, uniformitat, formació i armament.

La policia holandesa ha de trobar el just equilibri entre les polítiques de prevenció i resolució de conflictes i les que consideren l'estratègia de proximitat com a inadequada i massa dòcil per donar una eficaç resposta a les necessitats de la societat. És rellevant, com a una part important del països europeus, la figura del Fiscal de l'Estat (State Prosecutor) com a responsable de fer complir la legislació vigent i d'exercitar les tasques de caire repressiu que té la policia : "L'alcalde és responsable, davant el consell de la comunitat electe, de les seves polítiques d'ordre públic, mentre que el fiscal és (atesa l'organització jeràrquica del Consell de Procuració) controlat pel Ministeri de Justícia, el qual ha de rendir comptes al Parlament nacional per les polítiques que implementa" ¹¹.

Un altre factor important en el sistema policia holandès és com exerciten la cooperació entre la policia i la resta d'actors d'àmbit local. Defineixen la seguretat com : "Una «responsabilitat col·lectiva» que involucra els individus, les organitzacions i les institucions interessades (com les autoritats d'habitatge, les organitzacions d'assistència social, empresaris, botigues, voluntaris/àries, directors/res d'escoles i gerents/es de bars)" ¹². El treball comunitari a nivell de la Policia de Catalunya ha de ser un clar reflex de com la relació amb la societat genera confiança, fa prevenció dels problemes i ajuda a la seva resolució i té uns efectes que són valorats molt positivament per la ciutadania en la disminució de la percepció d'inseguretat.

3.1.2.- El sistema policia alemany

En un primer terme, la fundació dels Länder va permetre configurar la República Federal Alemanya. Aquest fet determinant implica que els Länder¹³ són autèntics estats amb sobirania, que posteriorment s'han vist limitats a determinats àmbits. Tenen plena competència a nivell legislatiu i executiu en referència al règim de la policia i al manteniment de la seguretat : "Sin perjuicio de las que sean atribuides a la Federación. En virtud del artículo 91 de la Ley Fundamental de 1949, solo cuando se trate de un "caso de emergencia" que suponga una amenaza al régimen fundamental de libertad y democracia de la Federación o de un estado y éste no quiera o no pudiera

11. VAN DER VIJVER, K., ZOOMER, O., "Policia de...", op. cit., pàg. 156.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121629/172439> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

12. VAN DER VIJVER, K., ZOOMER, O., "Policia de...", op. cit., pàg. 160.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121629/172439> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

13. Alemanya és una república federal configurada per setze estats, anomenats "länder" ("land" en singular). Vid. a : WIKIPÈDIA., *Organización territorial de Alemania*.

http://es.wikipedia.org/wiki/Organizaci%C3%B3n_territorial_de_Alemania (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

compartirlo, el gobierno federal tiene facultades de intervención directa y de impartir instrucciones sobre policía a los estados”¹⁴.

A tall de resum podríem afirmar que : “La organización policial alemana es el resultado de una estructura federal que diseña la Ley Fundamental, en donde los länder gozan de competencias totales en materia de Seguridad, de campañas de prevención, política de personal, etc. Con un sistema que aparentemente se puede considerar de máxima descentralización”¹⁵. No obstant i encara que cada estat pot organitzar a la seva policia d’una manera autònoma, s’ha anat produint un paulatí procés d’homogeneïtzació fruit de tenir un espai jurídic comú, amb un mateix dret processal i penal per a tot el territori. Com s’argumenta, correspon a la legislació exclusiva de la federació : “Asuntos exteriores, defensa, régimen cambiario y monetario, ferrocarriles, navegación aérea y parte del derecho tributario (...) Actualmente los estados federados disponen de competencia exclusiva en la mayoría de los temas relacionados con la educación y cultura, así como policía y normas de régimen local; pero en realidad la fuerza de los Länder estriba en sus competencias administrativas, en la aplicación de las leyes y en la participación de la Federación a través de la Cámara Alta (Bundesrat) del Parlamento de Berlín”¹⁶.

A Alemanya no existeix una policia organitzada com a cos, ja que al tractar-se d’un estat federal, la Constitució fa referència a que la funció policial s’estableix en dos àmbits : el federal i el dels estats membres (els Länder). Per tant, com s’assenyala : “A Alemanya existeixen setze forces policials dels Länder i una força policia federal”¹⁷. Per tant, estem davant d’un model descentralitzat on la Policia forma part de l’Administració de cada Länder, on tots els estats tenen una organització uniforme i disposen d’un cos de policia a més a més dels cossos policials de la Federació¹⁸. Com a exemple, indicar que l’article 73.10 de la LLei Fonamental de la República Alemanya¹⁹, de 23 de maig de 1949 (LFA), estableix la cooperació entre els Länder sobre la defensa de la Constitució, la policia criminal, la creació d’una Oficina Federal de Policia Criminal així com la lluita internacional contra la delinqüència.

Les policies dels Länder estan estructurades en quatre àmbits funcionals ben diferenciats. La Policia Territorial de Seguretat (Schutzpolizei) compte

14. JAR, G., *Modelos comparados de policía*, Editorial Dykinson, S.L., Madrid, edita Servicio de Publicaciones del Ministerio del Interior, pàg. 83.

15. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 83.

16. ABDELKADER, J.M., *Modelos de seguridad y policía en los campus universitarios*, Tesi Doctoral, Departamento de Derecho Público y Ciencias Histórico-Jurídicas, Programa de doctorado en seguridad y prevención, Universidad Autónoma de Barcelona, Director Dr. MANUEL BALLBÉ MALLOL, 2006, pàg. 182.

17. SCHOLZ, J., “La formació policial en Alemanya”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 1, 1997, pàg. 83. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/252041> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

18. Com ha pogut comprovar personalment el doctorand en l’estada que he realitzada a diversos centres policials d’Alemanya. Vid. a : [Annex 3](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

19. Vid. DEUTSCHER BUNDESTAG., *Grundgesetz*, maig 1949. <http://www.bundestag.de/bundestag/aufgaben/rechtsgrundlagen/grundgesetz/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

amb el major número de policies uniformats i tenen la missió del servei ordinari policial i de garantir la seguretat, inclosa la circulació urbana i interurbana. La Policia Mòbil (Beretschafspolizei) està formada per unitats d'intervenció en ordre públic o calamitats públiques, i serveix com a recolzament a la resta de serveis policials del cos. La Policia d'Aigües (o Fluvial) gaudeix d'una gran tradició a Alemanya atenent als nombrosos rius que travessen el país i que serveixen com a vies de comunicació i transport. I la Policia d'Investigació Criminal (Kriminalpolizei), que sota la dependència del seu respectiu Ministre de l'Interior i del Ministeri Públic, desenvolupa les funcions de policia judicial²⁰.

Els cossos federals de policia estan formats per l'Oficina Federal de Policia Criminal (BKS) o Bundeskriminalamt, sota les ordres del Ministre Federal d'Interior. Les seves funcions són : “Las de actuar como oficina central alemana de Interpol, y en la actualidad también como unidad central de Europol para las cuestiones relacionadas con la lucha contra la droga, el establecimiento de mecanismos de cooperación y colaboración con las policías criminales de los Länder, y de éstas entre sí, sirviendo de enlace de dichas policías con las organizaciones Internacionales”²¹.

Un altre cos policial de caire federal és la Policia federal de Fronteres (BGS) o Bundesgrenzschutz, que a més a més del control fronterer i a rel de la Llei de 3 de juny de 1976 que la va definir com a policia depenent del Ministeri d'Interior Federal, ha anat assumint altres funcions, com són la custòdia de la seu del govern federal a Berlín, la protecció del medi ambient i la policia d'aeroports i la seguretat ferroviària. També forma part dels cossos federals de policia l'Oficina Federal de Defensa de la Constitució (BFV) o Bundesamt für Verfassungsschutz, amb seu a la ciutat de Colònia i que té com a funcions principals la recollida i anàlisi d'informació de grups extremistes així com servei secret intern per contrarestar operacions d'altres serveis estrangers dins el territori alemany. Per finalitzar està el Cos d'Aduanes (Zollfahndungsdienst), que fa tasques administratives sota la dependència del Ministeri de Finances. Cal dir que en cap cas, aquestes forces policials són supervisors de les policies dels Länder, sinó que obté informació de les diverses forces dels estats membres i l'avalua en el seu benefici.

El sistema policial alemany té poques similituds amb el model anglosaxó, on el poder policial emana de la comunitat de ciutadans (entitats locals). A Alemanya : “Este poder pertenece a los estados y solo ellos pueden derogarlo, y de ahí la dificultad de poder dar un enfoque más social o asistencial a la labor de la policía, que suponga una mayor proximidad al

20. En el mes de març de l'any 2009, en una estada formativa que vaig realitzar a Alemanya conjuntament amb la promoció d'Intendents/tes de Policia de Catalunya, vàrem tenir l'oportunitat de visitar i rebre informació de primera mà dels quatre serveis policials que ofereixen els Länder.

21. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 88.

ciudadano, en contraposición al que sigue siendo objetivo central : la lucha contra la delincuencia”²².

Segons s'indica, el model alemany té forces similituds amb el model centralista francès, però amb tres marcades diferències entre ells : major descentralització a Alemanya, menor vinculació amb l'executiu i, per tant, més condicionada per la separació de poders i major integració de la policia que en el cas francès. En l'actualitat encara perduren els efectes de les forces centrífugues en el sistema policial, que denoten quatre aspectes problemàtics : “La necesidad de una mayor racionalidad organizativa; dualidad entre policía de Seguridad y criminal; escasa integración en la sociedad y desajustes derivados de la unificación nacional, por no hablar de la todavía escasa tasa de feminización, al no llegar apenas al 10% del total de efectivos”²³.

En referència a les policies locals, JOSEP RAMON FUENTE afirma que en l'actualitat es troben quasi extingides²⁴. Les corporacions locals : “Aún no poseyendo policía, emplean «agentes del orden» -Ordnungsbeamten- o «col-laboradores de policía» -Hilfpolizei- para ejecutar sus tareas administrativas. En este sentido, se ocupan normalmente de la ordenación de la circulación y de los aparcamientos (...) caso de que las autoridades locales necessiten ejecutar con carácter forzoso actos administrativos, solicitan la colaboración de la policía del Land, que es la policía ejecutiva con capacidad de coerción -Vollzeugspolizei-“²⁵. I és que : “En la mayoría de los Länder, las funciones de policía administrativa han sido atribuídes a los entes locales, ya sean municipales -Gemeinde- o comarcales -Kreis-. Esta estructura competencial cumple dos principios básicos de una administración moderna y democrática : de un lado, la despolicilización en sentido estricto de las funciones, y de otro, el acercamiento de éstas al ciudadano. En este sentido, nos hallamos ante el Principio de Subsidiaridad, muy característico en el federalismo alemán, consistente en que las decisiones se adoptan en el nivel administrativo más próximo al ciudadano, como es el local”²⁶.

Per tant, alguns aspectes del sistema de policia alemany tindrien cert sentit i haurien de ser analitzats amb més profunditat per valorar la possibilitat d'adaptar-los a la nostra realitat, en el supòsit que Catalunya disposés d'un sol Cos de Policia. En qualsevol cas i sota aquest model, els ens locals haurien de tenir un pes important a efectes de pressa de decisions en matèria de seguretat.

22. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 111.

23. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 112.

24. L'autor constata que els ens locals a Alemanya no disposen de policia local pròpia, essent l'última la de Múnich que va ser extingida a l'any 1972. Exerceixen algunes funcions en sentit ampli, com el manteniment en ordre el comerç o l'expedició de permisos per a la conducció.

25. FUENTES, J.R., *Alemania, un modelo de policía y seguridad para Europa*, Cedecs Editorial, S.L., Barcelona, 2004, pàg. 385.

26. FUENTES, J.R., *Alemania, un...*, op. cit., pàgs. 562-563.

3.1.3.- El sistema policial francès

El model centralitzat francès està estructurat en vint-i-sis regions (vint-i-dos a la França europea), 96 departaments en metròpoli, 4 en ultramar i 36.000 municipis²⁷, però es preveuen imminents i paulatins canvis organitzatius que implicaran una nova reestructuració de concentració del mapa territorial de França²⁸. La base administrativa és departamental, on l'Estat és representat en cadascun dels departaments pel Prefecte, el qual està sota l'autoritat jeràrquica del Ministeri de l'Interior.

Les forces de seguretat policials franceses les componen la Police Nationale²⁹ i la Gendarmerie Nationale, d'àmbit nacional³⁰, i la Police Municipale. Com es destaca : "La Policia Nacional, es un instituto armado de naturaleza civil bajo dependencia del Ministère de l'Intérieur, cuyos funcionarios están sometidos a una regulación especial dentro de la función pública. La misión fundamental de la Policia Nacional es la de garantizar la seguridad en las zonas urbanas, en localidades de 10.000 habitantes o más. No obstante la Policia Nacional puede ejercer sus funciones en todo el territorio nacional, incluidos los departamentos de ultramar (...) La Gendarmeria Nacional es el cuerpo de naturaleza militar dependiente del Ministère de la Défense, que tiene a su vez competencias policiales en las zonas rurales del país y en los núcleos de población de menos de 10.000 habitantes"³¹.

A França, uns 3.000 municipis disposen de policia local³², les quals depenen del Alcalde o Alcaldessa en matèria de trànsit urbà, compliment dels decrets de l'alcaldia en àmbits de salubritat i higiene, reglaments, protecció d'entrades i sortides dels centres escolars, i pot col·laborar amb el cossos estatals de seguretat quan intervinguin dins del municipi. Amb poques competències, hi ha hagut una paulatina però tímida potenciació dels cossos policials

27. Vid. **LOI N° 82-213**, du 2 mars 1982, relative aux droits et libertés des communes, des départements et des régions.

<http://archive.wikiwix.com/cache/?url=http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT00006068736%26dateTexte=viq&title=Loi%20n%C2%B082-213%20du%202%20mars%201982> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

28. L'Assemblea Nacional francesa va aprovar el passat 23 de juliol de 2014 en mig de crítiques i tensions, un nou mapa territorial amb la reducció de les actuals 22 regions metropolitanes fins a 13, amb la finalitat de generar un important estalvi econòmic valorat en uns 12000 milions d'euros anuals i un pes poblacional més equilibrat entre les regions, semblant a l'actual que té Alemanya o Itàlia. Tot indica que els departaments i els municipis també seran objecte de reforma, concentrant serveis comuns i eliminant posteriorment òrgans de govern de caire provincial i regional. Els ajuntaments hauran de tenir al menys 20.000 habitants enfront del 5.000 actuals.

29. El doctorand ha tingut l'oportunitat d'entrevistar a un agent de la Polia Judicial adscrit a Marseille i visitar dos centres de la Policie National. Vid. a : [Annex 4](#). (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

30. Amb una clara similitud amb les forces de seguretat de l'Estat espanyol : el Cuerpona Nacional de Policia i la Guardia Civil.

31. **ABDELKADER, J.M.**, en *Modelos de...*, op. cit., pàgs. 160-161.

32. A França, les policies municipals es regeixen pel Codi de Comunes, mitjançant la Loi 26, de Jaunier de 1984, modificada per la Loi 99-291, du 15 avril 1999.

municipals però, en general, no van armats³³ ni poden establir diligències judicials i només poden detenir en els supòsits de delictes fragants. Amb gran diferència de Catalunya, podem veure que les policies municipals a França no tenen el suficient recolzament legislatiu ni administratiu per fer front a les responsabilitats i funcions que comporta afrontar la seguretat ciutadana. Com s'assenyala : "No se observa ninguna tendencia descentralizadora en el modelo policial francés, con un débil protagonismo de los cuerpos de policías locales" ³⁴.

En la dècada dels anys seixanta del segle passat, es van produir diversos casos de corrupció institucional i personal en algunes policies municipals. Aquest fet va provocar que a l'any 1967 : "Se adopte una de las decisiones que más va a favorecer la tan perseguida idea de la estatalización de las fuerzas de policía : la fusión de la Policía Municipal de París en una Dirección General, única y centralizada, de Policía Nacional (...) De esta manera de consigue que todos los policías adquieran la condición de funcionarios del Estado, dentro de una administración policial única, centralizada y bajo la autoridad directa del ministro del Interior" ³⁵. No obstant i en el seu detriment, aquest fet : "Provocará la ruptura de los vínculos, orgánicos e institucionales, que hasta entonces los agentes habían mantenido con sus conciudadanos, de tal manera que la dicotomía entre el policía comunitario, o de proximidad, y el suficientemente alejada de los riesgos que entraña la figura anterior surgía en toda su crudeza, dando lugar a un debate que todavía no se ha cerrado de manera satisfactoria para todos los intereses del conflicto" ³⁶. Als anys vuitanta del passat segle XX, les policies locals varen incrementar el seu protagonisme : "Debido a una confluencia de factores, entre los que destacan el incremento de la inseguridad en las ciudades y un deseo de compromiso por parte de los alcaldes, dada la escasa influencia que ejercían sobre la Policía Nacional y mucho menos sobre la Gendarmería" ³⁷.

Precisament la Llei de 26 de gener de 1984 (Codi de les Comunes) recull les competències de totes les policies municipals de França i es contempla la possibilitat d'estatilitzar-les, atenent a la qualificació professional, l'indar demogràfic fixat i volum d'efectius, dictats pel Consell d'Estat que podria imposar-ho encara que no estigués en acord el Consell Comunal. Així, aquest procés : "Evitaba al Estado reclutar y formar Nuevos agentes y entrañaba no solo una transferencia de obligaciones y competencias sino una modificación estatutaria, pues en la práctica suponía su integración en la Policía Nacional, lo que llevó a muchos alcaldes a constatar que su actuación se asemejaba

33. ABDELKADER, J.M., en *Modelos de...*, op. cit., pàg. 159, on es refereix al Décret n° 2003-735 du 1er. août 2003 portant code déontologie dels agents de police municipale, Art. 11 : "En cas de crime pu de délit fragants, l'agent de police municipale doit en conduire l'auteur sans délai devant l'officier de police judiciaire de la police nationale ou de la gendarmerie nationale territorialement competent".

34. ABDELKADER, J.M., en *Modelos de...*, op. cit., pàg. 162.

35. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 27.

36. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 27.

37. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 45.

más a ésta que a una verdadera policía municipal, de ahí que se haya optado más por la vía de la complementariedad que de la estatalización”³⁸.

Finalment, l'aprovació de la Llei 99/291, de 15 d'abril de 1999, atribueix a les policies municipals : “La misión de velar por los decretos de policía del alcalde, denunciando las infracciones a los mismos –relativas a parques y jardines, cementerios o salud pública- así como a las disposiciones de código de circulación”³⁹. D'aquesta manera, GONZALO JAR ens comentava que el mínim d'efectius per constituir un cos de policia municipal a França queda establert en cinc agents, i es confecciona un conveni de col·laboració entre l'alcalde i el prefecte, on s'estableixen l'àmbit d'actuació i les modalitats de coordinació entre els diferents cossos de seguretat. En aquelles localitats on no existeixi conveni, la policia municipal només podrà exercir les seves funcions entre les 00,06 h. i les 23,00 h., menys les vigilàncies estàtiques d'edificis i la vigilància d'actes municipals. En referència a les funcions de policia comunitària o de proximitat, tot indica que el concepte francès de “l'îlotage”, consistent en la presència constant d'un agent de policia uniformat en una zona o demarcació, no ha estat prou satisfactòria, potser degut a la lògica dels governs francesos de mantenir una administració central i uniforme a tot el territori.

3.1.4.- El sistema policial britànic

Catalunya, atenent a la configuració actual del model de seguretat pública i com a proposta de construcció d'un Sistema de Policia, té molts aspectes que han de permetre extreure referències d'utilitat i de disseny del sistema policial anglosaxó, en concret del britànic. Com s'afirma : “La tradicional imagen de la policía inglesa se sustenta en la idea de una *«lenta evolución en el sentido del progreso y la libertad»*, cuya legitimidad se basa en su «antigüedad y su carácter local, su efectividad tuteladora y el apoyo de la población», de tal manera que su origen se situaría en la figura del constable medieval –agente benévolo elegido anualmente en cada parroquia y encargado de reprimir tumultos y violencias-, estrictamente relacionada con la historia local de su respectiva demarcación”⁴⁰. Per què : “El principio de descentralización está muy cuestionado en la actualidad, debido a la tendencia del poder central a controlar los Cuerpos policiales y, por último, la necesidad de hacer frente a graves y frecuentes alteraciones del orden ha provocado un cierto distanciamiento de la comunidad de la que en teoría había surgido”⁴¹.

MANUEL BALLBÉ comenta que en el sistema anglosaxó no es produeix una superposició d'administracions públiques autònomes, sinó que : “Lo verdaderamente característico es que el Estado actúa en el territorio a través

38. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 45.

39. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 49.

40. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 117.

41. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 119.

de los entes locales y que éstos aportan a esa situación su propia determinación”⁴². Aquests extrems han estat constatats personalment a l'any 1997 quan vaig tenir l'oportunitat de visitar la seu de New Scotland Yard⁴³ (Policia Metropolitana de Londres⁴⁴), en especial, la Sala de Coordinació Operativa que és on es recepcionen els requeriments ciutadans en matèria de seguretat i a on s'assignen els serveis que han de prestar les unitats policials. La visita a la Comissaria de Trafalgar Square va constatar la dimensió organitzativa que implica la prestació de serveis policials des d'una perspectiva local, amb uns elevats nivells de coordinació.

Si fem un breu anàlisi comparatiu entre els sistemes policials anglesès i l'europeu continental, podem veure que : “L'existència en el segundo de ellos de Gendarmería vinculades al ejército, al que sustituyen en tareas de mantenimiento del orden, y carencia, en el primero, de un Cuerpo de policía a nivel nacional, al aceptar los ciudadanos, de manera tradicional, la idea de que en una Sociedad democrática la existencia de una policía nacional no se adapta a los principios que la inspiran y, por consiguiente, constituye una amenaza para la libertad de los ciudadanos”⁴⁵.

Els aspectes més importants que definirien el model policial anglesès podrien ser, entre d'altres els següents⁴⁶ :

- a) Policia de base local o comunal e inexistencia de Cuerpos de ámbito nacional.
- b) No concurrencia de Cuerpos sobre un mismo territorio.
- c) Actuación a través del modelo community policing –policía comunitaria o de proximidad- para mediar entre los ciudadanos.
- d) Uso moderado de la coacción de cara a lograr una fuerte legitimización social, lo que permite transmitir una imagen pacífica en defensa de la libertad.
- e) Debido a la fuerte protección legal, no sienten la necesidad de portar armas.
- f) Poder independiente debido al carácter de autoridad, y no de agente, del que gozan.
- g) Flexibilidad a la hora de intervenir en un conflicto.
- h) Amplia capacidad de actuación y decisión individual.
- i) Recluta de agentes jóvenes no procedentes del ejército.
- j) Mandos procedentes de escales básicas y acceso por promoción interna.
- k) Proceso de formación común para todos los puestos de dirección.
- l) Sistema de financiación compartido por las Administraciones local y central.

42. BALLBÉ, M., *Orden Público...*, op. cit., pàg. 478.

43. Ubicada a Broadway, London SW1H 0BG, Regne Unit.

44. Vid. a : METROPOLITAN POLICE LONDON. <http://content.met.police.uk/Home> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

45. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 122.

46. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàgs. 124-125.

m) Evaluaciones anuales del Ministerio del Interior, mediante auditorías de eficiencia”.

A l'any 1964 es va aprovar la norma bàsica que regulava el sistema policial britànic, l'anomenada Police Act⁴⁷. Una de les conseqüències va estar la reducció del nombre de Cossos policials fins a quaranta-tres, i la introducció d'elements de control i dependència que permetessin mantenir un equilibri estable. Així es crea la Police Authority, format per dos tercers parts de càrrecs electes i una tercera part de magistrats. Les principals funcions eren dotar al Cos policial de mitjans materials i financers a través del pressupost (49%), previ consentiment del Consell Local (el 51% restant és finançat pel Ministeri de l'Interior); designa al Cap i als responsables principals policials, a partir d'un llistat facilitat pel Ministeri de l'Interior. La figura del Cap del Cos policial (Chief Constable) és nomenada per l'Autoritat Policial (a excepció de la ciutat de Londres, on el seu commissioner es anomena per la Corona a instància del Ministre de l'Interior). Per finalitzar està el Home Office (Ministeri de l'Interior) del govern central, que executa les decisions i que ha anat augmentant paulatinament les seves atribucions, com per exemple, en els nomenaments i cessaments dels caps policials, de les seves competències normatives com l'accés a la carrera policial, determinació de sous i condicions de treball, condicions administratives i control de la financiació.

Un dels grans inconvenients que es poden atribuir al sistema policial britànic descentralitzat ha estat que, en ocasions, la informació s'ha mantingut en els compartiments estancs de les seves demarcacions locals. Davant aquest fet, ha estat molt difícil combatre a la delinqüència organitzada o d'alta especialització. D'aquí la necessitat de compartir la informació a tots els nivells, que es va concretar, a l'any 1992, amb la creació de la National Criminal Intelligence Service (NCIS)⁴⁸, encarregada d'analitzar tota la informació relacionada amb aquests temes, i coordinar-la amb la resta de serveis policials.

En referència al règim administratiu anglès cal dir que : “Esta solución técnica distinta, en la que se dedica a mi juicio todo el futuro del régimen local, está no en el sistema de los poderes exclusivos o divididos, sino precisamente en el de los poderes participados o compartidos entre el Estado i los entes locales (...). No pues, un sentido hiperestésico de la autonomía local, en el sentido elemental de una libertad plena, sino un cuidado de articularla como una colaboración a la realización de las mismas tareas estatales, es el verdadero secreto del régimen local inglés”⁴⁹. I és que, com ens comenta MANUEL BALLBÉ : “En el model policial anglès : “No existe una Policía del Estado y otras de las Administraciones autónomas o locales, sino

47. Vid. a : **GOVERNMENT UNITED KINGDOM.**, *Police Act 1964*.

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1964/48/contents> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

48. Vid. a : **WIKIPÈDIA.**, *National Criminal Intelligence Service*.

http://en.wikipedia.org/wiki/National_Criminal_Intelligence_Service (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

49. **GARCÍA, A.**, *La administración española*, Madrid, 1964, pàgs. 150-155.

que, sin dejación de tan importantes funciones, la Administración del Estado actúa a través de las Policías Locales, únicas”⁵⁰.

L'evolució històrica de les organitzacions policials a Espanya han desencadenat en un procés de descentralització de serveis amb molt més protagonisme de les comunitats autònomes amb policia pròpia (casos de Catalunya, País Basc i Navarra) i dels municipis pel paper fonamental que tenen els cossos de les policies locals en la seguretat pública. Pot haver certa tendència centralitzadora en matèria competencial i de recursos policials, fins i tot en el supòsit de potenciar el Cos de Mossos d'Esquadra en detriment de menys funcions i competències per a les policies locals, però al nostre entendre el Sistema de Policia per a Catalunya ha de permetre cercar un just equilibri entre la centralització de certs serveis d'àmbit de País i la descentralització de la gran majoria de funcions policials en els municipis i pobles; es a dir, a través de les autoritats locals i els òrgans de coordinació. Per tant, cal una clara base local amb tendència reduir la concurrència de cossos policials que generin duplicitats -atenent a que tinguin àmbits competencials molt diferenciats-. En el nostre cas, aquest fet ha de quedar minimitzat per la prestació d'un servei bàsic garantit per part de qualsevol cos de policia, indistintament si pertany a l'administració autonòmica o local, i que representa a la pràctica en una gran majoria de les intervencions que es realitzen. Així, la intervenció en un accident de trànsit, una infracció de convivència ciutadana o una actuació davant un fet delictiu hauria de realitzar-se de la mateixa manera i amb la mateixa qualitat indistintament si l'agent pertany al Cos de Mossos d'Esquadra o a un cos de policia local. Un altre aspecte és qui exerceix la funció d'especialització, la qual vindrà determinada per la competència formal i la capacitació real. La investigació d'un accident de trànsit en zona urbana la realitzarà el cos de la policia local i la intervenció en ordre públic el servei especialitzat de mossos d'esquadra, sempre que no s'hagi conveniat en un altre sentit.

3.1.5.- El sistema policial nord-americà

Als Estats Units d'Amèrica, el sistema policial té una clara base individual⁵¹, local i comunitària i aquest fet respon a una històrica preocupació del sistema

50. BALLBÉ, M., *Orden Público...*, op. cit., pàg. 478.

51. BALLBÉ, M., “El futuro del Derecho Administrativo en la globalización : entre la americanización y la europeización”, *Revista de Administración Pública*, núm. 174, 2007, pàg. 221. “La culminación de esta entronización del individuo con autodeterminación reguladora va a ser el reconocimiento del derecho del ciudadano a llevar armas, consignado en la Segunda Enmienda de la Constitución federal norteamericana. Así, el uso legítimo de la violencia sólo por el Estado y su Administración Pública (como ocurría en la tradición europea) fue rechazado. De esta manera, la creencia de que el origen del Estado moderno deviene al conseguir éste el monopolio de la violencia legítima es errónea, precisamente por desconocer cuál es el principio diametralmente opuesto que se implanta, incluso constitucionalmente, en los Estados Unidos. Se trata de una visión individuicéntrica, en contraposición a la tradición europea administratocéntrica. En los orígenes de los EUA. eran los individuos -en partida comunitaria y local

polític nord-americà : "Los protagonistas en el Estado no son los funcionarios sino los ciudadanos y los grupos y comunidades en los que estos participan y se implican" ⁵².

L'arrel d'aquest model de seguretat i de policia s'ha de buscar a la Declaració de Derechos del Buen Pueblo de Virgínia, en el seu apartat tercer on fa referència a : "Que el gobierno es instituido, o debería serlo, para el común provecho, protección y seguridad del pueblo, nación o comunidad : que de todas las formas y modos de gobierno, es el mejor, el más capaz de producir el mayor grado de felicidad y seguridad, y el que está más eficazmente asegurado contra el peligro de un mal Gobierno; y que cuando un Gobierno resulte inadecuado o es contrario a estos principios, una mayoría de la comunidad tiene el derecho indiscutible, inalienable e irrevocable de reformarlo, alterarlo o abolirlo de la manera que se juzgue más conveniente al bien público" ⁵³.

El sistema de seguretat pública nord-americà té un fonament totalment contrari a la tradició històrica Europea. A Nord-Amèrica i sota l'argument de la Segona Esmena ⁵⁴ qualsevol ciutadà pot posseir i portar un arma; en canvi, a Europa el monopoli de l'ús de la força està en l'Estat i les armes només poden ser portades pels funcionaris/àries de policia i aquelles persones administrativament autoritzades. El model Nord-Americà es sustenta en el ciutadà-policia, en la comunitat; mentre que el model europeu és regulador i cap ciutadà pot dur arma sense una autorització. Com es destaca : "Las razones remotas que dieron lugar al derecho de poseer y llevar armas son diversas. Por un lado, está la tradición religiosa protestante de protagonismo del individuo y de participación directa en el gobierno de la comunidad por la propia comunidad. Por otro lado, la más antigua tradición inglesa del posse comitatus y del deber de colaboración de los individuos con la autoridad" ⁵⁵. Les conseqüències que se'n deriven de tenir una població amb possibilitat d'anar armada són notables : "La violencia armada en los Estados Unidos cuesta miles de millones de dólares al año, lo que innegablemente confiere a la proliferación de las armas un verdadero carácter de epidemia entre la población norteamericana. Lo mismo cabe decir si reparamos en los datos cuantitativos generales : cada año, en los Estados Unidos, desde 1972, se

(denominada *posse comitatus* o partida del condado)- quienes hacían de policías (ciudadano policía), dirigidos por un *sheriff* que era elegido por la comunidad".

52. BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R., *Soberanía dual y constitución integradora. La reciente doctrina federal de la Corte Suprema norteamericana*, Barcelona, Editorial Ariel, S.A., 2003, pàg. 105.

53. Vid. DECLARACIÓN DE DERECHOS DEL BUEN PUEBLO DE VIRGINIA., de 12 de junio de 1776, Apartat Tercer. <http://biblio.juridicas.unam.mx/libros/6/2698/21.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

54. Vid. CONSTITUCIÓN DELS ESTATS UNITS DE NORD-AMÈRICA., (Bill of Rights), de 17 de setembre de 1787, Segona Esmena. "Siendo necesaria una milicia bien ordenada para la seguridad de un Estado Libre, no se violará el derecho del pueblo a poseer y portar armas".

https://www.constitutionfacts.com/content/constitution/files/USConstitution_Spanish.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

55. MARTÍNEZ, R., *Armas : ¿Libertad americana o prevención europea?*, Editorial Ariel, Barcelona, 2002, pàg. 46.

contabiliza aproximadamente una media de 30.000 muertes anuales por armas de fuego, aunque no todas las muertes lo son por crímenes violentos, sino que también las hay accidentales y por suicidio" ⁵⁶.

Un altre factor que diferencia els dos models és la dimensió de l'Administració policial. A Nord-Amèrica hi ha un percentatge menor de policies per habitant que a Europa i, en canvi, més de cinc vegades més de població reclusa. Existeix una notòria diferència entre les administracions policials d'Estats Units d'Amèrica⁵⁷ i les europees, on tot l'estalvi en Administracions Públiques i professionals de la prevenció comporta una despesa en administració i professionals de la repressió del crim, com s'assenyala : "España dispone de 225.000 policías para 40 millones de habitantes, frente a los EUA, que disponía de 900.000 policías para 280 millones. Eso significa que en España tenemos un policía por cada 200 habitantes y en los EUA. tienen uno por cada 325" ⁵⁸. Com destaca el Dr. MANUEL BALLBÉ, estem davant de dos models contraposats en la concepció de l'Estat : un model individuocèntric, el nord-americà, del/la ciutadà/ana com a policia⁵⁹, com a militar i com a jutge/essa; i un model administratocèntric, l'europeu, del/la funcionari/ària com a policia, militar i jutge/essa. Serà a començaments del segle XX quan aquest Estat individuocèntric evolucioni cap a un Estat administratiu, encara que a l'actualitat perduri el dret individual a portar armes.

Aquest model nord-americà va tenir dues perversions, com s'apunta : "El vigilantismo, en qué consiste esto : si tu eres ciudadano de un pueblo y eres policía y luego eres juez en el jurado, puede suceder lo que se llama la Ley de Lyncht, linchamiento. Si hay un delincuente o una persona extraña que no nos gusta, etc., lo perseguimos y como todos nosotros somos el jurado, se hacía un sistema con nulas garantías judiciales, con abusos (...) La segunda perversión es que cuando había problemas de orden público, como por ejemplo una huelga en una fábrica, al posse comitatus iban los ciudadanos. Como éstos también eran los que estaban en la Guardia Nacional, al final se llamaba a ciudadanos de la Guardia Nacional para que hicieran de policías, con lo cual se militarizaba toda la actuación policial en muchas huelgas" ⁶⁰.

És a l'àmbit local on podem trobar els fonaments del sistema policial, que es caracteritza per disposar les grans ciutats de : "Su pròpia Fuerza de Policía al mando de un Jefe que se encuentra bajo las órdenes inmediatas del Alcalde o Presidente municipal, como autoridad máxima de la Policía Urbana. Mientras, en los distritos rurales, poblaciones pequeñas y condados, son los Sheriffs o

56. MARTÍNEZ, R., *Armas : ¿Libertad...*, op. cit., pàg. 137.

57. Com ha pogut comprovar el doctorand en l'estada que he realitzat als Estats Units d'Amèrica i Canada. Vid. a : [Annex 5](#). (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

58. BALLBÉ, M., "El futuro...", op. cit., pàg. 251.

59. Amb greus deficiències degut a l'extralimitació ciutadana en les seves funcions i per la defensa dels interessos caciquils locals.

60. ABDELKADER, J.M., en *Modelos de...*, op. cit., pàgs. 220-221.

Alguaciles, los que constituyen el grueso de la Policía Local, siendo en la mayoría de los casos, funcionarios policiales surgidos de elección popular”⁶¹.

El Dr. MANUEL BALLBÉ ens argumenta⁶² que, en bona part, aquesta globalització és un un producte de l'americanització que ha extrapolat el seu model administratiu i regulador a tot el món, tot i reconeixent l'existència d'una globalització-europeització, en el sentit que moltes reformes han tingut en compte l'experiència de la Unió Europea. Aquesta globalització que és, per bé o per malament, l'americanització, té aspectes que són negatius des de la mirada de moviments progressistes que s'oposen a la liberalització del comerç desregulat i sense intervencionisme administratiu. Però també caldria incidir en els aspectes positius, com per exemple l'assoliment de drets civils, la protecció de minories, la seguretat viària, la protecció de la dona, ... Aquest nou estat administratiu i regulador nord-americà va ser el model en que es va fonamentar la creació de la Unió Europea.

Però existeixen amenaces en el nostre model de seguretat europeu, com ens assenyala la Dra. ROSER MARTÍNEZ : “La intoxicació mediàtica a través de pel·lícules i videojocs en el que s'ha denominat «contaminació en violència». La violència està banalitzada i s'estan identificant els valors de masculinitat i valentia amb les armes, i a la vegada augmenta la tendència a la resolució de qualsevol conflicte recurrent a aquestes armes. A Europa hauríem de posar impediments a l'entrada de tots aquests productes nocius i perillosos que estan condicionant les ments dels nostres joves”⁶³. Fins ara hem disposat d'un model tradicional sense armes, però la lenta però inexorable filtració mediàtica nord-americana de recurs a les armes de foc pot distorsionar els nivells de seguretat humana assolits fins ara.

3.1.6.- El sistema policial belga

A finals de la dècada dels anys noranta del segle passat, l'Estat belga va afrontar una profunda reforma en el sistema penal i de policia, motivat fonamentalment per tres fets de gran ressò mediàtic : un cas de corrupció a gran escala (afer Augusta-Dassault) amb la mor d'un ministre d'Estat; la crisi de les dioxines que va provocar la intoxicació alimentària per la utilització d'aliment contaminat per a bestiar; i el cas Dutroux on sis noies van ser segrestades i només dues d'elles van ser rescatades amb vida.

En la dècada dels anys vuitanta ja s'havien denotat importants disfuncions en el sistema penal i policial, com el denominat “cas dels assassins bojos de

61. VILLAGÓMEZ, A.J., *Las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad : del orden público a la seguridad ciudadana. La caracterización jurídica de la policía de seguridad en el sistema constitucional*, Edición Ara Solis Producciones Culturais, S.L. (A Coruña), Xunta de Galicia, Consellería de Xustiza, Interior e Relacións Laborais, 1997, pàg. 78.

62. BALLBÉ, M., “El futuro...”, op. cit., pàgs. 215-276.

63. Vid. a : PERIÓDICO DE CATALUNYA, EL., “Armes i contaminació mediàtica”, *article publica el 12 de març de 2006.* <http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/opinio/20090312/armes-contaminacio-mediatica/print-32253.shtml> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Brabant”, amb vint-i-vuit persones mortes i més de seixanta de ferides, amb nombrosos atacs contra supermercats i altres comerços. A conseqüència d'aquest conjunt de fets, durant el període 1988-1992 el Govern de Bèlgica va dur a terme una profunda reorganització dels cossos policials (l'anomenat Pla de Pentecosta) que, segons ens argumenta GEORGES PYL, va consistir en :

- 1.- "La modernització i professionalització de la policia municipal.
- 2.- La desmilitarització de la Gendarmeria.
- 3.- La centralització de la policia judicial.
- 4.- La promulgació d'una llei destinada a regular la gestió i la coordinació dels serveis de policia general (Llei de 5 d'agost de 1992 sobre la funció de policia).
- 5.- La posada en pràctica d'un control extern dels serveis de policia (Ley Orgánica de 18 de juliol de 1991 de control dels serveis de policia i d'informació”⁶⁴.

Abans de la reforma, els conflictes policials tenien dos fronts : per un cantó entre la Gendarmeria i la policia municipal, que tenia el servei de policia de base a les ciutats i comunitats; d'altre banda entre la Gendarmeria i la policia judicial, on el tema central era el crim organitzat. Serà a partir de l'any 1995 i amb la finalitat d'augmentar l'eficàcia policial, quan es creen zones interpolicials a cada província. Aquestes zones són un territori compost per una sola comunitat o més, on els tres cossos de policia presten el servei general. Els gran problemes detectats per aquesta implementació van ser que : “Un gran nombre d'administracions municipals que, en virtut de la seva competència d'autonomia local, decidia amb total llibertat si formaria part o no d'una zona i, en cas afirmatiu, amb qui es volia associar i, sobretot, amb qui no tenia ganes d'associar-se. El segon problema tractat era que aquelles administracions amb voluntat de treballar plegades, es veien enfrontades per diferències en els règims estatutaris dels/les funcionaris/àries de policia, conduint a conflictes. El tercer problema detectat va ser que mai es va determinar unànimement qui dirigia, qui exercia l'autoritat de les diferents policies”⁶⁵.

Després de nombroses dificultats per a dur a terme la pretesa reforma policial, un fet singular va ser el desencadenant i el catalitzador de canvis en el sistema : el fet que el criminal i enemic número u de Bèlgica, Dutroux, s'escapés del palau de justícia. Es van produir una sèrie de reaccions que es van veure materialitzades en el denominat Acord Octopus⁶⁶. Aquest acord va consistir en reorganitzar a les organitzacions policials en dos àmbits : el local,

64. PYL, G., “La reforma dels cossos de policia a Bèlgica”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 6-7, 2000, pàgs. 129-130. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121525/176628> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

65. PYL, G., “La reforma...”, op. cit., pàg. 132. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121525/176628> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

66. L'acord Octopus fa referència als vuit partits polítics que van participar en el debat i a la multiplicitat de problemes que calia tractar-se simultàniament.

fruit de la fusió de la policia municipal amb la Gendarmeria per constituir cossos de policia local, i la nova policia federal formada per la fusió dels districtes i les unitats nacionals de la Gendarmeria. La conseqüència pràctica d'aquest acord ha estat la creació d'una : “Policia integrada, estructurada en dos àmbits (polítics), a saber, l'àmbit local, compostat per una zona policial en que un sol cos de policia assegura el servei policial de base, i l'àmbit federal, en què una policia federal exerceix les funcions especialitzades i ofereix suport a la policia local” ⁶⁷.

Els grans acords en matèria de seguretat a Catalunya quasi sempre s'han adoptat amb un gran consens polític. No cal esperar a que es produeixin fets com els de Bèlgica que desencadenin amb una reforma del sistema policial. Catalunya necessita construir un Sistema de Policia i és una oportunitat poder-ho fer amb prudència, cercant el necessari consens, amb propostes sostenibles a nivell econòmic, de la mà dels ens locals per aproximar els recursos i les funcions policials a les necessitats de la ciutadania.

3.1.7.- El sistema policial quebequès

Els estudis i anàlisis del sistema de policia de la província de Quebec (Canadà) per orientar les polítiques policials de Catalunya no són recents. A finals de la dècada dels anys vuitanta del segle passat ja s'afirmava que : “Més que no pas la simple descripció del sistema policia quebequès, l'estudi ve a dibuixar, amb molta nitidesa, el model que orienta la política policial de la Generalitat de Catalunya d'ençà, sobretot, l'any 1982” ⁶⁸. Aquest manifest d'intencionalitat sobre la construcció d'un model policial per al País volia tenir una continuïtat futura en el temps, que es va anar concretant amb la creació de la Policia de Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra, la coordinació de les policies locals i la creació de l'Escola de Policia de Catalunya, amb accions formatives comunes per ambdós cossos policials a nivell bàsic.

El model quebequès manté importants aspectes del model europeu però alhora incorporava destacades innovacions que es produïen a la costa de Califòrnia dels Estats Units d'Amèrica. Però també tenia : “La capacitat de conciliar dos aspectes que, molt sovint entre nosaltres, es volen presentar com a inevitablement antagònics : la descentralització i l'eficàcia” ⁶⁹. D'aquí esdevé el principal interès en la construcció del Sistema de Policia per a Catalunya.

A Canadà, seguint l'exemple dels Estats Units d'Amèrica amb tres nivells d'administració (local, estatal i federal) : “La policia conocida como Gendarmerie Royale du Canada (GRC), tiene competencias de Seguridad pública en toda la nación, asumiendo el papel de policia local en las

67. PYL, G., “La reforma...”, op. cit., pàg. 138.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSPP/article/view/121525/176628> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

68. CURBET, J., *La policia...*, op. cit., pàg. 8.

69. CURBET, J., *La policia...*, op. cit., pàg. 19.

provincias y municipios”⁷⁰. Sobre les policies locals existents a la província canadenc, ressaltar que : “Son creadas y dirigidas por sus respectivos municipios, siendo obligatorio para todos los que cuenten con más de 5.000 habitantes, salvo que el gobierno provincial otorgue dispensa para no hacerlo. De acuerdo a la entidad de la respectiva policia municipal será distinta la actuación de la Sûreté de Quebec, pues si en los que no disponen de ese Cuerpo cobren todo el Servicio policial, en los que cuentan con plantilla reducida lo hacen en apoyo de las unidades de investigación con motivo de delitos graves, mientras en los municipios más importantes solo interviene en casos aislados y siempre previo requerimiento municipal”⁷¹.

A la província de Quebec, alguns dels mecanismes utilitzats per compartir competències entre la Sûreté i les policies locals han estat els següents :

- 1.- “En el medio rural y poblaciones de menos de 5.000 habitantes es la Sûreté la que ostenta la competencia en materia de seguridad en general, en tanto la Gendarmerie Royale du Canada se encarga de las investigaciones judiciales.
- 2.- En ciudades con población entre 5.000 y 15.000 habitantes, la Sûreté solo se hace cargo de las investigaciones de importancia.
- 3.- De 15.000 en adelante, la Sûreté sólo interviene de manera excepcional y previo requerimiento de las policías municipales.
- 4.- En la comunidad urbana de Mont-real, la Sûreté no interviene nunca, salvo en caso de una operación especial (ej: crimen organizado)”⁷².

A partir de la meitat del segle XX, a Canadà es va produir un paulatí procés de racionalització de l'estatut jurídic de la policia, augmentant l'autoritat de les províncies per sobre les municipis. Si bé la proposta de Sistema de Policia per a Catalunya vol ser escrupolosament respectuosa amb l'autonomia municipal, si que pot ser significativa la incorporació d'elements que permetin ordenar a les policies locals i eines comunes entres els cossos policials. Així, sobre el cas canadenc, s'afirmava : “Les províncies han adoptat una quantitat important de reglaments que imposen determinades normes als cossos de policia local, especialment pel que fa a les condicions de treball, l'organització jeràrquica, les regles i el procediment en matèria disciplinària, l'equipament, les condicions per al reclutament i les promocions, les normes i el procediment per a tractar les queixes presentades pels ciutadans contra les actuacions de la policia, així com els procediments de negociació col·lectiva i d'arbitratge”⁷³. A la pràctica, la província de Quebec pot assumir la responsabilitat de policia local, especialment en aquells municipis i pobles petits. Cada municipi té

70. VILLAGÓMEZ, A.J., *Las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad : del orden público a la seguridad ciudadana. La caracterización jurídica de la policía de seguridad en el sistema constitucional*, Edición Ara Solis Produccions Culturais, S.L. (A Coruña), Xunta de Galicia. Consellería de Xustiza, Interior e Relacions Laborais, 1997, pàg. 78.

71. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 171.

72. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 186.

73. CURBET, J., *La policia...*, op. cit., pàg. 43.

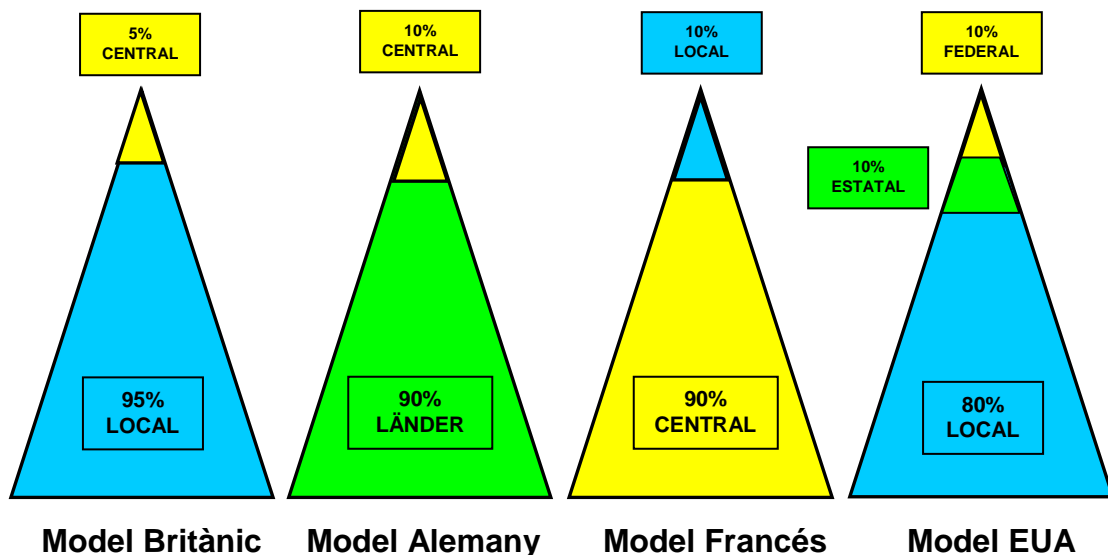

policia local pròpia, amb excepció que tingui un conveni amb la Sûreté, la qual prestarà els serveis policials. D'aquesta manera, les policies locals a Quebec són les encarregades de fer complir les lleis de la província i els reglaments i les ordenances dels municipis. A les zones metropolitanes existeix la possibilitat que les policies locals s'agrupin per a la prestació de serveis, com va ser el cas de la ciutat de Mont-real.

El sistema de policia quebequés recull moltes de les essències que han d'impregnar el Sistema de Policia per a Catalunya : ha de ser un sistema descentralitzat però eficaç, ha de ser respectuós amb l'autonomia municipal però capaç d'ordenar realment els cossos de policia, ha de ser sostenible econòmicament, amb possibilitat que els cossos de les policies locals es puguin agrupar en entorns metropolitanos, on la policia de base sigui la local allà on existeixi amb uns estàndards establerts de qualitat i a on el Cos de Mossos d'Esquadra actuï on no hi ha policia local o a requeriment d'un cos de policia local.

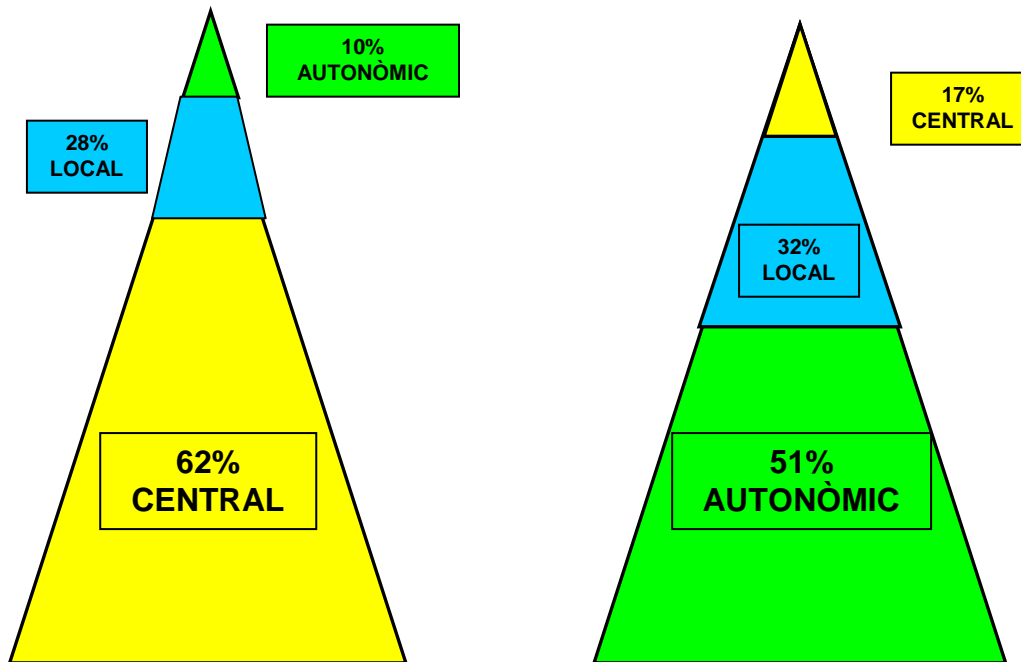
A continuació podem analitzar com distribueixen els diferents sistemes les seves policies⁷⁴.

El sistema policial angloxa té una clara vessant local. El Regne Unit hi destina el 95% dels seus recursos només té centralitzats el restant 5%. A Estats Units d'Amèrica el 80% dels policies són locals, mentre que el restant 20% pertanyen a les policies estatals i federal. El model alemany distribueix el gruix dels recursos policials en els Länder (90%) i en els serveis central (10%), sense que hi hagi presència de caire local. El sistema francès és el més centralitzat de tots (90% dels recursos policials), sense recursos a nivell autonòmic i amb un 10% de base local.

74. Elaboració pròpia.

Model Espanyol**Model Català**

Com podem observar, el model espanyol es caracteritza per concentrar el 62% dels recursos policials per l'Administració Central (35% són guàrdies civils i 27% policies nacionals). El 28% són policies locals (que pertanyen a més de 1.700 municipis d'Espanya que agrupen el 90% del total de la població) i el restant 10% a les policies autonòmiques⁷⁵.

El model català distribueix els recursos policials en un 51% a la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra, el 32% als 213 cossos de les policies locals i el restant 17% a cossos i forces de l'Administració Central.

3.2.- El règim jurídic del Sistema de Policia per a Catalunya

“El Derecho Administrativo no pretende exclusivamente garantizar la libertad de los ciudadanos, sino también su igualdad a la hora del atendimento de las necesidades mínimas esenciales”⁷⁶.

L'anàlisi de l'actual marc jurídic, dins del qual serà possible la construcció del necessari Sistema de Policia per a Catalunya, ha de permetre disposar d'una Llei de Sistema de Policia per a Catalunya amb suficient qualitat jurídica

75. CANO, J.F., *La Seguridad Local, nueva realidad y nuevos retos*, 2010.

http://www.upct.es/contenido/universidad/comision_igualdad/docs_noticias/682_Jose_Fco._Cano_de_la_Vega.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

76. MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de Derecho Administrativo*, Editorial Aranzadi, S.A., 2012, pàgs. 73-74.

que impossibiliti o minimitzi les arbitrarietats⁷⁷ i els desavantatges competitius. A continuació s'analitzarà la principal legislació que afecta i condiona al Sistema de Policia.

3.2.1.- Les administracions competents en seguretat pública : Administració de l'Estat, Administracions Autonòmiques i Administracions Locals

a) Administració de l'Estat.

Atenent a l'article 149.1.29 de la Constitución Española, l'Estat té competència exclusiva en seguretat pública : “Sólo el Estado es competente para asegurar la Seguridad interior y exterior. Este principio es consecuencia del monopolio estatal de la fuerza y la coacción, superador del primitivo sistema de la autotutela”⁷⁸. Aquest fet també es veu reflectit a l'article 1 de la Ley Orgánica 2/1986, de 13 de marzo, sobre Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, al afirmar que : “La seguridad pública es competencia exclusiva del Estado. Su mantenimiento corresponde al Gobierno de la Nación”. La Ley Orgánica 1/1992, de 21 de febrero, sobre la Protección de la Seguridad Ciudadana ho regula d'una forma específica. Aquesta competència exclusiva de l'estat espanyol en matèria de seguretat pública no admiteix més excepció que la que se'n derivi de la creació de les policies autonòmiques⁷⁹.

b) Administracions Autonòmiques

La Constitució Española, mitjançant l'article 149.1.29, hem vist que estableix a l'Estat Central com a competent exclusiu en matèria de seguretat pública, però l'articulat normatiu continua dient que : “Sin perjuicio que las comunidades autónomas puedan crear policías en la forma que los respectivos Estatutos establezcan dentro del marco que disponga una Ley Orgánica”. També la Ley 2/1986, de 13 de marzo, sobre Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, en l'article 1, Apartat 1 estableix que : “Las Comunidades Autónomas participarán en el mantenimiento de la seguridad pública en los términos que establezcan los respectivos Estatutos y en el marco de esta Ley”.

c) Administracions Locals

La Constitución Española no fa una referència sobre les competències en matèria de seguretat pública de l'Administració Local, com en els casos de les

77. Sobre el concepte d'arbitrarietat, Vid. a : **OTERO, M.**, "La arbitrariedad", *Anuario de Filosofía del Derecho*, núm. 12, 1995, pàgs. 387-400. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/ejemplar?codigo=14284> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

78. **PAREJO, L.; DROMI, R.**, *Seguridad Pública y Derecho Administrativo*, Marcial Pons Ediciones Jurídicas y Sociales, S.A., Madrid, 2001, pàg. 31.

79. Vid. **STC 104/1989.**, de 8 de juny. Fonament Jurídic núm. 3.

<http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/en-US/Resolucion/Show/SENTENCIA/1989/104> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

administración central i autonòmiques, sinó que l'hem de trobar a la Ley Orgánica de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, a l'article 1, Apartat 3, al definir que : “Las Corporaciones Locales participarán en el mantenimiento de la seguridad pública en los términos establecidos en la Ley Reguladora de las Bases de Régimen Local y en el marco de esta Ley”. En l'Apartat 4 s'afirma que : “El mantenimiento de la seguridad pública se ejercerá por las distintas Administraciones Públicas a través de las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad”. És a l'article 2 on es defineix que : “Son Fuerzas y Cuerpos de Seguridad :

- a) Las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del estado dependientes del Gobierno de la Nación.
- b) Los Cuerpos de Policía dependientes de las Comunidades Autónomas.
- c) Los Cuerpos Policiales dependientes de las Corporaciones Locales.

Tanmateix, l'article 51 d'aquest precepte assenyalava que : “Los municipios podran crear Cuerpos de Policía propios, de acuerdo con lo previsto en la presente Ley, en la Ley de Bases de Régimen Local y en la legislación autonómica”.

3.2.2.- La Constitución Española de 1978

La Constitución Española assenyalava que l'Estat Espanyol té competències exclusives en diverses matèries, entre les que apunta l'article 149.1.29 al definir que la té : “En Seguridad Pública, sin perjuicio de la posibilidad de creación de policías por las Comunidades Autónomas en la forma que se establezca en los respectivos Estatutos en el marco de lo que disponga una Ley Orgánica”⁸⁰. Aquesta Ley Orgánica és la 2/1986, de 13 de marzo, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad⁸¹, i estableix els diferents nivells de policia i quines són les seves funcions, en relació al tipus de cos policial : de l'Estat, de l'Autonomia o dels Ens Locals. També cal dir que encara que l'article 149.1.29 de la Constitución Española estableix que l'Estat té competència exclusiva en matèria de seguretat pública, seria adient matisar-ho en part atenent, per exemple, en l'àmbit de la protecció civil on : “Se producen competencias concurrentes que es necesario diseñar”⁸².

Per tant, l'Estat disposa de la competència exclusiva en matèria de seguretat pública i la Ley Orgánica 2/1986 diferencia tres nivells de policia en funció de l'administració. Entenem que són plenament vigents en l'actualitat les afirmacions de MANUEL BALLBÉ al referir-se a que : “Ciertamente, un modelo centralista tiene su propia coherencia; sin embargo, la solución más

80. Vid. **CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA.**, de 29 de diciembre de 1978, article 149.1.29.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

81. Vid. **LEY ORGÁNICA 2/1986.**, de 13 de marzo, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad.

<http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

82. **GUILLÉN, F.**, *Policia i seguretat*. Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, Servei de Publicacions, 2012, pàg. 45. Cita de l'autor en referència a la **STC 123/1984.**, de 18 de desembre, Fonament Jurídic núm. 4. <https://www.boe.es/boe/dias/1985/01/11/pdfs/T00013-00016.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

incoherente y desastrosa sería pretender gobernar un Estado pluralista en clave centralista”⁸³.

L'article 104 de la Carta Magna⁸⁴ encomana a les Forces i Cossos de Seguretat la missió de : “Proteger el libre ejercicio de los derechos y libertades, y garantizar la Seguridad ciudadana”. A partir de l'entrada en vigor de l'esmentada Ley Orgánica 2/1986 la constitueixen el Cuerpo Nacional de Policía, la Guardia Civil, les Polícies de les Comunitats Autònomes i per les Polícies Locals⁸⁵.

3.2.3.- La Ley Orgánica 2/1986, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad

Aquesta norma desenvolupa el precepte constitucional establert a l'article 104 així com d'altres aspectes competencials en matèria de seguretat pública. Així s'estableix que : “Las Comunidades Autónomas participarán en el mantenimiento de la seguridad pública en los términos que establezcan los respectivos Estatutos y en el marco de esta Ley”⁸⁶. En referència a les corporacions locals, s'afirma que : “Participarán en el mantenimiento de la seguridad pública en los términos establecidos en la Ley reguladora de las Bases de Régimen Local y en el marco de esta Ley”⁸⁷. L'apartat 1.4 afirma que : “El mantenimiento de la seguridad pública se ejercerá por las distintas Administraciones Públicas a través de las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad”⁸⁸.

Aquesta llei orgànica desenvolupa el precepte constitucional de l'article 149.1.29 i és, conjuntament amb la Carta Magna, la principal legislació reguladora i competencial de policia a tot l'Estat espanyol i el marc normatiu, dins del qual, s'ha de desenvolupar el Sistema de Policia per a Catalunya. Han passat més de vint-i-vuit anys des de la seva promulgació i les necessitats organitzatives i la realitat a nivell policial han canviat substancialment des d'ençà⁸⁹. Es fa necessari una profunda reforma que reconegui, reguli i s'adapti a la situació actual i a les necessitats organitzatives policials.

83. BALLBÉ, M., “El estado de nuestra «res publica»”, *article al diari El País*, 13 d'abril de 1991. http://elpais.com/diario/1991/04/13/opinion/671493608_850215.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

84. Vid. CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA., de 29 de desembre, article 104.1, 1978.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

85. Vid. LEY ORGÁNICA 2/1986., de 13 de marzo, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, article 2.

<http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

86. Vid. LEY ORGÁNICA 2/1986., de 13 de marzo, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, article 1.2.

<http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

87. Vid. LEY ORGÁNICA 2/1986., de 13 de marzo, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, article 1.3.

<http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

88. Vid. LEY ORGÁNICA 2/1986., de 13 de marzo, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, article 1.4.

<http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

3.2.4.- Proyecto de Ley Orgánica de protección de la seguridad ciudadana

Dins del marc de l'article 149.1.29 de la Constitución Española, el Pleno del Congreso ha aprovat el Proyecto de Ley Orgánica de protección de la seguridad ciudadana⁹⁰, la qual ha estat elaborada per la Comisión de Interior del Congreso, amb una votació final, atenent al seu caràcter orgànic, de 181 vots a favor i 141 vots en contra, sense que s'hagi aprovat cap esmena al text normatiu i donant plenament justificats els seus continguts⁹¹.

Com s'argumenta⁹², aquesta futura norma regularà les intervencions de les Forces i Cossos de Seguretat, especifica les obligacions documentals o l'adopció de mesures de seguretat per part de les persones físiques o jurídiques que realitzin activitats rellevants per a la seguretat ciutadana, o el control administratiu sobre armes i explosius. També s'habilita a les autoritats competents per prendre decisions encaminades al manteniment o restabliment de la tranquil·litat ciutadana en els supòsits d'inseguretat pública. Es determinen les facultats de les autoritats i dels agents de les Forces i Cossos de Seguretat per dictar ordres e instruccions per a l'entrada i registre en domicilis, identificar a persones, realitzar comprovacions i registres en llocs públics, establir restriccions de trànsit i controls a la via pública, mesures extraordinàries en situacions d'emergència i regulació de les mesures que han d'adoptar les autoritats per a la protecció de la celebració de reunions i manifestacions, així com per restablir la normalitat davant supòsits d'alteració de la seguretat ciutadana.

89. Per exemple, amb una policia autonòmica -com és el Cos de Mossos d'Esquadra- desplegada a tot Catalunya exercitant funcions de policia integral; o nombrosos cossos de policia local, molt preparats i altament adaptats a les demandes ciutadanes.

90. Vid. **PROYECTO DE LEY ORGÁNICA DE PROTECCIÓN DE LA SEGURIDAD CIUDADANA.**, de 3 de diciembre de 2014, Dictamen de la Comisión y Escritos de mantenimiento de enmiendas para su defensa ante el Pleno, Boletín Oficial de las Cortes Generales, Congreso de los Diputados.

http://www.congreso.es/public_oficiales/L10/CONG/BOCG/A/BOCG-10-A-105-4.PDF - page=1 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

91. Vid. **PROYECTO DE LEY ORGÁNICA DE PROTECCIÓN DE LA SEGURIDAD CIUDADANA.**, de 3 de diciembre de 2014, Dictamen de la Comisión y Escritos de mantenimiento de enmiendas para su defensa ante el Pleno, Boletín Oficial de las Cortes Generales, Congreso de los Diputados, Apartat II.

La justificació de substituir la Ley Orgánica 1/1992, de 21 de febrero, sobre la Protecció de la Seguridad Ciudadana per una nova norma es justifica atenent a que : "Varios factores aconsejan acometer su sustitución por un nuevo texto. La perspectiva que el transcurso del tiempo ofrece de las virtudes y carencias de las normas jurídicas, los cambios sociales operados en nuestro país, las nuevas formas de poner en riesgo la seguridad y la tranquilidad ciudadanas, los nuevos contenidos que las demandas sociales incluyen en este concepto, la imperiosa necesidad de actualización del régimen sancionador o la conveniencia de incorporar la jurisprudencia constitucional en esta materia justifican sobradamente un cambio legislativo". http://www.congreso.es/public_oficiales/L10/CONG/BOCG/A/BOCG-10-A-105-4.PDF - page=1 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

92. Vid. a : **NOTICIAS JURÍDICAS.**, *El Congreso aprueba la Ley de seguridad ciudadana y lo remite al Senado*, 12 de diciembre de 2014. <http://noticias.juridicas.com/actual/4399-el-congreso-aprueba-la-ley-de-seguridad-ciudadana-y-lo-remite-al-senado.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Moltes han estat les crítiques a l'Anteproyecto de Ley. Els arguments es sustenten en un retrocés dels drets humans a Espanya⁹³, en la tipologia i quantia de les sancions administratives que poden ser interpretades com a una restricció de les protestes ciutadanes i que limitin el dret de reunió, o la presó incomunicada que no dona garanties a la persona detinguda el fet de rebre assistència lletrada sense dilacion. Un altre aspecte polèmic són les anomenades "devolucions en calent" de persones immigrants que demanden asil a la frontera del sud d'Europa, i que contravenen la Convenció Europea i que estableixen que qualsevol persona que posi un peu a territori espanyol té el dret a ser identificat i a sol·licitar asil. Per tant, les "devolucions col·lectives", atempten contra el dret de les persones i no s'ajusten a la legalitat.

3.2.5.- La Ley 7/1985, Reguladora de las Bases de Régimen Local

La Ley 7/1985, de 3 de abril, reguladora de las Bases de Régimen Local⁹⁴, estableix en l'article 21.1.j) que l'alcalde o l'alcaldessa exerciran la prefectura de la Policia Local. L'article 25.2.f) esmenta que el municipi⁹⁵ exercirà en tot cas com a competències pròpies, en els termes de la legislació de l'Estat i de les Comunitats Autònomes, en les següents matèries : Policia local, protecció civil, prevenció i extinció d'incendis. És significativa la supressió de l'apartat a) que feia referència a la competència dels ajuntaments en la seguretat dels espais públics⁹⁶.

3.2.6.- La consolidació de les competències de seguretat a Catalunya : Llei Orgànica 4/1979, d'Estatut d'Autonomia de Catalunya i Llei Orgànica 6/2006, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya

L'Estatut d'Autonomia de l'any 1979 va possibilitar a la Generalitat de Catalunya la creació de la Policia Autònoma⁹⁷, mitjançant una llei

93. Vid. a : PAÍS, EL., *Los derechos humanos en España están en retroceso*. Entrevista realitzada a Emilio Ginés, Presidente de la Federación de Derechos Humanos de España, de data 21 de gener de 2014, on afirma que la norma és autoritària i no recull els paràmetres democràtics europeus.

http://elpais.com/elpais/2015/01/21/videos/1421844188_889776.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

94. Vid. LEY 7/1985., de 2 d'abril, Reguladora de las Bases de Régimen Local.

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-5392> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

95. MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de Derecho Administrativo*, Editorial Aranzadi, S.A., 2012, pàg. 207. Els autors destaquen que : “Para la Ley de Bases los Municipios son entidades básicas de la organización territorial del Estado y cauces inmediatos de participación ciudadana en los asuntos públicos, teniendo, lógicamente, personalidad jurídica y plena capacidad para el cumplimiento de sus fines”.

96. Text original de la LEY 7/1985., de 2 d'abril, Reguladora de las Bases de Régimen Local, publicat el 2 d'abril de 1985, en vigor a partir del 23 d'abril de 1985.

<http://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-5392&b=32&tn=1&p=19850403 - a25> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

97. Vid. LLEI ORGÀNICA 4/1979., de 18 de desembre, d'Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 13. <http://www20.gencat.cat/portal/site/portaljuridic/menuitem.b0a40ceecfc5b86dc366ec10b0c0e1a0/?vgnnextoid=f>

específica⁹⁸ i dins del marc regulador de la Ley Orgánica 2/1986, amb funcions de protecció de les persones i béns i el manteniment de l'ordre públic, així com la vigilància i protecció d'edificis i instal·lacions de la Generalitat. Amb posterioritat, a l'any 1994 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei 10/1994⁹⁹, de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra. Tanmateix, a l'any 1997 l'Estat espanyol va transferir les competències executives en matèria de trànsit i circulació de vehicles a motor a Catalunya¹⁰⁰. Si comparem tot aquest àmbit competencial amb l'anterior Estatut d'Autonomia de Catalunya de l'any 1932, podem veure que la Generalitat disposava ja de responsabilitats en matèria de serveis de policia i ordre interior de Catalunya¹⁰¹. Ambdós textos jurídics contemplaven la creació d'una Junta de Seguretat, formada per representants de l'Estat i de la Generalitat, amb la finalitat de coordinar permanentment ambdues classes de serveis i auxiliar-se mútuament¹⁰².

La Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya¹⁰³ consolida les competències en matèria de seguretat a la Generalitat de Catalunya i determina que no només cal coordinar a les policies locals sinó que és necessària la seva ordenació¹⁰⁴. S'estableix a la Generalitat com a responsable de planificar i regular el sistema de seguretat pública de Catalunya i el control i vigilància del trànsit. Per tant, es reconeix plenament aquesta competència que fins ara era transferida.

3.2.7.- Llei 19/1983, per la que es crea la Policia Autònoma de la Generalitat de Catalunya

La Llei 19/1983, de 14 de juliol, per la que es crea el Cos de Mossos d'Esquadra com a nucli inicial de la Policia Autònoma¹⁰⁵, d'acord amb l'article 13 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, consta d'un article únic en el

[69097b5a87d6210VqnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=f69097b5a87d6210VqnVCM1000000b0c1e0aRCRD](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

98. Vid. Capítol 3, Apartat 3.2.7 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 3.2.7](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

99. Vid. Capítol 3, Apartat 3.2.9 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 3.2.9](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

100. Vid. **LEY ORGÁNICA 6/1997.**, de 12 de desembre, de transferència de competències executives en matèria de trànsit i circulació de vehicles a motor a la Comunitat Autònoma de Catalunya.

http://www20.gencat.cat/docs/transit/Documents/Normatives_i_legislaci%C3%B3/Normatives/Llei6_1997.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

101. Vid. **LLEI SOBRE L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA DE 1932.**, publicada al Butlletí de la Generalitat de Catalunya núm. 2, el dia 15 d'octubre de 1932, articles 8 i 9.

http://www20.gencat.cat/docs/EADOP/DOGC/Continguts/Productes_Serveis/Documents/19320019_estatut.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

102. **COSCULLUELA, L.**, *Manual de Derecho Administrativo, I*, Civitas Ediciones, S.L., 2004, pàg. 191, “En algunas materias, el auxilio entre administraciones públicas viene impuesto como obligación legal. Por ejemplo, en materia de orden público entre fuerzas de policía de distintas Entidades”.

103. Vid. **LLEI ORGÁNICA 6/2006.**, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

104. Vid. Capítol 2, Apartat 2.3.1.1 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 2.3.1.1](#). (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

105. Vid. **LLEI 19/1983.**, de 14 de juliol, per la que es crea la Policia Autònoma de la Generalitat de Catalunya. http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=13289&action=fitxa (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

qual es defineixen com a funcions primordials la protecció de les persones i els béns, el manteniment de l'ordre públic i la vigilància i protecció d'edificis i de les instal·lacions de la Generalitat, sense perjudicis d'altres funcions que, arribat el cas, li podran ser assignades segons el que determini la Llei orgànica prevista en l'article 149.1.29 de la Constitució. També s'autoritza el Consell Executiu perquè dicti les disposicions necessàries per a desplegar i aplicar la norma.

3.2.8.- La Llei 16/1991, de les Polícies Locals de Catalunya

L'existència de les policies locals a tot l'Estat espanyol el podem deduir de l'article 148.1.22 de la Constitució Espanyola¹⁰⁶, on s'atribueix a les comunitats autònomes la coordinació i demés facultats que facin referència a les policies locals en els termes que estableixi una llei orgànica.

La Llei 16/1991, de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya¹⁰⁷, dins del marc normatiu de la Llei 2/1986, sobre Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, regula i atribueix les funcions als cossos de les policies locals. Aquesta norma reguladora ha estat una fita molt important que ha facilitat la professionalització de les organitzacions policials, però després de vint-i-quatre anys de vigència i d'un anàlisi del seu objecte i continguts vers les necessitats actuals i futures dels cossos de les policies locals catalanes, proposem la seva derogació¹⁰⁸, per subsumir i actualitzar els seus continguts i adaptar-los a les necessitats actuals, en el marc d'una llei de Sistema de Policia per a Catalunya¹⁰⁹.

3.2.8.1.- El nou paper dels municipis en la seguretat de Catalunya

Una vegada finalitzat el desplegament del Cos de Mossos d'Esquadra arreu de Catalunya i al disposar el País de 213 cossos de policia local ben formats i modernitzats, com han requerit les necessitats, el Sistema de Policia ha d'abordar quin ha de ser el nou paper dels cossos de les policies locals, que compten amb més de 10.500 agents de policia i que presten servei a més de dos-cents pobles i ciutats de Catalunya.

Per poder abordar propostes de canvi en les organitzacions policials d'àmbit local, cal ressaltar en primer terme un recurrent punt de fricció i d'interpretacions entre els món local i la resta d'administracions, com són les competències municipals, i sobre les quals existeix una profunda discrepància doctrinal. D'una banda, hi ha qui no les concebeix : “Como reductos

106. Vid. CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA., de 29 de desembre de 1978, article 148.1.22.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

107. Vid. LLEI 16/1991., de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya.

http://www.diba.es/cemical/codibasic/fitxers/Llei_16_91_policias_locales_Catalunya.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

108. Vid. Capítol 5, Apartat 5.1 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 5.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

109. La justificació d'una Llei de Sistema de Policia per a Catalunya i dels seus principals continguts els podem analitzar al Capítol 3, Apartat 3.3 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 3.3](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

competenciales exentos de la intervención de ninguna de las demás Administraciones superiores, y el legislador español establece que corresponde a la legislación estatal o autonómica sectorial, según sus competencias, determinar el alcance de las competencias de cada materia de cada Entidad local, o de las Administraciones estatal o autonómica (...) Otro sector doctrinal y la Carta Europea de Autonomía Local consideran que las competencias de las Entidades locales deben ser normalmente plenas y completas”¹¹⁰.

Al respecte, l'Estatut d'Autonomia de l'any 2006 defineix que els governs locals de Catalunya tenen competències pròpies en matèria de seguretat pública¹¹¹. D'altra banda, la Ley Orgánica 2/1986, de 13 de març, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, en el seu Títol V, desenvolupa un articulat sobre les policies locals : l'article 51 defineix que els municipis poden crear cossos de policia local i quin és l'àmbit territorial d'actuació¹¹²; l'article 52 estableix quina és la seva naturalesa¹¹³; l'article 53 quines són les seves funcions¹¹⁴ i l'article 54 fa referència a les Juntas Locals de Seguretat¹¹⁵.

110. COSCULLUELA, L., *Manual de...*, op. cit., pàgs. 264-265.

111. Vid. **LEY ORGÁNICA 6/2006.**, de 19 de juliol, reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 84.2, on s'estableixen els següents àmbits competencials :

- e) La regulació de les condicions de seguretat en les activitats organitzades en els espais públics i en els locals de concurrència pública. La coordinació mitjançant la Junta de Seguretat dels diversos cossos i forces presents al municipi.
- f) La protecció civil i la prevenció d'incendis.
- h) La circulació i els serveis de mobilitat i la gestió del transport de viatgers municipal.
- n) La regulació, la gestió i la vigilància de les activitats i els usos que es porten a terme a les platges, als rius, als llacs i a la muntanya”.

http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

112. Vid. **LEY ORGÁNICA 2/1986.**, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat, article 51 :

- "1. Los municipios podrán crear cuerpos de policía propios, de acuerdo con lo previsto en la presente ley, en la Ley de Bases de Régimen Local y en la legislación autonómica.
2. En los municipios donde no exista policía municipal, los cometidos de ésta serán ejercidos por el personal que desempeñe funciones de custodia y vigilancia de bienes, servicios e instalaciones, con la denominación de guardas, vigilantes, agentes, alguaciles o análogos.
3. Dichos cuerpos sólo podrán actuar en el ámbito territorial del municipio respectivo, salvo en situaciones de emergencia y previo requerimiento de las autoridades competentes.

No obstante, cuando ejerzan funciones de protección de autoridades de las corporaciones locales, podrán actuar fuera del término municipal respectivo, con autorización del Ministerio del Interior o de la correspondiente autoridad de la comunidad autónoma que cuente con cuerpo de policía autonómica, cuando desarrollen íntegramente esas actuaciones en el ámbito territorial de dicha comunidad autónoma". <http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

113. Vid. **LEY ORGÁNICA 2/1986.**, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat, article 52 :

- "1. Los Cuerpos de Policía Local son Institutos armados de naturaleza civil, con estructura y organización jerarquizada, rigiéndose, en cuanto a su régimen estatutario, por los principios generales de los capítulos II y III del título I y por la sección 4.ª del capítulo IV del título II de la presente Ley, con la adecuación que exija la dependencia de la Administración correspondiente, las disposiciones dictadas al respecto por las Comunidades Autónomas y los Reglamentos específicos para cada Cuerpo y demás normas dictadas por los correspondientes Ayuntamientos.
2. Por lo que respecta al ejercicio de los derechos sindicales, y en atención a la especificidad de las funciones de dichos Cuerpos, les será de aplicación la Ley que se dicte en cumplimiento de lo establecido en la disposición adicional segunda, apartado 2, de la [Ley Orgánica 11/1985, de 2 de agosto](#), de Libertad Sindical.

En qualsevol cas cal afirmar que els cossos de les policies locals a Catalunya han desenvolupat i estan exercint moltes més funcions que les pròpies establertes a la citada Ley Orgánica. Entre d'altres motius, perquè a l'any 1986 l'article 53 no concebia una autonomia com Catalunya amb una policia autonòmica "integral", és a dir, amb la responsabilitat de garantir la seguretat ciutadana arreu de tot el territori. Tampoc es contemplava l'actual i vigent regulació que tenen les policies locals a Catalunya mitjançant la Llei 16/1991, de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya¹¹⁶. Tampoc era

3. Será también de aplicación a los miembros de dichos Cuerpos lo dispuesto, respecto a los Cuerpos de Policía de las Comunidades Autónomas, en el artículo 41.3 de la presente Ley, si bien la facultad que en el mismo se atribuye a las Juntas de Seguridad corresponderá al Gobernador civil respectivo". <http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 15/02/2015)

114. Vid. **LEY ORGÁNICA 2/1986.**, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat, article 53 :

"1. Los Cuerpos de Policía Local deberán ejercer las siguientes funciones:

- a) Proteger a las autoridades de las Corporaciones Locales, y vigilancia o custodia de sus edificios e instalaciones.
- b) Ordenar, señalizar y dirigir el tráfico en el casco urbano, de acuerdo con lo establecido en las normas de circulación.
- c) Instruir atestados por accidentes de circulación dentro del casco urbano.
- d) Policía Administrativa, en lo relativo a las Ordenanzas, Bandos y demás disposiciones municipales dentro del ámbito de su competencia.
- e) Participar en las funciones de Policía Judicial, en la forma establecida en el artículo 29.2 de esta Ley.
- f) La prestación de auxilio, en los casos de accidente, catástrofe o calamidad pública, participando, en la forma prevista en las Leyes, en la ejecución de los planes de Protección Civil.
- g) Efectuar diligencias de prevención y cuantas actuaciones tiendan a evitar la comisión de actos delictivos en el marco de colaboración establecido en las Juntas de Seguridad.
- h) Vigilar los espacios públicos y colaborar con las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado y con la Policía de las Comunidades Autónomas en la protección de las manifestaciones y el mantenimiento del orden en grandes concentraciones humanas, cuando sean requeridos para ello.
- i) Cooperar en la resolución de los conflictos privados cuando sean requeridos para ello.

2. Las actuaciones que practiquen los Cuerpos de Policía Local en el ejercicio de las funciones previstas en los apartados c) y g) precedentes deberán ser comunicadas a las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado competentes.

3. En los municipios de gran población y en las Ciudades con Estatuto de Autonomía podrá asignarse, por el Pleno de la Corporación o por sus respectivas Asambleas, al ejercicio exclusivo de las funciones previstas en el párrafo b) del apartado 1 a parte de los funcionarios pertenecientes a las mismas, que tendrán la consideración de agentes de la autoridad, subordinados a los miembros de los respectivos Cuerpos de Policía Local, sin integrarse en las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad y de manera que ello no comporte un incremento en el número de efectivos ni en los costes de personal".

<http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

115. Vid. **LEY ORGÁNICA 2/1986.**, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat, article 54 :

"1. En los municipios que tengan Cuerpo de Policía propio, podrá constituirse una Junta Local de Seguridad, que será el órgano competente para establecer las formas y procedimientos de colaboración entre los miembros de las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad en su ámbito territorial.

2. La constitución de dichas Juntas y su composición se determinará reglamentariamente. La presidencia corresponderá al Alcalde, salvo que concurriera a sus sesiones el Gobernador civil de la provincia, en cuyo caso, la presidencia será compartida con éste".

<http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

116. Al nostre entendre, aquesta Llei i la 10/1984 que regula i estructura, com a policia integral, a la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, caldria que fosin derogades. Els seus continguts, adaptats a les necessitats actuals, han d'estar inclosos en la futura Llei de Sistema de Policia de Catalunya. Vid. Al respecte l'apartat 5.1 del Capítol 5 de la present Tesi Doctoral, on es concreta el nou Sistema de Policia de Catalunya. [Apartat 5.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

d'aplicació la Llei 4/2003 d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya.

A l'actualitat, la Ley Orgánica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, ens ha dotat del vigent marc competencial en matèria de seguretat pública¹¹⁷. Per tant, cal assenyalar que la realitat ha superat, amb escreix, el vigent marc normatiu i es fa necessària una adaptació a la situació actual.

El paper de les policies locals, des del punt de vista de la demanda de serveis per part de la ciutadania, és cada cop més creixent i l'avaluació de la seva qualitat continua sent molt positiva en comparació amb altres organitzacions policials¹¹⁸. En conseqüència podem reafirmar la necessitat de disposar de policies locals, perquè són necessàries davant les demandes de seguretat i els requeriments ciutadans, i perquè presten serveis de qualitat, atenent a l'avaluació que en fa la ciutadania.

El fet que el Sistema de Policia per a Catalunya necessiti disposar dels millors cossos de policia local, no desmereix la necessitat d'ordenar-los¹¹⁹ i de racionalitzar-los en nombre¹²⁰.

3.2.9.- La Llei 10/1994, de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra

La Llei 10/1994¹²¹ que regula i estructura a la Policia de la Generalitat- Cos de Mossos d'Esquadra, esdevé una fita molt important al definir-la com a

117. L'article 164.1 de la **LEY ORGÁNICA 6/2006** estableix que : “Correspon a la Generalitat, en matèria de seguretat pública, d'acord amb el que disposa la legislació estatal :

a) La planificació i la regulació del sistema de la seguretat pública de Catalunya i l'ordenació de les policies locals.

b) La creació i l'organització de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra.

c) El control i vigilància del trànsit”.

- Article 164.2 de la **LEY ORGÁNICA 6/2006** defineix que : “Correspon a la Generalitat el comandament suprem de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i la coordinació de l'actuació de les policies locals”.

- Article 164.5 de la **LEY ORGÁNICA 6/2006** concreta que : “La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra té com a àmbit d'actuació el conjunt del territori de Catalunya i exerceix totes les funcions pròpies d'un cos de policia, en els àmbits següents

a) La seguretat ciutadana i l'ordre públic.

b) La policia administrativa, que inclou la que deriva de la normativa estatal.

c) La policia judicial i la investigació criminal, incloent-hi les diverses formes de crim organitzat i terrorisme, en els termes que estableixin les lleis”.

http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

118. La valoració dels serveis de la Policia de Catalunya ha augmentat tres dècimes, amb una tendència a la millora en les puntuacions. Les policies locals obtenen una puntuació de la ciutadania de 6,6 i el Cos de Mossos d'Esquadra un 6,9.

Vid. a : **ENQUESTA SEGURETAT PÚBLICA DE CATALUNYA.**, Síntesi, Edició octubre 2013, pàg. 19.

http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/010_El_Departament/Publicacions/Seguretat/Estudis_i_enguistes/Enquesta_de_Seguretat_Publica_de_Catalunya/Docs/Informe-ESPC-2013.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

119. Vid. Capítol 2, Apartat 2.3.1.1 de la present Tesi Doctoral. [Apartat 2.3.1.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

120. Vid. Capítol 1, Apartat 1.6.2 de la present Tesi Doctoral, sobre la possibilitat d'incorporar cossos de les policies locals al cos de Mossos d'Esquadra. [Apartat 5.3](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

policia integral de Catalunya amb capacitat d'exercitar totes les funcions pròpies.

Entre els anys 1994 i 2008, la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra ha realitzat un innovador i complex procés de substitució dels cossos de seguretat de l'Estat, assumint les seves funcions menys aquelles que l'Estat espanyol es reserva. Aquest procés de substitució ha estat especialment complex a la ciutat de Barcelona i el seu àmbit metropolità¹²². Això ha implicat, per exemple, que durant forces anys la selecció d'agents de policia autonòmica hagi estat la primera font d'ocupació pública a Catalunya, amb promocions de més de mil funcionaris/àries a l'any i les conseqüents seleccions i cobertures de les estructures de comandament. Aquesta prioritat organitzativa ha obligat, d'una banda, a dimensionar i reorganitzar l'Escola de Policia de Catalunya (actualment integrada dins de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya), i d'altra banda, establir la necessària logística de servei (mitjans materials, noves comissaries, ...) i l'obligada coordinació amb la resta d'operadors de seguretat (especialment les policies locals) i la ciutadania. Aquest període de coordinació, que es perllonga fins l'actualitat, s'ha dut a terme sota les premisses rectores de la Llei d'ordenació del sistema de seguretat, i s'han obtingut excel·lents resultats.

Des de la finalització del desplegament a l'any 2007 i fins avui en dia, el Cos de Mossos d'Esquadra s'ha anat consolidant arreu de tot el territori i ha guanyat en experiència i coordinació. Aquesta consolidació ha de ser adaptativa amb els cossos de les policies locals, ja que durant tot aquest període de temps la seguretat local ha hagut de modernitzar-se per facilitar i ajudar en aquest procés de substitució, assumint uns esforços necessaris que la ciutadania i la situació demanden. Per tant, el nou dimensionament de la policia autonòmica (amb quasi 17.000 agents de policia), les noves competències assumides pel Cos com a policia integral a tot el territori, els reptes de futur per fer front a les necessitats de la ciutadania en l'actual context socio-econòmic, contribueixen a la necessitat de disposar d'un Sistema de Policia per a Catalunya, mai fins ara establert veritablement de forma real.

3.2.10.- La Llei 4/2003, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya

La Llei 4/2003 d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya¹²³ esdevé una eina jurídica transversal, on es relaciona la seguretat amb altres

121. Vid. LLEI 10/1994., d'11 de juliol, de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra.

http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=93461&action=fitxa (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

122. SAMSÓ, J., “Jordi Samsó, primer any al front de la Direcció General de Seguretat Ciutadana”, *Revista Mossos*, núm. 27, 2004.

http://mossos.gencat.cat/web/contenut/home/01_els_mossos_desquadra/publicacions/revistes/Documents/rev27.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

123. Vid. LLEI 4/2003., de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya.

àmbits que han resultat d'interès : la protecció civil, la seguretat viària, la seguretat privada, el joc i espectacles, la protecció i gestió de l'espai públic, la videovigilància, la violència en espectacles esportius, ...

L'objectiu de la norma és : "«Contribuir al desenvolupament de polítiques públiques de prevenció i protecció eficaç en l'assegurament dels drets i llibertats dels ciutadans, la preservació de la convivència i el foment de la cohesió social». Així mateix es disposa que ha de ser «entès com un sistema integral, ha de garantir el dret dels ciutadans a una prestació homogènia dels serveis de seguretat en qualsevol lloc de Catalunya»”¹²⁴. Per tant estem davant una llei de referència en el marc de la cooperació i coordinació, que pretén homogeneïtzar i donar coherència a polítiques públiques exercides per les tres administracions que tenen responsabilitats en el territori en matèria de prevenció de riscos i de seguretat pública.

3.2.11.- Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya¹²⁵

Atenent a la complexitat del món local català, els legisladors han establert com a necessari disposar d'un text normatiu actualitzat que incorpori totes les modificacions que s'han produït. Entre els aspectes més significatius que ens afecten, indicar que com a òrgans del municipi, l'article 48.2 e) estableix que poden complementar l'organització municipal la junta local de seguretat. L'article 53.1 j) defineix a l'alcalde o alcaldessa com a president o presidenta de la Corporació i té com a atribucions la d'exercir la direcció superior de la policia municipal i també nomenar i sancionar els/les funcionaris/àries que porten armes. L'article 66.3 assenyala en els seus apartats que :

- a) Fixa que els municipis tenen competències pròpies de seguretat en llocs públics.
- b) L'ordenació de trànsit de vehicles i de persones en les vies urbanes.
- c) La protecció civil, la prevenció i l'extinció d'incendis.
- f) La protecció del medi ambient.
- g) La protecció de la salubritat pública.

3.2.12.- Els actuals canvis normatius

Un conjunt de canvis normatius, a nivell estatal i autonòmic, han d'acabar configurant el nou marc jurídic que afectarà al Sistema de Policia per a

<http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

124. AGUADO, V., “Estudio preliminar : La seguridad como sistema al servicio de la ciudadanía”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 17, 2006, pàg. 18.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

125. Vid. **DECRET LEGISLATIU 2/2003.**, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya. <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/3887/340149.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Catalunya. Entre les reformes que s'han dut a terme, cal assenyalar la Ley 27/2013, de 27 de desembre, de racionalización y sostenibilidad de la Administración Local¹²⁶, que té un abast jurídic arreu de l'Estat espanyol. Entre d'altres aspectes, pretén dur a terme la racionalització de les estructures administratives, evitant duplicitats competencials, i fer sostenible finançament als ens locals, sota el lema "una Administració una competència".

D'altra banda, a Catalunya l'Estatut d'Autonomia de l'any 2006, estableix que : "Una llei del Parlament regula la composició, l'organització i les funcions del Consell de Governos Locals"¹²⁷, com a òrgan de representació dels municipis i vegueries en les institucions de la Generalitat¹²⁸. El Govern de la Generalitat de Catalunya ha aprovat, el 31 de juliol de 2013, el Projecte de Llei de Governos Locals de Catalunya¹²⁹ que té com a objectius : "Determinar i clarificar les funcions de cada nivell de govern; assegurar la sostenibilitat financera i l'eficàcia en la prestació de serveis; simplificar les estructures administratives i evitar duplicitats organitzatives i d'actuació"¹³⁰. Per tant, caldrà veure si aquesta reforma tindrà afectacions en el marc competencial dels ajuntaments en matèria de seguretat pública, ja que segons es desprenen de les manifestacions polítiques existeixen sensibilitats diverses sobre la seva aplicació, els seus continguts i les seves pretensions¹³¹.

126. Vid. Capítol 3, Apartat 3.3 de la present Tesi Doctoral, on es desenvolupa amb més detall les afectacions de la Llei al Sistema de Policia per a Catalunya. [Apartat 3.3](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

127. Vid. **LLEI ORGÀNICA 6/2006.**, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 85. http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

128. Vid. **LLEI 12/2010.**, del 19 de maig, del Consell de Governos Locals. <http://www.diba.cat/scripts/ftpisa.asp?fnew?cido&dogc/2010/05/20100528/10138074.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

129. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *El Govern aprova el Projecte de Llei de governs locals de Catalunya*, Departament de la Presidència, Direcció General de Comunicació del Govern, Acords de Govern, 30 de juliol de 2013.

http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/notapremsavw/detall.do?id=212089 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

130. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Sala de premsa*.

http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/notapremsavw/detall.do?id=212089 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

131. Com les afirmacions del Conseller portaveu del Govern de la Generalitat de Catalunya al destacar que : "L'Estatut d'Autonomia de Catalunya atribueix competència exclusiva a la Generalitat amb matèria d'àmbit local (...). Ha assegurat que no tolerarem que se'ns imposi un model forà (...) Adverteix a l'Estat que no acceptarà la imposició del model estatal".

Vid. a : **DIRECTE!CAT.**, *Nova llei de governs locals que impedeix la imposició del model espanyol*, 24 d'agost de 2013. <http://www.directe.cat/noticia/310765/nova-lllei-de-governos-locales-que-impedeix-la-imposicio-del-model-espanyol> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- O les observacions del President de l'Associació Catalana de Municipis al destacar que : "Un pas més i necessari per regular el món local (...) però recorda que ha d'anar acompanyat d'una llei de finançament local (...). Sempre hem demanat que cal concretar qui fa què, però també amb quins recursos ho fa, és a dir, quins serveis se n'han de fer càrrec els ajuntaments i quins la Generalitat a través de delegar la gestió".

Vid. a : **ASSOCIACIÓ CATALANA DE MUNICIPIS.**, *Miquel Buch valora el projecte de Llei de Governos Locals de Catalunya com un pas que ha d'ajudar a regular millor el món local*, 31 d'agost de 2013.

<http://www.acm.cat/noticia/475/miguel/buch/valora/projecte/lllei/governos/locals/catalunya/pas/ajudar/regular/millor/mon/local> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- Com les afirmacions de la portaveu de la formació política Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa afirma sobre el projecte de llei que : "Toca de mort la capacitat dels ajuntaments a

L'aprovació de l'esmentada llei serà molt rellevant, ja que estem davant d'una norma que desenvolupa la competència exclusiva en matèria de règim local per part de la Generalitat de Catalunya, evitant qualsevol altre model imposat com a no propi.

3.3.- Una Llei de Sistema de Policia per a Catalunya

Fruit de tot l'anàlisi realitzat entenem que està plenament justificat proposar un cos normatiu que sistematitzi i reguli tots els aspectes que hauran de fer possible construir el Sistema de Policia per a Catalunya. Aquesta norma cal entendre-la com un conjunt d'institucions, mitjans, recursos i cossos policials que presten un servei integral de policia a tota la ciutadania del País, de manera sostenible i eficient, i ha de definir quin és el seu objecte, els cossos de policia de referència i els altres actors importants implicats : vigilants, interins, policia portuària, seguretat privada, ...

Com antecedent normatiu, a l'any 2008 es va redactar un esborrany de Llei de Sistema de Policia¹³² que mai va rebre tràmit parlamentari. El dia 29 de juliol de l'any 2014 el Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida Alternativa va presentar a la Mesa del Parlament de Catalunya una proposició de llei del sistema de policia de Catalunya, la qual recull una molt bona part dels continguts de l'esborrany de l'any 2008. Cal fer una valoració positiva d'aquesta iniciativa parlamentària que té com a objectiu : "Definir i estructurar el sistema de policia de Catalunya, entès com un conjunt d'institucions, recursos i mitjans que garanteixen les prestacions del servei de policia a tots els ciutadans"¹³³.

Al nostre entendre, la proposta ja ha estat superada per la realitat dels cossos de policia i per les necessitats que la nostra societat ens demanda. Estem en desacord amb l'article 5 de la proposta de llei, sobre el servei especialitzat de policia, reservat exclusivament al Cos de Mossos d'Esquadra. Les policies locals ja realitzen serveis especialitzats, com per exemple la investigació dels accidents de trànsit en el seu àmbit territorial, indistintament de quin sigui el seu resultat de danys materials o lesivitat; també realitzen investigació de certs delictes i faltes (de violència domèstica i de gènere), els atestats policials per denúncies amb caràcter general (el 20% de totes les denúncies policials que es recepcionen a les comissaries de la Policia de Catalunya), amb o sense persones detingudes i, per tant, també es produeix

---

prestar serveis (...). Critica que la llei arriba sense la llei que ha de regular el finançament local i que s'ha demanat de forma transversal”.

Vid. a : **INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS.**, *La Llei de Governos Locals toca de mort la capacitat dels ajuntaments a prestar serveis*, 30 d'agost de 2013. <http://www.iniciativa.cat/icc/news/46318> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

132. Vid. a : **WEB POLICIAL.**, “Avantprojecte de Llei del Sistema de Policia per a Catalunya”, esborrany novembre de 2008, versió 5.0. <http://webpolicial.info/portal/images/stories/documents/lspv05nov2008.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

133. Vid. a : **BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA.**, núm. 378, publicat el 4 d'agost de 2014, pàg. 22. <http://www.parlament.cat/activitat/bopc/10b378.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

la col·laboració amb les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat en aquests àmbits d'especialització. Si bé és cert que totes les policies locals hauran de prestar un servei bàsic garantit de policia¹³⁴, algunes d'elles ja realitzen serveis especialitzats, aspecte que al nostre entendre caldria potenciar a més cossos policials locals si acrediten la seva solvència¹³⁵, atenent als estàndards de qualitat establerts. En tot cas, el posicionament dels Caps i Comandaments de les Polícies Locals de Catalunya vers una Llei de Sistema de Policia ha quedat plenament reflectit, documentat i proposat a nivell dels aspectes més fonamentals que hauria d'incloure¹³⁶.

A partir de les pròpies conclusions del treball d'investigació i dels antecedents normatius, es faran consideracions i aportacions que permetin millorar la proposta de Llei del Sistema de Policia per a Catalunya, atenent a les mancances i fortaleeses detectades.

3.3.1.- Els òrgans del Sistema de Policia per a Catalunya

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de tenir vocació d'integrar per unir i compartir, ha de construir-se des de les necessitats concretes de la ciutadania fins els aspectes més generals, des dels pobles i ciutats fins arreu de Catalunya, Espanya, Europa i el Món. Aquesta construcció s'ha de dur a terme sense perdre de vista els nostres arrels, però orientada a integrar, com ens destaquen MANUEL BALLBÉ i ROSER MARTÍNEZ : "Nuestro Estado de las Autonomías es heredero de un modelo centralista, por lo cual ha de irse plasmando la concepción constitucional del poder como «*Estado compuesto*» y no simplemente como «*Estado descentralizado*» (...) Significa que el eje principal sobre el que han de girar sus instituciones no es a través de una diferenciación poder central-poder autonómico sino a través de que el poder

134. Vid. Capítol 3, Apartat 3.5.1 de la present Tesi Doctoral, on s'analitza la prestació de Serveis Bàsics Garantits arreu de Catalunya. [Apartat 3.5.1](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

135. Com podem analitzar en el Capítol 3, Apartat 3.5.2 de la present Tesi Doctoral, on s'analitza la prestació de Serveis Especialitzats. [Apartat 3.5.2](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

136. FERNÁNDEZ, C.J., *Sistema de Policia de Catalunya*, Congrés Associació de Caps i Comandaments de les Polícies Locals de Catalunya (ACCPOLC), Mollet del Vallès, Institut de Seguretat Pública de Catalunya, 30 de novembre de 2012. Els aspectes bàsics i significatius fan referència a :

- "Dimensió de les plantilles.
- Recursos Humans, materials i equipaments mínims (per cos i agent).
- Dimensió del Personal no policial.
- Funcions a desenvolupar segons la categoria professional.
- Sistema de reclutament, selecció i promoció (comuna per a tots els cossos).
- Bases per a la Regulació de la mobilitat (entre els diferents cossos de Policia de Catalunya).
- Bases per a la Regulació de la carrera professional dels policies de Catalunya.
- Fórmules de negociació col·lectiva (amb un òrgan de Recursos Humans comú per a tots els cossos).
- Garanties d'estabilitat en el seu grau pels comandaments i caps policials pel desenvolupament de les seves funcions.
- Segona activitat dels policies de Catalunya.
- Bases per a la Regulació de premis i recompenses.
- Règim disciplinari (comú per a tota la Policia de Catalunya).

^o Determinació dels òrgans reguladors comuns de la Policia de Catalunya".

autonómico y la suma de éste sea lo que componga las instituciones del Estado." ¹³⁷.

De la mateixa manera que l'Estat de les Autonomies ha de cercar el just equilibri entre ser homogenis (per donar sentit al concepte d'Estat) i ser diversos (per què hi ha pluralitat i capacitat d'autogovern)¹³⁸ i, per tant, el fet que es pugui exercir : "El derecho a «acceder» a las instituciones centrales y a los centros de poder para conseguir una plena integración material de las nacionalidades y regiones en el proceso cotidiano" ¹³⁹, el Sistema de Policia per a Catalunya ha d'incorporar els mateixos principis vers els ens locals. És a dir, disposar del dret d'accedir i participar en els centres de poder i institucions centrals del Govern de Catalunya i de l'Estat espanyol. Caldrà una clara definició i un desenvolupament legislatiu per aconseguir-ho. La necessària ordenació de les policies locals de Catalunya¹⁴⁰ és un clar exemple per que el Sistema de Policia sigui pensat i dissenyat per assolir l'equilibri entre la necessitat d'establir processos centripetadors -participar en les institucions supramunicipals (Catalunya, Espanya i Europa)- i disposar de recursos propis i d'altres comuns i compartits; i la necessitat de disposar d'aspectes centrífugs que garanteixin l'autonomia municipal amb marge organitzatiu i amb pressions de decisions. El pitjor escenari seria no disposar dels elements de control que previnguin, detectin i corregeixin aquests desequilibris, els quals incidiran negativament en l'eficiència i eficàcia de les organitzacions policials que configuren el Sistema de Policia, la seva pròpia sostenibilitat, coherència i credibilitat i, en primer terme, un bon servei públic a la ciutadania.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de fonamentar-se en la coparticipació entre els ajuntaments i la Generalitat de Catalunya. D'aquesta forma s'aconseguirà, al nostre entendre, un veritable marc d'integració i de referència a nivell de tot el País. També cal assenyalar que es preservaran millor els drets de la ciutadania, per que s'evitaran abusos del poder autonòmic o dels poders locals¹⁴¹.

3.3.1.1.- Per governar el sistema

La finalitat del Sistema de Policia per a Catalunya s'ha de concretar en la prestació homogènia dels serveis policials, atenent a les necessitats de la nostra societat, arreu del territori i per a tota la ciutadania. L'objectiu és

137. BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R., *Soberanía dual...*, op. cit., pàg. 137.

138. Vid. STC 76/1983., Fonament Jurídic núm. 2. <http://www.boe.es/boe/dias/1983/08/18/pdfs/T00029-00066.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

139. BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R., *Soberanía dual...*, op. cit., pàg. 139.

140. Vid. LLEI ORGÀNICA 6/2006., de 19 de juliol, reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 164.1, apartat a) on s'explicita que : "Correspon a la Generalitat, en matèria de seguretat pública, d'acord amb el que disposa la legislació estatal : a) La planificació i la regulació del sistema de seguretat pública de Catalunya i l'ordenació de les policies locals". [http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf](http://www.parlament.cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

141. BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R., en l'obra *Soberanía dual...*, op. cit., pàg. 139, destaquen que un sistema dual de poders contraposats afavoreix una doble seguretat pels drets del ciutadà.

garantir el lliure exercici de drets i obligacions, la prevenció de riscos associats a la inseguretat, el manteniment de la convivència ciutadana i el respecte a la tranquil·litat.

Totes les administracions catalanes tenen l'obligació de vetllar per l'assoliment d'aquests objectius i per aconseguir-ho és necessari estructurar el Sistema de Policia. Qui té la responsabilitat de liderar els processos d'organització i funcionament del Sistema de Policia per a Catalunya és la Generalitat, en compliment de totes les funcions que els hi atribueix el marc normatiu existent i com a garant dels interessos públics en matèria de seguretat a tot el País.

Una de les claus d'èxit que ha d'incorporar el Sistema de Policia per a Catalunya és el fet de governar conjuntament amb el món local, des de l'autonomia municipal però amb necessàries lleialtats i coresponsabilitats entre les administracions. Com s'apunta, és molt significatiu i determinant governar "amb" el món local o fer-ho "sobre" el món local" ¹⁴². Si bé és cert que la recerca de consensos i l'establiment d'òrgans paritaris per a la presa de decisions requereix d'una cultura democràtica, de diàleg i argumentacions, també és important la determinació en les accions que s'han de dur a terme, els compromisos que s'han adquirit i les eines de regulació que s'han establert.

El Sistema de Policia per a Catalunya haurà d'anar més enllà dels aspectes merament organitzatius. Entenem que l'abast del disseny i regulació del sistema ha d'incloure, com s'assenyala, els aspectes següents :

- a) "L'element estructural.
- b) Les relacions entre les diverses administracions que conformen el sistema.
- c) Els serveis policials la responsabilitat dels quals assumeix el sistema.
- d) Els instruments necessaris per a la delimitació de les tasques que corresponen als diversos cossos policials.
- e) La garantia del dret dels ciutadans a una prestació homogènia dels serveis en tot el territori.
- f) Les relacions amb els ciutadans possibilitant la seva participació i informació sobre el funcionament del sistema" ¹⁴³.

Per poder dur a terme les finalitats del Sistema de Policia cal plantejar els principals òrgans que han de permetre governar, dirigir i avaluar l'acció pública. La creació del Consell de la Policia de Catalunya, com a l'òrgan més important en matèria de policia, hauria d'estar conformat per les autoritats en matèria de Policia de Catalunya i la seva composició hauria de ser paritària. El principal objectiu és dissenyar i impulsar les polítiques públiques en matèria

142. PARKER, M., *Prophet of management. A Celebration of Writings from the 1920s*, Edited by Paulino Graham, 1995.

143. AGUADO, V., "Estudio preliminar...", op. cit., pàg. 19.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

policial, els recursos humans i materials que ha de disposar el Sistema de Policia, i establir els processos de seguiment i avaluació.

3.3.1.1.1.- El Consell de la Policia de Catalunya

El Consell de la Policia de Catalunya és l'organ que permet assessorar i coordinar a les autoritats públiques en matèria de seguretat i coordinar a la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra i a les policies locals. La composició del Consell estarà integrada pel secretari/ària de la Secretaria del Sistema de Policia per a Catalunya, els directors/res generals del Cos de Mossos d'Esquadra i de les Polícies Locals, el Director/a de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya i representants polítics de la Generalitat de Catalunya i dels municipis¹⁴⁴, presidit pel conseller/a del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya.

La dependència orgànica del Consell és del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya i exerciria com a funció principal l'assessorament sobre com s'ha d'organitzar la Policia de Catalunya, quines estructures han d'adoptar les organitzacions policials, quins són els criteris comuns d'accés, promoció, formació, règim estatutari, uniformitat i comunicació que permetin la millor coordinació policial. La composició del Consell hauria de ser paritària amb la finalitat de copsar consensos que permetessin un clar posicionament en els àmbits d'assessorament.

3.3.1.1.2.- Les autoritats públiques en matèria de seguretat

La Llei 4/2003 d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya assenyala com a element prioritari a les autoritats del sistema. A Catalunya, el marc legal atribueix als titulars del Departament d'Interior la consideració d'autoritats en matèria de seguretat pública. El/la conseller/a del Departament d'Interior, el/la secretari/a de Seguretat Pública i el/la director/a general de Seguretat Ciutadana són les autoritats de seguretat, amb competència per autoritzar i sancionar determinades activitats que afecten a la ciutadania, així com el delegats territorials d'Interior.

Les autoritats municipals tenen competències en matèria de seguretat pública¹⁴⁵ i els alcaldes i alcaldesses són : "Autoritats superiors en matèria de

144. Representatius de la realitat municipal catalana atenent als següents criteris :

- 1.- Capitalitat de Catalunya : la ciutat de Barcelona.
- 2.- Nombre d'habitants : municipis menors de 5.000 habitants, entre 5.000 i 20.000 habitants i més de 20.000 habitants.
- 3.- Especificitats geo-socio-polítiques : municipis de costa, de muntanya, amb gran aflluència turística, metropolitans, amb gran activitat industrial o amb importants vies de comunicació.

145. Vid. **LLEI 4/2003.**, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya, article 4.2. <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

seguretat, en el marc de les seves competències”¹⁴⁶. Com s'indica : "Respecte a la construcció d'un sistema d'autoritats, el tema té un contingut polític molt important (...) És evident que no podem convèncer als ciutadans que una administració que manté-finança una policia local no té responsabilitats en matèria de seguretat ciutadana bàsica. Però, es que aquest a més, és un plantejament contrari a l'eficiència del sistema. Un policia al carrer ha d'atendre els delictes més importants, però quan pugui, ha de contribuir al manteniment de la ciutat. El patrutatge preventiu ha de ser compatible amb la resta de funcions”¹⁴⁷.

La Llei que regula els municipis i el règim local de Catalunya atribueix als alcaldes i alcaldesses la direcció superior de la policia local i atribuïa al municipi competències pròpies en matèria de seguretat en llocs públics; ordenació del trànsit de vehicles i persones en les vies urbanes; protecció civil, i altres competències d'àmbit administratiu com poden ser disciplina urbanística, protecció del medi, salubritat pública, transport públic de viatgers, i subministrament d'aigua i enllumenat. A diferència de les autoritats del Departament d'Interior, els alcaldes i alcaldesses eren autoritat de seguretat en la mesura que disposen d'una policia local a la qual puguin ordenar serveis de vigilància i protecció. D'aquesta forma, si un municipi no tenia policia local, l'autoritat de l'alcalde/essa en l'àmbit de la seguretat pública quedava reduïda a l'esfera del compliment de normes administratives municipals, la sanció de les quals corresponia a l'alcalde, i a la direcció de la protecció civil municipal. Aquesta situació resta sensiblement modificada amb l'aprovada Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya que confereix prerrogatives d'autoritat local en matèria de seguretat pública a tots el alcaldes i alcaldesses d'arreu del territori.

MANUEL BALLBÉ ens destaca sobre l'apoderament de les alcaldies en l'assumpció de més responsabilitats en matèria de seguretat pública, que : “Podrían resolverse muchos problemas sobre la base de reforzar las facultades del alcalde como autoridad más directamente representativa, para que a través de una Junta Local de Seguridad se convierta en el eje director y coordinador de todas las Policías que actúan en su termino municipal, fundamentalmente en las tareas de vigilancia y pequeña conflictividad de orden público”¹⁴⁸.

146. COSTA, S., SOLORES, J., “La planificació local en seguretat”, *Apunts de seguretat*, núm. 4, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2009, pàg. 31.

http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_4.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

147. SAMSÓ, J., Conferència : “Algunes reflexions sobre la seguretat a Catalunya, Girona, 2003.

148. BALLBÉ, M., *Orden Público...*, op. cit., pàg. 478-479.

3.3.1.1.3.- La Junta de Seguretat de Catalunya

El punt de partida del desplegament de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra va estar el 17 d'octubre de l'any 1994 quan es va formalitzar, per Acord de la Junta de Seguretat de Catalunya, el model de substitució de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat -Guàrdia Civil i Policia Nacional- a Catalunya fins assolir les plenes competències com a policia integral. No ha existit una llei que creés la Junta de Seguretat de Catalunya, però podem trobar una referència a l'article 3.3 de la vigent Llei d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya ¹⁴⁹

La Junta de Seguretat de Catalunya és, per tant, l'òrgan de coordinació més important entre la Policia de la Generalitat i els cossos i forces de seguretat de l'Estat ¹⁵⁰, a l'establir-se que : "La Generalitat participa, per mitjà d'una junta de seguretat de composició paritària entre la Generalitat i l'Estat i presidida pel president de la Generalitat, en la coordinació de les polítiques de seguretat i de l'activitat dels cossos policíacs de l'Estat i de Catalunya, i també en el bescanvi d'informació en l'àmbit internacional i en les relacions de col·laboració i auxili amb les autoritats policíiques d'altres països. La Generalitat, d'acord amb l'Estat, ha d'ésser present en els grups de treball de col·laboració amb les policies d'altres països en què participi l'Estat". Tanmateix, l'article 50 de la Ley Orgánica 2/1986, de 13 de març, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado estableix que en aquelles Comunitats Autònomes que disposin de Cossos de Policia pròpis, com el cas de Catalunya, es podrà : "Constituirse una Junta de Seguridad, integrada por igual número de representantes del Estado y de las Comunidades Autónomas, con la misión de coordinar la actuación de las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado y de los Cuerpos de Policía de la Comunidad Autónoma, en los términos que reglamentariamente se determinen" ¹⁵¹. Aquest òrgan també és l'adient per resoldre qualsevol incidència que es pogués produir en el marc de col·laboració entre cossos policials -coordinació, mutu auxili i informació recíproca-, fets que han de ser comunicats pels Governadors Civils de l'Estat i les autoritats amb competència de les Comunitats Autònomes.

Seria adient l'existència de representació del món local en la comissió de la Generalitat, com a representats dels cossos de les policies locals integrants del Sistema de Policia de Catalunya, ja que els aspecte col·laboratiu, de coordinació i de mutu auxili també es produeixen entre les organitzacions municipals i les forces i cossos de seguretat de l'Estat.

149. Vid. **LLEI 4/2003.**, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, article 1, apartat 3. <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

150. Vid. **LLEI ORGÀNICA 6/2006.**, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 13 i article 164.4. http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

3.3.1.1.4.- Les Comissions Regionals de Seguretat

En l'actualitat existeixen les Comissions Regionals de Seguretat¹⁵² que tenen com a objectiu la coordinació en matèria de seguretat entre diversos municipis que pertanyin a la mateixa Regió Policial. Presidida pel Conseller/a de la Generalitat amb responsabilitats sobre els cossos de la Policia de Catalunya, està composta pel conjunt d'autoritats municipals, el/la delegat/ada territorial del Govern i els diversos caps policials de la Regió, ABPs i municipis, tant del Cos de Mossos d'Esquadra com dels cossos de les policies locals.

No hi ha constància, en data d'avui, que mai s'hagi reunit una Comissió regional, per donar resposta als objectius i funcions que té establerta : valorar i analitzar les situacions de seguretat pública, les necessitats i recursos i participar en la definició de les polítiques de seguretat. L'elaboració del pla regional de seguretat, atenent als plans locals de seguretat existents i a les directrius del Pla general de seguretat de Catalunya, és una funció que han de realitzar les Comissions, així com el coneixement de la resta de plans en matèria de seguretat viària, emergències i protecció civil.

Aquesta Comissió, que dona resposta a les necessitats dins de la Regió Policial, no soluciona els possibles problemes que puguin sorgir entre diferents Regions Policials i que requereixen d'instruments de planificació, col·laboració, coordinació i cooperació.

3.3.1.1.5.- Les Juntes Locals de Seguretat

L'article 54 de la Llei Orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat¹⁵³ fa previsió que als municipis que tinguin cos de policia propi poden constituir una junta local de seguretat. La Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya¹⁵⁴ estableix que són les juntes locals de seguretat, qui la conformen i quines funcions tenen. Els alcaldes i alcaldesses de municipis que disposen de policia local presideixen una Junta Local de Seguretat, d'acord amb el Decret 151/1998¹⁵⁵, de 23 de juny, de regulació de les juntes locals de seguretat, en la qual són presents els comandaments dels diferents cossos policials que operen en el municipi; en el cas de Catalunya, la policia de la Generalitat (autonòmica) i la policia local. L'objecte d'aquesta Junta Local de Seguretat és permetre que

151. Vid. LEY ORGÁNICA 2/1986., de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat, article 50.1. <http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

152. Vid. LLEI 4/2003., de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya, article 12. <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

153. Vid. LEY ORGÁNICA 2/1986., de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat, article 54. <http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

154. Vid. LLEI 4/2003., de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, articles 9 i 10. <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

155. Vid. DECRET 151/1998., de 23 de juny, de regulació de les juntes locals de seguretat. [http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/010 EI Departament/Normativa/Policia/Policia_local/Documents/d151_1998.pdf](http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/010_EI_Departament/Normativa/Policia/Policia_local/Documents/d151_1998.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

l'actuació de les dues forces policials en el municipi respongui a principis de racionalitat i eficiència, i a l'acompliment dels acords fixats per la mateixa junta i els previstos al Pla Local de Seguretat, de manera complementària amb els objectius de seguretat generals a tot el territori de Catalunya. La freqüència de reunions és de cada tres mesos.

Una vegada finalitzat el desplegament del Cos de Mossos d'Esquadra pel tot el territori de Catalunya i assumides les funcions de policia de seguretat ciutadana integral, el Sistema de Policia per a Catalunya ha d'instar a l'adaptació i reglamentació de les juntes locals de seguretat, sota el lideratge de l'Alcalde o Alcaldessa del municipi, amb la fita d'impulsar les polítiques públiques locals en matèria de seguretat. El funcionament d'aquest òrgan, a nivell general, ha estat objecte de crítica, com ens afirma MANUEL MARTÍN : "La falta de una potestad jerárquica sobre todos los efectivos policiales por parte del Alcalde convierte esta presidencia, y en general las juntas, poco menos que en encuentros de buena voluntad" ¹⁵⁶.

En l'actualitat, les juntes locals es preveuen com a l'instrument idoni per establir les polítiques de seguretat local i també per fixar criteris de coordinació, col·laboració i cooperació de les diverses forces i cossos de seguretat que actuïn al municipi, com també ser l'òrgan de participació dels diversos sectors socials que es poden veure afectats pel camp de la seguretat, amb la finalitat d'assolir un sistema de seguretat global, eficaç i de qualitat per al/la ciutadà/ana.

Aquest òrgan de coordinació, col·laboració i informació ha de tenir la composició i el funcionament que estableix el Decret 151/1998, que té per objecte regular els membres, les atribucions i el funcionament de les juntes locals que es constitueixin als municipis on s'efectuï el desplegament de Mossos d'Esquadra. L'article 17 de la Llei de Polícies Locals de Catalunya fa una remissió expressa a l'article 54 de la Ley Orgánica de forces i cossos de seguretat, però té un caràcter supletori al que estableixen l'Estatut de Catalunya i les lleis que el despleguen ¹⁵⁷, atenent a la disposició final 2 de l'esmentada Llei Orgánica. Així mateix, les juntes locals es poden constituir als municipis dotats de policia local quan així ho acordi el ple de l'Ajuntament.

En les juntes locals de seguretat, sota la presidència de l'alcalde, es debat l'estat de la seguretat ciutadana del municipi i s'orienten les accions i les polítiques de seguretat municipal ¹⁵⁸. És el marc en què es determinen les prioritats, les accions especials i les campanyes de prevenció i on, a partir del diagnòstic de l'estat de la seguretat pública en el municipi, s'orienten les

156. MARTÍN, M., "La profesión...", op. cit., pàg. 107.

157. Vid. STC 85/1993., de 8 de març. <http://www.boe.es/boe/dias/1993/04/15/pdfs/T00043-00049.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

158. Com s'indica, és notori que : "Tot i que la llei li dona competències sobre la coordinació de tots els serveis de seguretat, només hi inclou, a més de les autoritats de seguretat, els representants d'un servei de seguretat : la policia". GUILLÉN, F., *Polícia i...*, op. cit., pàg. 53.

activitats i l'acció policial i la seva coordinació amb tots els serveis públics que operen en el municipi¹⁵⁹.

El seu parlamentària s'afirmava sobre aquest text legislatiu que : “No hi ha una sola llei a l'Estat espanyol i en molts països d'Europa que doni tant paper als alcaldes en matèria de seguretat”¹⁶⁰. També s'apuntava que : “Farem els deures que ens imposa la llei 4 del 2003, de 7 d'abril, de seguretat pública de Catalunya, que fins ara no s'han iniciat. Per exemple, l'harmonització de la llei de policies locals i la de mossos d'esquadra; la creació dels consells regionals de seguretat, que ja saben que estan formats pel conjunt d'ajuntaments de les diferents regions o vegueries, o la potenciació del paper de les juntes locals de seguretat, presidides pels alcaldes, entengui's també alcaldesses, com òrgans de coordinació executius en competències preventives i de planificació de les actuacions dels cossos presents en el territori, és a dir, en el seu terme municipals, amb un tractament específic, molt específic i diferenciat pel que fa a les àrees metropolitanes quant a la coordinació de policies locals; reforçarem el paper de molts alcaldes com a primera autoritat local en la coordinació de l'ordre públic i la seguretat ciutadana”¹⁶¹.

A tall d'exemple : “La policia a Holanda ha estat, sobretot, un assumpte local des de l'inici del segle XIX. En cada municipi, l'alcalde és responsable de l'ordre públic i controla o, es diu amb freqüència, té «*autoritat sobre*» la policia en el seu municipi i en tots els assumptes d'ordre públic”¹⁶². Aquest concepte

159. D'acord amb la **LLEI 4/2003.**, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, les funcions de la Junta Local de Seguretat són les següents :

- a) "Analitzar i valorar la situació de la seguretat pública en el municipi i concretar les polítiques de seguretat corresponents en l'àmbit respectiu.
- b) Elaborar i aprovar el Pla de Seguretat Local i els plans d'actuació específics que escaiguin en l'àmbit respectiu, d'acord amb el que disposen els articles 15.2 i 27 de la Llei 4/2003, i fer-ne el seguiment i avaluació mitjançant un informe anual. Els plans i els informes s'han de trametre al Ple d'Ajuntament, perquè en tingui la informació, i al conseller o consellera del departament amb competències en matèria de seguretat pública, d'acord amb l'article 31.6 de la Llei 4/2003.
- c) Conèixer els plans d'emergència i els plans o les mesures de seguretat viària, de seguretat en esdeveniments esportius i de joc i espectacles, i d'altres que incideixin en la situació de seguretat del municipi, i tenir-los en compte en les previsions del pla local de seguretat.
- d) Conèixer els serveis de seguretat privada que tenen autorització per operar en el municipi.
- e) Concretar en l'àmbit respectiu els mitjans i els procediments establerts de col·laboració, coordinació i cooperació dels cossos i els serveis de seguretat que actuen en el municipi.
- f) Promoure les iniciatives i formular les propostes que siguin convenients als organismes competents per a la col·laboració, la coordinació i la cooperació millors dels cossos i els serveis de seguretat.
- g) Desplegar i executar, si escau, les actuacions establertes en el conveni subscrit entre el departament titular de les competències en matèria de seguretat pública i l'Ajuntament.
- h) La resta de funcions que els encomani la normativa vigent, en concret l'article 2 del Decret 151/1998".

Vid. **LLEI 4/2003.**, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya, article 10.

<http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

160. Vid. a : **PARLAMENT DE CATALUNYA.**, *Diari de Sessions*, Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana. Interlocució de la Presidenta de la Comissió Sra. NÚRIA DE GISPERT i CATALÀ, Grup Parlamentari de Convergència i Unió, Sessió núm. 13, 2004, pàg. 29.

161. Vid. a : **PARLAMENT DE CATALUNYA.**, *Diari de...*, op. cit., Interlocució de la Consellera Sra. MONTSERRAT TURA i CAMAFREITA, Sessió núm. 5, 2004, pàg. 13.

162. **VAN DER VIJVER, K., ZOOMER, O.**, “Policia de...”, op. cit., pàg. 156.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121629/172439> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

és capdal per valorar la seva incorporació en la proposta de sistema de policia en aquelles localitats que disposen de cossos de policia local. S'afirma que : "Cada municipi va ser lliure d'implementar estratègies de policia de qualsevol mena i en qualsevol context que ells escollissin. Això també es va donar en la policia de proximitat. En conseqüència, s'han desenvolupat diferents tipus de policia de proximitat de manera paral·lela. D'una banda, els caps de policia i els alcaldes estan ansiosos per aprendre dels seus col·legues i d'obtenir idees quan es presenta alguna cosa nova, interessant o estimulant. D'altra banda, mai volen copiar aquestes idees perquè —argumenten— les circumstàncies dels seus municipis sempre són «*distintes a les dels altres llocs*». Això significa que poden traçar-se línies generals, però hi ha diferències substancials en el desenvolupament de cada model de policia de proximitat a l'interior de les diferents unitats locals de policia”¹⁶³.

3.3.1.1.6.- Els Òrgans Consultius

El Comitè d'Ètica de la Policia de Catalunya és un òrgan consultiu en matèria d'ètica policial, de caire multidisciplinar, adscrit a la Conselleria d'Interior de la Generalitat de Catalunya. El nou Codi Ètica de la Policia de Catalunya¹⁶⁴, fonamentat en els principis del Codi Ètic Europeu¹⁶⁵, identifica els principis ètics, comportaments i valors que han de paular i orientar les actuacions dels/les agents de la Policia de Catalunya. Com a elements comuns destaca el garantir els drets i les llibertats de totes les persones, l'actuar amb plena integritat, congruència i proporcionalitat, imparcialitat i neutralitat política.

Fóra convenient la creació d'un Servei d'Atenció a la Ciutadania centralitzat amb la finalitat de rebre aquelles queixes i suggeriments que els /les ciutadans/nes facin a la Policia de Catalunya. Cada seu policial ha de tenir publicitats i a disposició els formularis i impressos que permetin realitzar les accions comunicatives.

3.3.1.2.- Per impulsar i coordinar el sistema

El Sistema de Policia per a Catalunya necessita disposar, a efectes de direcció, lideratge i coordinació, d'una Secretaria General de Policia. Aquesta estaria conformada per dues direccions generals : la Direcció General del Cos de Mossos d'Esquadra i la Direcció General de les Polícies Locals. La coordinació policial entre les diferents regions o a nivell supramunicipal s'ha

163. VAN DER VIJVER, K., ZOOMER, O., “Policia de..., op. cit., pàg. 158.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121629/172439> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

164. Vid. ACORD GOV/25/2015., de 24 de febrer, pel qual s'aprova el Codi d'ètica de la Policia de Catalunya. <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6819/1407068.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

165. Vid. RECOMANACIÓ REC(2001) 10., del Comitè de Ministres als Estats Membres sobre el Codi europeu d'ètica de la policia. de 19 de setembre de 2001, Consell d'Europa, Comitè de Ministres.

http://www.escipol.ci/spa/eticadeontologia/documentos/Documentos_Internacionales/C%C3%B3digo_Europeo_de_%C3%89tica_de_la_Polic%C3%ADa.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

de realitzar en les Juntes Regionals de Coordinació Policia. Les coordinacions policials a nivell de municipi es realitzen en les Meses de Coordinació Operatives.

3.3.1.2.1.- La Secretaria General de la Policia de Catalunya

La Secretaria General de la Policia de Catalunya ha de ser l'òrgan comú regulador i coordinador de tots els cossos de policia (Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra i la totalitat de les policies locals), amb caràcter permanent i dependent de la Conselleria d'Interior de la Generalitat de Catalunya. Ha de tenir la capacitat d'ordenar i coordinar els cossos de les policies locals¹⁶⁶ així com impulsar i gestionar els Recursos Humans, materials i financers de la Policia de Catalunya¹⁶⁷.

L'antiga Subdirecció General de Coordinació de les policies locals¹⁶⁸ ha ampliat actualment el seu àmbit i funció, anomenant-se avui en dia Subdirecció General de la Policia de Catalunya¹⁶⁹. Assumeix la coherència dels recursos del sistema que permetin promocionar instruments de millora a nivell de participació, estructuració, informació i relació amb la ciutadania, així com impulsar aquelles propostes formatives i normatives que millorin la prestació de serveis per part de tots els cossos de policia que conformen la Policia de Catalunya. A estat un avenç important que posa dins un mateix nivell, però respectant l'autonomia municipal, les principals relacions entre el Cos de Mossos d'Esquadra i els diferents cossos de les policies locals, a efectes de la millora en la col·laboració que s'ha vist materialitzat, en ocasions, en els convenis en matèria de seguretat entre el Departament d'Interior i els municipis, o en la realització de conferències i accions formatives comunes.

Al nostre entendre, la Secretaria General de la Policia de Catalunya, és el nou òrgan que ha d'assumir tots aquests àmbits i que ha d'impulsar a través

166. Com estableix la **LLEI ORGÀNICA 6/2006.**, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 164.1 a) i article 164.2. Vid. a :

http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

167. FERNÁNDEZ, C.J., *Sistema de...*, op. cit., destaca, com a mínim en :

- "Processos de negociació sindical.
- Determinació d'estructura salarial comú.
- Processos de selecció i ascens comú (opció de carrera professional personal).
- Regulació de la mobilitat.
- Afers Interns i seguiment de l'aplicació dels procediments disciplinaris.
- Veu única de la Policia de Catalunya (portaveu) davant els ciutadans per tal de donar a conèixer amb criteris unificats, els treballs i successos de la Policia de Catalunya.
- Enllaç territorial, integrat per comandaments superiors i entremitjos (dels diferents cossos de la Policia de Catalunya) per a la coordinació i l'enllaç ple de cossos i serveis (mesures preventives i de gestió supralocal, incloent-hi situacions de crisi, siniestres, etc.).
- Suport protocolari (als temes de tots els cossos de Policia de Catalunya).

168. Sense tenir el mateix rang administratiu de Direcció General, davant la inexistència de Direcció General dels cossos de les policies locals.

169. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Subdirecció General de Coordinació de la Policia de Catalunya, Conselleria d'Interior. http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=878 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

de les direccions generals del Cos de Mossos d'Esquadra i de les Polícies Locals de Catalunya. La Direcció General de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra exerceix la direcció, el comandament i la inspecció del Cos i de les unitats administratives que el conformen. Amb aquesta mateixa orientació i finalitat ho ha de fer la nova Direcció General de les Polícies Locals de Catalunya, com a membre de ple dret del Sistema de Policia però assumint totes les responsabilitats que se'n derivin¹⁷⁰.

3.3.1.2.2.- La Direcció General del Cos de Mossos d'Esquadra

La Direcció General del Cos de Mossos d'Esquadra¹⁷¹ és el màxim òrgan directiu de comandament, responsable de dur a terme les funcions de policia integral arreu de Catalunya i de coordinar les accions operatives. La figura del/la Director/a és un càrrec polític nomenat per Govern de la Generalitat¹⁷². Les funcions principals de la Direcció General són les recollides en el Decret 415/2011, de 13 de desembre, d'estructura de la funció policial de la Direcció General de Policia¹⁷³ i que fan referència a :

- a) Exercir el comandament de les unitats policials i administratives que en depenen.
- b) Elaborar i formular propostes sobre l'organització general del cos de mossos d'esquadra i la determinació de les necessitats del personal en les diverses escales, categories i especialitats.
- c) Elaborar i dictar circulars i instruccions per dirigir l'activitat del cos de mossos d'esquadra i dels serveis necessaris per al desenvolupament de l'activitat policial.
- d) Aplicar i supervisar el compliment del règim estatutari del cos de mossos d'esquadra.
- e) Elaborar i remetre a la Secretaria General les convocatòries d'accés i provisió, les propostes de modificació de la relació de llocs de treball i les ofertes d'ocupació del cos de mossos d'esquadra.
- f) Executar el pressupost assignat al seu centre directiu, sens perjudici de les competències que puguin correspondre a la Secretaria General del Departament.
- g) Proposar a la Secretaria General el pla director de sistemes d'informació i telecomunicacions de l'àmbit del servei policial, el qual s'ha d'integrar en el Pla director de TIC del Departament.

170. Com per exemple, contribuir a l'ordenació dels cossos de polícies locals de Catalunya i participar en la configuració i consolidació del Sistema de Policia per a Catalunya.

171. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Direcció General de la Policia, Departament d'Interior. http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=866 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

172. Vid. **DECRET 415/2011.**, de 13 de desembre, d'estructura de la funció policial de la Direcció General de la Policia, article 1.1. <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6025/1209878.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

173. Vid. **DECRET 415/2011.**, de 13..., op. cit., article 1.2. <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6025/1209878.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- h) Dirigir l'elaboració dels estudis i informes necessaris per a l'exercici de les competències pròpies en el camp de la seguretat ciutadana.
- i) Qualsevol altra funció que li atribueixi la legislació i la resta de normativa vigent en matèria de seguretat pública i policia.

3.3.1.2.3.- La Direcció General de les Polícies Locals

La Direcció General de les Polícies Locals té com a objectiu l'ordenació i la coordinació dels cossos de policia dependents dels municipis. L'ostenta un càrrec polític i les principals funcions a desenvolupar són les següents :

- 1.- Homogeneïtzar els mitjans tècnics i humans.
- 2.- Establir normes bàsiques d'estructura i organització interna.
- 3.- Desenvolupar les especialitzacions professionals en el marc de les accions formatives de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya i d'altres organismes i institucions d'interès..
- 4.- Reglamentació sobre tipus d'armament i característiques.
- 5.- Establir la uniformitat, les insígnies, els distintius, els equips, els vehicles i d'altres elements policials.
- 6.- Estàndards de les comissaries i seus de les polícies locals : tipus, nivells i normes de seguretat, atenció al públic, ...
- 7.- Impulsar el desenvolupament de xarxes comunes de comunicacions i aplicatius informàtics.
- 8.- Assessorament permanent a nivell formatiu, jurídic i de gestió de Recursos Humans.

3.3.1.2.4.- La Inspecció General de Serveis

La importància dels serveis que presta la Policia de Catalunya arreu del territori i l'elevat nombre de polícies que ho fan possible diàriament aconsella la creació d'una Inspecció General de Serveis. Les funcions més importants que podria dur a terme són les següents :

- 1.- El control del funcionament de la Policia de Catalunya.
- 2.- El control sobre l'execució de les ordres i instruccions.
- 3.- Aplicació del Règim Disciplinari.
- 4.- Realitzar auditories periòdiques.

Com ens argumentava JAUME CURBET en la seva obra “la policia de Quebec : un model per a Catalunya”, a l'esmentada província canadenca és va crear una Comission de Police per garantir l'eficàcia dels serveis policials. Pot investigar als cossos policials i a qualsevol dels seus membres, a instància pròpia, ciutadana o d'un Ajuntament. També determina les condicions d'accés, promoció i formació dels polícies. Defineix les característiques de la uniformitat, identificacions, vehicles, material i equipaments, reconeixements, distincions i condecoracions. Pot establir reglaments de policia, amb consulta

als ajuntaments i ha de garantir el servei general d'inspecció, assessorar a les organitzacions policials i gestionar la unificació o serveis conjunts de policies municipals. També les estadístiques policials i documentació, administra els fons reservats i estableix les regles de deontologia. Resulta interessant el fet que determina les funcions que pot exercir un servei de policia, atenent els efectius de què disposa, així com la realització d'estudis per la creació, reducció de membres o dissolució dels cossos de policia local, atenent a la situació existent en el municipi.

En referència als mecanismes de control de les organitzacions policials destacar que a Canadà : “A nivel provincial y municipal, ese control es ejercido de manera más inmediata por los alcaldes y consejeros municipales, aunque en los últimos tiempos esa competencia se ha ido transpasando a los Consejos de Seguridad Pública, del que forman parte miembros elegidos local o regionalmente y otros nombrados por el gobierno provincial” ¹⁷⁴.

3.3.1.2.5.- Les Juntes Regionals de Coordinació Policial

Com veurem seguidament, de la mateixa manera que les Meses de Coordinació Operatives tenen la funció de coordinar els recursos policials existents dins d'un municipi i establir i operativitzar aquelles polítiques decidides en les Juntes Locals de Seguretat, les Juntes Regionals de Coordinació Policial han de tenir la finalitat de coordinar tots els recursos policials que operen dins de la Regió Policial i executar aquelles polítiques en matèria de policia dimanants dels Consells Regionals de Seguretat.

3.3.1.2.6.- Els convenis de col·laboració i coordinació¹⁷⁵

El desplegament de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra arreu de Catalunya ha implicat assolir un sistema de seguretat de caràcter global on es veuen integrades la diversitat de funcions dels dos cossos policíacs i que comporten a l'actualitat a la necessària creació d'un Sistema de Policia per a Catalunya.

Els convenis en matèria de seguretat pública¹⁷⁶, subscrits entre el Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya i els municipis amb policia local, han estat i són un instrument amb la voluntat d'aconseguir la màxima coordinació, cooperació i col·laboració en l'execució de les funcions encomanades. Aquests convenis estableixen que, tot i respectar les competències de seguretat generals que en el conjunt de Catalunya corresponen a les autoritats del Departament d'Interior, en el municipi és la

174. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 187.

175. Vid. Sobre el concepte de conveni, l'obra de COSCULLUELA, L., *Manual de...*, op. cit., pàg. 190, “Los convenios son la forma típica por la que se instrumentan las relaciones de colaboración entre cualesquiera Administraciones Públicas”.

176. Vid. LLEI 4/2003., de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya, article 27. <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Junta Local de Seguretat, presidida per l'alcalde, a partir dels plans locals de seguretat, la que determina les prioritats, les actuacions especials i les campanyes de prevenció, i on a partir del diagnòstic de l'estat de la seguretat pública en el municipi, s'orienten les activitats i l'acció policials i la seva coordinació amb tots els serveis públics que treballen en el municipi, en l'estratègia d'un servei públic de policia que té l'objecte de garantir la seguretat dels ciutadans i assegurar el clima de convivència adequat per al desenvolupament individual i col·lectiu en un entorn urbà i rural de qualitat. I és que com s'afirma : “Els convenis de cooperació i coordinació en matèria de seguretat pública i policia signats entre el Departament de Governació i els principals municipis de Catalunya pretenen construir un sistema de seguretat de caràcter global que vertebrí les funcions dels cossos policials dependents de les respectives administracions en el corresponent terme municipal” ¹⁷⁷.

La finalitat dels convenis, doncs, és distribuir amb flexibilitat : “Les funcions entre la Policia Autonòmica i la Policia Local i definir els sistemes de coordinació institucional i operativa” ¹⁷⁸. És fonamental el concepte de servei de “finestreta única” que els dos cossos policials ofereixen a la ciutadania, i que es podria descriure com : “Els membres de les dues policies es subjecten al principi d'intervenció mínima obligada, el qual es fonamenta en que tota policia, quan es trobi davant un supòsit que requereixi una actuació immediata, ha d'intervenir i resoldre l'incident amb els seus propis mitjans, sense perjudici de l'obligat avís als membres de l'altre cos als qui en el moment de la seva compareixença se'ls facilitarà tota la informació pertinent i se'ls hi prestarà la col·laboració imprescindible mentre sigui necessari” ¹⁷⁹.

Amb autorització de la Conselleria d'Interior de la Generalitat de Catalunya, amb informe de la Secretaria General de Seguretat i l'acord dels ajuntaments implicats, es poden subscriure convenis de col·laboració policial en aquells municipis que disposin de policies locals i siguin limítrofs. Cal determinar els supòsits d'intervenció extraterritorial de cada cos policial. També es poden associar diversos municipis limítrofs quan per separat no disposin de recursos suficients per la prestació dels serveis de policia local, amb autorització de la Conselleria d'Interior. Un altre supòsit és que un ajuntament, per delegació ¹⁸⁰ quan no es disposi de policia local, amb acord del Ple de l'Ajuntament, pot delegar la prestació del servei policial, el qual serà exercit pel Cos de Mossos d'Esquadra en els termes conveniats.

177. MAURI, J., *Régimen de la Policia Local en el derecho estatal y autonómico. Capítulo 7 : La Policia Local en Cataluña*, Editorial Bosch, S.A., 2003, pàg. 261.

178. MAURI, J., *Régimen de...*, op. cit., pàg. 261.

179. MAURI, J., *Régimen de...*, op. cit., pàgs. 261-262.

180. MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de...*, op. cit., pàg. 129. “Delegación es la transmisión provisional del ejercicio de competencias, efectuada en los términos previstos en la LRJ-PAC o en otras leyes, a órganos administrativos de la misma Administración, aun cuando no sean jerárquicamente dependientes, o a las entidades de derecho público vinculadas o dependientes de las correspondientes Administraciones públicas. Cuando las resoluciones administrativas se adopten por delegación deberá indicarse expresamente esta circunstancia por el órgano delegado y se considerarán dictadas por el órgano delegante, según dispone el artículo 13.4 de la LRJ-PAC”.

En referència a les poblacions que no disposen de policia local s'assenyala que : “L’article 23 de la Llei de Polícies Locals de Catalunya disposa que els municipis que no disposin de Policia Local poden establir convenis de cooperació amb el Departament de Governació, per tal que la Policia Autònoma exerceixi les funcions pròpies dels Cossos de Policia Local, matisant la disposició addicional quatre de la Llei 10/1994, d’11 de juliol, de la Policia de la Generalitat-Mossos d’Esquadra, que en aquests supòsits els membres del Cos de la Policia Autònoma actuen sota la dependència de les autoritats locals”¹⁸¹.

El Departament d’Interior de la Generalitat de Catalunya ha signat¹⁸² un total de 200 convenis de coordinació i col·laboració en matèria de seguretat pública amb ajuntaments que disposen de policia local, fet que abasta al 93,9% del total de polícies locals de Catalunya. També s’han establert convenis sobre les connexions al sistema d’informació policial (197 municipis), d’adhesió a la xarxa Rescat de radiocomunicacions d’emergències i seguretat de Catalunya (158 localitats) i de cessió d’ús del programari de gestió i suport als processos de les polícies locals (126 municipis).

3.3.1.2.7.- Les Meses de Coordinació Operatives

D’acord amb l’article 11 de la Llei 4/2003 de 7 d’abril, d’ordenació del sistema de seguretat pública a Catalunya, la Junta Local de Seguretat ha de crear una Mesa de Coordinació Operativa, com a òrgan permanent i estable de coordinació i de cooperació dels diversos cossos i serveis de seguretat del municipi. És l’òrgan operatiu de coordinació més proper a la ciutadania, on es prenen les decisions d’afectació més immediata a la comunitat¹⁸³ sota un concepte de servei públic que respon a una intervenció mínima obligada; a la recepció de qualsevol requeriment ciutadà, indistintament a quin cos policial s’hagi adreçat; a una coordinació efectiva dels encàrrecs de serveis i prioritització d’accions que s’hagin determinat en la Junta Local de Seguretat; a la pròpia coordinació operativa entre els cossos policials en el "dia a dia", però també en dispositius especials o per fer front a eventualitats sobrevingudes¹⁸⁴; a l’assoliment d’uns estàndards comuns i homogenis de seguretat a la ciutat i a que la ciutadania identifiqui un sol servei bàsic de seguretat que pot ser prestat que qualsevol dels dos cossos de policia.

181. MAURI, J., *Régimen de...*, op. cit., pàg. 258.

182. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., Pla general de seguretat de Catalunya 2014-2015, Departament d’Interior, pàg. 11. <http://www.confecom.cat/wp-content/uploads/2014/04/pla-general-seguretat-Catalunya-2014-2015.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

183. Com per exemple, com s’operativitzen accions policials conjuntes i concretes per millorar la seguretat ciutadana; com es conformen patrulles mixtes entre agents de la policia locals i del Cos de Mossos d’Esquadra, o com es sectoraritzen zones de vigilància en les poblacions.

184. Per exemple, l’increment del tràfic de drogues en una zona de la població o la detecció de punts d’alta accidentalitat dins del casc urbà que requereixen d’una acció i col·laboració conjunta entre els cossos policials per fer-hi front.

- ✓ **Intervenció mínima obligada** { - Qualsevol cos ha d'intervenir per proximitat o disponibilitat.
- ✓ **Finestreta única** { - Tant la comissaria de MM.EE com la comissaria de Policia Local reben qualsevol denúncia o requeriment de la ciutadania.
- ✓ **Coordinació directiva** { - La Junta Local de Seguretat, presidida per l'Alcalde, determina les prioritats en seguretat al municipi en coordinació amb la resta de serveis públics.
- ✓ **Coordinació operativa** { - La Mesa de Coordinació Operativa executa els acords de la Junta Local de Seguretat i coordina tècnicament els dos cossos policials.
- ✓ **Homologació qualitativa** { - Coordinació en temps real amb protocols compartits.
- ✓ **Distribució de Serveis** { - Millora continua per aconseguir uns estàndars comuns de qualitat.
- ✓ **Distribució de Serveis** { - Dos cossos de policia : un sol interlocutor social.

Quadre d'elaboració pròpia

La Mesa de Coordinació Operativa ha d'estar integrada pels caps de la policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i de la Policia Local que són membres de la Junta Local de Seguretat i, si escau, pels altres comandaments de policia o de seguretat que determini la Junta Local. Els caps de policia que són membres de la Mesa¹⁸⁵ poden rebre assistència de funcionaris/àries i de tècnics/ques que calgui per raó de les actuacions que s'han de portar a terme.

3.3.1.3.- Per participar en el Sistema : Les Juntes Locals de Seguretat amb participació de la ciutadania

Les juntes locals de seguretat són un instrument plenament vàlid per fomentar la participació ciutadana en els afers de la seguretat dels municipis. L'article 3, Apartat 2.d) del Decret 151/1998 que regula les juntes locals de seguretat a Catalunya, estableix que : "També podran assistir a la junta, amb

185. Vid. **LLEI 4/2003.**, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya, article 11. on s'estableix que les meses de coordinació operatives tenen les següents funcions :

- a) "Executar els acords de la Junta Local de Seguretat, en els termes establerts per la Junta mateixa.
- b) Assegurar l'intercanvi d'informació entre els cossos i els serveis de seguretat que actuen en el municipi, per mitjà dels instruments i els procediments establerts per la normativa vigent i el conveni subscrit.
- c) Assegurar la coordinació operativa de les actuacions dels diversos cossos i serveis de seguretat al municipi i la dels recursos en matèria de seguretat presents al municipi.
- d) Elaborar propostes de plans de seguretat i de coordinació de serveis de seguretat, i presentar-los a la Junta Local perquè, si escau, els aprovi.
- e) Elevar a la Junta local de Seguretat les propostes que cregui convenientes a l'efecte de millorar la col·laboració entre els diversos cossos i serveis de seguretat i llur eficàcia i eficiència en el municipi.
- f) La resta de funcions que li siguin encomanades per la Junta local de Seguretat i la normativa vigent, en concret les previstes a l'article 11 del Decret 151/1998, de 23 de juny, de regulació de les juntes locals de seguretat". <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 19/03/2014).

veu i sense vot, representant de les entitats o associacions que actuïn al municipi les qual es consideri que poden resultar afectades tenint en compte els assumptes que s'inclouen a l'ordre del dia d'aquesta" ¹⁸⁶. A Euskadi, la Ley 15/2012, de 28 de juny, de Ordenación del Sistema de Seguridad Pública, estableix en l'article 9 els Consejos locales de participación en la seguridad ciudadana : "Los municipios podrán promover la constitución de consejos locales de participación en la seguridad ciudadana en el ámbito de sus competencias, con la finalidad de estudiar y proponer a los órganos competentes medidas orientadas a mejorar la situación de seguridad en el correspondiente término municipal" ¹⁸⁷,

Per tant, si existeix la voluntat política, existeix la possibilitat de materialitzar aquesta necessària participació de la ciutadania, com s'ha pogut constatar en el municipi de Sant Boi de Llobregat¹⁸⁸ (Barcelona), el primer municipi de Catalunya en obrir aquest espai a la participació ciutadana a l'any 2009 després d'haver-se produït el desplegament a la ciutat de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra. Amb l'objectiu d'exemplaritzar l'estreta col·laboració i confiança entre la ciutadania i les responsables polítics i tècnics en matèria de seguretat pública, la sessió anual que es realitza presenta el balanç de les actuacions dutes a terme en el municipi i es copsen quines són les percepcions i necessitats de la comunitat. Les dades policials que són presentades fan referència a les infraccions penals, la percepció ciutadana de la seguretat, la sinistralitat viària i les accions preventives realitzades, les infraccions i accions sobre civisme i convivència ciutadana i les activitats i plans en matèria de protecció civil. Les persones assistents pertanyen a tots els sectors de la població, tant associatiu com industrial, agrícola-ramader i de serveis, i tenen la possibilitat de plantejar els seus dubtes i preocupacions i intercanviar opinions sobre els temes d'interès.

3.3.2.- La ciutat de Barcelona

La ciutat de Barcelona disposa d'una normativa especial que és necessària i està justificada per solucionar : "Les deficiències que els responsables municipals es troben a l'hora de gestionar una ciutat de més d'un milió i mig d'habitants, però amb un anell metropolità que engloba gairebé a tres milions de persones" ¹⁸⁹. La norma atribueix a l'Ajuntament, d'acord amb la seva

186. Vid. **DECRET 151/1998.**, de 23 de juny, de regulació de les juntes locals de seguretat, article 3, Apartat 2.d).

http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/010_El_Departament/Normativa/Policia/Policia_local/Documents/d151_1998.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

187. Vid. **LEY 15/2012.**, de 28 de juny, de Ordenación del Sistema de Seguridad Pública de Euskadi, article 9. <http://www.boe.es/boe/dias/2012/07/19/pdfs/BOE-A-2012-9665.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

188. Vid. a : **AJUNTAMENT SANT BOI DE LLOBREGAT** (Barcelona)., *Junta Local de Seguretat Participativa*.<http://www.santboi.cat/PaginesW.nsf/Web%5CPlanes/09757CA14264971EC12578390042C34F?OpenDocument&Clau=juntaseguretat&Idioma=ca> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

189. Vid. **LLEI 1/2006.**, de 13 de març, per la qual es regula el règim especial del municipi de Barcelona, Exposició de Motius, Apartat I. http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2006/03/16/pdfs/A00835-00849.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

capacitat de gestió, competències en matèria d'infraestructures, domini públic maritimoterrestre, telecomunicacions, patrimoni històric, mobilitat, seguretat ciutadana, justícia de proximitat i hisenda municipal (article 2.2). Cal destacar que l'Ajuntament pot nomenar personal auxiliar per controlar l'adequada utilització de les parades i estacionaments de la via pública i denunciar les conductes contràries a les normes que regulin la seva utilització (article 24.1). Tanmateix és d'aplicació la Llei 22/1998¹⁹⁰, de 30 de desembre, de la Carta Municipal de Barcelona, en aplicació del que disposa la disposició addicional sisena de la Llei 7/1985¹⁹¹, de 2 d'abril de bases del règim local.

La Guàrdia Urbana de Barcelona, amb més de tres mil agents, esdevé el cos de policia local més important de Catalunya (26% de la totalitat). La ciutat de Barcelona té diverses característiques que cal considerar alhora de configurar el Sistema de Policia per a Catalunya : com a capital de País i de província¹⁹² i el fet que estigui/conformi l'Àrea Metropolitana de Barcelona, amb una gran aglomeració de persones, activitats i recursos policials necessaris per garantir la seguretat.

3.3.3.- L'Àrea Metropolitana de Barcelona

Les àrees metropolitanes, per la seva dimensió i complexitat, necessiten de governabilitat per poder executar aquelles polítiques que han de permetre resoldre els problemes de la ciutadania i desenvolupar el propi territori¹⁹³. I utilitzem el concepte de "governabilitat" per què és més ampli que el de "governança" i que es centra en el canvi de la forma de governar, ja que estalvia despeses i permet major capacitat de donar resposta a les demandes ciutadanes i majors recursos tècnics i humans¹⁹⁴. L'Àrea Metropolitana de Barcelona i en relació a la seva seguretat policial s'afirmava que : "S'hauria de plantejar la possibilitat, en una futura reforma legislativa, de crear cossos de policia municipals assignats a entitats territorials de caràcter intermedi com en comarques o altres agrupacions de municipis com les àrees metropolitanes. En aquestes últimes, sobretot en les grans ciutats com Madrid i Barcelona, on el continu urbà en la seva expressió social fa molt difícil que els fenòmens rellevants per a la seguretat puguin fragmentar-se per termes municipals"¹⁹⁵.

190. Vid. **LEY 22/1998.**, de 30 de diciembre, de la Carta Municipal de Barcelona.

<https://www.boe.es/boe/dias/1999/02/02/pdfs/A04531-04554.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

191. Vid. **LEY 7/1985.**, de 2 d'abril, Reguladora de las Bases de Régimen Local.

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-5392> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

192. També les ciutats de Girona, Tarragona i Lleida, com a capitals de província, tenen aspectes que cal considerar a nivell de seguretat i dels recursos públics que cal destinar.

193. **LEFÈVRE, C.**, "Gobernabilidad democrática de las áreas metropolitanas. Experiencias y lecciones internacionales para las ciudades latinoamericanas", Rojas, E., Cuadrado-Roura, J. y Fernández Güell, J.M. (eds), *Gobernar las metrópolis*. Washington DC : Banco Interamericano de Desarrollo, 2005, pàgs. 195-262.

194. **TOMÀS, M.**, "Gobernabilidad metropolitana, democracia y eficiencia. Una comparación Barcelona-Montreal", *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 23, 2010, pàgs. 126-148.

<http://recp.es/index.php/recp/article/view/143/90> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

195. **AGUADO, V.**, "Estudio preliminar...", op. cit., pàgs. 24-25.

De fet, la "policia metropolitana" és exercida pel Cos de Mossos d'Esquadra, amb competència integral arreu de Catalunya, però coexistent amb un conjunt de cossos de policia local, amb les respectives autoritats municipals, i amb un finançament propi. El 42,80% de la població catalana es concentra en l'Àrea Metropolitana de Barcelona, 108 cossos de policia local hi presten servei (el 67,49% del total d'agents locals de Catalunya) i el 47,83% del total d'efectius del Cos de Mossos d'Esquadra : és a dir, el 55,38% dels efectius de la Policia de Catalunya.

L'informe 2013 sobre l'estat de la seguretat ciutadana a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, sustentat en l'enquesta de victimització que es realitza anyalment des de l'any 1990, aborda l'extensió i l'evolució de la victimització, la percepció de la seguretat de la població en els seus barris i ciutats, la presència de conflictes de convivència i la valoració del civisme, i la relació entre la victimització, el conflicte i la percepció de seguretat -objectiva i subjectiva-. L'índex de victimització es situa en el 23,2%, el més alt dels darrers anys, però les pautes territorials de l'activitat delictiva són similars a anys anteriors. Com es destaca : "La seguretat és un poderós valor contemporani que es concreta en la defensa de la integritat personal (la delinqüència i els seus components de violència i irracionalitat, real o imaginada) i en la recerca de la tranquil·litat en la convivència (espai privilegiat de la recerca de seguretat)" ¹⁹⁶. La percepció de seguretat és valorada , en una escala de 0 -no són gens segurs- a 10 -són molt segurs-, en 5,9 punts a nivell de ciutat i un 6,2 punts quan es fa referència als barris, constatant-se una evolució estable des dels darrers anys. Els nivells de civisme reben una nota de 5,7 i de 5,6, respectivament, en referència als barris i a les ciutats, dades que es mantenen estables en comparació amb altres exercicis. A efectes de seguretat, les persones que han patit un fet de victimització valoren la seguretat del barri amb una nota mitjana de 5,4 punts, mentre que la resta ho fa amb una nota mitjana de 6,4 punts.

La manca d'una autoritat metropolitana que lideri uns recursos policials pot ser un dèficit que cal analitzar. Al respecte, en el sistema policial canadenc : "Més d'un terç dels agents de policia exerceixen llurs funcions a dotze zones metropolitanas d'entre les quals (Mont-real i Toronto) acumulen els serveis del 20% de tots els agents de policia canadencs" ¹⁹⁷. Precisament per cercar la racionalitat i l'eficiència d'aquest sistema policial, és significativa la decisió que es va prendre a la ciutat de Mont-real a l'any 1972 : "Cuando procedió a fusionar 24 Cuerpos de policia municipal para constituir un nuevo Servicio de policia, el SPCUM, al objeto de extender a todo el territorio que abarcaba la

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

196. MURRIÀ, M., GONZÁLEZ, C., QUERALT, E., RUIZ, N., PONS, M., *Informe 2013 sobre l'estat de la seguretat ciutadana a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (Seguretat i convivència a l'ÀMB)*, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, Barcelona, 2013, pàg. 9.

<http://www.amb.cat/documents/11696/480391/Informe+EVAMB+2013+sobre+l%27estat+de+la+seguretat+ciutadana.pdf/098806cc-caff-4cd6-8b4a-ac6f0e266111> (actualitzat enllaç en data 15/02/2015).

197. CURBET, J., *La policia...*, op. cit., pàgs. 44-45.

misma un Servicio que hasta entonces venía prestando en la capital el Cuerpo de dicho ayuntamiento. A partir de ese momento tan solo 6 municipios mantenían policía municipal propia, con unos efectivos que no pasaban del 10% del total de la comunidad urbana”¹⁹⁸.

Un exemple a analitzar com a referent és l’Autoritat per al Gran Londres¹⁹⁹. El govern laborista a l’any 1998 va sotmetre a referèndum la creació de la Greater London Authority (GLA), com a administració que governa la ciutat de Londres, amb 32 municipalitats i la pròpia ciutat de Londres amb el seu estatus de ciutat. És una àrea amb una extensió de 1.579 Km², amb una població de 7.512.400 habitants i amb una densitat de 4.748 habitants per quilòmetre quadrat. Aquesta autoritat està formada per dos òrgans de caire polític : l’alcalde de Londres i l’Assemblea de Londres, composta per vint-i-cinc membres, tots ells escollits mitjançant eleccions directes. Entre els cossos funcionals de l’Autoritat del Gran Londres tenim el transport públic, carreteres, peatges i direcció del trànsit; l’Autoritat Policial Metropolitana, com a òrgan responsable de la supervisió del Servei Policial Metropolità (que dona servei a tot el Gran Londres); l’Autoritat de Planificació de Bombers i Emergències i l’Agència de Desenvolupament de Londres. Amb posterioritat, a l’any 2005, es van assumir competències i responsabilitats de gestió en els àmbits de tractament de residus i d’urbanisme.

En resum, l’Àrea Metropolitana de Barcelona concentra en una demarcació acotada a molta població i a més del 55% dels recursos policials disponibles, coexistent diversos cossos de policia (mossos d’esquadra i 108 cossos de policies locals) que requereixen d’una coordinació específica i permanent, atenent a les particularitats que comporta gestionar la seguretat d’aquesta gran metròpolis que no entèn de discontinuïtat territorial, ni una delinqüència que es pot beneficiar d’unes demarcacions territorials estrictes de vigilància (termes municipals) i d’uns esforços que cal destinar a coordinar les diferents forces de policia. Com en altres àmbits i indrets (cas de la Gran Londres) caldria una autoritat metropolitana en matèria de seguretat que la liderés i governés.

3.4.- L’apoderament dels cossos de les policies locals existents

La seguretat del món local és la que diàriament es presta als 947 pobles i ciutats del nostre País, atenent a un sistema de seguretat públic comú per a tota Catalunya²⁰⁰. Aquest sistema té com a finalitat contribuir al desenvolupament de polítiques públiques de prevenció i protecció eficaces en

198. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 174.

199. Vid. a : WIKIPÈDIA., Autoridad del Gran Londres.

http://es.wikipedia.org/wiki/Autoridad_del_Gran_Londres (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

200. Vid. LLEI 4/2003., de 7 d’abril, d’ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, article 1, apartat 3. <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

l'assegurament dels drets i les llibertats dels ciutadans, la preservació de la convivència i el foment de la cohesió social.

Més enllà de la normativa legal que regula el model de seguretat de Catalunya, d'una manera progressiva les policies locals de Catalunya han anat assumint cada cop més funcions de seguretat ciutadana. Així ho podem corroborar, a tall d'exemple, en la quarta edició del Cercle Comparatiu Intermunicipal de Policia Local de la província de Barcelona²⁰¹ on queda reflectit que per part de les policies locals es recullen el 27% de les denúncies i realitzen el 30% de les persones detingudes i imputades²⁰². Per tant, sense l'aportació dels municipis en matèria de seguretat pública en l'actual sistema, no seria possible l'assoliment dels resultats actuals. I és que les administracions locals, les més properes a la realitat social, no poden defugir a les demandes que els hi fa la comunitat i, per tant, tampoc en l'àmbit de la seguretat.

Segons la Subdirecció General de Coordinació de la Policia de Catalunya, actualment tots el municipis que tenen més de deu mil habitants : "Tenen policia local i algun altre de més petit, per autorització excepcional del Departament, també. Així, dels 947 municipis que té Catalunya, 213 tenen policia municipal, amb més d'10.500 policies que donen servei directe a una població de més de 5 milions d'habitants, el 73% del total català, tot i que només és present en els nuclis principals de població, és a dir, en el 20% del territori català. S'ha passat de 162 policies locals l'any 1983 a 213 el 2014, amb un increment del 31,48%"²⁰³.

Les policies locals són els cossos de seguretat de proximitat per naturalesa que orienten les accions de seguretat cap a la reducció de les taxes de criminalitat i incivisme, la potenciació de la solidaritat social i una millor coordinació i eficàcia del sistema de policia, cercant un equilibri entre les accions preventives i les repressives en funció de les necessitats reals.

Un dels factors d'èxit de l'apoderament dels cossos de les policies locals per millorar la resolubilitat dels conflictes passa per tenir la confiança de la comunitat i per establir prevencions situacionals d'espais públics segurs, amb la participació de la ciutadania, i que ha de permetre millorar la percepció d'inseguretat. El món local es dota d'instruments normatius que permeten saber quins són els usos i comportaments adequats en els espais públics. S'activen accions de control que incideixen en les conductes inapropiades, treballant els espais de socialització i integració de col·lectius, en l'acció social i comunitària, gestionant positivament els conflictes i implementant sistemes

201. Vid. a : **DIPUTACIÓ DE BARCELONA.**, *Cercle de Comparació Intermunicipal de Policia Local*, 2009. http://www.diba.es/web/menugovernlocal/cci_policialocal (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

202. Vid. a : **DIPUTACIÓ DE BARCELONA.**, *Cercle de Comparació Intermunicipal de Policia Local*, Quadre Resum d'indicadors, 2009. http://www.diba.es/documents/446869/448924/menugovernlocal-fitxers-quadre_resum_indicadors_2009-pdf.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

203. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Subdirecció General de Coordinació de la Policia de Catalunya, Departament d'Interior. http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=878 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

de mediació i reparació de danys. En aquest sentit, els municipis europeus ens recorden que : “La formación y concienciación en pro de la mediación son esenciales para su eficacia y constituyen la clave de su éxito tanto en el seno de las administraciones locales como de las escuelas en particular” ²⁰⁴.

El fet de tenir una justícia més propera a la ciutadania podria millorar-ho, atenant a les experiències d’altres països. Per tant, la seguretat de proximitat que es presta a la ciutadania en els pobles i ciutats de Catalunya s’ha de fonamentar en la prevenció i la participació ciutadana, orientant les accions cap a la resolució dels problemes de la comunitat. L’estat actual de la seguretat pública al nostre país ens indica que l’estratègia caldria focalitzar-se en la reducció de les taxes de criminalitat i incivisme, la potenciació de la solidaritat social i una major i millor coordinació amb la resta d’operadors de la seguretat. Aquesta prioritització s’ha de centrar especialment en aconseguir, segons IRVIN WALLER :

- a) “Una recerca d’un major equilibri entre la prevenció i la repressió.
- b) Mitjans per promoure accions concertades i rigoroses entre els socis.
- c) Utilitzar les proves de la investigació per desenvolupar plans d’acció.
- d) Desenvolupar la qualitat de vida i la solidaritat social per mitjà de seguretat comunitària” ²⁰⁵.

Des d’un punt de vista pràctic, el primer i principal objectiu dels recursos policials destinats a proximitat és atendre a tothom el més aviat possible, no només des de la vessant de la resolutivitat sinó també per permetre generar una necessària confiança en la comunitat. Cal diagnosticar i considerar quins són els punts forts, les febleses i els resultats que es volen aconseguir, corregir els errors i continuar fent millor aquelles coses que es fan bé, sempre que siguin les correctes. Com diu PETER F. DRUCKER : “Necessitem tres requisits : oportunitats, competències i compromís (...) altrament fracassarà, no assolirà el propòsit últim desitjat i no mobilitzarà els recursos humans de l’organització que garanteixen una feina ben feta” ²⁰⁶. VELÁSQUEZ M., ELKIN en referència a una publicació del CIPC (Centre Internacional de Prevenció de la Criminalitat), afirma que : “En els últims anys s’han desenvolupat estratègies al voltant de la implementació de les formes col·lectives d’acció en seguretat ciutadana en l’àmbit local : auditories locals, plans locals d’acció desenvolupats de manera comuna, participació dels actors en la implementació de la política pública i avaluació de l’esmentada acció” ²⁰⁷.

204. Vid. a : EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY., *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012, pàg. 16.

205. WALLER, I., *Digesto de prevenció del delictu II. Anàlisi comparatiu de polítiques exitoses en matèria de seguretat*, Centre Internacional per la Prevenció del Delictu, Montreal (Quebec), Canadà, 2000, pàg. 97.

206. DRUCKER, P.F., *Organitzacions sense ànim de lucre. Gestió : teoria i pràctica*, Barcelona, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 2000, pàg. 20.

207. VELÁSQUEZ, E., *La Gobernabilidad y la gobernanza de la seguridad ciudadana. Hacia una propuesta operacional*, Editor Fundación Método, Colección Evaluación, 2007, pàg. 13.

Atenent doncs a les necessitats dels municipis i a les polítiques públiques que s'implementen per aconseguir-les, el Sistema de Policia per a Catalunya necessita continuar treballant “amb” les ciutats i pobles de territori, cercant consensos, però sense renunciar a l'eficiència; definint funcions i àmbits competencials, però sense una subordinació jeràrquica; amb unitat d'acció cap a objectius definits, però respectant l'autonomia municipal. Estem davant d'un permanent equilibri perquè existeix una positiva i necessària competència entre les administracions que implica l'existència de controls mutus. Com s'ha destacat a nivell de propòsit polític : “Ampliem la col·laboració amb el conjunt de policies locals per tal que el ventall de serveis i d'atenció a la ciutadania sigui més ampli; reforçarem el paper de direcció política dels alcaldes i les alcaldesses en les actuacions dirigides a garantir la seguretat en el seu àmbit, en el seu terme municipal” ²⁰⁸. Una altra lectura sobre les policies locals és si seria assumible que no existeixen o si ens podem permetre el luxe que la policia local, com a segon cos policial el número d'efectius, només es dediqués a realitzar funcions de seguretat de caire menor.

3.5.- Els nivells de prestació de serveis policials arreu de Catalunya

La complexitat per a la prestació de serveis policials en el marc del Sistema de Policia per a Catalunya requereix establir²⁰⁹ diferents tipus de nivells. Aquesta jerarquització no respon a criteris de millor o pitjor prestació de serveis, sino als estàndards de qualitat que es poden prestar atenent a l'àmbit i a la funció policial que es vol exercitar en base a les necessitats de la comunitat i a les prioritats de les polítiques públiques en matèria de seguretat policial.

Qualsevol ciutadà o ciutadana ha de poder demandar un servei policial en qualsevol moment i en qualsevol indret de Catalunya. Com a norma general i com a continuació podem veure, el Servei Bàsic Garantit de Policia és el receptor del requeriment ciutadà i el responsable de realitzar aquelles activitats policials (assistencials, administratives, judicials i/o de trànsit) encaminades a donar resposta a cada situació plantejada. Per tant, la resposta a aquest nivell caldria que fos exercitada per a qualsevol agent que conforma la Policia de Catalunya i sota un estàndard òptim de qualitat. Aquest fet implica una planificació i gestió comuna dels serveis que requereix del Sistema de Policia per a poder-la dur a terme, compartint recursos i informació, però també avaluant els requeriments i els resultats obtinguts per redissenyar les noves accions que caldrà realitzar. Aquest servei és bàsic

208. Vid. a : **PARLAMENT DE CATALUNYA**. *Diari de Sessions*, Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana, Sessió núm. 2.1 extraordinària. Informar sobre les línies d'actuació del Departament d'Interior, 2004, pàg. 6.

209. Com en la gran majoria de serveis policials del món.

però fonamental, ja que recepciona i dona resposta a la gran majoria de demandes ciutadanes en matèria policial. I diem que també és fonamental per què a partir de la prestació d'aquests serveis es nodreixen d'informació i de continguts la resta de serveis d'àmbit més especialitzat.

De la mateixa manera que no podríem concebir un sistema sanitari que fes prevenció i millorés la salut pública de la ciutadania només a través de les Àrees Bàsiques de Salut o els CAPs locals, no totes les problemàtiques de seguretat policial poden ser solucionades des del Servei Bàsic Garantit. Les especialitzacions són inherents a la millora de la qualitat dels serveis que requereixen d'uns coneixements i tractaments específics per fer front a problemàtiques concretes (però que poden ser recurrents). A continuació ens referirem a aquells àmbits més importants, com són la gestió de l'Ordre Públic, la seguretat viària i la gestió del trànsit, la immigració i la integració social, la intel·ligència policial, la informació policial, la lluita contra el terrorisme, la preservació del medi ambient i l'entorn natural i la delinqüència cibernètica.

3.5.1.- Nivell 1. Servei Bàsic Garantit

La necessitat de disposar d'un Servei Bàsic Garantit de Policia comporta que qualsevol ciutadà/ana de Catalunya pugui demandar un servei policial a la Policia de Catalunya i rebí un servei bàsic de qualitat que podríem anomenar "de nivell 1". Des del punt de vista pràctic, aquest fet implica que qualsevol agent de policia ha de prestar (i saber fer-ho amb qualitat) qualsevol tipus de necessitat o requeriment policial per donar-li resolució, tractament o derivació a un servei especialitzat de la Policia de Catalunya o altres organismes de les administracions. Les accions formatives comunes s'han d'adreçar a tots els membres dels cossos de policia, des de l'accés, passant per les promocions i en els cursos adreçats als membres de la família professional de patrullers o seguretat ciutadana.

La Policia de Catalunya ha de garantir un servei bàsic arreu de tot el territori i en qualsevol moment, ja que el camp d'actuació és : “La defensa inaplazable frente a riesgos o peligros para la seguridad y el orden públicos (inaplazable por no poder esperarse a la acción de la Administración sectorialmente competente, que o bien es imposible o no puede tener lugar tempestivamente)” ²¹⁰. El Cos de Mossos d'Esquadra, com a policia integral, amb competències a tot Catalunya i per garantir la prestació dels serveis policials amb continuïtat, ha de prestar, a més a més de les competències que li són pròpies, aquelles competències municipals en :

- 1.- Tots aquells municipis de menys de 5.000 habitants, col·laborant amb les policies locals i cossos de vigilants municipals.

---

210. PAREJO, L.; DROMI, R., *Seguridad Pública...*, op. cit., pàg. 116.

- 2.- En aquells municipis que no tinguin cossos de policia local, entre els 5.000 i els 20.000 habitants, prèvia requeriment de l'ajuntament i amb el seu finançament, atenent al conveni que s'estableixi.
- 3.- En aquells municipis de més de 20.000 habitants quan sigui requerit per l'ajuntament i amb l'aprovació del Ple de l'Ajuntament. Caldrà conveniar el finançament per part de l'ajuntament.

Per tant, la prestació bàsica del servei policial l'ha de poder exercitar qualsevol agent i el Sistema de Policia per a Catalunya ha de poder garantir que sigui possible fer-ho. D'aquí també neix la necessitat i la capacitat per poder regular, dins del marc del Sistema, tots aquells aspectes que permetin consolidar-lo, com són un règim estatutari comú -drets i obligacions de tots els agents de la Policia de Catalunya, sous, prestacions horàries-, la coordinació i ordenació dels cossos de policia i la prioritització de les funcions que han de dur a terme.

Les funcions bàsiques que s'ha de saber i poder exercitar per part de qualsevol cos de la Policia de Catalunya de forma genèrica en els diferents àmbits policials són²¹¹ :

- "En matèria de policia de seguretat, com a mínim :
  - La vigilància i els control dels espais públics.
  - La protecció d'edificis, infraestructures i instal·lacions públiques.
  - La protecció d'autoritats.
  - La protecció de les instal·lacions i el funcionament normal dels serveis.
  - La vigilància i el control del consum de begudes alcohòliques i drogues tòxiques, estupefaents i substàncies psicotròpiques.
  - La vigilància de la tinença i el comís d'armes.
  - La intervenció en casos de vandalisme i danys en els espais públics.
  - La resposta urgent a demandes de seguretat.
  - La prevenció d'actes delictius o d'actes que atemptin contra la seguretat ciutadana.
  - El control d'espectacles i de locals de concurrència pública.
  - La col·laboració en la protecció de manifestacions i altres concentracions de masses.
  - La protecció del medi ambient.
- En matèria de policia comunitària o de proximitat, com a mínim :
  - La intervenció en cas de conflicte entre privats i la promoció de la mediació.
  - L'acció preventiva, l'educació cívica i la col·laboració amb les entitats i els serveis socials.

211. Vid. a : **WEB POLICIAL.**, “Avantprojecte de Llei del Sistema de Policia per a Catalunya”, esborrany novembre de 2008, versió 5.0, pàgs. 6-7.

<http://webpolicia.info/portal/images/stories/documents/lspv05nov2008.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- La vigilància de l'escolaritat obligatòria.
  - La detecció i prevenció dels conflictes socials.
  - L'acció preventiva en matèria de violència masclista.
- En matèria de policia judicial, en qualsevol cas :
- Les primeres actuacions per delictes flagrants.
  - L'atenció i la tramitació de denúncies.
  - Les primeres diligències de prevenció i de custòdia de detinguts i la prevenció i custòdia dels objectes provinents d'un delictes o relacionats amb l'execució d'aquest.
  - Les diligències per delictes o faltes de violència domèstica i de gènere, conflictes de convivència veïnal o els comesos amb intervenció de menors.
  - Les diligències per delictes contra la seguretat en el trànsit o relacionats amb accidents de trànsit o amb la tinença de vehicles.
  - Les diligències per delictes o faltes contra el patrimoni públic o contra l'autoritat, els seus agents i els funcionaris/àries públics.
  - La resta d'actuacions ordenades per l'autoritat judicial, llevat que constitueixin prestacions del servei especialitzat de policia.
- En matèria de policia assistencial i d'atenció ciutadana, com a mínim :
- La informació als ciutadans en matèria de seguretat.
  - L'auxili, l'assistència i atenció a les víctimes o a les persones en situació de risc o de dependència.
  - La col·laboració amb els serveis d'emergència i de protecció civil.
  - La recerca de persones, animals o objectes desapareguts o perduts.
  - La protecció i cura de col·lectius en situació d'especial vulnerabilitat.
  - L'auxili, assistència i atenció a les dones que pateixen violència masclista.
- En matèria de policia administrativa, com a mínim :
- La funció de vetllar pel compliment de les lleis, ordenances i reglaments i de la resta de resolucions.
  - La realització de les activitats d'inspecció, d'execució forçosa i denúncia establertes legalment.
- En matèria de policia de trànsit, com a mínim :
- La regulació i el control del trànsit, la mobilitat i l'ús de la via pública.
  - Les campanyes i d'altres polítiques de seguretat en el trànsit.
  - L'assistència en cas d'accident o d'altres incidències.
  - La investigació d'accidents de trànsit i l'elaboració dels corresponents atestats".

Un altre aspecte important és la regularització de les garjoles o calabosos de les policies locals dins del Sistema de Policia per a Catalunya. La Ley

7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de las Bases de Régimen Local, en la seva Disposición Final Quinta estableix que : "A partir de la entrada en vigor de esta Ley, los Municipios cabeza de partido judicial en que no exista establecimiento penitenciario alguno asumirán, en régimen de competencia delegada, la ejecución del servicio de depósito de detenidos a disposición judicial, correspondiendo la custodia de dichos detenidos a la Policía Municipal en funciones de Policía Judicial. La Administración competente en materia penitenciaria pondrá a disposición de los Municipios a que se refiere el párrafo anterior los medios económicos suficientes para el mantenimiento del referido servicio en los términos previstos por la legislación sectorial correspondiente" ²¹².

Per tant, hi ha alguns municipis que disposen de dipòsits de detinguts gestionats per policies locals; d'altres que són caps de partit judicial que no en tenen (però que legalment n'haurien de tenir) i tots els dipòsits existents han de ser finançats per l'Administració competent en matèria penitenciària (a Catalunya per la Generalitat). S'han de garantir i estandaritzar les condicions bàsics d'aquests centres²¹³, establint-se les els protocols de custòdia i de protecció de les persones detingudes homologables per a qualsevol cos de la Policia de Catalunya així com de tots els procediments relacionats amb la detenció.

3.5.2.- Nivell 2. Serveis Especialitzats

Els recursos policials, a efectes d'agents de policia i dels materials i eines que necessiten per a dur a terme les seves funcions, poden ser il·limitats. Com s'afirma : "No se trata sólo de tener más policía pública, sino de disponer de una policía mejor, más preparada y cualificada. Efectivamente, no se está reforzando la calidad de nuestros policías, teniendo en cuenta que la lucha contra este nuevo tipo de criminalidad global, sofisticada y violenta pasa no sólo por la vigilancia en la calle, sino por la creación de verdaderas unidades de policía científica y técnica de titulación universitaria para investigar preventivamente el crimen organizado, el blanqueo de dinero o la circulación de armas" ²¹⁴. L'especialització és inherent a qualsevol professió que

212. Vid. **LEY 7/1985.**, de 2 d'abril, Reguladora de las Bases de Régimen Local, Disposición Final Quinta. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-5392> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

213. Com ha destacat el Síndic de Greuges de Catalunya després de visitar diverses comissaries de la Policia de Catalunya : "L'estada a comissaria és injustificadament llarga i l'assistència lletrada no és efectiva de manera immediata; cal que es revisin i s'harmonitzin els protocols d'actuació de les policies locals per evitar la disparitat actual de criteris en la custòdia de detinguts; cal una major coordinació entre les policies locals i els Mossos d'Esquadra i que es tanquin les zones de custòdia de la policia municipal que estiguin en estat deficient".

Vid. a : **SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA.**, *Informe de l'Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura*, desembre 2013. http://www.sindic.cat/site/unitFiles/3581/Informe_ACPT_2013_definitiu.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

214. **BALLBÉ, M.**, "Una seguridad...", op. cit.

http://www.elperiodicodearagon.com/noticias/opinion/seguridad-privada-todo_29691.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

requereixi d'uns coneixements, tècniques i materials avançats per resoldre situacions que així ho requereixin. Tot agent de policia, des de la seva incorporació fins la seva jubilació, ha de saber i ha de saber fer tot allò que és necessari per exercir genèricament la funció policial : policia administrativa, policia judicial, policia assistencial i d'atenció a la ciutadania, policia de proximitat i policia de trànsit i prevenció de l'accidentabilitat. Si està capacitat i el servei policial ho requereix, aquest agent pot especialitzar-se en un conjunt d'àmbits que anomenen de Nivell 2 : Ordre Públic i contenció de masses, seguretat viària i gestió del trànsit, policia científica, investigació (judicial i administratiu), intel·ligència policial; informació policial, lluita contra el terrorisme, preservació del medi ambient i l'entorn natural, lluita contra la delinqüència cibernètica, seguretat privada i seguretat en el transport (trens, metro i aeroports).

Les funcions a exercitar en l'àmbit dels serveis especialitzats són²¹⁵ :

➤ "En matèria de policia de seguretat :

- La intervenció en cas de desordres, aldarulls i baralles multitudinàries.
- L'execució d'una resolució administrativa o judicial d'ingrés de menors en centres de reforma.
- La intervenció en casos d'amenaques i avisos de bomba.
- La intervenció en cas d'ocupacions il·legals.
- El control i la protecció de manifestacions i d'altres concentracions de masses.
- El suport i la protecció de víctimes i de persones amenaçades.
- El control i la intervenció policial, d'acord amb la legislació de protecció de la seguretat ciutadana.
- El manteniment i restabliment de la seguretat ciutadana, d'acord amb la legislació de protecció de la seguretat ciutadana.
- La intervenció contra el crim organitzat i el terrorisme.
- La intervenció en cas de presa d'ostatges o, en general, aquella que comporta un especial risc per a les persones.
- La intervenció en casos d'amenaques greus i avisos de qualsevol de les violències masculines i contra el tràfic i tracta de persones.
- L'actuació policial en medis específics que requereixen una especialització per a desenvolupar-la.
- Les altres funcions de protecció de les persones i els béns que no constitueixen servei bàsic de policia.

➤ En matèria de policia judicial :

- La investigació de delictes i faltes.

215. Vid. a : **WEB POLICIAL.**, “Avantprojecte de..., op. cit., pàg. 8.
<http://webpolicia.info/portal/images/stories/documents/lspv05nov2008.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- Les diligències per delictes o faltes de violència domèstica i de gènere, en conflictes de convivència veïnal o comesos per menors.
  - Els atestats per denúncies amb caràcter general.
  - Els atestats amb persones detingudes.
  - La resta de les funcions de policia judicial que no constitueixin servei bàsic de policia.
- La funció instrumental de policia científica.
  - La col·laboració amb les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.
  - La resta de funcions que no constitueixin servei bàsic de policia".

3.5.2.1.- La gestió de l'Ordre públic i la contenció de masses

Sobre l'Ordre Públic, EDUARDO GARCÍA DE ENTERRÍA fa una brillant reflexió respecte del llibre de MANUEL BALLBÉ, a l'advertir que : "Este libro es la historia de una falacia mantenida en nuestras instituciones desde hace dos siglos con una sorprendente insistencia, la falacia de creer que sólo las armas y los modos de guerra pueden ser eficaces para mantener integrada una sociedad, o, en términos más simples, para luchar eficazmente contra los transtornos del orden público, transtornos que son inevitables en cualquier sociedad y a los que todas las sociedades modernas vienen aplicando, con eficacia mucho más indiscutible, terapéuticas también más simples y más matizadas" ²¹⁶. El Tribunal Constitucional s'ha pronunciat sobre els conceptes d'ordre públic i seguretat ciutadana, al entendre que l'ordre públic incorpora el concepte de seguretat pública²¹⁷ en referència a aquelles activitats no només de caire correctiu, sinó principalment preventives de danys i calamitats públiques.

Per tant, és inevitable l'existència de conflictes a qualsevol societat però l'element clau és com s'aborden. Segons l'informe sobre la seguretat a Catalunya : "L'única evidència mesurable del malestar social respecte d'aquesta situació de crisi i de les seves conseqüències ha estat l'increment exponencial de les manifestacions i les concentracions ciutadanes al darrer any, com a resposta o com a crida d'alerta a les administracions i a la classe política en general" ²¹⁸. A Catalunya hi ha hagut un notable increment els últims anys en el nombre de manifestacions²¹⁹ (increment del 276,43%) on la

216. GARCÍA, A., Pròleg del llibre *Orden Público y Militarismo en la España constitucional (1812-1983)*, de BALLBÉ, M., Alianza, 1983.

217. Vid. a :

- STC 33/1982., de 8 de juny. <http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/es-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/1982/33> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- STC 195/2003., de 27 d'octubre. <http://www.boe.es/boe/dias/2003/11/26/pdfs/T00055-00064.pdf> (actualitzat enllaç en data 20/03/2015)

218. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Informe sobre la seguretat a Catalunya*, 2012, pàg. 11. http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/informes_de_seguretat/docs/informe_sobre_la_seguretat_a_catalunya_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

219. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., Pla general de seguretat de Catalunya 2014-2015, Departament d'Interior, pàg. 10. "L'any 2009 se'n van celebrar 3.861 a tot Catalunya en contrast amb les 10.673 que s'hi van celebrar el 2013". . <http://www.confecom.cat/wp-content/uploads/2014/04/pla-general-seguretat-Catalunya-2014-2015.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

comunicació a l'Administració és imprescindible per dissenyar les mesures preventives que garanteixin l'exercici del dret a manifestar-se²²⁰. La participació i la implicació de la ciutadania són claus per cercar aspectes de coresponsabilitat en la gestió de l'Ordre Públic, com per exemple traslladar certes decisions, com podria ser pactar els itineraris de manifestacions pacífiques i autoritzades.

La gestió de l'Ordre Públic a Catalunya²²¹ té una percepció social que es concreta en la gestió de les manifestacions i concentracions que es produeixen. Com podem analitzar a continuació, hi ha hagut un increment constant del percentatge de manifestacions comunicades a l'autoritat competent.

Taula núm.15

% de manifestacions comunicades (2011-2013).

	2011	2012	2013	Variació 2011-2012
% de manifestacions comunicades	24,71%	47,90%	63,15%	+38,44%

Font: GENERALITAT DE CATALUNYA., Pla general de seguretat de Catalunya 2014-2015, Departament d'Interior, pàg. 11.

<http://www.confecom.cat/wp-content/uploads/2014/04/pla-general-seguretat-Catalunya-2014-2015.pdf>
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Però l'ordre públic té connotacions molt més complexes i heterogènies, que requereixen de l'atenció i de recursos que van més enllà dels merament policials i que en ocasions esdevenen en comportaments grupals violents²²². A nivell europeu i després del greus conflictes que es van produir a la ciutat de Gènova contra la reunió del G8 a l'any 2001 : “El ministre d'Interior alemany, Otto Schilly, amb el suport del seu homòleg italià, Claudio Scajola, va proposar la creació d'una policia antiavalots de tota la Unió Europea. Tot i que es va considerar inviable a curt termini, es va plantejar la possibilitat de fer servir la futura Força de Reacció Ràpida de la UE dins de la Unió Europea”²²³

A diverses policies locals de Catalunya s'han especialitzat unitats de contenció de masses. La seva funció principal és donar suport a intervencions

220. Vid. CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA., de 29 de desembre, 1978, article 21.2.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

221. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *La gestió de l'ordre públic a Catalunya*, Departament d'Interior, 2013.

https://directa.cat/sites/default/files/Informe_La_Gesti%C3%B3_de_l%27Ordre_P%C3%BAblic_a_Catalunya.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

222. Per exemple, amb tàctiques establertes de manifestació on els seus participants duen una roba determinada per evitar ser identificats per les autoritats públiques com la Black Bloc.
http://es.wikipedia.org/wiki/Bloque_negro (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

223. HAYES, B., “L'«enemic intern»» : la resposta de la Unió Europea al moviment antiglobalització”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 21, 2009, pàgs. 87-88.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/165661/217697> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

policials operatives i a la protecció d'esdeveniments públics, desallotjaments d'edificis o protecció d'actes²²⁴.

ADRIAN ROBERTS, superintendent de la Metropolitan Police de Londres, ens afirma que a Anglaterra existeixen tres nivells per fer front a les necessitats d'ordre públic : el nivell d'or, on la direcció policial pren decisions més estratègiques; el nivell d'argent, on els comandaments tenen un rol més executiu; i el nivell de bronze, on les decisions i actuacions tenen un caire molt més tàctic²²⁵.

Per millorar la capacitat operativa de la policia i del sistema de seguretat català, és proposa :

- 1.- "Reforçar els serveis policials centrals, d'informació, investigació criminal i d'ordre públic.
- 2.- Millorar els recursos de la Unitat Central d'Informació en Ordre Públic (UCIOP).
- 3.- Augment d'unitats a l'Àrea de Brigada Mòbil (ABM) i a l'Àrea de Recursos Operatius (ARRO).
- 4.- Major integració de les unitats regionals a les funcions desenvolupades per les unitats d'ordre públic.
- 5.- Disseny d'estratègies per conèixer els grups i individus generadors dels alderulls i evitar la seva impunitat.
- 6.- Millores en el disseny dels dispositius d'informació per abordar grans esdeveniments.
- 7.- Desenvolupament d'una web de col·laboració ciutadana contra la violència urbana per reforçar els mitjans de lluita contra la violència urbana.
- 8.- Potenciar els serveis de mediació afavorint una resolució mitjançant el diàleg i la gestió alternativa al conflicte" ²²⁶.

Tanmateix també es destaca la possibilitat de crear una Fiscalia específica en violència urbana i de tipificar en el Codi Penal el delictes de violència urbana. Segons afirmacions de l'Inspector Cap de l'Àrea Regional de Recursos Operatius de la Regió Metropolitana Barcelona, les noves formes d'afrontar l'Ordre Públic s'han de fonamentar en :

- 1.- La mediació policial en el conflicte.
- 2.- L'obtenció de proves i la millora dels atestats policials.
- 3.- La gestió de l'espai públic.
- 4.- La eliminació de la sensació d'impunitat.

224. Com per exemple, els Plens Municipals als ajuntaments.

225. **ROBERTS, A.**, "Disturbis de l'agost de 2011 a la Gran Bretanya", conferència impartida en les jornades *Ordre públic : visions i estratègies*, Institut de Seguretat Pública de Catalunya, Mollet del Vallès (Barcelona), 19 de juny de 2014. Del 6 al 10 d'agost de 2011, al barri de Tottenham (Londres) es varen produir nombros episodis de violència; la policia va realitzar més de mil detencions, va imputar a sis centes persones i es van produir danys materials de consideració.

226. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *La gestió...*, op. cit., pàg. 15.

https://directa.cat/sites/default/files/Informe_La_Gesti%C3%B3_de_l%27Ordre_P%C3%BAblic_a_Catalunya.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

5.- La utilització de les xarxes socials.

6.- La utilització de noves eines²²⁷.

3.5.2.2.- La seguretat viària i la gestió del trànsit

La seguretat viària a Catalunya ha de ser un dels principals eixos prioritaris del Sistema de Policia, per evitar els índexs de mortalitat i lesivitat ocasionats pels accidents de trànsit i atropellaments a les vies del nostre país i també per contribuir a la millor gestió de la mobilitat. Com s'indica : "El que singularitza la seguretat vial és que té com a objectiu fer possible la llibertat de circulació (art. 19 de la CE) en unes condicions de seguretat. En canvi, la seguretat pública tendeix a garantir l'exercici dels drets i llibertats ciutadans enfront de comportaments humans destinats directament a alterar la tranquil·litat, que és el contrari de la inseguretat ciutadana. Per això, la pròpia CE tracta com a matèries diferenciades la seguretat vial (art. 149.1.21) i la seguretat pública (art. 149.1.29)"²²⁸.

Qualsevol agent de policia ha de tenir la capacitat d'intervenir en la prevenció de la seguretat viària en les seves funcions quotidianes : accions comunicatives i de divulgació, capacitat de realitzar propostes de sanció relacionades amb la disciplina viària, comunicar propostes de millora de les vies de trànsit i de les senyalitzacions, així com aquells punts de risc d'accidentabilitat (per condicions materials o ambientals deficientes²²⁹). Aquesta capacitat d'intervenció ha de ser ostensible a qualsevol cos de policia, dins de les seves demarcacions territorials. Així, per a la prevenció de la seguretat viària una unitat del Cos de Mossos d'Esquadra ha de tenir la capacitat de poder proposar per a sanció una infracció greu dins del cas urbà, on és plenament competent la policia local; però també a l'inrevés, una dotació de la policia local ha de poder proposar per a sanció una infracció greu en una via interurbana dins el seu terme municipal. Aquestes i d'altres opcions d'intervenció policial, en la prevenció de la seguretat viària, han d'estar explicitades en un conveni de col·laboració i cooperació entre les administracions. Cal enfatitzar les actuacions policials de l'àmbit del trànsit poden tenir relació amb qualsevol funció policial de caire assistencial (atenció a les víctimes, informació, ...), administrativa (confecció d'informes, propostes de sanció, etc...) i judicial (intervenció en fets delictius relacionats amb el trànsit, vehicles i conductors/res, com per exemple les conduccions

227. **VENTEO, LL.M.**, "Evolució del desordre públic a Barcelona", conferència impartida en les jornades *Ordre públic : visions i estratègies*, Institut de Seguretat Pública de Catalunya, Mollet del Vallès (Barcelona), 19 de juny de 2014.

228. **AGUADO, V.**, "Estudio preliminar...", op. cit., pàg. 32.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

229. Per exemple, la comunicació per part d'una unitat de servei no especialitzada de la Policia de Catalunya que un tram d'una carretera té molta humitat, fet que pot generar un perill per a la circulació rodada. La conseqüència d'aquesta comunicació ha de contribuir a la millora de la via (senyalització prèvia, tractament del paviment, etc...).

temeràries, el conduir un vehicle sense haver tingut mai el permís que ho habiliti, o el furt o robatori d'ús d'un vehicle a motor).

La prevenció de la seguretat viària, per la seva complexitat, abast i les malaurades conseqüències que comporta quan es concreta en persones mortes i ferides a les vies de Catalunya, així com els danys materials que es produeixen, requereixen de serveis policials especialitzats. La investigació dels accidents de trànsit, la intervenció amb tipologies de vehicles de risc (per exemple, de matèries perilloses), la planificació d'esdeveniments (curses, etc.), els control de vies ràpides o de gran complexitat, etc... i el fet d'haver de destinar un nombre de policies a dedicació exclusiva per poder-ho gestionar, justifica plenament la necessitat d'especialització. La formació que ha de rebre la Policia de Catalunya a l'Institut de Seguretat Pública ha de ser comuna.

A nivell de recursos materials, l'equipament bàsic de qualsevol unitat especialitzada de la Policia de Catalunya per fer front als factors determinants i agreujants de l'accidentalitat del trànsit són : un etilòmetre evidencial, accés al ús de vehicles radar i detector analítics de substàncies estupefaents, drogues tòxiques i psicotròpics. Aquelles funcions relacionades amb els processos d'investigació i la gestió de la mobilitat cal que siguin duts a terme per agents de la Policia de Catalunya especialitzats en la matèria.

3.5.2.3.- La policia científica

L'àmbit de policia científica²³⁰ fa referència a la prestació de serveis d'identificació²³¹, criminalístics²³², d'analítica i d'investigació tècnica²³³ i l'elaboració d'informes pericials i documentals.

La funció de Policia Científica a la Policia de Catalunya ha de ser exercida pel Cos de Mossos d'Esquadra amb la col·laboració de la resta de cossos policials. La finalitat és la comprovació de proves i identificacions mitjançant metodologies científiques.

La Policia Científica és un servei centralitzat per a tota Catalunya i disposa de nou unitats territorials amb seu a les Regions Policials. Els cossos de policia que disposin de dipòsits de detinguts poden efectuar la ressenya biomètrica i dactilar de les persones que estan sota la seva custòdia. Els agents que realitzin aquestes funcions han d'acreditar uns coneixements especialitzats adquirits a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya. Les tècniques utilitzades i els aplicatius informàtics de gestió han de ser comuns per a tots els cossos policials per garantir el màxim de qualitat que es requereix.

230. Vid. a : **MINISTERIO DEL INTERIOR.**, Policia Nacional, Comisaría General de la Policía Científica. http://www.policia.es/org_central/cientifica/funciones/funciones.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

231. Ressenyes dactilars, identificacions lofoscòpiques, antropologia forense i informes pericials.

232. Informes pericials d'interès policial o judicial, falsificació documental, grafoscòpia, balística forense identificativa i operativa, traces instrumentals, acústica forense i informàtica forense.

233. Fan referència a la investigació científica, gestió dels laboratoris de policia científica i la relació amb altres organitzacions i institucions de la matèria.

3.5.2.4.- La investigació (judicial i administrativa)

Els serveis centrals d'investigació del Cos de Mossos d'Esquadra té la responsabilitat i la funció d'investigar en els àmbits de la delinqüència ordinària, especialitzada i organitzada que es produeix a Catalunya així com la supervisió i, si escau, la direcció de les investigacions que es realitzin en les diferents demarcacions i àmbits territorials (Regions Policials, Àrees Bàsiques Policials i Comissaries de les Polícies Locals).

Les unitats d'investigació fan referència als organismes operatius dependents de les Àrees Bàsiques Policials i de les Comissaries de les Polícies Locals amb capacitat d'investigar els delictes menors i les faltes de caràcter local.

Els cossos de les polícies locals han de tenir la capacitat i l'acreditació per investigar aquells delictes i faltes relacionats amb el trànsit urbà, el patrimoni municipal i la protecció de les autoritats municipals, la gestió dels quals tenen competència exclusiva. Si s'estableix un conveni entre la Conselleria de l'Interior de la Generalitat de Catalunya i l'ajuntament, ha d'existir la possibilitat de col·laborar i cooperar amb el Cos de Mossos d'Esquadra que tingui de referència el municipi la resta d'investigacions.

3.5.2.5.- La intel·ligència policial

Els cossos de policia que conformen el Sistema de Policia per a Catalunya han de ser organitzacions que aprenen²³⁴ i que tenen capacitat de dur a la pràctica els objectius que s'han establert. La intel·ligència policial²³⁵, que està íntimament relacionada amb la informació, ha de servir per processar-la i per prendre decisions, per contribuir a la investigació criminal i per prevenir qualsevol perill, amenaça o agressió. El caràcter proactiu que té la intel·ligència afecta a les accions operatives²³⁶ (facilita hipòtesis i deduccions)

234. SENGE, PETER M. és el Director del centre per l'Aprenentatge Organitzacional del Massachusetts Institute of Technology. Persona de reconegut talent mundial sobre organitzacions que aprenen, ha establert cinc disciplines que cal practicar perquè una organització pugui considerar-se intel·ligent: pensament sistèmic (l'organització és un sistema amb components interrelacionats); domini personal (una organització no pot aprendre si no ho fan els seus membres); models mentals (cal aconseguir models mentals comuns en els membres de l'organització); visió compartida (cal conèixer i compartir la finalitat de l'organització) i aprenentatge en equip (a més a més de l'individual).

http://es.wikipedia.org/wiki/Peter_Senge (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

235. En la terminologia policial els conceptes "informació" i "intel·ligència" en ocasions s'utilitzen d'una forma intercanviable. "Las definiciones de qué se entiende por inteligencia varían. Algunos dicen que inteligencia es la "información preparada para la acción", en tanto que otros sostienen que es "información evaluada". Vid. a: **UNITED NATIONS ORGANIZATION.**, *Sistemas policiales de información e inteligencia. Manual de instrucciones para la evaluación de la justicia penal*, Oficina de la Naciones Unidas contra la droga i el delito, Viena, 2010.

http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/crimeprevention/Police_Information_and_Intelligence_Systems_Spanish.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

236. Com per exemples, la recerca d'hipòtesis i deduccions sobre xarxes, individus o grups delictius implicats en activitats il·legals o la valoració de mètodes, possibilitats, debilitats i limitacions d'aquests grups.

i a l'estratègia en relació als objectius a llarg termini²³⁷ (facilita l'avaluació i la planificació de recursos).

Els governs encara estan massa focalitzats en donar respostes reactives davant els reptes de la seguretat, sense plantejaments anticipatoris estructurals (incorporats en les organitzacions policials) a les amenaces complexes, que poden ser globals i que requereixen de la implicació social per prevenir-les i combatre-les. I la clau de les presents i futures intervencions policials està en la gestió del coneixement : "La intervenció basada en el coneixement, i per tant en l'evidència, es planteja cada cop més com una mesura efectiva en el moment d'articular esquemes de resposta, obligatòriament a més si es pretén dotar-se d'alguna qualitat anticipadora o preventiva. La seguretat basada en el coneixement és seguretat intel·ligent, substanciada en procediments d'obtenció, avaluació, anàlisi i interpretació de la informació sobre les amenaces que aconseguen desvelar les claus d'un comportament que pugui ser pronosticat amb uns marges d'error assumibles"²³⁸

Tots els cossos de la Policia de Catalunya treballen diàriament amb dades, amb fets, que es converteixen en informació policial. Aquesta informació a vegades es tractada amb la finalitat de comunicar (per informar als superiors, per fer un comunicat de premsa, per coordinar diverses unitats, etc...); en moltes altres ocasions la informació és per poder justificar la funció policial duta a terme (reproduir una conversa telefònica d'un ciutadà/ana que ha demanat un servei d'ambulància; remetre un atestat policial arxivat, etc...) però la gran fita és convertir tota aquesta informació que es disposa al servei de la intel·ligència policial. Una informació que pot semblar poc rellevant en l'àmbit local (però que el cos de la policia local la disposa) pot ser molt important en altres àmbits organitzatius (per exemple, a efectes d'intel·ligència criminal); però també a l'inrevés, una informació a disposició d'un servei central pot resultar imprescindible per a les funcions i objectius d'una Àrea Bàsica Policia del Cos de Mossos i d'una Comissaria de la Policia Local.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha d'aconseguir que la intel·ligència policial sigui un element fonamental en la direcció estratègica de les organitzacions policials. No només és determinant per a solucionar problemes i ser eficaç en l'acció policial, sinó que proporciona saber i criteri per assignar els finits recursos humans i materials o estableix les adients tàctiques en totes les formes d'activitats que desenvolupa la policia. Així doncs, la seguretat fonamentada en la intel·ligència ha de ser adaptativa, i el Sistema de Policia per a Catalunya ha d'aprendre de sí mateix, incorporant protocols

237. Com la revisió de les tendències del moment i de les emergents, els canvis de l'entorn de la delinqüència, les amenaces a l'ordre públic i les possibilitats de controlar l'acció i el desenvolupament de programes i possibles vies de canvi en polítiques, programes i legislació.

238. MONTERO, A., "La governança de la seguretat : seguretat intel·ligent davant les noves amenaces", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 16, 2006, pàg. 26.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121647/172161> (actualitzat enllaç en data 10/04/2015).

d'autoavaluació i situant els serveis d'intel·ligència en una posició destacada dins de l'organigrama per produir els adients i necessaris anàlisis.

3.5.2.6.- La informació policial

Les dades i la informació representen el “saber objectiu” al qual qualsevol persona pot arribar sempre que tingui accés. Són la peça bàsica de tot el sistema però cal transformar-les en informació, és a dir, en un conjunt de dades organitzades i amb significat. Aquesta necessària integració de la informació²³⁹ és competència i habilitat de qui les tracti, però ha de ser sistematitzada pel Sistema de Policia per a Catalunya. A tall d'exemples :

- a) En referència al trànsit, l'organització i tractament de dades relacionades amb els accidents (dia, hora, lloc de l'accident, tipus de via, tipus d'accidents, tipus de lesions, tipus de danys, unitats de trànsit que intervenen, etc.) ens permeten tenir una informació “objectiva” sobre l'accidentalitat. Gràcies a la integració de la informació amb experiència, el bagatge intel·lectual i una multiplicitat de perspectives, es poden prendre decisions per assolir els objectius que s'havien proposat (per exemple, reduir l'accidentalitat) : proposar la millora d'un tram de via amb alta sinistralitat, fer una campanya de sensibilització contra els excessos de velocitat i la ingesta d'alcohol, fomentar a les escoles l'ús d'elements passius de protecció, etc.
- b) En referència a la seguretat ciutadana, l'organització i tractament de les dades relacionades amb on es produeixen els fets, dia, hora, patrulles que intervenen, temps de resposta, tipologies, etc. El coneixement pot permetre prendre decisions sobre noves formes de patrullatge, incidir més en certs llocs i en altres franges horàries, etc. per assolir els objectius que s'havien proposat (per exemple, millorar la seguretat ciutadana en un barri).

De la mateixa manera que el Sistema de Policia per a Catalunya ha de convertir la informació en intel·ligència policial, també ha de ser capaç d'informar a les fonts policials que la nodreixen i de demanar la recerca d'informació als cossos de policia quan sigui necessari²⁴⁰. La informació a la ciutadania d'una manera ràpida i accessible sobre l'estat de la delinqüència i de la seguretat, genera confiança en les institucions policials i es procicia la col·laboració de la comunitat²⁴¹.

239. Vid. a : **UNIÓ EUROPEA.**, *Estrategia de Seguridad Interior de la Unión Europea. Hacia un modelo europeo de seguridad*, Oficina de Publicaciones de la Unión Europea, Luxemburgo, 2010, pàg. 24.
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/QC3010313ESC.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

240. Per exemple, en la localització de cèl·lules terroristes autònomes que s'autogestionen fins tenir la capacitat de perpetrar l'acció criminal. La implicació de tots els efectius dels cossos de policia es la recerca de perfils sospitosos por ser determinant per a la seva desarticulació.

241. Com exemple, la ciutat de Londres, on la Policia Metropolitana comparteix amb la ciutadania el mapa delictiu de la ciutat. Vid. a : **METROPOLITAN POLICE.**
<http://maps.met.police.uk/?areacode=E09000010> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

3.5.2.7.- La lluita contra el terrorisme

La lluita contra el terrorisme és necessària realitzar-la des de tots els àmbits de la funció policial, però requereix d'un alt grau d'especialització a efectes de disposar de la intel·ligència policial per combatre-la : informació i capacitat d'intervenció. Tot el Sistema de Policia per a Catalunya pot i ha de contribuir en prevenir les accions terroristes o a minimitzar els seus efectes : des de l'autoprotecció dels mateixos agents de policia que són objectius en potència fins a les detecció i detenció de cèl·lules locals que s'autogestionen.

Tots els terrorismes volen atemorir a la població i coartar les llibertats públiques, però es fa molt difícil poder protegir a la nostra comunitat davant d'una persona que està disposada a morir per la seva causa : "El terrorista suicida no corre ningú riesgo, pues su acción es la muerte segura. El miedo no le asusta. Al morir se hace invencible. El colmo de la resolución : el suicidio como medio de muerte masiva y, por tanto, de la escenificación y globalización de su expectativa confiere poder al impotente, incluso por un momento superioridad sobre la potencia militar más grande de la historia" ²⁴². Com s'indica : "La lluita contra les màfies no es fa amb els controls de carretera sinó amb les investigacions. Els Estats europeus, si volen ser creïbles en aquest camp, han d'omplir els buits orgànics i han de donar resposta a les insuficiències de policies i jutges/esses, primer amb recursos ordinaris i després, si és possible, amb recursos extraordinaris. No hi ha una altra via per afrontar amb garanties d'èxit el decisiu repte de la criminalitat dels nostres dies" ²⁴³.

3.5.2.8.- La preservació del medi ambient i l'entorn natural

El medi ambient i l'entorn natural són font de recursos naturals insubstituïbles i imprescindibles per poder disposar d'una vida saludable, motiu pel qual el Sistema de Policia per a Catalunya ha de contribuir a la seva preservació i protecció, des dels patrullatges ordinaris per les unitats de seguretat ciutadana fins a les unitats més especialitzades en els entorns rurals i naturals, amb coneixements i capacitat d'acció davant infraccions contra el medi ambient. La incorporació dels Agents Rurals al Cos de Mossos d'Esquadra seria una aportació important per reforçar la vigilància i la investigació d'aquests àmbits, en col·laboració amb la resta de cossos de policia.

La preservació de l'entorn natural i del medi ambient fa referència, especialment, a les accions antròpiques. L'espai natural cada cop més és utilitzat com a zona lúdica, damb finalitats d'esbarjo o deportives, que obliguen a fer-ne un ús responsable.

242. BECK, U., *La sociedad del riesgo mundial. En busca de la seguridad perdida*, Ediciones Paidós Iberica, S.A., 2008, pàg. 67.

243. QUERALT, J., "Criminalitat i automàfia. Una paradoxa *made in Italy* per a la Unió Europea", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 26, 2013, pàg. 43.

3.5.2.9.- La lluita contra la delinqüència cibernètica

L'era tecnològica actual permet una interconnectivitat quasi total entre les persones i aquelles accions que es vulguin dur a terme. Les xarxes informàtiques ja no són només permeten un intercanvi d'informació, de comunicació, sino que són una eina imprescindible per a la vida quotidiana de qualsevol persona del món que tingui accés a aquesta tecnologia.

Aquesta connectivitat immediata que permet gestionar les nostres vides (l'oci, les finances, el treball a distància, l'aprenentatge, etc...) té usos indesitjables que es constaten en fets delictius i que produeixen quantiosos danys a la nostra societat : els delictes cibernètics (pornografia infantil, compres fraudulentos mitjançant l'obtenció de dades personals (phishing), atacs informàtics a institucions, centres de negocis, empreses, etc..., estafes, suplantacions d'identitat, assenjament i el xantatge a menors d'edat (grooming), etc.).

La prevenció dels usuaris i de les potencials víctimes, mitjançant mesures d'autoprotecció i fent un bon ús del protocols de seguretat (gestió de contrassenyes, accés a pàgines web segures, etc...) són les primeres mesures que cal establir i conscienciar.

És necessari que el Sistema de Policia per a Catalunya estableixi un servei especialitzat en la lluita contra la delinqüència cibernètica, encarregat de dur a terme les investigacions i detectar aquells delictes informàtics que es detectin en la Xarxa. Aquesta unitat policial, de caire central i altament especialitzada, també ha de vetllar de garantir la seguretat de determinats sistemes informàtics que reben quantiosos atacs diàriament²⁴⁴ i que posen en greu risc el funcionament de serveis bàsics (com el perpetrat contra l'accés al Servei d'Emergències Mèdiques (SEM)²⁴⁵. Són d'especial atenció aquells atacs que pretenen vulnerar les infraestructures crítiques, com són les centrals nuclears, centrals elèctriques, telefòniques, sistemes reguladors del trànsit i la mobilitat, els embassaments, etc...²⁴⁶.

244. Com a mitjana mensual, els sistemes informàtics de la Generalitat de Catalunya reben una mitjana de 500.000 atacs, intents d'intrusió o de manipulació de dades. A nivell català i segons el Govern de la Generalitat de Catalunya, s'han iniciat els tràmits per transformar el CESICAT (Centre de Seguretat de la Informació a Catalunya) en l'agència governamental de la ciberseguretat a Catalunya, per vetllar per la seguretat TIC del país, coordinar el sector públic i el privat o elaborar i executar els plans de seguretat en aquesta matèria.

Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, govern.cat.

http://www.govern.cat/pres_gov/AppJava/govern/govern/consell-executiu/acords-govern/nota-premsa/277961/govern-inicia-tramits-transformar-cesicat-lagencia-governamental-ciberseguretat-catalunya.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Departament d'Empresa i Ocupació.

<https://www.cesicat.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

245. Els dies 8 i 9 de novembre de l'any 2014, Catalunya va rebre el 90% dels atacs cibernètics de tot l'Estat espanyol, on les pàgines web de la Generalitat de Catalunya van haver de suportar un trànsit 20.000 vegades superior a l'habitual.

246. Vid. a : **WIKIPÈDIA.**, *Unitat Central de Delictes Informàtics*.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Unitat_Central_de_Delictes_Infom%C3%A0tics (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

A Catalunya, la Unitat Central de Delictes Informàtics del Cos de Mossos d'Esquadra (UCDI) disposa de grups específics de treball que estan en estreta relació amb la Unitat Informàtica Forense, depenent de la Divisió de Policia Científica, a efectes d'elaborar peritatges de material electrònic intervingut.

3.5.2.10.- La seguretat privada

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de disposar d'un servei especialitzat de policia, atenent a la normativa vigent i a la necessària col·laboració amb els operadors privats de seguretat, que dugui a terme les funcions d'inspecció i control de les activitats de seguretat privada que s'acompleixen a Catalunya, garantir l'acompliment d'aquelles necessàries mesures de coordinació de la Policia de Catalunya amb els serveis de seguretat i d'investigació privats i controlar les centrals i serveis d'alarmes que presten les empreses privades de seguretat.

3.5.2.11.- La seguretat en el transport : trens, metro i aeroports

El gran ús dels mitjans públic de transport fa necessari especialitzar a efectius de la Policia de Catalunya per vetllar per la seguretat del transport ferroviari (rodalies i regionals), el metro de Barcelona i els aeroports. Els fets delictius, actes vandàlics i serveis d'actuació policial que succeeixen diàriament durant els cents de milers de desplaçaments a Catalunya, justifiquen plenament un patrullatge i vigilància policial especialitzada, complementada pels serveis de vigilància privats²⁴⁷.

Com a elements crítics de la mobilitat, el control sobre el seu bon funcionament estavé vital pel funcionament del servei així com per a la pròpia seguretat de les persones treballadores.

3.5.3.- Nivell 3. Serveis de Suport

Els serveis de suport són els prestats pel personal facultatiu o tècnic, adscrits als cossos de policia de Catalunya per donar recolzament a les funcions policials. Aquestes persones, que exerceixen les tasques pròpies de la seva professió, tenen relació amb les ciències de la biologia, farmàcia, telecomunicacions, criminologia, informàtica, dret administratiu, dret penal, bioquímica, idiomes, etc...

Com s'ha apuntat : "La cada vez mayor presencia de personal civil -en algunos Cuerpos llega al 40%-, supone un gran ahorro, al percibir en general la mitad de un agente, y entraña sin duda transformaciones importantes en su cultura profesional"²⁴⁸. La Sûreté de Quebec, en un procés de racionalització i millora de l'eficiència de l'organització va : "Atribuir todas la funciones de

247. En ocasiones el incidentes se concentran, en la terminología policial, en los esmentats "trenes calents" que coincideixen en els horaris nocturns i de cap de setmana

248. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 155.

caràcter no estrictament policial a funcionaris civils o agents que no puguin seguir en servei actiu”²⁴⁹.

3.5.3.1.- Els/les agents de seguretat adscrits al Cos de Mossos d'Esquadra

Algunes de les funcions que realitzen el Cos de Mossos d'Esquadra poden ser exercides per serveis de seguretat privada, com per exemple la vigilància i custòdia d'alguns edificis públics. Però també hi ha altres funcions que, al nostre entendre, necessiten que siguin dutes a terme per agents de seguretat pública (com a funcionaris/àries de carrera i agents de l'autoritat) però que no cal que siguin agents de policia.

La figura de l'agent de seguretat adscrit al Cos de Mossos d'Esquadra podria realitzar una part molt important de les vigilàncies perimetrals dels centres penitenciaris i el trasllat de persones preses i detingudes, fet que permetria destinar als agents de mossos d'esquadra actuals (uns 800) a altres funcions i tasques.

3.5.3.2.- Els/les auxiliars de les policies locals

Aquells ajuntaments que disposin de cos de la policia locals podran dotar-se de personal auxiliar com a funcionaris/àries, amb condició d'agent de l'autoritat i prèvia formació adquirida a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya. Les funcions a desenvolupar estan relacionades amb el control i proposta de sanció de les indisciplines viàries, el control i l'ordenació del trànsit i dels estacionaments i la retirada dels vehicles de la via pública.

3.5.3.3.- El personal de suport

El Sistema de Policia per a Catalunya necessita prestar un conjunt de serveis, tots relacionats amb les funcions policials però no tots poden ser exercits per agents de policia. Com s'apunta : "Aquest sistema autàrquic de prestació de tots els serveis que necessita l'organització, tant principals com auxiliars, a càrrec de personal policial és poc eficient si tenim en compte els costos de tot tipus que suposa reclutar, formar i mantenir al dia un agent de policia"²⁵⁰. Cal afegir que els agents de policia són i han de ser els millors per exercir la funció policial, mentre que altres tasques poden ser exercides per altres professionals experts en la matèria i que contribueixen notòriament a l'assoliment dels objectius establerts²⁵¹.

249. JAR, G., *Modelos comparados...*, op. cit., pàg. 173.

250. CAPELL, J. M., *Ser policia...*, op. cit., pàg. 248.

251. Ens referim a les tasques de caire administratiu, manteniment de material, etc.

Només poden tenir agents de mobilitat els municipis recollits²⁵² en el títol X de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de las Bases del Régim Local²⁵³, introduït per la Ley 57/2003, de 16 de desembre, de medidas para la modernización del gobierno local²⁵⁴. A aquests afectes, la Ley Orgánica 19/2003, de 23 de desembre, de modificación de la Ley Orgánica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial, en la Disposición adicional decimoquinta. Modificación de la Ley Orgánica 2/1986, de 13 de marzo, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, s'afageix : "En los municipios de gran población podrán crearse, por el Pleno de la Corporación, Cuerpos de funcionarios para el ejercicio exclusivo de las funciones previstas en el párrafo b) del apartado 1. Dichos funcionarios no se integrarán en las Fuerzas y cuerpos de Seguridad, y en el ejercicio de esas funciones tendrán la consideración de agentes de la autoridad, subordinados a los miembros de los respectivos Cuerpos de Policía local. Los funcionarios integrantes de los Cuerpos referidos en el párrafo anterior se regirán por la normas contenidas en la Ley 30/1984, de 2 de agosto, de Medidas para la Reforma de la Función Pública, y de las demás normas que se dicten en el desarrollo y aplicació de la misma"²⁵⁵. Gràcies a aquesta modificació normativa, diversos ajuntaments s'han dotat d'agents de mobilitat²⁵⁶.

L'ajuntament de Barcelona està preparant un nou cos d'auxiliars de la Guàrdia Urbana per l'any 2015 -anomenats com els nous agents cívics- que faran funcions per prevenir i evitar els excessos de sorolls a les terrasses nocturnes, la tinença responsable d'animals, la neteja de la via pública o el maltractament del mobiliari urbà. No tindran capacitat sancionadora.

Els ajuntament que disposen de policia local poden dotar-se d'agents auxiliars de policia locals. Són agents personal funcionari/àries que poden fer

252. Només ho són aquells municipis amb més població de 250.000 habitants; municipis capitals de província amb població superior a 175.000 habitants; municipis que siguin capitals de província, capitals autonòmiques o seus de les institucions autonòmiques; i aquells municipis amb població superior als 75.000 habitants i que presentin circumstàncies econòmiques, socials, històriques o culturals especials.

253. Vid. **LEY 7/1985.**, de 2 d'abril, Reguladora de las Bases de Régimen Local, Títol X, sobre el régimen de organización de los municipios de gran población. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-5392> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

254. Vid. **LEY 57/2003.**, de 16 de desembre, de medidas para la modernización del gobierno local. <http://www.boe.es/boe/dias/2003/12/17/pdfs/A44771-44791.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

255. Vid. **LEY ORGÁNICA 19/2003.**, de 23 de desembre, de modificación de la Ley Orgánica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial, Disposición adicional decimoquinta. Modificación de la Ley Orgánica 2/1986, de 13 de marzo, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, on s'afageix un apartat a l'article 53. <http://www.boe.es/boe/dias/2003/12/26/pdfs/A46025-46096.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

256. A la ciutat de Madrid, el **REGLAMENTO DEL CUERPO DE AGENTES DE MOVILIDAD DEL AYUNTAMIENTO DE MADRID.**, aprovat el 28 de març de 2007, defineix quin és l'objecte, accés, uniformitat, equip personal, recursos materials, organització i funcions del Cos de Mobilitat. A l'actualitat hi ha més de sis cent cinquanta agents en actiu.

<http://www.madrid.es/portal/site/munimadrid/menuitem.8522c2ac1498b7f5b1e77112b95286a0/?vgnextoid=8a80de1d88402110VgnVCM1000000b205a0aRCRD&vgnnextchannel=bd8b66c198c9d010VgnVCM1000009b25680aRCRD&idSubPage=3> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- L'ajuntament de Santander també disposa de reglamentació del **CUERPO DE AGENTES DE MOVILIDAD URBANA.**, aprovada el 8 de juliol de 2010.

<http://boc.cantabria.es/boces/verAnuncioAction.do?idAnuBlob=179026> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

tasques de suport a la policia local, desenvolupant funcions de control i ordenació del trànsit, retirada de vehicles, control d'estacionaments i propostes de sanció per aquests motius descrits.

Capítol 4

Les millores que comportarà el Sistema de Policia a la seguretat pública de Catalunya

La construcció del Sistema de Policia per a Catalunya serà l'oportunitat per ordenar i regularitzar el conjunt de cossos de policia. Aquest fet comportarà una millora en la prestació dels serveis policials, els quals seran descrits seguidament.

4.1.- Disposar d'un Sistema de Policia més modern i més sostenible

Al nostre entendre, tenir un sistema de policia modern és imprescindible per garantir la millor prestació de serveis a la ciutadania. Cal un pla estratègic, impulsat pel Sistema de Policia per a Catalunya, que facin viable la modernització de les organitzacions policials mitjançant la incorporació d'instruments de planificació eficaços que : "Permitan la integració de diferentes actividades a nivel funcional y tecnológico, mediante nuevas herramientas de inteligencias" ¹.

Aquesta modernitat, que en molt bona part ha de ser exercitada per els/les agents de les organitzacions policials i que és explicada en els cursos de formació bàsica la policia de Catalunya, implica que el Sistema de Policia per a Catalunya tingui i comparteixi els següents principis rectors :

- a) **Integral** : la seguretat no només afecta a les organitzacions policials.
- b) **Públic** : els esforços i serveis cal focalitzar-los a tota la societat i protegir als més vulnerables.
- c) **Nacional** : com a element d'autogovern de Catalunya².

Els cossos de policia han de prestar els serveis de forma ininterrompuda i regular, atenent al principi de continuïtat de prestació³. Una seguretat sostenible pot ser presentada com una combinació de mà ferma i mà tova, com es desprèn de la definició de l'estratègia nord-americana del "poder intel·ligent" : "Que integre los recursos e instrumentos de los tres poderes de la acción exterior : el poder militar (Defensa), la diplomacia y la ayuda

1. CAMACHO, A., "Un Sistema de Seguridad para el siglo XXI", *Seguridad y Ciudadanía : Revista del Ministerio del Interior*, núm. 1, pàgs. 24.

<http://www.interior.gob.es/documents/642317/1203831/Seguridad+y-ciudadan%C3%ADa.+N.+1+%282009%29.pdf/ce71e2ed-562a-4a44-8d57-ca803db35c2e> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

2. Vid. a : GENERALITAT DE CATALUNYA., *Sistema de Seguretat Pública*, Curs de Formació Bàsica per a Polícies 2014-2015, Institut de Seguretat Pública de Catalunya, 2014.

3. AGUADO, V., "Estudio preliminar : La seguridad como sistema al servicio de la ciudadanía", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 17, 2006, pàg. 35.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

internacional (Desarrollo), con un objetivo común, el desarrollo global" ⁴. El concepte de sostenibilitat, en el cas dels Estats Units de Nord-Amèrica, combina la seguretat nacional, la seguretat humana (entesa com el benestar i la seguretat de les persones) i la seguretat col·lectiva (els interessos compartits per la globalitat del món). A Europa, aquest debat sobre la seguretat sostenible no és vigent encara, ja que com s'afirma : "La Unión Europea se sigue considerando como un gigante económico, un enano político y un microbio en seguridad y defensa" ⁵.

La modernització del Sistema de Policia per a Catalunya comporta innovar en la gestió dels afers de la policia, en referència a com afrontar les relacions laborals, el clima organitzatiu i el lideratge dels equips de treball. Però aquesta innovació comporta una millora tecnològica i dels elements necessaris per a dur a terme la funció policial, amb la finalitat d'obtenir uns mesurables resultats que permetin avaluar les organitzacions policials. Innovar i modernitzar també significa investigar i aprendre, fomentant i impulsant estudis sobre la professió de ser policia.

4.1.1.- Innovar en la gestió policial

La innovació en la gestió dels afers policials⁶ és una qüestió capdal en els processos de modernització i sostenibilitat de les organitzacions policials. L'adequació del nombre de policies a les necessitats dels serveis que cal prestar a la ciutadania ja no té com a via fàcil i recurrent l'increment del número d'agents. La modernització organitzativa passa per repensar la formulació d'objectius, els processos burocràtics innecessaris, els plans de formació, l'ús de la tecnologia, la intel·ligència i l'anàlisi al servei de la prevenció i de la planificació estratègica i tàctica ..., es a dir, la racionalització atenent a uns resultats que cal aconseguir.

4.1.1.1.- Les relacions laborals

Davant l'increment del grau de competitivitat de l'entorn i havent augmentat també les expectatives dels ciutadans i ciutadanes, calen idear nous esquemes de treball per donar resposta a les necessitats públiques i privades de la comunitat. Les tres grans metodologies de treball (la direcció per objectius, la direcció per projectes i la direcció per valors) apunten a les responsabilitats i al desenvolupament directiu. Així, aquest directiu policial

4. Vid. a : **GOBIERNO DE ESPAÑA.**, Document informatiu 23/2010, "Seguridad Sostenible : the smart power i actions. El escenario norteamericano, español y europeo", Ministerio de Defensa, novembre de 2010, pàg. 2.

http://www.ieee.es/Galerias/fichero/docs_informativos/2010/DIEEEI23-2010SeguridadSostenible.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

5. Vid. a : **GOBIERNO DE ESPAÑA.**, Document informatiu..., op. cit., pàg. 5.

http://www.ieee.es/Galerias/fichero/docs_informativos/2010/DIEEEI23-2010SeguridadSostenible.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

6. Per innovació en la gestió policial hem d'entendre la introducció de novetats per augmentar les capacitats o prestacions organitzatives. Vid. El concepte a : **WIKIPÈDIA.**, *Innovació*.

<http://ca.wikipedia.org/wiki/Innovaci%C3%B3> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

haurà de posseir, des del punt de vista d'orientació professional, habilitats directives, competències transversals, habilitats de relació i comunicació amb multiplicitat d'agents socials -interns i externs-, empatia, capacitats pel desenvolupament organitzacional, creixement social, col·lectiu i individual, desenvolupament d'habilitats per a la cooperació i eficàcia, col·laboració i eficiència en la gestió dels recursos públics de seguretat, interdisciplinarietat i transversalitat del treball de la policia, millora contínua, etc. D'altra banda, les habilitats cal orientar-les al coneixement, a la recerca, a la credibilitat, a l'ètica, a l'igualtat, a obtenir capacitats i sensibilitats per a la interpretació de noves formes de demanda social de seguretat : nous mercats potencials, aprenentatge i pedagogia permanent de nous sistemes directius i noves tecnologies per a la gestió. Per tant, les qualitats més importants que ha de tenir un bon directiu policial són les següents :

La intel·ligència emocional : Entesa com les capacitats i habilitats d'una persona per gestionar les seves forces i impulsos emocionals de forma que hom sigui capaç de mantenir relacions més fluïdes i productives tant amb els demés com amb un mateix. L'empatia és un element clau : veure les coses des de la perspectiva dels demés, reconeixent l'efecte que la realitat percebuda per cada persona produeix en ella.

El saber dirigir i liderar equips : No és possible que el comandament policíac només es limiti a “administrar” les persones que d'ell depenen, sinó que cal liderar-les, donant-lis cohesió, direcció, suport i motivació⁷. Aquest lideratge està encaminat cap l'assoliment de la missió i de la visió de l'organització, de forma creativa i com a tasca d'equip. El líder ha de motivar, orientar i recoltzar als seus col·laboradors en aquest camí.

Proposem l'estil de lideratge democràtic-participatiu (orientat a la tasca i a les persones), en el que el líder té un projecte per a la seva unitat o organització, aconseguix que els membres del seu equip col·laborin de forma activa i protagonista en la realització del citat projecte.

L'aplicació de la creativitat en la presa de decisions : És possible aprendre aquesta habilitat i es basa en tenir una actitud oberta davant de la realitat que permeti generar noves alternatives, cercar opcions o solucions. Aquesta creativitat ha d'estar present en altres etapes del procés decisonal : fixar objectius, redefinir el problema o situació, avaluar les alternatives, dissenyar el propi procés cap a la decisió, ... (ens cal perspectives creatives i pensament innovador).

7. KAHNEMAN, D., *Pensar ràpid, pensar lent*, Editorial Debate, Barcelona, 2012, pàg. 54. Les persones atensem a l'anomenada "lei del mínim esforç". Per aquest motiu i com ens destaca l'autor : "Si hay varias formas de lograr el mismo objetivo, el individuo gravitará finalmente hacia la pauta de acción menos exigente. En la economía de la acción, el esfuerzo es un coste, y la adquisición de habilidad viene determinada por el balance de costes y beneficios. La pereza está profundamente arraigada en nuestra naturaleza".

El saber negociar i resoldre conflictes : La negociació és un procés de concreció d'un intercanvi o de resolució d'un conflicte entre dues o més parts, mitjançant el qual aquestes modifiquen les seves demandes fins a arribar a un acord. La negociació és necessària al no tenir el control total sobre els esdeveniments i necessitem dels altres (no caldrà negociar si una persona té el domini total sobre l'altra). En les interaccions del comandament policíac amb la comunitat o en les seves relacions amb llurs col·laboradors, moltes vegades l'estratègia de negociar és la millor a l'abast.

El saber comunicar : La comunicació va més enllà de les paraules i els escrits : els gestos, les accions, els silencis, la vestimenta, els objectes que utilitzem, la manera com modulem el llenguatge, tot està ple de significat i tot ho utilitzem per a enviar missatges a aquells que ens envolten, als professionals que comandem per a descodificar els missatges que els altres ens transmeten. La comunicació i el lideratge formen una associació molt important. La capacitat major o menor que tinguem com a líders per a comunicar-nos eficaçment pot convertir les diferències interpersonals en el sí dels nostres equips i organitzacions bé en problemes, bé en factors d'eficàcia i de creixement. Cal fer esment al “saber dirigir una reunió” i els seus factors claus, ja que el valor que treiem de les trobades no poques vegades no compensa el cost real de les mateixes.

Es fa necessari un lideratge innovador i una intel·ligència organitzativa que optimitzi les estructures institucionals existents per tal de millorar la capacitat de resolució dels problemes d'acció col·lectiva. La modernització de les organitzacions cal fer-la amb estratègia, amb responsabilitat, amb una ferma coherència en les accions⁸, participació dels actors⁹, informació i transparència, coordinació i rendició de comptes.

Un exemple d'innovació pot ser com gestionar millor el recurs més important i imprescindible que tenen les organitzacions policíes com a clau d'èxit o de fracàs : els agents de policia. Algunes línies de treball podrien ser les següents :

1.- Descentralitzar la gestió del recursos humans. Sempre han existit tensions entre els serveis centrals de les organitzacions i els directius de línia. En la situació actual es fa necessari que els comandaments policials assumeixin més responsabilitats en aquesta matèria recolzats per un Servei de Recursos Humans que transformi el seu rol de controlador en consultor i facilitador¹⁰. Aquesta estratègia de descentralitzar és una clara

8. Com ens destaca l'autor : "Incluso sin el apremio del tiempo, mantener una línea coherente de pensamiento requiere disciplina". Vid. a : **KAHNEMAN, D.**, *Pensar rápido...*, op. cit., pàg. 59.

9. En essència, entenem la participació com un dels mecanismes legitimadors de l'acció política i de qualsevol estratègia d'una organització.

10. Aplicaríem el principi de subsidiarietat en aquest terreny : aquells que estan més a prop dels policíes siguin els que es facin càrrec del màxim possible d'atribucions de la gestió de persones, en el sobreentès que la proximitat els atorga un millor coneixement de la realitat i la possibilitat de prendre decisions més efectives.

mostra d'actuació modernitzadora i no només en l'àmbit dels recursos humans. Val a dir que caldrà un esforç important per pal·liar una possible pèrdua de coordinació i de visió global en matèria de gestió de personal.

- 2.- Repensar el rol del Servei de Recursos Humans.** No es tracta de debilitar-los sinó tot el contrari, però reorientant la seva actuació cap el disseny d'objectius, l'assignació eficient dels recursos i l'avaluació dels resultats, és a dir, la planificació dels recursos humans a partir de la situació actual per evitar que la seva gestió es converteixi en un conjunt d'activitats independents unes de les altres, i centrades cadascuna en els seus propis objectius.

Els processos de selecció han d'evolucionar cap a sistemes més adaptats als llocs de treball que cada cop reclamen més d'una major professionalització.

- 3.- Professionalitzar la funció directiva.** El/la directiu/va policial ha de ser conscient del seu paper i posseir les capacitats necessàries per a la direcció de persones, d'acord amb el principi de descentralització de la gestió dels recursos humans. Són aquests directius/ves els que produeixen servei públic i per tant han de ser avaluats no només pel funcionament dels serveis sinó també pels resultats que obtenen i per l'eficàcia i l'eficiència dels seus àmbits de responsabilitat.

La formació directiva ha de ser precisa per aconseguir un impacte positiu en els seus col·laboradors i un impuls decisiu en la gestió d'equips de treball (comunicació, supervisió i avaluació, gestió de conflictes i resolució de problemes, motivació, habilitats relacionals, habilitats de gestió de canvis, ...); tot sota un lideratge i un estil de direcció democràtic-participatiu (confiar en els col·laboradors i interessar-se pel desenvolupament professional i la comunicació). L'Institut de Seguretat Pública de Catalunya i altres centres universitaris han de fer possible la formació dels quadres directius de la Policia de Catalunya.

- 4.- Incidir en els costos.** És un altre aspecte relacionat amb el concepte d'eficiència i associat a la gestió dels recursos humans, precisament si s'ha produït el procés de descentralització i el directiu policial ha assumit i ha interioritzat més i noves responsabilitats, entre d'elles els costos.

- 5.- Flexibilitzar la gestió dels recursos humans.** Estem davant d'una necessitat que serà controvertida i conflictiva, però a la vegada necessària i útil pel Servei Públic. Així, alguns aspectes que regulen les condicions laborals dels agents de policia podrien contemplar :

- 1.- Condicions de les jornades de treball (flexibilitat horària).
- 2.- Jubilacions anticipades.
- 3.- Segones activitats.
- 4.- Flexibilitat en l'assignació a llocs de treball i en els horaris.
- 5.- Reordenament dels períodes de vacances.
- 6.- Salari variable. Una part en funció de la productivitat.

4.1.1.2.- L'armament policial

Les actuals lleis específiques que regulen a les policies locals de Catalunya i al Cos de Mossos d'Esquadra¹¹ defineixen a les seves organitzacions com a institucions armades de caire civil i els agents de policia tenen l'obligatorietat d'anar armats i cal una motivació per exonerar-los d'aquesta responsabilitat¹². Per tant, tot el personal de policia ha de dur o tenir en disposició d'ús l'armament policial adient per realitzar les funcions policials assignades. Aquest armament reglamentari, que s'ha de consignar mitjançant una Instrucció de Servei, serà recepcionat per l'agent en situació administrativa "d'actiu", quan s'acreditin les aptituds (proves mèdiques i psicotècniques periòdiques) i les habilitats i perícia per a la seva utilització (proves pràctiques de manipulació i ús periòdiques). El personal de seguretat adscrit al Cos de Mossos d'Esquadra¹³, amb autorització, també podria dur armament.

Els cossos de les policies locals de Catalunya tenen l'obligació de promoure les revisions psicotècniques als membres de llurs plantilles com a mínim, cada dos anys per detectar disfuncions o anomalies caracterials; així com revisions mèdiques que també cal realitzar-les cada dos anys i que serà causa de retirada de l'arma de foc davant l'existència de malaltia o defecte físic considerats causa de denegació de llicències, permís o tarja d'armes a la legislació vigent sobre armament¹⁴. Cal afegir, atenent a l'article 25 de referit Decret 219/1996, que les policies locals també tenen l'obligatorietat de realitzar dues pràctiques de tir a l'any, sota la supervisió d'instructors/res degudament qualificats. Una qüestió a plantejar és perquè la resta de cossos i forces de seguretat no tenen aquest conjunt d'obligatorietats (reglament específic d'armament, realització de proves psicotècniques i mèdiques, pràctiques de tir) quan el que es pretén és disposar dels millors agents de policia des del punt de vista de la seva capacitat, actitud, aptitud i perícia. Per tant seria desitjable i raonable, com a garantia pel propi agent i per la ciutadania a la qual ha de servir, que tots els agents de policia, indistintament del cos policial al qual pertanyin, estiguessin obligats a superar les proves de capacitat. Un altre aspecte a tractar és el continuat increment de despeses que comporta pels pressupostos de les corporacions locals el compliment d'aquestes obligacions. Els ajuntaments han d'assumir la compra de l'armament, munició i els seus complements; han de finançar les despeses de

11. Vid. **LLEI 10/1994.**, d'11 de juliol, de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, article 10.1.

http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=93461&action=fitxa (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **LLEI 16/1991.**, de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya, article 2.1.

http://www.diba.es/cemical/codibasic/fitxers/Llei_16_91_policies_locales_Catalunya.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

12. Per exemple, incapacitat física i/o psíquica i sempre amb l'autorització de l'autoritat competent.

13. Capítol 3, Apartat 3.5.3.2. de la present Tesi Doctoral, on es defineix la figura de l'agent de seguretat adscrit al Cos de Mossos d'Esquadra. [Apartat 3.5.3.2.](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

14. Vid. **DECRET 219/1996.**, de 12 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'armament de les policies locals, articles 23.1 i 24. http://cepc.gencat.cat/web/conten/home/ms_comite_detica_de_la_policia_de_catalunya/03_normativa_i_jurisprudencia/normativa_estatal_i_autonomica/documents/decret219_1996.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

les dues pràctiques de tir i també han de sufragar la realització de les proves psicològiques als seus agents de policia¹⁵.

La utilització d'altres dispositius de control diferents o complementaris a les armes de foc és un tema prou important que mereix ser analitzat en el Sistema de Policia per a Catalunya. Un exemple el tenim en la implementació de pistoles elèctriques, les quals emeten unes descàrregues elèctriques no letals que immobilitzen temporalment a les víctimes. Un informe realitzat l'any 2004 per tres responsables del Instituto de Medicina Legal de Málaga afirma que : “Tienen la consideración de arma no letal por la poca intensidad de la descarga producida, entre 3 a 5 mA. Como es sabido, el efecto letal de la corriente eléctrica depende de la intensidad y no del voltaje. Se consideran letales, tratándose de corriente alterna y con contacto de al menos 1 segundo, intensidades a partir de 75 a 100 mA que producen fibrilación ventricular, si bien, con 40mA se puede producir pérdida de conciencia”¹⁶.

Des de gener de 2007 el Cos de Mossos d'Esquadra va comprar set unitat del tipus TASER¹⁷ per al Grup Especial d'Intervenció¹⁸ (GEI) però no s'estan utilitzant en l'actualitat. Segons es destaca, la Conselleria d'Interior té la intenció de dotar d'una pistola Taser a cada cap de torn de les comissaries de la policia autonòmica. En canvi, més de 30 policies locals arreu de Catalunya, especialment properes a la costa i amb gran aflluència de turisme, han adquirit més de 150 pistoles TASER¹⁹. Una de les raons per adquirir-les per part de les policies locals són per reduir a persones molt excitades i violentes pel consum d'alcohol i altres tipus de drogues. Segons s'apunta : “La policia ha de tenir diferents eines per reduir una persona bel·ligerant. La TASER suposa la introducció de mètodes menys greus que el tret d'una bala. Són situacions en què el policia podria haver d'utilitzar una arma de foc”²⁰. Al respecte, també s'assenyala que : “Vam decidir adquirir-les després d'una reducció molt violenta d'una persona amb problemes mentals (...) i assegura que té “un

15. Vid. **ORDRE INT/30/2015.**, de 20 de febrer, per la qual es fixen els preus públics de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya. Segons l'article 2.1 apartat e), l'avaluació psicològica per a l'ús d'armes de foc té un cost de 75,00 € per a cada avaluació. Atenent a l'article 2.2, queden exempts de l'abonament dels preus el personal i els col·lectius professionals adscrits al departament de la Generalitat de Catalunya competent en matèria de seguretat pública. Per tant, només els cossos de les policies locals estan obligats a fer les proves d'avaluació psicotècnica per a l'ús d'armes de foc, i en el supòsit de requerir els serveis de l'Institut de Seguretat Pública per realitzar-les implicaria una important despesa. A tall d'exemple, una plantilla policial de 100 agents hauria de pressupostar 7.500,00 € bianualment. <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6820/1407516.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

16. **PALOMO, J.L., RAMOS, V., SANTOS, I.M.**, “Muerte en privación de libertad”, *Cuadernos de Medicina Forense*, núm. 35, 2004, pàg. 42. <http://scielo.isciii.es/pdf/cmfn35/Art04.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

17. Vid. a : **WIKIPÈDIA.**, *Arma de electrochoque*. http://es.wikipedia.org/wiki/Arma_de_electrochoque (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

18. Vid. a : **WIKIPÈDIA.**, *Grupo Especial de Intervención*. http://es.wikipedia.org/wiki/Grupo_Especial_de_Intervenci%C3%B3n (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

19. El preu d'una pistola elèctrica TASER al mercat pot oscil·lar entre els 599,00 € d'un model “Stinger” fins els 1.700,00 € d'un model “X-26 Taser”.

20. **BARQUERO, A.**, “Més de 30 policies locals catalanes ja tenen la polèmica pistola elèctrica”, article publicat a *El Periódico de Catalunya*, edició del dia 26 d'abril de 2014, pàg. 28. Afirmació realitzada pel l'Alcalde de Blanes (Girona) Sr. JOSEP MARIÓ.

efecte molt dissuassori”²¹. Complementant aquesta argumentació, es destaca que : “L’arma evita que s’hagi de fer reduccions molt més dures i que poden lesionar el detingut i els agents”²². L’habilitació per poder dotar a les policies locals d’aquest tipus d’armes la trobem a l’article 9 del Reglament d’armament : “Els Alcaldes podran dotar els membres de la seva policia locals d’altres mitjans de defensa quan estiguin previstos en els reglaments interns i homologats per les autoritats competents”. L’adquisició per part de la Policia de Catalunya d’aquests tipus d’armament seria molt costosa econòmicament, però si que podria ser assumible l’adquisició d’un número adequat de pistoles per dotar a aquelles unitats de seguretat ciutadana i d’intervenció especialitzada, amb la finalitat de disposar d’un element intermedi entre una arma de foc i una defensa personal (de fusta, goma o extensible tipus ASP²³). La tinença d’aquest armament elèctric podria millorar la seguretat dels agents, ja que davant d’una situació de risc on cal immobilitzar a una persona, l’ús d’aquest armament no causa un risc innecessari a l’agent ni un ús desproporcionat de la força en la persona detinguda. En qualsevol cas és necessari un protocol d’ús molt rigorós, ja que si s’utilitza inadecuadament pot causar greus perjudicis. També haurà de ser obligatòria una exhaustiva formació dels agents sobre el coneixement i prestacions de l’arma i el seu ús, especialment en referència a qui no s’ha de disparar (nens, persones grans i dones embarassades) i en quines circumstàncies.

Un altre aspecte força controvertit arreu de qualsevol gestió de l’Ordre Públic és la utilització de pilotes de goma per part de les unitats especialitzades per disoldre o mantenir a distància a manifestants. El Parlament de Catalunya i en la seva Comissió d’Interior va aprovar el 12 de juliol de 2012, sessió núm 20, la Resolució 716/IX²⁴ mitjançant la qual es demanava al Cos de Mossos d’Esquadra un informe sobre l’ús de pilotes de goma, fet que va decaure davant l’avançament de les Eleccions per part del President de la Generalitat i la conseqüent finalització de la IX legislatura. No obstant, el Govern va impulsar un estudi tècnic per donar resposta al compromís adquirit en seu parlamentària. Amb el nou Govern investit, el Parlament de Catalunya va constituir la *Comissió d’Estudi dels Models de Seguretat i Ordre Públic i de l’Ús de Material Antiavalots en Esdeveniments de Masses*²⁵ (CEMSOPUM), la qual va publicar les seves conclusions el 25 de

21. BARQUERO, A., “Més de..., op. cit., Comentari realitzat pel Sr. XAVI MUÑOZ, cap de la policia local de Caldes de Malavella.

22. BARQUERO, A., “Més de..., op. cit., L’argument l’ha realitzat el Sr. PERE ANGLADA, cap de la policia local d’Argentona (Barcelona).

23. Vid. **REAL DECRETO 137/1993.**, de 29 de enero, por el que se aprueba el Reglament de Armas, article 5.1c. El bastó policial és un arma exclusivament policial.

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-1993-6202 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

24. Vid. **RESOLUCIÓ 716/IX.**, del Parlament de Catalunya, sobre la presentació d’un informe relatiu a l’ús de bales de goma pels Mossos d’Esquadra. <http://www.parlament.cat/activitat/bopc/09b364.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

25. Vid. a : **PARLAMENT DE CATALUNYA.**, *Comissió d’Estudi dels Models de Seguretat i Ordre Públic i de l’Ús de Material Antiavalots en Esdeveniments de Masses*, Diari de Sessions.

novembre de 2013²⁶, en el sentit que es recomana "desenvolupar un model, pel que fa al manteniment de l'ordre públic en esdeveniments de masses, que romanguí basat en el manteniment de la distància i la mobilitat de les unitats policials". Cal desenvolupar la mediació en situació de conflicte per part de les unitats antiavalots, com es fa en altres indrets europeus i aprofundir en la especialització i la formació contínua dels agents que han de prestar aquests serveis, els quals haurien de romandra a la Unitat durant un període de temps limitat. L'informe insta a que : "Es retirin de l'arsenal del Cos de Mossos d'Esquadra, de forma definitiva i immediata, els projectils de cautxú i viscoelàstics, així com els brocals que adapten les escopetes policials per al seu llençament, i els sistemes específicament dissenyats per al seu llançament". També s'encarreguen l'elaboració d'informes específics sobre l'ús de gasos fumígens, lacrimògens o altres eines químiques similars, i es recomana que no es posin en servei plataformes llançadores d'aigua a pressió. També es recomana garantir la traçabilitat de les armes i municions de tot tipus, informatitzar l'inventari que cada unitat en fa amb caràcter posterior a cada actuació, millorar la geolocalització de cada unitat policial en funcions de manteniment de l'ordre públic, per facilitar les tasques posteriors d'investigació.

Algunes investigacions sobre l'ús de tecnologies i armament no letal per a la contenció de masses i el manteniment de l'ordre públic proposen la utilització de municions d'impacte (projectils d'escuma, canyons d'aigua); dispositius per a la reducció de la marxa i la detenció de vehicles (xarxes, escuma rígida); generadors acústics de llarg abast i microones d'alta potència. Caldrà constatar la seva legalitat, el potencial danys que poden causar a les persones i l'eficàcia en els resultats perseguits.

4.1.1.3.- Les noves tecnologies

Les organitzacions policials han de continuar implementant les noves tecnologies per millorar la prestació de serveis, el tractament de la informació i l'intercanvi de dades policials. En aquest sentit, JAUME CURBET ens feia un breu resum de l'evolució tecnològica en les organitzacions policials, com podem veure a continuació :

---

http://www.parlament.cat/web/documentacio/publicacions/diari-comissions?p_format=L&p_entorn=T&p_tipus_contingut=PUB_DSPCC&p_fw=&p_pagina=1 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

26. Vid. a : **PARLAMENT DE CATALUNYA.**, Informe de la Comissió d'Estudi dels Models de Seguretat i Ordre Públic i de l'Ús de Material Antiavalots en Esdeveniments de Masses, publicat el 25 de novembre de 2013, Butlletí del Parlament. <http://www.parlament.cat/activitat/bopc/10b198.pdf> - page=3 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Taula núm. 16

Tecnologia de vigilància	De la càmera fotogràfica a la detecció per satèl·lit
Tecnologia d'identificació	De les empremtes digitals a l'anàlisi d'ADN
Tecnologia de gestió de la informació	Del fitxer en paper a la base de dades informatitzada
Tecnologia de la comunicació	De les cabines telefòniques al fax
Tecnologia de l'administració	De la màquina d'escriure a l'edició assistida per ordinador
Tecnologia d'intervenció	Les armes : de la defensa al bastó elèctric
Tecnologies de mobilitat	De la bicicleta a l'helicòpter

Font: CURBET, J., *El rei nu. Una anàlisi de la (in) seguretat ciutadana*, CCG Edicions, pàg. 131, 2010.

Com s'assenyalava en referència a les noves tecnologies : "Les organitzacions de policia han vist revolucionada la seva capacitat d'acció per efecte de la implantació de les noves tecnologies de la informació i la comunicació en el treball policial i, en particular, pels sistemes de tractament i intercanvi informatitzat de dades"²⁷. Les accions preventives i de control en el espai públic mitjançant les noves tecnologies esdevenen necessàries per millorar els estàndards d'eficàcia policial i de percepció de seguretat de la ciutadania. En aquest sentit, la Ley Orgánica 4/1997²⁸, de 4 d'agost, reguladora de la utilització de les videocàmeres per les forces i cossos de seguretat en els espais públics : "Estableix els requisits que han de complir les forces i cossos de seguretat per tal d'utilitzar càmeres de videovigilància en espais públics per a l'exercici de les seves funcions, així com el règim de conservació i consulta de les filmacions per part dels ciutadans afectat"²⁹.

La millora de les organitzacions policials no s'ha d'associar només a la quantitat d'efectius policials necessaris per a la prestació de les funcions policials, sinó a la millora qualitativa en la prestació dels serveis i en l'eficàcia d'assoliment dels objectius determinats. En el necessari equilibri d'eficiència entre els resultats que es volen aconseguir i els recursos humans i materials que es disposen, les tecnologies són determinants. L'ús de dispositius de telefonia mòbil que incorporen un ràpid accés a les xarxes informàtiques permeten la transmissió i recepció de dades en qualsevol indret i instant. Els

27. CURBET, J., *El rei nu. Una anàlisi de la (in) seguretat ciutadana*, CCG Edicions, 2010, pàg. 130.

28. Vid. **LEY ORGÁNICA 4/1997**, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per les Forces i Cossos de Seguretat en llocs públics. <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1997-17574> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

29. GUILLÉN, F., *Policia i seguretat*, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, Servei de Publicacions, 2012, pàg. 48.

aplicatius informàtics de gestió del coneixement i planificació de la seguretat, les càmeres de visualització i/o grabació, la millor adaptació dels vehicles policials a cadascuna de les funcions que han de realitzar, els dispositius de control del trànsit i de la seguretat ciutadana, el posicionament georeferenciat, etc... són alguns exemples de la importància que té la tecnologia per als cossos de policia. El Sistema de Policia per a Catalunya ha de garantir aquestes noves tecnologies i una adequació i adaptabilitat a les properes, però sobre tot, ha de ser capaç i ha de fer possible que totes les organitzacions policials puguin compartir aquestes eines tecnològiques i la informació que generen per facilitar el treball en xarxa i incrementar la intel·ligència policial.

4.1.1.4.- L'experiència de les "Task Force"

La "Task Force" és un grup de treball que s'estableix com a equip per treballar conjuntament en l'assoliment d'un objectiu en un període de temps limitat. Aquest grup, que hauria d'estar format per no més gran de dotze persones, reuneix un conjunt d'habilitats per realitzar eficaçment tasques a curt termini. La seva composició pot ser multidisciplinària, els seus membres provenen de diferents parts de l'organització i són persones expertes en la matèria i valuoses per la contribució que poden fer a l'equip. La creació d'un grup "Task Force" ha de respondre a la necessitat d'abordar situacions o projectes complexos i que requereixen de l'aportació de diferents visions perspectives. És necessari definir amb claretat els objectius i la finalitat del projecte així com les funcions i responsabilitats de cada membre de l'equip i la calendarització dels treballs. La dedicació a l'equip ha de ser plena, assegurant-se que cada membre té el temps i el suport organitzatiu per dur a terme la seva funció.

Arrel de l'accident del transbordador espacial "Challenger"³⁰ i a instància del President del Govern Nord-Americà es va crear un grup d'experts per investigar-lo (la Comissió Rogers³¹). Gràcies a la multidisciplinarietat i capacitat de l'equip d'investigació es van extreure les conclusions sobre la causalitat de l'accident, provocat per un conjunt d'errors³². MANUEL BALLBÉ

30. L'accident es va produir el dimarts dia 28 de gener de 1986 al 73 segons del seu enlairament. Els set membres de la tripulació van morir i la causa del accident s'atribueix al defectuós funcionament de les juntes tòriques, que asseguren l'estanquitat dels coets acceleradors.

31. Vid. a : **PRESIDENTIAL COMMISSION USA.**, *Report of the Space Shuttle Challenger Accident*, in compliance with Executive Order 12546, de 3 de febrer de 1986.

<http://science.ksc.nasa.gov/shuttle/missions/51-l/docs/rogers-commission/table-of-contents.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

32. A l'informe de conclusions es destaquen un conjunt d'errades que van propiciar l'accident :

- 1.- Corrents de vent van eliminar l'escòria del combustible (alumini) que segellava el forat del tanc dret i provocava la pèrdua de combustible.
- 2.- L'aplicació de baixa qualitat dels segells.
- 3.- Les temperatures inusualment baixes.
- 4.- La sobrecompresió repetida de les juntes tòriques durant el muntatge.
- 5.- La manca d'inspecció de Control de Qualitat.
- 6.- La manca de sistemes de verificació per part de la NASA.

argumenta, com a exemple de Dret administratiu global, la Financial Action Task Force (FATF) : "Pone de manifiesto la eficacia de la interacción entre Administraciones de seguridad y la creación de unos estándares de prevención del blanqueo de capitales" ³³.

La creació d'equips de treball Task Force per ser un interessant instrument d'anàlisi i de resolució de problemes complexos pel Sistema de Policia per a Catalunya. Des d'una definició metodològica sobre l'objecte, membres, recursos i temporalització del projecte, pot ser una eina de gran utilitat per a la prevenció i investigació de totes les àrees de la seguretat. La multidisciplinarietat dels membres del equip posen en valor als cossos de policia de Catalunya i a aquelles àmbits del coneixement que hagin estat requerits.

4.1.2.- Un Sistema de Policia encarat a l'obtenció de resultats

El Sistema de Policia per a Catalunya ha d'orientar els seus objectius a resoldre els problemes que té o pot tenir la nostra societat, amb vocació de millorar les actuacions policials i reformar les seves organitzacions per adaptar-les a les necessitats. Com s'ha destacat, els resultats que la policia ha aconseguit han tingut : "Un efecte moderat sobre la delinqüència però un major efecte sobre la relació entre la policia i la comunitat" ³⁴.

I per poder diagnosticar l'estat de la seguretat pública, cal aplicar tècniques que ens ho permetin mesurar : "La dimensió objectiva del fenomen de la inseguretat ciutadana es fonamenta en la probabilitat estadística (mesurada, bàsicament, a través de les enquestes de victimització) que tenen les persones de ser víctimes d'algun o varis tipus de delictes, és a dir, en el risc real; de manera que pot parlar-se, en pluralitat, de l'existència d'una vulnerabilitat –una exposició al perill- que no sempre ni necessàriament es correspon amb el nostre temor al delictes (basat en el risc percebut)" ³⁵.

Entre les diverses formes d'organitzar les activitats policials i a tall d'exemple, el model de la policia orientada a la resolució de conflictes que ens planteja GOLDSTEIN, J. ³⁶, afirma que : "Molts dels problemes que acaben a les mans de la policia ho fan perquè no s'han trobat altres mitjans o serveis per solucionar-los. Són els problemes residuals de la societat. En conseqüència, esperar que la policia els solucioni o els elimini és esperar massa. És més

7.- Subestimació dels ingeniers sobre la possibilitat d'accident.

8.- Manca de fèrrea voluntat d'aturar l'enlairament.

9.- Manca d'un sistema d'avortament d'enlairament quan ocorren descompressions o anomalies.

10.- Manca d'un pla d'emergència quan el transbordador corre perill al moment de l'enlairament.

33. BALLBÉ, M., "El futuro del Derecho Administrativo en la globalización : entre la americanización y la europeización", *Revista de Administración Pública*, núm. 174, 2007, pàg. 252.

34. GREENE, J.R., "La policía de proximidad en Estados Unidos : cambios de naturaleza, estructura y funciones de la policía", *Justicia Penal Siglo XX*, pàg. 349.

35. CURBET, J., *Inseguridad ciudadana : Víctimas y Chivos Expiatorios*, pàg. 3.

36. GOLDSTEIN, J., *Problem-Oriented Policing*, Nova York : Mc Grau-Hill, 1990.

realista intentar reduir-ne el volum, prevenir-ne la reiteració, disminuir-ne el sofriment i minimitzar qualsevol altre aspecte advers que puguin produir”³⁷.

Els estudis indiquen que les accions reactives de la policia, sustentades amb un gran número d'efectius, amb patrullatges aleatoris sense uns objectius predeterminats, no han contribuït a millorar els resultats esperats. Tot indica que els esforços locals en matèria policial s'haurien d'orientar cap a patrullatges més dirigits i cap a la resolució de problemes en llocs d'alta conflictivitat. Aquesta acció policial local tindria un efecte moderat sobre la delinqüència però un major efecte sobre la relació entre la policia i la comunitat. I és que molts problemes acaben a la policia perquè no s'han trobat altres estratègies per solucionar-los i seria poc realista esperar solucions només des de l'estament policial.

Els objectius que persegueix la policia orientada a la resolució de problemes són : “Increment de la capacitat de les comunitats de resistir i prevenir el delicte i el desordre social; la creació d'una relació més harmoniosa entre policia i ciutadans que inclogui algun poder compartit en el disseny de la política policial i les prioritats tàctiques; la reestructuració del servei policial connectant-lo amb els altres serveis municipals; la reforma del model organitzatiu policial i, finalment, la creació de funcions més complexes i més àmplies per l'agent de policia”³⁸.

Les accions policials s'adrecen per aconseguir : “La creació de valor públic entesa com a generació de condicions de desenvolupament col·lectiu i de benestar social, i l'orientació de l'acció pública a la consecució de l'interès general”³⁹. Una bona definició de la missió de la Policia de Catalunya ha de permetre anar reorientant el treball, entre els procediments i processos i els resultats de l'acció de govern. Es pretèn capacitar a les organitzacions públiques en la consecució dels resultats esperats, implicant valors, normes i models de comportament. Establir normes ha de contribuir a fomentar la responsabilitat dels servidors públics en la seva contribució als resultats. Si posem un exemple de deficient definició de missió, PETER F. DRUCKER afirma que : “Quasi tots els centres hospitalaris que coneix manifesten que la seva missió és vetllar per la salut, però aquesta definició és errònia, per què l'hospital no s'ocupa de la salut, sinó de la malaltia. Les persones podem cuidar-nos no fumant, no bevent gaire, anant a dormir d'hora, controlant-nos el pes, etc. i l'hospital només intervindrà quan tot això falli”⁴⁰.

L'estudi dels factors que causen els problemes es detecten mitjançant l'anàlisi. L'eficàcia policial passa per una combinació, des d'un model

37. GOLDSTEIN, H., “Millorar la funció policial : Un enfocament orientat als problemes”, *Apunts de seguretat*, núm. 9, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàg. 33.

38. GREENE, J.R., “La policia...”, op. cit., pàg. 351.

39. SERRA, A., *La gestió per a resultats en les organitzacions públiques*. Barcelona. *Els escenaris de la gestió pública del segle XXI*, Escola d'Administració Pública de Catalunya, 2007, pàgs. 108-109.

40. DRUCKER, P.F., *Organitzacions sense ànim de lucre. Gestió : teoria i pràctica*, Barcelona, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 2000, pàg. 18.

comunitari, de plantejaments policials adreçats a la resolució de problemes, serveis focalitzats i patrullatges aleatoris amb resposta policial ràpida. Aquest model de proximitat és la referència bàsica i generalitzada de prevenció perquè, com s'assenyala : "És eficaç en la reducció de la por i en la detecció i prevenció de la petita delinqüència i problemes de desordre urbà. És a més un model que restaura la confiança del públic en la policia i, indirectament, en l'Estat. Malgrat tot, no és un model gaire eficaç en la lluita contra la delinqüència greu" ⁴¹. Com s'argumentava : "Tot i que el debat sobre l'increment de l'eficàcia policial es mantingui, generalment, entorn del creixement dels seus efectius, no és gens clar que un augment de recursos humans assignats a la policia es tradueixi, directament, en un increment proporcional de personal disponible a causa de les reduccions massives del temps de treball efectiu (no només per la reducció d'hores de feina sinó també per l'augment dels dies de permís concedits en compensació per les hores extres sense remunerar" ⁴².

La nostra societat incrementa cada dia els nivells d'exigència cap a les seves administracions públiques i, de forma especial, cap els serveis de policia. La seqüència de demandes ("menys impostos, més serveis i més qualitat") sembla, a priori, del tot impossible de donar resposta : "Cal actuar ràpidament i estar preparats per la innovació sistemàtica, i això s'aconsegueix incorporant al funcionament de l'organització una tasca de recerca constant d'oportunitats, tant internes com externes. Els canvis s'han de veure com indicis de noves oportunitats per introduir innovacions. Per a incorporar aquesta mecànica a l'organització, cal que el cap que la dirigeix comenci a donar exemple. Així doncs, ens hem de preguntar com podem incorporar mètodes d'alliberar l'energia necessària per a prendre i executar les decisions innovadores oportunes i, alhora, estimular el personal a tirar endavant l'operació sense abaixar la guàrdia mentre duri el procés de transformació" ⁴³. Com s'apunta, hem de mirar a l'exterior en primer terme per trobar oportunitats, perquè : "Els sistemes d'informació habituals no descobreixen les oportunitats, sinó els problemes; informen sobre el passat i la majoria responen preguntes que ja ens havíem formulat" ⁴⁴.

El concepte de gestió per a resultats hem d'entendre'l com : "Una eina conceptual, cultural i operativa que pot permetre a les organitzacions públiques reordenar el pes de la seva orientació de treball entre els processos i els procediments i els resultats de l'acció de govern. Es situa en l'àmbit de l'aprofundiment en la disciplina de la gestió pública entesa com a eina indispensable per assegurar l'èxit de la política i de les polítiques públiques"

41. BODEMER, K., "Els problemes actuals de seguretat a l'espai europeu : inseguretat pública, terrorisme internacional i crim organitzat", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 16, 2006, pàg. 47. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121648/172162> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

42. CURBET, J., *El rei...*, op. cit., pàg. 157.

43. DRUCKER, P.F., *Organitzacions sense...*, op. cit., pàg. 24.

44. DRUCKER, P.F., *Organitzacions sense...*, op. cit., pàg. 24.

⁴⁵. Per tant s'ha d'anar construint al voltant de la idea de reforçar la qualitat i aportar capacitació a les organitzacions policials per aconseguir, mitjançant la gestió del procés de creació de valor públic, la consecució del resultat esperat per al conjunt d'objectius establerts en el programa de govern, referent principal i cabdal de l'acció pública.

Per assolir els resultats esperats, el comportament dels servidors públics és un factor clau d'èxit⁴⁶. Es requereix d'un sistema de valors que asseguri un acompliment de responsabilitats orientat a comportaments plenament compromesos amb la idea de valor públic i de primacia de l'interès general⁴⁷. Tanmateix cal donar-nos d'un sistema d'incentius equivalent al sistema de sancions que ens permetin facilitar la implementació d'instruments vinculats a l'avaluació i a la gestió directiva. Si fem un paral·lelisme entre els serveis públics i les entitats sense ànim de lucre, és molt interessant el concepte que PETER F. DRUCKER fa del que anomena “la causa moral”. Ens diu que : “Tot allò que es fa en una entitat sense ànim de lucre té una causa moral i que, per tant, s'ha de continuar tant si dona resultats com si no”⁴⁸.

ALBERT SERRA, en el document sobre la gestió per a resultats en les organitzacions públiques, ens defineix uns conceptes bàsics des de la lògica de gestió per a resultats. Així l'eficàcia hem d'entendre-la com : “Tractar d'aconseguir l'objectiu, sense reparar en els mitjans. Una proposta necessària en la seva primera part però, en aquests moments, clarament insuficient per als reptes que té plantejats la gestió pública. Des de la gestió per a resultats, l'eficàcia és un requeriment imprescindible però absolutament insuficient”⁴⁹. El concepte de productivitat es tractat per l'autor com : “Un dels pocs mecanismes que poden permetre el creixement de la producció pública sense incrementar-ne el consum de recursos (o sigui, sense augmentar impostos) (...) El desenvolupament organitzatiu (millora organitzativa, capacitació, innovació tecnològica, inversió en capital, ...) pot aportar, també al sector públic, increments de capacitat productiva sense necessitat d'incrementar els recursos pressupostaris”⁵⁰.

Per poder mesurar les accions de la Policia de Catalunya cal incorporar indicadors de gestió i rendiment, ja que : “Les mesures tradicionals de casos resolts o el nombre de detencions es fan insuficients o massa generals per ponderar els objectius traçats; per aquest motiu es recorre a criteris de rendiment i eficàcia més específics : presència policial (nombre de vegades

45. SERRA, A., *La gestió...*, op. cit., pàg. 99.

46. BALLBÉ, M., en l'article “Un buen modelo de seguridad. Un debate de fondo en la campaña electoral”, *article al diari El Periódico de Cataluña*, 23/05/2007, ens argumenta que : “Los éxitos de la seguridad pasan más por políticas menos vistosas y menos represivas y por un trabajo activo con el tejido asociativo y con el reconocimiento a los profesionales que saben que nuestra seguridad depende menos de alarmismos y más del activismo y de la integración de la comunidad”.

47. Vid. Concepte d'interès públic a l'obra de MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de Derecho Administrativo*, Editorial Aranzadi, S.A., 2012, pàg. 75.

48. DRUCKER, P.F., *Organitzacions sense...*, op. cit., pàg. 103.

49. SERRA, A., *La gestió...*, op. cit., pàg. 120.

50. SERRA, A., *La gestió...*, op. cit., pàg. 120.

que una patrulla transita per un lloc determinat), contactes amb habitants del sector de patrullatge, nombre d'identificacions, actuacions en zones conflictives, actuacions per delictes, distribució de delictes segons l'horari, percepció per part de la ciutadania sobre la policia o sobre plans concrets a la població, temps de resposta a trucades d'emergència o sol·licitud d'atenció, etc." ⁵¹. Per aconseguir els resultats esperats cal detectar i analitzar quines són les problemàtiques per poder-les fer front. Pels serveis policials: "El paper de l'anàlisi en la solució de problemes és vital perquè implica l'estudi en profunditat dels factors subjacents que causen els problemes relacionats amb el desordre i la delinqüència i a través del qual es poden fer valoracions per determinar la rellevància i l'èxit de les respostes" ⁵².

Hem de tenir present que per abordar els reptes futurs, el Sistema de Policia per a Catalunya ha de dotar-se d'anàlisi sistemàtic d'allò on vulgui intervenir i els efectes produïts per les diferents intervencions de seguretat. Això implica que el coneixement de la delinqüència, l'incivisme, la por i la qualitat de vida sigui un requisit previ per poder intervenir en la complexa actualitat social. El sistema de policia ha de promoure l'anàlisi de problemes relacionats amb la seguretat pública des d'una perspectiva global i més enllà dels esforços exclusius de la policia per solucionar-los. Per tant, cal proveir-se de: "Recursos en el camp de l'intercanvi de dades i en la integració de les dades per tal de facilitar que els analistes de programes integrin diverses fonts de dades (tant qualitatives com quantitatives) amb vista a examinar un problema des de perspectives diverses" ⁵³. Cal fer una interpretació prudent de les xifres que s'utilitzen com a indicadors d'eficàcia policial. Així: "Un increment dels delictes coneguts per la policia pot assenyalar una millora de la seguretat, i a l'inrevés: hi ha disminucions que ens haurien de preocupar. L'increment de delictes coneguts pels Mossos d'Esquadra quan es feien càrrec d'un nou territori de desplegament no indicava un increment de la delinqüència, sinó un augment de la confiança en els serveis policials; i l'augment de les denúncies de maltractaments a la parella enregistrat els darrers anys no autoritza a parlar d'un augment de la victimització: reflecteix un aflorament de la violència oculta, impulsat per la transformació dels valors socials i els canvis en la normativa penal. Per contra, les escasses denúncies d'agressions físiques o sexuals entre menors són inquietants, ja que no assenyalen l'existència del problema, sinó la seva ocultació. Simplement no es denúncies

51. ANTILLANO, A., "Les noves polítiques de seguretat: el cas de Barcelona. Generalitat de Catalunya. Experiències de gestió de la seguretat: des dels models de proximitat a l'ús de la tecnologia", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 10, pàg. 83.

52. BOBA, R., "L'anàlisi de problemes en la funció policial", *Apunts de seguretat*, núm. 9, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàg. 64.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

53. BOBA, R., "L'anàlisi...", op. cit., pàg. 85.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

i alguns sospitem que entre les agressions no denunciades pot haver-hi fets greus”⁵⁴.

Després de nombrosos anys de recerca, no s’ha pogut mesurar l’impacte que té el nombre de policies sobre els nivells d’inseguretat : “El dimensionament de les plantilles s’estableix, sobre tot, a partir de la demanda de serveis i de les condicions de treball dels agents, de manera que un augment de la inseguretat estimula el creixement de les plantilles, però no s’ha pogut determinar l’efecte posterior d’aquests increments sobre l’evolució de la delinqüència. L’augment del nombre d’agents condiona les característiques dels operatius i ho fa a cada organització de manera diferent, dificultant les comparacions vàlides (...). Això no suposa que aquests increments resultin inadequats : poden ser necessaris per atendre una demanda creixent, o per millorar la qualitat dels serveis, però no s’haurien de generar falses expectatives per que fa a l’impacte final sobre els nivells de la delinqüència, l’incivisme o els sentiments d’inseguretat. Tal i com s’ha dit reiteradament, aquests fenòmens són multicausals i la contribució específica de la policia a la seva resolució és parcial i pot ser limitada”⁵⁵. Per tant, veiem que avui en dia no es disposa de sistemes que permetin mesurar l’eficàcia de la policia amb rigorositat. En l’actualitat i per anar aconseguint uns òptims resultats, es parla de fer “quasi experiments”⁵⁶.

Avui en dia encara perdura el model estàndard d’actuació policial que es fonamenta en : “Centrar la policia en l’eradicació de la delinqüència, aplicar la ciència i la tecnologia a les tasques policials, i gestionar l’organització de manera centralitzada, jeràrquica i racional. I aquests principis reposaven sobre unes estratègies d’intervenció que gairebé s’han mantingut fins avui : el patrullatge aleatori per demarcacions, la resposta ràpida als requeriments ciutadans i la investigació dels delictes coneguts”⁵⁷. Sobre el patrullatge aleatori es parteix de la premissa no empírica i mai demostrada que la presència de policies uniformats a la via pública dissuadeix la delinqüència i la percepció d’inseguretat de la ciutadania.

Un altre aspecte important és la rapidesa dels serveis policial davant una demanda / requeriment ciutadà. Com es destaca : “No es tracta d’arribar al més aviat possible, sinó de planificar el contacte en funció de les

54. GONDRA, J., “Sobre l’eficàcia dels serveis policials”, Apunts de seguretat, núm. 9, Generalitat de Catalunya, Departament d’Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàg. 8.

http://interior.gencat.cat/web.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

55. GONDRA, J., “Sobre l’eficàcia...”, op. cit., pàgs. 8-9.

http://interior.gencat.cat/web.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

56. GONDRA, J., “Sobre l’eficàcia...”, op. cit., pàg. 9.

http://interior.gencat.cat/web.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

57. GONDRA, J., “Sobre l’eficàcia...”, op. cit., pàg. 11.

http://interior.gencat.cat/web.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

característiques del fet. En certs casos la resposta ràpida pot tenir una importància crítica, però també hi ha multitud d'assumptes que es poden tractar a una hora convinguda o telefònicament (...) El model català de policia podria tenir alguns avantatges respecte als models anglosaxons. L'existència de dos cossos policials sobre un mateix territori, amb serveis delimitats per llei i conveni, genera una distribució de responsabilitats i, per tant, una diferenciació de les respostes en funció del tipus de fet”⁵⁸.

Es presenten força interessants els plantejaments que s'han fet als Estats Units d'Amèrica, de la mà de SKOGAN i FRYDL, sobre els resultats de les avaluacions revisades atenent a dos eixos : diversificació dels instruments i focalització de les intervencions⁵⁹.

Taula núm. 17

L'eficàcia de les estratègies policials

Diversificació dels instruments	Diversificació alta També coerció	Polícia comunitària <u>Proves escasses o nul·les d'eficàcia</u> - Contactes impersonals (cartes, etc.) <u>Proves febles o intermèdies d'eficàcia</u> - Contactes personalitzats - Millora de les relacions - Patrullatge a peu (disminució dels sentiments d'inseguretat)	Resolució de problemes <u>Proves moderades d'eficàcia</u> - Estratègies de resolució de problemes <u>Proves fortes d'eficàcia</u> - Resolució de problemes a punts negres focalitzats
	Diversificació baixa Sobretot coerció	Model estàndard <u>Proves escasses o nul·les d'eficàcia</u> - Incrementos de plantilla - Patrullatge aleatori - Resposta ràpida - Investigacions rutinàries	Serveis focalitzats <u>Proves inconsistents o febles d'eficàcia</u> - Investigació de reincidents <u>Proves moderades o fortes d'eficàcia</u> - Patrullatge de punts negres - Vigilàncies focalitzades
		Focalització baixa Intervencions genèriques	Focalització alta Intervencions específiques
Focalització de les intervencions			

58. GONDRA, J., “Sobre l'eficàcia..., op. cit., pàg. 17.

http://interior.gencat.cat/web.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

59. GONDRA, J., “Sobre l'eficàcia..., op. cit., pàg. 20.

http://interior.gencat.cat/web.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Des del punt de vista de l'eficàcia policial, els estudis indiquen que : “Les operacions especials (crackdowns) adreçades a controlar fenòmens aguts o recurrents d'inseguretat, han demostrat que redueixen a curt termini la delinqüència i l'incivisme, especialment quan la focalització és precisa”⁶⁰. L'anàlisi del patrullatge focalitzat, sota la vessants d'estudis experimentals o quasi experimentals centrats en punts on s'acumulen intervencions policials, denoten que : “Set dels nou estudis enregistraven reduccions de la delinqüència i de l'incivisme (...). Es van detectar, fins i tot, beneficis imprevistos en les àrees properes als punts negres (...). El patrullatge focalitzat constituïa una alternativa operacional immediatament disponible”⁶¹.

4.1.3.- L'avaluació de la gestió de la Policia de Catalunya

Per poder diagnosticar la seguretat pública del nostre País, cal aplicar tècniques que ens permetin mesurar quin és el seu estat. L'establiment de criteris i quadres d'indicadors comuns per a la Policia de Catalunya que permetin avaluar a les organitzacions, les seves accions i els resultats aconseguits⁶² són imprescindibles per millorar i rendir comptes a la ciutadania.

Una de les conseqüències d'estar en un context de limitacions o manca de recursos és la necessitat de prioritzar, de prendre decisions orientades a l'adaptació i el Sistema de Policia de Catalunya n'és un bon exemple. Per tenir el millor criteri de prioritització cal partir de l'avaluació, de disposar de les dades que permetin generar coneixement i prendre decisions, dades per relacionar-les i trobar les mesures de causa-efecte. Aquesta avaluació ha de servir per orientar, per definir estratègies, i no ha d'estar només al servei de la justificació sinó també a favor de la intervenció. Per que, al nostre entendre, l'avaluació de les accions públiques sempre ho ha fet la ciutadania i quasi sempre ha pres mesures al respecte⁶³.

En aquesta línia i com a exemple, el Cercle de Comparació Intermunicipal de Policia Local⁶⁴, iniciat a l'any 2006, és un instrument pensat per donar suport als municipis que presten servei de seguretat pública mitjançant la policia local. Actualment, més de seixanta poblacions de la província de Barcelona comparteixen quadres comuns d'indicadors que faciliten una

60. GONDRA, J., “Sobre l'eficàcia...”, op. cit., pàg. 20.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

61. GONDRA, J., “Sobre l'eficàcia...”, op. cit., pàg. 22.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

62. L'assoliment dels objectius no implica necessàriament millorar la problemàtica.

63. Per exemple, la neteja. Quan els carrers no estan prou nets, la ciutadania canalitza la mancança mitjançant queixes a l'administració o altres accions que posen de manifest la seva avaluació negativa de la prestació del servei públic.

64. Vid. a : **DIPUTACIÓ DE BARCELONA.**, *Cercle de Comparació Intermunicipal de Policia Local*, Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, 2006 al 2010. http://www.diba.cat/web/menugovernlocal/cci_policiallocal (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

diagnosi sobre la situació de l'organització policial en referència a les demés, proposant-se accions de millora per a cada municipi.

Els àmbits de treball són quatre :

- 1.- **Dimensió encàrrec polític/estratègic** : relacionats amb l'assoliment dels objectius finals del servei, així com la qualitat del servei.
- 2.- **Dimensió usuari/client** : relacionats amb l'ús que fan els usuaris/clients del servei i la seva satisfacció.
- 3.- **Dimensió valors organitzatius/recursos humans** : indicadors relacionats amb el model organitzatiu i de gestió, així com dels recursos humans.
- 4.- **Dimensió econòmica** : s'expressa l'ús dels recursos necessaris per donar el servei, els seus costos associats, així com les fonts de finançament del servei.

La necessitat d'avaluació també justifica la millora dels serveis públics. I és que : “El que no es pot mesurar no es pot avaluar, i el que no es pot avaluar no es pot millorar” ⁶⁵. Sota la premissa d'aquesta reflexió, les polítiques públiques en matèria de seguretat humana han de posar l'accent en com intervenir per poder mitigar la problemàtica existent i, per tant, en com avaluar la necessitat de serveis o prestacions que cal dur a terme (treatment needs⁶⁶). DAVID CASADO argumenta que : “Un problema social pot conceptualitzar-se com l'existència d'una discrepància entre allò que és (l'estat actual) i allò que hauria de ser (l'estat desitjat). L'objectiu de la política pública consistiria en modificar l'estat actual de coses, mitjançant el conjunt d'intervencions que es prevegin en cada cas, per tal d'aproximar-nos a la situació desitjada” ⁶⁷. L'abordatge es podria fer des de la millora de processos organitzatius, és a dir, des de plantejaments de millora contínua. L'autor es pregunta perquè cal avaluar les polítiques públiques : “Quantes persones no poden tenir cura d'elles mateixes?. Quines són les seves característiques?. Com es defineixen les propostes d'intervenció que milloraran el punt de partida?. La raó de ser de qualsevol política pública és mirar de donar resposta a una determinada problemàtica o necessitat social. Realitzar un bon diagnòstic d'aquesta problemàtica és un requisit fonamental per tal de dissenyar polítiques efectives. Atès que aquestes necessitats evolucionen, cal avaluar-les constantment i fer els ajustaments oportuns de les polítiques ja en marxa” ⁶⁸.

Un altre exemple d'estudis avaluatius i de millora organitzacional és la xarxaCORH, també anomenada Comunitat de Recursos Humans. És una plataforma formada pels responsables de recursos humans de més de setanta ens públics locals de més de 12.000 habitants de la província de

65. Vid. a : DIPUTACIÓ DE BARCELONA., *Cercles de...*, op. cit.

http://xarxaenxarxa.diba.cat/sites/xarxaenxarxa.diba.cat/files/3_presentacio_jorncloenda_residus_enllumenat_2011_versio_llarga.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

66. El terme anglès es refereix a les necessitats de tractament.

67. CASADO, D., *Avaluació de necessitats socials. Guia pràctica 2*, Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques, 2009, pàg. 7.

68. CASADO, D., *Avaluació de...*, op. cit., pàg. 5.

Barcelona, els quals comparteixen informació, coneixement i eines de treball. Els estudis comparatius, que ja tenen sis edicions d'existència, fan referència al cos de la policia local dels municipis que formen part de la plataforma, i s'analitzen aspectes relacionats amb la dotació, dedicació i retribució d'efectius. L'estudi permet : “Obtenir amb precisió un diagnòstic global i detallat de com els ajuntaments més grans de la província de Barcelona estan tractant un col·lectiu que, per dimensionament i preponderància, esdevé clau per entendre el rumb que prenen determinades polítiques de recursos humans municipals”⁶⁹.

En referència a les auditories de seguretat i programes d'avaluació, les autoritats locals europees s'han compromès en els propers anys a :

- 1.- “Sensibilizar la necesidad de prevenir los delitos sobre la base de la evidencia científica.
- 2.- Revisar las políticas locales de prevención de la delincuencia en función de su objetivo y su eficacia.
- 3.- Trabajar en torno al tema de las exigències de herramientas metodològicas adaptadas a la situación de las ciudades.
- 4.- Implementar técnicas que permitan un enfoque sistemático para la prevención de la delincuencia.
- 5.- Iniciar alianzas entre la ciència i las autoridades locales”⁷⁰.

D'altra banda i com podem analitzar en la següents taula, diversos estudis científics han donat com a resultat que la inseguretat ciutadana té un caràcter multidimensional⁷¹, des d'aquells fets de caire personal, de l'entorn de la vida i dels aspectes generals; conjugats amb les valoracions cognitives i emotives de la seguretat.

69. Vid. a : **DIPUTACIÓ DE BARCELONA.**, *Estudi de ràtios del cos de la policia local. Anàlisi de les variables de dedicació, dotació i retribució del cos de la policia local dels ajuntaments de la xarxaCORH*, Oficina de Projectes Transversals i de Suport a la Gestió, Gerència de Serveis d'Assistència al Govern Local, Àrea de Presidència, 2010, pàg. 3.

70. Vid. a : **EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY.**, *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012, pàg.13.

71. **CORNELLI, R.**, “Miedo, Criminalidad y Orden”. *Colección : Memoria Criminológica, núm. 9*, Euros Editores SRL, 2008, pàg. 109.

Taula núm. 18

Niveles	Cognitiva	Emotiva
General	Valoración del riesgo a la criminalidad, en general.	Preocupación por la criminalidad, como problema general.
Zona de vida	Valoración del riesgo a la criminalidad, en el barrio.	Preocupación por la criminalidad, como problema barrial.
Personal	Valoración del riesgo de sufrir un delito.	Miedo a la criminalidad (reacción emotiva a una señal de peligro).

4.1.3.1.- Un sistema d'indicadors comuns

El fet de compartir informació i poder avaluar els serveis prestats pels cossos de policia és imprescindible per saber si s'estan aconseguint els objectius prefixats amb eficiència i eficàcia, i si s'han dut a terme amb l'adient qualitat. Per tant, calen dades comunes que responguin a uns indicadors comuns per poder avaluar i dirigir els cossos policials, més enllà de la típica classificació i estructura del Codi Penal, com poden ser la percepció de la ciutadania o la seva victimització.

Aconseguir uns indicadors comuns no és una tasca fàcil, i que siguin comparables⁷² encara menys tant a nivell de Catalunya, com de l'Estat espanyol i a nivell internacional. Les dificultats han de veure en que cada país té les seves normes penals i les dades les agrupen en funció de criteris subjectius. Al Regne Unit s'han prioritzat ítems avaluatius per mesurar el rendiment de les organitzacions policials: "Se establece una amplia gama de indicadores para aquellos cuerpos que deseen proporcionar una base coherente sobre la que poder medir y comparar el rendimiento de la policía. Se estudian cinco aspectos: gestión de llamadas; gestión del crimen; gestión del tráfico; gestión del orden público/apoyo ciudadano y gestión de la policía comunitaria. Los indicadores también analizan los costes y la autorización de recursos. Las encuestas sobre el nivel de satisfacción del público son elementos clave para clarificar el funcionamiento del servicio y la policía la realiza como parte del proceso de control del rendimiento"⁷³.

72. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Informe sobre la seguretat a Catalunya*, Departament d'Interior, 2012, pàg. 29.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/informes_de_seguretat/docs/informe_sobre_la_seguretat_a_catalunya_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

73. Vid. a : **CONGRESO DE LOS DIPUTADOS.**, *Informe de la Subcomisión sobre el establecimiento de un nuevo modelo policial*, publicat al Boletín Oficial de las Cortes Generales, de 29 de desembre de

4.1.4.- La necessitat d'estudis i investigacions en matèria de prevenció

Hem de constatar les dificultats existents per realitzar estudis sobre la seguretat del País i dels nostres pobles i ciutats, però la seva necessitat està fora de tot dubte si es vol tenir un coneixement rigorós i sostenible en el temps sobre aquells àmbits i aspectes que cal prevenir en funció de les amenaces i de les necessitats col·lectives i individuals de la ciutadania. El no disposar d'aplicacions informàtiques ni bases de dades que ens permetin compartir els indicadors per quantificar i qualificar els fets i quines conseqüències se'n deriven esdevé un greu problema; eines que cal que siguin comunes i compartides per totes les administracions amb responsabilitats en matèria de seguretat.

Cal millorar i aprofundir en les enquestes de victimització⁷⁴, com les eines actuals que més s'acosten a analitzar la realitat delinqüencial i que sustenten la seva importància en el registre de l'activitat delictiva en funció de la "definició social" de la delinqüència. La població defineix el caràcter delictiu de les seves relacions socials, s'evita l'anomenada "xifra fosca" i permet estimar la proporció de població afectada per la delinqüència comuna (victimització) i el nombre de fets delictius (número total de fets, mitjana, etc.).

Ens calen bon treballs d'investigació per conèixer els veritables problemes, ja que com s'afirma : "És perillós deixar que la intuïció, les queixes dels veïns/nes o la constatació d'allò que és visible determini les prioritats urbanes de seguretat"⁷⁵. Hi ha molts problemes de gran importància que no es visualitzen, com són la violència a la llar, el bullying a les escoles, la victimització per internet, etc. i en moltes ocasions la Policia es converteix en un instrument pel públic que es queixa⁷⁶. Els estudis d'investigació relacionats en problemàtiques concretes poden ser de gran utilitat per a la prevenció i el tractament de la delinqüència, com els exemples que s'han exposat en l'annex de la present tesi doctoral⁷⁷.

1999, Sèrie D, núm 526, pàg. 15. http://www.congreso.es/public_oficiales/L6/CONG/BOCG/D/D_526.PDF (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

74. Com per exemple, les enquestes de victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Actualment es realitzen a 36 municipis mitjançant 7.000 entrevistes (4.000 a la ciutat de Barcelona) mitjançant una tècnica multicanal en un qüestionari central de victimització i percepció de la seguretat i diversos mòduls d'opinió. Tenen una significació estadística, a efectes de l'estudi, els municipis de més de 75.000 habitants, els àmbits territorials i els municipis amb ampliació de mostra. La importància de l'enquesta metropolitana de victimització està en mesurar els problemes de seguretat que es manifesten a l'espai local i que sovint depassen els límits administratius.

75. BODEMER, K., "Els problemes...", op. cit., pàg. 44.

76. BLACK, D., *The manners and customs of the police*, New York, Academic Press, 1980.

77. Vid. Els estudis realitzats pel doctorand. [Annex 6](#). [Annex 7](#). [Annex 8](#). (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

4.2.- Una millor coordinació policial en el territori : compartir xarxa de telecomunicacions, aplicatius informàtics, gestió de emergències i Sales Conjunes de Coordinació Policial

La millora en la coordinació i col·laboració dels cossos que conformen la Policia de Catalunya és un dels grans reptes que ha d'afrontar el Sistema de Policia per a Catalunya. Aquest objectiu s'ha d'assolir millorant els estàndards de presència i de qualitat en la prestació dels serveis policials a tot el país, i no només ens referim a paràmetres de seguretat ciutadana, sinó també a tots aquells serveis prestats per les policies locals en les seves demarcacions.

S'ha de fer un reconeixement als avenços que s'han realitzat en els últims anys per millorar la coordinació policial entre la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i les policies locals. Aquestes fites s'han vist culminades al disposar d'una formació comuna per als agents i comandaments de policia, impartida a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya. El Sistema de Policia per a Catalunya ha d'integrar aquesta necessària formació amb els sistemes d'informació, especialment a través de les noves tecnologies.

4.2.1.- Compartir xarxa de comunicacions

Les comunicacions policials són una de les claus operatives que garanteixen els encàrrecs de serveis⁷⁸, la coordinació dels recursos i la constatació dels fets⁷⁹. És important i fonamental que tots els membres d'un cos policial de la mateixa organització es puguin comunicar amb rapidesa i eficàcia, però per garantir la coordinació policial entre els diferents cossos de la Policia de Catalunya ha estat necessari compartir una mateixa xarxa de comunicacions : a l'actualitat la xarxa RESCAT⁸⁰. Aquesta xarxa, de propietat de la Generalitat de Catalunya i gestionada des de l'Oficina Rescat, té com a propòsit servir a tots els col·lectius implicats en les emergències i la seguretat, per millorar l'eficàcia i l'operativa de tots els recursos que treballen a Catalunya. El seu disseny de País garanteix que les accions comunicatives siguin segures i estables en tot moment, especialment en situació d'emergència. El nivell de cobertura arriba a quasi tots els indrets de Catalunya (98%), tant entorns rurals com urbans, i permet comunicacions

78. Un encàrrec de servei és la demanda que rep un agent de policia o unitat policial per a la realització d'un servei policial. Les demandes es poden efectuar en suport paper, verbalment, telemàticament o, amb més habitualitat, comissionades per la Sala de Comadament Policial.

79. Normalment, totes les comunicacions són gravades a efectes de poder informar, reconstruir o justificar qualsevol intervenció policial de la qual es tingui constància. La combinació d'aquestes gravacions, la geolocalització de les unitats policials i els informes dels agents actuants permeten informar sobre les actuacions policials.

80. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Radiocomunicacions d'Emergències i Seguretat de Catalunya (RESCAT). <http://www.rescat.gencat.cat/indexx.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

simultànies entre els cossos policials i els serveis d'emergència⁸¹ i el geoposicionament per satèl·lit dels terminals i dels vehicles que portin equipats emissores.

En referència al nombre de policies locals integrades a la xarxa amb terminals propis, només en disposa un 39% (93 municipis), fet que denota un greu dèficit en les imprescindibles comunicacions policials i la resta d'operadors en matèria de seguretat, especialment entre les policies locals i amb el Cos de Mossos d'Esquadra.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de vetllar per que sigui eficaç l'ús de la xarxa de comunicacions comuna i única per a tots els operadors de seguretat pública, que permeti posar a disposició de les organitzacions i de les seves sales de comandament informació operativa de servei i de gestió d'emergències i urgències.

4.2.2.- Compartir aplicatius informàtics

El Sistema d'Informació Policial de Catalunya (SIPCAT) és una eina informàtica de gestió específica per a les policies locals de Catalunya dotada pel Departament d'Interior de la Generalitat, en el marc de la responsabilitat de coordinar els cossos de policia locals. Aquesta aplicació està emmarcada dins del projecte PISE sobre resposta a la Seguretat i Emergències de Catalunya, amb l'objectiu de renovar funcional i tecnològicament les eines de gestió policial i impulsar la qualitat dels serveis que es presten a la ciutadania. Els objectius que es persegueixen són⁸² :

- a) "Donar suport als processos de treball interns (organització) i externs de la policia local.
- b) Optimitzar l'ús i facilitar l'assignació eficient dels recursos de les organitzacions policials.
- c) Facilitar la coordinació i l'intercanvi d'informació amb els altres cossos i entitats administratives.
- d) Facilitar la connexió al sistema de comunicació de la xarxa d'emergències RESCAT i al 112.
- e) Gestionar la planificació de la seguretat local amb la incorporació de les eines SIG (Sistema d'Informació Geogràfica) d'emergències i l'avaluació mitjançant indicadors d'activitat.

81. Els usuaris principals de la xarxa Rescat són : "Els Mossos d'Esquadra, els Bombers de la Generalitat, els Bombers de Barcelona, la Guàrdia Urbana de Barcelona, el Servei d'Emergències Mèdiques, els Agents Rurals, l'Agència Catalana de l'Aigua, la Direcció General de Protecció Vicil, les policies locals i els serveis de protecció civil de tots els ajuntaments sense policia local". Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Departament d'Interior.
http://interior.gencat.cat/ca/el_departament/xarxa_rescat/que_es_i_com_sorganitza/ (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

82. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Presentació del Programari i del Projecte SIPCAT*, Departament d'Interior, 18 de juny de 2013.

Aquesta iniciativa del Departament d'Interior és obligatòria i necessària, com a institució responsable de la coordinació de les policies locals de Catalunya. Ha estat un avanç important al no disposar els 213 cossos de policia local de cap eina informàtica comuna que permetès compartir informació i avaluació dels serveis que es presten a la ciutadania, Cal dir que l'aplicació, des de l'inici de la seva implementació a la meitat de l'any 2012 i fins l'actualitat ha tingut poc èxit (només una trentena de petites poblacions han instal·lat la versió web bàsica) i amb un irregular i poc eficient funcionament. La resta de poblacions, encara que moltes d'elles s'han adherit al projecte, resten pendents que l'aplicació avançada i centralitzada s'instal·li (més de cent poblacions).

Un altre punt crític sobre el fet de compartir una eina informàtica de gestió policial ha estat que l'aplicació no hagi estat dissenyada per al conjunt de la Policia de Catalunya. Aquest fet s'hagués pogut produir o bé adaptant els aplicatius informàtics del Cos de Mossos d'Esquadra a la resta de cossos de les policies locals, o bé creant una nova aplicació comuna per a tots els cossos de policia. Ha estat una gran oportunitat perduda que hagués permès millorar notablement la coordinació entre els cossos policials, compartint informació, regulant i prioritzant els serveis que es presten a la ciutadania i ordenant a les policies locals. L'altre aspecte notori en matèria de coordinació és tenir un sistema d'informació comú⁸³ per a tots els cossos de policia de Catalunya, fet que permetria compartir fluïdament la informació i demandes dels serveis, els recursos policials disponibles, la prestació de serveis a realitzar i la seva avaluació.

4.2.3.- Gestió d'emergències

La gestió de les emergències és un aspecte clau en les intervencions policials. El requeriment policial de caràcter urgent és resolt en ocasions amb els propis recursos del cos policial, però en nombrosos supòsits es requereix de la presència i de la intervenció d'altres serveis públics o privats⁸⁴.

En funció de la tipologia d'emergència, l'actuació principal serà de la policia o del cos de bombers (especialment d'aquest), prioritzada en evitar que s'agreugin els fets, s'aseguri la zona d'intervenció, s'atenguin a les víctimes, i que actuïn els diversos operadors sanitaris i de seguretat⁸⁵. En qualsevol cas, la intervenció serà multidisciplinària⁸⁶ i es requeriran esforços de coordinació i col·laboració⁸⁷.

83. Aplicatiu policial anomenat NIP (Nucli d'Informació Policial), de titularitat de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra.

84. Per exemple, del cos de bombers, unitats del Servei d'Emergències Mèdiques, altres cossos de policia, seguretat privada, serveis tècnics, etc...

85. Capítol 2, Apartat 2.2.3.4 de la present Tesi Doctoral, on s'analitza la Protecció Civil. [Apartat 2.2.3.4](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

86. **ISTURITZ, J.J.**, *Regulación y organización de servicios de emergencia y protección civil*, Tesi Doctoral, Departamento de Derecho Público y Ciencias Histórico-Jurídicas, Programa de doctorado en seguridad y prevención, Universidad Autónoma de Barcelona, Director Dr. MANUEL BALLBÉ MALLOL,

La creació del número de trucada telefònica d'urgència únic a nivell europeu⁸⁸ va comportar a partir de l'any 1992 que tots els Estats membres de la Unió Europea introdueixin el número 112 en les seves respectives xarxes telefòniques públiques com a número de trucada d'urgència únic europeu. A nivell de l'Estat espanyol el Real Decreto 903/1997⁸⁹ ho va regular, atribuint-li a les Comunitats Autònomes la prestació del servei públic d'atenció de les trucades d'urgència.

La Llei 9/2007⁹⁰ crea a Catalunya el Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgències 112⁹¹, atenent a que aquesta competència és recurrent amb les disposicions que l'Estatut d'Autonomia atribueix a la Generalitat de Catalunya sobre la seguretat pública, l'organització de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, la coordinació de les policies locals, la prevenció i l'extinció d'incendis i salvaments, la protecció civil, i la sanitat i la salut pública.

Aquesta llei té la pretensió d'aconseguir una resposta ràpida, senzilla, eficaç i coordinada a les peticions urgents d'assistència de qualsevol ciutadà o ciutadana en el territori de Catalunya. Aquest servei esdevé fonamental per a la ciutadania al garantir la seguretat de les persones, el medi natural i els béns, donat resposta a qualsevol situació d'emergència des de l'atenció i la gestió telefònica especialitzada⁹². El repte del Centre és articular una resposta ràpida i eficaç de Servei, coordinant a tots els operadors públics de seguretat que han d'intervenir en el requeriment d'emergència. Aquesta comunicació als diferents serveis de seguretat (bombers, mossos d'esquadra, policies locals i emergències mèdiques) es realitza telefònicament en la gran majoria de supòsits, fet que comporta pèrdua de temps de reacció i de continguts de la demanda de servei. Seria convenient integrar en els diferents aplicatius informàtics els elements tecnològics que permetessin una comunicació més ràpida, amb la geolocalització del fet i dels recursos públics activats per donar resposta així com la possibilitat de comunicacions "on line" entre els diferents serveis d'emergència.

2013. [C:\Users\avs\Downloads\Dialnet-RegulacionYOrganizacionDeServiciosDeAtencionDeEmer-39762\(1\).pdf](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

87. Davant la previsió o risc d'un incident important que pot generar una emergència s'haurien d'establir procediments i protocols d'actuació previs, planificables en qualsevol cas i executats mitjançant simulacres.

88. Vid. **DECISIÓN DEL CONSEJO DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS 91/396/CCE.**, de 29 de juliol de 1991, relativa a la creació de un número de llamada de urgencia único europeo. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:31991D0396&from=ES> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

89. Vid. **REAL DECRETO 903/1997.**, de 16 de juny, por el que se regula el acceso, mediante redes de telecomunicaciones, al servicio de atención de llamadas de urgencia a través del número 112. <http://www.boe.es/boe/dias/1997/06/27/pdfs/A19953-19955.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

90. Vid. **LLEI 9/2007.**, del 30 de juliol, del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya. <http://portalogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/4940/919778.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

91. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *112 emergències*, Departament d'Interior. <http://112.gencat.cat/ca/index.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

92. El Centre de Servei 112 rep uns tres milions de trucades a l'any a tot Catalunya, amb un cost anual per a cada ciutadà d'1,20€. Les trucades són ateses en menys de 10 segons i l'atenció està adaptada per a persones amb capacitat auditiva reduïda.

4.2.4.- Sales Policials Conjunes i Serveis Unificats

Mitjançant conveni entre el Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments, es poden crear serveis unificats gestionats conjuntament entre el Cos de Mossos d'Esquadra i els cossos de les policies locals, atenent al marc competèncial. Poden ser exemples de serveis conjunts : l'adscripció d'agents de les policies locals a les Sales Regionals del Cos de Mossos d'Esquadra, amb l'objectiu de coordinar les demandes ciutadanes i els recursos operatius en el territori (existeix a la ciutat de Barcelona la Sala Conjunta entre mossos i la guàrdia urbana); oficines conjunes de recepció de denúncies; serveis d'investigació conjunts; serveis d'atenció a la ciutadania. L'aprovació dels serveis conjunts la realitzarà la Secretaria General de Seguretat, amb informes previs de la Direcció General de Mossos d'Esquadra, la Direcció General de les Polícies Locals i de la Junta Local del/s municipi/s afectat.

4.3.- L'homogeneïtzació del servei de policia arreu de Catalunya

Una de les finalitats del Sistema de Policia per a Catalunya és establir i garantir un servei bàsic policial a tot el territori, indistintament de quin sigui el cos policial. Això implica tenir un mateix marc d'actuació bàsic que facilita a la ciutadania la demanda d'un servei policial sense fonamentar-se en els àmbits competencials : el concepte de finestreta única aplicada a la policia.

El fet que els agents de la Policia de Catalunya han rebut la mateixa formació bàsica a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya ha de ser una garantia per aconseguir-ho. Per tant, cal confeccionar catàlegs de serveis comuns dels dos cossos policials que responguin als compromisos adquirits amb la ciutadania. Aquests catàlegs també han de reflectir els volguts valors de proximitat i prestacions comunitàries, en termes de qualitat de vida veïnal, mobilitat i convivència, però també en matèria de lluita contra el crim i la inseguretat, com es destaca alhora de prestar serveis homogenis arreu de tot el territori en la Llei sobre l'ordenació del sistema de seguretat públic de Catalunya : "Cal entendre-la com un sistema integral, ha de garantir el dret dels ciutadans a una prestació homogènia dels serveis de seguretat en qualsevol lloc de Catalunya"⁹³.

Com podem veure a continuació en la composició, per garantir l'eficàcia en la prestació dels serveis policials, la Policia de Catalunya ha de compartir una formació bàsica i especialitzada, realitzada en l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya; també ha de compartir la informació policial, molta d'ella generada per les dades dels cossos de policia, mitjançant aplicacions tecnològiques.

93. AGUADO, V., "Estudio preliminar...", op. cit., pàg. 18.

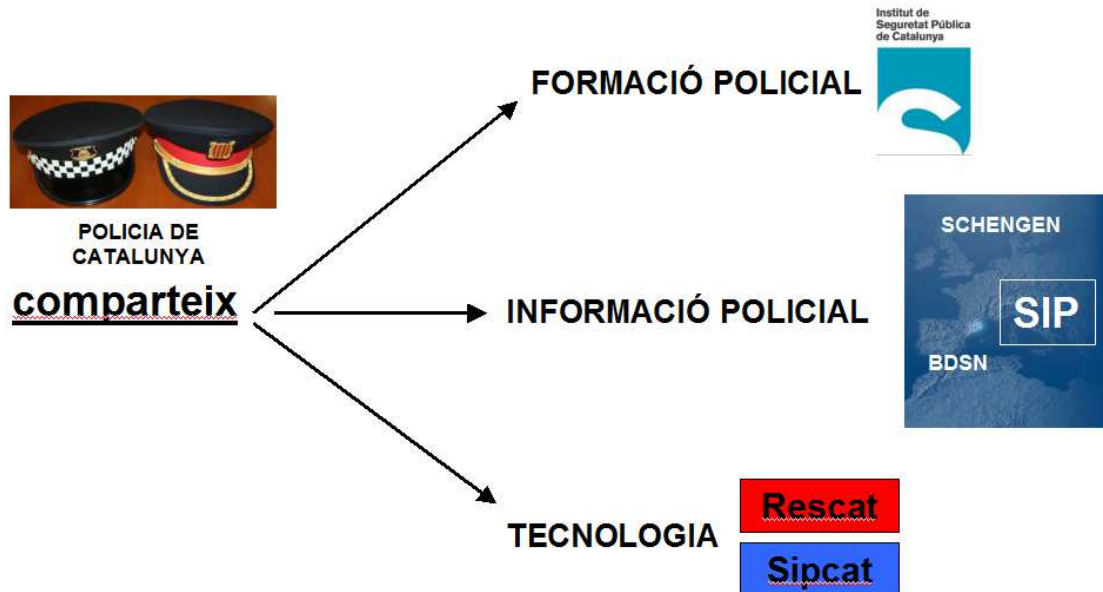
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

ELEMENTS CONSOLIDADORS DEL SISTEMA DE POLICIA PER A CATALUNYA

4.4.- La competència entre les administracions públiques

Una de les necessitats de posicionament dels cossos de les policies locals és precisament per què estan en permanent competència amb altres operadors, públics i privats, en matèria de seguretat. La ciutadania ha de saber qui li ofereix serveis, de quins tipus i de quina qualitat. I és que, com ens destaquen MANUEL BALLBÉ i CARLOS PADRÓS : “La existencia de competencia institucional supone el incremento de los *checks and balances* del sistema, es decir, el establecimiento de un mayor grado de controles mutuos y de equilibrios entre las diferentes Administraciones (...). La tentación de todo gobierno es evitar el control y la evaluación de sus políticas y, por tanto, la tendencia monopolista es inmanente en todo poder”⁹⁴. Per tal, l'existència del Cos de Mossos d'Esquadra-Policia de la Generalitat i la resta de cossos de la policia local que conformen la Policia de Catalunya i que estan en competència, al nostre entendre té moltes més avantatges que inconvenients.

En el món local també cal fer una explícita referència a la competència entre municipis, la qual serà especialment més efectiva : “Cuando la movilidad de los ciudadanos sea más fácil, pero también cuando sean perceptibles las diferencias entre las ofertas de los distintos municipios, ya que, aunque la población no sea proclive a desplazarse, presionará a sus gobernantes para

94. BALLBÉ, M., PADRÓS, C., *Estado competitivo y armonización europea. Los modelos norteamericano y europeo de integración*, Barcelona, Editorial Ariel, S.A., 1997, pàg. 31.

dirigir su comunidad hacia otros modelos (...) El solo impacto que supone la posibilidad de comparación entre los servicios y las calidades de una ciudad a otra, tiene indudablemente un efecto sobre los ciudadanos que exigirán a sus políticos y administradores los mismos niveles de que gozan los ciudadanos de otros entes locales. Para todo ello, es necesario que exista una profunda autonomía local y que no se produzca una regulación central uniforme para las Administraciones locales que impida configurar políticas diferenciadas" ⁹⁵. Per tant, podem estar davant d'una competència positiva entre municipis que comporti una millora dels serveis prestats a la ciutadania, sota la premissa de majors nivells d'autonomia local que possibilitin dur a terme serveis de manera diferenciada. Aquesta competència : "Es vista como un mecanismo indispensable para descubrir las soluciones más adecuadas de entre todas las alternativas imperfectas" ⁹⁶.

Però cal fer-ho també des de l'equilibri i l'equitat per aconseguir progressar, tal i com ens assenyalen MANUEL BALLBÉ i CARLOS PEDRÓS : "Es necesario articular un sistema de equilibrio que potencie todo tipo de acciones y, por tanto, debe oponerse el poder al poder, la fuerza a la fuerza, la fortaleza a la fortaleza, el interés al interés, así como la razón a la razón, la elocuencia a la elocuencia, la pasión a la pasión. Esta confrontación debe resultar de una competencia cívica que históricamente ha demostrado ser la base del progreso tanto científico, político como económico" ⁹⁷.

95. BALLBÉ, M., PADRÓS, C., *Estado competitivo...*, op. cit., pàg. 56.

96. BALLBÉ, M., PADRÓS, C., *Estado competitivo...*, op. cit., pàg. 44.

97. BALLBÉ, M., PADRÓS, C., *Estado competitivo...*, op. cit., pàg. 31.

Capítol 5

La concreció del Sistema de Policia per a Catalunya

La consolidació de l'actual escenari policial de Catalunya, dins del Sistema de Policia, passa per concretar què vol dir la Policia de Catalunya i quines conseqüències se'n deriven. El servei policial de base o servei bàsic garantit s'ha de prestar per tots els cossos de policia de Catalunya en les demarcacions territorials que tenen establertes (el terme municipal pels cossos de la policia local i tot el territori català pel cos de Mossos d'Esquadra), mentre que els serveis especialitzats, els quals requereixen d'unes capacitats i formació específica, són exercitats per aquells cossos de policia en l'àmbit de les competències que tenen atribuïdes.

Actualment ja es disposa d'una formació bàsica comuna, impartida en l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya i, com es plantejarà posteriorment en aquest treball d'investigació, caldrà disposar d'un règim estatutari comú i criteris de flexibilitat que facilitin la mobilitat dels funcionaris de policia entre les organitzacions policials. Gràcies a les iniciatives polítiques i a la receptivitat i cooperació entre les administracions autonòmica i local, ja es disposen de xarxes comunes de comunicacions policials i amb possibilitats tècniques de ser compartides, així com aplicatius informàtics que permeten una compatibilitat en la gestió diària i en l'anàlisi i la planificació.

5.1.- Proposta de canvis normatius

La creació de la Llei de Sistema de Policia per a Catalunya comportarà derogar les lleis 10/1994, d'11 de juliol, de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i la 10/1991, de 23 de juliol, de les policies locals de Catalunya. També és necessari adaptar la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya.

La derogació de les dues lleis dels cossos de policia catalans ve motivada per tenir un únic cos normatiu que reguli els aspectes principals dels cossos de les policies locals i del Cos de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra; per tant de la Policia de Catalunya.

La Llei 4/2003 és una novedosa normativa que ordena la seguretat pública a Catalunya i que fixa les bases legals d'un sistema governat pels poders públics. El seu objecte és : “Contribuir al desenvolupament de polítiques públiques de prevenció i protecció eficaç en l'assegurament dels drets i llibertats dels ciutadans, la preservació de la convivència i el foment de la cohesió social¹. Amb posterioridad, altres comunitats autònomes com Navarra

---

1. AGUADO, V., “Estudio preliminar : La seguridad como sistema al servicio de la ciudadanía”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 17, 2006, pàg. 18.

o Canàries han seguit els mateixos passos, sense que existeixi una regulació similar de sistema de seguretat pública : “Ni a l’Estat espanyol ni a la majoria de països del nostre entorn hi ha una regulació homogènia i sistemàtica que estableixi un sistema de seguretat pública, en la qual es determinin les responsabilitats dels diversos actors i mecanismes de cooperació i col·laboració que faciliti un resultat coherent de les seves actuacions”².

La Llei 4/2003 està centrada en ordenar les competències de la Generalitat de Catalunya en matèria de seguretat pública, definint el paper que ha de tenir la policia en relació amb la protecció civil, la seguretat privada, la mobilitat i el trànsit, amb la participació de les altres administracions que disposen de competències en matèria de seguretat pública. Caldria tenir present quatre aportacions importants de la llei :

- 1.- El concepte de seguretat integral.
- 2.- L’exercici de competències per part de la Generalitat de Catalunya, coordinant als diferents actors implicats.
- 3.- Es coresponsabilitza a altres actors en matèria de seguretat pública, especialment als ajuntaments, definint als alcaldes i alcaldesses com a autoritats en matèria de seguretat.
- 4.- S’apropa la seguretat ciutadana a la ciutadania, emfatitzant la participació.

Les modificacions de la Llei d’ordenació han d’anar encaminades a adaptar-se a la nova normativa del Sistema de Policia per a Catalunya, especialment a aquelles aspectes que facin referència a les derogades lleis 10/1994, d’11 de juliol, de la Policia de la Generalitat-Mossos d’Esquadra i la 10/1991, de 23 de juliol, de les policies locals de Catalunya, i a adequar els òrgans de govern, coordinació i de participació.

El Decret 151/1998, de regulació de les juntes locals de seguretat, ha de ser revisat amb la finalitat de donar el màxim nivell de govern i autonomia a la seguretat dels municipis que disposin de policies locals, garantin la coordinació policial i els àmbits competencials de totes les administracions.

5.2.- Facilitar la mobilitat entre els agents i comandaments de la Policia de Catalunya

La incorporació de membres dels cossos policials estatals i municipals per configurar les policies autonòmiques ha estat una qüestió plantejada i debatuda, sota l’argument de no incrementar excessivament les despeses totals en seguretat. Com s’ha afirmat : “Si se alcanzara un acuerdo político, podría estudiarse en el futuro fórmulas susceptibles de facilitar la incorporación de miembros de las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado y de las Policías Locales a las plantillas correspondientes de las

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

2. GUILLÉN, F., *Policia i seguretat*, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, Servei de Publicacions, 2012, pàg. 49.

respectivas Policías Autonómicas, sin perjuicio -en ningún cas- de la garantía de las características singulares de éstas, de sus niveles formativos y de su régimen lingüístico, todo ello en orden a evitar un incremento excesivo y desproporcionado de los efectivos policiales totales”³.

El Decret 233/2002, de 25 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'accés, promoció i mobilitat de les policies locals⁴, permet en els processos selectius d'accés a les categories professionals de caporal/a, sergent/a i sotsinspector/a i que normalment es realitza per promoció interna, que la pròpia convocatòria pugui contemplar la participació d'altres cossos de la policia local de Catalunya. Aquesta mateixa legislació, en el Capítol 5, regula les permutes entre agents de les policies locals en actiu situats en el territori de Catalunya i del cos de mossos d'esquadra, establint que poden permutar els seus llocs de treball d'acord amb els requisits i les condicions establertes. Per tant, un policia local de Catalunya no pot permutar amb un altre agent de policia local d'un altre Comunitat Autònoma que no sigui Catalunya però sí que es podria realitzar entre agents de policia local o entre un policia local i un mossos d'esquadra.

La mobilitat de funcionaris/àries de policia mitjançant comissions de servei o per mobilitat interadministrativa són drets estatutaris regulats que donen solucions puntuals a necessitats o problemes interns organitzatius⁵.

Una recurrent consideració sobre les policies locals és si tots els municipis en poden tenir i si poden prestar un servei homogeni i de qualitat a la ciutadania, atenent a uns estàndards preestablerts. Més enllà de la voluntat política de crear un nou cos de policia local, d'acord amb la normativa reguladora, o el mateix fet de disposar-ne, comporta assumir el lideratge d'una organització que no és obligatòria tenir-la però que és pròpia quan es té i, per tant, gestionar un cos armat, que genera una despesa econòmica pel municipi molt important, però que pot ser necessari o fins i tot imprescindible per la convivència i la tranquil·litat de la comunitat⁶. Per tant, si es disposa de cossos de policia local han d'estar ben organitzats i dotats, des del punt de vista

3. Vid. a : **CONGRESO DE LOS DIPUTADOS.**, *Informe de la Subcomisión sobre el establecimiento de un nuevo modelo policial*, publicat al Boletín Oficial de las Cortes Generales, de 29 de desembre de 1999, Sèrie D, núm 526, pàg. 28. http://www.congreso.es/public_oficiales/L6/CONG/BOCG/D/D_526.PDF (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

4. Vid. **DECRET 233/2002.**, de 25 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'accés, promoció i mobilitat de les policies locals, article 6, apartat 6.1.

http://municat.gencat.cat/municat/upload/lengua/decret_233_2002.htm (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

5. **JEREZ, J.C.**, *Les permutes i altres sistemes de mobilitat a les policies locals : quelcom més que un sistema de provisió de llocs*, Derecho a la Seguridad.

<https://drive.google.com/file/d/0BxW6qaLGDsvcaHdjNUZkbFVXNwc/edit> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

6. Com ha destacat el Dr. **TOMÁS GIL MÁRQUEZ** el dia 15 de maig de 2014, en la ponència “Món local i seguretat en temps de reformes”, dins del *Seminari : LLIBERTAT-SEGURETAT-EUROPA*, ORGANITZAT a Barcelona pel l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS) : “Tenir una policia és un tema molt seriós, ja que comporta tenir funcionaris/àres armats/ades, molta despesa, relacions laborals singulars que en moltes ocasions implica un problema per la gestió del/les Caps del Serveis de Recursos Humans pels Acords de Condicions Laborals, sous, horaris, ... comporta a reflexionar. La Generalitat de Catalunya hauria d'ordenar administrativament i establir un Règim estaturari comú amb el Cos de Mossos d'Esquadra”.

dels/les agents necessaris i amb un finançament raonable però sostenible⁷. La conseqüència d'aquest fet és admetre que no totes les organitzacions policials són/poden ser iguals⁸, la qual cosa és positiva per la prestació de serveis a la ciutadania a l'haver-se d'adaptar cada organització a les necessitats i demandes de les seves comunitats, com ha quedat avalat per les afirmacions d'experts en la matèria⁹. D'altra banda, no és excloent de la necessitat de regular els cossos de les policies locals per homogeneïtzar i estandarditzar les organitzacions, les seves funcions i els serveis que presten. Com es destaca : "El menor número de competències que tenen les policies locals a Espanya i l'autonomia del govern local fa que cada municipi decideixi si vol disposar de policia municipal. En el cas que el municipi triï aquesta opció, l'ajuntament decideix amb quins recursos humans i materials se la dota. Seguint aquests postulats s'entén fàcilment que hi hagi municipis que disposin d'un cos de policia local format per tres o quatre agents, mentre que en els cossos de policia de les ciutats capitals de província la seva plantilla és molt nombrosa"¹⁰. El fet que les policies locals tinguin adscrites les seves plantilles a una sola localitat és un inconvenient a mig termini. És positiu per les organitzacions facilitar fluxos de mobilitat entre els diferents cossos policials.

5.3.- Possibilitar la transferència de cossos de les policies locals a la Generalitat de Catalunya

La incorporació de membres dels cossos policials estatals i municipals per configurar les policies autonòmiques ha estat una qüestió analitzada. Entenem que és adient establir la possibilitat que cossos de les policies locals puguin ser transferits a la Generalitat de Catalunya, atenent a la voluntat política de les corporacions locals i al consentiment del Govern. Per aquest motiu, un ajuntament que disposi de cos de la policia local i hagi delegat la prestació dels serveis policials de competència municipal a la Generalitat de Catalunya, amb acord del Ple Municipal, pot subscriure un conveni amb la Conselleria d'Interior per la transferència d'efectius del cos de la policia local a la Generalitat de Catalunya, la qual ho ha d'autoritzar. Seria adient que

7. Seria convenient que la Generalitat de Catalunya, responsable de la coordinació i ordenació de les policies locals, regulés quins requisits i criteris ha de tenir un municipi per poder tenir un cos de Policia Local, més enllà de la voluntat política del municipi i del seu nombre d'habitants.

8. Aquest principi d'asimetria admet que no tothom pot fer-ho tot sempre, el podem veure a l'Estat espanyol on, per exemple, la Comunitat de Madrid que no té policia, potencia a les policies locals mitjançant les BESCAM (Brigadas Especiales de Seguridad Ciudadana de la Comunidad Autónoma de Madrid) i en canvi a Catalunya no.

9. Vid. a : **CONGRESO DE LOS DIPUTADOS.**, *Informe de...*, op. cit., pàg. 34. Els experts aconsellen : "Un tratamiento no uniforme de los distintos Cuerpos de Policía Local, dejando a salvo competencias que en cada caso puedan corresponder a las Comunidades Autónomas, y graduando sus funciones de acuerdo con la población del municipio, los efectivos y medios disponibles y la formación exigida a sus agentes". http://www.congreso.es/public_oficiales/L6/CONG/BOCG/D/D_526.PDF (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

10. **CAPELL, J. M.**, *Ser policia*, Editorial Plataforma, 2011, pàg. 223.

aquesta transferència també fes referència als recursos materials del cos de la policia local (dependències, vehicles, material, etc...).

Els efectius de la policia local transferits a la Generalitat de Catalunya s'integrarien en la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra, atenent a que hagin estat seleccionats en un procediment i gaudeixin de la titulació equivalent a la policia autonòmica, respectant-se els graus, les categories professionals dels/les agents que hagin estat integrats/ades i els seus nivells retributius. S'incorporaran a les comissaries i destinacions més properes al municipi que han prestat servei com a policia local, durant un període mínim que es determini.

Cal establir el finançament que els ajuntaments han de realitzar per que els efectius de la policia local siguin transferits, la durada del finançament, i la garantia que el Cos de mossos d'esquadra prestarà els seus serveis propis i les competències municipals en matèria de policia.

5.3.1.- Període transitori i adaptatiu cap a aspectes comuns

La comunicació policial

La Policia de Catalunya ha de planificar la seva comunicació i imatge corporativa¹¹ per potenciar els objectius públics que han d'assolir. JOAN NADAL apunta que : “Els ciutadans, davant d'una problemàtica de seguretat determinada, esperen una reacció immediata i clara de les autoritats. És fonamental que quan els decisors públics disposin de prou informació o de la línia estratègica que cal seguir el missatge sigui prou clar, coherent i s'evitin les contradiccions”¹².

Aquesta comunicació ha de ser integral i inclourà d'un pla de comunicació externa, que incideix en la imatge corporativa, un pla de comunicació interna, per permeti ajudar a compartir amb els membres de la Policia de Catalunya la missió i els objectius planificats, i un pla de comunicació crítica, que permeti abordar situacions complexes que pertorben el normal funcionament de l'organització. És molt important com es donen i com es tracten les accions comunicatives, especialment aquelles que es convertiran en una notícia que provoqui una reacció emocional que comporti més presència i importància

11. La imatge corporativa forma part de la identitat de la Policia de Catalunya, estesa com a conjunt de valors que descriuen la seva substantivitat. Tots els administrats coneixen, més o menys, principis com els d'integritat, dignitat, neutralitat, dedicació, secret professional, legalitat, igualtat, congruència, oportunitat, proporcionalitat... Però la imatge corporativa és autònoma respecte a normes i programes : és justament la representació mental d'aquesta institució per part dels seus públics, dins dels quals acabarà refermant unes determinades actituds i expectatives referides a l'organització.

12. NADAL, J., “El creuament d'indicadors de fonts diferenciades : instrument de millora en l'anàlisi i la planificació de les polítiques públiques de seguretat”, *Apunts de seguretat*, núm. 6, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàg. 64.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_6.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

mediàtica. Aquest cercle és accelerat a vegades per : "Empresarios de la disponibilidad, individuos u organizaciones que trabajan para asegurar un flujo continuo de noticias preocupantes" ¹³.

La identitat corporativa de cada cos de policia, el conjunt de valors que descriuen la seva substantivitat, ve bàsicament determinada per l'ordenament jurídic i condicionada pels plans d'actuació. La imatge corporativa de la Policia de Catalunya ha de ser autònoma respecte a normes i programes : és justament la representació mental d'aquesta institució per part dels seus públics, dins dels quals acabarà refermant unes determinades actituds i expectatives referides a l'organització.

Aquesta representació és una resposta explícita dels usuaris a una sèrie d'estímuls deliberats, de caire divergent, en bona part determinats per la legislació i condicionats per la política comunicacional de la pròpia organització policial. Però també constitueix una reacció implícita de l'audiència a una pluralitat d'estímuls quotidians, no sempre deliberats, que inclouem en el bloc tàctic d'imatge corporativa. Per tant, tot, absolutament tot, contribueix a configurar la seva imatge i a posicionar aquesta en la ment dels ciutadans. Això vol dir que tot allò dels cossos policials que sigui identificable com a corporatiu hauria de ser sotmès a un control sistemàtic d'imatge. És a dir : qualsevol projecte comunicacional hauria de començar a germinar a partir de la consolidació inicial de la imatge corporativa. En el ben entès que, tot i aconseguir que res en aquests termes no restés ja a l'atzar, resultaria finalment imprescindible la implicació individual dels principals vectors de transmissió d'imatge dels cossos policials : els funcionaris que el conformen, amb la seva qualitat humana i solvència professional.

En consonància, els elements del bloc estratègic/tàctic/humà haurien de treballar sinèrgicament per afegir valor a l'organització a través de la racionalització i difusió de la imatge corporativa de la Policia de Catalunya. A tenor d'això, cal plantejar un pla d'imatge corporativa com a propulsor d'un pla integral de comunicació de la Policia de Catalunya en el següent sentit :

- ✓ Definir, dins les limitacions del marc jurídic-polític, el posicionament, el lloc mental, que convindria assolir per la Policia de Catalunya en termes objectius i subjectius, racionals i emocionals, interns i externs.
- ✓ Racionalitzar la canalització d'imatge a través d'un pattern corporate, carta de normativa bàsica d'imatge corporativa que vinculi tots els suports comunicacionals: uniformes, terminologia, formularis, eslògan, merchandising policial, etc.
- ✓ Difondre la cultura corporativa entre els membres dels cossos, els seus familiars i amics/gues.
- ✓ Continuar, esglaonadament, amb un pla de comunicació interna i de gestió del coneixement endogen i exogen: intel·ligència de continguts.
- ✓ Prosseguir amb un pla de comunicació externa.

13. KAHNEMAN, D., *Pensar ràpid, pensar lent*, Editorial Debate, Barcelona, 2012, pàg. 191.

- ✓ Establir un pla de relacions públiques.
- ✓ Dissenyar un pla de comunicació crítica de la Policia de Catalunya.
- ✓ Analitzar prospectivament l'evolució de l'auto imatge i la progressió de la percepció externa.
- ✓ Mantenir un règim d'avaluació continuada.

La comunicació interna tindria com a objectius principals :

- ✓ Garantir que tots els membres de la Policia de Catalunya comparteixen la missió i el back-ground de les organitzacions policials, de manera que puguin veure amb claredat el sentit global de cadascuna de les seves pròpies accions individuals.
- ✓ Generar un ambient de treball vertebrat al voltant de la sinceritat, l'escolta activa, el respecte mutu, la circulació espontània de les iniciatives i les novetats.
- ✓ Aconseguir que tota la informació, inclosa la no informatitzada i la purament mnemònica, esdevingui assequible, utilitzable i renovable en qualsevol moment/lloc i per qualsevol membre del col·lectiu.
- ✓ Optimitzar els recursos informàtics existents: agilitar la intra-comunicació a través de l'ús de l'e-mail entre les diferents àrees, i promoure la creació d'un sistema d'intranet mitjançant l'ús de web acces : accés universal a nivell intern, mitjançant codi, a informació actualitzada des de qualsevol terminal.
- ✓ Passar de la cultura del flux-paper a la del flux-digital

La comunicació crítica aborda la relació de la Policia de Catalunya amb l'exterior en una situació de crisi. Crisi és, des de l'òptica comunicacional corporativa, qualsevol circumstància capaç de pertorbar el normal funcionament de l'organització i que, en virtut del seu potencial trasbalsador, exigeix decisions celèriques i expeditives per superar-la.

Podem parlar d'una crisi sanitària, alimentària, laboral, ecològica, institucional... sempre amb el comú denominador que, en qualsevol supòsit, un petit obstacle pot esdevenir un autèntic mur per culpa de la desinformació. De forma que, davant d'una situació crítica, dos aspectes han de merèixer una especial consideració comunicacionalment parlant: la informació que caldrà proporcionar als interlocutors externs, ni menys ni més de l'escaient, i l'equip, millor una persona, que l'haurà de subministrar.

En cas d'haver de tractar directament amb els mitjans, cal determinar la figura del portaveu de la Policia de Catalunya. Una font de màxim rang institucional és la idònia per donar resposta a una inquietud social d'elevat perfil. Altra cosa podria generar un efecte contraproductent : l'usuari podria valorar com a irresponsable no donar la màxima rellevància a una calamitat. No obstant, davant de situacions no especialment anòmales, aquesta mena de portavocia podria activar un efecte rebot : si un assumpte sense aparent importància decisiva és abordat pel màxim responsable policial, podria

pensar-se que s'està tractant de perpetrar alguna mena d'ocultació o deformació.

Pel que fa al contingut de la pròpia comunicació crítica, l'anticipació, l'agilitat, la veracitat del que es filtri i la centralització de la vehiculació de continguts i versions són atributs indispensables.

Objectius

- ✓ Centralitzar en una persona la interlocució amb els mitjans.
- ✓ Controlar el ritme de filtratge de continguts a l'exterior.
- ✓ Validar la veracitat de les dades a comunicar.
- ✓ Equilibrar la satisfacció de les necessitats comunicatives socials al mateix temps que la complimentació dels requeriments de la intervenció policial, sobre tot les servituds de tipus investigacional.
- ✓ Mantenir els “decision makers” polítics, judicials i administratius puntualment informats perquè determinin les iniciatives jurídic-polítiques idònies en cada moment.
- ✓ Cooperar amb els mitjans de comunicació per mantenir els ciutadans a l'escolta activa i plenament informats i consciencijats.
- ✓ Administrar les necessàries dosis de calma, serenor i sentit comú en cada moment precís.

En qualsevol cas, cal tenir present l'important paper que desenvolupen els mitjans de comunicació en contribuir a que la ciutadania estigui tranquil·la o, pel contrari, en difondre una alarma social. Segons FRANCESC GUILLEN : “Els factors que fan atractiu el camp de la seguretat per als mitjans de comunicació són bàsicament dos : l'interès morbós que la seguretat i més concretament alguns delictes desperta en el públic (...) i la possibilitat de crear opinió pública al voltant d'opcions polítiques concretes”¹⁴. L'autor continua argumentant que en entorns on la delinqüència és pràcticament inexistent, les accions dels mitjans de comunicació poden acabar condicionant els comportaments i hàbits de la comunitat per la por o la inseguretat d'uns fets que han succeït molt lluny i que han estat “degudament tractats” pels mitjans de comunicació. AMADEU RECASENS, quan fa referència als mitjans de comunicació i com incideixen en la seguretat pública , afirma que : “Hace correr ríos de tinta, afila las más preclares lenguas tertulianas, convoca a concilíbulo a los más conspicuos expertos, desata miedos y temores ocultos en lo más recóndito de las almas y de los hogares y promueve cruzados. Es la estrella de campañas electorales, y en alguna de ellas constituye elemento dirimente a la hora de inclinar balanzas”¹⁵.

14. GUILLÉN, F., *Policia i...*, op. cit., pàg. 20.

15. RECASENS, A., *La seguridad y sus políticas*, Editorial Atelier, 2007, pàgs. 15-16.

El Pla de Carrera Professional

L'oferta organitzativa de carrera professional d'un agent de la Policia de Catalunya comporta la possibilitat de promocionar en l'escalafó jeràrquic per assumir més responsabilitats. Però no és l'única opció de carrera professional al no tenir els cossos de policia les mateixes dimensions, necessitats organitzatives i prioritats; fet que implica definir uns itineraris professionals interns en cada organització que responguin a les necessitats de formació i desenvolupament professional. Aquests àmbits fan referència a les funcions de policia de seguretat, administrativa, judicial, assistencial i d'atenció a la ciutadania, de proximitat i de trànsit i prevenció de l'accidentabilitat.

El Cos de Mossos d'Esquadra, per la seva dimensió, àmbit competencial i com a policia integral, té la capacitat de disposar d'un Pla de Carrera Professional. Aquells cossos de les policies locals que poden especialitzar funcions, en l'àmbit de les seves competències, ho poden realitzar a nivell de policia científica, investigació (judicial i administratiu), l'Ordre Públic i contenció de masses, la gestió del trànsit viari, la seguretat privada, la intel·ligència policial, la informació, la lluita contra el terrorisme, la preservació del medi ambient i l'entorn natural, la lluita contra la delinqüència cibernètica i la seguretat transports (trens, metro i aeroports).

Els processos de selecció i promoció

El Sistema de Policia per a Catalunya, mitjançant la Secretaria General, ha de presentar una oferta pública de convocatòria per a places de policia anyal, atenent a les necessitats dels Cos de Mossos d'Esquadra i dels cossos de les policies locals. Les proves de selecció seran comunes per a tots i totes els/les aspirants, els quals s'incorporaran, prèvia superació de les proves i procediments establerts, a la corresponent organització per la qual hagin opositat. La formació policia bàsica serà comuna.

Els cursos de formació necessaris per a la promoció professional de totes les escales seran comuns per a la Policia de Catalunya.

La uniformitat policia bàsica

La ciutadania ha de ser capaç de poder identificar amb claretat un servei públic de policia. La uniformitat és clau per a la seva detecció i reconeixement, motiu pel qual la Policia de Catalunya ha de compartir els elements bàsics que l'identifiquin de manera comuna, indistintament si el cos de policia és el de Mossos d'Esquadra o el d'una policia local.

Aquesta uniformitat bàsica ha de fer referència a les prendes més comunes d'ús i més visibles (gorra, camisa o jersei, pantalons, sabates) així com a les protecció (prendes de pluja). Els elements i complements corporatius de cada cos (escut de la Generalitat o del municipi) han d'estar present en la prenda,

així com el número d'identificació policial, la graduació de l'agent i la paraula "Policia" a l'esquena de les prendes de més visibilitat.

Les credencials professionals dels agents haurien de ser elaborades des de la Secretaria General del Sistema de Policia per a Catalunya. El tipus de credencial ha de ser comú, homologat i ha d'existir un registre general actualitzat.

La unitat central de compres

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de disposar d'una Unitat Central de Compres per a tots els cossos de policia, amb la finalitat de facilitar els processos administratius d'adquisició de material, millorar el preu i la qualitat dels productes atenent a una major demanda concentrada i estandaritzar el necessari material policial bàsic que ha de disposar qualsevol agent de policia per a desenvolupar la funció policial.

La compra de material pot fer referència a prendes de vestuari, armament, vehicles i motocicletes patrulles, equips de transmissions i telefonia, material d'equipament per les comissaries de policia, etc...

El sistema d'informació policial

La coordinació de la Policia de Catalunya es fonamenta, entre d'altres aspectes principals, en disposar i desenvolupar un model integral d'intercanvi d'informació. Cal avançar en la confiança professional i institucional per incorporar al Sistema tota aquella informació de rellevància, que generi intel·ligència policial i estratègies d'intervenció. Com s'argumenta: “En nuestro país, curiosamente, el traslado de información de la población a la policía municipal sigue fluyendo de manera considerable hasta el punto de que comandos de terrorismo internacional han sido descubiertos gracias a la información transmitida a la policía municipal incluso desde los barrios con población inmigrante, que confía en la policía local. Esto es muy valorado por los servicios de intel·ligència”¹⁶.

La reducció i homogeneïtzació de les escales professionals

La Policia de Catalunya la conformen organitzacions que s'estructuren jeràrquicament en escales i categories professionals, les quals són quasi coincidents en els cossos policies. L'escala bàsica està compresa per les categories de mosso/a/agent i de caporal/a i tenen encomanades les tasques més executives que se'n deriven del compliment de les funcions policials, així com funcions de comandament de funcionaris/àries de la mateixa escala en els diversos serveis policials; l'escala intermèdia comprèn les categories de

16. BALLBÉ, M., “Un buen modelo de seguridad. Un debate de fondo en la campaña electoral”, *article al diari El Periódico de Cataluña*, 23/05/2007. <http://www.caffereggio.net/2007/05/23/un-buen-modelo-seguridad-manuel-ballbe-el-periodico/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

sergent/ta i sotsinspector/a i té com a funcions principals la supervisió i el comandament de les tasques executives; l'escala executiva la conforma la categoria d'inspector/a amb funcions de gestió i comandament d'activitats policials; i l'escala superior per les categories d'Intendent/a, Comissari/a/Intendent Major/Intendent/a Major, Major/Superintendent/a, amb funcions de comandar, dirigir, orientar, coordinar i inspeccionar a nivell superior els serveis policials¹⁷.

Altres organitzacions policials properes han realitzat o estan realitzant canvis en les escales professionals¹⁸ i s'adeqüen millor a les necessitats organitzatives, aplanant les estructures i incidint més en la funció i responsabilitat professional que en el càrrec que s'ocupa. A nivell de la Policia Catalunya seria adient integrar la categoria professional de "sergent/a" de l'escala intermèdia en la categoria de sotsinspector/a. A nivell de l'escala superior es proposa la integració la categoria "intendent/a" en la de Comissari/ària o Intendent/a Major.

L'adequació del règim estatutari : Principis bàsics d'actuació, la condició d'agent de l'autoritat, la competència de la jurisdicció ordinària, l'assistència jurídica, la uniformitat, la identificació i la credencial professional, l'armament, les recompenses i distincions, els drets i deures i el règim disciplinari

La Policia de Catalunya ha de disposar d'un règim estatutari comú on quedin recollits els principis bàsics d'actuació, la condició d'agent de l'autoritat, la competència de la jurisdicció ordinària, l'assistència jurídica, la uniformitat, la identificació i la credencial professional, l'armament, les recompenses i distincions, els drets i deures i el règim disciplinari.

El fet de compartir una legislació bàsica per a tota la Policia de Catalunya, mitjançant la Llei de Sistema de Policia per a Catalunya, ha d'homogeneïtzar i posar en comú la prestació horària dels agents, les llicències i permisos, les retribucions salarials i les condicions laborals¹⁹.

La prevenció dels riscos laborals dels agents de policia és una prioritat del Sistema de Policia. Cal adaptar els seus aspectes inspiradors -amb les salvetats previstes en la normativa específica- amb la funció policial per vetllar per la salut i seguretat dels/les funcionaris/àries de policia.

17. Vid. LLEI 10/1994., d'11 de juliol, de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, article 18. http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=93461&action=fitxa (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. LLEI 16/1991., de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya, article 24. http://www.diba.es/cemical/codibasic/fitxers/Llei_16_91_policies_locales_Catalunya.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

18. Vid. a : MINISTERIO DEL INTERIOR., Dirección General de la Policía, Policía Nacional. http://www.policia.es/cnp/escalas_categorias_divisas/escalas.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

19. Caldria disposar d'un sol Acord de Funcionaris per a tota la Policia de Catalunya. Aquest fet simplificaria totes les negociacions sindicals que es produeixen en cada municipi i que generen un indesitjats greuges comparatius entre els treballadors/res del propi municipi la resta de cossos de policia.

En matèria disciplinària, a l'actualitat, el projecte de decret sobre el Reglament del procediment del règim disciplinari als cossos de policia local de Catalunya²⁰, impulsat pel Govern de la Generalitat de Catalunya, ha de ser un instrument jurídic que permeti la unificació de diversa legislació dispersa, que genera incoherències alhora d'interpretar i aplicar les polítiques sancionadores. La norma permetrà una instrucció disciplinària homogènia i més justa, amb possibilitat d'establir procediments abreujats en uns supòsits taxats²¹.

El reglament d'armes

L'armament policia bàsic ha de ser comú, homologat i reglamentat per a tots els membres de la Policia de Catalunya. Ha d'assignar-se en funció del tipus de prestació de servei i la dotació inicial fa referència a un arma de foc curta²² i a la defensa policial²³. Seria convenient estudiar la possibilitat d'adquirir i reglamentar pistoles elèctriques per a ús policial, que permetés a l'agent disposar d'una eina coactiva a cavall entre una defensa policial i un arma de foc curta. També seria mereixedor d'estudi la utilització d'sprais i gasos lacrimògens per fer front, des d'una patrulla de seguretat ciutadana, a una intervenció sobtada d'aldarulls o baralles multitudinàries. Les unitats especialitzades, en funció del tipus de serveis que hagin de prestar, han de disposar de l'adient armament.

En tot cas, tots els agents de policia que vagin armats han de superar les proves psicològiques, físiques i de perícia (pràctiques de tir i manipulació), que els habilitin per a la tinença i ús de l'armament que tinguin assignat.

El reglament de distincions i condecoracions

La Secretaria General del Sistema de Policia per a Catalunya ha de determinar un reglament de distincions i condecoracions comú, amb la finalitat de reconèixer els mèrits individuals i/o col·lectius de tots/totes els/les membres policials i a aquells altres agents, persones físiques i/o jurídiques de dret públic o privat, que hagin contribuït notòriament a la millor de la seguretat de Catalunya.

20. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Projecte de decret sobre Reglament del procediment del règim disciplinari aplicable als cossos de policia local de Catalunya*, 2015.

http://interior.gencat.cat/ca/el_departament/normativa_i_convenis/normativa/projectes_de_normativa_en_tra_mit_dinformacio_publica/reglament-del-procediment-del-regim-disciplinari-aplicable-als-cossos-de-policia-local-de-catalunya/ (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

http://es.wikipedia.org/wiki/Ertzaintza_-_Grados_de_la_Ertzaintza (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

21. Per exemple, en el supòsit de reconeixement de la infracció administrativa per part del/la agent infractor/a.

22. De manera bastant generalitzada, les policies europees es doten d'armes de foc tipus "pistola", amb munició que minimitzi el no desitjat "efecte rebot" i eviti accidents.

23. Hi ha una tendència a subministrar de dotació policial defenses extensibles tipus "ASP".

5.4.- La carrera professional i la formació policial

Els coneixements i habilitats professionals que han de permetre la prestació de serveis policials es poden agrupar en un conjunt d'àmbits²⁴, atenent als nivells d'especialització que es requereixin. A efectes del Servei Bàsic Garantit, els itineraris professionals i la formació necessària requerida per a qualsevol agent de policia, indistintament de l'organització policial a la qual pertanyi, són :

- a) Funcions de policia de seguretat.
- b) Funcions de policia administrativa.
- c) Funcions de policia judicial.
- d) Funcions de policia assistencial i d'atenció a la ciutadania.
- e) Funcions de policia de proximitat.
- f) Funcions de trànsit i prevenció de l'accidentalitat.

La gran majoria dels agents dels cossos de les policies locals i dels membres de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra exerceixen aquests tipus de funcions policials genèricament i són les seves actuacions quotidianes. Aquest fet encara és veu més accentuat en els cossos de les policies locals (especialment les més petites), on els agents han d'exercir quasi sempre qualsevol funció policial genèrica. El Cos de Mossos d'Esquadra i alguns dels cossos de les policies locals amb més efectius poden especialitzar funcions policials i associar la formació policial a itineraris professionals dins de les organitzacions.

A efectes de Serveis Especialitzats, caldria aprofundir en els coneixements i tècniques relacionades amb :

- a) Funcions de policia científica.
- b) Funcions d'investigació (judicial i administratiu).
- c) Funcions relacionades amb l'Ordre Públic i contenció de masses.
- d) Funcions gestió del trànsit viari.
- e) Funcions relacionades amb la seguretat privada.
- f) Funcions d'intel·ligència policial.
- g) Funcions d'informació.
- h) Funcions de lluita contra el terrorisme.
- i) Funcions de preservació del medi ambient i l'entorn natural.
- j) Funcions de lluita contra la delinqüència cibernètica.
- k) Funcions seguretat transports (trens, metro i aeroports).

La formació policial ha de permetre adquirir coneixements i habilitats per a dur a terme les funcions policials descrites, amb eficàcia i eficiència, des d'uns valors públics compartits i amb una clara orientació i actitud de servei públic.

24. Anomenats també en l'argot policial com a "famílies professionals".

5.4.1.- L'Institut de Seguretat Pública de Catalunya

L'Institut de Seguretat Pública de Catalunya²⁵ és el centre educatiu i de gestió de coneixement de referència pel Sistema de Policia de Catalunya²⁶. És el veritable punt d'unió en matèria formativa entre els cossos de les policies locals i el Cos de Mossos d'Esquadra, impartida en l'Escola de Policia de Catalunya i a on es comparteixen els valors fonamentals que ha de tenir un exemplar professional i a on s'adquireixen les qualificacions i competències en matèria de seguretat. Però també és un centre d'investigació i recerca de la seguretat pública per aprofundir en la col·laboració i la coresponsabilitat que fonamenta el sistema de seguretat pública.

L'Institut de Seguretat és una entitat autònoma administrativa que està adscrita a la Conselleria d'Interior de la Generalitat de Catalunya i que té com a finalitats principals : "La formació dels diferents col·lectius de seguretat; la creació, gestió, difusió i aplicació dels coneixements tècnics per seleccionar, promoure i desenvolupar els col·lectius de seguretat, i la promoció de l'estudi i la recerca en l'àmbit de la seguretat" ²⁷. A a partir de la Llei 10/2007²⁸, va unificar a l'Escola de Policia de Catalunya i l'Escola de Bombers i Seguretat Civil de Catalunya. La deontologia professional i l'ètica ha d'estar present permanentment des del primer curs de formació bàsica d'un agent de policia. Caldria fer una revisió profunda per implementar el Codi d'Ètica de la Policia en qualsevol acció formativa que es realitzi, tant a nivell d'accés, promoció o especialització.

Una vegada finalitzat el desplegament de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra arreu de Catalunya, fet que va comportar durant un dilatat període de temps que l'Institut de Seguretat focalitzés una part molt important dels seus esforços a formar a més de mil agents de policia cada any, comporta adequar les necessitats i els objectius del centre formatiu. La participació de l'administració local en els òrgans del Consell de Direcció i Consell Pedagògic ha de ser més important, com a reflex de la realitat del món local però també per exercir la coresponsabilitat que comporta. Aquest fet també s'ha de traduir en el nombre de professors/res que han d'impartir les accions formatives i en la presència d'instructors/res en l'Institut de

25. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, Institut de Seguretat Pública de Catalunya, Departament d'Interior. <http://ispc.gencat.cat/ca/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

26. La **LLEI 16/1991.**, de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya, en l'article 29.1.4 estableix que : "És requisit indispensable, en tot cas, superar en oposició un curs selectiu a l'Escola de Policia de Catalunya". A partir d'aquell moment les acadèmies de les guàrdies urbanes de Barcelona, Badalona i l'Hospitalet de Llobregat que impartien les accions formatives d'ingrés i promoció de les policies locals van deixar d'existir. Vid. a :

http://www.diba.es/cemical/codibasic/fitxers/Llei_16_91_policies_locales_Catalunya.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

27. Vid. **DECRET 52/2012.**, de 22 de maig, de reestructuració de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya. <http://portaldoqc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6135/1243690.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

28. Vid. **LLEI 10/2007.**, del 30 de juliol, de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.

http://www.parlament.cat/activitat/cataleg/TL_64ln.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Seguretat²⁹, fet que milloraria el seguiment de l'avaluació acadèmica i actitudinal dels seus propis aspirants.

5.5.- Acords de col·laboració entre municipis per a la prestació dels serveis de policia local : compartir serveis de policia

Una possibilitat de millorar l'eficiència dels cossos de les policies locals, especialment de poblacions petites i amb pocs efectius, ha estat la constitució de mancomunitats per a la prestació de serveis policials³⁰, opció que no s'ha pogut desplegar de manera efectiva atenent al rebuig frontal del Tribunal Constitucional³¹ constatat en el conjunt de sentències dictades³². En la mateixa línia argumental es va manifestar el Tribunal Suprem davant la possibilitat de constituir cossos de policia de caire provincial³³.

L'argumentació sobre la impossibilitat de crear cossos de Policia Local de caràcter supramunicipal es fonamenta en no preveure el compendi normatiu

29. A l'actualitat no hi ha cap previsió legal que ho faci possible. A la promoció 18^{ena} del Curs de Formació Bàsica per a policies (2003-2004), la Guàrdia Urbana de Badalona i la Policia Local de El Prat de Llobregat van aportar un agent instructor a l'Escola de Policia retribuïts econòmicament per cada Corporació Local.

30. Al respecte :

Vid. **LEY 6/1988.**, de 5 de diciembre, de Coordinación de Policías Locales del Principado de Asturias, artículo 3.1.i). http://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/as-l6-1988.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **LEY 10/1988.**, de 26 de octubre, de Coordinación de las Policías Locales de Illes Balears, Disposición adicional primera.

http://contingutsweb.parlamentib.es/Biblioteca/legislacio/balears_leg/textos/bocaib_1983_1996/1988/IB_llei_10_1988_bocaib.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Vid. **LEY 4/1992.**, de 8 de julio, de Coordinación de las Policías Locales de la Comunidad de Madrid, artículo 26. <http://www.madrid.org/wleg/servlet/Servidor?opcion=VerHtml&nmnorma=450&cdestado=P> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

31. **BARCELONA, J.**, *Policia y Constitución*, Tecnos, Madrid, 1997, pàg. 302.

32. Vid. a : :

- **STC 25/1993.**, de 21 de gener (Regió de Múrcia). <http://www.boe.es/boe/dias/1993/02/24/pdfs/T00016-00021.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **STC 49/1993.**, d'11 de febrer (Illes Balears). <https://www.boe.es/boe/dias/1993/03/11/pdfs/T00059-00065.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **STC 50/1993.**, d'11 de febrer (Principat d'Astúries). <http://www.boe.es/boe/dias/1993/03/11/pdfs/T00065-00072.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **STC 51/1993.**, d'11 de febrer (Extremadura). <https://www.boe.es/boe/dias/1993/03/11/pdfs/T00072-00076.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **STC 52/1993.**, d'11 de febrer (Madrid). <https://www.boe.es/boe/dias/1993/03/11/pdfs/T00076-00080.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **STC 81/1993.**, de 8 de març (Andalusia). <http://www.boe.es/boe/dias/1993/04/15/pdfs/T00013-00021.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **STC 82/1993.**, de 8 de març (València). <http://www.boe.es/boe/dias/1993/04/15/pdfs/T00021-00026.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **STC 85/1993.**, de 8 de març (Catalunya). <http://www.boe.es/boe/dias/1993/04/15/pdfs/T00043-00049.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **STC 86/1993.**, de 8 de març (Galícia). <http://www.boe.es/boe/dias/1993/04/15/pdfs/T00049-00054.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

33. **STC**, Sala 3^a, de lo Contencioso-Administrativo, de 8 de novembre de 1996, sobre el recurs d'apel·lació. <http://supremo.vlex.es/vid/-52346666> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

la possibilitat de constituir-los. No obstant, no hi ha un pronunciament que defineixi que els cossos de policia local puguin ser de caire municipal, supramunicipal o fins i tot provincial, ni tampoc s'afirma que hagin d'existir en tots els municipis. La Llei orgànica que es fa referència, sobre los Cuerpos y Fuerzas de Seguridad, fa una orientació : “Claramente a favor de las policías de ámbito municipal, pues a ninguna otra se refiere, aunque en sintonía léxica con el artículo 148.1.22 de la Constitución hable de las policías locales” ³⁴.

Atenent a la lectura de les diverses sentències constitucionals s'afirma que : “Si se hubiese previsto expresamente en la LOFCS la creación de Cuerpos de Policía Local Supramunicipal a través de la fórmula de la mancomunidad, no hubieran sido declarados inconstitucionales los preceptos de las Leyes autonómicas sobre Coordinación de Policías Locales que contemplaban tal posibilidad” ³⁵. És notòriament significatiu que la negativa del Tribunal Constitucional a que les policies locals es puguin mancomunar o que es pugui crear policies supramunicipals, no hagi estat reprovada a la Comunitat Autònoma de Navarra on sí quedava contemplada aquesta possibilitat en la Ley Foral, de 13 de febrer de 1987, de Cuerpos de Policía de Navarra. En qualsevol cas entenem que és necessari reconsiderar la possibilitat de mancomunar serveis de policia local : “Deben finalizar asimismo los prejuicios, propiciados por el propio Tribunal Constitucional, frente a las policías supramunicipales y, más aún, frente a las mancomunidades de prestación del igual servicio policial. La posible ayuda de policías de otras dependencias debe complementarse con el asociacionismo local y con las posibilidades que él mismo abra, a través del voluntarismo de sus instituciones representativas, para constituir uniones mancomunadas de policías” ³⁶.

La Llei d'ordenació de la seguretat pública de Catalunya, en l'article 29 : “Possibilita l'establiment, mitjançant convenis ad hoc, de serveis unificats o de gestió conjunta de les policies locals i la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra. A més dóna el mandat de promoure la creació d'aquests serveis conjunts al Departament d'Interior, tasca que el Departament ha complert” ³⁷. En el marc d'aquests acords i si existís la necessitat i fos convenient, cabria la possibilitat que en els municipis on s'ubiquin edificis e instal·lacions de la

34. BARCELONA, J., “La administración de la seguridad ciudadana : selección de problemas a comienzos del siglo XXI”, *Seguridad Ciudadana y Globalización, XIV Seminario Duque de Ahumada*, pàg. 16.

http://portal.uned.es/pls/portal/docs/PAGE/UNED_MAIN/LAUNIVERSIDAD/UBICACIONES/06/DUQUE_AHUMADA/14/7_JAVIER_BARCELONA_LLOP.PDF (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

35. ORDUÑA, E., “La colaboración intermunicipal en materia de Seguridad Ciudadana”, *Revista Electrónica Centro de Estudios Municipales y de Cooperación Internacional*, núm. 2, 2009.

<http://www.cemci.org/revista/numero-2/tribuna/articulo2.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

36. CASTELLS, J.M., “Informe sobre el modelo policial en el Estado Español”, Generalitat de Catalunya, *El modelo policial y sus retos de futuro*, 2000, pàg. 56.

37. GUILLÉN, F., *Policia i...*, op. cit., pàg. 57.

Comunitat Autònoma la vigilància i la protecció fos exercida per la policia local³⁸.

Cal destacar la iniciativa política que ha possibilitat establir acords de col·laboració entre municipis per a la prestació de serveis de policia local³⁹, d'acord amb l'article 160 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya que estableix que correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de règim local, respectant el principi d'autonomia municipal; l'article 164 del mateix text jurídic que estableix a la Generalitat la planificació i la regulació del sistema de seguretat pública de Catalunya, l'ordenació de les policies locals i la seva coordinació d'actuació; i atenent a que la disposició addicional cinquena afegida a la Ley Orgánica 2/1986, de 13 de marzo, de fuerzas y cuerpos de seguridad, mitjançant la Ley Orgánica 16/2007⁴⁰, de 13 de diciembre, complementaria de la Ley para el desarrollo sostenible del medio rural, i que permet la col·laboració per a la prestació de serveis de policia local en els supòsits en que dos o més municipis limítrofs de la mateixa Comunitat Autònoma no disposin separatament de recursos suficients per a la prestació dels serveis de policia local, permetent-se associar-se per a l'execució de les funcions assignades a les esmentades policies⁴¹. La possibilitat de mancomunat els serveis policials local és una gran solució per a municipis

38. Com ha estat admès pel Tribunal Constitucional respecte a la Ley de Coordinación de las Policías Locales de Extremadura.

Vid. **STC 51/1993.**, d'11 de febrer. <https://www.boe.es/boe/dias/1993/03/11/pdfs/T00072-00076.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

39. Vid. **ORDRE INT/242/2012**, de 3 d'agost, per la qual s'estableix el procediment d'autorització dels acords de col·laboració entre municipis per a la prestació dels serveis de policia local. Es requereix que calen complir els municipis, atenent a l'article 2, són els següents :

- a) "Ser municipis limítrofs. A aquests efectes s'entén limítrofs el conjunt de municipis en què es pugui transitar d'un a un altre, garantint la continuïtat territorial.
- b) No disposar separatament de recursos suficients per a la prestació dels serveis de policia local.
- c) No superar en conjunt els 40.000 habitants.
- d) Formar part de la mateixa comarca. Excepcionalment, es podrà sol·licitar la subscripció d'un acord entre municipis de dues comarques.
- e) Amb caràcter general, tots els municipis signants de l'acord de col·laboració han de comptar prèviament amb cos de policia local propi. Excepcionalment i justificadament es poden formar part municipis que no disposin de cos policia local propi; en aquest cas, l'acord de col·laboració haurà de concretar necessàriament la forma i el mecanisme de prestació dels serveis policials a favor d'aquests municipis i la seva aportació a l'associació, així com la justificació i concreció, si escau, de la incorporació de nous efectius". <C:\Users\lavs\Downloads\1257651.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

40. Vid. **LEY ORGÁNICA 16/2007.**, de 13 de diciembre, complementaria de la Ley para el desarrollo sostenible del medio rural. <http://www.boe.es/boe/dias/2007/12/14/pdfs/A51275-51275.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

41. Com exemple els acords de col·laboració, autoritzats per la Conselleria d'Interior del Govern de la Generalitat de Catalunya, entre els ajuntaments de Calella, Sant Pol de Mar i Canet de Mar. Vid. **RESOLUCIÓ INT/430/2015.**, de 6 de març, per la qual s'autoritza la signatura de l'Acord de col·laboració per a la prestació del servei de policia local entre els ajuntaments de Calella, Sant Pol de Mar i Canet de Mar.

http://m.gencat.cat/mobi_dogc/AppJava/pages/Content.htm?jsessionid=cRaiazFb4ymJzU9bv6sB-afeu7ODV7q4JSPZCDrLIZWr9UtUmZZ!-1065219008?numDOGC=6830&versionId=1410899&dateDOGC=13.3.2015&contentId=687556&viewportWidth=1024&viewportHeight=1024 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

petits, però en cap cas és la solució als dèficits de seguretat que passen per a la construcció d'un Sistema de Policia per a Catalunya.

Aquesta possibilitat real de mancomunar serveis de policia local té el precedent frustrat a Catalunya de la Vall de Tenes al Vallès Occidental (municipis de Lliçà d'Amunt, Lliçà de Vall, Santa Eulàlia de Ronçana i Bigues i Riells), a l'ampara de l'article 3.1.7) de la Llei 10/1984, de 5 de març, de coordinació de les policies locals de Catalunya⁴², on s'establia la funció "Afavorir i fomentar la creació de serveis de policia intermunicipal o comarcal a les zones on els ajuntaments corresponents no puguin afrontar les despeses d'una policia pròpia o bé on les circumstàncies aconsellin de mancomunar o unificar els serveis de policies locals".

5.6.- El finançament del Sistema de Policia per a Catalunya

Majoritàriament, ningú dubte avui en dia que cal tenir un sistema sanitari i una educació pública. El que sí està en qüestió és fins a quant podem finançar-los i com gestionar les conseqüències d'una limitació dels recursos financers que permetin mantenir la millor qualitat de servei públic a la ciutadania. Els serveis de policia, com a garants del dret a ser lliures, necessita una adaptació i una flexibilització que minimitzi aquesta permanent amenaça econòmica. Només caldria plantejar-se que succeiria si no es pogués fer front al pagament de les nòmines dels servidors públics o si no es realitzessin les mínimes inversions en el recursos necessaris per dur a terme la seva funció.

Com a criteri general, cada administració ha de finançar els serveis que presta el seu cos de policia. La Generalitat de Catalunya ha de sufragar les despeses que es generen de la creació dels òrgans de govern i coordinació del Sistema de Policia. Però per a que aquesta afirmació sigui possible, cal que el món local (i l'administració autonòmica també) estigui ben finançat, atenent a les competències assignades i a la viabilitat econòmica per a dur-les a terme.

Si analitzem el món local, la gestió dels pressupostos és un acte de gran responsabilitat que ha de possibilitar dotar a les polítiques públiques dels necessaris recursos econòmics, materials i humans per l'assoliment dels objectius planificats. Però en l'actualitat : “El cost creixent dels serveis de policia i les penúries financeres de la majoria d'ajuntaments estan provocant que els responsables municipals siguin cada cop més reticents a dotar els serveis policials amb més recursos sense tenir la garantia que aquesta inversió tindrà un impacte en els problemes dels quals la policia ha de tenir cura. Les ciutats que ja estan reduint els seus pressupostos estan sent

42. Vid. LLEI 10/1984., de 5 de març, de coordinació de les policies locals a Catalunya.
<http://dogc.vlex.es/vid/llei-5-coordinacio-policies-locales-38352705> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

forçades a prendre decisions difícils, sospesant l'impacte d'aquestes retallades en la qualitat del servei ofert al públic”⁴³.

Hi ha qui argumenta que no és eficient tenir 947 municipis, ja que molts són petits pobles⁴⁴. Es planteja que la fórmula per racionalitzar la situació passaria per donar facilitats i incentius per fusionar-se i, posteriorment, valorar la necessitat de realitzar fusions obligatòries, atenen especialment les particularitats geogràfiques. A nivell de l'Estat espanyol : “La Administración local española padece el anacronismo de una deficiente distribución territorial (8.101 municipios y 50 provincias); una crónica insuficiencia de medios financieros y de personal (salvo quizás las Diputaciones provinciales), una insuficiente descentralización de competencias y de gasto público (lo que permite afirmar a la doctrina que en este extremo somos uno de los países menos descentralizados); una rígida –y con frecuencia escasamente operativa- estructura organizativa; y un cierto déficit de mecanismos de articulación efectiva de la participación ciudadana, adicionales a los de composición netamente democrática que conforman sus principales órganos”⁴⁵.

A Catalunya el nombre de municipis majors de 20.000 habitants és de seixanta quatre, dels quals només vint-i-tres tenen una població superior als 50.000 habitants. Del total de 947 poblacions, 737 tenen menys de 5.000 habitants, fet que dibuixa una Catalunya rural on no existeix un règim jurídic específic que sigui efectiu a efectes de finalçament econòmic i de prestació de serveis. Com s'argumenta que : “La tradició centralista i uniformista del nostre sistema polític i jurídic provoca una interpretació simplista del principi d'igualtat, que fa que les lleis atribueixin al mateix règim, les mateixes competències i el mateix sistema de recursos a tots els municipis, a totes les comarques i a totes les províncies, quan és evident que hi ha diferències d'una magnitud tal que fan que el tracte uniforme que actualment els donen les lleis sigui en realitat un tracte discriminatori, ja que el règim que pot ser bo per a un tipus de municipis, és fàcil que sigui dolent per als altres”⁴⁶.

En l'actualitat, el Govern de la Generalitat de Catalunya ha manifestat la seva voluntat d'impulsar l'avantprojecte de Llei sobre les finances locals, amb l'objectiu de garantir l'eficiència financera i fomentar l'estabilitat pressupostària. Aquesta nova llei pretén que : “La reforma de la financiació deberia dotar a estos gobiernos con instrumentos más eficientes para

43. GOLDSTEIN, H., “Millorar la funció policial : Un enfocament orientat als problemes”, *Apunts de seguretat*, núm. 9, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàg. 30.

44. BOSCH, N., “Amb 947 municipis el cost dels serveis creix”, *Austeritat El món local. Els dilemes de la fusió de petits municipi*, article al diari Ara, 25 de juny del 2013, pàg. 5.

45. MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de Derecho Administrativo*, Editorial Aranzadi, S.A., 2012, pàgs. 189-190.

46. MIR, J., “L'organització política i institucional de l'Administració Local a la Catalunya rural”, *Revista Catalana de Dret Públic*, núm. 13, 1991, pàg. 187.

<http://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rcdp/article/view/1803/1854> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

disponer de suficientes recursos para cubrir los gastos asociados al ejercicio de sus competencias (...) y abarcaría a todos los gobiernos locales del territorio, principalmente entidades municipales descentralizadas, municipios, comarcas, áreas metropolitanas y veguerías”⁴⁷. Sobre aquesta futura llei catalana hi ha pronunciament en el sentit que : “Debemos partir de la base de que en la ley que propone la Generalitat de Catalunya la evaluación de todos los servicios se hará no sólo en función de motivos económicos, sino también en función de la eficiencia de los servicios. El establecimiento del coste estándar se hará para cada servicio y de forma territorializada, de acuerdo con su naturaleza y los principios de sostenibilidad financiera y eficiencia. Se respetará el principio de diferenciación y se aplicaran factores de corrección que correspondan a la realidad socioeconómica del mundo local en Catalunya”⁴⁸.

En l'àmbit d'altres contextos polítics, a la Confederació canadenca : “L'augment de les subvencions generals o especials atorgades directament per les províncies als municipis, destinades a finançar el cost dels serveis de policia, han contribuït igualment a reforçar l'autoritat de les províncies. Efectivament, és provable que d'entre tots els mitjans utilitzats, aquest hagi estat un dels més eficaços, ja que quan es tracte de garantir el funcionament d'un servei tan costós com el de la policia, l'argument pecuniari té un pes indubtable”⁴⁹. Aquest fet, aplicat al Sistema de Policia per a Catalunya, seria un element que facilitaria la coordinació dels cossos de les policies locals i la seva proclamada ordenació, però carent d'accions concretes que la duin a terme.

A nivell de l'Estat espanyol, l'administració central financïa una part important de les comunitats autònomes i dels ajuntaments. Per tant, els ajuntaments que disposen de policies locals (és a dir, tenen un servei no obligatori però si propi) són finançats en part per l'Estat espanyol. Els sistema actual de finançament dels 213 cossos de policia local a Catalunya és suportable però no és viable, al ser uns serveis de seguretat no obligatoris pels municipis però sí necessaris en tant en quant hi ha voluntat política que prioritza la seva existència⁵⁰.

Els ajuntaments catalans tenen una despesa de 301,05 € per habitant de despesa no obligatòria, fet que comporta un 21,1% del total de la despesa liquidada. Les funcions principals de despesa no obligatòria són la seguretat i protecció civil (24,40% de la despesa no obligatòria), cultura (24,36%), altres

47. Vid. a : **VANGUARDIA, LA.**, El Govern prepara una ley de finanzas locales para garantizar la eficiencia, 30 de diciembre de 2013.

<http://www.lavanguardia.com/politica/20131223/54398531122/el-govern-prepara-una-ley-de-finanzas-locales-para-garantizar-la-eficiencia.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

48. **BUCH, M.**, “Entrevista al Presidente de la Asociación Catalana de Municipios”, *Revista Democracia y Gobierno Local*, núm. 22, 2013, pàg. 15.

49. **CURBET, J.**, *La policia de Quebec : un model per a Catalunya?*, Generalitat de Catalunya, Direcció General de Seguretat Ciutadana, Departament de Governació, 1987, pàg. 44.

50. Com ha destacat el Dr. **TOMÁS GIL MÁRQUEZ** el dia 15 de maig de 2014, en la ponència “Món local...”, op. cit.

serveis comunitaris i socials (10,39%), educació (8,51%) i promoció social (8,45%). Els municipis de menys de 5.000 habitants són els que assumeixen més despesa no obligatòria (9,04% per sobre de la mitjana) i els que es troben entre els 5.001 i els 20.000 habitants els que assumeixen una despesa no obligatòria menor (9,05% per sota de la mitjana). El pagament de les remuneracions de personal, amb un 37,4% representa la despesa principal no obligatòria⁵¹. El fet que es prestin tot aquest conjunt de serveis per part de les corporacions locals indica que són necessaris, fins i tot alguns d'ells imprescindibles en l'actualitat, atenent al context econòmic-social. Per tant, tot apunta a que caldria ajudar a les corporacions locals en el seu finançament, és a dir, si els ajuntaments tenen competència en matèria de seguretat i disposen de 213 organitzacions policials per prestar-ne serveis, seria adient que rebés un just finançament.

Tots aquests fet contrasten en una part important de la realitat a l'Estat Espanyol, ja que entre els anys 1980 i 2005, les plantilles de les policies locals es van incrementar un 55%, i, en concret a la Comunitat Autònoma de Madrid, entre 2003 i 2007, l'augment va ser del 33% per fer tasques de “seguretat ciutadana”, reben subvencions i finançament⁵² gràcies a la BESCAM⁵³.

Segons dades del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas, els ajuntaments de Catalunya tenen les següents despeses en matèria de seguretat i mobilitat ciutadana :

---

51. Vid. a : **DIPUTACIÓ DE BARCELONA.**, *Despesa del municipis catalans en serveis no obligatoris 2003-2009. Primers resultats*, Institut d'Economia de Barcelona, Universitat de Barcelona, 2011, pàg. 6.

<http://www.diba.es/butlletins/detallRevista.asp?id=4970> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

52. Afirmacions fetes pel Dr. **TOMÁS GIL MÁRQUEZ** el dia 15 de maig de 2014, en la ponència “Món local...”, op. cit.

53. La BESCAM (Brigadas Especiales de Seguridad Ciudadana de la Comunidad Autónoma de Madrid) va ser creada a l'any 2004 i és la denominació que rep el projecte que dona finançament a 2500 policies locals de la comunitat autònoma que pertanyen a 107 municipis. Té una vigència fins l'any 2018 i és prorrogable de forma automàtica.

Taula núm.19 ⁵⁴ :
**Despeses en seguretat i mobilitat ciutadana
dels ajuntaments de Catalunya.**

ÀMBITS DE POBLACIÓ	Any 2011	Any 2012	%
Menys de 5.000 habitants	19.963.000,00 € (01,83 % del pressupost total)	19.367.000,00 € (01,98% del pressupost total)	+ 0,15 %
De 5.001 a 20.000 habitants	124.999.000,00 € (07,51% del pressupost total)	123.584.000,00 € (07,50% del pressupost total)	- 0,01 %
De 20.001 a 50.000 habitants	110.124.000,00 € (08,35% del pressupost total)	105.608.000,00 € (08,23% del pressupost total)	- 0,12 %
De 50.001 a 100.000 habitants	76.787.000,00 € (08,07% del pressupost total)	75.889.000,00 € (08,07% del pressupost total)	+ 0,01 %
Més de 100.000 habitants	396.831.000,00 € (11,08% del pressupost total)	431.859.000,00 € (11,90% del pressupost total)	+ 0,82 %
TOTAL	728.703.000,00 € (08,47% del pressupost total)	756.307.000,00 € (08,92% del pressupost total)	+ 0,55 %

Durant l'any 2012, els municipis de Catalunya han destinat 27,6 milions d'euros més que l'any 2011 en despeses de seguretat i mobilitat ciutadana.

El fet que la Generalitat de Catalunya hagi exercit la potestat de crear la seva pròpia Policia Autònoma i, per tant, que el Cos de Mossos d'Esquadra desenvolupi plenament les seves funcions de seguretat que té encomanades en matèria de seguretat i de trànsit, no va comportar que el seu finançament estigués regulat en la Ley 21/2001⁵⁵. Aquesta situació ha implicat que en data 28 de juny de 1999 es signés un conveni referit a l'aportació de l'Estat espanyol a la financiació de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra, on

54. Vid. a : **MINISTERIO DE HACIENDA Y ADMINISTRACIONES PÚBLICAS.**, Oficina Virtual para la coordinación financiera con las Entidades Locales, Taula núm. 5, elaboració pròpia.
<http://serviciosweb.meh.es/apps/EntidadesLocales/publicaciones/eel/EP2012C09.xls> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

55. Vid. **LEY 21/2001.**, de 27 de diciembre, por la que se regulan las medidas fiscales y administrativas del nuevo sistema de financiación de las Comunidades Autónomas de régimen común y Ciudades con Estatuto de Autonomía. <https://www.boe.es/boe/dias/2001/12/31/pdfs/A50383-50419.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

s'establien uns mòduls anuals de financiació i els seus coeficients d'actualització, revisats a partir de l'any 2006⁵⁶. Les aportacions són les següents :

Taula núm. 20

CONCEPTOS	IMPORTE (en euros por policía)
Gastos de personal (Capítulo I)	29.459,43 €
Gastos de bienes corrientes y servicios (Capítulo III)	1.803,72 €
Gastos en inversiones reales	6.469,40 €
Total módulo	37.732,55 €

Per tant, el Cos de Mossos d'Esquadra és finançat pel govern central espanyol, d'acord amb els compromisos adquirits entre aquesta administració i el govern de la Generalitat de Catalunya, en el marc de la Junta de Seguretat de Catalunya. La financiació s'aplicarà al nombre de mossos d'esquadra, en termes anuals, que resulti del certificat emès per la Junta de Seguretat de Catalunya. Per tant i segons aquestes dades, les despeses que l'administració central traspasa anualment a la Generalitat de Catalunya per finançar els 16.973 agents de policia són aproximadament de 503.167.064,4 €. Segons la legislació pressupostària del Govern de la Generalitat de Catalunya per l'exercici 2014⁵⁷, el Departament d'Interior té un pressupost de 1.110.620.000,00 € (el 3,49% del total del pressupost).

El finançament dels serveis públics sempre ha estat motiu de debat i, en concret, el del Sistema de Policia per a Catalunya no serà una excepció. Quan analitzem com evoluciona a Gran Bretanya el sistema de finançament de les organitzacions policials, podem veure que : "Razones de tipo práctico y económico, así como una constante presión sobre los siempre escasos recursos disponibles, han obligado a seguir con el proceso de concentración de fuerzas -de los 43 actuales a 21 ó 22 (incluso, se llega a hablar de 6 ó 7), lo que significaría un importante ahorro económico, cuestión que, para muchos críticos al gobierno, es más importante que conseguir un servicio

56. Vid. **RESOLUCIÓN.**, de 1 de febrero de 2006, de la Secretaría Técnica, por la que se dispone la publicación del Convenio de colaboración entre el Ministerio del Interior y la Generalidad de Cataluña, para la financiación del despliegue de los Mozos de Escuadra correspondiente al año 2005.

<https://www.boe.es/boe/dias/2006/02/14/pdfs/A05908-05909.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

57. Vid. **LLEI 1/2014.**, del 27 de gener, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2014.

http://www15.gencat.net/ecofin_wpres14/pdf/VOL_L_ART.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

público adecuado a las necesidades" ⁵⁸. Per tant, la via de concentrar municipis i els serveis que se'n presten és una alternativa que pot comportar un important estalvi econòmic pel món local, com s'ha plantejat en el Capítol 2, [Apartat 2.3.1.2](#) del present treball d'investigació al disminuir el nombre de cossos de les policies locals a Catalunya.

En aquesta línia argumental⁵⁹ s'afirma que el fet de fusionar pobles a Catalunya milloraria la seva eficiència però podria afectar a la qualitat democràtica. Si ens fixem en el principi de subsidiaritat, mitjançant el qual tot el que pugui fer un nivell de govern més proper a la ciutadania no cal que ho faci un nivell superior, va implicar un procés de descentralització⁶⁰ que en l'actualitat està qüestionat per la crisi econòmica. A tall d'exemple Grècia, condicionada per les polítiques d'austeritat, va fusionar municipis a l'any 2011, passant de 900 a 325. A Dinamarca, en el marc d'una reforma de l'administració local, a l'any 2007 va reduir el número de municipis de 270 a 98.

En el cas de Catalunya a l'any 2000 un grup d'experts va plantejar la supressió de tots els municipis amb menys de 250 habitants, i mecanismes de cooperació pels municipis amb menys de 1000. La idea és senzilla : "D'una banda, entitats més grans poden prestar serveis a un cost per unitat menor gràcies a les economies d'escala i, d'altra, una mida més gran permet l'existència d'una administració professional i eficaç" ⁶¹. Alguns estudis apunten que la reducció de les despeses no són imminents, ja que les mesures claus com la reducció de plantilles triguen més temps en implementar-se. També cal dir que a Catalunya han existit forces reticències polítiques i ciutadanes a la fusió de municipis. La solució ha passat, en ocasions, per l'externalització de serveis o la cooperació entre municipis. Com s'afirma, per millorar el finançament local cal : "Abordar l'organització territorial i clarificar les competències. I llavors, donant instruments financers. Cal reformar l'IBI (impost sobre béns immobles) i descentralitzar la gestió del cadastre, incrementar la participació en l'IRPF (impost sobre la renda de les persones físiques) i fer les transferències adequades a la capacitat fiscal i la necessitat de la despesa" ⁶².

La Ley 27/2013, de 27 de desembre, de racionalización y sostenibilidad de la Administración Local, estableix com a servei propi a les policies locals, és a dir, aquells municipis que disposin de cossos de policia local han de prioritzar el seu finançament o bé decidir prescindir-ne en els termes legals establerts.

58. JAR, G., *Modelos comparados de policía*, Editorial Dykinson, S.L., Madrid, edita Servicio de Publicaciones del Ministerio del Interior, 2000, pàg. 153.

59. MUÑOZ, J., "Austeritat El món local. Els dilemes de la fusió de petits municipis", *article al diari Ara*, 25 de juny del 2013, pàgs. 4 i 5.

60. COSTAS, A., "Descentralización y calidad de las políticas locales", *Elements de debat territorial*, núm. 2, 1998, pàg. 9.

61. MUÑOZ, J., "Austeritat El...", op. cit., pàg. 4.

62. BOSCH, N., "Austeritat El món local. Els dilemes de la fusió de petits municipis. "Amb 947 municipis el cost dels serveis creix", *article al diari Ara*, 25 de juny del 2013, pàg. 5.

El món local rep una part de la seva financiació mitjançant les transferències de l'Estat espanyol, la qual cosa comporta que el finançament del cos de policia local el realitza en molt bona part l'administració central.

Entenem que el finançament de les policies locals s'hauria de realitzar a través de la Generalitat de Catalunya, ja que d'aquesta manera l'ordenació de les policies locals seria més fàcil, el sistema més coherent i podria facilitar - amb la voluntat política municipal- la transferència de cossos de les policies locals a la Generalitat de Catalunya. En un primer terme, el fet que els municipis no puguin finançar el serveis que es presten des de la seva administració pot pressuposar perdre capacitat d'incidir-hi, però aquest fet s'ha de veure compensat en el major protagonisme del món local en la seguretat pública i en la reducció de la gestió dels cossos policials per part dels departaments de recursos humans que són viscut en moltes ocasions com un problema, al gestionar cada ajuntament els acords de condicions laborals, horaris, sous, etc....

5.6.1.- La Ley 27/2013, de 27 de diciembre, de racionalización y sostenibilidad de la Administración Local

Aquesta llei d'àmbit estatal defineix en el seu preàmbul quins són els principals objectius que pretén assolir : “Clarificar las competencias municipales para evitar duplicidades con las competencias de otras Administraciones de forma que se haga efectivo el principio «*una Administración una competencia*», racionalitzar la estructura organitzativa de la Administración local de acuerdo con los principios de eficiencia, estabilidad y sostenibilidad financiera, garantizar un control Financiero y presupuestario más riguroso y favorecer la iniciativa económica privada evitando intervencions administratives desproporcionadas”⁶³. Abans de la seva aprovació definitiva, la Llei ha patit una sèrie de modificacions importants, com la desaparició forçosa i massiva d'entitats locals menors; el fet que les Diputacions provincials, constatada la ineficiència de la prestació de certs serveis per part dels municipis menors de 20.000 habitants, poguessin assumir també de forma massiva la seva gestió; o l'establiment de fusions forçoses de localitats petites i amb problemes per gestionar correctament certs serveis.

Analitzat la totalitat del text vigent, és significatiu que el legislador pretengui regular amb tanta contundència al conjunt de l'Administració local quan és la que té el menor deute i és l'única administració, en l'actualitat, que no incompleix el dèficit públic. Pot advertir-se clarament una pretensió centralitzadora, amb una clara pèrdua de l'autonomia local a favor de l'Estat que genera un dèficit democràtic : “La autonomía local se traduce en una garantía institucional de los elementos esenciales o del núcleo primario del

63. Vid. **LEY 27/2013**, de 27 de diciembre, de racionalización y sostenibilidad de la Administración Local, a : <http://www.boe.es/boe/dias/2013/12/30/pdfs/BOE-A-2013-13756.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

autogobierno de los entes locales territoriales, núcleo que debe necesariamente ser respetado por el legislador (estatal o autonómico, general o sectorial) para que dichas Administraciones sean reconocibles en tanto que entes dotados de autogobierno”⁶⁴. Com s'afirma : “De forma poco velada, a crear mercados de ámbito provincial para la prestación de muchos servicios públicos (...) ya sea para limitar la idea de autonomía local, ya para desplazar a las comunidades autónomas en el ejercicio de sus competencias”⁶⁵. I és que les Comunitats Autònomes tenen un àmbit competencial clar en el marc constitucional⁶⁶; pel contrari els municipis només tenen una referència força genèrica en l'article 140 de la Carta Magna on : “Se limita a establecer unas mínimas pautas organizativas (...) sin establecer, en ningún caso, un listado de competencias o de áreas que se corresponden con ese ámbito de gestión de sus respectivos intereses, que pueda ser entendido como expresamente integrado en la Constitución. Serán los intérpretes de la Constitución, y por ello en primer termino el propio legislador y en última instancia el Tribunal Constitucional, los que hayan de definir y en su caso proteger el concreto contenido de la autonomía local constitucionalmente garantizada”⁶⁷.

La norma pretén que els municipis siguin sostenibles econòmicament i generar un estalvi econòmic quantificat en uns 9.000 milions d'euros segons quedava recollit en el Programa Nacional de Reformas de 2012⁶⁸. Per aconseguir-ho cal que es prestin aquells serveis que són obligatoris i propis, i, en el cas de voler prestar serveis no obligatoris, caldrà una autorització de l'estat central que valorarà la seva viabilitat econòmica. D'altra banda, la gran majoria d'ajuntaments espanyols no es destaquen per la seva desviació pressupostària i, per tant, per no generar deute públic, tot el contrari, han generat un superhàbit de 2.338 milions d'euros i és a l'actualitat l'administració

64. MARTÍN, R., Díez, J.J., *Manual de...*, op. cit., pàg. 192. Al respecte, Vid. a :

- STC 159/2001., de 5 de juliol.

<http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/ca-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/2001/159> (actualitzat enllaç en data 20/03/2015).

- STC 51/2004., de 13 d'abril.

<https://www.boe.es/boe/dias/2004/05/18/pdfs/T00004-00019.pdf> (actualitzat enllaç en data 20/03/2015).

- STC 252/2005., d'11 d'octubre.

<http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/es-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/2005/252> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

65. BOIX, A., "Tres notas explicativas sobre el sentido y orientación de la Ley 27/2013 de racionalización y sostenibilidad de la Administración Local", *article al diari El País*, edició del dia 31/12/2013, pàg. 3.

<http://blogs.elpais.com/no-se-trata-de-hacer-leer/2013/12/tres-notas-explicativas-sobre-el-sentido-y-orientaci%C3%B3n-de-la-ley-272013-de-racionalizaci%C3%B3n-y-sosteni.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

66. Vid. CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA., articles 148 i 149.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

67. BOIX, A., "Tres notas explicativas sobre el sentido y orientación de la Ley 27/2013 de racionalización y sostenibilidad de la Administración Local", *article al diari El País*, edició del dia 31/12/2013, pàg. 4.

<http://blogs.elpais.com/no-se-trata-de-hacer-leer/2013/12/tres-notas-explicativas-sobre-el-sentido-y-orientaci%C3%B3n-de-la-ley-272013-de-racionalizaci%C3%B3n-y-sosteni.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

68. JIMÉNEZ, R., *"Vademécum" sobre la Ley de Racionalización y Sostenibilidad de la Administración Local. 100 cuestiones sobre su aplicación*, Federació de Municipis de Catalunya, 2014.

<https://app.box.com/s/89ex9apy3txxcvn51y0r> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

més sanejada, per davant de la central i l'autonòmica⁶⁹. Com s'ha comentat, cal afegir que els municipis han d'assumir una despesa per serveis no obligatoris del 21,1%, dels quals el 24,40% fan referència a la seguretat i a la protecció civil.

---

69. Vid. a : **FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE MUNICIPIOS Y PROVINCIAS.**, Los Ayuntamientos, salvavidas del déficit público, *Carta Local*, de IÑIGO DE LA SERNA HERNÁIZ, Presidente de la FEMP, 2013. http://www.femp.es/CartaLocal/Front/Noticias/CL_ContentoDetalle/_sYcniRvuy5mJQXE02p7fIM39QaoSzBg648gwIpb9Yvk (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Capítol 6

[Un Sistema de Policia coresponsable amb el món local](#)

Si fem un breu repàs històric dels models d'actuació de la funció pública, i en especial de l'administració local des del naixement dels ajuntaments democràtics, veurem que s'han anat variant els paradigmes sobre els que s'ha anat edificant l'acció i a on s'ha anat posant l'accent.

Així, en els primers anys, durant la dècada dels 80, va haver-hi un doble esforç : d'una banda, consolidar les institucions democràtiques i la capacitat d'implementació de les polítiques públiques a partir del principi de la governabilitat, i de l'eficàcia que se'n deriva, i la construcció d'un sistema de serveis, programes i equipaments públics amb la voluntat de donar resposta a les enormes mancances heretades del règim anterior.

En els anys 90, les administracions locals van anar assumint la necessitat de millorar els seus procediments administratius i en definitiva la seva resposta a les necessitats ciutadanes, cada cop més complexes i difuses, des de la premissa de l'eficiència. Neix així una cultura organitzativa de caràcter gerencial, que posava l'accent sobre la racionalització dels processos, la gestió eficient, la creixent professionalització i la incorporació progressiva dels models empresarials en la gestió pública.

Finalment, en les societats actuals, en les que s'assumeix la gestió pública com gestió de la incertesa des de la complexitat, pren rellevància el concepte de govern relacional o Governança, entesa com una nova manera de governar basada en la complicitat amb els agents socials i econòmics, la participació de la ciutadania en els afers públics i la coordinació amb la resta d'administracions, en allò que ha vingut a dir-se el govern en xarxa o multinivell. En tot cas, les ciutats europees afirmen que : “Las cuestiones de seguridad tratadas por los ciudadanos se inscriban en una perspectiva amplia que tome en consideración las políticas sociales, juveniles, culturales, de limpieza, o de urbanismo, que entren en el marco político y organizativo de la seguridad”¹.

Les polítiques públiques en matèria de seguretat local necessiten, per aconseguir els objectius i reptes plantejats, un lideratge fonamentat en l'autoritat i autonomia municipal. Des del Pla de Govern s'impulsen els òrgans de coordinació, els convenis de cooperació i els plans de seguretat que permeten planificar, executar i avaluar les accions que es duren a terme. Aquests compromisos amb la ciutadania han de ser transparents i visualitzats per la comunitat en catàlegs de serveis. La finalitat que els municipis tinguin un Pla de Govern Local respon a la necessitat de consensuar amb la

1. Vid. a : **EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY.**, *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012, pàg. 18.

ciutadania cap a on es vol avançar. Per significar un exemple, el Pla de Govern de la Generalitat de Catalunya² articula quins són els grans eixos que agrupen diferents àmbits als quals se'ls encomana un seguit d'objectius. A tall d'exemple i en matèria de seguretat es plantegen sis àmbits³ :

1. Seguretat de les persones.
2. Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra.
3. Model integral de les emergències.
4. Seguretat viària.
5. Millora de les infraestructures de suport a la seguretat i les emergències.
6. L'execució penal.

Un altre exemple el podem tenir en l'ajuntament de Palafrugell (Girona) on en defineix : “La nostra vila necessita definir què vol ser, quin és el model de poble que volem. L'aposta de l'equip de govern és molt clara : Palafrugell ha de ser un poble amb els serveis d'una ciutat, amb les nostres festes, el comerç de proximitat, el mercat diari i el setmanal, en definitiva, activitats que cohesionen i donen vida. Cal treballar per conservar tot això i paral·lelament potenciar el caràcter de ciutat de serveis, amable i còmoda”⁴.

Els serveis públics locals han de ser de qualitat, accessibles, resolutius i orientadors. La seva modernització és un altre aspecte important, impulsada per lideratges innovadors i amb polítiques públiques que avaluin els avenços i que comuniquin a la ciutadania i a la propia administració del treball que s'està realitzant, les dificultats detectades i el nivell d'assoliment dels objectius.

És d'interès el plantejament que ens fa PETER F. DRUCKER sobre el que anomena “la innovació i renovació constant” : “El principal deure del cap d'una organització és anticipar-se a una crisi; potser no prevenir-la, però sí preveure-la. Esperar fins que la crisi ens colpegi és claudicar. El cap ha de fer que l'organització sigui capaç d'anticipar-se a la tempesta, resistir-s'hi i, de fet, passar-li al davant”⁵. Per fer-ho, estudiarem la importància de les eines que ens han de permetre aconseguir-ho : els plans locals de seguretat⁶, sota el marc general del Pla General de Seguretat de Catalunya⁷, són les peces claus per acostar les necessitats de cada municipi a les polítiques públiques que cal implementar. Els convenis de cooperació i coordinació entre els cossos de

2. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla de Govern 2011-2014*.

http://www.gencat.cat/pladegovern/cat/2011_2014/PdG_2011_2014.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

3. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla de ...*, op. cit., pàgs. 44-48.

http://www.gencat.cat/pladegovern/cat/2011_2014/PdG_2011_2014.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

4. Vid. a : **PLA DE GOVERN AJUNTAMENT DE PALAFRUGELL** (Girona) 2011-2015.

<http://palafrugell.cat/portal/component/content/article/231-avisos/1821-pla-de-govern-2011-2015.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

5. **DRUCKER, P.F.**, *Organitzacions sense ànim de lucre. Gestió : teoria i pràctica*, Barcelona, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 2000, pàg. 21.

6. Vid. **LLEI 4/2003.**, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, article 31.

<http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

7. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Pla general de seguretat de Catalunya 2014-2015*, Departament d'Interior. <http://www.confecom.cat/wp-content/uploads/2014/04/pla-general-seguretat-Catalunya-2014-2015.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

seguretat i les meses de coordinació operatives han de ser els instruments necessaris que materialitzin l'assoliment dels objectius planificats. Un sistema de seguretat ha d'integrar una diversa tipologia de variables que s'han traduït en concretes línies i polítiques d'acció encaminades a donar respostes a unes necessitats individuals i col·lectives. Tot això cal assolir-ho sense conculcar les llibertats constitucionals de la ciutadania.

La seguretat pública de Catalunya estaria, doncs, formada pel conjunt d'institucions públiques, administracions i organitzacions policials amb la finalitat de donar seguretat individual i col·lectiva als ciutadans i ciutadanes. Doncs bé, en aquest context organitzatiu, les policies locals i els recursos municipals que permanentment li donen suport (serveis socials, educació, gestió d'equipaments esportius i culturals, brigada d'obres i manteniment, etc...) han d'incorporar-se en el Sistema de Policia per a Catalunya, amb la finalitat de sumar recursos. No obstant, cal resoldre el necessari paper que han de tenir els municipis en la configuració i gestió del nou model, atenent a les necessitats de la ciutadania i a la prestació del millor servei policial de proximitat. Per tant, cal entendre que l'impuls de les polítiques públiques municipals estan encaminades a millorar la cohesió social en un espai públic segur i sostenible. Per aconseguir-ho : “Si la cooperación de los ciudadanos es necesaria para mantener un orden público y un clima de convivencia imprescindibles para que haya seguridad y para que las libertades estén debidamente protegidas, no es menos necesaria la cooperación ciudadana con respecto a la sostenibilidad de la protección social y a la buena administración de esa protección. Entre los deberes ciudadanos está el de no permitir que fenómenos como la actual crisis económica golpeen sobre todo a los más vulnerables y a los más excluidos”⁸.

Al nostre entendre, la forma de dur-ho a terme és mitjançant la Governança, o govern relacional, que té com a reptes la definició estratègica (pensar la ciutat), la gestió i prestació de serveis (gestionar-actuar) i la relació amb la ciutadania, els agents socials i amb la resta d'administracions (relacionar-se). En aquest context de Governança en la gestió municipal, la creació del Sistema de Policia comportarà adaptació, reformes i canvis. Però com afirma FRANCISCO LONGO : “Reformar no és simplement canviar les regulacions, sinó modificar de manera efectiva les conductes dels actors socials. Per aconseguir-ho, invertir en Governança i gestió pública esdevé un requisit ineludible”⁹.

Per assumir aquest repte caldrà reflexionar i conjugar els conceptes “Governança – ciutadania – seguretat pública” per extreure'n idees i elements que impulsin les polítiques públiques locals i autonòmiques cap a la fita d'integrar millor la seguretat pública dels municipis en el sistema de seguretat pública de Catalunya : “Es requereixen instruments i pràctiques que facilitin la

8. CAMPS, V., “La moral del ciudadano”, *Revista Democracia y Gobierno Local*, núm. 22, 2013, pàg. 11.

9. LONGO, F., “Canviar per tornar a créixer”, *article al diari El Periódico*, Edició del dia 07/01/2013, pàg. 7.

intervenció coordinada de diferents actors, per respondre al ciutadà/ana en les problemàtiques que l'afligeixen. Aquesta situació necessita noves maneres de regulació i de negociació de lo públic, precisament és en aquest nou context que han aparegut els conceptes de governabilitat i Governança" ¹⁰.

Podríem posar com exemple de governabilitat de la seguretat ciutadana i de la recerca del consens polític en el cas de la ciutat de Barcelona : “En els anys 80s aquesta ciutat va aconseguir respondre a una situació d'inseguretat sentida pels ciutadans i al mateix temps construir un cert consens en torn a una visió de la seguretat. Una administració d'un color polític va permetre la participació d'altres colors polítics no només en la conducció, sinó també en la realització d'un instrument de consens social i polític sobre l'estratègia de seguretat consignada en l'Informe Socías (Ajuntament de Barcelona, 1983).

Aquest informe respon bastant bé a la lògica de Llibre Blanc de la Seguretat Ciutadana, instrument que por semblar com a privilegiat al moment de la construcció de regles de joc informals de llarga durada per un territori donat i amb la participació de diferents actors polítics" ¹¹.

Fins no fa gaire temps es tenia assumit que les mesures encaminades a controlar el fenomen delinqüencial també eren la millor estratègia per reduir la inseguretat i la por. El cert és que cada cop més el món local del nostre país rep més demandes relacionades amb la convivència de la comunitat : disputes entre el veïnat, molèsties per sorolls, la mateixa presència de col·lectius de persones a la via pública que són considerades com generadores de molèsties, ... Estem davant una creixent preocupació ciutadana. Les autoritats locals han anat fent front a aquest creixement de demandes que ara es sumen a la pròpia gestió de la seguretat ciutadana. Sense deixar a banda les necessàries mesures de control i càstig de les conductes delictives, cal prestar una major atenció a les condicions de convivència que estan en la base dels problemes d'inseguretat : “S'ha començat a engegar polítiques de seguretat, molt especialment des del món local, que s'encaminen a reduir les reaccions socials estigmatitzadores i a promocionar les relacions de convivència i de solidaritat entre els ciutadans, amb el convenciment que unes ciutats més inclusives econòmicament i socialment, contribuiran a millorar la seguretat dels ciutadans" ¹².

6.1.- La dualitat entre globalització i glocalització

La ciutadania desenvolupa sentiments de seguretat i d'inseguretat que generen preocupació. Atemptats terroristes, accidents de trànsit, catàstrofes naturals, problemes de salut alimentària, ... cada cop més els mitjans de

10. VELÁSQUEZ M., E., “La Gobernabilidad y la gobernanza de la seguridad ciudadana. Hacia una propuesta operacional”, Editor Fundación Método, *Colección Evaluación*, pàg. 5.

11. VELÁSQUEZ M., E., “La Gobernabilidad...”, op. cit., pàg. 25

12. CURBET, J., GONZÁLEZ, C., MURRIÀ, M., “La seguretat ciutadana : una preocupació local”, *Revista Diputació de Barcelona*, núm. 165, 2010, pàg. 29.

comunicació i les pròpies inquietuds personals ens permeten accedir al coneixement dels riscos que ens envolten i les seves conseqüències. I no només a les que succeeixen a milers de quilòmetres de nosaltres, sinó que també cada cop més el món local rep més demandes de seguretat i convivència de la comunitat, i les polítiques públiques han d'orientar-se per fer-hi front. La dualitat entre lo global i lo local, entre lo general i lo concret, comporta un necessari enfocament que ho complementi. MANUEL BALLBÉ i ROSER MARTÍNEZ afirmen que : “Vivir juntos en un mundo con fronteras cada vez más porosas es un desafío enorme al que nos enfrentamos en el futuro. Debemos encontrar un sistema que acomode nuestra necesidad de mantener la autoridad interior y las obvias ganancias de una unión mundial más estrecha que fluye de la participación en la comunidad global”¹³.

Aquest concepte de globalitat moltes vegades ha estat explicat i entès com : “Un fenomen que brinda oportunitats de creixement econòmic, així com a mobilitat de capitals, béns i serveis. No obstant, és important assenyalar que els atemptats de l'11 de setembre de 2001 varen ser una fita en l'ordre mundial, i a partir d'aquell dia, van obtenir major rellevància amenaces com el terrorisme, el crim transnacional, les armes de destrucció massiva, la seguretat cibernètica, els desastres naturals, entre d'altres, com situacions que han estat potenciades i han adquirit una dimensió significativa”¹⁴. I davant aquesta dualitat existent entre els conceptes de globalització i glocalització¹⁵, el MANUEL BALLBÉ comenta en el seu article sobre el futur del Dret Administratiu en la globalització¹⁶, que aquesta s'està transformant en una globalització jurídica que respon, de forma fonamental, als paràmetres d'americanització administrativa i reguladora. En bona part, aquesta globalització és un producte de l'americanització que ha extrapolat el seu model administratiu i regulador a tot el món, tot i reconeixent l'existència d'una globalització-europeïtzació, en el sentit que moltes reformes han tingut en compte l'experiència de la Unió Europea. Aquesta globalització que és, per bé o per malament, l'americanització, té aspectes que són negatius des de la mirada de moviments progressistes que s'oposen a la liberalització del comerç desregulat i sense intervencionisme administratiu. Però també caldria incidir en els aspectes positius, com per exemple l'assoliment dels drets civils, la protecció de minories, la seguretat viària, la de la dona, ... Sobre aquests aspectes BARACK OBAMA afirma que : “En esta era de la globalización y vertiginosos cambios tecnológicos, de política encarnizada e incesantes

13. BALLBÉ, M. MARTÍNEZ, R., *Soberanía dual y constitución integradora. La reciente doctrina federal de la Corte Suprema norteamericana*, Barcelona, Editorial Ariel, S.A., 2003, pàg. 217.

14. BELLO-MONTES, C., “Nuevos desafíos de los cuerpos policiales en un mundo globalizado”, *Revista criminológica*, Volúmen 54, núm. 2, 2012, pàg. 134.

15. El concepte de glocalització prové de la frase anglesa "Think Global, Act Local" ("Pensa en Global, Actua en Local") i ha estat atribuïda a l'activista PATRICK GEDDES. Vid. a : WIKIPÈDIA., *Think globally, act locally*. http://en.wikipedia.org/wiki/Think_globally,_act_locally (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

16. BALLBÉ, M., *El futuro del Derecho Administrativo en la globalización : entre la americanización y la europeización*. *Revista de Administración Pública*, núm. 174, 2010.

guerras culturales, parece que ya ni tan siquiera tenemos un lenguaje común con el cual podemos discutir nuestros ideales y mucho menos las herramientas para alcanzar un consenso general sobre cómo trabajar juntos, como nación, para hacer realidad aquellos ideales”¹⁷.

Una altra faceta positiva ha estat el fet que els poder públics i les empreses no només tenen l'obligació de preservar els drets socials, de benestar i reconeixement de la seguretat humana com a seguretat integral, sinó la responsabilitat d'experimentar i innovar per prevenir nous riscos i perills que es detectin.

PHILIPPE ROBERT es argumenta sobre el context globalitzat i l'èmfasi en la dimensió local que : “Si l'espai Estat nació es revela massa petit davant els nous fluxos socials, econòmics i tecnològics, es mostra en canvi massa gran per gestionar o representar la creixent diversificació i diversitat que apareix en el seu si, deixant així un espai emergent a l'àmbit local”¹⁸.

ZYGMUNT BAUMAN, en la seva obra “Confianza y temor en la ciudad. Vivir con extranjeros”, utilitza la terminologia “extraterritorialitat”. Aquest interessant concepte pretén recollir la idea de lo local amb lo global com una presó determinant des de lo global però també com una creixent atenció de l'acció a lo local. D'aquesta manera emergeix així la ciutat com a paradigma de lo local amb influència (i influenciada) global.

AMADEU RECASENS afirma que : “El proceso de globalización no es intrínsecamente positivo o negativo. Depende de quien lo controle. Lo que hoy se llama globalización es una forma específica de mundialización de la actividad económica desarrollada según unas políticas neoliberales que están dañando el bienestar de las clases populares del norte y del sur”¹⁹.

Hi ha una indissociable complementaritat de lo global amb lo local dins de l'àmbit glocal, ja que, per exemple : “Amb prou feines s'aprofundeix en fenòmens d'abast local, com pot ser un problema de tràfic de drogues o de prostitució, o de robatoris en domicilis, apareix darrera d'ells, amb extraordinària freqüència, una dimensió global lligada a grups organitzats transnacionals de narcotràfic, tracta d'éssers humans o xarxes criminals d'altra índole. Els problemes salten així sovint de lo local a lo global i viceversa, deixant a l'Estat un paper secundari de mer intermediari i gestor”²⁰.

El fet d'existir un nivell estatal que permeti coordinar l'Estat espanyol en les polítiques transnacionals, i alhora un desenvolupament creixent de la policia autonòmica i els cossos de la policia local, dintre d'un adequat repartiment competencial : “Hauria d'ésser interpretat com un element enriquidor i

17. OBAMA, B., *La audacia de la esperanza. Cómo restaurar el sueño americano*, Grup Editorial 62, Barcelona, 2006, pàgs. 10-11.

18. ROBERT, P., “El ciudadano, el delito y el Estado”, *Colección políticas de seguridad*, Editorial Atelier, 2003, pàg. 15.

19. RECASENS, A., *La seguridad y sus políticas*, Editorial Atelier, 2007, pàg. 29.

20. ROBERT, P., “El ciudadano...”, op. cit., pàg. 17.

especialment adaptat al fenomen de la “globalització”, en lloc de ser vist amb un recel centralista ancorat en el passat, en vells models d’Estat-Nació”²¹.

I és que en matèria policial, el concepte de globalització comporta notables problemes relacionats originàriament en aquesta forma d’Estat-Nació. Així : “La transformación de la seguridad pública hacia los ámbitos micro (policía de proximidad, policía comunitaria, mediación, políticas asistenciales, urbanísticas, tolerancia cero, ...) y los ámbitos macro (espacio policial europeo, Europol, Eurojust, Interpol, ...) plantea –entre otras- importantes dificultades de encaje, de control, de operatividad, e incluso de legitimación”²².

JUAN PABLO FERNÁNDEZ PEREIRA, citant l’informe del desenvolupament humà sobre les noves dimensions de la seguretat humana, comenta que : “Actualment, per la gran majoria de persones, el sentiment d’inseguretat es deu més per les preocupacions sobre la vida quotidiana que al temor d’un cataclisme en el món. La seguretat en l’ocupació, la seguretat de l’ingrés, la seguretat de la salut, la seguretat en el medi ambient, la seguretat respecte al delictes : són aquestes les preocupacions que estan sorgint en el món sobre la seguretat humana”²³. Podem constatar que : “Per moltes persones, la major font d’ansietat és la delinqüència, particularment la delinqüència violenta (...). Els accidents industrials i de trànsit constitueixen també un gran risc. En els països industrialitzats, els accidents de trànsit són de fet la principal causa de defunció de la població de 15 a 30 anys”²⁴. L’augment progressiu del parc automobilístic indica que augmentarà la xifra de més de 20 milions de persones a l’any que han patit traumatismes greus o han trobat la mor en les carreteres del món. Fins i tot, “En alguns països la contaminació atmosfèrica atribuïble al transport per carretera causa encara més víctimes mortals que els accidents de trànsit”²⁵. En referència als accident laborals, “dos milions de treballadors en total moren cada any en accidents de treball o per efecte de malalties professionals”²⁶.

També com ens comenta PATRICK HEBBERECHT : “El desenvolupament de sentiments de seguretat i d’inseguretat en una persona depenen de la seva posició econòmica, social, cultural ideològica i política. En l’estat actual del procés de globalització la població es divideix en una part competitiva (un 40% aproximadament), una part amenaçada amb la marginació (un 30% aproximadament) i una part marginada (un 30%)”²⁷.

21. ROBERT, P., “El ciudadano...”, op. cit., pàg. 18.

22. RECASENS, A., *La seguridad y sus políticas*, Editorial Atelier, pàg.30, 2007.

23. FERNÁNDEZ, J.P., *Seguridad Humana*, Tesis Doctoral, Programa de doctorado en seguridad y prevención, Director Dr. MANUEL BALLBÉ MALLOL, 2005, pàg. 188.

24. FERNÁNDEZ, J.P., *Seguridad Humana*, op. cit., pàgs. 188-189.

25. FERNÁNDEZ, J.P., *Seguridad Humana*, .op. cit., pàg. 189.

26. FERNÁNDEZ, J.P., *Seguridad Humana*, op. cit., pàg. 190.

27. HEBBERECHT, P., “Sociedad de riesgos y políticas de seguridad”, *Colección políticas de seguridad*, núm. 2, Editorial Atelier, 2003, pàg. 359

Aquesta societat que ens ha tocat viure, immersa en una constant evolució i conflicte, on les necessitats canvien, ens trobem que algunes es poden objectivar i d'altres depenen i es valoren des de les subjectivitats de les persones. BLANCA MENDOZA en assenyala que : “El progrés tècnic i el major coneixement en tots els terrenys no només no produeix necessàriament major certesa, sinó que pot dir-se que, en molts casos, amb la magnitud del coneixement creix al mateix temps en la societat la mesura de lo desconegut, de la incertesa” ²⁸. Per tant, existeix una espiral perfecta que acaba retroalimentant la impossibilitat de tenir certes duradores. A més a més, la mateixa inseguretat pot acabar demandant seguretat en altres ordres adreçada a les administracions públiques, a les quals : “Se’ls hi exigeix una actuació més eficaç en les més diverses àrees de l’avaluació, decisió, control i gestió dels riscos, així com de protecció davant els eventuals danys” ²⁹.

En aquest entorn d’incertesa, ZIGMUNT BAUMAN en l’obra *Modernidad Líquida*³⁰, fa servir la metàfora de líquidat per plasmar la desregularització i liberalització dels mercats i la seva transitorietat, dins d’una societat immersa en l’individualisme i la privatització amb una precària relació dels vincles humans. L’autor ho justifica quan ens diu : “Lo fluid és una substància que no pot mantenir la seva forma a lo llarg del temps. I aquest és el tret de la modernitat entesa com la modernització obsessiva i compulsiva. Una modernitat sense modernització és com un riu que no flueix. El que anomeno la modernitat sòlida, ja desapareguda, mantenia la il·lusió de que aquest canvi modernitzador comportaria una solució permanent, estable i definitiva dels problemes, l’absència de canvis” ³¹.

Com ens comentava JAUME CURBET : “La policia es veu confrontada a la necessitat de fer front a l’extraordinària mobilitat de persones (el control dels fluxos migratoris i, en especial, del Tràfic d’Éssers Humans), béns (el creixent trànsit -legal i il·legal- de mercaderies a través d’unes fronteres cada cop més obertes) i diners (no només el diner brut vinculat al crim econòmic i organitzat, sinó també el procedent del frau fiscal o la delinqüència econòmica³²), la qual cosa requereix una organització centralitzada, dotada d’un elevat nivell tecnològic i amb una important operació en xarxes transnacionals. I, simultàniament, la inseguretat ciutadana demanda intensament, respostes locals, destinades a reduir tant el risc real com el risc percebut de

28. MENDOZA, B., “Gestión del riesgo y política criminal de seguridad en la sociedad del riesgo”, *Colección políticas de seguridad, núm. 2*, Editorial Atelier, 2003, pàg. 72.

29. MENDOZA, B., “Gestión del...”, op. cit., pàg. 74.

30. BAUMAN, Z., *Modernidad líquida*, Mèxico, Fondo de Cultura Económica, 2007.

31. BAUMAN, Z., Entrevista publicada al suplement “cultures” al diari La Vanguardia el dia 12 de febrer de 2004.

32. JIMÉNEZ, C., “La tolerència judicial davant la delinqüència financera (Delinqüència econòmica i inseguretat social)”, *Revista Catalana de Seguretat Pública, núm. 19*, 2008, pàg. 160. L’autor destaca que : “El 28 de novembre de 1939, a l’American Sociological Society, Sutherland va pronunciar per primera vegada el terme <<delicte econòmic>> per referir-se a un tipus de delinqüència econòmica comesa per persones de nivell social alt en el transcurs de la seva activitat professional. Vid. a :

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/132084/181930> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

victimització, el les quals l'organització policial necessita vincular-se operativament amb la comunitat" ³³.

6.2.- Entendre la importància d'on vivim

Tenir la possibilitat de poder triar el lloc on viure serà determinant, com veurem a continuació, per desenvolupar-nos com a persones : “Las relaciones afectivas son la clave de la felicidad” ³⁴. Des de la vessant de la seguretat se'ns fa necessari conèixer per què és tant important el lloc on viure, precisament per establir des del coneixement les millors estratègies de prevenció social : “El lugar donde decidimos vivir afecta a todos y cada uno de los aspectos de nuestra vida. Puede determinar el salario que percibimos, las personas a las que conocemos, las amistades que establecemos y las opciones disponibles para nuestros hijos y nuestras familias” ³⁵. El lloc on vivim, on treballem i ens desenvolupem com a persones, és l'espai vital on els poders públics han de posar en marxa estratègies : “Para hacer frente a los riesgos y amenazas, garantizar la construcción de espacios seguros en los que no quepan ni las actividades ilícitas ni la violencia y responder adecuadamente siempre que se produzca algún daño” ³⁶.

En sentit contrari, hi ha persones que opinen que la ubicació geogràfica és irrellevant o molt poc important en les nostres vides, atinent a que vivim en un món globalitzat. És l'anomenada “muerte de la ubicación” ³⁷. Una referència a aquest fet és l'argumentari sobre els impressionants avanços tecnològics : el tren va revolucionar el comerç i el transport; després el telèfon va permetre que tothom es sentís més proper i connectat, l'automòbil, l'avió i posteriorment internet ..., és a dir, la promesa d'un món sense fronteres que ens permetria viure lliures on volguéssim. Entenem que aquestes afirmacions són errònies, atinent a que : “La verdadera fuente del crecimiento económico procede de la concentración y del aglutinamiento de personas productivas y con talento. Cuando vivimos los unos cerca de los otros, en ciudades o regiones, se generan nuevas ideas y la productividad aumenta. La fuerza de concentración permite que seamos más productivos, lo que, a su vez, hace que los lugares en que vivimos también lo sean, generando así un gran incremento de la producción y de la riqueza” ³⁸.

Però, és igual de feliç tothom i a tots els indrets?. La resposta és que no, perquè hi ha llocs que : “Ofrecen mercados laborales más vibrantes, mejores perspectivas profesionales, mayor revalorización inmobiliaria (...) otros lugares

33. CURBET, J., *El rei nu. Una anàlisi de la (in) seguretat ciutadana*, CCG Edicions, 2010, pàg. 110.

34. FLORIDA, R., *Las ciudades creativas*, Barcelona, Ediciones Paidós Ibérica, S.A., 2009, pàg. 14.

35. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 15.

36. CAMACHO, A., "Un Sistema de Seguridad para el siglo XXI", *Seguridad y Ciudadanía : Revista del Ministerio del Interior*, núm. 1, pàg. 18.

<http://www.interior.gob.es/documents/642317/1203831/Seguridad+y+ciudadan%C3%ADa.+N.+1+%282009%29.pdf/ce71e2ed-562a-4a44-8d57-ca803db35c2e> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

37. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 18.

38. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 19.

son más prometedoras a la hora de encontrar pareja. Y los hay que son más adecuados para criar a los hijos”³⁹. I en referència a la quantitat i intensitat de felicitat : “La ubicación también afecta a nuestro nivel de felicidad, menos palpable. Puede ser una isla de calma en un mar de incertidumbre y riesgo. Los trabajos se pierden. Las parejas se rompen”⁴⁰. I és que “la propensión de sentirnos felices se plasma continuamente en nuestras relaciones afectivas y en las actividades que llevamos a cabo como seres creativos. Tal propensión está también evidentemente en los valores culturales, las normas sociales y las creencias que albergamos”⁴¹.

Com hem vist, el lloc on viure ens pot generar oportunitats de relació i, sobre tot, d'estabilitat per fer front a les diverses adversitats que de ben segur aniran sortint : “Siempre es terrible perder un trabajo y aún peor a una persona importante en nuestras vidas. Sin embargo, por malo que sea, aún es mucho peor si, además, se vive en un lugar sin muchas oportunidades de encontrar otro trabajo o una nueva pareja”⁴². Per tant, poder viure en un lloc adequat atenent a les nostres necessitats augmenta exponencialment i facilita la capacitat de recuperar-nos davant les adversitats. Potser la fita més important és ser capaços de trobar un lloc per viure que veritablement encaixi amb la manera que tenim de veure la vida i que ens permeti cercar aquella desitjada felicitat i assolir els objectius que ens hem marcat. Com bé diu l'autor RICHARD FLORIDA : “La ubicación continua sent l'eix principal i central del nostre temps i és més important per la nostra economia i per les vides individuals del que mai havia estat”⁴³. Per sort, les nostres comunitats són molt variades i d'aquí esdevé la importància en conèixer-les a fons : “Alguns llocs tenen mercats laborals en apogeu, altres destaquen en lo bàsic, com l'educació i la seguretat. Alguns són millors per persones solteres, altres per famílies amb nens i nenes. Alguns estan més orientats al treball, altres a l'entreteniment. Alguns són més bé conservadors, altres més be progressistes. No obstant, tots satisfan diferents necessitats i cada un té una personalitat i un esperit propi”⁴⁴.

Però les persones en funció de les edats i experiències de vida tenen unes necessitats diferenciades. Així podem dir que : “El que necessitem del lloc de residència també depèn de la fase vital en la que ens trobem. Quan som joves i estem solters, recent sortits de la universitat, molts de nosaltres desitgem un lloc estimulant, amb una gran oferta de treball i oportunitats per progressar en la nostra professió; un lloc amb una vida nocturna apassionant i un “mercat afectiu” animat, ple de gent a la que conèixer i amb la que compartir la nostra vida. Quan ens fem una mica més grans i, per suposat, quan ens casem i

39. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 15.

40. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 15.

41. ROJAS, L., *Secretos de la felicidad. Déjate guiar por tu instinto y disfruta de la vida*, Espasa Libros, 2012, pàg. 28.

42. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 16.

43. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 19.

44. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 19.

tenim fills i filles, les prioritats canvien : volem un lloc que ofereixi bones escoles, carrers segurs i una vida millor per la família. I quan els nostres fills i filles van a la universitat i se'n van de casa, les necessitats i els interessos tornen a canviar" ⁴⁵.

RICHARD FLORIDA fa referència a tres idees fonamentals :

- 1.- “La ubicació geogràfica és, de fet, més important per l'economia global del que mai abans ho havia estat.
- 2.- Les ciutats cada cop es diferencien i s'especialitzen més, des de la seva composició econòmica i el seu mercat laboral, fins el que afecta a la qualitat de vida que proporcionen i el tipus de gent que viu en elles.
- 3.- Vivim en una societat molt mòbil, la qual cosa ens atorga, a la majoria, major capacitat de decisió sobre on volem viure" ⁴⁶.

En l'estudi que va realitzar sobre ubicació i felicitat, identifica set factors importants per estar satisfet amb la comunitat : “Ha de ser un lloc adequat per criar els fills, un lloc adequat per conèixer a gent i establir amistats, un lloc bonic, amb escoles de bona qualitat, parcs i espais verds, segur i beneficiós per empresaris i noves empreses" ⁴⁷.

6.3.- La seguretat humana : com a pilar bàsic de l'estat de benestar

Els aspectes de seguretat que analitzem es centren en les persones i en les comunitats i són tractats com a un pilar fonamental del benestar i de la cohesió social del nostre País, ja que com s'assenyala : "Las políticas de cohesión social tienen consecuencias directas en la calidad de vida de las personas y son el instrumento que más colabora a la prevención, que debe ser el criterio básico de actuación a la hora de diseñar las líneas generales de una política de seguridad sostenible" ⁴⁸. Des d'aquest enfocament essencial té sentit la proposta d'un Sistema de Policia, que ha d'anar més enllà del que jurídicament es valora com a necessari en una societat complexa, immersa en riscos i que està en permanent evolució i conflicte, on algunes necessitats es poden objectivar i d'altres depenen de les subjectivitats de les persones. Seria necessari analitzar perquè hi ha una tendència prioritària a orientar les polítiques públiques cap a la resposta de les demandes de seguretat més que a desactivar els diferents conflictes.

La permanent recerca d'una millor qualitat de vida està lligada al lloc on vivim i a estar a prop de la família i dels amics/gues. Aquest lloc de residència hauria d'encaixar amb el nostre estil de vida i amb la nostra personalitat,

45. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 20.

46. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàgs. 21-22.

47. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 185.

48. CAMACHO, A., "Un Sistema...", op. cit., pàg. 20.

<http://www.interior.gob.es/documents/642317/1203831/Seguridad+y+ciudadan%C3%ADa.+N.+1+%282009%29.pdf/ce71e2ed-562a-4a44-8d57-ca803db35c2e> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

adaptant-se a la fase vital en que es trobi la persona. JUAN PABLO FERNÁNDEZ utilitza la terminologia “seguretat humana”, la qual hem de considerar-la : “Com una noció ampla i multidimensional de la seguretat, centrada en les persones i les comunitats, més que en els Estats. Constituïda sobre la base dels drets humans i les capacitats de les persones per dotar-se d’una vida lo més plena possible (...). La seguretat humana posa l’accent en la necessitat de prendre mesures preventives per disminuir la vulnerabilitat i reduir al mínims els riscos pels drets, la seguretat i la vida de la gent”⁴⁹. Per tant, la seguretat humana afecta cada dia al conjunt de tota la població del país i a la totalitat del seu territori. Els seus àmbits fan referència a la delinqüència i els fets delictius, les víctimes, el trànsit i la mobilitat, la gestió de les emergències, l’incivisme i la convivència ciutadana; incideix o pot incidir en cadascuna de les persones de la comunitat, i d’aquí esdevé la importància que té per la ciutadania i la prioritat i impuls que cal donar-li des de les administracions públiques i altres operadors i entitats.

Però el concepte de seguretat representa per a la ciutadania un conjunt de característiques singulars que la fan especialment pròpia, com es destaca : “La subjectividad, ya que depende de la percepción del usuario y por lo tanto del valor que éste le dé. Debe ser planificada, teniendo una dimensión previa en la fase de previsión. Maneja lo prohibido, en tanto en cuanto utiliza un elenco de variables que al común de los mortales le son ajenos y lejanos. Su último fin es el cuidado de la vida. Es la sumatoria, ya que al considerarla integral, su resultado es más que la mera suma de sus componentes, y por último brilla, ya que sus resultados suelen ser en muchas ocasiones espectaculares”⁵⁰.

De vital importància és tenir present la percepció d’inseguretat que la societat en conjunt i les persones en concret tenen, perquè respon a que : “La vida dels éssers humans és fràgil, limitada i incerta. Potser un dels aspectes més importants de la seguretat humana no serà un altre que ajudar a superar les incerteses paralitzants i les pors que empresonen a l’ésser humà”⁵¹.

Quan parlem de seguretat humana, atenent a l’informe de 1994 del Programa de Nacions Unides pel Desenvolupament, s’estableixen set components⁵² :

- a) **Seguretat econòmica** : requereix un ingrés bàsic assegurat, pel general, resultat d’un treball productiu i remunerat o, com últim recurs, d’algun sistema de seguretat finançat amb fons públics (...). En l’actualitat només al

49. FERNÁNDEZ, J.P., *Seguridad Humana*, op. cit., pàg. 11.

50. ISTURITZ, J.J., *Regulación y organización de servicios de emergencia y protección civil*, Tesis Doctoral, Departamento de Derecho Público y Ciencias Histórico-Jurídicas, Programa de doctorado en seguridad y prevención, Universidad Autónoma de Barcelona, Director Dr. MANUEL BALLBÉ MALLOL, 2013, pàg. 25.

[C:\Users\lavs\Downloads\Dialnet-RegulacionYOrganizacionDeServiciosDeAtencionDeEmer-39762 \(1\).pdf](C:\Users\lavs\Downloads\Dialnet-RegulacionYOrganizacionDeServiciosDeAtencionDeEmer-39762 (1).pdf)
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

51. FERNÁNDEZ, J.P., *Seguridad Humana*, op. cit., pàg. 26.

52. FERNÁNDEZ, J.P., *Seguridad Humana*, op. cit., pàgs. 44-49.

voltant de la quarta part de la població mundial pot tenir seguretat econòmica en aquest sentit.

- b) **Seguretat alimentària** : significa que tots, en tot moment, tenen accés tant físic com econòmic als aliments bàsics.
- c) **Seguretat de la salut.**
- d) **Seguretat ambiental.**
- e) **Seguretat personal.**
- f) **Seguretat de la comunitat.**
- g) **Seguretat política.**

El Sistema de Policia ha de tenir ben present tots aquests àmbits, incorporar-los com a necessitats i planificar accions per mantenir-los i millorar-los.

6.4.- La creació de condicions de prosperitat

Tenir la millor qualitat de vida és l'aspiració que han de tenir tots els pobles i ciutats. Per tant, cal posar en valor la necessitat d'entendre i conèixer quins són els factors claus que contribueixen a assolir els millors nivells de prosperitat possibles als nostres municipis (prosperitat humana). Al respecte, resulta tremendament atractiu i novedós el plantejament que ens fa RICHARD FLORIDA : “La creatividad humana es el recurso económico definitivo. La capacidad de generar nuevas ideas y formas mejores de hacer las cosas es, en definitiva, lo que aumenta la productividad y, por lo tanto, el nivel de vida”⁵³. Per tant, per aconseguir que els nostres municipis siguin més creatius, necessitem construir-los i reconstruir-los per atraure i retenir a persones talentoses i creatives, ja que no és suficient només en tenir més empreses per tenir més producció i millor qualitat de vida : “Más que un clima empresarial, las ciudades necesitan un clima personal. Esto implica fomentar la creatividad a todos los niveles(en todas sus facetas y dimensiones) y construir una comunidad que resulte atractiva no sólo para las empresas de alta tecnología, sino también para las personas creativas”⁵⁴. Aconseguir un clima personal efectiu vol dir no només traccionar la creativitat sinó entendre com una oportunitat a la diversitat de la nostra societat i als desitjos reals de les persones : “Una estrategia general dirigida a atraer y retener en especial a las personas creativas, pero no exclusivamente. Esto entraña permanecer abierto a la diversidad, trabajar activamente para cultivarla, e invertir en las opciones de ocio que las personas utilizan con frecuencia y desean realmente”⁵⁵.

En matèria de seguretat, les nostres ciutats i pobles, per tal que siguin segurs, també han de ser de tots i de totes, obertes a la ciutadania, on es pugui viure en llibertat. A talls d'exemple : “Equipamientos, como los carriles

53. FLORIDA, R., *La clase creativa*, Barcelona, Ediciones Paidós Ibérica, S.A., 2010, pàg. 11.

54. FLORIDA, R., *La clase ...*, op. cit., pàg. 365.

55. FLORIDA, R., *La clase ...*, op. cit., pàg. 377.

bici o los senderos para poder correr, pedalear, patinar o, sencillamente, sacar a pasear al perro, benefician a la gran mayoría de la población”⁵⁶.

Per no dir la primera, una de les majors aspiracions de les persones és assolir el millor nivell de felicitat. Al meu entendre, les persones ho intenten aconseguir per motius i camins diferents, però l’objectiu final és estar satisfet. Aquesta fita buscada i desitjada permanentment, esdevé un motor constant en la humanitat i serà d’especial interès per poder comprendre millor quina importància té la seguretat en les nostres vides. Les polítiques públiques en matèria de seguretat, i concretament en el món local, han de tenir molt present aquest concepte per poder traslladar des de les polítiques públiques la millor qualitat de vida possible a la comunitat.

Per exemplaritzar-ho, reflexionarem sobre dos conceptes :

- 1.- On serem feliços?. Doncs al lloc on vivim o volem viure, on treballem, on portem als nostres fills i filles a l’escola, ... en els pobles i ciutats, en el món local.
- 2.- Què necessitem per ser feliços?. Creiem que la base de la felicitat de les persones que viuen en ciutats i pobles es fonamenta en la prosperitat. I per aconseguir-la, cal buscar-la amb creativitat per fer les coses de manera diferent i canviar aquells aspectes que no agraden o funcionen malament.

Per poder establir i orientar les polítiques públiques és fa oportú saber què és primordial per a cada ciutadà/ana de la nostra comunitat, quines són les seves prioritats i necessitats personals. Si partim del la base que cada persona viu en una permanent recerca de la seva felicitat, es destaca que el 50% de la nostra felicitat se la devem a la genètica, el 10% a les circumstàncies personals i el 40% restant depèn de com ho treballi cadascú i de les repercussions que tingui a nivell col·lectiu, ja que genera millors negocis, millor ànim, millors pensaments, major creativitat, més productivitat i uns resultats més brillants⁵⁷.

6.5.- El foment de la confiança en la comunitat

La confiança de la ciutadania en els poders públics⁵⁸ és una peça clau i indispensable per millorar la qualitat de vida de la comunitat. Aquesta confiança, que ha de ser mútua, s’ha de fonamentar des del capital social. Per tant, el capital social és el motor que ha de permetre solucionar o orientar

56. FLORIDA, R., *La clase ...*, op. cit., pàg. 378.

57. Vid. a : ÁLVAREZ, M., *Gestionar la felicidad, nuevo reto de los directivos más innovadores*, 2011. <http://www.vianostrum.com/index.php/blogger/gestionar-la-felicidad-nuevo-reto-de-los-directivos-mas-innovadores> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

58. BALLBÉ, M., en l’obra “Un buen modelo de seguridad. Un debate de fondo en la campaña electoral”, *article al diari El Periódico de Cataluña*, 23/05/2007, afirma que : “El que fuera decano de la Escuela Kennedy de Gobierno de Harvard, Robert Putman, ha demostrado en todos sus trabajos que el activismo de la comunidad y el trabajo conjunto con los policías y demás servidores públicos son factores decisivos en la calidad de la seguridad y de reducción de la sensación de inseguridad”.

millor els problemes col·lectius. Des del món local cal impulsar polítiques públiques que generin benestar i cohesió social, des d'un veritable servei públic, orientant les accions a la comunitat i aplicant estratègies de proximitat.

Un exemple de com dur a la pràctica aquests aspectes, està en el relat de BARACK OBAMA, qui des de la seva experiència professional a Chicago, ens defineix què significa ser un organitzador comunitari. Encara que no existeix una traducció equivalent al nostre entorn : “Tiene como misión ayudar a las comunidades menos favorecidas asociando a sus vecinos para que emprendran proyectos que mejoren su nivel de vida y ejerzan su influencia en la política local. Podríamos decir que el organizador comunitario es una mezcla de activista y asistente social”⁵⁹.

La clau de la cohesió social està en la fortalesa de les comunitats⁶⁰, i ha de permetre fer front a reptes com la diversitat cultural o els processos d'integració. Aquesta cohesió necessita de la participació i col·laboració de la ciutadania, però es poden aconseguir ciutats i pobles segurs sense tenir la confiança de la comunitat?. “Es mucho más probable que las personas se comprometan verdaderamente con la comunidad si se trata de un lugar diverso, atractivo, auténtico y cohesionado en el que vivir y trabajar”⁶¹. Molt probablement la millor manera d'aconseguir-ho és : “Tener una comunidad unida, solidaria, activa y vigilante que apoye el modelo de policía comunitaria”⁶².

Aconseguir que la ciutadania tingui plena confiança en els poders polítics i les institucions públiques és fonamental per tenir una comunitat activa i participativa. La ciutadania pot arribar a pensar que : “La política se està ganando a pulso la desafección ciudadana, un aserto que, en los momentos que vivimos, no puede ser desmentido. Pero quizá la razón más profunda sea que unos y otros, políticos y sociedad civil, han aceptado una división del Trabajo que no contribuye a que la política se regenere ni a que la democracia luche para corregir sus deficiencias. En la raíz de todo ello está segurament la condición intrínseca de una sociedad liberal : una sociedad atomizada que ha perdido la cohesión social que, en otros tiempos, proporcionaban la religión o un sentimiento comunitario más homogéneo que el que podemos contruir ahora”⁶³.

BARACK OBAMA, en referència a la desafecció que té la ciutadania americana vers la política, afirma que : “La mayoría de los americanos –sean

59. OBAMA, B., *Los sueños de mi padre. Una historia de raza y herencia*, Almed, Granada, Introducció, 2008, pàg. XVI.

60. OSTROM, E., *El gobierno de los bienes comunes. La evolución de las instituciones de acción colectiva*, Colección Economía Contemporánea, 1990.

http://www.pidesoneuba.com/sites/default/files/ostrom.-el-gobierno-de-los-bienes-comunes_0.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

61. FLORIDA, R., *La clase...*, op. cit., pàg. 414.

62. MARTÍNEZ, R., "Aspectos policiales de las Políticas de Seguridad : Armas y Seguridad", *Eguzkilore*, núm. 20, San Sebastián, 2006, pàg. 126.

<http://www.ehu.eus/documents/1736829/2174920/12+-+Aspectos+Policiales+Politiclas.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

63. CAMPS, V., “La moral...”, op. cit., pàg. 9-10.

republicanos, demócratas o independientes- están hartos de la zona muerta en la que se ha convertido la política, en la que intereses que representan a muy pocos tratan de conseguir ventajas y las minorías ideológicas intentan imponer su particular versión de la verdad. Seamos de estados rojos o azules, sentimos en nuestras entrañas la falta de honestidad, rigor y sentido común del debate político y nos disgusta lo que parece una retahíla continua de alternativas falsas o idénticas”⁶⁴.

Però caure en la passivitat pot esdevenir que es vagi caient en la cultura que les institucions públiques han d'existir només per prestar serveis i, per tant, per intervenir en qualsevol conflicte mitjançant un excés de normativització. Podríem plantejar-nos, per exemple : “Què és el que fa que el sistema educatiu finlandès gaudeixi del reconeixement que té; potser forma part del inherent del seu èxit el prestigi social de què gaudeixen els professors en aquell país, més que no pas a la inversa. Ens podríem preguntar si aquí i a altres països del nostre entorn els mestres, els metges o els policies obtenen el mateix reconeixement per part de la societat”⁶⁵. Una prova de confiança en els serveis que presten els cossos de policia de Catalunya el trobem en les intervencions policials que es realitzen en els entorns privats de la ciutadania : “Les intervencions en l'àmbit privat superen lleugerament les produïdes en els espais semipúblics”⁶⁶, fet que cal valorar positivament a l'indicar el grau de confiança de la ciutadania en la policia. Són les respostes policials a les necessitats més urgents i privades de la societat i que, sense sol·licitud prèvia, la policia difícilment podria actuar. D'altra banda es pot denotar una desconfiança cap els serveis públics de policia quan els ciutadans prenen iniciatives davant la percepció d'inactivitat o ineficàcia de la Policia : “La formació de patrulles urbanes o patrulles ciutadanes és un bon exemple d'aquesta situació de deteriorament de la confiança en la Policia i en les institucions públiques”⁶⁷.

6.5.1.- El capital social

El Sistema de Policia necessita de la confiança de la comunitat per aconseguir els millors estàndards de qualitat de vida i el capital social ha de servir per que les persones tinguin un veritable lligam social i no només un sentiment. Des d'un punt de vista sociològic, el capital social hem d'entendre'l com allò que possibilita la cooperació entre dues parts : “Si estamos dispuestos a creer que el capital social beneficia a individuos y comunidades,

64. OBAMA, B., *La audacia de la esperanza. Cómo restaurar el sueño americano*, Grup Editorial 62, Barcelona, 2006, pàg. 11.

65. SÁNCHEZ, E., “Una introducció al civisme i la convivència, Apunts de seguretat, núm. 2, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2008, pàg. 74.

66. FERNÁNDEZ, C.J., YÑIGUEZ, A., *Gestió estratègica de la Policia. Organització de l'eficiència en el treball policial*, editat per Punto Rojo Libros, S.L., Sevilla, 2014, pàgs. 24-25.

67. FERNÁNDEZ, C.J., YÑIGUEZ, A., *Gestió estratègica ...*, op. cit., pàg. 27.

debemos entender antes cómo realiza su magia dicho capital. Unos elevados niveles de confianza y participación ciudadana actúan a través de múltiples mecanismos para producir resultados socialmente deseables" ⁶⁸.

La complexitat de la societat que ens ha tocat viure demanda solucions a problemes que no són gens senzills, per la seva naturalesa, ni viables de solucionar o minimitzar a mig termini : “El capital social permite a los ciudadanos solucionar problemas colectivos con mayor facilidad (...) lubrica las ruedas que permiten a las comunidades avanzar sin tropiezos" ⁶⁹. Les ciutats i pobles on vivim i treballem, on cerquem la desitjada felicitat necessiten d'aquest capital social, per que : “Los barrios con un alto nivel de capital social suelen ser buenos lugares para educar a los hijos. En zonas de mucho capital social los espacios están más limpios, la gente es más amable y las calles son más seguras" ⁷⁰.

ROBERT J. SAMPSON afirma sobre els factors de risc que tenen les comunitats d'assumir més delinqüència i violència : “Las comunidades caracterizadas por a) el anonimato y la escasez de redes de relación entre los residentes, b) la existencia de bandas de adolescentes sin control y de una reducida vigilancia del espacio público, y c) una débil base organizativa y una participación social baja en actividades locales, se enfrentan a un riesgo cada vez mayor de delincuencia y violencia" ⁷¹.

JANE JACOBS sostenia que : “El capital social era el factor que más diferenciaba a las ciudades seguras y organizadas de las inseguras y desorganizadas (...). Allí donde las ciudades se configuran para conseguir el máximo contacto informal entre vecinos, las calles son más seguras, los niños están mejor cuidados y la gente se siente más feliz en su entorno" ⁷².

Per incidir en la importància que té per les nostres ciutats el capital social, especialment les zones més pobres i deprimides, citar que : “Precisamente a que la gente pobre tiene (por definición) poco capital económico y se enfrenta a obstáculos formidables para adquirir capital humano (es decir, una educación), el capital social es de una importancia desproporcionada para su bienestar" ⁷³.

Actualment passem menys temps amb els nostres amics/gues i veïns/nes però en canvi, fem altres activitats que repercuteixen sobre el capital social, com per exemple, practicar esport. D'aquí la importància del seu foment, sense mencionar les bones repercussions que té en la salut de la població. ROBERT D. PUTNAM utilitza dos interessant conceptes : la confiança densa i la confiança diluïda : “Representan los extremos de un continuo, pues la confianza densa se refiere a la confianza dentro de un radio corto que

68. PUTNAM, R.D., *Sólo en la bolera : colapso y resurgimiento de la comunidad norteamericana*, Barcelona, Galaxia Gutenberg, Círculo de Lectores, 2002, pàg. 388.

69. PUTNAM, R.D., *Sólo en ...*, op. cit., pàg. 388.

70. PUTNAM, R.D., *Sólo en ...*, op. cit., pàg. 413.

71. PUTNAM, R.D., *Sólo en ...*, op. cit., pàgs. 413-414.

72. PUTNAM, R.D., *Sólo en ...*, op. cit., pàg. 414.

73. PUTNAM, R.D., *Sólo en ...*, op. cit., pàg. 429.

abarcarís sólo a los más cercanos, sociológicamente hablando, a quien confía, mientras que la confianza diluida se refiere a una confianza de radio amplio que abarcarís a las personas situadas a mayor distancia de quien confía”⁷⁴. A tall d'exemple : “Una posible vara para medir la honradez y la fiabilidad es el índice de delincuencia (...). Los índices de criminalidad en Estados Unidos comenzaron a aumentar bruscamente a mediados de la década de 1960, justo en el momento en que empezaban a bajar otros indicadores de capital social, confianza y fiabilidad”⁷⁵.

6.5.2.- Una mirada psicològica a la seguretat

Les persones són les destinatàries primeres i finals de la seguretat humana, però amb diferents tipologies i intensitats de risc i en funció d'aspectes sociològics. En aquest sentit s'apunta que : “En l'esfera col·lectiva podem identificar uns factors estructurals que configuren les condicions socials de producció de risc de victimització; d'entre les quals destaquen les que tenen a veure amb la pertinença a un grup de risc, com és el cas de l'estructura d'edat, el gènere, la classe social, el grup ètnic o l'hàbitat (urbà o bé rural) (...). “Els homes presenten un risc major de patir un incident, en especial violent, i l'edat constitueix un factor crític de risc en les agressions, per la qual cosa els més joves presenten un risc molt més alt i, si són homes, el risc encara és major. En contra, les dones i homes pateixen per igual els delictes contra la propietat i, a diferència de que s'acostuma a creure, els ancians i les dones no són les víctimes propiciatòries de la delinqüència en general”⁷⁶.

Un altre punt de vista però en aquesta mateixa línia argumental són els treballs que s'estan realitzant des de la psicologia de la personalitat, els quals han comprovat empíricament, gràcies a nombrosos estudis, que la personalitat es compon de cinc característiques bàsiques, amb un fonament biològic, estable a lo llarg del temps i comú a totes les cultures. Segons RICHARD FLORIDA :

- a) "Obertura a l'experiència : tendència a gaudir d'experiències noves. Són persones curioses, artístiques i creatives.
- b) Minuciositat : persones que treballen molt i mostren una gran autodisciplina. Són responsables i tenen afany d'èxit.
- c) Extraversió : persones sociables, parladores, gregàries, assertives i entusiastes. Cerquen emocions i gaudeixen coneixent gent nova. Tendència a tenir un estat d'ànim estable i positiu.
- d) Afabilitat : persones càlides, amistoses i compassives. Es preocupen pel benestar dels demés. Confien en la gent i esperen que la gent confiï en elles.

74. PUTNAM, R.D., *Sólo en...*, op. cit., pàg. 671, Anotació núm. 12.

75. PUTNAM, R.D., *Sólo en...*, op. cit., pàg. 189.

76. CURBET, J., *Inseguridad ciudadana : Víctimas y Chivos Expiatorios*, pàg. 3.

e) Neuroticisme : persones que presenten inestabilitat emocional. Tenen més possibilitats de sentir ansietat, hostilitat, depressió, inhibició i impulsivitat ⁷⁷.

En l'estudi realitzat als Estats Units d'Amèrica titulat "Geografia de la personalitat" ⁷⁸, s'analitza l'acumulació geogràfica dels factors bàsics de la personalitat. Fonamentat en aquest i d'altres estudis, PETER J. RENTFLOW i SAM GOSLING van obtenir una gran base de dades fruit d'enquestes per internet adreçades a més de 600.000 persones, per explorar la distribució i acumulació de personalitats per Estat. Les conclusions finals fan referència a que : "Las regiones, al igual que las personas, tienen personalidades definidas (...) en la mayoría de los casos, las personas son más felices y se sienten más realizadas en regiones que encajan con sus personalidades" ⁷⁹. Per tant, en la finalitat de cercar la màxima felicitat o qualitat de vida, les persones la poden trobar més fàcilment si troben aquella zona on encaixi la seva personalitat.

És molt interessant l'enfocament que ens fa l'investigador KEVIN STOLARICK sobre la qualitat de vida de la comunitat. El novedós plantejament fa referència a la relació existent entre la ubicació i la fase vital de les persones. Classifica a les persones en cinc categories :

1. El primer segment són més joves, entre 20 i 29 anys, acaben d'independitzar-se, solen estar solters i cerquen llocs on iniciar la seva vida professional, establir amistats i divertir-se.
2. El segon segment és el dels professionals joves. La franja d'edat es situa entre els 30 i 44 anys. Han consolidat les seves carreres professionals i disposen de més recursos per adquirir una vivenda. No tenen fills.
3. La tercera fase vital s'inicia quan es tenen fills. Són les famílies amb fills.
4. El quart segment són els pares amb fills emancipats, entre els 45 i els 64 anys.
5. El cinquè segment és el de les persones jubilades, amb edats superiors als 65 anys.

KEVIN STOLARICK relaciona els serveis i les qüestions més rellevants per la qualitat de vida amb cada una de les fases : "Para los solteros, que salen para conocer a gente y entablar nuevas amistades, usamos índices de restaurantes, bares y actividades artísticas y culturales. Para los profesionales jóvenes, que están consolidando sus carreras profesionales, medimos el tiempo medio necesario para llegar al trabajo y el incremento de los salarios para empleos basados en los conocimientos y en la creatividad. Lo más importante para la mayoría de las familias con hijos es la calidad de las escuelas y la seguridad en las calles, por lo que usamos índices de criminalidad general y la proporción entre profesores y estudiantes. Cuando

77. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 192.

78. RENTFLOW, P.J., GOSLING, S., POTTER, J., *The Geography of Personality : A Theory of Emergence, Persistence, Expressions of Regional Variation in Personality Traits*. Perspectives on Psychological Science, 2008.

79. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàg. 201.

los hijos se vas de casa, los padres buscan nuevas maneras de entretenerse. Usamos medidas de actividades artísticas y culturales y la posibilidad de acceder a actividades de ocio (...). Para los jubilados más mayores, a quienes importa la seguridad física y el acceso a la asistencia sanitaria de buena calidad, valoramos el índice de criminalidad, el acceso a médicos y las condiciones climáticas (diferencia media de temperatura entre julio y enero)"⁸⁰.

A tall de conclusió, per trobar el millor lloc per viure, és essencial valorar cinc factors fonamentals :

- a) Com el lloc de residència afectarà a les oportunitats professionals i laborals.
- b) Ser conscient de la importància que és estar a prop de la família i dels amics/gues.
- c) Ser honest amb un mateix sobre el tipus de lloc que encaixa millor amb el seu estil de vida.
- d) Pensar si el lloc que es va decidir encaixa amb la seva personalitat.
- e) El lloc triat s'ha d'adaptar a la fase vital en que es trobi la persona.

RICHARD FLORIDA ens posa d'exemple pràctic una eina que està desenvolupant el seu equip de treball d'aplicació als Estats Units d'Amèrica i que s'anomena "el buscador d'ubicacions", per ajudar a recollir informació : "Ha de permetre una millor valoració de les prioritats, una millor organització dels pensaments i una millor recollida i anàlisi d'informació quantitativa i qualitativa per poder comparar, qualificar i classificar els llocs"⁸¹.

6.6.- La convivència i el civisme

Els pobles i ciutats, com a gestors de l'administració més propera a la ciutadania, tenen un paper indispensable en el manteniment i millora de la qualitat de vida de la comunitat. En aquest sentit, la convivència i el civisme tenen una especial rellevància, tal i com es desprèn de la reflexió que en fa VICTÒRIA CAMPS a l'afirmar que : "El civisme parteix d'una bàsica idea : que les persones s'han de respectar les unes a les altres i que s'ha de respectar el que és de tots per a que tothom pugui gaudir-ne"⁸². I és que : "En ocasiones, manejamos el lenguaje de los derechos como si el mismo fuese ajeno al lenguaje de los deberes. Y, sin embargo, en democracia el pleno disfrute de los primeros sólo es posible si cumplimos con obligaciones cívicas que, inspiradas en valores de empatía y solidaridad, hagan posible la pacífica convivencia de todos"⁸³.

80. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàgs. 219-220.

81. FLORIDA, R., *Las ciudades ...*, op. cit., pàgs. 291-292.

82. SÁNCHEZ, E., "Una introducció...", op. cit., pàg. 67.

83. CAMPS, V., "La moral...", op. cit., pàg. 5.

CAROL GALAIS ens comenta que : “S’entén que els ajuntaments són el nivell de l’administració pública que millor i més efectivament pot abordar la temàtica del civisme, no només per tenir capacitat i les competències, sinó perquè és percebuda per la ciutadania com el nivell de l’administració més accessible” ⁸⁴. VICTORIA CAMPS argumenta que : “Els ciutadans i ciutadanes esdevenen determinants per assolir les millors quotes de civisme, des de la responsabilitat i el compromís. Així “en els diferents accepcions de la paraula civisme apareix implícita la idea del paper protagonista de la ciutadania en el bon govern de la convivència, en la necessitat que les ciutats estiguin formades per ciutadans actius i responsables, sense els que no existeix una democràcia autèntica. El civisme s’erigeix així en una ètica mínima que hauria de subscriure qualsevol ciutadà liberal i demòcrata” ⁸⁵. Una altra definició de civisme podria fer referència a aquell : “Mínimo común ético que toda persona ha de esforzarse en cultivar, por la simple razón de ser miembro de una democracia y de un Estado de derecho” ⁸⁶. Per tant, els ciutadans i ciutadanes en tan subjectes amb drets però també amb obligacions, necessiten assumir responsabilitats per aconseguir un funcionament madur de la nostra societat : “La coexistència no és fàcil. El conflicte és inherent a la convivència. No s’ha de confondre els conflictes en un entorn urbà amb l’incivisme ni caure en errors de considerar tot conflicte a l’espai públic amb un conflicte cívic” ⁸⁷.

Caldrà tenir present altres aspectes a més a més del manteniment de l’ordre públic i la lluita contra la delinqüència. Hi ha d’altres factors que incideixen i que és fa necessari tenir present, com : “El disseny urbà, incloent-hi no únicament la configuració física dels espais públics, sinó també l’organització de les activitats que es duen a terme en aquests espais (...) L’ensenyament, tant per transmetre als joves valors que faciliten la convivència en societat com perquè els instrueix (o hauria de fer-ho) en l’evitació de tots tipus de riscos (...) L’articulació de mecanismes de prevenció i de solució de conflictes (...) Les polítiques socials, que intenten prevenir la marginalitat social (...) i la importància d’una bona política comunicativa que transmeti adequadament i ponderadament als ciutadans els riscos existents, així com la manera de prevenir-los o minimitzar-los” ⁸⁸. I es que el civisme també l’hem d’entendre : “Como una obligación y una responsabilidad compartida, que no admite la separación entre la clase política y la sociedad civil. Unos tienen más obligaciones que otros porque ocupan cargos de mayor responsabilidad. Pero todos están igualmente llamados a sostener y mejorar el mundo que se han encontrado” ⁸⁹.

84. SÁNCHEZ, E., “Una introducció ..., op. cit., pàg. 59.

85. *Ibidem*

86. CAMPS, V., “La moral..., op. cit., pàg. 5.

87. SÁNCHEZ, E., “Una introducció ..., op. cit., pàg. 61.

88. GUILLÉN, F., *Polícia i...*, op. cit., pàgs. 22-23.

89. CAMPS, V., “La moral..., op. cit., pàg. 10.

Les problemàtiques més importants en l'àmbit del civisme i de la convivència es poder agrupar en tres blocs :

- a) “**Actituds incíviques**” : l'autora les divideix en actituds de poc respecte a l'entorn (vandalisme, grafitis, defecacions de gossos, brutícia general, incivisme lligat a l'oci nocturn, etc.) i les de poc respecte a les persones (sorolls, manca de respecte, etc).
- b) **No observació de normes** : diferència entre les pròpies de la circulació viària (aparcament indegut, excés de velocitat, etc.) i aquelles activitats i usos no normatius o que cal regular (el “botelló”, l'inadequat ús del mobiliari urbà, consum de begudes/estupefaents, etc.).
- c) **Actituds que no afavoreixen la convivència** : la intolerància, actituds racistes o xenòfobes, les pors i els desconcerts relatius a la població d'origen estranger o la manca de coresponsabilitat”⁹⁰.

Un altre aspecte de la prevenció és l'anomenada reacció comunitària. Aquest concepte fa referència a “detectar i a intervenir sobre les pors locals que sorgeixen en la convivència, i que sovint es confonen amb la por al delictes”⁹¹. Dins de les polítiques públiques de control, el sistema de reacció comunitària incideix en que cal normativitzar d'aquelles conductes definides com a “inapropiades”, controlar formalment col·lectius i implementar un sistema de sancions i de justícia expressiva. En referència a les polítiques de promoció de la seguretat, cal treballar en els espais de socialització i integració de col·lectius, en l'acció social i comunitària, gestionant positivament els conflictes i duent a terme sistemes de mediació i reparació de danys. Veiem a continuació un quadre resum :

90. SÁNCHEZ, E., “Una introducció..., op. cit., pàg. 63.

91. CURBET, J., GONZÁLEZ, C., MURRIÀ, M., “La seguretat..., op. cit., pàg. 30.

Taula núm. 21

Les tècniques d'intervenció de les polítiques locals de seguretat⁹².

	Polítiques de control	Polítiques de promoció de la seguretat
Medi ambient urbà	Control social formal (espais defensables)	Control social informal (ulls al carrer)
	Dificultar l'acció dels infractors	Foment de la centralitat
	Detectar els infractors	Promoció de la diversitat d'usuaris i d'usos
	Minimitzar les recompenses dels infractors	Coresponsabilitat en el manteniment dels espais
Sistema de reacció comunitària	Normativització de conductes "inapropiades"	Espais de socialització i integració de col·lectius
	Control formal de col·lectius	Acció social i comunitària
	Sistema de sancions (multes i penes)	Gestió positiva dels conflictes
	Justícia expressiva	Sistemes de mediació i reparació de danys

Cada cop més els serveis de mediació i de resolució pacífica són : “Un signe evident de la importància que té al món local la desjudicialització dels conflictes comunitaris i el fet d'obrir vies per a la seva resolució pacífica, sobretot mitjançant el foment d'una ciutadania més responsable i activa en la resolució d'aquells afers que els són propis”⁹³.

6.7.- La mediació com a eina per gestionar conflictes

Els conflictes, en sí mateixos, no són ni positius ni negatius. Poden ser una oportunitat de canvi i de creixement personal que caldrà canalitzar-la, per exemple en l'àmbit privat, mitjançant la mediació. Segons Jeffrey Rubin el conflicte l'hem d'entendre com : “Una divergència percebuda dels interessos, la creença de que les aspiracions actuals de les parts no es poden aconseguir de manera simultània”⁹⁴. I en referència als conflictes públics destacar que són aquells la resolució dels quals no pot quedar a la lliure disposició de les parts per què hi ha interessos superiors. Les normes cal que siguin

92. CURBET, J., GONZÁLEZ, C., MURRIÀ, M., “La seguretat ...”, op. cit., pàg. 31.

93. CURBET, J., GONZÁLEZ, C., MURRIÀ, M., “La seguretat ...”, op. cit., pàg. 31.

94. RUBIN, J.Z., *Social Conflict: Escalation. Stalemate and Settlement*, 2^a ed. (McGraw Hill: Nueva York), 1994, pàg. 5.

respectades, precisament per aconseguir una pau social i una convivència ciutadana.

La mediació cal entendre-la, des de la vessant de seguretat pública, com un instrument de proximitat. És un mètode negociador assistit per una tercera persona, neutral i imparcial, que vol reduir l'hostilitat i establir una comunicació eficaç, ajudar a les parts a entendre les necessitats i interessos de cadascuna, formula preguntes que posin de manifest els interessos reals i ajuda a les persones a concebre i crear noves idees. Segons ENRIC SÁNCHEZ : “La mediació ciutadana⁹⁵ és un sistema de resolució de conflictes que es caracteritza per apostar pel pacte, el compromís i la cultura del diàleg”⁹⁶. El mateix autor la defineix també com : “La intervenció en un conflicte d'una tercera part neutral que ajuda les parts oposades a gestionar i resoldre la seva disputa”⁹⁷. D'aquesta manera, la ciutadania adquireix un paper de responsabilitat per fer front als conflictes i intentar trobar solucions.

6.8.- La gestió de l'espai públic

La seguretat dels espais públics és un dels factors claus que permeten mesurar els nivells de seguretat de la nostra comunitat. I no només fem referència a la necessària prevenció i persecució de les infraccions penals, sino també a aquells comportaments incívics que impliquen un deteriorament dels espais i de les relacions socials que es duen a terme.

S'ha afirmat que : “La classificació tradicional entre espais públics i privats és, en aquests moments, molt més complexa i difusa que fa uns quants anys. Abans era bastant clar que el carrer era espai públic i la casa era l'espai privat, mentre que en aquests moments, les enormes possibilitats d'Internet, l'existència de violència en el si de la llar o el risc químic i tecnològic són exemples molt diferents d'una societat molt complexa, que, a vegades, molts espais privats tenen funcions d'espais públics, com a llocs de trobada o plataformes de socialització, ja siguin centres comercials o recreatius, espais dedicats a activitats corporatives professionals o industrials (...). Són exemples que il·lustren la complexitat de traçar una línia precisa entre els drets i les llibertats individuals i l'espai social que els envolta (...) Això requerirà una gran coordinació amb els altres cossos policials, millorar la capacitat de relació i col·laboració amb els altres operadors de l'espai públic i fer possible una nova visió del concepte de seguretat compartida”⁹⁸.

Per la seva proximitat a la ciutadania : “Les policies locals estan cridades, en tot cas, a exercir també un rellevant paper en la convivència ciutadana i aconseguir l'eradicació de comportaments incívics que deterioreen

95. En els països anglosaxons el terme és anomenat “Alternative Dispute Resolutions” (ADR).

96. SÁNCHEZ, E., “Una introducció ...”, op. cit., pàg. 67.

97. SÁNCHEZ, E., “Una introducció ...”, op. cit., pàgs. 67-68.

98. Vid. a : **PARLAMENT DE CATALUNYA.**, *Diari de Sessions*, Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana. Interlocució de la Consellera Sra. MONTSERRAT TURA I CAMAFREITA, Sessió núm. 5, 2004, pàg. 29.

profundament els espais públics o en la clàssica formulació la tranquil·litat i la seguretat dels seus habitants”⁹⁹. El disseny dels espais públics i privats i l’ús que se’n deriva, tenen aspectes interessants que inviten a la reflexió. Així, per exemple : “Los edificios privados, construidos en un estilo neomedieval, comunicando inmediatamente a los ciudadanos y a los city users una idea distinta de ciudad : insegura afuera, segura adentro. Evocan la fractura entre espacio privado protegido y espacio público peligroso. El espacio público tiende, así, a reducirse, sufriendo un progresivo proceso de privatización”¹⁰⁰.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha de continuar treballant per mantenir uns espais públics protegits, mantinguts i millorats. I per fer-ho cal aplicar les normatives que permeten prevenir i combatre la delinqüència, mantenir l'ordre públic i interlocutar amb els conflictes que s'hi produeixen¹⁰¹. Però com s'apunta, aquesta aplicació de la llei ha de ser equilibrada i proporcional a les circumstàncies dels fets que succeeixen, exercitant la potestat discrecional que disposa la policia per mantenir la legitimitat davant de la ciutadania. La millor estratègia policial per poder dur-ho a terme és una presència policial permanent en el territori, amb proximitat i amb una especial atenció a les relacions amb la comunitat per cercar l'objectiu de tenir uns espais públics de tothom i per a tothom, on la convivència ciutadana sigui possible.

6.9.- La necessitat de planificar la seguretat local

El mandat constitucional expressat a través de l’article 104 de la Carta Magna (protegir els drets i llibertats i la seguretat ciutadana) continua essent un referent jurídicament necessari, innegociable fins i tot, però sociològicament insuficient pel Sistema de Policia per a Catalunya. La multiculturalitat, les noves dinàmiques psico-socials del jovent, l’epidemiologia de la sinistralitat vial, la longevitat de la gent gran i d’altres fenòmens heterogenis en permanent dialèctica estan marcant un necessari re-posicionament natural en matèria de seguretat.

La inseguretat i la incertesa, tant individual com grupal, són elements que poden condicionar negativament a l’assoliment d’aquestes fites, ja que : “Moltes de les qüestions que ens preocupen estan vinculades al risc”¹⁰². Vivim en una societat immersa en riscos on : “La possibilitat, major cada dia, que es produeixin danys que afectin a una bona part de la humanitat o, al

99. AGUADO, V., “Estudio preliminar : La seguridad como sistema al servicio de la ciudadanía”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 17, 2006, pàg. 17.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

100. CORNELLI, R., “Miedo, Criminalidad y Orden”, *Colección : Memoria Criminológica*, núm. 9, Euros Editores SRL, 2008, pàg. 170.

101. GUILLÉN, F., “La Policia i la seguretat en els espais públics”, *Working Papers*, núm. 315, Institut de Ciències Polítiques i Socials, 2013.

<http://www.recercat.cat/bitstream/handle/2072/210189/ICPSWP315.pdf?sequence=1> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

102. MENDOZA, B., “Gestión del..., op. cit., pàg. 67.

menys, a un col·lectiu indeterminat però gran de persones és quelcom que marca de forma decisiva les nostres vides" ¹⁰³. El concepte de risc és un element associat a les expectatives de futur de la societat, com són valorar a la vida, a la salut i la integritat física, a les propietats i els béns i a la creixent importància del valor simbòlic (pèrdua de tranquil·litat, per exemple) van en augment i la mateixa societat en genera de nous. Per tant, cal abordar el risc des de la seva identificació, l'elevació de la consciència pública, l'adopció de mesures preventives i la identificació d'accions d'intervenció i restauració, amb l'objectiu de minimitzar-lo, disminuint la seva perillositat (evitant-lo) i disminuint els nivells de vulnerabilitat (augment de la robustesa o resistència).

Les necessitats dels municipis en matèria de seguretat venen donades perquè : “L'extensió dels signes de desordre social porta als individus a sentir-se en risc (real o percebut) al territori on viuen (...). La tasca prioritària de les polítiques locals de seguretat ha de consistir, per tant, a reformular la problemàtica de la inseguretat ciutadana en uns termes que facin possible afrontar-la sense costos insostenibles per a la llibertat i la justícia i això requereix modificar les condicions de producció dels temors que sorgeixen en la convivència" ¹⁰⁴.

A l'any 1991 en el Segon Congrés Internacional de Seguretat Urbana celebrat a París, es defineix que la seguretat del pobles i municipis es configura en quatre elements :

- 1.- “ Protegir millor a les persones i als bens de la delinqüència i la violència.
- 2.- Augmentar la sensació de seguretat.
- 3.- Augmentar el desenvolupament humà i comunitari.
- 4.- Alliberar recursos pel control del delictes amb la finalitat d'aconseguir altres objectius socials" ¹⁰⁵.

Una visió com aquesta pot presentar notòries implicacions polítiques. Per començar, una part molt important de la prestació de serveis dels cossos de policia en les ciutats i pobles vindria marcada, més que per l'ordenament jurídic, per la realitat veïnal, per les necessitats de la nostra comunitat. Per tan caldria treballar contínuament per millorar la qualitat de vida del veïnat als barris en cinc àmbits de prioritització, a nivell de polítiques públiques :

- 1.- Promoure valors i comportaments afavoridors de la convivència i la tolerància, la solidaritat entre els veïns/nes i l'acceptació de la diversitat socio-cultural, treballant de manera concertada els àmbits educatiu, informatiu, conscienciatu, operatiu i analític.

103. MENDOZA, B., “Gestión del ...”, op. cit., pàg. 68.

104. CURBET, J., GONZÁLEZ, C., MURRIÀ, M., “La seguretat ...”, op. cit., pàg. 32.

105. WALLER, I., *Digesto de prevenció del delictes II. Anàlisi comparatiu de polítiques exitoses en matèria de seguretat*, Centre Internacional per la Prevenció del Delictes, Montreal (Quebec), Canadà, 2000, pàg. 103.

- 2.- Disminuir l'accidentalitat circulatoria incidint sobre l'aprenentatge escolar i extra-escolar, i les actituds i els comportaments de conductors, passatgers i vianants.
- 3.- Potenciar una dinàmica de prevenció individual i col·lectiva davant riscos i catàstrofes, a través de la formació, informació i conscienciació dels ciutadans i les entitats, i el perfeccionament funcional dels recursos humans i materials dels serveis públics de seguretat.
- 4.- Efectivitzar amb un sistema policial una millora de la seguretat objectiva i subjectiva dels nostres municipis.
- 5.- Transformar les organitzacions policials en institucions polaritzades en la qualitat¹⁰⁶, amb proximitat a la comunitat, amb actitud receptiva i acollidora i fonamentada en els valors de la tolerància i servei públic.

Les persones, quan han decidit continuar o anar a viure a una ciutat o poble, no només ho han fet des de la il·lusió o el conformisme, sino que de ben segur amb valoracions i sacrificis : “Les comunitats s'especialitzen en el conjunt de serveis o de bens públics que ofereixen, com l'educació, policia, bombers, parcs i jardins, etc... Els diferents paquets de serveis, així com les seves diferents qualitats, tenen un preu, en forma d'impostos. Per tant, quan ens decidim per un lloc, no només triem l'espai físic, sinó també un conjunt de bens i serveis als que podem accedir”¹⁰⁷.

ELKIN VELÁSQUEZ intenta apropar-se a una situació de governabilitat democràtica ideal i proposa treballar en :

- 1.- "L'àmbit de govern i de la institucionalitat tant a nivell central com a nivell local.
- 2.- L'àmbit de la justícia (penal, civil; central i local; formal i alternativa) de manera que es pugui assegurar l'accés per igual a tot el conjunt de la ciutadania.
- 3.- L'àmbit de la comunitat, privilegiant l'organització i la cooperació ciutadana en la política pública”¹⁰⁸.

En aquest sentit és molt rellevant l'afirmació que ens fa MANUEL BALLBÉ al destacar-nos que : “Els signes d'identitat comunitària i de virtuts empedredores que superen qualsevol mena d'obstacles amb una visió positiva fan gran un país”¹⁰⁹. Aquests continguts pensem que també són

106. BALLBÉ, M., en l'obra “Un buen modelo de seguridad. Un debate de fondo en la campaña electoral”, article al diari El Periódico de Cataluña, 23/05/2007, destaca el paper de les policies locals a l'afirmar que : “Con las policías municipales, con más experiencia, se visualiza más el servicio al ciudadano, vemos más proximidad, amabilidad y, al final, más éxito : como en todos los países del mundo, la mayoría de delitos son descubiertos gracias a la información y colaboración ciudadana”.

<http://www.caffereggio.net/2007/05/23/un-buen-modelo-seguridad-manuel-ballbe-el-periodico/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

107. TIEBOUT, CH., *A Pure Theory of Local Expenditures*, Journal of Political Economy, Volum 64, núm. 5, 1956, pàgs. 416-424.

108. VELÁSQUEZ, E., “La Gobernabilidad...”, op. cit., pàg. 15.

109. BALLBÉ, M., “La seguridad de un Barça creativo”, Barcelona, *article diari El Periódico*, 18 de maig de 2009.

extrapolables al món local, ja que necessitem municipis emprenedors, amb visió de futur i amb gran capacitat de treball i sacrifici. Precisament la identitat és la font i experiència per la gent, com ens argumenta MANUEL CASTELL : “No coneixem gent sense nom, ni llengües o cultures en les que no s’estableixin d’alguna manera distincions entre jo i l’altre, nosaltres i ells (...). El coneixement d’un mateix –sempre una construcció encara que es consideri un descobriment- mai és completament separable de les exigències de ser coneguts pels altres de formes específiques” ¹¹⁰.

D’altra banda, el concepte de seguretat és voluble al llarg del temps¹¹¹ i té dues consideracions, en funció del seu àmbit. Així : “«*Security*» hace referencia a lo que nosotros entenderíamos como seguridad pública, policía y en general amenazas provenientes de la delincuencia y criminalidad. «*Safety*», por el contrario, es la consideración de otras amenazas a la integridad física que no provienen de la delincuencia sino de los riesgos y peligros de la sociedad tecnológica, sobre los cuales hay que tomar medidas preventivas puesto que, de otro modo, producen tantas o más víctimas que las provenientes de la criminalidad” ¹¹². Per tant, es necessita protegir a la comunitat d’agressions comeses tant per actes humans com les produïdes per forces naturals o fets accidentals. Aquest concepte que podríem anomenar com a “seguretat en sentit ampli” i que hem dit que es troba en una constant evolució implica, des d’un punt de vista pràctic, encaminar a les administracions públiques a protegir a les persones i al manteniment de la tranquil·litat o l’ordre ciutadà, enteses com a finalitats inseparables i mútuament condicionades¹¹³. S’engloba la protecció del medi ambient, la seguretat ciutadana, la seguretat jurídica, la seguretat social, la protecció civil, la seguretat aèria, la seguretat alimentària, ... i tots aquells aspectes que puguin afectar a la ciutadania. Seria exercida, doncs, pels serveis de protecció civil, les forces i cossos de seguretat dependents de les diferents administracions, l’administració de justícia, la seguretat privada i els serveis d’extinció d’incendis i salvament. La seguretat en sentit concret o estricte hem d’entendre-la com aquella que fa referència a les organitzacions i als mitjans

110. CASTELLS, M., *La era de la informació : Economía, sociedad y cultura*, Volumen II, El poder de la identidad, Madrid, Alianza Editorial, 2003, pàg. 34.

111. Sobre el concepte de seguretat, Vid. a : PAREJO, L.; DROMI, R., *Seguridad Pública y Derecho Administrativo*, Marcial Pons Ediciones Jurídicas y Sociales, S.A., Madrid, 2001, pàg. 9. Els autors destaquen que : “La Seguridad es un valor fundante. Forma parte de los cimientos de la edificación del Estado de Derecho democrático. La Seguridad instalada en las instancias de la filosofía política ha exigido al Derecho la provisión de definiciones instrumentales y operativas para llegar al terreno de la praxis y la eficacia. La Seguridad como declamación no alcanza para la convivencia cotidiana. Administración y Derecho son deudoras de las herramientas que adjetivan a aquella para transformarla en cualidad social vigente y eficaz”.

112. MARTÍNEZ, R., *Armas : ¿Libertad americana o prevención europea?*, Editorial Ariel, Barcelona, 2002, pàg. 133.

113. Vid. **STC 33/1982.**, de 8 de juny. Fonament Jurídic núm. 3.

<http://www.boe.es/boe/dias/1982/06/28/pdfs/T00014-00016.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

instrumentals, en especial als cossos i a les forces de seguretat a què fa referència l'article 104 de la Constitució Espanyola.

Uns altres aspectes a tenir en compte inicialment són els conceptes de prevenció i precaució. Aquests termes cal diferenciar-los, ja que : "Així com la prevenció suposa com condició prèvia el coneixement, la precaució sorgeix davant la incertesa" ¹¹⁴. Doncs, per aplicar accions preventives caldrà dotar-nos de l'adient coneixement i expertesa per definir les polítiques públiques en matèria de seguretat i executar-les i avaluar-les; però també és farà necessari fer front a les incerteses des de posicionaments organitzatius precautoris.

Tot indica que un canvi en el sistema de valors dominants en la civilització actual (la competència i el mercat ho solucionen tot, la fe en la tecnologia futura i la sort, l'esperança en el creixement il·limitat) per altres valors (la dependència, la cooperació, la prevenció, una major participació ciutadana) és clau en la generació d'expectatives i en la valoració subjectiva de les necessitats en relació a la "qualitat de vida"¹¹⁵.

Caldría afegir al concepte de qualitat de vida el fet que ve determinada per tres aspectes : la qualitat ambiental, les condicions de vida i la identitat cultural. La bona interacció entre aquests aspectes determina la sostenibilitat del model de vida, així com la governabilitat i la cooperació, imprescindibles per a mantenir un nivell de vida viable.

Les polítiques públiques en matèria de seguretat perden molt del seu sentit sense un marc que les planifiqui de forma integral, més enllà d'accions focalitzades en la policia. Aquesta necessària planificació : "S'ha d'estructurar a dos nivells : un de general de Catalunya i un de local, a escala municipal. El primer ha de marcar les pautes més generals, més globals, que el segon ha de concretar d'acord amb l'especificitat del territori" ¹¹⁶.

Un dels reptes que tenen les administracions, i en concret la del món local, és aconseguir proveir-se d'un servei públic.

RAMON MORA, DAVID MARTÍ i TAMYKO YSA ens destaquen que : "El futur el món estarà governat per «sintetitzadors», persones que siguin capaces de reunir la informació adequada en el moment adequat, pensar de manera crítica en relació amb aquesta informació i realitzar de manera sàvia decisions

114. MENDOZA, B., "Gestión del...", op. cit., pàg. 75.

115. Per tant i com ens afirma CURBET, J., en l'obra : *Inseguridad ciudadana...*, op. cit., pàg. 6, : "Les demandes de seguretat, a la nostra societat, es configuren a partir del risc percebut a la delinqüència considerada com un tot indiferenciat –més que en base al risc real de ser víctima d'un tipus específic d'agressió-, prioritàriament, per part d'aquell sector de la població que es troba amenaçat per la marginació econòmica i també per la social, cultural, política i ideològica. Això explica que les polítiques públiques s'orientin, prioritàriament, a respondre a les demandes de seguretat d'una població atemorida (polítiques de seguretat) més que a desactivar els diferents conflictes que es troben en l'origen de les diverses manifestacions de violència (polítiques de prevenció social). De manera que el cercle viciós està servit : conflictes desatesos que generen inseguretat en els sectors socials més vulnerables; demandes de seguretat que expressen el risc percebut abans que el risc real; polítiques de seguretat que pretenen tranquil·litzar la població atemorida sense modificar les condicions de producció d'aquests temors; inseguretat cronificada".

116. GUILLÉN, F., *Polícia i...*, op. cit., pàg. 54.

importants" ¹¹⁷. Les bases de dades que recullin els registres són : “Una de les fonts fonamentals en matèria de seguretat i l'organització d'una bona base estadística és un element clau en tota policia moderna" ¹¹⁸. Però és important no caure en el determinisme del pensament estadístic : “Nuestra excessiva confiança en lo que creemos saber y nuestra aparente incapacidad para reconocer las dimensiones de nuestra ignorancia y la incertidumbre del mundo en que vivimos” ¹¹⁹. El tractament d'aquests registres per convertir-los en informació no només han de tractar temes relacionats amb la delinqüència, sinó que l'anàlisi d'altres fonts “com ara les relacionades amb la demografia, l'educació, la sanitat, l'habitatge, etc. esdevenen elements clau a l'hora d'analitzar adequadament les problemàtiques existents en matèria de seguretat" ¹²⁰. Hauríem de fer-nos preguntes per concretar les demandes ciutadanes en matèria de seguretat, com per exemples “un cop identificat, cada problema ha de ser explorat amb gran detall. Què coneixem en relació al problema?. Hi ha recerca sobre el tema?. Si n'hi ha, quins en són els resultats?. Què més hauríem de fer?. És una de les preocupacions del govern?. Quina autoritat i quins recursos són a l'abast per afrontar-lo?. Quina ha estat la resposta policial fins ara?. En el ventall ampli de respostes, quina seria la més intel·ligent?. Quins factors caldria considerar en el moment d'escollir entre alternatives diferents?. Si s'adopta una nova resposta, com podem avaluar-ne l'eficàcia?. Finalment, quins canvis, en el seu cas, calen en l'organització policial per articular la nova resposta?" ¹²¹.

La seguretat pública local ha d'anar incorporant anàlisi i planificació als problemes socials i de comportament específic, que són treball diària dels serveis policials. Així, GOLDESTEIN afirma que : “El problema del soroll, per exemple, aparentment menor, queda normalment enterrat en la massa de la feina policial barrejada entre epígrafs com “queixes”, “miscel·lània”, “incidents no penals” o “molèsties”. Tant els policies com els ciutadans que no hi estan afectats estarien d'acord a posar-los al fons de la llista de problemes, però la llista de queixes sobre el soroll és gran a moltes comunitats" ¹²². Per tant, si el que busquem és analitzar la problemàtica que la realitat social planteja, per

117. MORA, R., MARTÍ, D. YSA, T., *Mesurar el valor públic. Una eina municipal per conèixer, ordenar i decidir.*, Diputació de Barcelona, 2006, pàg. 8.

118. NADAL, J., “El creuament d'indicadors de fonts diferenciades : instrument de millora en l'anàlisi i la planificació de les polítiques públiques de seguretat”, *Apunts de seguretat*, núm. 6, Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàg. 40.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_6.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

119. KAHNEMAN, D., *Pensar ràpid, pensar lent*, Editorial Debate, Barcelona, 2012, pàg. 27.

120. NADAL, J., “El creuament ...”, op. cit., pàg. 55.

http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_6.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

121. GOLDSTEIN, H., “Millorar la funció policial : Un enfocament orientat als problemes”, *Apunts de seguretat*, núm. 9, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàgs. 33-34.

122. GOLDSTEIN, H., “Millorar la ...”, op. cit., pàg. 37.

exemple en el tema abans referenciat dels sorolls, el servei policial caldria que analitzés i es fes, entre d'altres, aquesta extensa bateria de suggerents i específiques preguntes segons s'indica : “Quina és la magnitud del problema segons el nombre de queixes rebut?. Quina és la font de les queixes : la indústria, el trànsit, grups de gent que es reuneixen al carrer o els veïns/nes?. Com es divideixen les queixes de sorolls entre els que viuen a pisos i els que viuen a cases?. Quantes vegades criden a la policia des de la mateixa adreça?. Amb quina freqüència altres formes de conducta irregular, com baralles, són atribuïbles a conflictes en relació amb el soroll?. Quina és la responsabilitat del propietari d'una casa o de l'administrador d'un edifici d'apartaments en relació amb les queixes per soroll?. Què fa la policia a hores d'ara per respondre a aquestes queixes?. Fins a quin punt el procediment de treball de la policia ha estat elaborat i formalitzat?. Quina és la competència de la policia en aquestes situacions?. És clara i directa o ha de recórrer a pretextos com l'amenaça per detenció per conducta desordenada o per desobediència a l'autoritat si les parts persisteixen en la seva conducta?. Hi ha policies específics reconeguts com els més capaços de tractar aquests casos?. Si és així, què els fa més efectius?. Hi ha factors fora de control del servei de policia que influencien la freqüència què es reben aquests tipus de queixes?. Tenen relació les queixes dels que viuen en pisos amb la manera en què estan construïts els edificis?. Quina influència, si en té cap, té la relativa eficàcia de la policia al tractar aquestes queixes en la voluntat dels ciutadans de cooperar amb la policia en altres casos, incloent-hi casos de delictes greus?”¹²³.

Algunes alternatives de millora podrien anar encaminades a l'eliminació dels problema amb canvis tècnics o físics, com per exemple la reducció d'oportunitats. També caldria revisar si calen canvis en altres àmbits de l'administració que permetessin minimitzar la problemàtica, així com focalitzar esforços en aconseguir informació fiables sobre les qüestions que es plantegin. Una altra mirada caldria fer-la cap el professional de la seguretat, el policia, el qual guanyaria en potencial i millora del tractament d'alguns problemes si s'abordés una formació més especialitzada.

Una altre interessant reflexió que fa l'autor fa referència noves formes d'autoritat : “Necessita la policia una forma específica, delimitada, d'autoritat que no té ara?. Si la resposta més intel·ligent a un problema –com, per exemple, una persona que causa problemes en un bar- és ordenar que la persona se'n vagi, hauria de tenir la policia autoritat per dictar i executar aquesta ordre o hauria d'estar obligada a detenir la persona en qüestió per tal d'aturar el problema?”¹²⁴.

Des dels serveis de seguretat pública, moltes vegades és fa força difícil extreure conclusions que siguin valorades d'utilitat pràctica per la feina

123. GOLDSTEIN, H., “Millorar la ...”, op. cit., pàgs. 38-39.

124. GOLDSTEIN, H., “Millorar la ...”, op. cit., pàgs. 42-43.

quotidiana ja que : “La policia no ha necessitat utilitzar aquests estudis perquè no s’espera d’ells que afrontin els problemes específics d’una manera sistemàtica” ¹²⁵.

6.9.1.- Els plans locals de seguretat

Els plans locals de seguretat¹²⁶ han de permetre articular un sistema únic i global, on totes les autoritats, òrgans, serveis i entitats, públiques i privades, amb capacitat d’intervenir en l’àmbit de la seguretat, actuïn de manera coresponsable, coordinada i orientada al/la ciutadà/ana. En aquest sentit, les ciutats europees recomanen : “Que se desarrollen métodos de gestión integrada, así como estrategias de prevención y desarrollo de las ciudades más resilientes, a partir de lo local però en estrecha colaboración con los planos nacional e internacional” ¹²⁷. Els plans locals de seguretat també ha de permetre mobilitzar amb el màxim rendiment les capacitats del sistema local de seguretat pública per poder :

- 1.- Coordinar els operadors.
- 2.- Ser una guia de treball.
- 3.- Informar sobre la seguretat i el sistema.
- 4.- Implicar a la ciutadania.
- 5.- Avaluar les capacitats.

L’estructura i contingut dels Plans Local de Seguretat han d’estar determinats bàsicament per quatre factors :

- a) Estat de la seguretat al municipi (seguretat objectiva).
- b) Necessitats i demandes de la ciutadania (seguretat subjectiva).
- c) Organització de la seguretat local (sistema).
- d) Integració amb les polítiques generals de seguretat (Pla General de Seguretat de Catalunya).

A partir d’aquí cal elaborar un desenvolupament progressiu de continguts (programes, objectius i accions), del més general al més concret com podem veure a continuació en el quadre que ens il·lustra sobre els plans locals de seguretat.

125. GOLDSTEIN, H., “Millorar la ...”, op. cit., 2010, pàg. 40.

126. Vid. LLEI 4/2003., de 7 d’abril, d’ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya, article 31. <http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

127. Vid. a : EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY., *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012, pàg. 40.

Conclusions

A la llum de tots el continguts exposats, estem en condicions d'afirmar que les conclusions de la tesi doctoral donen plena validesa a la hipòtesi inicialment plantejada.

El treball d'investigació ha anat més enllà d'aquesta verificació i de la seva justificació, ja que s'han detectat disfuncions i febleses que cal millorar amb una mirada crítica però constructiva i que obliguen a fer propostes sobre com podria ser el Sistema de Policia per a Catalunya. Les conclusions de la investigació són les següents :

En el marc de justificar la necessitat de construir un Sistema de Policia per a Catalunya i de definir quins són els pilars sobre els quals s'ha de sustentar.

En referència a la justificació de construir un Sistema de Policia per a Catalunya :

- ✓ Es constata la manca d'estudis actualitzats sobre els cossos de policia a Catalunya, especialment de les policies locals. Són totalment inexistents investigacions referides com a un Sistema de Policia.
- ✓ Amb normalitat es confonen els conceptes de model i de sistema.
- ✓ El model de seguretat pública serveix per interpretar i entendre la realitat, comprendre el seu comportament. Fa referència als aspectes polítics que estableixen criteris fonamentals sobre els quals s'ha d'establir un Sistema de Policia per a Catalunya.
- ✓ El Sistema de Policia comporta quatre aspectes importants :
  - La funció policial : manteniment de l'ordre, investigació criminal i seguretat ciutadana).
  - Com a òrgan : és una legítima eina del poder democràtic; és un servei públic; i desenvolupa els propis interessos d'una professió.
  - L'adaptabilitat a les necessitats : economia globalitzada; expectatives socials; demanda de transparència; noves tecnologies; integració del treball policial; i canvis legals, jurídics i polítics a nivell europeu, nacional i local.
  - La coresponsabilitat de les administracions públiques amb el Sistema de Policia.
- ✓ Els arguments que justifiquen la necessitat de construir un Sistema de Policia per a Catalunya són els següents :

- L'Estatut d'Autonomia de Catalunya incrementa el seu àmbit competencial en matèria de Seguretat Pública.
  - La Generalitat de Catalunya no només ha de coordinar a les policies locals sinó que té la responsabilitat d'ordenar-les.
  - La Ley Orgánica 2/1986, de 13 de marzo, sobre Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, ha estat superada per la realitat actual.
  - Els processos de globalització i glocalització de la seguretat, entre lo general i lo local, obliga a establir un Sistema de Policia per a Catalunya i a optimitzar i millorar la cooperació i col·laboració amb la resta de cossos policials i altres operadors en matèria de seguretat.
  - El Sistema de Policia per a Catalunya és l'element clau que relaciona els cossos de policia de Catalunya per constituir i regular a la Policia de Catalunya. És un servei integral que s'estructura en dos nivells : l'autonòmic i el local.
  - El Sistema de Policia per a Catalunya ha de garantir una prestació de servei policial homogènia i de qualitat per a tota la ciutadania, arreu de Catalunya i en qualsevol moment.
  - Cal establir un Sistema d'Autoritats en matèria de policia i les corresponents reorganitzacions administratives que se'n derivin.
  - El món local i els cossos de policia local són peces claus en la conformació del Sistema de Policia per a Catalunya. La seva contribució a la seguretat pública és indispensable, fet que comporta exercitar la responsabilitat per aconseguir-ho, des de l'autonomia municipal però amb adaptabilitat als canvis.
  - Catalunya disposa d'un conjunt de cossos de policia que es coordinen, sense unes interdependències clares perquè no es comparteixen estructures ni uns objectius nítidament comuns. No existeix una regulació comuna.
- ✓ Hi ha una mancança de regularització comuna dels cossos de policia a Catalunya, fet que comporta les seqüents disfuncions :
- Manca de lideratge comú : No hi ha una Direcció comuna dels cossos policials perquè no hi ha una Direcció del Sistema de Policia (ni política ni tècnica). No existeix una Secretaria General del Sistema de la Policia de Catalunya (amb una Direcció General de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra i una Direcció General dels cossos de les Polícies Locals).
  - Manca d'objectius estratègics i operatius comuns : els cossos policials han de compartir una molt bona part dels objectius per planificar i dur a terme les funcions policials i avaluar els resultats.
  - No hi ha un servei bàsic garantit de policia, indistintament del cos policial al qual s'adreça la ciutadania : tots els cossos de policia de Catalunya han de prestar un conjunt de serveis homogenis, avaluable i amb un estàndard de qualitat.

- Disparitat de condicions organitzatives i laborals : No hi ha un règim estatutari comú als cossos de policia de Catalunya (sous, horaris, drets, obligacions, règim sancionador). Aquest fet comporta disparitat de despeses que penalitzen a les organitzacions que no poden competir. El sistema és incrementalista i genera més despeses públiques.
  - No es comparteix informació policial integrada : Manca d'un sistema informàtic i de comunicacions policials integral i comú per a la gestió dels incidents policials, els recursos policials disponibles, les demandes de servei que es peticionen, les respostes policials que es donen i l'avaluació integral dels serveis prestats.
  - Cada organització policial realitza una oferta pública de policies : Cal una oferta pública comuna per ser Policia de Catalunya, per promocionar i per especialitzar-se.
  - L'Escola de Policia de Catalunya ha de ser un reflex dels cossos policials que conformen el Sistema de Policia per a Catalunya : cal proporcionalitat en la representativitat de la Direcció del centre, instructors/res, professorat, etc.
  - Tots els efectius dels cossos de policia haurien de superar les proves psicotècniques, mèdiques i de perícia per poder portar armes de foc, com a garantia de servei : No només els cossos de les policies locals.
  - Existeix una duplicitat de funcions i de presència en el territori que només es palia mitjançant la coordinació : cal un Sistema de Policia per a Catalunya que ho reguli.
- ✓ Aquestes disfuncions repercuteixen negativament en :
- La prestació de serveis de qualitat a la ciutadania.
  - Els resultats que es volen aconseguir.
  - La sostenibilitat econòmica dels serveis policials.
- ✓ Per donar resposta i solució a totes aquestes disfuncions es requereix construir un Sistema de Policia per a Catalunya que reguli i estableixi interdependències entre els cossos policials.

En referència als pilars sobre els que s'ha de construir el Sistema de Policia per a Catalunya :

a) La descentralització dels serveis públics de policia :

- Els serveis de policia han de ser de proximitat perquè és més eficient i democràtic.
- Respon a la pluralitat d'administracions.
- Cal cercar un equilibri per compartir la prestació de serveis centralitzats. La clau del Sistema és incorporar els aspectes positius d'aquestes dues concepcions.

- La pluralitat de serveis policials comporta una competència entre els cossos de policia que ha de ser positiva. Cal orientar-la cap a l'interès públic i la millora dels serveis que es presten a la comunitat.

b) La igualtat de gènere als cossos de policia :

- El Sistema de Policia no ha de discriminar a les dones.
- Cal una actitud organitzativa per remoure els obstacles que dificultin o impedeixin la igualtat material o efectiva. Cal incrementar la presència de dones en els cossos policials i fer-les més visibles.
- Els/les agents de policia han de ser un reflex de la societat a la qual serveixen, des de les vessants de gènere i ètnia, per comprendre els problemes que cal resoldre i empatitzar amb les persones destinatàries dels serveis policials.
- Les dones són la clau per millorar les organitzacions policials. No és pot marginar al 50% del talent pel fet de ser dona. A l'actualitat només el 17,28% dels efectius de la Policia de Catalunya són dones (21,35% del cossos de Mossos d'Esquadra i 12,00% dels cossos de les policies locals). Caldrien 9.018 dones més en les organitzacions policials a Catalunya per poder establir una paritat numèrica de gènere.
- A nivell de comandaments-dones, les xifres són pitjors : només el 12% pertanyen a l'escala superior, el 5,02% a l'executiva, 7,29% a la intermèdia i l'11,97 són caporales. En valors absoluts, només el 9,29% dels comandaments de la Policia de Catalunya són dones.
- Les dones no promocionen per que hi ha poques dones que són agents de policia. Primer cal equilibrar el nombre de policies de base des de la vessant de gènere. Els horaris de treball, la seva rigidesa i la contínua i especial dedicació que comporta el càrrec de comandament condiciona la promoció.
- La desigualtat social entre gèneres comporta una relegació per a les dones. Permanentment han de demostrar més capacitat professional i han de renunciar a molts més aspectes personals que un home.
- El patró masculí de lideratge ha de canviar. Cal incorporar el femení, que és més obert i participatiu, més comunicatiu i empàtic, amb més cura de les persones i amb més humanisme, més mediador en els conflictes, lidera més que manar i són més adaptatives als canvis.
- Les dones-policia aporten valor a les organitzacions policials perquè són més flexibles, analitzen les situacions i els problemes des de diferents punts de vista, es preocupen més dels equips de treball, practiquen una autoritat natural i són pràctiques. Tenen millor intel·ligència emocional i més empatia que els homes.
- La dona no té fàcil exercir i desenvolupar la seva professió en les mateixes condicions que un home. Calen estudis empírics per que diagnostiquin i orientin accions cap a la solució dels problemes i barreres discriminatòries de gènere. La feminització de les

organitzacions policials requereixen de mesures d'acció positiva i millorar notablement la conciliació familiar, en una societat on no són plenament compatibles entre homes i dones les tasques domèstiques i la cura familiar.

- Les dones són la millor aliança per aconseguir una societat més segura i menys violenta : cometen el 5% dels delictes violents i el 30% dels delictes no violents.
- A través de les dones i gràcies a la seva capacitat empàtica es facilita l'accés a col·lectius amb poca visibilitat social.

c) La prevenció comunitària :

- La implicació de la comunitat per abordar satisfactòriament la lluita contra la criminalitat i el manteniment de la convivència és fonamental, tant de des de la vessant objectiva com a col·laboradors en la resolució dels problemes, com a nivell de percepció de la inseguretat. Calen estratègies de prevenció social.
- La implicació de la ciutadania és clau en el manteniment dels espais i en el foment de comportaments que millorin la convivència ciutadana i la percepció de seguretat.
- Una part de la solució dels conflictes transcendeixen a les funcions policials. Cal que el Sistema de Policia reforci els lligams comunitaris perquè la policia no és l'únic subjecte que ha de resoldre els problemes. Cal generar la confiança de la comunitat per millorar la seva qualitat de vida. Calen polítiques de seguretat humana.
- És molt més rentable econòmicament invertir en accions preventives que en accions repressives.
- La Policia de Catalunya ha de participar en la planificació ambiental i el disseny arquitectònic per incidir en la prevenció de la delinqüència i de la convivència ciutadana. També per preservar el manteniment dels espais públics, com a indrets on la ciutadania es pugui relacionar i pugui convidaure.

d) La proximitat a la ciutadania :

- Vol dir que la ciutadania és el centre del Sistema de Policia, per acostar la gestió a la comunitat i cercar la seva complicitat per aconseguir la seva participació i col·laboració.
- La proactivitat i la integració en el teixit social són característiques necessàries per emfatitzar aquesta estratègia.
- La proximitat també vol dir arribar a les persones vulnerables i als entorns rurals.
- Seria convenient disposar d'una justícia de proximitat, amb capacitat decisòria per resoldre conflictes i els problemes d'inseguretat als barris.

e) La professionalitat i els valors públics :

- Els/les agents de policia són les peces clau i indispensables del Sistema de Policia.
- El punt inicial el tenim en l'actitud de les persones, on l'aplicació de la llei és un factor més però no l'únic en la presa de decisions. L'ètica i la deontologia professional han d'estar presents en cada actuació policial.
- La selecció dels ciutadans i ciutadanes que tenen intenció de ser policies és el primer factor a tenir en compte per garantir que en el futur serà un/a bon/a i exemplar agent de policia, sustentat en uns veritables valors públics.
- Els quatre factors claus d'un bon servei públic de policia són : les persones, l'ètica professional, la sensibilitat social i la cultura de servei.
- Els principals valors del Sistema de Policia són : l'honestedat, la responsabilitat, la comunicació, la sinceritat, el companyerisme, la tolerància i l'aprenentatge.
- El Sistema de Policia ha de partir de tres dimensions : la bona administració (qualitat dels procediments administratius i els principis d'equitat, transparència i salvaguarda de l'interès general); la regeneració de la vida pública (impuls de la participació, el compromís amb la ciutadania, l'aportació de valor públic, el respecte a la diversitat i la pluralitat) i el compliment dels objectius (assumits per les organitzacions policials a través dels seus codis ètics).
- Com a principis d'actuació i com a predictors de qualitat de proximitat, el Sistema de Policia ha de ser : accessible, resolutiu i orientador.

En el marc de proposar com ha de ser el Sistema de Policia per a Catalunya i quines millores comportarà a la seguretat pública.

En referència a la proposta de com ha de ser Sistema de Policia per a Catalunya, es plantegen dos escenaris :

A) Escenari 1 : a curt termini, un Sistema únic conformat per dos nivells de policia. La consolidació dels cossos de policia de Catalunya dins d'un Sistema de Policia.

- ✓ L'actual model de seguretat pública a Catalunya mereix una valoració positiva però és necessari construir un Sistema de Policia per a Catalunya.
- ✓ Els Sistema de Policia per a Catalunya ha d'estar administrat i governat per la Generalitat de Catalunya i les corporacions locals.
- ✓ El Sistema de Policia estarà integrat per :

- Els cossos policials : policies locals, vigilants municipals, Mossos d'Esquadra, personal facultatiu i de suport, auxiliars de policia.
  - El conjunt d'autoritats que tinguin competències en matèria de policia.
  - Altres òrgans de coordinació i participació.
- ✓ Els principals objectius i condicionants del Sistema de Policia per a Catalunya són :
- Regular i ordenar els cossos de policia de Catalunya dins d'un Sistema, interrelacionats i compartint els principis i valors del servei públic.
  - Disposar d'una Policia de Catalunya, conformada pels diferents cossos policials i el sistema d'autoritats.
  - Establir una estructura organitzativa per compartir direcció, objectius, resultats i recursos. Cal flexibilitat, adaptació als canvis i en constant evolució.
  - Facilitar la transferència de cossos de les policies locals a la Generalitat de Catalunya. Incorporació dels efectius dins del Cos de Mossos d'Esquadra.
  - Facilitar la mobilitat entre agents i comandaments de la Policia de Catalunya.
  - Incorporar el Cos d'Agents Rurals dins de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra.
  - Treballar en xarxa, de forma coordinada amb la resta d'operadors públics i privats en matèria de seguretat, en bé de l'interès públic i del dret a gaudir de la seguretat.
  - Millorar la sostenibilitat econòmica gràcies a l'adaptació i flexibilització del Sistema de Policia. Com a criteri general, cada administració ha de finançar els serveis que presta el seu cos de policia, però la Generalitat de Catalunya ha de sufragar les despeses que es generen de la creació dels òrgans de govern i de coordinació del Sistema. Per poder fer-ho possible és necessari que les administracions locals (i l'administració autonòmica també) estiguin ben finançades, atenent a les competències assignades i a la viabilitat econòmica per a dur-les a terme. Una part de la financiació dels cossos de les policies locals es realitza per les aportacions de l'Estat espanyol (les policies locals són serveis no obligatoris però propis, si se'n disposa, fet que obliga a prioritzar el seu finançament o a instar la seva dissolució), de la mateixa manera que una part important de la financiació del Cos de Mossos d'Esquadra.
  - Facilitar i fomentar els acords de col·laboració entre municipis per a la prestació dels serveis de policia local, davant la impossibilitat legal de mancomunar serveis de policia o crear serveis de policia local de caràcter supramunicipal.
  - Compartir uns principis inspiradors : lleialtat institucional; cooperació, col·laboració i informació; responsabilitat, autoprotecció i participació ciutadana; intervenció mínima obligada; complementarietat; prevenció;

subsidiarietat; seguretat integral; millora contínua; eficàcia i eficiència i proximitat.

- Compartir una normativa comuna : La Llei del Sistema de Policia per a Catalunya (per governar-lo, per impulsar-lo i coordinar-lo i per fer-lo participatiu).
- Planificar un període transitori i adaptatiu dels cossos de la Policia de Catalunya cap a aspectes comuns, que permeti configurar el Sistema de Policia per a Catalunya : una comunicació policial comuna, un pla de carrera professional, adequar els processos de selecció i promoció, establir una uniformitat policia bàsica, una unitat central de compres, un sistema d'informació policial, una reducció i homogeneïtzació de les escales professionals, una adequació del règim estatutari, un reglament d'armes i un reglament de distincions i condecoracions.
- Adequar i adaptar l'Escola de Policia de Catalunya, dins del marc de l'Institut de Seguretat Pública, a tots aquests reptes organitzatius i formatius.

En referència a quines millores comportarà el Sistema de Policia per a Catalunya consolidat a la seguretat pública :

✓ Per contribuir a la millora de la seguretat d'Europa :

- El Sistema de Policia per a Catalunya ha de participar del model de seguretat europeu : atenent a la pròpia seguretat interna de Catalunya i cooperant en la seguretat d'Espanya i d'Europa (i del món) -seguretat multinivell-.
- La seguretat europea (que caldria que fos organitzada sistèmicament) ha de fer front a una criminalitat que no entén de fronteres, en un món globalitzat i ben comunicat.
- Cal que l'Estat espanyol reconsideri la seva posició actual i permeti que els cossos de la Policia de Catalunya -i no només les forces i cossos de seguretat de l'Estat- participin en l'àmbit de la seguretat internacional, en col·laboració amb la resta d'organitzacions policials i agències de seguretat (Europol, per exemple).
- Entre els motius principals d'aquesta participació està la posició geoestratègia de Catalunya i el fet de disposar d'una policia integral que ha de garantir la seguretat ciutadana però que no participa notòriament en la seguretat exterior.
- El Sistema de Policia per a Catalunya ha de contribuir decisòriament a una evolució federal de la cooperació policial per poder exercir plenament les competències com a policia integral.

✓ Per millorar la seguretat arreu de Catalunya :

- Els objectius claus d'èxit del Sistema de Policia per a Catalunya són : la població (com a destinatària del dret a la Seguretat); l'economia que

sustenta la prosperitat; la societat que cohesiona i genera benestar i el territori on vivim i que cal preservar.

- El Sistema de Policia per a Catalunya, per garantir la millor seguretat arreu del territori de forma continuada, necessita de les organitzacions policials, els cossos de vigilants (presten servei a 108 municipis amb un total de 383 efectius), els agents rurals i la seguretat privada.
- Caldria establir els criteris i els mitjans per transformar els cossos de vigilants de Catalunya en cossos de policia local, indistintament del nombre d'efectius que disposi
- La incorporació del Cos d'Agents Rurals a la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra millorarà la vigilància dels entorns naturals i rurals, i es preservarà millor el medi ambient.

✓ Per millorar la prestació dels serveis policials :

- La consolidació de les organitzacions policials dins d'un Sistema de Policia millorarà la prestació dels serveis dels cossos de policia, el farà més sostenible econòmicament per les administracions i més eficaç a nivell de resultats. Es minimitzarà la duplicitat de funcions en el territori gràcies a l'ordenació dels cossos de les policies locals, la possibilitat de transferir-los a la Generalitat de Catalunya i l'apoderament i la millora dels existents.
- Aquest poderament de les policies locals han d'orientar les accions de seguretat cap a la reducció de les taxes de criminalitat i incivisme, la potenciació de la solidaritat social i una millor coordinació i eficàcia del sistema de policia, cercant un equilibri entre les accions preventives i les repressives en funció de les necessitats reals del municipi.
- Disposar d'agents de suport, auxiliars de policia i agents de seguretat adscrits al Cos de Mossos d'Esquadra han de permetre alliberar agents de policia per destinar-los a altres tasques i/o a reforçar la presència policial en el territori.
- El sector de la seguretat privada, amb 12.048 vigilants uniformats en actiu que treballen en alguna de les vuitanta vuit empreses autoritzades a Catalunya, contribueix a la millora de la percepció de seguretat. El Sistema de Policia per a Catalunya pot plantejar/ha plantejat la possibilitat de contractar els seus serveis per a la vigilància d'edificis i patrimoni públic, realitzar trasllats penitenciaris o d'altres tasques d'interès; fet que permetria alliberar a efectius de la policia.
- Gràcies a aquesta consolidació organitzativa, el Sistema de Policia per a Catalunya estarà més preparat en el supòsit d'haver d'assumir més àmbits competencials. Aquest fet comportaria ser més competitiu amb la resta de cossos policials europeus.

✓ Per fer front als nous reptes de seguretat :

- El Sistema de Policia per a Catalunya permetrà combatre més eficaçment el crim organitzat (en els àmbits econòmic, polític i socials), el tràfic

d'éssers humans, el terrorisme internacional, l'expansió del fonamentalisme islàmic, el tràfic i consum de drogues.

- Ha de tenir en compte l'ús de les noves tecnologies, l'augment de l'expectativa de vida i la privatització de la seguretat.
  - Adequar la prestació dels serveis policials a les demandes ciutadanes.
- ✓ Per disposar d'un Sistema de Policia més modern i més sostenible :

- Innovant en la gestió policial : les relacions laborals, les noves tecnologies i l'armament policial.
- Encarant a les organitzacions policials a l'obtenció de resultats.
- Avaluant la gestió del Sistema de Policia.
- Fomentat estudis i investigacions especialitzades.
- Millorant la coordinació policial al territori : compartint xarxa de comunicacions, aplicatius informàtics, la gestió de les emergències, les sales policials i unificant serveis.
- Homogeneïtzant els serveis de policia arreu de Catalunya però respectant la competència productiva en bé de l'interès públic.

B) Escenari 2 : a mig termini, es planteja la possibilitat d'integrar les organitzacions policials en un sol Cos de Policia per a Catalunya.

- ✓ La integració de tots els cossos de policia en una sola organització policial de caire autonòmic comportaria aprofundir en els aspectes positius del model organitzatiu alemany però cercant un equilibri per no renunciar a la detecció de les necessitats de la ciutadania mitjançant estratègies de proximitat.
- ✓ El món local hauria de mantenir un paper destacat en el sistema d'autoritats, com l'administració més propera a la ciutadania.

En el marc d'establir la necessària coresponsabilitat del món local en la construcció del Sistema de Policia per a Catalunya.

- ✓ Aquest Sistema no tindrà cap sentit sense la participació i la coresponsabilitat del món local, tant si disposa de cos de la policia local com si no, perquè tots els municipis tenen responsabilitats en matèria de seguretat pública. La ciutadania ha incrementat les demandes de seguretat a les administracions locals i ha calgut una adaptació municipal per poder donar una resposta que és de qualitat.
- ✓ Els aspectes que determinen la importància de les administracions locals en la seguretat de Catalunya i d'Europa són :
  - La dualitat existent entre la globalització i la glocalització.
  - La necessària incorporació de la seguretat humana com a pilar bàsic de l'estat de benestar i que té una relació directa amb la qualitat de vida de la

ciutadania, ja que els seus àmbits fan referència a la delinqüència i els fets delictius, les víctimes, el trànsit i la mobilitat, la gestió de les emergències, l'incivisme i la convivència ciutadana; incideix o pot incidir en cadascuna de les persones de la comunitat, i d'aquí esdevé la importància que té per la ciutadania i la prioritat i impuls que cal donar-li des de les administracions públiques i altres operadors i entitats

- Comprendre i entendre la importància que tenen els municipis on vivim. És on es generen conflictes i oportunitats, on la ciutadania es relaciona i viu en comunitat, on s'instal·len i es deslocalitzen comerços i empreses, on es desenvolupen les persones, on les persones volen ser felices. És necessari disposar d'una visió sobre la realitat dels municipis i dels pobles i complementar-la amb els aspectes més generals de País. El Sistema de Policia per a Catalunya ho farà possible en matèria de seguretat policial.
- El món local ha de ser un indret d'oportunitats que requereixen de condicions de prosperitat. El Sistema de Policia per a Catalunya ha de ser una garantia per que es donguin aquestes condicions, establint i fomentant els lligams de confiança amb la comunitat. El motor és el capital social, que ha de permetre solucionar i orientar millor els problemes col·lectius.
- Des del món local cal impulsar polítiques públiques que generin benestar i cohesió social, des d'un veritable servei públic, orientant les accions a la comunitat i aplicant estratègies de proximitat. Cal gestionar el fenomen delinqüencial però també la convivència i el civisme, aspectes que tenen una gran importància en la vida quotidiana i que estan directament relacionades amb l'educació, els valors i la cultura. L'incivisme es mostra en les actituds incíviques, la no observància de les normes i en aquelles actituds que no són afavoridores de la convivència. El Sistema de Policia de Catalunya ha de combinar, des de la prevenció, polítiques de control i polítiques de promoció de la seguretat. Les tècniques mediadores per tractar els conflictes (que en sí mateixos no són ni positius ni negatius, ja que poden ser una oportunitat de canvi) cal entendre-les com una vessant de la seguretat pública i com un instrument de proximitat.
- La seguretat dels espais públics permeten mesurar els nivells de seguretat de la nostra comunitat. Cal mantenir-los protegits, mantinguts i millorats.
- Una bona planificació de la seguretat local ha de permetre articular un sistema únic i global, on totes les autoritats, òrgans, serveis i entitats, públiques i privades, amb capacitat d'intervenir en l'àmbit de la seguretat, actuïn de manera coresponsable, coordinada i orientada al/la ciutadà/ana, amb l'objectiu la millora de seva qualitat de vida. Aquesta planificació ha de tenir com a prioritats : la promoció dels valors i comportaments afavoridors de la convivència i la tolerància; la disminució de l'accidentalitat circulatoria; la potenciació de dinàmiques de prevenció individual i col·lectiva davant de riscos i catàstrofes; una millora de la

seguretat objectiva i subjectiva; i contribuir a la transformació de les organitzacions policials en institucions polaritzades en la qualitat, amb proximitat, amb una actitud receptiva i acollidora i fonamentada en els valors de la tolerància i servei públic.

- ✓ És responsabilitat de la Generalitat de Catalunya no només la coordinació dels cossos de les policies locals, sinó la seva ordenació, atenent a l'Estatut d'Autonomia.
- ✓ El món local aporta al Sistema de Policia per a Catalunya una part molt important de la proximitat i de la seva complexitat :
  - 213 cossos de policia local amb un total de 10.586 agents. 108 cossos presten els seus serveis en un entorn metropolità. 190 cossos en poblacions menors de 50.000 habitants.
  - La vigilància de 6.974 km² (el 21,73% de la superfície de Catalunya) sobre una població resident de 6.736.892 persones (el 89,67% del total poblacional de Catalunya).
  - El 34.5% dels requeriments policials són per un contacte directe amb un/a ciutadà/ana.
  - Intervenien en el 17,67% del total de delictes i faltes coneguts a Catalunya (més de 93.000 intervencions a l'any), a més a més de realitzar les tasques pròpies relacionades amb el trànsit, el compliment de les ordenances municipals i les que se'n deriven d'altres normatives.
  - Les despeses de seguretat i mobilitat dels ajuntaments de Catalunya és 756.307.000,00 € (el 08,92% del pressupost total).
  - La singularitat i el dimensionament de l'Àrea Metropolitana de Barcelona es concreta en que : té una superfície de 636 Km² (el 2% de la superfície de Catalunya) i més de 3,2 milions de persones (el 42,8% de la població catalana) que resideixen en 36 municipis (d'un total de 947), amb una densitat de 5.093 habitants per quilòmetre quadrat, amb una gran demanda de serveis policials, i una concentració d'agents de policia de Catalunya (15.262 agents que representen el 55,38% del total d'efectius). El Cos de Mossos d'Esquadra és actualment la inexistent "Policia Metropolitana", ja que com a policia integral i d'abast territorial arreu de Catalunya, presta serveis continus a tots els municipis que la conformen. El punt de reflexió i anàlisi consisteix en la incorporació dels cossos de les policies locals dins d'aquest "subsistema de policia" que implica tenir una Àrea Metropolitana sota/dins d'un Sistema de Policia dins a Catalunya.
  - La singularitat de la ciutat de Barcelona estableix que disposi d'una normativa especial per gestionar una ciutat de més d'un milió i mig d'habitants, amb una gran afluència de turisme i de tots tipus d'activitats, dins d'un entorn metropolità que engloba a gairebé a tres milions de persones, que requereixen d'un gran nombre de recursos policials per garantir la seguretat. La Guàrdia Urbana de Barcelona és el cos de policia local amb més efectius (més de tres mil agents que representen el 26%

de la totalitat) que presten servei en una ciutat que és capital de Catalunya, capital de província en un entorn metropolità dels més importants d'Europa.

En el marc de definir quin podria ser l'escenari policial previst a mig termini a Catalunya.

- a) Disposar d'una Llei de Sistema de Policia que permeti anar molt més enllà de la coordinació policial : ordenar i regular a la Policia de Catalunya i el sistema d'autoritats, amb més coresponsabilitat del món local.
- b) Establir un Sistema de Policia que desconcentri la prestació de serveis policials, cercant més proximitat amb la ciutadania.
- c) Consolidar la Policia de Catalunya : un sol Sistema, dos cossos de policia.
  - Possibilitar una reducció del nombre de cossos de les policies locals que facilitin la coordinació i l'ordenació del Sistema, evitant duplicitats innecessàries.
  - Facilitar les interaccions entre els cossos policies per potenciar a la Policia de Catalunya, com a institució que integri realment al Cos de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i a les Polícies Locals.
- d) Establir un servei de policia bàsic i garantit a tot el territori de Catalunya, indistintament del cos policial que presti la funció policial. Compartir uns serveis especialitzats.
- e) Definir un període transitori que permeti una paulatina i sostenible adaptació i racionalització de les despeses dels municipis i de la Generalitat de Catalunya en matèria de policia.
- f) Possibilitat de definir un sol cos de Policia de Catalunya, fruit de la fusió dels cossos de les policies locals i del Cos de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra.
- e) Constatar que el Sistema de Policia per a Catalunya permetrà millorar la seguretat arreu de Catalunya, l'Estat espanyol i Europa.

En el marc de proposar línies d'investigació.

- a) En general, es detecta una mancança d'estudis actualitzats en matèria de policia.
- b) Calen estudis específics sobre les dones en les organitzacions policials i com aconseguir la seva feminització : el foment de l'accés i la promoció professional i la conciliació familiar.

- c) Es fa necessària la investigació del determinant paper de les dones com a aliades per assolir una societat més segura i menys violenta.
- d) Cal aprofundir en els continguts de les enquestes de victimització.
- e) Són necessaris estudis per disposar d'indicadors comuns a les organitzacions de policia.
- f) Calen investigacions específiques sobre problemàtiques que no es visualitzen : la violència a la llar, el bullying a les escoles i la victimització per internet.

Legislació consultada

- **ACORD GOV/193/2006.**, de 31 d'octubre, d'aprovació de les condicions de treball dels funcionaris del cos de mossos d'esquadra de la Generalitat de Catalunya.
<http://www.gencat.cat/eadop/imatges/4767/06311069.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ACORD GOV/25/2015.**, de 24 de febrer, pel qual s'aprova el Codi d'ètica de la Policia de Catalunya.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6819/1407068.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ACUERDO DE ADHESIÓN DE ESPAÑA, de 25 de junio de 1991, al CONVENIO DE APLICACIÓN DEL ACUERDO DE SCHENGEN, de 19 de junio de 1990.**
[http://www.interior.gob.es/web/servicios-al-ciudadano/normativa/acuerdos-y-convenios/acuerdo-de-adhesion-de-espana-de-25-de-junio-de-1 - Convenio%20de%20aplicaci%C3%B3n%20del%20](http://www.interior.gob.es/web/servicios-al-ciudadano/normativa/acuerdos-y-convenios/acuerdo-de-adhesion-de-espana-de-25-de-junio-de-1-Convenio%20de%20aplicaci%C3%B3n%20del%20) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CARTA EUROPEA DE SALVAGUARDA DELS DRETS HUMANS A LA CIUTAT.**, de 17 d'octubre de 1981.
http://www.diba.es/documents/523487/523545/participacio-dretshumans-fitxers-carta_catala-pdf.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CÓDIGO CIVIL.**, de 24 de julio de 1889. Texto consolidado el 14 de noviembre de 2012.
<https://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CODI DE CONDUCTA PER A FUNCIONARIS ENCARREGATS DE FER COMPLIR LA LLEI (1979).**, adoptat per l'Assemblea General en la resolució 34/169, de 17 de desembre, Nacions Unides, Alt comissionat de Drets Humans.
<http://www2.ohchr.org/spanish/law/codigo.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONSTITUCIÓ DELS ESTATS UNITS DE NORD-AMÈRICA.**, (Bill of Rights), de 17 de setembre de 1787.
https://www.constitutionfacts.com/content/constitution/files/USConstitution_Spanish.pdf
- **CONSTITUCIÓN POLÍTICA DE LA MONARQUÍA ESPAÑOLA.**, promulgada en Cádiz, a 19 de marzo de 1.812.
http://www.congreso.es/docu/constituciones/1.812/ce1.812_cd.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA.**, de 29 de desembre de 1978.
<https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONVENIO DE ROMA.**, de 4 de noviembre de 1950, para la Protección de los Derechos Humanos y las Libertades Fundamentales.
http://www.elderecho.com/actualidad/EDL_EDEFIL20110531_0004.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONVENIO EUROPEO DE EXTRADICIÓN.**, hecho en París el 13 de diciembre de 1957. Instrumento de ratificación de 21 de abril de 1982.
[C:\Users\avs\Downloads\EDEFIL20110531_0005.pdf](C:\Users\avs\Downloads\EDEFIL20110531_0005.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONVENIO EUROPEO ASISTENCIA JUDICIAL EN MATERIA PENAL.**, hecho en Estrasburgo el 20 de abril de 1959. Instrumento de ratificación de 14 de julio de 1982.
[C:\Users\avs\Downloads\EDEFIL20131230_0052.pdf](C:\Users\avs\Downloads\EDEFIL20131230_0052.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **CONVENIO EUROPEO PARA LA REPRESIÓN DEL TERRORISMO.**, hecho en Estrasburgo el 27 de enero de 1977. Instrumento de ratificación de 9 de mayo de 1980.
<http://www.funga.es/pdf/CONVENIO EUROPEO PARA LA REPRESI%C3%93N DEL TERRORISMO.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONVENIO EUROPEO PENAL SOBRE LA CORRUPCIÓN.**, hecho en Estrasburgo el 27 de enero de 1999. Instrumento de ratificación de 9 de mayo de 1980.
[C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0008.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0008.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONVENIO EUROPEO SOBRE LA LUCHA CONTRA LA TRATA DE SERES HUMANOS.**, hecho en Varsovia el 16 de mayo de 2005. Instrumento de ratificación.
[C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0009.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0009.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONVENIO EUROPEO RELATIVO AL BLANQUEO, SEGUIMIENTO, EMBARGO Y DECOMISO DE LOS PRODUCTOS DEL DELITO.**, hecho en Estrasburgo el 8 de noviembre de 1990. Instrumento de ratificación.
[C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110916_0023.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110916_0023.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONVENIO EUROPEO RELATIVO AL BLANQUEO, SEGUIMIENTO, EMBARGO Y COMISO DE LOS PRODUCTOS DEL DELITO Y LA FINANCIACIÓN DEL TERRORISMO.**, hecho en Varsovia el 16 de mayo de 2005. Instrumento de ratificación.
[C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0011.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0011.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONVENIO EUROPEO SOBRE CIBERDELINCUENCIA.**, hecho en Budapest el 23 de noviembre de 2001. Instrumento de ratificación.
[C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0012.pdf](C:\Users\lavs\Downloads\EDEFIL20110531_0012.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONVENIO EUROPEO SOBRE EL TRASLADO DE PERSONAS CONDENADAS.**, hecho en Estrasburgo el 21 de marzo de 1983. Instrumento de ratificación de 18 de febrero de 1985.
<http://www.funga.es/pdf/CONVENIO SOBRE TRASLADO DE PERSONAS CONDENADAS.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **CONVENIS DE COORDINACIÓ I COL·LABORACIÓ EN MATÈRIA DE SEGURETAT PÚBLICA I POLICIA ENTRE EL DEPARTAMENT D'INTERIOR I RELACIONS INSTITUCIONALS I PARTICIPACIÓ CIUTADANA I ELS AJUNTAMENTS DE CATALUNYA.**
- **CONVENI DE SCHENGEN.**, publicado el 22 de septiembre de 2000 en el Diario Oficial de las Comunidades Europeas.
<http://www.boe.es/doue/2000/239/L00001-00473.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECISIÓN DEL CONSEJO DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS 91/396/CCE.**, de 29 de juliol de 1991, relativa a la creación de un número de llamada de urgencia único europeo.
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:31991D0396&from=ES> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECISIÓN 2005/211/JAI.**, Consell de la Unió Europea, de 24 de febrer de 2005.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005D0211:ES:HTML> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **DECISIÓ 2009/371/JAI.**, Consell de la Unió Europea, de 6 d'abril de 2009.
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/ALL/?id=5122TVGGkCQyyGvJD2xsnfT5v1XQy5Q06PxyPLj09bJKhGDNP0Qm!2097610408?uri=CELEX:32009D0371> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECLARACIÓN DE DERECHOS DEL BUEN PUEBLO DE VIRGINIA.**, de 12 de junio de 1776.
<http://biblio.juridicas.unam.mx/libros/6/2698/21.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECLARACIÓ DELS DRETS DE L'HOME I DEL CIUTADÀ (1789).**, Votada per l'Assemblea Constituent francesa, el 26 d'agost.
<http://www.fmmeducacion.com.ar/Historia/Documentoshist/1789derechos.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS HUMANS.**, de 10 de desembre de 1948, aprovada i proclamada per l'Assamblea General de les Nacions Unides.
<http://www.parlament.cat/web/serveis-educatius/drets-humans> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECLARACIÓ UNIVERSAL SOBRE LA DIVERSITAT CULTURAL.**, 31 Conferència General, París, Unesco, 2001.
http://www20.gencat.cat/docs/CulturaTematic/Documents/declaracio_diversitat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRET 214/1990.**, de 30 de juliol, per qual s'aprova el Reglament del personal al servei de les entitats locals.
http://www20.gencat.cat/docs/governacio/Mon_local/Documents/Arxius/8_RPSEL.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRET 219/1996.**, de 12 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'armament de les policies locals.
http://cepc.gencat.cat/web/content/home/ms_comite_detica_de_la_policia_de_catalunya/03_normativa_i_jurisprudencia/normativa_estatal_i_autonomica/documents/decret219_1996.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRET 151/1998.**, de 23 de juny, de regulació de les juntes locals de seguretat.
http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/010_EI_Departament/Normativa/Policia/Policia_local/Documents/d151_1998.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRET 233/2002.**, de 25 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'accés, promoció i mobilitat de les policies locals.
http://municat.gencat.cat/municat/upload/llengua/decret_233_2002.htm (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRET LEGISLATIU 2/2003.**, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refòs de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/3887/340149.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRETO 201/2003.**, de 8 de juliol, de ingreso, promoción, movilidad y formación de los funcionarios de los Cuerpos de la Policía Local.
<http://www.juntadeandalucia.es/boja/2003/144/3> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRET 401/2006.**, de 24 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament de provisió de llocs de treball del cos de mossos d'esquadra.
<http://www20.gencat.cat/portal/site/portaljuridic/menuitem.d15a4e5dfb99396dc366ec10b0c0e1a0/?action=fitxa&documentId=460220> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRET 266/2007.**, de 4 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament del Cos d'Agents Rurals.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/5024/946630.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **DECRET 246/2008.**, de 16 de desembre, de regulació de la situació administrativa especial de segona activitat en el cos de mossos d'esquadra.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/5282/980351.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRET 82/2010.**, de 29 de juny, per qual s'aprova el catàleg d'activitats i centres obligats a adoptar mesures d'autoprotecció i es fixa el contingut d'aquestes mesures.
http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_dautoproteccio/documents/decret_82_2010_autoproteccio.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRET 150/2010.**, de 2 de novembre, pel qual s'estableix el règim de llicències, permisos i vacances de les persones membres del cos de mossos d'esquadra.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/5753/1147315.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRET 415/2011.**, de 13 de desembre, d'estructura de la funció policial de la Direcció General de la Policia.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6025/1209878.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DECRET 52/2012.**, de 22 de maig, de reestructuració de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6135/1243690.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **DIRECTIVA 2006/123/CE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO.**, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los Servicios en el mercado interior.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:376:0036:0068:es:PDF> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI D'ENJUDICIAMENT CRIMINAL.**, de 14 de setembre de 1882.
http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/llei_enjudiciament_criminal_QdL89.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI SOBRE L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA DE 1932.**, publicada al Butlletí de la Generalitat de Catalunya núm. 2, el dia 15 d'octubre de 1932.
http://www20.gencat.cat/docs/EADOP/DOGC/Continguts/Productes_Serveis/Documents/19320019_estatut.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY ORGÁNICA 1/1979.**, de 26 de setembre, General Penitenciaria.
<http://www.boe.es/buscar/pdf/1979/BOE-A-1979-23708-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI ORGÁNICA 4/1979.**, de 18 de desembre, d'Estatut d'Autonomia de Catalunya.
<http://www20.gencat.cat/portal/site/portaljuridic/menuitem.b0a40ceecfc5b86dc366ec10b0c0e1a0/?vgnnexto id=f69097b5a87d6210VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=f69097b5a87d6210VgnVCM1000000 b0c1e0aRCRD> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY ORGÁNICA 9/1983.**, de 15 de julio, reguladora del derecho de reunión. Texto consolidado. Última modificación : 28 de julio de 2011.
<https://www.boe.es/buscar/pdf/1983/BOE-A-1983-19946-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 19/1983.**, de 14 de juliol, per la que es crea la Policia Autònoma de la Generalitat de Catalunya.
http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=13289&action=fitxa (actualitzat enllaç en data 15/02/2015).
- **LLEI 10/1984.**, de 5 de març, de coordinació de les policies locals a Catalunya.
<http://dogc.vlex.es/vid/llei-5-coordinacio-policies-locales-38352705> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **LEY 2/1985.**, de 21 de enero, sobre protección civil.
<https://www.boe.es/boe/dias/1985/01/25/pdfs/A02092-02095.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY 7/1985.**, de 2 d'abril, Reguladora de las Bases de Régimen Local.
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-5392> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY ORGÁNICA 6/1985.**, de 1 de juliol, del Poder Judicial.
<http://www.boe.es/buscar/pdf/1985/BOE-A-1985-12666-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY ORGÁNICA 11/1985.**, de 2 de agosto, de Libertad Sindical.
<https://www.boe.es/buscar/pdf/1985/BOE-A-1985-16660-consolidado.pdf>
- **LEY ORGÁNICA 2/1986.**, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat.
<http://www.boe.es/boe/dias/1986/03/14/pdfs/A09604-09616.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 9/1986.**, de 10 de novembre, de cossos de funcionaris de la Generalitat de Catalunya.
http://governacio.gencat.cat/web/contenut/funcio_publica/documents/normativa/arxiu/le9-86.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY 6/1988.**, de 5 de diciembre, de Coordinación de Policías Locales del Principado de Asturias.
http://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/as-l6-1988.html (actualitzat enllaç en data 15/02/2015).
- **LEY 10/1988.**, de 26 de octubre, de Coordinación de las Policías Locales de Illes Balears.
http://contingutsweb.parlamentib.es/Biblioteca/legislacio/balears_leg/textos/bocaib_1983_1996/1988/IB_II_ei_10_1988_bocaib.pdf (actualitzat enllaç en data 15/02/2015).
- **LEY 1/1990.**, de 29 d'abril, de Coordinación de Policías Locales de Extremadura.
http://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/ex-l1-1990.html (actualitzat enllaç en data 15/02/2015).
- **LLEI 10/1991.**, de 23 de juliol, de les Polícies Locals de Catalunya.
http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/EI_Departament/Normativa/Policia/Policia_local/Documents/Llei16_1991.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY ORGÁNICA 1/1992.**, de 21 de febrer, sobre Protecció de la Seguretat Ciutadana.
<http://www.boe.es/boe/dias/1992/02/22/pdfs/A06209-06214.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY 4/1992.**, de 8 de julio, de Coordinación de las Policías Locales de la Comunidad de Madrid.
<http://www.madrid.org/wleg/servlet/Servidor?opcion=VerHtml&nmnorma=450&cdestado=P> (actualitzat enllaç en data 15/02/2015).
- **LEY 30/1992.**, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común.
http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/l30-1992.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 30/1992.**, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común.
http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/l30-1992.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 10/1994.**, d'11 de juliol, de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra.
http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=93461&action=fitxa
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 4/1997.**, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya.
http://www10.gencat.cat/int_pseqta/AppJava/ES/descargar/normativa/Llei_4-1997.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **LEY ORGÁNICA 4/1997.**, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per les Forces i Cossos de Seguretat en llocs públics.
<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1997-17574> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY ORGÁNICA 6/1997.**, de 12 de desembre, de transferència de competències executives en matèria de trànsit i circulació de vehicles a motor a la Comunitat Autònoma de Catalunya.
http://www20.gencat.cat/docs/transit/Documents/Normativeslegislaci%C3%B3Normatives/llei6_1997.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 14/1997.**, de 24 de desembre, de creació del Servei Català de Trànsit.
http://www20.gencat.cat/docs/transit/Documents/Normativeslegislaci%C3%B3Normatives/llei14_1997.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY 22/1998.**, de 30 de diciembre, de la Carta Municipal de Barcelona.
<https://www.boe.es/boe/dias/1999/02/02/pdfs/A04531-04554.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 5/2000.**, de 5 de juny, de modificació de l'article 29 de la Llei 16/1991, de les policies locals.
http://www20.gencat.cat/docs/interior/Home/EI/Departament/Normativa/Policia/PoliciaLocal/Documents/Llei5_2000.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY 13/2001.**, d'11 de desembre, de Coordinación de las Policías Locales.
<http://www.juntadeandalucia.es/boja/2001/144/3> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY 21/2001.**, de 27 de diciembre, por la que se regulan las medidas fiscales y administrativas del nuevo sistema de financiación de las Comunidades Autónomas de régimen común y Ciudades con Estatuto de Autonomía.
<https://www.boe.es/boe/dias/2001/12/31/pdfs/A50383-50419.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 4/2003.**, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat Pública de Catalunya.
<http://www.gencat.cat/diari/3865/03094047.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY 11/2003.**, de 21 de mayo, reguladora de los equipos conjuntos de investigación penal en el ámbito de la Unión Europea.
<http://www.boe.es/buscar/pdf/2003/BOE-A-2003-10288-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 17/2003.**, de 4 de juliol, del cos d'agents rurals.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/3926/348430.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY 57/2003.**, de 16 de desembre, de medidas para la modernización del gobierno local.
<http://www.boe.es/boe/dias/2003/12/17/pdfs/A44771-44791.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY ORGÁNICA 19/2003.**, de 23 de desembre, de modificació de la Ley Orgánica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial.
<http://www.boe.es/boe/dias/2003/12/26/pdfs/A46025-46096.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 1/2004.**, de 24 de maig, de modificació de l'article 22 de la Llei 10/1994, de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/4142/390728.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY ORGÁNICA 1/2004.**, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género.
<http://www.boe.es/boe/dias/2004/12/29/pdfs/A42166-42197.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 1/2006.**, de 13 de març, pel la qual es regula el règim especial del municipi de Barcelona.

- http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2006/03/16/pdfs/A00835-00849.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI ORGÀNICA 6/2006.**, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.
http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/eac_ca_20061116.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 9/2007.**, del 30 de juliol, del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/4940/919778.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY ORGÁNICA 3/2007.**, de 22 de marzo, para la igualdad efectiva de mujeres y hombres.
<http://www.boe.es/boe/dias/2007/03/23/pdfs/A12611-12645.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 10/2007.**, de 30 de juliol, de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.
http://www.parlament.cat/activitat/cataleg/TL_64ln.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY ORGÁNICA 16/2007.**, de 13 de diciembre, complementaria de la Ley para el desarrollo sostenible del medio rural.
<http://www.boe.es/boe/dias/2007/12/14/pdfs/A51275-51275.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 2/2008.**, de l'11 d'abril, de modificació de la Llei 10/1994, de l'11 de juliol, de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/5114/985020.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 5/2008.**, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
<http://www.parlament.cat/activitat/cataleg/TL75.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 12/2010.**, del 19 de maig, del Consell de Governos Locals.
<http://www.diba.cat/scripts/ftpisa.asp?fnew?cido&dogc/2010/05/20100528/10138074.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 31/2010.**, del 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-5392> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 8/2011.**, del 27 de desembre, de modificació de la Llei 12/2010, del 19 de maig, del Consell de Governos Locals.
<http://www.diba.cat/scripts/ftpisa.asp?fnew?cido&dogc/2011/12/20111229/11357067.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 10/2011.**, de 29 de desembre, de simplificació i millorament de la regulació normativa.
<http://www.parlament.cat/activitat/cataleg/TL138.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY 15/2012.**, de 28 de juny, de Ordenación del Sistema de Seguridad Pública de Euskadi.
<http://www.boe.es/boe/dias/2012/07/19/pdfs/BOE-A-2012-9665.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY 27/2013.**, de 27 de diciembre, de racionalización y sostenibilidad de la Administración Local.
<http://www.boe.es/boe/dias/2013/12/30/pdfs/BOE-A-2013-13756.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LLEI 1/2014.**, del 27 de gener, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2014.
http://www15.gencat.net/ecofin_wpres14/pdf/VOL_L_ART.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LEY 5/2014.**, de 4 d'abril, de Seguridad Privada.
<http://www.boe.es/boe/dias/2014/04/05/pdfs/BOE-A-2014-3649.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **LEY 29/2014.**, de 28 de noviembre, de Régimen del Personal de la Guardia Civil.
<http://www.boe.es/boe/dias/2014/11/29/pdfs/BOE-A-2014-12408.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **LOI N° 82-213**, du 2 mars 1982, relative aux droits et libertés des communes, des départements et des régions.
<http://archive.wikiwix.com/cache/?url=http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT00006068736%26dateTexte=vig&title=Loi%20n%C2%B082-213%20du%202%20mars%201982> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ORDRE.**, de 22 d'agost de 1986, per la qual s'ordena parcialment el territori de Catalunya en Àrees Bàsiques de Salut.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/733/9946.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ORDEN.**, de 18 de febrero de 1993, por la que se modifica la estadística de accidentes de circulación, Ministerio de Relaciones con las Cortes y de la Secretaría del Gobierno.
<http://www.boe.es/boe/dias/1993/02/24/pdfs/A06016-06020.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ORDEN DE LA CONSEJERÍA DE GOBERNACIÓN.**, de 22 de diciembre de 2003, por la que se establecen las pruebas selectivas, los temarios y la movilidad a las distintas categorías de los Cuerpos de la Policía Local.
<http://www.juntadeandalucia.es/boja/2004/2/d3.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ORDRE INT/496/2006.**, de 24 d'octubre, per la qual es determina el règim de locals sindicals de les organitzacions sindicals amb representació en el cos de mossos d'esquadra.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/4750/486352.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ORDRE INT/499/2006.**, de 25 d'octubre, per la qual s'estableixen els criteris de planificació de l'horari especial flexible que s'apliquen a les unitats de seguretat ciutadana de la policia de la Generalitat-mossos d'esquadra.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/4751/487530.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ORDRE IRP/198/2010.**, de 29 de març, per la qual s'estableixen els criteris d'actuació per al manteniment i la verificació dels sistemes de seguretat i la comunicació a la policia de la Generalitat-mossos d'esquadra dels avisos d'alarma.
http://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=523126&language=ca_ES (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ORDRE INT/30/2015.**, de 20 de febrer, per la qual es fixen els preus públics de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6820/1407516.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ORDRE INT/242/2012.**, de 3 d'agost, per la qual s'estableix el procediment d'autorització dels acords de col·laboració entre municipis per a la prestació dels serveis de policia local.
<file:///C:/Users/avs/Downloads/1257651.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ORDEN HAP/419/2014.**, de 14 de marzo, por la que se modifica la Orden EHA/3565/2008, de 3 de diciembre, por la que se aprueba la estructura de los presupuestos de las entidades locales.
http://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2014-2922 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **POLICE ACT 1964.**
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1964/48/contents> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **PROYECTO DE LEY DE CUARTA MODIFICACIÓN DE LA LEY DE POLICÍA DEL PAÍS VASCO.**
http://www.euskadi.eus/contenidos/plan_programa_proyecto/py_ley_54/es_py_ley/adjuntos/pl_modificaci%C3%B3n_Ley_Polic%C3%ADa.pdf (actualitzat enllaç en data 14/03/2015).
- **PROJETE DE DECRET SOBRE REGLAMENT DEL PROCEDIMENT DEL RÈGIM DISCIPLINARI APLICABLE ALS COSSOS DE POLICIA LOCAL DE CATALUNYA., 2015.**
http://interior.gencat.cat/ca/el_departament/normativa_i_convenis/normativa/projectes_de_normativa_en_tramit_dinformacio_publica/reglament-del-procediment-del-regim-disciplinari-aplicable-als-cossos-de-policia-local-de-catalunya/ (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **PROYECTO DE LEY ORGÁNICA DE PROTECCIÓN DE LA SEGURIDAD CIUDADANA.,** de 3 de diciembre de 2014, Dictamen de la Comisión y Escritos de mantenimiento de enmiendas para su defensa ante el Pleno, Boletín Oficial de las Cortes Generales, Congreso de los Diputados.
http://www.congreso.es/public_oficiales/L10/CONG/BOCG/A/BOCG-10-A-105-4.PDF - page=1 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **REAL DECRETO 1950/1980.,** del 31 julio, sobre el traspaso de Servicios del Estado a la Generalitat de Cataluña en materia de conservación de la Naturaleza.
<https://www.boe.es/boe/dias/1980/10/04/pdfs/A22069-22072.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **REAL DECRETO 3482/1983.,** de 28 de desembre, sobre traspasos de servicios del Estado a la Generalidad de Cataluña en materia de Administración Penitenciaria.
<http://www.boe.es/boe/dias/1984/02/20/pdfs/A04521-04535.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **REAL DECRETO 137/1993,** de 29 de enero, por el que se aprueba el Reglamento de Armas.
https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-1993-6202 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **REAL DECRETO 190/1996.,** de 9 de febrer, por el que se aprueba el Reglamento Penitenciario.
<http://www.boe.es/buscar/pdf/1996/BOE-A-1996-3307-consolidado.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **REAL DECRETO 903/1997.,** de 16 de juny, por el que se regula el acceso, mediante redes de telecomunicaciones, al servicio de atención de llamadas de urgencia a través del número 112.
<http://www.boe.es/boe/dias/1997/06/27/pdfs/A19953-19955.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **REAL DECRETO 704/2011.,** de 20 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento de protección de las infraestructuras críticas.
<http://www.boe.es/boe/dias/2011/05/21/pdfs/BOE-A-2011-8849.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **RECOMMENDATION No. R (87) 19.,** of the Committee of Ministers to members States on the Organisations of Crime Preventions, adopted by the Committee of Ministers on 17 September 1987.
<http://polis.osce.org/library/f/2671/472/CoE-FRA-RPT-2671-EN-472> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **RECOMANACIÓ REC(2001) 10.**, del Comitè de Ministres als Estats Membres sobre el Codi europeu d'ètica de la policia. 19 de setembre de 2001. Consell d'Europa. Comitè de Ministres.
http://www.escipol.cl/spa/eticadeontologia/documentos/Documentos_Internacionales/C%C3%B3digo Europeo de %C3%89tica de la Polic%C3%ADa.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **REGLAMENTO DEL CUERPO DE AGENTES DE MOVILIDAD DEL AYUNTAMIENTO DE MADRID.**, aprovat el 28 de març de 2007.
<http://www.madrid.es/portal/site/munimadrid/menuitem.8522c2ac1498b7f5b1e77112b95286a0/?vgnextoid=8a80de1d88402110VgnVCM1000000b205a0aRCRD&vgnnextchannel=bd8b66c198c9d010VgnVCM1000009b25680aRCRD&idSubPage=3> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **REGLAMENTO (CE) núm. 2007/2004.**, del Consejo de Europa, de 26 de octubre de 2004, por el que se crea una Agencia Europea para la gestión de la coordinación operativa en las fronteras exteriores de los Estados miembros de la Unión Europea.
http://www.migrarconderechos.es/legislationMastertable/legislacion/Reglamento_2007_2004 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **REGLAMENTO (CE) núm. 863/2007.**, del Parlamento Europeo y del Consejo, de 11 de julio, por el que se establece un mecanismo para la creación de equipos de intervención rápida en las fronteras.
http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_migration/14124_es.htm (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **REGLAMENTO DEL CUERPO DE AGENTES DE MOVILIDAD URBANA DEL AYUNTAMIENTO DE SANTANDER.**, aprovada el 8 de juliol de 2010.
<http://boc.cantabria.es/boces/verAnuncioAction.do?idAnuBlob=179026> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **RESOLUCIÓ 690.**, de Declaració sobre la policia, Consell d'Europa, 8 de maig de 1979.
http://www.webpolicia.info/portal/index.php?option=com_content&task=view&id=33&Itemid=30 (actualitzat enllaç en data 10/04/2015).
- **RESOLUCIÓN 1373 (2001).**, Aprobada por el Consejo de Seguridad, 28 de septiembre de 2001.
http://www.cinu.org.mx/multi/ter/documentos/S_res_1373.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **RESOLUCIÓN.**, de 1 de febrero de 2006, de la Secretaría Técnica, por la que se dispone la publicación del Convenio de colaboración entre el Ministerio del Interior y la Generalidad de Cataluña, para la financiación del despliegue de los Mozos de Escuadra correspondiente al año 2005.
<https://www.boe.es/boe/dias/2006/02/14/pdfs/A05908-05909.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **RESOLUCIÓN 1624 (2005).**, Aprobada por el Consejo de Seguridad, 14 de septiembre de 2005.
http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/afet/dv/resolution_1624_%282005%29_/resolution_1624_%282005%29_es.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **RESOLUCIÓN DEL PARLAMENTO EUROPEO.**, de 27 de septiembre de 2007, sobre la igualdad entre mujeres y hombres en la Unión Europea (2007/2065(INI)).
http://www.ub.edu/web/ub/ca/sites/genere/docs/normativa/resolucio_parlament_europeu2007.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **RESOLUCIÓ DEL PARLAMENT EUROPEU.**, de 27 de setembre de 2011, sobre la seguretat vial europea 2011-2020 (2010/2235 (INI)).
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P7-TA-2011-0408+0+DOC+PDF+V0//ES> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **RESOLUCIÓ 716/IX.**, del Parlament de Catalunya, sobre la presentació d'un informe relatiu a l'ús de bales de goma pels Mossos d'Esquadra.
<http://www.parlament.cat/activitat/bopc/09b364.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **RESOLUCIÓN DEL PARLAMENTO EUROPEO.**, de 26 de febrero de 2014, sobre explotación sexual y prostitución y su impacto en la igualdad de género (2013/2103(INI)).
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2014-0162+0+DOC+XML+V0//ES> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **RESOLUCIÓ INT/430/2015.**, de 6 de març, per la qual s'autoritza la signatura de l'Acord de col·laboració per a la prestació del servei de policia local entre els ajuntaments de Calella, Sant Pol de Mar i Canet de Mar.
http://m.gencat.cat/mobi_dogc/AppJava/pages/Content.htm;jsessionid=cRaiazFb4ymJzZU9bv6sB-afeu7ODV7g4JSPZCDrLIZWr9UtUmZZ!-1065219008?numDOGC=6830&versionId=1410899&dateDOGC=13.3.2015&contentId=687556&viewportWidth=1024&viewportHeight=1024 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **TRATADO DE AMSTERDAM.**, de 2 de octubre de 1997, por el que se modifican el El Tratado de la Unión Europea, los Tratados Constitutivos de las Comunidades Europeas y determinados actos conexos.
<https://www.boe.es/legislacion/enlaces/documentos/ue/Tratados%280340-0396%29.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **TRATADO DE LA UNIÓN EUROPEA.**, de 7 de febrer de 1992, versión consolidada, publicada en el Diario Oficial de la Unión Europea el 30 de marzo de 2010.
<http://www.boe.es/doue/2010/083/Z00013-00046.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **TRATADO DE NIZA.**, de 26 de febrero de 2001, por el que se modifican el Tratado de la Unión Europea, los Tratados Constitutivos de las Comunidades Europeas y determinados actos conexos.
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:12001C/TXT&from=ES> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **TRATADO DE LISBOA.**, de 19 de octubre de 2007, por el que se modifican el Tratado de la Unión Europea y el Tratado Constitutivo de la Comunidad Europea.
https://www.boe.es/legislacion/enlaces/documentos/ue/Trat_lisboa.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Bibliografia jurisprudencial

- **STC 8/1981.**, de 30 de març.
<http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/es-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/1981/8> (actualitzat enllaç en data 20/03/2015)
- **STC 10/1981.**, de 6 d'abril.
<http://www.tribunalconstitucional.es/es/jurisprudencia/Paginas/Sentencia.aspx?cod=16636> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 33/1982.**, de 8 de juny. Fonament Jurídic núm. 3.
<http://www.boe.es/boe/dias/1982/06/28/pdfs/T00014-00016.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 33/1982.**, de 8 de juny.
<http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/es-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/1982/33> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 76/1983.**, de 5 d'agost. Fonament Jurídic núm. 2.
<http://www.boe.es/boe/dias/1983/08/18/pdfs/T00029-00066.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 123/1984.**, de 18 de desembre, Fonament Jurídic núm. 4.
<https://www.boe.es/boe/dias/1985/01/11/pdfs/T00013-00016.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 166/1988.**, de 26 de setembre.
<http://hj.tribunalconstitucional.es/es-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/1988/166> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 104/1989.**, de 8 de juny. Fonament Jurídic núm. 3.
<http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/en-US/Resolucion/Show/SENTENCIA/1989/104> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 55/1990.**, de 28 de març. Fonament Jurídic núm. 5.
http://cepc.gencat.cat/web/contenut/home/ms_-_comite_detica_de_la_policia_de_catalunya/03_normativa_i_jurisprudencia/jurisprudencia_del_tribunal_constitucional/documents/3_stc_28-3-1990_n.55-1990.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 25/1993.**, de 21 de gener.
<http://www.boe.es/boe/dias/1993/02/24/pdfs/T00016-00021.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 49/1993.**, d'11 de febrer.
<https://www.boe.es/boe/dias/1993/03/11/pdfs/T00059-00065.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 50/1993.**, d'11 de febrer.
<http://www.boe.es/boe/dias/1993/03/11/pdfs/T00065-00072.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 51/1993.**, d'11 de febrer.
<https://www.boe.es/boe/dias/1993/03/11/pdfs/T00072-00076.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 52/1993.**, d'11 de febrer.
<https://www.boe.es/boe/dias/1993/03/11/pdfs/T00076-00080.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 81/1993.**, de 8 de març.
<http://www.boe.es/boe/dias/1993/04/15/pdfs/T00013-00021.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 82/1993.**, de 8 de març.
<http://www.boe.es/boe/dias/1993/04/15/pdfs/T00021-00026.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 85/1993.**, de 8 de març.
<http://www.boe.es/boe/dias/1993/04/15/pdfs/T00043-00049.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 86/1993.**, de 8 de març.
<http://www.boe.es/boe/dias/1993/04/15/pdfs/T00049-00054.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **STC 325/1994.**, de 12 de desembre.
<http://www.boe.es/boe/dias/1995/01/18/pdfs/T00003-00007.pdf> (actualitzat enllaç en data 20/03/2015)
- **STSJB.**, de 6 de novembre de 1998 (Arz. 4374).
- **STC 104/2000.**, de 13 d'abril.
<http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/ca-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/2000/104> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STC 159/2001.**, de 5 de juliol.
<http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/ca-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/2001/159> (actualitzat enllaç en data 20/03/2015)
- **STC 195/2003.**, de 27 d'octubre.
<http://www.boe.es/boe/dias/2003/11/26/pdfs/T00055-00064.pdf> (actualitzat enllaç en data 20/03/2015)
- **STC 51/2004.**, de 13 d'abril.
<https://www.boe.es/boe/dias/2004/05/18/pdfs/T00004-00019.pdf> (actualitzat enllaç en data 20/03/2015)
- **STC 252/2005.**, d'11 d'octubre.
<http://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/es-ES/Resolucion/Show/SENTENCIA/2005/252> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STSJPV 335/2010.**, de 12 de maig.
<http://www.poderjudicial.es/search/doAction?action=contentpdf&datasematch=AN&reference=5612040&links=&optimize=20100603&publicinterface=true> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **STSJPV 55/2011.**, de 26 de gener de 2011.
<http://www.poderjudicial.es/search/doAction?action=contentpdf&datasematch=AN&reference=5849612&links=carece%20de%20habilitaci%F3n%20legal%20para%20efectuar%20la%20reserva%20de%20plazas%20a%20mujeres&optimize=20110210&publicinterface=true> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Recursos telemàtics

- ❖ **ABC.**
<http://www.abc.es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ABOGADOS Y CONSULTORES DE LA ADMINISTRACIÓN LOCAL.**
<http://www.elblogdeacal.com/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **AGENCIA ESTATAL DE METEOROLOGÍA.**
<http://www.aemet.es/es/portada> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ANUARI ESTADÍSTIC D'ACCIDENTS DE TRÀNSIT CATALUNYA 2013.**
http://transit.gencat.cat/web.content/documents/seguretatiaria/anuari_2013_cat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ANTÍGONA.** Grup de recerca. Universitat Autònoma de Barcelona.
<http://antigona.uab.cat/index.php/ca> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ANUARI ESTADÍSTIC D'ACCIDENTS DE TRÀNSIT CATALUNYA 2012.**
http://transit.gencat.cat/web.content/documents/seguretatiaria/anuari_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **APUNTS DE SEGURETAT. DEPARTAMENT D'INTERIOR. GENERALITAT DE CATALUNYA.**
<http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/menuitem.d9d8008a518e8acf65d789a2b0c0e1a0/?vgnextoid=fc5dabfb73ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=fc5dabfb73ed4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ARANZADI.**
<http://0-aranzadidigital.es.sinera.diba.cat/maf/app/search/template?stid=all&stnew=true&crumb-action=reset&crumb-label=all> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA.**
<http://www.amb.cat/s/home.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE PROFESORES DE DERECHO ADMINISTRATIVO.**
<http://www.aepda.es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **AUTORITAT DEL TRANSPORT METROPOLITÀ DE BARCELONA.**
<http://www.atm.cat/web/indexcat.php> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **BANCO MUNDIAL, EL.**
<http://datos.bancomundial.org/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **BRITISH BROADCASTING CORPORATION (BBC).**
<http://www.bbc.com/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **BIBLIOTECA VIRTUAL.**
http://bibliotecavirtual.diba.cat/bases-dades?p_p_id=56_INSTANCE_27pO&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=fil_a1columna1&p_p_col_count=1p (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **BIBLIOTECA VIRTUAL DE DERECHO ARAGONÉS.**
<http://www.derechoaragones.es/i18n/consulta/registro.cmd?id=396000> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **BOLETÍN OFICIAL DE LAS CORTES GENERALES. CONGRESO DE LOS DIPUTADOS.**
<http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Publicaciones/PublicOfiUltDias> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **BOSTON POLICE DEPARTMENT.**
<http://www.cityofboston.gov/POLICE/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- ❖ **BOLETÍN OFICIAL DEL ESTADO.**
<http://www.boe.es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA.**
<http://www.parlament.cat/web/documentacio/publicacions/butlleti-bopc> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **BUTLLETINS OFICIALS DE ESPANYA. Cercadors.**
<http://www.iboof.com/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CANAL INFORMATIU 324.CAT, CANAL INFORMATIU.**
<http://www.324.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CATÀLEG BIBLIOTEQUES ESPECIALITZADES.**
<http://catalegbeg.cultura.gencat.cat/iii/encore/?lang=cat> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CENTRE D'ESTUDIS DEMOGRÀFICS.**
<http://www.ced.uab.es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CENTRE D'ESTUDIS D'OPINIÓ.**
<http://ceo.gencat.cat/ceop/AppJava/pages> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CENTRO DE INFORMACIÓN DE LAS NACIONES UNIDAS.**
<http://www.cinu.mx/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CENTRO DE INVESTIGACIONES SOCIOLOGICAS.**
<http://www.cis.es/cis/opencms/CA/index.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CENTRO DE ESTUDIOS MUNICIPALES Y DE COOPERACIÓN INTERNACIONAL.**
<http://www.cemci.org/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CERCADOR DE DIARIS OFICIALS.**
<http://www.diba.cat/cido/default.asp> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CESICAT. Centre de Seguretat de la Informació de Catalunya.**
<https://www.cesicat.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CHICAGO POLICE DEPARTMENT.**
<http://www.cityofchicago.org/city/en/depts/cpd.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CIENCIA POLICIAL. Revista del Instituto de Estudios de Policía.**
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=12345> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CIUDADANOS EN RED. Hacia un modelo de policía comunitaria, casos de éxito.**
<http://ciudadanosenred.com.mx/node/15821> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **COMITÉ CONTRA EL TERRORISMO. Consejo de Seguridad de Naciones Unidas.**
<http://www.un.org/es/sc/ctc/index.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **COMMUNITIES AND LOCAL GOVERNMENT.**
<http://www.communities.gov.uk/news/newsroom/1719857> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CONGRESO DE LOS DIPUTADOS. Intervenciones parlamentarias.**
<http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Intervenciones> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CONSORCI DE SERVEIS UNIVERSITARIS DE CATALUNYA.**
<http://www.csuc.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **CHAVES, RAMON.**
<http://contencioso.es/jose-ramon-chaves/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **DADES OBERTES GENCAT.**
<http://dadesobertes.gencat.cat/cal/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- ❖ **DEFENSOR DEL PUEBLO EN EUROPA.**
<http://www.ombudsman.europa.eu/home/es/default.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **DERECHO A LA SEGURIDAD.**
<http://derechodelaseguridad.com/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **DERECHO DE LA UNIÓN EUROPEA.**
<http://eur-lex.europa.eu/es/index.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **DIARIO JURÍDICO.**
<http://www.diariojuridico.com/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **DIARIO OFICIAL DE LA UNIÓN EUROPEA.**
<http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **DIARI OFICIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.**
<http://www20.gencat.cat/portal/site/portaldogc> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ENCICLOPÈDIA DE LA LLENGUA CATALANA.**
<http://www.enciclopedia.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ESADE. Instituto de Gobernanza y Dirección Pública.**
<http://www.esade.edu/research-webs/esp/igdp> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ESCOLA ADMINISTRACIÓ PÚBLICA DE CATALUNYA.**
<http://www20.gencat.cat/portal/site/eapc> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ESCOLA EUROPEA DE POLICIA.**
http://europa.eu/legislation_summaries/other/l14006_es.htm (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ESGLOBAL.**
<http://www.esglobal.org/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY.**
<http://efus.eu/es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **EUROSTAT.**
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/themes> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **FEDERACIÓ DE MUNICIPIS DE CATALUNYA.**
<http://www.fmc.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **FLORIDA, RICHARD. Who's your city?.**
www.whosyourcity.com (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **FLORIDA, RICHARD. Creative class group.**
www.creativeclass.com (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **FONDO MONETARIO INTERNACIONAL.**
<http://www.imf.org/external/spanish/index.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **FOREIGN POLICY MAGAZINE.**
<http://www.foreignpolicy.com/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **FÓRUM ESPAÑOL PARA LA SEGURIDAD URBANA.**
<http://www.fepsu.es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **GOVERN.CAT. Generalitat de Catalunya.**
http://www.govern.cat/pres_gov/AppJava/govern/govern/consell-executiu/acords-govern/nota-premsa/277961/govern-inicia-tramits-transformar-cesicat-lagencia-governamental-ciberseguretat-catalunya.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **GOVERNS LOCALS.**
<http://www.governlocals.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **HOME OFFICE. Openeye communications.**
<http://www.openeyecomunications.com/agencyreports/home-office/home-office-a-new-approach-to-fighting-crime/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- ❖ **INDESCAT (2012).** Anuari estadístic de Catalunya.
<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=924&lang=es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **INTERNATIONAL CENTRE FOR THE PREVENTION OF CRIME.**
<http://www.crime-prevention-intl.org> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **INSTITUT CATALÀ DE D'AVALUACIÓ DE POLÍTIQUES PÚBLIQUES.**
<http://www.ivalua.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **INSTITUT DE CIÈNCIES POLÍTIQUES I SOCIALS.**
<http://www.icps.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS.** Diccionari de la llengua catalana.
<http://dlc.iec.cat/results.asp?txtEntrada=RÀTIO&operEntrada=0> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **INSTITUT D'ESTUDIS REGIONALS I METROPOLITANS DE BARCELONA.**
http://www.iernb.uab.es/htm/reerca_estudis.asp?destacados=true&estudioCategoria=8 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **INSTITUT DE SEGURETAT PÚBLICA DE CATALUNYA.** Generalitat de Catalunya.
<http://ispc.gencat.cat/ca/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA.**
<http://www.ine.es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION.**
<http://www.ilo.org/global/about-the-ilo/press-and-media-centre/news/lang--en/index.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **JUNTA DE ANDALUCIA.** Boletín económico.
<http://www.juntadeandalucia.es/organismos/economiainnovacioncienciayempleo/areas/economia/situacion/paginas/bea.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **LEY, LA.**
<http://www.laley.es/content/Inicio.aspx> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **METROPOLITAN POLICE LONDON.**
<http://content.met.police.uk/Home> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **MINISTERIO DE DEFENSA.** Instituto Español de Estudios Estratégicos.
<http://www.ieee.es/documentos/cuadernos-de-estrategia/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE DE ESPAÑA.** Tesis doctorales.
<https://www.educacion.gob.es/teseo/irGestionarConsulta.do;jsessionid=3454548F75B84C2ECFE1E44BDE97B103> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **MINISTERIO DE HACIENDA Y ADMINISTRACIONES PÚBLICAS DE ESPAÑA.** Oficina Virtual para la coordinación financiera con las Entidades Locales.
<http://serviciosweb.meh.es/apps/EntidadesLocales> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **MINISTERIO DE HACIENDA Y ADMINISTRACIONES PÚBLICAS DE ESPAÑA.** Portal de Comunidades Autónomas.
<https://ssweb.seap.minhap.es/portalCCAA/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **MINISTERIO DE INDUSTRIA, ENERGÍA Y TURISMO DE ESPAÑA.**
<http://www.iet.tourspain.es/es-es/estadisticas/fichadecoyuntura/paginas/default.aspx> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- ❖ **MINISTERIO DE LA PRESIDENCIA DE ESPAÑA.** Centro de Estudios Políticos y Constitucionales.
http://www.cepc.gob.es/inicio_2 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **MINISTERIO DEL INTERIOR.** Policia Nacional, Comisaría General de la Policía Científica.
http://www.policia.es/org_central/cientifica/funciones/funciones.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **MÓN LOCAL.** Generalitat de Catalunya.
http://www20.gencat.cat/portal/site/governacio/menuitem.00971aa23f92ec3f8e629e30b0c0e1a0/?vgnextoid=47f4e311dac87110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnextchannel=47f4e311dac87110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnextfmt=default&newLang=ca_ES (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **MUNDO, EL.**
<http://www.elmundo.es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **MUNICAT.** Generalitat de Catalunya.
<http://municat.gencat.cat/index.php?page=queSon> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **NACIONES UNIDAS.**
<http://www.un.org/es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **NIAGARA FALLS POLICE DEPARTMENT.**
http://www.niagarafallsusa.org/NFPD_Homepage.cfm (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **NIAGARA COUNTY SHERIFF'S OFFICE.**
<http://www.niagarasheriff.com/default.aspx> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **NEW YORK POLICE DEPARTMENT.**
<http://www.nyc.gov/html/nypd/html/home/home.shtml> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **UNISDR.** The United Nations Office for Disaster Risk Reduction.
<http://www.unisdr.org/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **OBSERVATORIO DE LA DEUDA SOCIAL ARGENTINA.**
<http://www.uca.edu.ar/uca/common/grupo68/files/capitulo-cuatro.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ONUHABITAT.**
http://www.onuhabitat.org/index.php?option=com_docman&task=cat_view&qid=65&Itemid=73 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ORGANIZACIÓN MUNDIAL DEL COMERCIO.**
<http://www.wto.org/indexsp.htm> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ORGANIZACIÓN MUNDIAL DE LA SALUD.**
<http://www.who.int/es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **ORGANIZACIÓN MUNDIAL DEL TURISMO.**
<http://www2.unwto.org/es> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **OTTAWA POLICE SERVICE.**
<http://www.ottawapolice.ca/en/home.aspx> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **PAÍS, EL.**
<http://elpais.com/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **PANEL DE DESIGUALTATS SOCIALS A CATALUNYA.**
<http://www.obdesigualtats.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **PARLAMENT DE CATALUNYA.** Diaris de Sessions Comissions.
<http://www.parlament.cat/web/documentacio/publicacions/diari-comissions> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **PARLAMENT EUROPEU.**
<http://www.europarl.cat/parliament/benvinguda1.php> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **PERIÓDICO, EL.**
<http://www.elperiodico.com/es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- ❖ **PLATAFORMA POR LA GESTIÓN POLICIAL DE LA DIVERSIDAD.**
<http://www.accem.es/es/monograficos/igualdad-de-trato-y-no-discriminacion/plataforma-por-la-gestion-policial-de-la-diversidad> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **POLICE BELGE.**
<http://www.polfed-fedpol.be/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **POLICIA.CAT**
<http://policia.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **PORT DE BARCELONA.**
<http://www.portdebarcelona.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **RAZÓN, LA.**
<http://www.larazon.es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **RED PARLAMENTARIA.** Red de cooperación de los servicios documentales de los Parlamentos Autónomos.
[http://www.redparlamenta.com/tablon-de-anuncios/actividad parlamentaria/diarios-en-pdf](http://www.redparlamenta.com/tablon-de-anuncios/actividad_parlamentaria/diarios-en-pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA ADMINISTRACIÓN PÚBLICA.**
<http://www.cepc.gob.es/publicaciones/revistas/revistaselectronicas?IDR=1&IDN=ALL> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA CATALANA DE DRET PRIVAT.**
<http://www.raco.cat/index.php/RevistaDretPrivat/issue/archive> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA CATALANA DE DRET PÚBLIC.**
<http://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rcdp> (actualitzat enllaç en data 20/03/2015).
- ❖ **REVISTA CATALANA DE SEURETAT PÚBLICA.**
<http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/menuitem.6f5b0b24f89fef6e949cac3bb0c0e1a0/?vgnextoid=28600b9f11e58210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnextchannel=28600b9f11e58210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnextfmt=default> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA CATALANA DE SOCIOLOGIA.**
<http://www.raco.cat/index.php/RevistaSociologia/issue/archive> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA CRÍTICA PENAL Y PODER.**
<http://www.criticapenaly poder.com/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA DE EDUCACIÓN Y DERECHO.**
<http://www.raco.cat/index.php/RED/issue/archive> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA D'ESTUDIS AUTONÒMICS I FEDERALS.**
<http://www.raco.cat/index.php/REAF/issue/archive> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA DE ESTUDIOS DE LA ADMINISTRACIÓN LOCAL.**
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=6885> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA DE LLENGUA I DRET.**
<http://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/index> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA DEL INSTITUTO ESPAÑOL DE ESTUDIOS ESTRATÉGICOS.**
<http://revista.ieee.es/index.php/ieee> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA ELECTRÓNICA DERECHO PENAL Y CRIMINOLOGÍA.**
<http://criminet.ugr.es/recpc/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA ESPAÑOLA DE CIENCIA POLÍTICA.**
<http://recp.es/index.php/recp> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA ESPAÑOLA DE DERECHO ADMINISTRATIVO.**
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=283> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- ❖ **REVISTA ESPAÑOLA DE DERECHO CONSTITUCIONAL.**
<http://www.cepc.gob.es/publicaciones/revistas/revistaselectronicas?IDR=6&IDN=ALL> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA D'ESTUDIS AUTONÒMICS I FEDERALS.**
<http://www.raco.cat/index.php/REAF/issue/archive> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA GENERAL DE DERECHO ADMINISTRATIVO.**
http://www.iustel.com/v2/revistas/detalle_revista.asp?id=1 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA INTERNACIONAL DE SOCIOLOGÍA.**
<http://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/issue/archive> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA INTERNACIONAL DE SOSTENIBILIDAD, TECNOLOGIA I HUMANISME.**
<http://www.raco.cat/index.php/RevistaSostenibilidad/issue/archive> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA MOSSOS.**
<http://www20.gencat.cat/portal/site/mossos/menuitem.7015240c43f1f607aacf3010b0c0e1a0/?vgnextoid=cb08459ba4d83310VqnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnextchannel=cb08459ba4d83310VqnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnextfmt=default> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA PAPERS.**
http://www.iernb.uab.es/htm/revistaPapers_numeros.asp (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA PENSAMIENTO PENAL.**
<http://www.pensamientopenal.com.ar/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTA CATALANA DE SEGURETAT PÚBLICA.**
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **REVISTES CATALANES AMB ACCÉS OBERT.**
<http://www.raco.cat/index.php/raco/about#> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **SAN FRANCISCO POLICE DEPARTMENT.**
<http://sf-police.org/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **SEGURETAT DE LA COMUNITAT.**
http://thumper.vtls.com:6090/search/quer?match_1=MUST&field_1=t&term_1=COMMUNITY+SAFETY&match_2=PHRASE&field_2=text&match_3=SHOULD&field_3=text&match_4=NOT&field_4=text&filter_lang=en&theme=system (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **SERVEI METEOROLÒGIC DE CATALUNYA.**
<http://www.meteo.cat/servmet/index.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **SERVICE DE POLICE DE LA VILLE DE MONTRÉAL.**
<http://www.ssvm.qc.ca/fr/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **SOCIETAT CATALANA D'ESTADÍSTICA.**
<http://www.socestadistica.org/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **TESIS DOCTORALES EN RED.**
<http://www.tdx.cat/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **THE LOS ANGELES POLICE DEPARTMENT.**
<http://www.lapdonline.org/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **TORONTO POLICE SERVICE.**
<http://www.torontopolice.on.ca/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **TRANSPARENCY INTERNACIONAL.**
<http://www.transparency.org/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **TRANSPARENCY INTERNACIONAL ESPAÑA.**
<http://www.transparencia.org.es/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- ❖ **UNED.** Facultad de Derecho.
http://portal.uned.es/portal/page?_pageid=93,394289&_dad=portal (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **UNIÓ EUROPEA.**
http://europa.eu/index_es.htm (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **UNIÓ EUROPEA.** Síntesi de la legislació.
http://europa.eu/legislation_summaries/index_es.htm (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE MADRID.** Biblioteca y archivo.
<http://biblioteca.uam.es/derecho/guias/administrativo.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **UNIVERSIDAD NACIONAL DE CUYO.**
<http://www.uncu.edu.ar/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **UNIVERSITAT DE VALÈNCIA.** Institut Universitari d'Investigació en Trànsit i Seguretat Viària (INTRAS).
<http://www.uv.es/uvweb/institut-universitari-investigacio-transit-seguretat-viaria-INTRAS/ca/institut-universitari-investigacio-transit-seguretat-viaria-1285892783720.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **VANGUARDIA, LA.**
<http://www.lavanguardia.com/index.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ❖ **WIKIPÈDIA.**
http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquip%C3%A8dia_en_catal%C3%A0 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Bibliografia

- ABDELKADER, J.M.**, *Modelos de seguridad y policía en los campus universitarios*, Tesis Doctoral, Departamento de Derecho Público y Ciencias Histórico-Jurídicas, Programa de doctorado en seguridad y prevención, Universidad Autónoma de Barcelona, Director Dr. MANUEL BALLBÉ MALLOL, 2006.
- AGUADO, V.**, “Estudio preliminar : La seguridad como sistema al servicio de la ciudadanía”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 17, 2006, pàgs. 11-38.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- AJUNTAMENT DE BARCELONA.**, Bombers de Barcelona.
<http://w110.bcn.cat/portal/site/Bombers> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla municipal per a la igualtat d'oportunitat real i efectiva entre dones i homes (2012-2015)*.
<http://www.bcn.cat/barcelonainclusiva/ca/2013/7/plaiqualtat.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT.**, (Barcelona). *Pacte cívic per la mobilitat sostenible i segura*, 2007.
<http://www.santboi.cat/fotos/ciutat-moures/pacte%20civic%20mobilitat.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Junta Local de Seguretat Participativa*.
<http://www.santboi.cat/PaginesW.nsf/Web%5CPanes/09757CA14264971EC12578390042C34F?OpenDocument&Clau=juntaseguretat&Idioma=ca> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- AJUNTAMENT DE PALAFRUGELL.**, (Girona) *Pla de Govern 2011-2015*.
<http://palafrugell.cat/portal/component/content/article/231-avisos/1821-pla-de-govern-2011-2015.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ALFAFAGEME, A.**, “Algunas desigualdades en el envejecer de los ancianos españoles de los años noventa”, *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 92, 2000, pàgs. 93-112.
http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_092_07.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ALONSO, A., DIZ, I., LOIS, M.**, “La influencia de las políticas públicas de igualdad en la toma de decisiones : un análisis de los informes de impacto de género”, *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 24, 2010, pàgs. 107-136.
<http://recp.es/index.php/recp/article/view/132/79> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ALONSO, F.**, “Terrorisme gihadista : revisió d'alguns factors explicatius del fenomen”, *Apunts de seguretat*, núm. 1, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2008, pàgs. 41-52.
http://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_1.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- ÁLVAREZ, M.**, *Gestionar la felicidad, nuevo reto de los directivos más innovadores*, 2011.
<http://www.vianostrum.com/index.php/blogger/gestionar-la-felicidad-nuevo-reto-de-los-directivos-mas-innovadores> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- **AMOEDO, C.A.**, “La cooperació policial en la Unió Europea : la seva repercussió en el model espanyol de seguretat pública”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 17, 2006, pàgs. 41-57.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121659/171738> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ANTILLANO, A.**, “Les noves polítiques de seguretat : el cas de Barcelona. Generalitat de Catalunya. Experiències de gestió de la seguretat : des dels models de proximitat a l'ús de la tecnologia”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 10, 2002, pàgs. 73-98.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121570/176001> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **ARTEAGA, F.**, “La Política Europea de Seguridad y Defensa”, *Cuadernos de Estrategia*, Instituto Español de Estudios Estratégicos, Ministerio de Defensa, núm. 145, 2010, pàg. 31-67.
<http://www.ieee.es/documentos/cuadernos-de-estrategia/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- **BALLBÉ, M.**, *Orden Público y Militarismo en la España Constitucional (1.812-1983)*, Alianza Editorial, 1984.
- “El futuro del Derecho Administrativo en la globalización : entre la americanización y la europeización”, *Revista de Administración Pública*, núm. 174, 2007, pàgs. 215-276.
<http://www.cepc.gob.es/publicaciones/revistas/revistaselectronicas?IDR=1&IDN=626&IDA=26537> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- “Diez años de seguridad y policía autonómica”, *Revista Autonomies*, núm. 12, 1990, pàgs. 114-120.
<http://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rcdp/article/view/1775/1799> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- Prólogo al libro *Alemania, un modelo de policía y seguridad para Europa*, de FUENTES i GASSÓ, JOSEP RAMON, Cedecs Editorial, S.L., Barcelona, 2004.
- “Modelos policiales comparados”, *Seguridad y Estado Autonómico, VII Seminario «Duque de Ahumada»*, Ministerio de Justicia e Interior, 1996.
- “La seguridad de un Barça creativo”, *article al diari El Periódico de Catalunya*, edició del dia 18/05/2009.
<http://www.uab.cat/servlet/BlobServer?blobtable=Document&blobcol=urldocument&blobheader=application/pdf&blobkey=id&blobwhere=1280296830975&blobnocache=true> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- “Una seguridad privada de todo”, *article al diari El Periódico de Aragón*, edició del dia 14/12/2002.
http://www.elperiodicodearagon.com/noticias/opinion/seguridad-privada-todo_29691.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- “El bundesbank como modelo”, *article al diari El País*, edició del dia 26/03/1993.
http://elpais.com/diario/1993/03/26/economia/733100426_850215.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- “El estado de nuestra «res publica»”, *article al diari El País*, edició del dia 13/04/1991.
http://elpais.com/diario/1991/04/13/opinion/671493608_850215.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- “Un buen modelo de seguridad. Un debate de fondo en la campaña electoral”, *article al diari El Periódico de Catalunya*, edició del dia 23/05/2007.
<http://www.caffereggio.net/2007/05/23/un-buen-modelo-seguridad-manuel-ballbe-el-periodico/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- Entrevista realitzada el dia 15/09/2011, a les 08:01:54 a.m. en la Radio Nacional de Perú.
<http://ipnoticias.com/a.asp?t=12&i=77290> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- “Más movilidad policial frente a la movilidad criminal global”, *article a Terra*, edició del dia 11/04/2008.
<http://www.uab.cat/servlet/BlobServer?blobtable=Document&blobcol=urldocument&blobheader=application/pdf&blobkey=id&blobwhere=1280383773974&blobnocache=true> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- “El derecho a la seguridad”, *article al diari La Vanguardia*, edició del dia 28/05/2006.
<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2006/05/28/pagina30/49005081/pdf.html?search=el%20derecho%20a%20la%20seguridad> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **BALLBÉ, M., MARTÍNEZ, R.**, *Soberanía dual y constitución integradora. La reciente doctrina federal de la Corte Suprema norteamericana*, Barcelona, Editorial Ariel, S.A., 2003.
- 📖 **BALLBÉ, M., PADRÓS, C.**, *Estado competitivo y armonización europea. Los modelos norteamericano y europeo de integración*, Barcelona, Editorial Ariel, S.A., 1997.
- 📖 **BARATTA, A.**, “El concepte actual de seguretat a Europa”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 8, 2001, pàgs. 17-29.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSF/article/view/121538/178027> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **BARCELONA, J.**, *Régimen de la Policía Local en el derecho estatal y autonómico. Capítulo 1 : La ordenación jurídica de las Policías Locales en España : una visión de conjunto*, Editorial Bosch, S.A., pàgs. 17 a 63, 2003.
- *Policia y Constitución*, Tecnos, Madrid, 1997.
- “La administración de la seguridad ciudadana : selección de problemas a comienzos del siglo XXI”, *Seguridad Ciudadana y Globalización*, XIV Seminario Duque de Ahumada.
http://portal.uned.es/pls/portal/docs/PAGE/UNED_MAIN/LAUNIVERSIDAD/UBICACIONES/06/DUQUE_AHUMADA/147_JAVIER_BARCELONA_LLOP.PDF (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **BARENYS, M.P.**, “Los ancianos como actores sociales”, *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 73, 1996, pàgs. 225-238.
http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_073_14.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **BARQUERO, A.**, “Més de 30 policies locals catalanes ja tenen la polèmica pistola elèctrica”, *article publicat a El Periódico de Catalunya*, edició del dia 26 d'abril de 2014, pàgs. 28-29.
- 📖 **BARTEL, C., SAAVEDRA, R.**, "The Collective Construction of Work Group Moods", *Administrative Science Quarterly*, 45, 2000, pàgs. 197-231.
- 📖 **BAS, À.**, “El Pla director del desplegament de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 1, 1997, pàgs. 185-189.
<http://www.raco.cat/index.php/rcsf/article/viewFile/121449/178421> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- "Obra de govern Generalitat de Catalunya 1980-2003", *Centre d'Estudis Jordi Pujol*.

<http://www.jordipujol.cat/files/ObraDeGovern/013-INTERIOR-01.pdf>, pàgs. 63-66. (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

📖 **BAUMAN, Z.**, *Confianza y temor en la ciudad. Vivir con extranjeros*, Barcelona, Editorial Arcadia, 2007.

--- *Modernidad líquida*, Mèxic, Fondo de Cultura Económica, 2007.

--- Entrevista publicada al suplement “cultures” al *diari La Vanguardia*, edició del dia 12/02/2004.

<http://www.infilosofia.info/modules.php?name=News&file=article&sid=91> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

📖 **BAZO, M.T.**, “Personas ancianas : salud y soledad”, *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 47, 1989, pàgs. 193-223.

http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_047_08.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

📖 **BECK, U.**, *La sociedad del riesgo mundial. En busca de la seguridad perdida*, Ediciones Paidós Iberica, S.A., 2008.

📖 **BELLO-MONTES, C.**, “Nuevos desafíos de los cuerpos policiales en un mundo globalizado”, *Revista criminológica*, Vol. 54, núm. 2, Bogotá. D.C. Colòmbia, 2012, pàgs. 133-47.

📖 **BLACK, D.**, *The manners and customs of the police*, New York, Academic Press, 1980.

📖 **BOBA, R.**, “L’anàlisi de problemes en la funció policial”, *Apunts de seguretat*, núm. 9, Generalitat de Catalunya, Departament d’Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàgs. 61-88.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

📖 **BODELÓN, E.**, “Les dones i les noves legislacions sobre els seus drets : el cas del dret a la seguretat”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 20, 2009, pàgs. 73-84.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143079/194804> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

📖 **BODEMER, K.**, “Els problemes actuals de seguretat a l’espai europeu : inseguretat pública, terrorisme internacional i crim organitzat”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 16, 2006, pàgs. 39-54.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121648/172162> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

📖 **BOIX, A.**, “Tres notas explicativas sobre el sentido y orientación de la Ley 27/2013 de racionalización y sostenibilidad de la Administración Local”, *article al diari El País*, edició del dia 31/12/2013.

<http://blogs.elpais.com/no-se-trata-de-hacer-leer/2013/12/tres-notas-explicativas-sobre-el-sentido-y-orientaci%C3%B3n-de-la-ley-272013-de-racionalizaci%C3%B3n-y-sosteni.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

📖 **BOSCH, N.**, *Austeritat El món local. Els dilemes de la fusió de petits municipis. "Amb 947 municipis el cost dels serveis creix"*, *article al diari Ara*, 25 de juny del 2013, pàg. 5.

📖 **BRIZENDINE, L.**, *El cerebro femenino. Comprender la mente de la mujer a través de la ciencia*, RBA Libros, 2010.

- BUCH, M.**, “Entrevista al Presidente de la Asociación Catalana de Municipios”, *Revista Democracia y Gobierno Local*, núm. 22, 2013, pàgs. 12-15.
- CAMACHO, A.**, "Un Sistema de Seguridad para el siglo XXI", *Seguridad y Ciudadanía : Revista del Ministerio del Interior*, núm. 1, pàgs. 15-29.
<http://www.interior.gob.es/documents/642317/1203831/Seguridad+y+ciudadan%C3%ADa.+N.+1+%282009%29.pdf/ce71e2ed-562a-4a44-8d57-ca803db35c2e> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- CAMPS, V.**, “La moral del ciudadano”, *Revista Democracia y Gobierno Local*, núm. 22, 2013, pàgs. 4-11.
- CANO, J.F.**, *La Seguridad Local, nueva realidad y nuevos retos*, 2010.
http://www.upct.es/contenido/universidad/comision_igualdad/docs_noticias/682_Jose_Fco._Cano_de_la_Vega.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- CASADO, D.**, *Avaluació de necessitats socials. Guia pràctica 2*, Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques, 2009.
- CASANOVA, E.**, “Agència Europea Frontex”, *Apunts de seguretat*, núm. 8, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàgs. 67-68.
http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_8.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- CASTELLS, J.M.**, "Informe sobre el modelo policial en el Estado Español", GENERALITAT DE CATALUNYA, *El modelo policial y sus retos de futuro*, 2000.
- CASTELLS, M.**, *La era de la información : Economía, sociedad y cultura. Volumen II. El poder de la identidad*, Madrid, Alianza Editorial, 2003.
- *La era de la información : Economía, sociedad y cultura. Volumen III. Fin de milenio. Capítulo 3 : La conexión perversa : La economía Criminal global*, Madrid, Alianza Editorial, 1998, pàgs. 199-243.
- CAVAGLIÀ, A.**, “Els controls informals i la percepció de la seguretat a la ciutat”, *Apunts de seguretat*, núm. 5, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2009, pàgs 25-38.
http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_5.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- CENTRO DE INVESTIGACIONES SOCIOLOGICAS.**, *Barómetro de Octubre 2014. Estudio núm. 3.041*, 2014.
http://www.cis.es/cis/export/sites/default/Archivos/Marginales/3040_3059/3041/es3041mar.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- CID, J., LARRAURI, E.**, *Teorías criminológicas*, Editorial Bosch, 2001.
- CITIZEN FOCUS. UNIED KINGDOM HOME OFFICE.**, Universitat George Mason, 2001.
- COCCIOLO, E.**, “Las mutaciones del concepto de corrupción. De la ambigüedad de las sociedades arcaicas a la complejidad en la época del Estado regulador y del riesgo”, *Revista de Lengua i Dret*, núm. 50, 2008, pàg. 17.

[C:\Users\lavs\Downloads\2448-3475-2-PB.pdf](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- COLL, J., MARTÍNEZ, E.**, “Estratègia i gestió de l’espai públic. Intervenció policial”, *Apunts de seguretat*, núm. 7, Generalitat de Catalunya, Departament d’Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàgs. 71-103.
http://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_7.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- COMISSIÓ EUROPEA.**, *Libro blanco del transporte. Hoja de ruta hacia un espacio único europeo de transporte : por una política de transportes competitiva y sostenible*, Dirección General de Movilidad y Transportes.
http://ec.europa.eu/transport/themes/strategies/doc/2011_white_paper/white-paper-illustrated-brochure_es.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Hacia un espacio europeo de seguridad vial. Orientaciones políticas sobre seguridad vial 2011-2.020.*
http://ec.europa.eu/transport/road_safety/pdf/road_safety_citizen/road_safety_citizen_100924_es.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- COMISIONES OBRERAS.**, *¿Discriminación”, o “acción positiva?”. I Jornadas de participación de mujeres policías y militares en los organismos de Igualdad.*
http://www.fsc.ccoo.es/comunes/recursos/99922/doc102815_Ponencia_de_CCOO_sobre_el_papel_de_la_mujer_en_los_cuerpos_policiales_y_militares_.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- CONGRESO DE LOS DIPUTADOS.**, *Informe de la Subcomisión sobre el establecimiento de un nuevo modelo policial*, publicat al Boletín Oficial de las Cortes Generales, de 29 de desembre de 1999, Sèrie D, núm 526.
http://www.congreso.es/public_oficiales/L6/CONG/BOCG/D/D_526.PDF (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- CONSEJO GENERAL DE COLEGIOS OFICIALES DE FARMACÉUTICOS.**, *Estadísticas de Colegios y Oficinas de Farmacia 2012.*
<http://www.portalfarma.com/Profesionales/infoestadistica/Documents/Estadisticas2012.pdf>. (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- CONVERGÈNCIA I UNIÓ; ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA.**, *Acord per a la transició nacional i per garantir l’estabilitat parlamentària del Govern de Catalunya*, 19 de desembre de 2012.
<http://www.ciu.cat/media/78434.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- CORNELLI, R.**, “Miedo, Criminalidad y Orden”, *Colección : Memoria Criminológica*, núm.. 9, Euros Editores SRL, 2008.
- COSCULLUELA, L.**, *Manual de Derecho Administrativo, I*, Civitas Ediciones, S.L., 2004.
- CONSELL D’EUROPA.**, *Una Europa segura en un mundo mejor. Estrategia Europea de Seguridad*, 2003.
<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/031208ESSIIES.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- COSTA, S., SOLORES, J.**, “La planificació local en seguretat”, *Apunts de seguretat*, núm. 4, Generalitat de Catalunya, Departament d’Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2009, pàgs. 29-47.

http://interior.gencat.cat/web.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_4.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- 📖 **COSTAS, A.**, "Descentralización y calidad de las políticas locales", *Elements de debat territorial*, núm. 2, 1998.
- 📖 **CUESTA, M.T.**, "El Orden Público, Justicia y las FAS : Amenazas comunes de la UE", *XX Curso Internacional de Defensa*, España y la Unión Europea : un nuevo modelo de seguridad compartida, Jaca, 2012, pàgs. 35-49.
http://www.portalcultura.mde.es/Galerias/publicaciones/fichero/XX_Curso_Internacional_Jaca_2013.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **CURBET, J.**, *El rei nu. Una anàlisi de la (in) seguretat ciutadana*, CCG Edicions, 2010.
- *La policia de Quebec : un model per a Catalunya?*, Generalitat de Catalunya, Direcció General de Seguretat Ciutadana, Departament de Governació, 1987.
- "Por una visión integral de la (in) seguridad : el inquietante caso del tráfico de seres humanos", *Gobernanza : diálogo euro-iberoamericano sobre el buen gobierno*, Colex. Editorial Constitución y Leyes, 2005, pàgs. 267-272.
- "Inseguridad ciudadana : Víctimas y Chivos Expiatorios", *Revista Pensamiento Penal*, Edició 60, 2008.
<http://new.pensamientopenal.com.ar/15082007/curbet.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- "Inseguridad global, seguretat mundicèntrica", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 24, 2011, pàgs. 13-25.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSF/article/view/244841/327905> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **CURBET, J; GONZÁLEZ, C., MURRIÀ, M.**, "La seguretat ciutadana : una preocupació local", *Revista Diputació de Barcelona* núm. 165, 2010, pàgs. 28-33.
http://www.diba.es/c/document_library/get_file?uuid=7e9326c7-d7ce-40bd-889f-6e577090d87d&groupId=286059 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **CURTÓ, F.**, *Govern local i governança ètica. Els codis ètics i de bona conducta*, Centre per a la Innovació Loca, Direcció d'Estudis i Prospectiva, Diputació de Barcelona, 2011.
<http://www1.diba.cat/libreria/pdf/49941.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **DAMMERT, L., PAULSEN, G.**, *Seguridad Ciudadana y Cooperación Descentralizada en América Latina. Cohesión social y reducción de la pobreza*, pàgs. 109-125.
<http://www.observ-ocd.org/temp/libreria-254.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **DELORT, J.**, "De la seguretat pública a la seguretat de l'estat : un nou model", *Llibre Blanc Barcelona, capital d'un nou estat*, Ajuntament de Barcelona, pàgs. 92-99.
http://barcelonallibres.bcn.cat/sites/default/files/publicacions_fitxers/libreblanc_totred72ok.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **DESRUES, T.**, "El islamismo en el mundo árabe. Interpretaciones de algunas trayectorias políticas", *Revista Internacional de Sociología*, Vol. 67, núm. 1, 2009, pàgs. 9-28.

<http://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/article/view/120/121> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

DIEU, F., “Les experiències franceses de policia de proximitat”, Experiències de gestió de la seguretat : des dels models de proximitat a l’ús de la tecnologia”, Generalitat de Catalunya, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 10, 2002, pàgs. 13-22.

<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121565/175996> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

DIPUTACIÓ DE BARCELONA., *Estudi de ràtios del cos de la policia local. Anàlisi de les variables de dedicació, dotació i retribució del cos de la policia local dels ajuntaments de la xarxaCORH*. Oficina de Projectes Transversals i de Suport a la Gestió. Gerència de Serveis d’Assistència al Govern Local. Àrea de Presidència, 2010.

--- *Cercle de Comparació Intermunicipal de Policia Local*, Àrea d’Hisenda i Recursos Interns, 2006 a 2010.

http://www.diba.cat/web/menugovernlocal/ccj_policialocal (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

--- *Cercle de Comparació Intermunicipal de Policia Local*.

http://www.diba.es/documents/446869/448924/menugovernlocal-fixters-quadre_resum_indicadors_2009-pdf.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

--- *Despesa del municipis catalans en serveis no obligatoris 2003-2009. Primers resultats*”, Institut d’Economia de Barcelona, Universitat de Barcelona, 2011.

<http://www.diba.es/butlletins/detallRevista.asp?id=4970> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

--- “Elements per a una actuació municipal de promoció del civisme”.

http://www.diba.cat/c/document_library/get_file?uuid=d5967c21-5eab-4547-bab8-ee345ea98b0&groupId=217963 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

DIRECTE!CAT., *Nova llei de governs locals que impedeix la imposició del model espanyol*, edició del dia 24/08/2013.

<http://www.directe.cat/noticia/310765/nova-lllei-de-governos-locales-que-impedeix-la-imposicio-del-model-espanyol> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

DRUCKER, P.F., *Organitzacions sense ànim de lucre. Gestió : teoria i pràctica*, Barcelona, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 2000.

EUROPEA, UNIÓ., *Estrategia de Seguridad Interior de la Unión Europea. Hacia un modelo europeo de seguridad*, Oficina de Publicaciones de la Unión Europea, Luxemburgo, 2010.

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/QC3010313ESC.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

EUROPEAN COMMISSION., *Eurostat yearbook 2011, Europe in figures*.

http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/5727941/CH_06_2011-EN.PDF/d9e58859-70cf-4864-a820-28fac72a946b?version=1.0 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

EUROPEAN FORUM FOR URBAN SECURITY., *Seguridad, Democracia y Ciudades : el Manifiesto de Aubervilliers y Saint-Denis*, 2012.

FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE MUNICIPIOS Y PROVINCIAS., *Competencias municipales en Seguridad Ciudadana*, Madrid 1983.

--- Los Ayuntamientos, salvavidas del déficit público, *Carta Local*, de IÑIGO DE LA SERNA HERNÁIZ, Presidente de la FEMP, 2013..

http://www.femp.es/CartaLocal/Front/Noticias/CL_ContentoDetalle/ sYcniRvuy5mJQXE02p7fIM39QaoS zBq648qwlpb9Yvk (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- FERNÁNDEZ, C.J.**, *Sistema de Policia de Catalunya*, Congrés Associació de Caps i Comandaments de les Polícies Locals de Catalunya (ACCPOLC), Mollet del Vallès, Institut de Seguretat Pública de Catalunya, 30 de novembre de 2012.
- FERNÁNDEZ, C.J., YÑIGUEZ, A.**, *Gestió estratègica de la Policia. Organització de l'eficiència en el treball policial*, editat per Punto Rojo Libros, S.L., Sevilla, 2014.
- FERNÁNDEZ, E.E.**, *Integració de la Seguretat Local en el Sistema de Seguretat*, Sindicat Unió de Comandaments Policials, 2012.
- FERNÁNDEZ, J.P.**, *Seguridad Humana*, Tesi Doctoral, Departamento de Derecho Público y Ciencias Histórico-Jurídicas, Programa de doctorado en seguridad y prevención, Universidad Autónoma de Barcelona, Director Dr. MANUEL BALLBÉ MALLOL, 2005.
http://iidh-webserver.iidh.ed.cr/multic/UserFiles/Biblioteca/IIDHSeguridad/12_2010/d540f1cb-719b-4b49-95b1-f61a7faa7ab2.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- FERNÁNDEZ, M.**, “Dones i seguretat”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 20, 2009, pàgs. 85-97.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143080/195631> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- FERNÁNDEZ, A.**, *Conferència del Director de la Guardia Civil en el XXXIII Curso de Defensa Nacional*, 11 de abril de 2013.
https://www.guardiacivil.es/web/web/documentos/pdfs/discursos_director/DGCURSODEFENSANACION_AL.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- FIGUERES, S.**, “Els partit polítics catalans i la seguretat. Estudi comparatiu de les diferents estratègies de seguretat internacional”, *Working Papers*, núm. 293, Institut de Ciències Polítiques i Socials, 2011.
http://ddd.uab.cat/pub/worppap/2011/hdl_2072_97492/ICPS293.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- FLORIDA, R.**, *La clase creativa*, Barcelona, Ediciones Paidós Ibérica, S.A., 2010.
- *Las ciudades creativas*, Barcelona, Ediciones Paidós Ibérica, S.A., 2009.
- *La era de la Creatividad necesita desarrollar el potencial creativo de todos los trabajadores, desde el oficinista hasta el informático*, Harvard Deusto Business Review, referència núm. 3090, 2007.
- FONT, T.**, “Administración Local”, *Informe Comunidades Autónomas 1993*, Barcelona, 1994.
- FUENTES, J.R.**, *Alemania, un modelo de policía y seguridad para Europa*, Cedecs Editorial, S.L., Barcelona, 2004.
- GALLIZO, M.**, “Situación actual y desafíos de futuro de la política penitenciaria española”, *Seguridad y Ciudadanía : Revista del Ministerio del Interior*, núm. 1, pàgs. 51-63.
<http://www.interior.gob.es/documents/642317/1203831/Seguridad+y+ciudadan%C3%ADa.+N.+1+%282009%29.pdf/ce71e2ed-562a-4a44-8d57-ca803db35c2e> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- GARCÍA DE ENTERRÍA, A.**, Pròleg del llibre *Orden Público y Militarismo en la España constitucional (1812-1983)*, de BALLBÉ, MANUEL., Alianza, 1983.
- *La administración española*, Madrid, 1964.
- GENERALITAT DE CATALUNYA.**, “Experiències de gestió de la seguretat : des dels models de proximitat a l’ús de la tecnologia”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 10, 2002.
- Administració de Justícia de Catalunya.
http://administraciojusticia.gencat.cat/ca/administracio_de_justicia/memories_i_estadistic/estadistiques/
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Dades Estadístiques*, Administració de Justícia de Catalunya, 2013.
http://administraciojusticia.gencat.cat/web/sites/administraciojusticia/content/home/administracio_de_justicia/memories_i_estadistiques/estadistiques/dades_SRAJ_2013.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla de Govern 2011-2014*.
http://www.gencat.cat/pladegovern/cat/2011_2014/PdG_2011_2014.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Bombers de Catalunya : història i present*, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, 2009.
http://interior.gencat.cat/web/content/home/010_el_departament/publicacions/emergencies/bombers_de_catalunya_historia_i_present/bombers_de_catalunya.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Actuació dels Bombers en catàstrofes naturals*, Bombers de la Generalitat, Escola Politècnica Superior de la UdL, 21 de novembre de 2013.
http://www.eps.udl.cat/export/sites/EpsNou/docs/noticies/FLL_Bombers.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *RISCAT. Els riscos naturals a Catalunya. Informe executiu*, Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya, Departament de la Vicepresidència, 2008.
http://www15.gencat.cat/cads/AppPHP/images/stories/publicacions/informesespecials/2008/els_riscos_naturals_a_catalunya.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla General de Seguretat de Catalunya 2014-2015*, Departament d'Interior.
<http://www.confecom.cat/wp-content/uploads/2014/04/pla-general-seguretat-Catalunya-2014-2015.pdf>
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla Estratègic de seguretat viària de Catalunya 2014-2.020*, Servei Català de Trànsit.)
http://transit.gencat.cat/web/content/documents/seguretat_viaria/pesv_2014_2020.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla Territorial de Protecció Civil de Catalunya* (PROCICAT), Departament d'Interior.
http://interior.gencat.cat/web/content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/procicat_complet.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla d'Emergència Exterior del Sector Químic de Catalunya* (PLASEQCAT), Departament d'Interior.
http://interior.gencat.cat/web/content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/plaseqcat_memoria.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla Especial d'Emergències per Incendis Forestals de Catalunya* (INFOCAT), Departament d'Interior.
http://interior.gencat.cat/web/content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/infocat.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla Especial d'Emergències per Inundacions* (INUNCAT), Departament d'Interior.

- http://interior.gencat.cat/web.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/inuncat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla Especial d'Emergències per Accidents en el Transport de Mercaderies Perilloses per Carretera i Ferrocarril a Catalunya* (TRANSCAT), Departament d'Interior.
- http://interior.gencat.cat/web.content/home/arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/Document_Pla_TRANSCAT.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla Especial d'Emergències per Nevades a Catalunya* (NEUCAT), Departament d'Interior.
- http://interior.gencat.cat/web.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/pla_neucat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla Especial d'Emergències per Allaus a Catalunya* (ALLAUCAT), Departament d'Interior.
- http://interior.gencat.cat/web.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/document_pla_allaucat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla Especial per a Emergències Aeronàutiques de Catalunya* (AEROCAT), Departament d'Interior.
- http://interior.gencat.cat/web.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/document_pla_aerocat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla Especial per d'Emergències per Contaminació Accidental de les Aigües Marines a Catalunya* (CAMCAT), Departament d'Interior.
- http://interior.gencat.cat/web.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/camcat.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla Especial per d'Emergències Sísmiques a Catalunya* (SISMICAT), Departament d'Interior.
- http://interior.gencat.cat/web.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/pla_sismicat_document.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla Especial per a Emergències Radiològiques de Catalunya* (RADCAT), Departament d'Interior.
- http://interior.gencat.cat/web.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/plaradiologic.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Protocol d'Actuació per Emergències amb Múltiples Víctimes : Procediment per establir l'Àrea General d'Operacions*, Departament d'Interior.
- http://interior.gencat.cat/web.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/protocol_muvi_ago.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Protocol d'Actuació per Emergències amb Múltiples Víctimes : Procediment de triatge i evacuació dels ferits*, Departament d'Interior.
- http://interior.gencat.cat/web.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/protocol_muvi_triatge_evacuacio_ferits.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Protocol d'Actuació per Emergències amb Múltiples Víctimes : Procediment d'identificació de víctimes mortals*. Departament d'Interior.
- http://interior.gencat.cat/web.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/protocol_muvi_ivd_web.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *El modelo policial y sus retos de futuro*. Institut d'Estudis Autònoms, Escola de Policia de Catalunya, 2000.

- *Mossos d'esquadra. Història i present*, Departament d'Interior, octubre 2005.
- *Coordinació operativa entre el Cos de Mossos d'Esquadra i les policies locals*, Departament d'Interior, juny 2013.
- *Dades bàsiques dels serveis de vigilants municipals a Catalunya*, Departament d'Interior, document annex a la Sessió de la Comissió de Policia de Catalunya, 16,00 hores del dijous 12 de desembre de 2013.
- *Informe 2012 sobre la seguretat a Catalunya*, Departament d'Interior. http://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/informes_de_seguretat/docs/informe_sobre_la_seguretat_a_catalunya_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Apunts de seguretat*, Departament d'Interior. <http://interior.gencat.cat/ca/detalls/Article/Apunts-de-seguretat> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Enquesta de seguretat pública de Catalunya*, Síntesi, Edició octubre 2013, Departament d'Interior. http://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/enquesta_de_seguretat_publica_de_catalunya/docs/informe-esc-2013.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- "El Govern aprova el Projecte de Llei de governs locals de Catalunya", Departament de la Presidència, Direcció General de Comunicació del Govern, *Acords de Govern*, 30 de juliol de 2013. http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/notapremsavw/detall.do?id=212089 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- Institut de Seguretat Pública de Catalunya, Departament d'Interior. <http://isp.gencat.cat/ca/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Informe sobre la seguretat a Catalunya*, Departament d'Interior, 2012. http://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/informes_de_seguretat/docs/informe_sobre_la_seguretat_a_catalunya_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- Subdirecció General de Coordinació de la Policia de Catalunya, Departament d'Interior. http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=878 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- Portal del Departament d'Interior. <http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Presentació del Programari i del Projecte SIPCAT*, Departament d'Interior, 18 de juny de 2013.
- Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, *Apunts de Seguretat*, núm. 1, 2008. http://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_1.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- Observatori d'Empresa i Ocupació., Nota d'ocupació hotelera, maig 2014. http://observatoriempresaiocupacio.gencat.cat/web/.content/02_-_ambits_tematicos/turisme/01_-_oferta_turistica/01_-_conjuntura/ocupacio_hotelera/2014/arxius/nota_ocup_hotelera_mai14.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Pla estratègic de turisme de Catalunya 2013-2016 i Directrius nacionals de turisme 2020*. http://empresaiocupacio.gencat.cat/web/.content/20_-_turisme/coneixement_i_planificacio/reerca_i_estudis/documents/arxius/pla.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Anuari estadístic d'accidents de trànsit Catalunya 2012*. http://transit.gencat.cat/web/.content/documents/seguretat_viaria/anuari_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- *Enquesta de l'ús del temps 2010-2011: principals resultats*, Institut d'Estadística de Catalunya, 2012.
<http://www.idescat.cat/cat/idescat/publicacions/cataleg/pdfdocs/eut-pr2010-11.pdf> (actualitzat en data 01/07/2014).
- *Anàlisi de les TIC en el sector turístic*, Idigital, 2012.
http://www.idigital.cat/documents/10501/25360/Estudi-TIC-Turisme_plaidigital.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *La Carta de Serveis de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra*, Departament d'Interior.
http://www20.gencat.cat/docs/mossos/Home/01_Els_Mossos_dEsquadra/Carta_de_serveis/docs/20101224_CartaServeis.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Evolució dels fets penals coneguts per la Policia de Catalunya : Període 2012-2013*, Mossos d'Esquadra, Departament d'Interior.
http://mossos.gencat.cat/web/content/home/07_indicadors_i_qualitat/estadistica/evolucio_fets_penals_coneguts_policia_catalunya_2013.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *La gestió de l'ordre públic a Catalunya*, Departament d'Interior, 2013.
https://directa.cat/sites/default/files/Informe_La_Gesti%C3%B3_de_l%27Ordre_P%C3%BAblic_a_Catalunya.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- "Projeccions de llars de Catalunya 2010-2021", *Estadística Demogràfica*, Institut d'Estadística de Catalunya, Barcelona, 2011.
<http://www.idescat.cat/cat/idescat/publicacions/cataleg/pdfdocs/pllcat2010-21.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- Direcció General de la Policia, Departament d'Interior.
http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=866 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Avaluació de la Xarxa de Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIADs) de Catalunya, Informe Executiu*, Spora Sinergies, Institut Català de les Dones.
http://dones.gencat.cat/web/content/03_serveis/docs/siads.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Informes d'impacte de gènere*, Institut Català de les Dones, 2005.
http://dones.gencat.cat/web/content/03_serveis/docs/publicacions_eines01.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Sistema de Seguretat Pública*, Curs de Formació Bàsica per a Polícies 2014-2015, Institut de Seguretat Pública de Catalunya, 2014.
- *Estadística bàsica serveis penitenciaris 2013*, Departament de Justícia.
http://justicia.gencat.cat/web/content/home/departament/estadistiques/serveis_penitenciaris/serveis_penitenciaris_2013.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Estadística dels centres hospitalaris de Catalunya, 2012 : resum de resultats*, Departament de Salut.
http://salutweb.gencat.cat/web/content/home/el_departament/estadistiques_sanitaries/dades_de_salut_i_serveis_sanitaris/hospitals/documents/arxius/informe_eesri_2012.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **GEORGE, J.M., BETTENHAUSEN, K.**, "Understanding Prosocial Behavior, Sales Performance and Turnover : A group-Level Analysis in a Service Context", *Journal of Applied Psychology*, Vol. 75, núm. 6, 1990, pàgs. 698-706.
- 📖 **GEORGE MASON UNIVERSITY.**, *Community-Oriented Policing to Reduce Crime, Disorder and Fear and Increase Legitimacy and Citizen Satisfaction in Neighborhoods*, The Campbell Collaboration, , 2001.
[C:\Users\lavs\Downloads>Weisburd_Community_Policing_title.pdf](C:\Users\lavs\Downloads>Weisburd_Community_Policing_title.pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- GERHART, P.**, “The two constitutional vision of the World Trade Organization”, *University of Pennsylvania Journal International Economic Law*, núm. 24, 2003, pàg. 48.
- GIL, T.**, “Món local i seguretat en temps de reformes”, *Seminari : LLIBERTAT-SEGURETAT-EUROPA*, Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS), Barcelona, 15 de maig de 2014.
- GINÉ, S.**, “El finançament del terrorisme d'ideologia gihadista”, *Apunts de seguretat*, núm. 2, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2008, pàgs. 27-43.
http://interior.gencat.cat/web/conten/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_2.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- GOBIERNO DE ESPAÑA.**, *Informe sobre el Anteproyecto de Ley Orgánica de Seguridad Nacional*, Presidencia, 16 de gener de 2015.
<http://www.lamoncloa.gob.es/consejodeministros/Paginas/enlaces/160115-anteproyeyorg.aspx> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- GOLDSTEIN, J.**, *Problem-Oriented Policing*, Nova York : Mc Grau-Hill, 1990.
- GOLEMAN, D., BOYATZIS, R., MCKEE, A.**, *El líder resonante crea más*, Liberdúplex, S.L.U., Debolsillo Clave, 2010.
- GONDRA, J.**, “Sobre l'eficàcia dels serveis policials”, *Apunts de seguretat*, núm. 9, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàgs. 07-26.
http://interior.gencat.cat/web/conten/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_9_juny_2011.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- “El consum de tabac, alcohol i drogues entre els joves catalans, Enquesta de Convivència Escolar i Seguretat a Catalunya (ECESC) 2005-2006”, *Apunts de seguretat*, núm. 1, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2008.
http://interior.gencat.cat/web/conten/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_1.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- GONZÁLEZ, F.**, *España, nación de naciones. El moderno federalismo*, EUNSA, Pamplona, 1993.
- GRAHAM, P.**, (Ed.). *Mary Parker Follet : Prophet of Management. A Celebration of Writings from the 1920s*, Harvard Business School Press, Massachusetts, 1995.
- GRAY, J.A.**, *La psicología del miedo*, Madrid, Guadarrama, 1971.
- GREENE, J.R.**, “La policía de proximidad en Estados Unidos : cambios de naturaleza, estructura y funciones de la policía”, *Justicia Penal Siglo XXI*, pàgs. 349-424.
https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/213798_spanish/ch7_esp.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- GREGO, J.**, Pròleg del llibre *L'efecte Actitud. La gestió de l'entusiasme en la vida personal i professional*, de KÜPPERS, VÍCTOR, Viena Edicions, Barcelona, 2012.
- GRUPO MÉTODO.**, *La Gobernabilidad y la gobernanza de la seguridad ciudadana. Hacia una propuesta operacional*.
<http://www.grupometodo.org/gobernanz.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- GUERRA, S.**, “Pobresa i desigualtats socials a la Catalunya del segle XXI”, *Informe social 2013, Atur, pobresa i desigualtats a Catalunya, Col·lecció Informes núm. 07*, Fundació Rafael Campalans, 2014.
- GUILLÉN, F.**, *Policia i seguretat*, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, Servei de Publicacions, 2012.
- “Les polítiques locals de prevenció i seguretat a Europa”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 16, 2006, pàgs. 55-74.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121649/311269> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- “La Policia i la seguretat en els espais públics”, *Working Papers*, núm. 315, Institut de Ciències Polítiques i Socials, 2013.
<http://www.recercat.cat/bitstream/handle/2072/210189/ICPSWP315.pdf?sequence=1> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- HAYES, B.**, “L'«enemic intern»»: la resposta de la Unió Europea al moviment antiglobalització”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 21, 2009, pàgs. 79-90.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/165661/217697> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- HEBBERECHT, P.**, “Sociedad de riesgos y políticas de seguridad”, *Colección políticas de seguridad*, núm. 2, Editorial Atelier, pàgs. 353 a 364, 2003.
- HOOD, C; ROTHSTEIN, H., BALDWIN, R.**, *El gobierno del riesgo*, Editorial Ariel S.A., Barcelona, 2006.
- INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS.**, *La Llei de Governos Locals toca de mort la capacitat dels ajuntaments a prestar serveis*, 30 d'agost de 2013.
<http://www.iniciativa.cat/icv/news/46318> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- INSTITUT DE SEGURETAT PÚBLICA DE CATALUNYA.**, Primera Escola d'Estiu, *El Sistema Públic de Seguretat a Catalunya : un servei a les persones*, ponència del dia 06 de juliol de 2011 sobre “Els valors com a fonaments del sistema de seguretat a Catalunya”.
- ISTURITZ, J.J.**, *Regulación y organización de servicios de emergencia y protección civil*, Tesis Doctoral, Departamento de Derecho Público y Ciencias Histórico-Jurídicas, Programa de doctorado en seguridad y prevención, Universidad Autónoma de Barcelona, Director Dr. MANUEL BALLBÉ MALLOL, 2013.
[C:\Users\lavs\Downloads\Dialnet-RegulacionYOrganizacionDeServiciosDeAtencionDeEmer-39762 \(1\).pdf](C:\Users\lavs\Downloads\Dialnet-RegulacionYOrganizacionDeServiciosDeAtencionDeEmer-39762 (1).pdf) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- JACOBS, G.**, “What European Police change leaders need to know about identity and leadership?”, *Seminari : "Lideratge, Identitat i Canvi en les*

Organitzacions Policials", Institut de Governança i Direcció Pública d'ESADE i Cos de Mossos d'Esquadra, Barcelona, 10 de juliol de 2014.

- 📖 **JACOBS, J.**, *The Death and Life of Great American Cities*, Nueva York, Random House, Madrid, Península, 1961.
- 📖 **JAR, G.**, *Modelos comparados de policía*, Editorial Dykinson, S.L., Madrid, edita Servicio de Publicaciones del Ministerio del Interior, 2000.
- 📖 **JEREZ, J.C.**, Les permutes i altres sistemes de mobilitat a les policies locals : quelcom més que un sistema de provisió de llocs, Derecho a la Seguridad.
<https://drive.google.com/file/d/0BxW6gaLGDsvcaHdiNUZkbFVXNWc/edit> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **JIMÉNEZ, R.**, "Vademécum" sobre la Ley de Racionalización y Sostenibilidad de la Administración Local. 100 cuestiones sobre su aplicación, Federació de Municipis de Catalunya, 2014.
<https://app.box.com/s/89ex9apy3txxcvn51y0r> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **JORDÁN, J.**, "Una aportación empírica al debate teórico sobre la naturaleza organizativa del terrorismo yihadista en Europa Occidental", *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 28, 2012, pàgs. 87-106.
<http://recp.es/index.php/recp/article/view/1214> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **JORDAN, D.B., SCHWARTZ, S.**, "NYC's physical performance testing program", *The Police Chief*, volum 53, núm. 6, 1986, pàgs. 29-31.
- 📖 **JÜRGEN, S.**, "La formació policial en Alemanya", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 1, 1997, pàgs. 83-100.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSF/article/view/252041> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **KAHNEMAN, D.**, *Pensar rápido, pensar lento*, Editorial Debate, Barcelona, 2012.
- 📖 **KÜPPERS, V.**, *L'efecte Actitud. La gestió de l'entusiasme en la vida personal i professional*, Viena Edicions, Barcelona, 2012.
- 📖 **LEFÈVRE, C.**, "Gobernabilidad democrática de las áreas metropolitanas. Experiencias y lecciones internacionales para las ciudades latinoamericanas", Rojas, E., Cuadrado-Roura, J. y Fernández Güell, J.M. (eds), *Gobernar las metrópolis*. Washington DC : Banco Interamericano de Desarrollo, 2005, pàgs. 195-262.
- 📖 **LÓPEZ, J., DÍAZ, M.P.**, "La modernización social de la vejez en España", *Revista Internacional de Sociología*, Vol. 71, núm. 1, 2013, pàgs. 65-89.
<http://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/article/view/483/504> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **LOUBET, J.L.**, "Police et proximité ou le paradoxe du policier", *Repères*, pàgs. 102-106,
http://efus.eu/files/fileadmin/efus/secutopics/Police_et_proximite_1.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **MAROTTA, E.**, "La perspectiva de la Unió Europea davant dels nous reptes que planteja el crim organitzat", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 3, 1998, pàgs. 11-18.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSF/article/view/121466/178488> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- MARTÍN, M.**, “La profesión de policía”, *Centro de Investigaciones Sociológicas, núm. 111*, 1990.
- “Mujeres policía”, *Colección «Monografías»*, núm. 134, Centro de Investigaciones Sociológicas, Madrid, 1994.
- MARTÍN, R., Díez, J.J.**, *Manual de Derecho Administrativo*, Editorial Aranzadi, S.A., 2012.
- MARTÍNEZ, R.**, *Armas : ¿Libertad americana o prevención europea?*, Editorial Ariel, Barcelona, 2002.
- “Armes i contaminació mediàtica”, *article al diari El Periódico de Catalunya*.
<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/opinio/20090312/armes-contaminacio-mediatica/print-32253.shtml> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- “Aspectos policiales de las Políticas de Seguridad : Armas y Seguridad”, *Eguzkilore, núm. 20*, San Sebastián, 2006, pàgs. 121-128.
<http://www.ehu.es/documents/1736829/2174920/12+-+Aspectos+Policiales+Políticas.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- MAURI, J.**, *Régimen de la Policía Local en el derecho estatal y autonómico, Capítulo 7 : La Policía Local en Cataluña*, Editorial Bosch, S.A., 2003, pàgs. 253-287.
- MENDOZA, B.**, “Gestión del riesgo y política criminal de seguridad en la sociedad del riesgo”, *Colección políticas de seguridad, núm. 2*, Editorial Atelier, 2003, pàgs. 67-89.
- MILLARD, J.**, *Atlas Akal de la Criminalidad financiera. Del narcotráfico al blanqueo de capitales*, Ediciones Akal, 2002.
- MIR, J.**, “L'organització política i institucional de l'Administració Local a la Catalunya rural”, *Revista Catalana de Dret Públic, núm. 13*, 1991, pàg. 187-200.
<http://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rcdp/article/view/1803/1854> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- MONTERO, A.**, “La governança de la seguretat : seguretat intel·ligent davant les noves amenaces”, *Revista Catalana de Seguretat Pública, núm. 16*, 2006, pàgs. 25-36.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSF/article/view/121647/172161> (actualitzat enllaç en data 10/04/2015).
- MONTERO, A., ZURITA, J.**, “Gestió de la seguretat en atemptats terroristes de gran envergadura”, *Revista Catalana de Seguretat Pública, núm. 19*, 2008, pàgs. 29-51.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSF/article/view/131762/181584> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- MORA, E.**, “Introducción : La Política Europea de Seguridad y Defensa (PESD) tras la entrada en vigor del tratado de Lisboa”, *Cuadernos de Estrategia*, Instituto Español de Estudios Estratégicos, Ministerio de Defensa, núm. 145, 2010, pàgs. 10-27.
<http://www.ieee.es/documentos/cuadernos-de-estrategia/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- MORERAS, J.**, *Musulmans a Catalunya. Radiografia d'un islam implantat*, Institut Europeu de la Mediterrània, 2008.
<http://www.iemed.org/publicacions/musulmans.pdf> (actualitzat enllaç en data 14/03/2015).

- MUÑOZ, J.**, “Austeritat El món local. Els dilemes de la fusió de petits municipis”, article al diari *Ara*, edició del dia 25/06/2013, pàgs. 4-5.
- MURRIÀ, M., GONZÁLEZ, C., QUERALT, E., RUIZ, N., PONS, M.**, *Informe 2013 sobre l'estat de la seguretat ciutadana a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (Seguretat i convivència a l'ÀMB)*, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, Barcelona, 2013.
<http://www.amb.cat/documents/11696/480391/Informe+EVAMB+2013+sobre+l%27estat+de+la+seguretat+ciutadana.pdf/098806cc-caff-4cd6-8b4a-ac6f0e266111> (actualitzat enllaç en data 15/02/2015).
- NACIONS UNIDES.**, *Plan Mundial para el Decenio de Acción para la Seguridad Via 2011-2.020*.
http://www.who.int/roadsafety/decade_of_action/plan/spanish.pdf?ua=1 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Declaración de Moscú*, aprobada al término de la Primera Conferencia Ministerial Mundial sobre Seguridad Vial.
<http://www.un.org/es/comun/docs/?symbol=A/64/540> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- *Sistemas policiales de información e inteligencia. Manual de instrucciones para la evaluación de la justicia penal*, Oficina de la Naciones Unidas contra la droga i el delito, Viena, 2010.
http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/crimeprevention/Police_Information_and_Intelligence_Systems_Spanish.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- NADAL, J.**, “El creuament d'indicadors de fonts diferenciades : instrument de millora en l'anàlisi i la planificació de les polítiques públiques de seguretat”, *Apunts de seguretat*, núm. 6, Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàgs. 39-66.
http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_6.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- NAPOLEONI, L.**, *Yihad. Cómo se financia el terrorismo en la nueva economía*, Editorial Urano, 2004.
- NAREDO, M.**, "Seguridad urbana y miedo al crimen. Ciudades Habitables y Sostenibles", *Revista de Estudios Sociales y de Sociología*, núm. 119, abril-junio 2000, Documentación Social, Cáritas España Editores, Madrid, pàgs. 137-155.
- NIETO, A.**, *Corrupción de la España democrática*, Barcelona, Ariel, 1997.
- OBAMA, B.**, *Los sueños de mi padre. Una historia de raza y herencia*, Almed, Granada, 2008.
- *La audacia de la esperanza. Cómo restaurar el sueño americano*, Grup Editorial 62, Barcelona, 2006.
- O'CONNOR, S.D.**, *The Majesty of the Law. Reflections of a Supreme Court Justice*, Ed. By Craig Joyce, Random House, New York, 2003, pàg. 271.
- ORDUÑA, E.**, "La colaboración intermunicipal en materia de Seguridad Ciudadana", *Revista Electrónica Centro de Estudios Municipales y de Cooperación Internacional*, núm. 2, 2009.

<http://www.cemci.org/revista/numero-2/tribuna/articulo2.pdf> (actualitzat enllaç en data 15/02/2015).

ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT., Resum del *Informe sobre la situació mundial de la seguretat vial 2013*.

http://who.int/violence_injury_prevention/road_safety_status/2013/report/summary_es.pdf?ua=1
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

ORGANIZACIÓ NACIONES UNIDAS., *Informe Mundial sobre las Drogas 2014*, Oficina de las Naciones Unidas contra la Droga y el Delito.

http://www.unodc.org/documents/wdr2014/V1403603_spanish.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

OSTROM, E., *El gobierno de los comunes. La evolución de las instituciones de acción colectiva*, Colección Economía Contemporánea, 1990.

http://www.pidesoneuba.com/sites/default/files/ostrom-el-gobierno-de-los-bienes-comunes_0.pdf
(actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

OTERO, M., "La arbitrariedad", *Anuario de Filosofía del Derecho*, núm. 12, 1995, pàgs. 387-400.

<http://dialnet.unirioja.es/servlet/emplar?codigo=14284> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

PALOMO, J.L., RAMOS, V., SANTOS, I.M., "Muerte en privación de libertad", *Cuadernos de Medicina Forense*, núm. 35, 2004.

<http://scielo.isciii.es/pdf/cmfn35/Art04.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

PARADA, R., *Derecho Administrativo I. Parte General*, Marcial Pons, Ediciones Jurídicas y Sociales, S.A., Madrid 2004.

PAREJO, L., JIMÉNEZ-BLANCO, A., ORTEGA, L., *Manual de Derecho administrativo*, Ariel, 5ª. Ed., 1998.

PARKER, M., *Prophet of management. A Celebration of Writings from the 1920s*, Edited by Paulino Graham, 1995.

PARLAMENT DE CATALUNYA., *Diari de Sessions*, Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana.

--- *Diari de Sessions*, Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana, Sessió núm. 2.1 extraordinària, 29 de gener de 2004. Informar sobre les línies d'actuació del Departament d'Interior.

--- *Diari de Sessions*. Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana, Sessió núm. 3. 2 de febrer de 2004. Informar sobre les línies d'actuació del Departament de Justícia.

--- *Comissió d'Estudi dels Models de Seguretat i Ordre Públic i de l'Ús de Material Antiavalots en Esdeveniments de Masses*, *Diari de Sessions*.

http://www.parlament.cat/web/documentacio/publicacions/diari-comissions?p_format=L&p_entorn=T&p_tipus_contingut=PUB_DSPCC&p_fw=&p_pagina=1 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

--- *Informe de la Comissió d'Estudi dels Models de Seguretat i Ordre Públic i de l'Ús de Material Antiavalots en Esdeveniments de Masses*, publicat el 25 de novembre de 2013, Butlletí del Parlament.

<http://www.parlament.cat/activitat/bopoc/10b198.pdf - page=3> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

PINKER, S., *The Better Angels of Our Nature : Why Violence Has Declined*, Editorial Paidós, 2011.

- PITCH, T., VENTIMIGLIA, C.**, *Che genere di sicurezza. Donne e uomini in città*, FrancoAngeli, Milà, 2001.
- POBLET, M.**, *La justícia de proximitat : àmbits i models*, Diputació de Barcelona, Síntesi, 13, 2007.
- POLICIA, REVISTA.**, *Los desafíos de la seguridad global : anticipando respuestas ante las nuevas amenazas*, Encuentro Internacional de Expertos, 2008, pàgs. 22-29.
<http://www.uab.cat/servlet/BlobServer?blobtable=Document&blobcol=urldocument&blobheader=application/pdf&blobkey=id&blobwhere=1280383767471&blobnocache=true> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- PONS, M.**, “Vigilància i trasllat a les presons dels països europeus del nostre entorn immediat”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 19, 2008, pàgs. 193-212.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/132086/181932> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- PONT, I.**, "Informe sobre las funciones de las policías locales", *Municipio y Actividad Policial*, Barcelona, 1990.
- POSTGRAU SUPERIOR DE DIRECCIÓ I GESTIÓ DE LA SEGURETAT PÚBLICA.**, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació Ciutadana i Universitat Oberta de Catalunya, 2007.
- PRESIDENTIAL COMMISSION USA.**, *Report of the Space Shuttle Challenger Accident*, in compliance with Executive Order 12546, de 3 de febrer de 1986.
<http://science.ksc.nasa.gov/shuttle/missions/51-l/docs/rogers-commission/table-of-contents.html> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- PUTNAM, R.D.**, *Sólo en la bolera : colapso y resurgimiento de la comunidad norteamericana*, Barcelona, Galaxia Gutenberg, Círculo de Lectores, 2002.
- PYL, G.**, “La reforma dels cossos de policia a Bèlgica”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm 6-7, 2000, pàgs. 127-167.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121525/176628> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- QUERALT, J.**, “Criminalitat i antomàfia. Una paradoxa *made in Italy* per a la Unió Europea”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 26, 2013, pàgs. 27-44.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/270436/358028> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- REALES, F.**, “Prevenció de delictes a menors a internet : l'experiment d'Ostrava basat en facebook”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 26, 2013, pàgs. 11-25.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/264178/351816> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- RECASENS, A.**, *La seguridad y sus políticas*, Editorial Atelier, 2007.
- "Conferència sobre les polítiques públiques de seguretat especialment adreçades al món local", *Cicle de Jornades de reflexió sobre temes relacionats amb la (in) seguretat*, Diputació de Barcelona, Barcelona, 18 de febrer de 2015.

- 📖 REISS, A.J., *The police and the public*, New Haven, Yale University Press, 1971.
- 📖 RENTFROW, P.J., GOSLING, S., POTTER, J., *The Geography of Personality : A Theory of Emergence, Persistence, Expressions of Regional Variation in Personality Traits*, Perspectives on Psychological Science, 2008.
- 📖 REQUENA, A., “Els vigilants municipals. Reflexions jurídiques”, *Apunts de seguretat*, núm. 5, Generalitat de Catalunya, Departament d’Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2009, pàgs. 39-61.
http://interior.gencat.cat/web/conten/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_5.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 RIES, A., TROUT, J., *Positioning, The battle for your mind*, Warner Books - McGraw-Hill Inc., New York, 1981.
- 📖 RIVERO, R., *Instituciones administrativas, desarrollo y control de la corrupción. El caso colombiano*, UIM, 2006.
- 📖 ROBERT, P., “El ciudadano, el delito y el Estado”, *Colección políticas de seguridad*, Editorial Atelier, 2003.
- 📖 ROCÍO, I., TENORIO, F., “Género y riesgo”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 13, 2003, pàgs. 163-169.
<C:\Users\lavs\Downloads\133173-183193-1-PB.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 ROJAS, L., *Secretos de la felicidad. Déjate guiar por tu instinto y disfruta de la vida*, Espasa Libros, 2012.
- 📖 SALES, N., *Història dels Mossos d'Esquadra. La dinastia Veciana i la política catalana el segle XVIII*, Editorial Aedos, Barcelona, 1962.
- 📖 SAMSÓ, J., “Jordi Samsó, primer any al front de la Direcció General de Seguretat Ciutadana”, *Revista Mossos*, núm. 27, 2004.
http://mossos.gencat.cat/web/conten/home/01_els_mossos_desquadra/publicacions/revistes/Docs/nts/rev27.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- Conferència : "Algunes reflexions sobre la seguretat a Catalunya, Girona, 2003.
- 📖 SÀNCHEZ, E., *Feminitzar el poder. Apoderament femení i estructures organitzatives*, Fundació Josep Irla, octubre 2010.
- 📖 SÀNCHEZ, M., "La coordinación administrativa como concepto jurídico", *Revista Documentación Administrativa*, núms. 230-231, 1992, pàgs. 11-30.
[http://revistasonline.inap.es/index.php?journal=DA&page=article&op=view&path\[\]=5284&path\[\]=5338](http://revistasonline.inap.es/index.php?journal=DA&page=article&op=view&path[]=5284&path[]=5338) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 SÀNCHEZ, P., “Tercera y cuarta edad en España desde la perspectiva de los hogares”, *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 73, 1996, pàgs. 57-79.
http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_073_06.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- SANTOS, I.**, “Envejecimiento demográfico : diferencias por género”, *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 73, 1996, pàgs. 177-190.
http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_073_11.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- SAVONA, E.U.**, “Oltre il diritto penale. Note in materia di lotta alla corruzione”, *Politica del diritto*, núm. 4, 1995.
- SHERMAN, L.W.**, “Policia i prevenció de la delinqüència”, *Apunts de seguretat*, núm. 8, Generalitat de Catalunya, Departament d’Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàgs. 87-144.
http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_8.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- SERLAVOJ, R.**, pròleg a l’edició espanyola de l’obra de GOLEMAN, D., BOYATZIS, R., MCKEE, A., *El líder resonante crea más*, Liberdúplex, S.L.U., Debolsillo Clave, 2010, pàgs. 11-15.
- SERRA, A.**, *La gestió per a resultats en les organitzacions públiques. Barcelona. Els escenaris de la gestió pública del segle XXI*, Escola d’Administració Pública de Catalunya, 2007.
- SHEARING, C., STENNING, P.**, "From the Panopticon to Disney World : the Development of Discipline", *Situational Crime Preventions Successful Case Studies*, editat per Ronald V. Clarke, Criminal Justice Press, New York, 1997, pàgs. 300-304.
- SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA.**, *Informe de l’Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura*, desembre 2013.
http://www.sindic.cat/site/unitFiles/3581/Informe_Acpt_2013_definitiu.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- SORIANO-MONTAGUT, L.**, “La seguretat en la planificació urbanística i el disseny dels espais públics”, *Apunts de seguretat*, núm. 7, Generalitat de Catalunya, Departament d’Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat, 2010, pàgs. 37-69.
http://interior.gencat.cat/web/contenut/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/apunts_de_seguretat/docs/apunts_7.pdf (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- SORONELLAS, M.**, "La migració de dones estrangeres al medi rural català en el context de la transformació econòmica i social de les comunitats locals", *Arxiu d’Etnografia de Catalunya*, núm. 11, 2011, pàgs. 284-292.
- SOSA, F.**, *Manual de Derecho Local*, Editorial Aranzadi, S.A., 2005.
- STANKO, E.A.**, “Es pot reduir la por de la delinqüència que tenen les dones?”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 20, 2009, pàgs. 47-60.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143078/194803> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- TARRACH, A.**, “Entorn a l’eficiència de l’administració pública local. Algunes consideracions no teòriques”. *Innovació Local, Revista Diputació de Barcelona*, núm. 162, 2010, pàgs. 28-33.

- TIEBOUT, C.**, “A Pure Theory of Local Expenditures”, *Journal of Political Economy*, Volum 64, núm. 5, 1956, pàgs. 416-424.
- TODD, E.**, *La ilusión económica. Ensayo sobre el estancamiento de las sociedades desarrolladas*, Editorial Taurus, 1999.
- TOLLE, A.**, “Les noves formes del crim organitzat. Nous grups de delinqüència organitzada en el context europeu”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 3, 1998, pàgs. 109-124.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121476/178504> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- TOMÀS, M.**, “Gobernabilidad metropolitana, democracia y eficiencia. Una comparación Barcelona-Montreal”, *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 23, 2010, pàgs. 125-148.
<http://recp.es/index.php/recp/article/view/143/90> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- TORRENTE, D.**, *La sociedad policial. Poder, trabajo y cultura en una organización local de policía*, Madrid, CIS y Universidad de Barcelona, 1997.
- TOTTERDELL, P.**, "Catching Moods and Hitting Runs : Mood Linkage and Subjective Performance in Professional Sport Teams", *Journal of Applied Psychology*, 85, 2000, pàgs. 848-859.
- TRAPERO, J.L.**, “Prevenió i investigació del delicte. Crim organitzat i corrupció”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 22, 2010, pàgs. 175-197.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/193739/259662> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- TUGAS, R.**, *Austeritat El món local. Els dilemes de la fusió de petits municipis*. "Vuit comarques sumen menys habitants que el Camp Nou ple", article al diari Ara, edició del dia 25/06/2013, pàg. 5.
- VAN DE BUNT, H., HUISMAN, K., VAN WINGERDE, K.**, “Professions legítimes i crim organitzat”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 24, 2011, pàgs. 101-115.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/244846/327910> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- VAN DER VIJVER, K., ZOOMER, O.**, "Policia de proximitat en Holanda", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 14, 2004, pàgs. 155-172.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121629/172439> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- VAN KEEKEN, H.**, “De quin color són els diners?. L'experiència dels Països Baixos en la investigació de delictes financers”, *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 3, 1998, pàgs. 43-54.
<http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121469/178492> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- VAN SOOMEREN, PAUL.**, “Prevención de la delincuencia mediante el diseño ambiental i mediante el espacio urbano y arquitectónico”, pàgs. 273 a 306. *Fundación Democracia y Gobierno Local. Serie Claves del Gobierno Local*, 6. Publicado originalmente en *Revista Catalana de Seguridad Pública*, el 9 de diciembre de 2001, pàgs. 11-37.
http://repositorio.gobiernolocal.es/xmlui/bitstream/handle/10873/859/claves06_13_van.pdf?sequence=1 (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- 📖 **VILLAGÓMEZ, A.J.**, *Las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad : del orden público a la seguridad ciudadana. La caracterización jurídica de la policía de seguridad en el sistema constitucional*, Edición Ara Solis Produccions Culturais, S.L. (A Coruña), Xunta de Galicia, Consellería de Xustiza, Interior e Relacións Laborais, 1997.
- 📖 **WALLER, I.**, *Digesto de prevenció del delito II. Anàlisi comparatiu de polítiques exitoses en matèria de seguretat*, Centre Internacional per la Prevenció del Delicte, Montreal (Quebec), Canadà, 2000.
- 📖 **WILSON, J.Q.**, *Varieties of Police Behavior. The management of law and order in eight communities*, Sixth Printing, Harvard College, 1968.
- 📖 **YÁRNOZ, C.S.**, “Manuel Ballbé publica su trabajo sobre la implicación militar española en el mantenimiento del orden público”, *article al diari El País*, 19 de febrero de 1984.
http://elpais.com/diario/1984/02/19/cultura/445993204_850215.html (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).
- 📖 **WEB POLICIAL.**, “Avantprojecte de Llei del Sistema de Policia per a Catalunya”, esborrany novembre de 2008, versió 5.0.
<http://webpolicia.info/portal/images/stories/documents/lspv05nov2008.pdf> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Annex 1

Testimoni de la Sra. Najat Bensar : dona i musulmana Una experiència personal d'integració

El dia 2 de març de 2015 és va mantenir una entrevista amb la Sra. NAJAT BENSAR, de 45 anys, nascuda al Marroc, Llicenciada en Filologia Anglesa i de confessió musulmana. L'objectiu del seu testimoni ha estat copsar quina visió té, atenent a les vivències i formació, sobre les dones en les organitzacions policials i les dones com actores determinats d'èxit en la prevenció i gestió de la seguretat i la convivència ciutadana. Al respecte, el seu relat ha estat el següent :

"Per aconseguir la igualtat, moltes dones han obert camins molt complicats lluitant contra la discriminació sociolaboral. Els dos reptes més importants en la vida de la dona actual són: la conciliació de la vida laboral i familiar i la desigualtat salarial.

La incorporació de la dona al món laboral ha estat, en general, molt difícil i amb molts obstacles. Si parlem de la seva incorporació en l'àmbit policial, el procés ha estat encara més complicat i ple de prejudicis.

La funció de la policia consisteix en : garantir la seguretat i fer front als delictes que amenacen la tranquil·litat i el benestar de/lal ciutadà/ana en l'àmbit local, regional i estatal. Les primeres incorporacions de la dona a la policia local han estat fonamentalment de caràcter social i en funció del gènere, però la veritable tasca que exercia ha demostrat, el seu esforç i el seu treball diari en un sector generalment masculí, que sempre ha rebutjat la seva presència.

En aquest escrit no vull parlar ni comentar la diferència existent entre l'home i la dona a l'hora d'exercir la seva tasca com a policia, sinó que m'agradaria parlar de la perspectiva social i humana del treball en si, a més de la necessitat de promoure, capacitar i implicar a la dona musulmana en aquesta professió.

Les habilitats de la dona, la seva capacitat de treballar en grup, la seva empatia i la seva proximitat, fan que la societat actual reconeixi i valori el seu treball com a policia de manera més objectiva.

Els reptes i problemes amb què s'enfronta avui en dia la societat multicultural són tan evidents que urgeix la necessitat d'incorporar persones de diferents ètnies en el cos de policia, especialment la local.

Des del meu punt de vista com a dona musulmana, resident a Catalunya des de fa més de 20 anys i mare de dos adolescents, penso que, per gestionar millor la integració del col·lectiu musulmà a la societat d'acollida, les institucions públiques tenen l'obligació d'eliminar la discriminació racial i promoure la igualtat entre tots els ciutadans.

La policia, com la resta d'institucions públiques, ha d'aconseguir una representació ètnica capaç de resoldre qualsevol conflicte relacionat amb tots els col·lectius.

En termes generals, la incorporació de la dona (en aquest cas la musulmana), en la policia local, demostrarà la voluntat d'aconseguir una societat totalment tolerant. Una societat que, tendeix a millorar el servei prestat amb més comprensió i confiança a l'hora de col·laborar amb la justícia i aconseguir millors resultats desitjats.

És molt important que la dona musulmana s'incorpori de manera significativa com a agent de proximitat patrullant pels carrers o prestant un servei de cara al públic en general.

La millor manera d'apropar i animar al col·lectiu estranger a formar part del cos de policia local és, a través de campanyes publicitàries, anuncis i cartells. També per mitjà de reunions en centres educatius, en centres cívics i amb entitats que treballen amb el col·lectiu estranger per projectar una imatge positiva de la policia i atraure noves incorporacions.

Els avantatges que pot aportar la incorporació de la dona musulmana a la policia local són infinits, com la impulsió de canvis culturals i socials en la manera de tractar amb ciutadans en general i amb la població estrangera especialment. També ofereixen la possibilitat de prestar un servei rellevant i apropiat, amb la major compressió i sensibilitat.

Les operacions policials que siguin de detenció, interrogació, acompanyament o protecció, tenen més efectivitat si hi participen professionals que entenen l'idioma, la cultura, la religió i les tradicions de les persones ateses.

Els agents o les agents que provenen del mateix país que la persona detinguda, interrogada o rebuda, transmeten major confiança i faciliten la col·laboració a l'hora d'obtenir informacions relacionades amb qualsevol investigació policial.

El fet de tenir més habilitats i coneixements de la seva pròpia cultura, fa que el procés policial sigui més àgil. Per això, en el moment de comptar amb una policia d'origen ètnic, cal tenir en compte molts factors com: l'edat, el gènere, la sexualitat, el nivell educatiu ...

La dona musulmana ha de ser "una característica visible del paisatge policial" per aconseguir un gran canvi en la manera de prestar els serveis policials.

En conclusió, cal no oblidar que la gran tasca que pot desenvolupar la policia musulmana està relacionada amb la violència de gènere i la família en general. La dona policia pot oferir un servei de proximitat a l'hora de tractar amb una dona víctima de maltractament oferint o garantint un assessorament molt fiable als professionals que s'ocupen d'aquests casos. Al mateix temps, pot exercir com a suport social, emocional i idiomàtic a la víctima i la seva família.

Finalment, la gestió de la dona musulmana pot arribar més enllà posant el focus d'atenció sobre altres delictes de violència com les víctimes de les bandes juvenils, les víctimes de l'assetjament escolar, les víctimes del terrorisme en tots els seus aspectes i la mediació entre comunitats de veïns/nes".

Gràcies Najat pel seu testimoni.

Annex 2

Relat de la Sra. Maria Teresa Selva Pipó La població femenina marroquina i el seu procés d'integració a Catalunya : l'experiència de Sant Boi de Llobregat (Barcelona)

La Sra. Maria Teresa Selva, Treballadora de Serveis Socials de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, té una dilatada experiència professional amb grans coneixements sobre immigració, especialment les de les dones de la comunitat magribina. A continuació ens relata l'experiència d'integració de la població femenina marroquina a la ciutat, contextualitzada dins dels processos migratoris que s'han produït.

"Els països europeus hem estat receptors d'importants fluxos migratoris, i durant les dècades del anys 80 i 90 la majoria de persones estrangeres que arribaven a Catalunya, provenien sobretot del nord d'Àfrica, majoritàriament de la regió del Rif (Nador, Berkane...) zones rurals amb baix nivell econòmic i amb taxes elevades d'analfabestime.

Tot procés migratori és complex i divers, amb moltes variacions en funció del país i la zona d'on han emigrat, les diferències culturals entre el país d'origen i el de destí, les situació política, el mateix projecte migratori de les persones que emigren, etc.

La migració de les dones que surten del seu país d'origen per seguir el seu marit en el seu projecte migratori, és un fenomen que es produeix gairebé en el cas de les dones marroquines. En aquests moviments geogràfics les dones s'han trobat totalment dependents dels homes, no decidint elles ni quan, ni on, ni en quines condicions volien emigrar, ja que havien de sortir del seu país d'origen quan els seus marits o pares decidien que havien de fer-ho, per complir amb els terminis legals dels processos de reagrupament , i per tant no són elles les que s'han plantejat el projecte migratori.

Quan arriben aquí es troben en un país estrany, amb un idioma que no coneixen, amb uns patrons culturals i religiosos diferents....quasi bé res és com s'ho havien imaginat o com els hi havien explicat. En principi aquest projecte migratori pretén reproduir el model d'organització familiar existent en la societat d'origen, en el qual la dona tendeix a quedar circumscrita només en l'àmbit domèstic. La seva funció a la societat d'acollida serà la d'atendre als seus fills/es i fer cura de la casa, tenint molt reduïdes les possibilitats d'inserció en el seu entorn més proper. A més d'aquesta situació no podem obviar que aquestes dones estan passant un procés de dol, i han d'elaborar la pèrdua de la família que han deixat enrera, la cultura, la llengua...

Els processos d'integració a la societat d'acollida, per si són complexos, però tot aquest conjunt de factors ocasiona que en el cas de les dones, les dificultats siguin encara més complexes.

A finals de la dècada dels 90 i començaments del 2000, la presència de dones i infants marroquins a Sant Boi va començar a ser molt més notable, ja que els homes marroquins portaven un temps en aquí, ja s'havien establert, disposaven de feina i habitatge i ja podien iniciar aquests processos de reagrupament familiar.

Els primers contactes de les dones magribines a la societat d'acollida quedaran circumscrits a la família i xarxa d'amics de la seva pròpia comunitat... i de mica en mica aniràn prenent contacte amb l'escola, el sistema sanitari, els serveis socials, etc.

Aquesta nova realitat posa de manifest la necessitat de dissenyar unes polítiques comunitàries per tractar aquest fenomen i facilitar la integració de les persones immigrades, entenent la integració com un procés cap a la participació de les minories culturals a la societat d'acollida, des de la igualtat de drets i obligacions i des del reconeixement i respecte de les diferències culturals, religioses..., potenciant estratègies que facilitin la interacció i l'aproximació entre cultures.

Es per això, que en aquest context es dissenya un projecte que preten afavorir que les dones magribines poguessin desenvolupar-se com a dones actives dins del municipi, poder facilitar la seva integració i revaloritzar el seu rol, dins de la seva pròpia cultura i a la societat d'acollida.

Aquestes accions, malgrat anaven adreçades a les dones, han tingut una repercussió dins de les estructures familiars, ja que són elles les facilitadores de la integració dels seus fills/es, i juguen un paper primordial en la seva educació i en la projecció del seu futur a la comunitat d'acollida".

Sobre quines accions s'han dut a terme per afavorir la integració de les persones nou vingudes, Maite ens apunta :

"Des del Pla Municipal Transversal de Nova Ciutadania, conjuntament amb els diferents agents socials que actuen en el territori ens hem plantejat tot un seguit d'accions i programes per tal d'afavorir la integració de les persones nouvingudes i construir una societat multicultural i cohesionada, que s'han vertebrat en diferents objectius estratègics :

- 1. Millorar la informació, orientació i assessorament a les persones d'origen estranger per tal de facilitar la incorporació normalitzada en el seu entorn més immediat.*
- 2. Millorar la formació, capacitació i autonomia de les persones nouvingudes programant accions formatives i donant suport a altres projectes que es desenvolupen en el territori .*
- 3. Fomentar la participació activa de les persones d'origen estranger i de les entitats en què s'han organitzat , tant en els processos participatius com en els esdeveniments culturals i socials que es realitzen nivell local.*

4. Assolir les competències municipals establertes per la Llei d'estrangeria".

Seguidament la Sra. Maite Selva ens descriu les accions desenvolupades a l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat per afavorir la integració del col·lectiu de dones magribines del municipi.

"Des de l'Ajuntament de Sant Boi es volia avançar en un model de gestió local de la diversitat, atenent les particularitats tan dels diferents col·lectius, com la del conjunt de la ciutadania, aprofundint en la concreció de les necessitats i poder fer una previsió de les futures i desenvolupant polítiques que poguessin afavorir la construcció d'una societat intercultural cohesionada.

Les accions que es duen a terme són les següents :

a) Constitució de l'Associació de dones magribines "El farah"

Partint de que són les dones les transmissores dels valors dels seus orígens, i ahora desenvolupen estratègies per ser mediadores entre la societat receptora i les seves famílies, són elles, les que tenen contacte amb els professionals de l'àmbit de la salut, els serveis socials, els professors/es de les escoles, etc.

Inicialment es va contactar amb diferents dones magribines, que estaven vinculades al serveis socials municipals, i es va formar un grup que progressivament es va anar ampliant i consolidant. Un cop desenvolupades tot un seguit d' accions, es va voler donar un pas més, que era poder treballar per l'empoderament de les dones, i que es constituïssin com a associació, ja que això els hi permetria poder tenir més reconeixement, milloraria la seva participació en les xarxes culturals i socials de la ciutat, podrien desenvolupar més activitats i rebre finançament.

La característica d'aquest grup de dones és que, en la seva majoria, el nivell de formació era baix, i no van trobar recolzament en les seves pròpies famílies ni en la comunitat magribina del municipi, ja que mostraven certes reticències en que s'organitzessin com a associació. En aquell moment no hi havia experiències similars a nivell comarcal ni el barcelonès.

Malgrat les dificultats en les que es van trobar, en el mes de desembre de l'any 2000 es van constituir com associació. Aquesta nova etapa, els hi ha permès poder-se integrar en els espais de participació ciutadana i formar part de les plataformes que hi ha en el municipi, com són el Consell Municipal de les Dones, la Comissió de Nova Ciutadania, la Junta Local de Seguretat, etc. Aquests espais permeten expressar i posar en comú les preocupacions, les necessitats, les demandes... amb altres col·lectius, i poder-les fer arribar a nivell polític i/o a altres instàncies. Aquestes plataformes també tenen com a objectiu programar i organitzar accions conjuntes amb altres entitats i/o col·lectius.

Per altra banda, el fet de tenir entitat jurídica i ser una associació, els hi permet sol·licitar subvencions de diferents administracions, Fundacions, Caixes, etc. i programar activitats amb més autonomia.

Ens els darrers anys aquesta associació té una presència més notable en el teixit associatiu de la ciutat i ha estat un referent per al col·lectiu de dones magribines més enllà del municipi de Sant Boi. Progressivament arriben més peticions de col·laboracions i participació en diferents jornades, actes, xerrades..., d'altres indrets, entitats i organismes.

b) Accions formatives per facilitar la integració de les dones a la comunitat d'acollida

Es dissenya un programa global de formació que parteix del reconeixement de les dones com a paper clau en el procés d'assentament i integració no només d'elles mateixes, sinó de les seves pròpies famílies ja que permet la comprensió i el sentit de pertinença a la societat d'acollida, la voluntat de participació, i la importància de la integració.

b.1) Cursos per adquirir competències lingüístiques :

En aquest programa es plantegen cursos per l'aprenentatge de català i castellà, i que les dones puguin adquirir unes competències lingüístiques mínimes i facilitar el procés d'adaptació i acomodació a la nostra comunitat, afavorint la seva autonomia funcional, però també es dissenyen altres accions de capacitació, coneixement de l'entorn i millora de l'autonomia personal, ja que entenem que la llengua obre moltes portes, ja que és el vehicle per la convivència, però no es pot afirmar que l'èxit de la inclusió d'una persona depengui exclusivament del coneixement de l'idioma.

En les classes d'aprenentatge dels idiomes es dissenyava un material que tingués a veure en les seves necessitats més immediates tractant temes que fossin del seu interès (salut, educació, planificació familiar, etc...).

En aquests cursos es contemplen els diferents nivells de formació de les dones, ja que moltes d'elles no han tingut l'oportunitat de formar-se en el seu país d'origen, i altres arriben amb estudis universitaris, però no tenen coneixement del català i castellà.

b.2) Tallers culturals i formatius :

Aquestes classes de castellà i català es complementaven amb tallers i activitats que proporcionen eines perquè faciliti el coneixement de l'entorn i l'autonomia personal i afavoreixi el procés d'integració. Es programen xerrades, reunions en diferents àmbits, visites a diferents centres d'interès de la ciutat, etc., però també s'intenta potenciar que les dones que han assolit un nivell mínim de coneixement dels idiomes puguin participar en altres activitats, xerrades i tallers adreçats a la població en general

b.2.1) Xerrades taller per treballar la importància de l'educació a l'escola :

Aquestes xerrades sorgeixen de la necessitat d'abordar des del nucli familiar diferents problemàtiques amb fills i filles de famílies d'origen estranger, com són l'absentisme i el fracàs escolar.

La seva finalitat és conscienciar a les mares de la importància que s'impliquin en l'educació dels seus fills i filles, i en la participació a les escoles. S'intenta enfatitzar la necessitat de compartir temps tan d'estudi com d'oci amb els infants i fomentar el diàleg i la comunicació familiar.

S'intenta que les mares coneguin el funcionament de les AMPES, i que puguin fer una reflexió sobre tot el que poden aportar, de manera que s'animin a participar i col·laborar tan amb les AMPES, com a les activitats que fan les escoles.

b.2.2) Tallers de mediació per a la resolució de conflictes :

Aquests tallers es basen en donar eines per a la resolució de conflictes. En un grup integrat per diferents cultures, nivells de formació i amb persones de diferents nacionalitats, es generen situacions de conflicte. La finalitat és minimitzar els prejudicis i facilitar l'apropament que comporta el coneixement mutu i l'enriquiment cultural.

b.2.3) Tallers d'orientació laboral :

Aquests tallers sorgeixen de la necessitat d'orientar a les dones en l'entorn econòmic i legal del país d'acollida, contextualitzant l'activitat en l'actual crisi econòmica. S'intenta conscienciar a les participants de les seves capacitats i competències, i de la necessitat de formació per poder tenir més possibilitats alhora d'accedir al mercat laboral.

Cal tenir en compte que les dones que arriben a través de processos de reagrupament familiar, aquesta feina amb elles és fonamental, per tal d'evitar situacions de dependència que limitin les seves possibilitats d'inserció i promoció laboral i alhora promoure la seva realització com a persones lliures, amb capacitat de decisió i elecció.

c) Accions de dinamització comunitària

L'objectiu principal era que les dones magribines es poguessin donar a conèixer en les xarxes culturals i socials de la ciutat alhora que es programaven activitats de conscienciació sobre la importància i enriquiment de la diversitat cultural, fomentant el respecte, la tolerància i una convivència harmoniosa entre tots i totes.

Per aconseguir aquest objectiu es van programar diferents accions, des de la participació de les dones en una fira municipal de gran interès cultural, econòmic, empresarial, etc., com jornades d'intercanvi, dinars interculturals, participació en les entitats del barri, associacions de veïns/nes, etc.

És fonamental el coneixement mutu, la relació amb altres i estar i ser visibles en espais normalitzats on puguin arribar a tots els sectors de la població. El valor afegit és que es promou la interacció entre cultures i ajuda a trencar estereotips sobre aquest col·lectiu i en concret sobre les dones. El moment actual que estem visquem dificulta aquest procés, doncs cada cop sorgeixen més prejudicis i rumors al voltant de les persones immigrades.

d) Tallers d'intercanvi cultural a les escoles

Una de les principals preocupacions d'aquest col·lectiu era poder donar a conèixer la seva cultura i poder afavorir el coneixement mutu, basant-se en el respecte i la tolerància, i poder construir entre tots i totes una societat plural i cohesionada.

S'organitzen uns tallers amb les escoles de primària, conjuntament amb el professorat, i dins de l' horari lectiu, de manera que es treballa sobre el coneixement de les diferents minories culturals que conviuen a la ciutat i en moltes ocasions ho acaben incorporant en el disseny curricular del centre.

Amb aquests tallers es preten fomentar el coneixement per part dels nens i nenes, de quina és la situació de les persones immigrants que arriben al país d'acollida, s' identifiquen les diferències culturals, gastronòmiques, religioses... i es constata que ens s'assemblen molt més del que ens imaginem.

L'interès del col·lectiu de dones magribines que organitza aquesta activitat es fonamenta en que els nens i nenes seran la societat del futur i ressalta la importància de la diversitat cultural, com un aspecte enriquidor per la persona i la societat. Aquests tallers tenen incidència en edats en que es comença a definir la personalitat i es pren consciència de les circumstàncies es les que pot emigrar una persona, s'intenta fer que els nens i nenes esbrinin si en les seves famílies han hagut persones emigrants, i es planteja que en un futur ells i elles també ho poden ser, sent així més conscients de l'entorn i les persones que els envolta.

Es desenvolupen varies activitats en la realització d'aquests tallers :

Taller "La Fátima arriba a Sant Boi".

La pròpia associació de dones magribines, va editar un conte "La Fátima arriba a Sant Boi" que es basa en la seva pròpia història personal i familiar. Explica les vivències d'una nena que emigra amb la seva família a Sant Boi. La finalitat del taller és trencar estereotips i prejudicis i fer una petita reflexió sobre els motius per les que una família emigra i les experiències que tenen en el país d'acollida, aprofitant l'empatia dels i les alumnes de la classe amb la protagonista del conte.

Tallers culturals i gastronòmics.

Aquests tallers es desenvolupen dins del marc escolar, però també es realitzen en altres espais i entitats (jornades d'intercanvi cultural, tallers en els mercats municipals, en diferents associacions i entitats...).

Es treballen aspectes relacionats gastronomia magribina, complimentant aspectes de nutrició i dietètica de les diferents cuines del món, i es desenvolupen altres tallers culturals, de dansa, literatura...

Un dels objectius assolits gràcies a la realització d'aquest taller, és el de l'aproximació de les dones al mercat laboral, ja que les dones participants han

hagut d'obtenir el carnet de manipuladores d'aliments, i han participat en cursos d'inserció socio-laborals.

Per altra banda, la realització d'aquest taller ha generat demandes per realització de servei de cattering per a diferents entitats i organitzacions tan públiques com privades.

e) Servei d'acollida

Des de l'Associació de dones s'ha creat un servei d'acollida com a punt de referència per a totes aquelles dones novingudes que arriben al municipi. Aquest espai ofereix informació sobre serveis i recursos als que poden accedir, així com la seva utilització. Permet que les dones expressin les seves necessitats i problemàtiques i donar-lis el suport i la informació adequada per poder-ho resoldre o derivar-les als serveis pertinents.

Des d'aquest espai s'ofereix suport i ajuda mútua a les dones novingudes que ho necessiten.

Tot aquest conjunt d'accions protagonitzades per les dones novingudes, i organitzades tan des de l'administració municipal com des de la pròpia associació, ha facilitat els processos d'integració de les persones que arriben de diferents indrets, però especialment de les provinents del Marroc.

Tal i com s'ha comentat és destacable el factor de gènere com a punt positiu, i es valora la unió i la força de les dones davant de la integració i la cohesió social. Les dones de diferents cultures i indrets saben trobar punts en comú, són capaces de parlar i exposar els seus sentiments, les seves preocupacions i necessitats, com a dones, com a mares i filles, i se n'adonen que hi ha una gran semblança entre totes elles, independentment del lloc on hagin nascut. Aquesta interrelació permet trencar estereotips i demuntar falsos rumors sobre el col·lectiu de persones immigrants, especialment les dels països àrabs.

Les dones per tant són les protagonistes dels processos migratoris, i són agents actius en l'acomodació pròpia i les de les seves famílies en la societat d'acollida.

S'ha de seguir avançant en la defensa dels drets i la promoció i empoderament de les dones, ja que davant del context polític i social actual, la participació de les dones en les xarxes culturals i socials de les ciutats és més necessària que mai.

S'ha de tenir en compte que la integració no és un assumpte només de les persones immigrades, sino de la societat en general. La ciutadania acostuma a veure les polítiques d'integració com un tema que no els hi afecta directament”.

Gràcies Maite pel teu relat.

Annex 3

Relat personal : estada en diversos indrets policials d'Alemanya : Oranienburg, Branderburg, Berlín i Postdam

En el context formatiu d'especialització del Curs d'Intendents/tes de la Policia de Catalunya, entre els dies quinze i vint de març de l'any 2009 vaig formar part de la delegació catalana que va visitar diverses seus dels departaments policials alemanys. Els nou intendents/tes ens vam allotjar en el campus de l'Escola Universitària de la Policia d'Oranienburg (FHPOL), on es van realitzar diverses conferències i accions formatives. També es va visitar el camp de tir, el camp de concentració de Sachsenhausen i la policia fluvial (Port de Niederfinow).

A la ciutat de Branderburg es va visitar el Departament de la Policia Criminal i les unitats d'investigació i de policia científica. A Berlín l'estada es va centrar en la Comissaria de la Zona Nord, ubicada a l'antic aeroport de Tempelhoff, on es van visitar les dependències i la Sala de Comandament i es va mantenir una reunió amb el General Cap de Zona. Posteriorment, a l'ambaixada espanyola, vàrem ser recepcionats per l'Ambaxador. A Postdam la visita es va realitzar a la Prefectura del Land de Branderburg, on vàrem presenciar l'exhibició d'un vehicle policial interactiu.

L'estada va ser tot un èxit, des del punt de l'aprenentatge del sistema policia alemany i d'intercanvi d'experiències en comparació al nostre model. Les relacions professionals i personals que es van establir encara perduren a dia d'avui.

Annex 4

Entrevista al Sr. BRUNO FERRE Agent de la Policia Judicial francesa

Entre els dies 2 i 9 de desembre de l'any 2013 vaig tenir l'oportunitat d'entrevistar-me personalment amb l'oficial de la policia judicial Sr. BRUNO FERRE i visitar dues dependències policials de la localitat de Marseille (França). Ha estat una experiència molt enriquidora, tant per les vivències cometades així com per la possibilitat de preguntar i aprendre sobre el funcionament i l'organització policial francesa. Aquest agent, amb una dilatada experiència de més de vint-i-tres anys, ha prestat serveis a París com a policia genèric (patruller) i com a funcionari del Grup d'Intervenció en matèria d'Ordre Públic. Posteriorment va ser designat a la ciutat de Marseille a la Brigada Financera i actualment presta servei com a policia judicial en la Direction Centrale de la Police aux Frontières.

La visita es va centrar en le directeur zonal de la police aux frontières Sud-Est¹. Està composta per la Brigada Mòbil d'Investigació i Localització, la Inspecció de Ports i Aeroports i els serveis de filiació de la immigració il·legal així com la presentació, repatriament i control d'identitat. L'àmbit d'actuació afecta a les regions de Languedoc-Roussillon i Provence-Alpes-Côte d'Azur. L'altra dependència policial visitada ha estat l'Hôtel de Police de Marseille², on està ubicada la Direcció Regional de Policia Judicial i des d'on es coordinen les setze comissaries de districte de la ciutat. Els serveis es presten des de la Brigada Criminal, la Brigada de robatoris amb violència, la Central de Comandament, la Brigada Financera, la Brigada d'Informació i la Brigada Antiterrorista. També depenen d'aquesta Direcció la Companyia Republicana de Seguretat (CRS) adscrita a aquesta demarcació regional. El model policial espanyol té una profunda inspiració en el model policial francès. El Dr. MANUEL BALLBÉ fa una referència a la Policie Nationale, descrivint-la com un Cos policial : “De estructura, organización y dependencia absolutamente civil. Dentro de él estan las famosas CRS (Compañías Republicanas de Seguridad) que son las que intervienen en las alteraciones de orden público”³.

El Sistema de Policia per a Catalunya ha superat amb escreix molts dels aspectes que ens planteja el sistema francès. El paper de les policies locals al nostre País és vital, pel percentatge d'efectius en referència a la totalitat d'agents de policia de Catalunya, pel nivell competencial que han assolit i pel nombre i tipologia de serveis que presten a la comunitat. El paper dels

1. Le directeur zonal de la police aux frontières a Marseille està ubicada al 18 Boulevard des Peintures.

2. L'Hôtel de Police de Marseille està ubicat al 2 Rue Antoine Becker.

3. BALLBÉ, M., *Orden Público y Militarismo en la España Constitucional (1812-1983)*, Alianza Editorial, 1984, pàg. 476, nota 25.

alcaldes i alcaldesses s'ha d'incrementar en matèria de seguretat pública perquè la seguretat té un component de proximitat irrenunciable.

Annex 5

Relat personal

Visita a diversos serveis policials nord-americans (Canadà i Estats Units d'Amèrica)

Ha estat molt enriquidora l'estància i visita a diferents serveis de seguretat policials a nord-amèrica durant els mesos de juny i juliol de l'any 2013, en concret a Canadà i als Estats Units. Només accedir al control de passaports de l'Aeroport Internacional Pierre-Elliott-Trudeau (Mont-real, Canadà) vaig ser atès per una agent de policia uniformada d'acord amb les creences musulmanes, fet que va denotar un clar missatge sobre l'organització policial a la qual pertanyia : dona, d'ètnia musulmana i plenament integrada en un cos de policia que respecte la multiculturalitat i que vol ser un reflex de la societat a la qual vol servir.

He tingut l'oportunitat de veure el treball policial que es realitza a les ciutats de Mont-real i a Ottawa (Canadà), mantenint una entrevista amb l'oficial Mr. Antony, amb funcions de la vigilància i seguretat perimetral del parlament canadenc a Ottawa, el qual m'ha explicat la seva tasca i els objectius de seguretat. Precisament aquest servei de protecció de l'edifici del Parlament Canadenc va ser objecte d'un atact terrorista on va perdre la vida un soldat⁴.

A la ciutat de Niagara Falls (USA) em vaig entrevistar amb Mr. Roger, Ajudant del Sheriff del Niagara County⁵. Els sistemes de comunicació i informació, els controls d'immigració que es realitzen a la zona (especialment en les zones de pas a peu, en vehicle i en tren), així com la gestió de les bases de dades d'antecedents policials de persones sospitoses varen ser temes interessantment tractats.

A la ciutat d'Albany, capital de l'estat de New York, vaig tenir l'oportunitat d'observar una intervenció policial nocturna en una benzinera a prop de l'hotel on m'allotjava. Arran d'un problema en el cobrament d'uns productes, els agents de policia varen practicar la detenció de dues persones sospitoses.

A la ciutat de Boston, va ser molt interessant analitzar els dispositius de protecció policial en els esdeveniments públics, en concret dos festivals musicals a la via pública. El recent atemptat terrorista era present en les mesures policials de seguretat a la ciutat.

I per finalitzar, la ciutat de New York i seu Departament de Policia Metropolità⁶. Per sort, va coincidir un dels dies d'estada amb la Festa Nacional

4. Vid. a : **BRITISH BROADCASTING CORPORATION (BBC)**., *Canadà en alerta tras ataque al parlamento en Ottawa, 22 d'octubre de 2014.*

http://www.bbc.co.uk/mundo/ultimas_noticias/2014/10/141022_ulnot_canada_parlamento_tiros_nc (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

5. Vid. a : **NIAGARA COUNTY NEW YORK**., <http://www.niagaracounty.com/> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

6. Vid. a : **NEW YORK POLICE DEPARTMENT**. <http://www.nyc.gov/html/nypd/html/home/home.shtml> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

del 4 de juliol i, consegüentment, vaig poder observar tots els dispositius policials que van permetre garantir la seguretat de les nombroses activitats que es van realitzar. Cal recordar que New York era on inicialment estava previst l'atemptat terrorista que es va realitzar finalment a la ciutat de Boston. Destacar la gran quantitat de servidors públics uniformats en matèria de seguretat en el territori, amb la finalitat de prevenir i reaccionar davant fets delictius i, alhora, millorar la percepció d'inseguretat que té la ciutadania. Emfatitzar els serveis que presta la divisió de trànsit del Departament, en concret a Manhattan : senyalitzacions provisionals, desviaments i regulacions de trànsit, mesures extraordinàries de seguretat, etc... tot en una ciutat fundada a l'any 1625 que té més de vuit milions d'habitants i que viuen dins de 1.214,4 km quadrats (una densitat de 10.316 habitants per quilòmetre quadrat!!!). L'obligada visita a la zona zero va ser impactant : veure en primera persona la magnitud dels atemptats serà inoblidable. Les vigilàncies estàtiques policials en les zones de gran concentració de persones, les unitats a cavall a Central Park i l'emblemàtica comissaria de Brooklyn han contribuït a veure en primera persona com es viu en una de les metròpolis més importants del món.

Annex 6

Estudi cas⁷ : prevenció i tractament de la delinqüència en una plaça de la localitat de Sant Boi de Llobregat (Barcelona)

La localitat de Sant Boi de Llobregat està ubicada a la comarca del Baix Llobregat i té una població de 83.107 habitants⁸. El problema que s'ha plantejat està situat a la Plaça de la Generalitat, dins del Barri de Marianao, on s'han produït alguns fets delictius i s'han posat de manifest diverses sensibilitats i punts de vista sobre l'ús de l'espai públic que han implicat una problemàtica de convivència i d'inseguretat ciutadana. Es constata un fort nivell d'exigència i de pressió cap a l'administració municipal per tal que adopti unes ràpides mesures que solucionin les inquietuds del veïnat.

A nivell de recursos, el municipi de quasi tres-centes entitats i associacions, amb equipaments de districte (casal de barri, instal·lacions culturals i esportives). L'ajuntament es defineix en quatre grans àmbits de servei : Governança i Ciutadania (Alcaldia, Promoció de la Ciutat, Participació Ciutadana, Comunicació i Seguretat Ciutadana); Serveis Generals; Territori i Ciutadania (Brigada Municipal d'Obres, Urbanisme i Obres, Medi Ambient i Entorn Natural) i Benestar i Ciutadania (Serveis Socials, Educació, Cultura, Esports, Programes Transversals).

Descripció del problema

La Plaça de la Generalitat és un conegut indret d'esbarjo per a la ciutadania. Ubicada a la zona central del Barri de Marianao, és un lloc ideal per passejar, portar als fills i filles a zones de jocs, ... és un espai públic on la ciutadania poden relacionar-se i gaudir-ne. S'han rebut queixes a l'Administració Local per part de la ciutadania :

El veïnat i comerciants diuen que :

- Hi ha tràfic de substàncies estupefaents (especialment cànnabis).
- Hi ha persones d'ètnia marroquina les quals (segons el veïnat) són les que fan el tràfic de drogues.
- Es consumeixen drogues (cànnabis i alcohol).
- S'han produït baralles entre el grup de joves i adults.
- S'han produït altres fets delictius, com robatoris amb intimidació i furts.
- Són reiteratius els incidents entre el grup de joves/adults que romanen a la plaça i a la resta d'usuaris de l'espai públic (peres i mares amb els seus fills que juguen a les zones infantils; persones de la tercera edat que practiquen la petanca; altres persones que seuen als bancs, ...).

7. Realitzat pel doctorand del present Tesi Doctoral.

8. Vid. a : **GENERALITAT DE CATALUNYA.**, *Anuari estadístic de Catalunya*, Institut d'Estadística de Catalunya, 2014. <http://www.idescat.cat/emex/?id=082009> (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

- El veïnat manifesta tenir por d'anar a la plaça. S'han adreçat escrits a l'ajuntament en aquests termes.
- Es concentren joves/adults que causen molèsties (especialment tarda - nit)
  - ✓ Sorolls per crits i xivarri i per la circulació de ciclomotors.
  - ✓ Deteriorament del mobiliari urbà : bancs per seure, arbrat, jocs infantils, font pública, enllumenat públic, pintades i grafits.
  - ✓ Embrutiment : pipes al terra, bosses, llaunes, papers, defecacions i miccions d'animals de companyia...
  - ✓ Tinència d'animals potencialment perillosos sense morrió.

Els joves/adults que romanen veïnat i comerciants diuen que :

- Tenen dret a estar a la plaça com a qualsevol altre ciutadà/ana.
- No tenen altres espais on reunir-se.
- La policia els identifica i escorcolla sense motiu.
- El veïnat els increpa i els provoca.

Valoració de l'estat

Les mesures adoptades són de caire unidireccional, reactives i focalitzades bàsicament en accions policials. Els resultats són millorables ja que encara que la percepció ciutadana sobre la inseguretat ha millorat de forma lleu (temporalment per la presència policial), la problemàtica de convivència continua existint i, per tant, també els nivells d'inseguretat. La millor estratègia és la prevenció i la implicació de tots els actors que hi participen. El conflicte social és quelcom inherent a la nostra societat i s'ha d'entendre com una forma de convivència.

Accions preventives

Atenent al context local i urbà de la problemàtica plantejada, cal afrontar-la d'una manera conjunta i integral per cercar vies de solució òptimes per a la comunitat. Per aquests motius es fa necessària la implicació de la comunitat més enllà de l'aplicació de la normativa com a activitat prioritària. Aquestes actuacions en el Barri per tal que siguin efectives necessitaran de la participació de la ciutadania i de la intervenció de les institucions. El municipi és la institució que està més a prop dels problemes i, per tant, en la millor posició per a participar activament en llurs resolucions. És clau la seva participació tant a nivell de prevenció primària i de les formes no penals de justícia com en les accions posteriors a la intervenció de la justícia penal.

D'una banda tenim a l'Ajuntament del municipi com una peça fonamental en la seguretat ciutadana i, per altra, a una ciutadania la qual, mitjançant la participació ciutadana, ha de definir quin servei vol i amb quines característiques. Es fa necessària la creació d'un Consell Municipal de Seguretat o tractar la problemàtica en la Junta Local de Seguretat

Participativa⁹, on l'Ajuntament, altres institucions i organitzacions i la comunitat puguin definir i valorar els grans trets de la política general de la seguretat i verificar-ne l'aplicació. Algunes de les característiques podrien ser :

- La seva implementació s'hauria de realitzar en l'àmbit del barri, de manera que el concepte de seguretat sigui el més proper possible al ciutadà/ana.
- S'ha d'exercir amb lideratge els plans i les prioritats per aconseguir els objectius.
- S'ha de tenir una veritable capacitat d'influir en les polítiques públiques i en l'assignació de recursos.
- S'han de compartir els recursos (per exemple la informació) i desenvolupar una visió comuna dels problemes i de les accions.
- S'ha de fomentar el treball associat entre tots els actors implicats.
- S'han d'identificar els problemes i els factors de risc.
- S'ha de ser sensible a les diferències, especialment al gènere, edat i diferències culturals.
- S'han d'equilibrar les accions a curt, mitja i llarg termini.
- S'han d'avaluar les accions dutes a terme.
- S'ha de comunicar l'estratègia i els resultats assolits.

Ateses les problemàtiques analitzades, l'objectiu que caldria assolir fa referència a la millora de la qualitat de vida de la comunitat (en general a tota la comunitat i en concret als actors), i en especial, aconseguir uns nivells de convivència que siguin acceptats per a tothom. Identificades i validades les problemàtiques i els diferents actors, els àmbits de treball per fer front als reptes plantejats des d'una intervenció preventiva integral han de tenir en compte els següents conceptes :

- Primària : fa referència a la primera atenció als nens i joves, a l'escola, per evitar que la persona adopti pautes delictives. Les polítiques haurien de comprendre una àmplia prevenció primària, amb accions a tots els àmbits del benestar social, les quals procurin que els beneficis de desenvolupament arribin a tots els sectors de la població i promoguin la integració, i no l'exclusió, dels sectors pobres i marginals, al considerar que a la problemàtica social l'acompanyen els fenòmens de l'atur, la subocupació, la violència així com la pèrdua i substitució de valors.
- Secundària : treball amb els grups de risc que tenen una major probabilitat de ser delinqüents. No són delinqüents o han fet un delicte menor.
- Terciària : treball amb la població que ha comès actes delictius.

9. Vid. Capítol 3, Apartat 3.3.1.3 de la present Tesi Doctoral, on es descriuen i s'analitzen les juntes locals de seguretat participatives. [Apartat 3.3.1.3](#) (actualitzat enllaç en data 07/05/2015).

Àmbit de treball : realitzar accions sobre els factors de risc en el desenvolupament social

Des del recursos institucionals (Serveis Socials, Nova Ciutadania, Programes Transversals i Educació) amb col·laboració amb altres recursos associatius i privats del municipi, cal donar resposta :

A nivell primari :

- De manera multidisciplinària i mitjançant programes d'integració comunitària cal treballar per incidir en la inclusió dels serveis socials, l'educació, la salut, l'ocupació, l'habitatge, ... S'ha de reduir la pobresa i l'exclusió de les persones immigrades i de les minories ètniques, així com prevenir l'abandonament escolar prematur.
- A les persones desocupades des de programes d'ocupació.
- A les famílies disfuncionals i conductes irresponsables des de la teràpia familiar.
- Als infractors mitjançant programes educatius.

A nivell secundari :

- Als grups de risc mitjançant el treball social.

A nivell terciari :

- Als joves/adults que siguin delinqüents mitjançant mesures de tractament i rehabilitadores (especialment en treballs en benefici de la comunitat).

Àmbit de treball : la prevenció comunitària¹⁰

Inspirada en les teories ecològiques del delictes i en la sociologia urbana, es posa de manifest el paper del context comunitari en la gènesi del delictes. La inseguretat no pot reduir-se només a problemes de criminalitat. Les principals línies de intervenció serien :

- Fomentar l'existència d'un control social informal que facilités i regulés la convivència ciutadana.
- Actuar amb autoritat moral més que amb autoritarisme. fer ús del diàleg, la negociació i la mediació com a eines per a la resolució de conflictes.
- Promoure el desenvolupament comunitari, fent créixer el teixit associatiu del Barri.
- La plaça i, per extensió el Barri i la Ciutat, han de tenir una formalitat urbana.
- Regenerar la zona, com per exemple, realitzant actes culturals i esportius a la plaça.
- Actuacions policials preferents.

---

10. CID, J., LARRAURI, E., *Teorías criminológicas*, Editorial Bosch, 2001.

Àmbit de treball : la prevenció situacional¹¹

Inspirada en la teoria de l'elecció racional de Clarke i Cornish i la teoria de les activitats quotidianes de Felson : cal reduir les oportunitats criminals. Les accions són les següents :

- Millorar la vigilància policial (més proactivitat¹² policial).
- Millorar el manteniment de l'enllumenat públic (més llum i mantinguda-reparació d'averies).
- Millorar el disseny urbà (evitar zones apartades a la plaça que afavoreixin la intimitat, fer un ús dels bancs per seure amb tractament antigrafit, ...).
- Millorar la neteja.
- Reparar immediatament els desperfectes per actes vandàlics.

Àmbit de treball : la prevenció a través de la intervenció en la infància i joventut

Es fonamenta en la psicologia i la criminologia evolutiva així com per les nocions de treball i benestar social.

- Programes i intervencions que serveixin per la socialització efectiva i per garantir una atenció adequada dels nens, joves i les seves famílies.
- Programes relacionats amb la prevenció i tractament del consum de drogues, especialment a l'alcohol i cànnabis.

Àmbit de treball : la prevenció a través de models policials proactius

L'alcalde o alcaldessa és l'autoritat pública en termes de seguretat en el municipi i lidera les polítiques públiques del seu territori. La Junta Local de Seguretat, sota el seu lideratge, vincula els cossos policials i defineix i prioritza les polítiques de seguretat que s'han d'aplicar al seu territori per garantir la convivència veïnal i la llibertat, mitjançant normes, polítiques i operacions per corregir desequilibris i garantir la convivència ciutadana. En aquest context la policia ha de :

- Ha de ser proactiva i encarada a la resolució de problemes, per garantir la seguretat ciutadana. Aquesta proactivitat és la millor eina per intentar resoldre els problemes delinqüencials, de percepció d'inseguretat, de desordre social i de deteriorament dels barris. Algunes característiques d'aquesta policia comunitària podrien ser :

11. Ibídem.

12. Per proactivitat podem entendre : "La concepció segons la qual, un cop analitzades les amenaces potencials en un entorn i els seus eventuals cursos de comportament, es dissenyen accions que modifiquin aquests cursos de comportament, anticipant-se a la dinàmica de l'amenaça per tal de reduir el risc sobre un entorn determinat". Vid. a : **MONTERO, A.**, "La governança de la seguretat : seguretat intel·ligent davant les noves amenaces", *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 16, 2006, pàg. 31. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121647/172161> (actualitzat enllaç en data 10/04/2015).

- ✓ Tenir una presència visible de la policia al carrer (especialment a peu).
  - ✓ La figura del policia de proximitat o de barri s'ha d'integrar en la zona assignada i li cal conèixer als veïns i veïnes, als comerciants, i guanyar-se la seva confiança per cercar una complicitat amb la comunitat. La col·laboració ciutadana és una peça indispensable i fonamental.
  - ✓ Millorar els elements de coordinació, comunicació i distribució en el territori dels dos cossos policials : mossos d'esquadra i policia local.
  - ✓ Fomentar la incorporació de nous agents procedents de la immigració o fills de la mateixa, els quals coneixen millor certes problemàtiques, costums, idioma i poden establir de pont d'integració entre les diferents cultures.
  - ✓ Garantir i comprometre's en un temps de resposta policial breu davant de requeriments d'atenció a les víctimes i de comissió de fets delictius i actes incívics.
- Aquestes mesures policials no són merament tàctiques sinó que implica una filosofia de treball incorporada en les organitzacions policials, amb la voluntat de cercar la naturalesa dels problemes que té la comunitat i quines possibles solucions es poden implementar mitjançant la col·laboració ciutadana i d'altres serveis institucionals.
  - No seria adient dur a terme només accions policials agressives que acabin generant l'hostilitat en la comunitat i l'erosió de la legitimitat que la policia té.

Àmbit de treball : la prevenció a través del sistema de justícia penal

Es parteix de la premissa que el sistema de justícia penal té certa eficàcia a nivell de missatge social o bé al delinqüent identificat i processat mitjançant el treball resocialitzador.

La violència es pot prevenir si es treballa en l'educació en valors, com un aprenentatge que esdevé al llarg de la vida. El fonament, doncs, ha d'estar en la família, en l'escola, en l'associacionisme educatiu i en l'entorn, com a àmbits on s'ha d'educar. Les solucions del tipus "tolerància zero" o de "mà dura" que treballen només amb els vectors sistema penal i més polícies no donarien resultats eficients i eficaços a les necessitats plantejades.

Àmbit de treball : els/les joves

Des de les administracions (en aquest cas la local) s'ha de potenciar la participació de la població jove en la presa de decisions de la ciutat mitjançant canals de comunicació i participació estables, processos participatius reals. Es tracte de no excloure els joves dels afers d'interès generals i permetre opinions, necessitats i expectatives que es puguin materialitzar de la forma

que els propis joves considerin oportuna. També és molt important potenciar l'associacionisme juvenil com a forma de participació i implicació en projectes de ciutat.

Les polítiques de joventut han de vetllar per facilitar l'emancipació dels joves. S'ha d'afavorir l'accés a les noves tecnologies, a la informació, la incorporació al món laboral, garantir l'accés a l'habitatge però sense perdre de vista que també s'ha d'incidir en aquells punts que afavoreixin els aspectes propis dels joves, entenent que l'etapa juvenil és vital i que ha de permetre als joves crear els seus propis itineraris en funció de les seves expectatives i de la seva forma d'entendre la realitat i les relacions amb els altres. L'oci dels joves no només l'hem d'entendre com un conjunt d'activitats per al temps lliure sinó que cal dotar d'espais i serveis on els joves puguin desenvolupar diferents aspectes creatius, amb accions plurals dissenyades per a ells i amb ells.

Annex 7

Estudi de cas¹³ : quines són les tendències de consum de tabac, alcohol, inhalables, cànnabis, drogues de disseny i cocaïna del alumnes d'ESO en la ciutat de Sant Boi de Llobregat (Barcelona)

Es proposa un estudi quantitatiu i deductiu que permeti conèixer millor quina és la realitat del consum de drogues en els joves i adolescents del municipi de Sant Boi de Llobregat. El consum de drogues en general i de una forma molt especial en els joves i adolescents és un fenomen susceptible d'intervencions preventives que permetin mitigar una problemàtica que té un gran abast personal i social.

A nivell internacional i des de la Conferència sobre l'Abús de Drogues i Tràfic Il·lícit celebrada a l'any 1987, l'ONU es va començar a plantejar la prevenció i la reducció de la demanda com a eixos de treball a nivell europeu mitjançant la creació de l'Observatori Europeu de la Droga i Toxicomanies l'any 1993 i amb l'aprovació de l'Estratègia de la Unió Europea sobre Drogues (2000-2004) per part del Consell Europeu. A nivell de l'estat espanyol, l'Estratègia Nacional sobre Drogas concreta diversos eixos de treball preventiu en els àmbits escolar, familiar, laboral, comunitari, de comunicació social i de reducció de danys derivats del consum. La regulació de la promoció, la venda i la dispensació de drogues legals (alcohol i tabac) prioritza la defensa del dret a la salut dels/les menors prohibint absolutament que se'ls faciliti l'accés a aquestes substàncies.

L'objecte de l'estudi és :

- Saber quines són les actituds i comportaments actuals dels joves respecte al consum de tabac, alcohol, inhalables, cànnabis, drogues de disseny i cocaïna.
- Detectar possibles relacions entre aquests comportaments i les variables del seu entorn : la família, els amics/gues, l'escola, el lleure i la zona de residència.
- Detectar possibles grups de risc susceptibles de ser inclosos en algun programa d'intervenció.
- Detectar altres variables que puguin incidir en el consum de drogues.

Hipòtesi de treball : què cal verificar

- Els alumnes que tenen més disponibilitat de diners consumeixen més drogues.

---

13. Realitzat pel doctorand del la present Tesi Doctoral.

- En les famílies d'alumnes que es consumeixen més tabac o alcohol, els seus fills en consumeixen més.
- Els alumnes que consumeixen més drogues tenen menys rendiment escolar subjectiu¹⁴.
- Els alumnes que tenen una relació més dolenta amb els seus pares consumeixen més drogues.
- Els alumnes que tenen més edat consumeixen més drogues.
- Els alumnes tenen més accés a les drogues legals (tabac i alcohol) que a les il·legals (inhalables, cànnabis, drogues de disseny i cocaïna).
- El risc associat pels alumnes al consum esporàdic de cànnabis i de drogues de disseny és baix.
- Existeix una forta pressió en el propi grup d'iguals vers un patró de consum que associa el lleure al consum de drogues.
- La ràdio/televisió i els pares i mares són els canals més importants en referència a la informació sobre drogues per els joves adolescents.
- Quant més edat té el jove adolescent, més informació sobre les drogues reben de les amistats.

Identificació de variables i operacionalització

Variables dependents :

- Consum de drogues (tabac, alcohol, inhalables, cànnabis, drogues de disseny i cocaïna). Una especial atenció el consum de tabac i alcohol, com a drogues legals a la nostra societat.

Variables independents :

- Edat : entre 13 i 16 anys o més (possibilitat d'alumnes que han repetit algun curs).
- Gènere : noi o noia.
- Entorn familiar : situació de convivència (si el/la jove adolescent no viu amb el pare ni amb la mare, només amb la mare, només amb el pare o viu amb el pare i la mare); relació amb els pares i mares (definir si la relació del/la jove és molt bona, bona, dolenta, molt dolenta o no viu amb ells); consum de drogues en l'entorn familiar (ni el pare ni la mare consumeixen, només el pare, només la mare, tots dos); informació sobre les drogues en l'entorn familiar : qüestió que mereix una especial atenció ja que és previsible que en referència al consum de tabac i alcohol no hi hagi gaire problemes però sobre els altres tipus de drogues pot ser que s'amagui el consum, s'exageri o es falsegi.
- Rendiment escolar subjectiu : si jove adolescent es considera entre el millor terç, terç mig o el pitjor terç de la seva classe.

14. Per "rendiment escolar subjectiu" s'ha d'entendre la percepció personal que té l'alumne sobre el seu rendiment acadèmic en relació a la resta de companys/es.

- Consum de drogues del grup d'amics i/o amigues : si tots ho fan cada dia, alguns cada dia, alguns el cap de setmana, cap dels amics/amigues ho fa.
- Hàbits de lleure : entre setmana i els caps de setmana activitats com veure la televisió, escoltar música, navegar per internet, llegir, practicar l'esport, anar al cinema, sortir al carrer amb els amics i amigues, sortir de bars o discoteques, anar a un centre juvenil.
- Consum personal de drogues : edat d'inici, freqüència, comportament i hàbits vers el consum (especial incidència en l'alcohol, i en el tipus de begudes).
- Disponibilitat de substàncies : facilitat o dificultat del/la jove adolescent per aconseguir drogues.
- Informació rebuda sobre drogues : nivell d'informació que té el/la jove adolescent sobre les drogues i els seus efectes.
- Risc percebut al consum de drogues : grau de risc o de perill que té el/la jove adolescent sobre el consum de drogues.
- Valoració personal : sobre què faria el/la jove adolescent en relació a les drogues il·legals que no es poden comprar ni vendre legalment (totes legalitzades i amb possibilitat que es poguessin comprar legalment; legalització d'algunes i d'altres no, sense legalitzar-ne cap; legalització d'algunes però només per a usos mèdics).

Variables intervinents :

- Situació socioeconòmica de la família.
- En l'anàlisi de cada una de les variables independents totes les altres variables independents.

Metodologia

Es faria servir una enquesta tancada realitzada a la totalitat dels alumnes matriculats d'ESO a Sant Boi de Llobregat. La seva realització seria totalment confidencial i voluntària. S'informaria a la totalitat dels centres dels motius de la investigació i de la metodologia a utilitzar. L'estudi es realitzaria als Instituts de Secundària, tant públics com a concertats, entre els mesos de gener i abril. L'enquesta serà autocontestada pels propis alumnes en els mateixos centres d'ensenyament i en horari de classe (per garantir una major privacitat i per assegurar el màxim nombre de respostes). Cal evitar possibles immiscions del professorat del centre, les quals podrien distorsionar l'estudi.

Aspectes conceptuals

- Com definim droga?. Atenent a la definició donada per l'Organització Mundial de la Salut, s'ha d'entendre per droga : "Qualsevol substància que, administrada a un organisme viu, pot modificar la seva percepció, conducta, pensament o funcions motores". totes les substàncies que s'inclouen dins aquesta categoria són de naturalesa psicoactiva, tenen

capacitat per modificar el funcionament habitual del cervell (per tant i atenent a altres estudis científics que corroboren aquesta definició, podem afirmar que totes les substàncies de l'estudi són drogues).

- Què entenem per drogadependència?. La drogadependència és un fenomen complex, ja que tant des del seu inici com en la seva evolució i manteniment, hi convergeixen factors de diversa índole : personals, familiars, relacionals, educatius, laborals, socials, econòmics, culturals i polítics. És un fenomen integrat per diversos perfils de dependència en funció de la finalitat, la situació i l'estil de consum, de l'edat, de la substància consumida, de la desestructuració personal i del grau d'exclusió social associat.
- Què és la prevenció de les drogadependències?. És, des d'un punt de vista ample, l'acció i efecte de les intervencions dissenyades per canviar els determinants individuals, socials i ambientals de l'abús de drogues.

QÜESTIONARI

<u>Data</u> :	<u>Municipi</u> : Sant Boi de Llobregat	<u>Província</u> : Barcelona
---------------	---	------------------------------

<u>Centre escolar</u> :	<u>Classe</u> :	<u>Núm. qüestionari</u> :
-------------------------	-----------------	---------------------------

ÀMBIT EDAT, GÈNERE I LLOC DE RESIDÈNCIA

P.1.- Ens pots dir quin any vas néixer? L'any _____.

P.2.- Ets noi o noia?

- Noi.
 Noia.

P.3.- Quantes persones, inclòs tu mateix/a, viuen a casa teva? _____ persones.

P.4.- A quin barri o districte vius?

- Ciutat Cooperativa-Molí Nou.
 Marianao-Can Paulet-Can Carreras.
 Barri Centre.
 Els Vinyets-Molí Vell.
 Camps Blancs-Els Canons-Les Orioles.
 Casablanca-Torrelavila.
 Visc fora de Sant Boi.

ÀMBIT ENTORN FAMILIAR

P.5.- Marca les caselles que corresponguin a les persones que viuen amb tu :
(pots marcar més d'una casella)

- El meu pare.
- La meva mare.
- Algun germà o germana.
- Altres familiars.
- Altres persones sense parentesc.

Si no vius amb el teu pare, la teva mare o no tens germans que visquin amb tu **NO** has de contestar les preguntes que es refereixen a ells. Marca una sola resposta per a cada una de les preguntes que venen a continuació.

P.6.- Podries dir-nos quins estudis ha finalitzat el teu pare?

- No sap llegir i/o escriure.
- Sap llegir i escriure, però no va estudiar o no va finalitzar la primària.
- Va acabar els estudis primaris.
- Va finalitzar estudis secundaris.
- Va finalitzar estudis universitaris.
- No ho sé.

P.7.- I la teva mare, quins estudis va finalitzar?

- No sap llegir i/o escriure.
- Sap llegir i escriure, però no va estudiar o no va finalitzar la primària.
- Va acabar els estudis primaris.
- Va finalitzar estudis secundaris.
- Va finalitzar estudis universitaris.
- No ho sé.

P.8.- Parlant de nou del teu pare, actualment fuma?

- No, no ha fumat mai.
- Abans fumava, però ho va deixar.
- Fuma de vegades, però no cada dia.
- Fuma cada dia.
- No ho sé.

P.9.- I la teva mare, què fuma?

- No, no ha fumat mai.
- Abans fumava, però ho va deixar.
- Fuma de vegades, però no cada dia.
- Fuma cada dia.
- No ho sé.

P.10.- Si tens germans o germanes que visquin amb tu, alguns d'ell fuma?

- Sí, almenys un d'ells/elles fuma.
- Cap d'ells/elles no fuma.
- No ho sé.

P.11.- Parlem ara del consum d'alcohol de les persones que viuen amb tu. Quina de les següents persones que viuen amb tu beuen alcohol cada dia? Si ningú beu alcohol cada dia deixa la resposta en blanc.

- El meu pare.
- La meva mare.
- Algun germà o germana.
- Alguna altra persona.
- No se qui beu i qui no.

P.12.- I esporàdicament (els caps de setmana, en festes, etc...) qui sol prendre begudes alcohòliques?

- El meu pare.
- La meva mare.
- Algun germà o germana.
- Alguna altra persona.
- No se qui beu i qui no.

P.13.- Com diries que és la relació que tens amb el teu pare?

- Molt bona.
- Bona o normal.
- Dolenta.
- Molt dolenta.
- No visc amb ell.

P.14.- I com diries que és la relació que tens amb la teva mare?

- Molt bona.
- Bona o normal.
- Dolenta.
- Molt dolenta.
- No visc amb ella.

P.15.- Algun cop has parlat amb ells, o un d'ells, sobre el tabac o l'alcohol?

- Hi he parlat i em deixen fumar i/o beure.
- Hi he parlat però no em deixen fumar i/o beure.
- Hi he parlat, però no tinc clar què em deixen fer.
- No he parlat mai sobre aquests temes.

P.16.- I sobre altres drogues, però de les il.legals (porros, pastilles, etc...) què hi has parlat mai?

- Hi he parlat i em deixen prendre alguna droga il.legal.
- Hi he parlat però no em deixen prendre res il.legal.
- Hi he parlat, però no tinc clar què em deixen fer.
- No he parlat mai sobre aquests temes.

ÀMBIT RENDIMENT ACADÈMIC SUBJECTIU

P.17.- Compara't amb els altres nois i noies de la classe, com és el teu rendiment als estudis?

- Estic entre el millor terç de la meva classe.
 Estic entre el terç mig de la meva classe.
 Estic entre el terç més baix de la meva classe.

P.18.- Podries dir quantes classes t'has saltat voluntàriament (has fet campana) durant la darrera setmana? Si no te'n recordes del nombre exacte, aproximadament.

_____ classes (recorda que parlem d'hores de classe, no de dies de classe)

ÀMBIT CONSUM DE DROGUES DEL GRUP D'AMICS I/O AMIGUES

Recorda que has de respondre sobre ells, no sobre tu.

P.19.- Dintre del teu grup d'amics o amigues, algun d'ells fuma? Marca la casella que millor s'adapti al consum de tabac entre els amics/amigues.

- Tots ells fumen cada dia.
 Alguns fumen cada dia, però no tots.
 Alguns d'ells fumen, però només de vegades o el cap de setmana.
 Cap dels meus amics o amigues no fumen mai.

P.20.- I respecte del consum de begudes alcohòliques entre el grup d'amics o amigues, què ens pots dir?

- Tots ells solen beure alcohol, cada dia o quasi cada dia.
 Tots beuen alcohol de vegades o el cap de setmana.
 Alguns beuen de vegades o el cap de setmana, d'altres no ho fan mai.
 Cap d'ells mai beu alcohol .

P.21.- Per últim, voldriem saber si els teus amics han provat mai alguna droga il.legal, i si ho han fet cada quant solen fer-ho:

	Quants dels teus amics n'han pres algun cop, ni que sigui per provar?	I cada quant en solen consumir? (Contesta només si algun d'ells n'ha provat mai)
INHALABLES (coles, dissolvents, pegaments, etc...)	☐ Tots/es ☐ Alguns/es ☐ Cap	☐ Almenys un cop per setmana ☐ Almenys un cop al mes ☐ Només un cop per provar
CÀNNABIS (porros, xocolata, haixix, marihuana, costo,...)	☐ Tots/es ☐ Alguns/es ☐ Cap	☐ Almenys un cop per setmana ☐ Almenys un cop al mes ☐ Només un cop per provar
DROGUES DE DISSENY (èxtasi, xtc, pastilles, pastis, rules, pirules,...)	☐ Tots/es ☐ Alguns/es ☐ Cap	☐ Almenys un cop per setmana ☐ Almenys un cop al mes ☐ Només un cop per provar
COCAÍNA	☐ Tots/es ☐ Alguns/es ☐ Cap	☐ Almenys un cop per setmana ☐ Almenys un cop al mes ☐ Només un cop per provar
ALTRES DROGUES IL.LEGALS (qualsevol altra que s'hagi de comprar al carrer i que no sigui cap de les anteriors)	☐ Tots/es ☐ Alguns/es ☐ Cap	☐ Almenys un cop per setmana ☐ Almenys un cop al mes ☐ Només un cop per provar

P.22.- Si a la pregunta anterior has contestat que tots o alguns dels teus amics han provat en alguna ocasió “altres drogues il·legals”, podries dir-nos a quina o quines concretament et referies? (escriu en majúscules)

ÀMBIT HÀBIT DE LLEURE

P.23.- Ens podries dir quina de les següents activitats sols realitzar entre setmana (de dilluns a divendres) i quines els caps de setmana, dies festius o vacances? Pots marcar les dues caselles (entre setmana i caps de setmana) si una activitat la fas entre setmana i també el cap de setmana.

	Entre setmana	Caps de setmana
Mirar la televisió	☐	☐
Escoltar música	☐	☐
Fer servir internet	☐	☐
Llegir	☐	☐
Practicar algun sport	☐	☐
Anar al cinema	☐	☐
Sortir al carrer a fer un volt	☐	☐
Sortir de bars/io discoteques	☐	☐
Anar al Casal de Joves o similars	☐	☐

P.24.- De quina quantitat de diners disposes aproximadament cada setmana per les teves despeses?

- Em donen una quantitat fixa a la setmana, generalment uns _____ euros
 No dispeno d'una quantitat fixa de diners, em donen els diners que els demano, depèn d'en què els vulgui gastar.

ÀMBIT CONSUM PERSONAL DE DROGUES

Respon ara algunes preguntes sobre el teu comportament i ets teus hàbits envers dues drogues legals com són el tabac i el alcohol:

P.25.- Fumes o has fumat algun cop?

- Fumo a diari, cada dia.
 Fumo els caps de setmana o algun cop a la setmana, però no cada dia.
 Fumo alguns cops, però molt de tant en tant.
 No fumo mai, tot i que vaig provar un cop.
 Mai no he fumat, ni provar-ho.

P.26.- En cas que hakis provat algun cop el tabac, fumis actualment o no, quants anys tenies quan vas provar-ho per primer cop?

- El primer cop que vaig fumar tenia _____ anys

P.27.- Parlem ara de begudes alcohòliques de qualsevol tipus: cervesa, vi, licors, etc... beus o has begut algun cop aquest tipus de begudes?

- Bec alcohol a diari o gairebé cada dia.

- Bec alcohol els caps de setmana o algun cop a la setmana, però no cada dia.
- Bec alcohol alguns cops. Però molt de tant en tant...
- Bec alcohol només durant les celebracions (Nadal, aniversaris...).
- No bec alcohol mai, tot i que vaig provar un cop.
- Mai no he begut, ni tans sols he provat.

P.28.- Igualment que et preguntava sobre el tabac, si algun cop has provat alguna beguda alcohòlica, quina edat tenies quan vas fer-ho per primer cop? (encara que sigui a una celebració). Parlem de beure's un got, un xupito, una llauna, una ampolla...no només mullar-se els llavis o fer un glopet per tastar.

- El primer cop que vaig beure una beguda alcohòlica tenia _____ anys.

A continuació et farem quatre preguntes referides al consum d'alcohol. Si mai consumeixes begudes alcohòliques no cal que les responguis. En el cas que sí que ho facis, encara que sigui molt de tant en tant, contesta totes quatre.

P.29.- Quin o quins tipus de begudes alcohòliques sols prendre normalment quan beus? Pots marcar una, dues o totes tres caselles, depenent del que sols beure, però marca-les només si és el que generalment sols beure. Si només les has tastat però no les sols beure, no les marquis.

- Begudes de baixa graduació: cervesa, vi o cava.
- Begudes de graduació mitjana: licors de fruites, vermouts tipus martini, etc.
- Begudes d'alta graduació, soles o combinades en cubates: vodka, ginebra, whisky, rom, etc.

P.30.- Creus que t'has emborratxat algun cop?

- Sí, més d'un cop.
- Només un cop.
- No, mai.

P.31.- Quan beus alcohol, a on sols fer-ho? Pots marcar més d'una casella si ho fas a més d'un lloc.

- A l'escola o a l'institut.
- A l'aire lliure: al carrer, al camp, a un parc...
- A casa, quan no hi ha els pares o ningú que em vegi.
- A casa amb els pares o la meva família.
- A bars o discoteques, quan surto.

P.32.- I amb qui sols beure quan ho fas?

- Amb els meus pares.
- Amb algun germà o germana.
- Amb els amics/ amigues.
- Jo sol/sola.

Un cop finalitzades les preguntes anteriors sobre alcohol, encara que no siguis consumidor, respon ara a les següents preguntes sobre drogues il.legals:

P.33.- A continuació, i sobre les drogues que veus al quadre sota aquesta pregunta, indica'ns si l'has provat algun cop. En el cas que responguis que si, digue'ns amb quina edat vas fer-ho per primer cop, i cada quant sols prendre aquella substància.

	Has provat algun cop aquesta droga?	Quina edat tenies quan vas fer-ho el primer cop?	Quant de temps fa que en vas prendre per últim cop?
INHALABLES (coles, dissolvents, pegaments, etc...)	☐ Sí ☐ No	_____ anys	☐ Fa una setmana o menys ☐ Fa entre una setmana i un mes ☐ Fa més d'un mes
CÀNNABIS (porros, xocolata, haixix, marihuana, costo,...)	☐ Sí ☐ No	_____ anys	☐ Fa una setmana o menys ☐ Fa entre una setmana i un mes ☐ Fa més d'un mes
DROGUES DE DISSENY (èxtasi, xtc, pastilles, pastis, rules, pirules,...)	☐ Sí ☐ No	_____ anys	☐ Fa una setmana o menys ☐ Fa entre una setmana i un mes ☐ Fa més d'un mes
COCAÏNA	☐ Sí ☐ No	_____ anys	☐ Fa una setmana o menys ☐ Fa entre una setmana i un mes ☐ Fa més d'un mes

P.34.- Si has provat algun cop alguna altra droga que no hagi sortit al quadre anterior, ens podries dir de quina o de quines es tracta? (escriu en majúscules)

ÀMBIT DISPONIBILITAT DE SUBSTÀNCIES

Per finalitzar aquesta part de l'enquesta, ens pots dir quina facilitat o dificultat tindries per aconseguir les següents drogues? Contesta encara que tu no en volguessis comprar, imagina que fos per un amic o una altra persona però que l'haguessis de comprar tu.

P.35.- Un paquet de tabac:

- Seria difícil perquè als llocs que en venen no em deixen comprar tabac.
 En puc comprar a alguns llocs, a d'altres no me'n volen vendre.
 Cap problema, en puc comprar a qualsevol lloc que en venguin.

P.36.- Una ampolla de vi o de cervesa:

- Seria difícil perquè als llocs que en venen no em deixen comprar alcohol.
- En puc comprar a alguns llocs, a d'altres no me'n volen vendre.
- Cap problema, en puc comprar a qualsevol lloc que en venguin.

P.37.- Una ampolla de whisky, vodka o ginebra:

- Seria difícil perquè als llocs que en venen no em deixen comprar alcohol.
- En puc comprar a alguns llocs, a d'altres no me'n volen vendre.
- Cap problema, en puc comprar a qualsevol lloc que en venguin.

P.38.- Cànnabis (xocolata, haixix, costo, maria...):

- No tinc ni idea ni a on ni a qui en podria comprar.
- Conec algú que potser me'n podria aconseguir, però no n'estic massa segur.
- Cap problema, en puc aconseguir bastant fàcilment.

P.39.- Èxtasi, pastilles i similars:

- No tinc ni idea ni a on ni a qui en podria comprar.
- Conec algú que potser me'n podria aconseguir, però no n'estic massa segur.
- Cap problema, en puc aconseguir bastant fàcilment.

P.40.- Cocaïna:

- No tinc ni idea ni a on ni a qui en podria comprar.
- Conec algú que potser me'n podria aconseguir, però no n'estic massa segur.
- Cap problema, en puc aconseguir bastant fàcilment.

ÀMBIT INFORMACIÓ REBUDA

Volem conèixer les teves opinions respecte de les drogues i el tractament que aquestes reben per part de la societat, així com del teu grau d'informació sobre elles.

P.41.- Et consideres suficientment informat/ada sobre les drogues i els seus efectes?

- Estic suficientment informat/ada de totes les drogues.
- Estic suficientment informat d'algunes, però d'altres no.
- Només de les que són legals (tabac i alcohol bàsicament).
- En general, crec que estic insuficientment informat/ada.
- No se res o quasi res sobre cap tipus de droga.

P.42.- Generalment, a través de quin o de quins mitjans t'has o t'han informat sobre les drogues? Si es més d'un pots marcar més d'una casella.

- Ràdio o televisió.
- Premsa escrita, diaris, revistes.
- Navegant per Internet.
- La meva propia experiència amb elles.
- El que m'expliquen els meus amics/amigues.
- Els meus pares.
- L'escola o l'Institut.
- Altres fonts d'informació (especifica quina).

P.43.- De les següents afirmacions, marca aquelles amb les que hi estas més d'acord. Recorda que quan parles de “drogues” estem incloent-hi tant les drogues legals (alcohol, tabac), com les que són il.legals.

- La gent no pot controlar la seva vida si pren drogues.
- Qui pren drogues és perquè te algun problema.
- Hi ha molta gent que pren drogues perquè els seus amics també ho fan.
- Prenent drogues ets més lliure.
- Prenent drogues et sents més gran.
- La gent que pren drogues ho fa per divertir-se.
- Algunes drogues es poden controlar, però d'altres són molt perilloses.

ÀMBIT RISC PERCEBUT SOBRE CONSUM DE DROGUES

A continuació ens agradaria que ens indiquessin quin grau de risc o de perill creus que s'associa als següents comportaments. Marca una de les caselles en funció del risc (per la salut, pel perill de marginació social, pel perill de quedar-s'hi enganxat, etc...) que creus que comporta fer el que et plantejem: risc baix, risc moderat, risc alt o risc molt alt.

P.44.- Fumar-se 10 o 20 cigarretes al dia

- Baix.
- Moderat.
- Alt.
- Molt Alt.

P.45.- Fumar-se alguna cigarreta de tant en tant

- Baix.
- Moderat.
- Alt.
- Molt Alt.

P.46.- Beure alcohol cada dia o molt sovint

- Baix.
- Moderat.
- Alt.
- Molt Alt .

P.47.- Beure alcohol els caps de setmana

- Baix.
- Moderat.
- Alt.
- Molt Alt.

P.48.- Fumar “porros” cada dia

- Baix.
- Moderat.
- Alt.
- Molt Alt.

P.49.- Fumar-se un “porro” de tant en tant

- Baix.
- Moderat.
- Alt.
- Molt Alt.

P.50.- Consumir pastilles cada cap de setmana

- Baix.
- Moderat.
- Alt.
- Molt Alt .

P.51.- Consumir pastilles algun cop, per alguna festa especial

- Baix.
- Moderat.
- Alt.
- Molt Alt.

P.52.- Consumir cocaïna cada setmana

- Baix.
- Moderat.
- Alt.
- Molt Alt.

P.53.- Consumir cocaïna de tant en tant, per alguna festa

- Baix.
- Moderat.
- Alt.
- Molt Alt.

ÀMBIT VALORACIÓ PERSONAL

P.54.- Com saps, hi ha certes drogues que són legals, algunes amb restriccions de venda (per exemple, depèn quins fàrmacs) i d'altres no (com ara l'alcohol). Però, i de les drogues que actualment són del tot il.legals (no es poden comprar ni vendre legalment), com ara l'èxtasi, la cocaïna o la marihuana? Què en faries?

- Legalitzaria totes les drogues, s'haurien de poder comprar legalment totes.
- Legalitzaria algunes drogues, però d'altres no.
- No legalitzaria cap droga més i deixaria les coses com estan.
- En legalitzaria algunes, però només per a usos mèdics.

Annex 8

Estudi de cas¹⁵ : com afecta a la relació interpersonal dels alumnes d'ESO de la població de Sant Boi de Llobregat (Barcelona) el fet de consumir o no consumir drogues

Com s'ha indicat, el fenomen de les drogues és una realitat que preocupa i que cal afrontar davant les greus conseqüències que generen sobre els nostres joves i adolescents i a la societat en general. Es proposa un estudi qualitatiu que esbrini i per poder comprendre millor les afectacions que té el fet de consumir o no consumir drogues en la relació entre joves adolescents. Mitjançant la investigació s'intentarà :

- Saber perquè els/les joves adolescents consumeixen o no consumeixen drogues.
- Saber quines problemàtiques esdevenen entre els/les joves adolescents pel fet de consumir o no consumir drogues.
- Saber com afronten els/les joves adolescents aquestes problemàtiques.

Preguntes

- No consumir drogues, pot esdevenir un problema en la relació amb els altres companys i companyes adolescents que sí en consumeixen?. per què?. Quins tipus de problemes?.
- Quines conseqüències té mantenir-se fidel a uns principis?.
- Quin significat té el grup pel jove adolescent?.
- Que pot fer un/a jove adolescent que no consumeix droga davant la pressió del grup?.
- Quin paper té la família en el fet que el/la jove adolescent consumeixi o no consumeixi drogues?.
- El temps de lleure sense cap activitat definida pot facilitar que el/la jove adolescent consumeixi o no consumeixi drogues?.
- El fet que un/a jove adolescent sigui més o menys responsable, té relació amb el fet que consumeixi o no consumeixi drogues?.

Formulació d'hipòtesi

Al plantejar una investigació de caire qualitatiu, les hipòtesis de treball són molt flexibles i en la mesura que es vagi recollint informació caldrà adaptar-les. Per poder desenvolupar conceptes cal mantenir un diàleg amb la realitat. No obstant, a nivell inicial es podria formular :

---

15. Realitzat pel doctorand del la present Tesi Doctoral.

- Els/les joves adolescents que no consumeixen drogues són rebutjats/des pels que sí en consumeixen.
- Existeix una forta pressió per aconseguir que els/les joves adolescents que no consumeixen ho facin.
- Les amistats dels joves adolescents es consoliden al voltant de consumir o no consumir drogues.
- Els/les joves adolescents que tenen una bona relació amb la seva família consumeixen menys drogues que els que no la tenen.
- Si un/a jove adolescent és responsable serà menys consumidor de drogues que un altre que no ho sigui.

Identificador de factors

Sense que a priori hi hagi una clara fonamentació teòrica, cal estar atent als diferents conceptes i hipòtesis que vagin sorgint per anar construint el coneixement a mesura que el procés ho faciliti. Caldrà tenir una especial atenció a les variables edat i gènere, ja que seran necessàries per a construir els perfils dels subjectes així com el fet que l'alumne entrevistat sigui o no consumidor de droga. Les característiques dels centres educatius (públics-concertats-privats; ubicació i dimensions, ...) també tindran una rellevant importància com a factors a tenir en compte.

Tècnica d'investigació

Es faria servir l'entrevista en profunditat, ja que ha de permetre obtenir molts detalls significatius i especialment comprendre com afecta el fet de consumir o no droga en la relació entre joves adolescents, tot explicat des de la pròpia perspectiva i vivència de les persones entrevistades. Prèviament a la realització de les entrevistes s'informaria dels motius de la investigació i de la metodologia a utilitzar.

Selecció d'informants i escenaris rellevants

- Alumnes d'ESO de Sant Boi de Llobregat (Barcelona) : Prèvia autorització dels seus pares i de la direcció dels instituts, es realitzaria setze entrevistes en profunditat (dos en cada centre d'ensenyament). Han de quedar representades les variables edat, gènere, consumidor i no consumidor.
- Directors/res dels Instituts : Els/les responsables dels centres educatius són persones molt interessants per la investigació com a coneixedores de les realitats dels instituts. es farà necessari entrevistar-los per tal pugui aportar la seva opinió i vivències sobre el tema estudiat. les entrevistes es realitzarien en el mateix centre educatiu.
- Pares i mares dels alumnes : Poden fer moltes aportacions i des de moltes vessants. Caldrà seleccionar-los atenent a que volem una mostra

variada. Les entrevistes es realitzarien en un lloc que fos tranquil, còmode i discret.

- Policies de barri : Com a experts en seguretat de la comunitat, és necessari la seva visió i experiència sobre el tema. Es realitzarien sis entrevistes (una per cada referent de Barri) en la Comissaria de la Policia Local.
- Serveis Socials del barri : Entrevistar al treballador/a social del barri (sis barris) com a professionals i experts amb un coneixement especial.

Construcció del protocol d'entrevista

Per fer una adient entrevista caldrà una decidida inversió en planificar-la, en preparar-la prèviament. Es confeccionarà una plantilla com si fos un guió, i cada entrevista ha d'estar adequada al tipus d'informant que es vol entrevistar, sense perdre de vista que cada persona és única. El lloc on es realitzaran les entrevistes ha de ser confortable, còmode i agradable; amb serveis bàsics propers, ben il·luminat i amb possibilitat de beure aigua i/o cafè. El contacte de trobada amb la persona que s'entrevistarà ha de ser com una acollida, distesa, sincera i facilitadora. S'iniciarà la conversa amb algun tema intranscendent i se li oferirà que s'assegui i si vol beure quelcom. També se li agrairà que hagi vingut i l'actitud col·laboradora.

Guió de l'entrevista

El guió de l'entrevista adreçat al/la jove adolescent ha de ser adaptatiu en funció de la persona informant, adaptant-se les preguntes a formular. Hi hauria unes preguntes generals que serviran per iniciar-la, unes altres per explorar més profundament la perspectiva de la persona entrevistada i es farà necessari sol·licitar informació sobre les afirmacions que facin els/les informants i fins i tot es sol·licitarà que es posicioni davant un grup de possibles respostes. A continuació es relacionen un conjunt de preguntes sense ordenar per donar resposta al criteri de flexibilitat.

- Com et dius?.
- Quina edat tens?.
- On vius?.
- Com és la vida al teu Barri?.
- Què és per a tu un amic/amiga?.
- Quina opinió et mereixen les drogues?.
- Ets consumidor/a de drogues?. De quin tipus?. Per què?.
- Qui saps que consumeixes drogues?.
- Quan vas començar a consumir?.
- Què en penses sobre la possibilitat de deixar de consumir-ne?.
- Tens amics/amigues que consumeixen drogues?. I d'altres que no?.
- Per què penses que ho fan?.

- Has tingut problemes pel fet de consumir drogues?. De quin tipus?. Amb qui?. Com els afrontes?.
- T'has barallat per aquest motiu?. Com et vas sentir?.
- Hi ha persones que ofereixen tot tipus de drogues?.
- Es consumeix droga a l'institut?.
- Has tingut problemes amb la policia?.
- Si no consumeixen drogues, esdevé un problema?. De quin tipus?. Amb qui?. Com els afrontes?.
- Pots explicar-me quina ha estat la millor estona que has passat amb les teves amistats?. I la pitjor?.
- Què n'opines sobre la legalització de les drogues?.
- El tabac i l'alcohol són drogues per a tu?.
- estaries disposat a no consumir drogues per no perdre els teus amics i amigues?. Per què?.
- Que fas en el temps de lleure?.
- Com et van els estudis?. I als teus amics i amigues?.
- La teva família sap que consumeixes drogues?.
- Explica'm com li has dit a un amic o amiga teu que no vols consumir drogues. Què et va respondre?. Com et vas sentir?.

Estratègia de l'entrevista

La clau més important de l'entrevista és aconseguir el "rapport"¹⁶ amb cadascuna de les persones entrevistades, aconseguint uns sòlids llaços de confiança sense que es denoti artificialitat. S'ha d'intentar que se sentin còmodes i relaxades, sense una actitud defensiva davant les preguntes. per part de l'entrevistador/a ha d'haver una actitud oberta ja que en moltes ocasions les preguntes més interessants sorgiran a banda del guió preestablert fruit de la mateixa situació de l'entrevista. S'ha d'intentar comprendre i compartir el món des del qual la persona que informa transmet la seva situació, la seva opinió, les experiències... i l'empatia del/la entrevistador/a és una gran eina. A priori, fóra bo descartar qualsevol mitjà de gravació (imatge i/o àudio) ja que podria pertorbar la realitat que es vol estudiar. per tant, caldrà fer les indispensables anotacions (per evitar perdre el ritme de la conversació) i aguditzar la memòria i transcriure l'entrevista amb immediatesa.

16. "Rapport" és quan dues persones se senten en sintonia psicològica i emocional, gràcies a una relació fonamentada en una atenció de positivitat mútua.

